

צורי מעם השם עושה שמים וארץ

סֵפֶר

תּוֹרַת הַזֹּהַר

הַזֹּהַר הַמְּתַרְגֵּם בְּלִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ

הַמְּנַקֵּד

עַל חֲמֻשָּׁה חֲמִשֵּׁי תּוֹרָה

מִהַתְנַא הָאֱלֹקִי רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי זִיע"א

פְּרֻשַׁת תְּרוּמָה

תְּרַגּוּם קַל וְנִחְמָד לְמַעַן יִרְוֶיךָ חֵלּוּמֵךְ בּוֹ



יוצא לאור על ידי "מפעל הזהר העולמי"

בעיה"ק בית שמש תובב"א

אלול תש"ע לפ"ק

הוצאת:



שע"י "חברה מזכי הרבים העולמי" מפעל עולמי להצלת הדת

מיסודו של הגה"צ רבי שלום יהודה גראס
כ"ק מרן אדמו"ר מהאלמין שליט"א

MIFAL HAZOHAR HOILUMI
C/O CHEVREH MAZAKEI HARABIM HOILUMI
Under The Supervision Of Rabbi Sholom Yehuda Gross
The Head Of The Rabbinical Court Of Holmin

מצוה גדולה לזכות את הרבים

ולפרסם ספרי הזוהר היומי

בבתי כנסיות, בבתי מדרשות, בשמחות,

לכל החברים וידידים, ולכל אחד ואחד מישראל,

לקרב הגאולה שלימה בב"א

וכל המזכה את הרבים זוכה לבנים צדיקים

לעילוי נשמת

מרת הינדע לאה, מנחם מוניש וחנה בר"ב יצחק אהרון
הרב צבי יצחק, נטע מאיר, מלכה דבורה בר"ב גבריאל הכהן

לקנות הספרים במחיר מסובסד:

אצל חנות הספרים של ר' פנחס ראובן הי"ו

ברחוב השומר 74 בני ברק

או אצל "מפעל הזוהר העולמי"

רחוב נחל לכיש 24/8 רמת בית שמש ארץ ישראל

טל: 054-843-6784 / פקס: 02-995-1300

Cong. Of Holmin, Nachal Lachish 24/8

Ramat Beth Shemesh 99093, Israel

Tel: 054-843-6784 / fax: 02-995-1300

hazohar.com@gmail.com

פְּרִשְׁת תְּרוּמָה

וַיִּדְבֹר ה' אֶל מֹשֶׁה לֵּאמֹר. דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר
יִדְבְּנוּ לְבוֹ וְגו'. רַבִּי חֲזִיא פְתַח, (תהלים קלה) כִּי יַעֲקֹב
בָּחַר לוֹ יְהוָה יִשְׂרָאֵל לְסִגְלָתוֹ. כַּמָּה חֲבִיבִים יִשְׂרָאֵל
לְפָנַי הַקְּרוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁתַּתְּרָצָה בָהֶם וְרָצָה
לְהַדְבִּק בָּהֶם וּלְהַתְקַשֵּׁר עִמָּם, וְעָשָׂה אוֹתָם עִם
יְחִידֵי בְּעוֹלָם, שְׁכַתוֹב (שמואל-ב ז) וְכִי כְעֶמְדָּה כִּי־יִשְׂרָאֵל
גָּוִי אֶחָד בְּאֶרֶץ, וְהֵם הִתְרַצּוּ בוֹ וְהִתְקַשְּׁרוּ בוֹ. זְהוּ
שְׁכַתוֹב כִּי יַעֲקֹב בָּחַר לוֹ יְהוָה, וְכַתוּב (דף קכו ע"ב) (דברים
לב) כִּי חִלַּק ה' עִמּוֹ. וְנָתַן לְשָׂאֵר הָעַמִּים שְׁלִיטִים
גְּדוֹלִים מִמֶּנִּים עֲלֵיהֶם, וְהוּא נָטַל אֶת יִשְׂרָאֵל
לְחִלְקוֹ.

רַבִּי שְׁמַעוֹן פְּתַח, (שיר השירים ו) מִי זֹאת הַנִּשְׁקָפָה
כְּמוֹ שְׁחַר יָפָה כַּלְבָּנָה בָּרָה כַּחֲמָה אֵימָה
כַּנְדָּנָלוֹת. מִי זֹאת - סוּד שָׁל שְׁנֵי עוֹלָמוֹת מְחַבְּרִים
בְּאֶחָד, וְזֶה הוּא עוֹלָם וְעוֹלָם. מ"י - הָרִי בְּאֶרְנוֹה
וְרָגָה עֲלִיוָנָה לְמַעְלָה, רֵאשִׁית שְׁעוֹמְדַת לְשִׂאלָה,

וּנְקִרְאתָ מִי, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה מ) שָׂאוּ מְרוֹם
עֵינֵיכֶם וּרְאוּ מִי בָרָא אֱלֹהִים. זֹאת - דְּרָגָה תַּחְתּוֹנָה
לְמַטָּה, עוֹלָם תַּחְתּוֹן. וְשְׁנֵיהֶם שְׁנֵי עוֹלָמוֹת בְּחִבּוּר
אַחַד, בְּקֶשֶׁר אֶחָד בְּאַחַד.

הַנְּשַׁקְּפָה - בְּשִׁמְת־חֲבָרִים שְׁנֵיהֶם בְּאַחַד. כְּמוֹ
שָׁחַר - בְּשִׁרְיָצָה הַשָּׁחַר לְהַאֲרִי, וְאַחַר
כֶּךָ נֶאֱוָר בְּלִבְנָה, בְּשִׁמְכָה (בְּשִׁבּוּסִים) בּוֹ אִוֵּר הַשֶּׁמֶשׁ.
וְאַחַר כֶּךָ בְּשִׁמְשׁ, בְּשִׁעוּמְדַת הַלִּבְנָה בְּשִׁלְמוֹת.
אֵימָה - תַּקִּיפָה לְהַגִּן עַל הַכֹּל, שְׁחָרִי אִוֵּי לָהּ
שִׁלְמוֹת וְתַקֵּף לַעֲשׂוֹת חֵיל.

וְלוֹקַחַת חֵיל מִהָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן עַל יְדֵי יַעֲקֹב
הַשָּׁלֵם, שְׁחִבֵּר אוֹתָם בְּאַחַד. חִבֵּר
אוֹתָם בְּאַחַד לְמַעְלָה, וְחִבֵּר אוֹתָם בְּאַחַד לְמַטָּה,
וּמִשָּׁם יֵצְאוּ שְׁנַיִם עָשָׂר שְׁבָטִים קְדוֹשִׁים כְּמוֹ
שִׁלְמַעְלָה. יַעֲקֹב שָׁהִיָּה שָׁלֵם הַכְּנִים אֶהְבֵּה בְּשְׁנֵי
עוֹלָמוֹת, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ. שָׂאֵר בְּנֵי אָדָם שְׁעוֹשִׁים,
כֶּךָ מְנַלִּים עֲרִיּוֹת לְמַעְלָה וְלְמַטָּה, גּוֹרְמִים יְרִיבוֹת
בְּשְׁנֵי עוֹלָמוֹת וְגוֹרְמִים פְּרוּדִים. זֶהוּ שְׁכַתּוֹב (ויקרא יח)

וְאִשָּׁה אֶל אַחֲתָהּ לֹא תִקַּח לְצָרָרָה, שְׁנַעֲשׂוֹת
יְרִיבוֹת זֶו לְזֶו.

וְאִם תֵּאמַר, (בראשית ל) וַתִּקְנֶנָּה רַחֵל בְּאֲחוּתָהּ - כִּד
הוּא וְדָאֵי. שְׁחֵרֵי כָּל הַשּׁוֹקֵת הָעוֹלָם
הַתְּחִתּוֹן אֵינָה אֶלָּא כִּדֵּי לְהֵיזֹת כְּמוֹ הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן
וְלִירֵשׁ מְקוֹמוֹ. בְּמָקוֹם אַחֵר קִנְיַת סוּפְרִים תִּרְבֶּה
חֲכָמָה, וְכֹאן קִנְיַת סוּפְרִים, מִשּׁוֹם שְׂיֵשׁ סֵפֶר
וּסְפָר, מִגְדִּילִים מְשִׁיבֵת הַחֲכָמָה (הָעֲלִיּוֹנָה) אֵלֵיהֶם. (ועל
זֶה יַעֲקֹב הַשְּׁלִים כו').

וְעַם כָּל זֶה, אֶפְלוּ יַעֲקֹב לֹא הַשְּׁלִים אֵלֵיהֶם
כְּרֵאוֹי. שְׂאָר כְּנֵי הָעוֹלָם גּוֹרְמִים יְרִיבוֹת
וְגוֹרְמִים פֶּרוֹד וּמְגַלִּים עֲרִיּוֹת שֶׁל הַכֹּל, עֲרִיּוֹת
שְׁלֹמְעֵלָה וּמִטָּה. וּבְסוּד זֶה יֵשׁ אֶת סוּד הָעֲרִיּוֹת,
עֲרִיּוֹת שֶׁל אִם וּבִתָּהּ, וְהַכֹּל בְּסוּד אֶחָד. מִי זֹאת -
נִקְרְאוּ אֲחִיּוֹת, מִשּׁוֹם שֶׁהֵן בְּאַחֲבָה וְאַחֻוָה וּבְחִבּוּר
הָרְצוֹן. וְנִקְרְאוֹת אִם וּבֵת. מִי שְׂמַנְלָה אֶת עֲרוֹתָן,
אֵין לוֹ חֵלֶק לְעוֹלָם הַבָּא וְאֵין לוֹ חֵלֶק בְּאַמוֹנָה.

בא וראה, כי יעקב בחר לו יה - סוד עליון
 למעלה. כיון שהשלים ונקרא ישראל, אז
 לסגלתו, נטל הכל בכל הצדדים, ונטל למעלה
 ונטל למטה, ונשלם בכל.

אמר רבי שמעון, הרי שנינו, כשפרא הקדוש
 ברוך הוא את העולם, חקק בחקיקותיו
 של סודות האמונה תוך קלפות בסודות עליונים,
 וחקק למעלה וחקק למטה, והכל בסוד אחד,
 בסוד גלופי השם הקדוש יהו"ה, ששולט
 באותיותיו מעלה ומטה, ובסוד זה נתקנו
 העולמות - העולם העליון והעולם התחתון.

העולם העליון נתקן בסוד של אות י', נקדה
 עליונה ראשונה שיצאה מתוך הנסתר
 והגנוז שלא ידוע, ולא עומד להודע ולא נודע
 כלל, עליה של סוד האין סוף, ומתוך סתר זה
 מאיר אור אחד דקיק ונסתר, כולל בתוכו כלל
 כל האורות. ובאותו אור נסתר הבה בו מי שלא
 הבה, האיר בו מי שלא האיר, ואז יצא אור אחד

שְׁהוּא עֵדוּן לְעֵדוּן, לְהַשְׁתַּעֲשַׁע, לְגַנּוּ אֹר דְּקִיק
וְנִסְתָּר בְּתוֹךְ אוֹתוֹ הָאֹר.

וְאוֹתוֹ אֹר שְׁהוּא עֵדוּן לְעֵדוּן, נִסְתָּר, הַתְּקִימוּ
(נְרַקְמוּ) וְנִתְקַנּוּ בּוֹ שִׁשָּׁה רִשׁוּמִים שְׁלֹא
יְדוּעִים, פָּרַט לְאוֹתוֹ אֹר דְּקִיק כְּשֶׁנִּכְנַם לְהַגְנוּ
עֵדוּן בְּעֵדוּן, אֹר בְּאֹר.

וְהָאֹר הַזֶּה שְׁיִוצֵא מִתּוֹךְ הָאֹר הַדְּקִיק, הוּא
מִפְחִיד וְאִימָתָנִי וְתִקּוֹף יוֹתֵר, וְזֶה
הַתְּפִשֵׁט וְנִעֲשֶׂה עוֹלָם אַחַד שְׁמַאִיר לְכָל הָעוֹלָמוֹת,
עוֹלָם נִסְתָּר שְׁלֹא יְדוּעַ כְּלָל, וּבְתוֹכוֹ דְרִים שִׁשׁ
רְבוּא אֶלְף שֶׁל אוֹתָם דְרִים וְחִילוֹת וּמַחְנוֹת
הָעֲלִיּוֹנוֹת.

וְכִיּוֹן שְׁהוּצֵיא אוֹתָם וְנִתְקַנּוּ בְּאַחַד, אֹז
הוּא חֲבוּר אַחַד, וְהֵם סוּד שֶׁל אוֹת וַי"ו
שְׁהַתְּחַבְּרָה בְּאוֹתוֹ עוֹלָם נִסְתָּר, וְאֹז כְּתוּב כִּי יַעֲקֹב
בָּחַר לוֹ יְהִי. כְּשִׁיּוּצֵא וַי"ו וְנִתְקַן מִתּוֹךְ י"ה, אֹז
יִשְׂרָאֵל לְסִגְלָתוֹ.

לְשֹׂאֵר בְּנֵי הָעוֹלָם לֹא נִתְּנָה רְשׁוּת לַעֲלוֹת בָּהּ,
 אֲלֵא רַק לְסַגְּלָתוֹ, מְקוֹם שְׁנוּטִיל וְכוּנָם
 הַכֹּל, וְזוֹהֵי דְרָגָה לְמַטָּה, וּמִתּוֹךְ זֶה נוֹטְלִים לְמַעַלָּה
 בְּסֵתֶר הַרְצוֹן, אֲבָל לֹא בְּגֵלוּי כְּמוֹ שְׁנוּטִיל יַעֲקֹב.
 זֶהוּ שְׂפָתוֹב וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה.

וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה. רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח, (תהלים לא) מֶה
 רַב טוֹבֶךָ אֲשֶׁר צָפַנְתָּ לְיִרְאֵיךָ פְּעֻלָּתְךָ
 לַחֹסִים בָּךְ נִגְדַר בְּנֵי אָדָם. פְּסוּק זֶה פִּרְשׁוּהוּ
 וּנְתַבְּאֵר, אֲבָל סוּד זֶה הֵרִי בְּאֵרוֹ הַמְּנוּרָה הַקְּרוּשָׁה
 בְּתוֹךְ סוּדוֹת עֲלִיּוֹנִים.

דְּרָגָה עֲלִיּוֹנָה, שֶׁהוּא סוּד שֶׁל עוֹלָם עֲלִיּוֹן, נִקְרָאת
 מ"י. דְּרָגָה תַּחְתּוֹנָה, שֶׁהוּא סוּד שֶׁל עוֹלָם
 עֲלִיּוֹן, נִקְרָאת מ"ה. וְשִׁנִּינוּ, אֵל תִּקְרִי מ"ה אֲלֵא
 מֵאָה, כִּי כָּל הַדְּרָגוֹת הָעֲלִיּוֹנוֹת בְּשִׁלְמוֹתָם הֵם
 כָּאֵן.

עוֹד, לָמָּה נִקְרָאת מ"ה? אֲלֵא אַף עַל גַּב
 שְׂמִשְׁיכוֹת עֲלִיּוֹנָה נִמְשָׁכָה, לֹא הִתְנַלְתָּה
 עַד שֶׁנִּשְׁלַם כָּאֵן, שֶׁהוּא מְקוֹם סוּף כָּל הַדְּרָגוֹת,

סוף של המשכת הכל, ועומד בהתנלות. ואף על
גב שגלוי יותר מהכל, עומד לשאלה מ"ה. מה
ראית? מה ידעת? כמו שנאמר (דברים ה) כי לא
ראיתם כל תמונה.

ולכן, "מה" רב טובך - זהו יסוד העולם שנקרא
רב טוב, כמו שנאמר (ישעיה סג) ורב טוב
לבית ישראל, כי זהו רב טוב. אור הראשון, נקרא
טוב סתם, וכאן כלולים זכר ונקבה כאחד. אשר
צפנת - שהרי נגנו, כמו שהאור הראשון שנגזר
ונספר. פעלת - שכאן היא אמנות הכל, אמנות
של כל העולם, אמנות של נשמות ורוחות.

בסוד זה עשה הקדוש ברוך הוא אמנות של כל
העולם, וסוד זה (בראשית א) בראשית ברא
אלהים את השמים ואת הארץ. בסוד זה נעשה
ונבנה המשכן, שהוא בדיוקן של העולם העליון
ובדיוקן העולם התחתון. זהו שכתוב ויקחו לי
תרומה. לי תרומה - שתי דרגות שהן אחת,
שמתחברות כאחד.

וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה וְגו'. רַבִּי שְׁמַעוֹן וְרַבִּי אֶלְעָזָר
וְרַבִּי אֲבָא וְרַבִּי יוֹסִי הָיוּ יוֹשְׁבֵי יוֹם אֶחָד
פְּתַח הָאֵילָנוֹת בְּבִקְעָה לְיַד יָם גִּינוֹסָר. אָמַר רַבִּי
שְׁמַעוֹן, כַּמָּה נָאֵה צֵל זֶה שְׁמַכְסָּה עָלֵינוּ מִתּוֹךְ
הָאֵילָנוֹת, וְאֵנוּ צָרִיכִים לְעֵטָר מְקוֹם זֶה בְּדַבְרֵי
תּוֹרָה.

פְּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, (שיר ג) אֶפְרַיִם עָשָׂה לִּי
הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה מַעְצֵי הַלְּבָנוֹן. פָּסוּק זֶה הֵרִי
בְּאַרְנוֹהוּ וּנְתַבְּאָר, אֲבָל אֶפְרַיִם - זֶה הֵיכַל
שְׁלֹמֹה, שְׁהוּא כְּמוֹ הַהֵיכַל הָעֲלִיּוֹן, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא קָרָא לוֹ בֵּן עֶדֶן, שְׁהוּא נָטַע אוֹתוֹ לְהַנְאֹתוֹ,
וּכְסוּפּוֹ הוּא לְהַשְׁתַּעֲשַׁע בּוֹ תוֹךְ אוֹתָן נְשָׁמוֹת
הַצְּדִיקִים, שְׁשָׁם בָּלָם עוֹמְדִים וְרְשׁוּמִים בְּתוֹכּוֹ.
אוֹתָן נְשָׁמוֹת שְׂאִין לָהֶן גּוֹף בְּעוֹלָם הַזֶּה, בְּלֵן
עוֹלוֹת וּמִתְעַטְרוֹת שָׁם, וַיֵּשׁ לָהֶן מְקוֹמוֹת לְרֵאוֹת,
לְהַתְעַנֵּג תוֹךְ עֲנֵג עֲלִיּוֹן שְׁנִקְרָא נַעַם ה', וְשָׁם
מִתְמַלְּאִים מִכָּל הַכְּסוּפִים שֶׁל נְהָרוֹת אֶפְרַסְמוֹן וְך'.

אֶפְרַיִם - זֶהוּ הַיִּכָּל הָעֲלִיּוֹן טָמִיר וְנִנְזוּ. אֶפְרַיִם
 - זֶהוּ הַיִּכָּל שְׁלֵמָה, שְׂאִין בּוֹ סֶמֶךְ עַד
 שְׁנֵסֶמֶךְ (שְׁנֵסֶמֶךְ) מִתּוֹךְ הַיִּכָּל הָעֲלִיּוֹן. וְלִכְּן אוֹת
 סֶמֶךְ נִסְתַּתֵּר בְּכָל צְדָדֶיהָ, כְּמוֹ זֶה אוֹת ס (מ"ם)
 סְתוּמָה.

מַה בֵּין זֶה לָזֶה? אֵלֶּא בְּשַׁעַה שְׁנֵסֶתֶר וְנִנְזוּ בְּתוֹכוֹ
 תּוֹךְ (נִקְדָּח) אוֹר עֲלִיּוֹן לְמַעְלָה, אִזּוּ הִיא עוֹמֶדֶת
 בְּדִיּוֹקָן (תּוֹחַ) שֶׁל אוֹת סֶמֶךְ נִסְתַּר בְּתוֹכוֹ, וְנִנְזוּ בּוֹ
 לַעֲלוֹת לְמַעְלָה. וּבְשַׁעַה שְׁחוּזָרֶת וַיּוֹשַׁבֶת רְבוּצָה
 עַל הַבְּנִים לְמַטָּה לְהִינִיק אוֹתָם, אִזּוּ הִיא עוֹמֶדֶת
 בְּדִיּוֹקָן שֶׁל אוֹת ס רְבוּצָה נִסְתַּתֵּר לְתוֹךְ אַרְבַּעַת
 צְדָדֵי הָעוֹלָם.

וְעַל כֵּן זֶהוּ אֶפְרַיִם, וְזֶהוּ (דף קכו ע"ב) אֶפְרַיִם.
 וּבְמִקוֹם שְׁתֵּי אוֹתוֹת ס"מ עוֹמֶדֶת י' בְּסוֹד
 הַבְּרִית (סוֹד הַבְּרִית שְׁנִנְזוּ בְּתוֹכוֹ), שֶׁהוּא עֲתִיד לְקַחַת הַכֹּל,
 סוֹד שֶׁל אוֹתָן מֵאָה בְּרָכוֹת, שְׁשִׁים וְאַרְבָּעִים.
 שְׁשִׁים כְּנֶגֶד שֵׁשׁ צְדָדִים שְׂיוּצָאִים מִהָאוֹת ס',
 וְאַרְבָּעִים כְּנֶגֶד אַרְבַּעַת צְדָדֵי הָעוֹלָם, וְהַכֹּל

מְשַׁלְיָמִים לְמֵאָה. וְאוֹת יו"ד מְשַׁלְיָמָה לְסוּד שָׁל
מֵאָה, כְּמוֹ שְׁלֹמֶעֱלָה. וְלָכֵן זֶה אֶפְרָסִמוֹן, וְזֶה
אֶפְרִיזוֹן.

אוֹתָם הִנְהָרוֹת יוֹצְאִים מִהָאֶפְרָסִמוֹן הַזֶּה,
וְנִשְׁמוֹת עֲלִיזוֹנוֹת, שְׂאִין לָהֶן גּוֹף בְּעוֹלָם
הַזֶּה, יוֹנְקוֹת מֵאוֹתוֹ הָאוֹר שְׂיֹצֵא מֵאוֹתָם נִהְרוֹת
אֶפְרָסִמוֹן זֶה, וּמִתְעַנְּנוֹת בְּעֵנוֹג הָעֲלִיזוֹן הַזֶּה.
וְנִשְׁמוֹת (שְׁעוֹלוֹת וְיִוְרָדוֹת) שְׂיֵשׁ לָהֶן גּוֹף בְּעוֹלָם הַזֶּה,
עוֹלוֹת וְיִוְנְקוֹת מֵאוֹתוֹ הָאוֹר שֶׁל הָאֶפְרִיזוֹן הַזֶּה
וְיִוְרָדוֹת, וְאֵלּוֹ נֹתְנוֹת וְנוֹטְלוֹת. נֹתְנוֹת רִיחַ
מֵאוֹתָם מַעֲשִׂים בְּשָׂרִים שְׂמִשְׁתַּדְּלִים בָּהֶם בְּאוֹתוֹ
הָעוֹלָם, וְנוֹטְלוֹת מֵאוֹתוֹ הַרִיחַ שֶׁנִּשְׁאָר בְּנֶגֶן, כְּמוֹ
שֶׁנֵּאמַר (בראשית כז) בְּרִיחַ שְׂדֵה אֲשֶׁר בָּרָכוֹ ה'. הַרִיחַ
שֶׁנִּשְׁאָר בּוֹ בְּאוֹתוֹ הַשְּׂדֵה. וּבְכֹל עוֹמְדִים בְּאוֹתוֹ
הַנֶּגֶן. אֵלּוֹ מִתְעַנְּנִים לְמַעְלָה, וְאֵלּוֹ מִתְעַנְּנִים לְמַטָּה.
עָשָׂה לוֹ הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה - עָשָׂה לוֹ, לְעֵצְמוֹ. וְאִם
תֹּאמַר, הֲרֵי נִשְׁמוֹת הַצְּדִיקִים מִשְׁתַּעֲשְׂעוֹת
בוֹ, וְאַתָּה אוֹמֵר עָשָׂה לוֹ? כִּי זֶה וַדָּאִי, מִשּׁוֹם

שְׁהֶאֱפְרִיזֵנּוּ תְּהֵא וְכֹל אוֹתָנָה נְשָׁמוֹת הַצְּדִיקִים, בְּכֹל
 עוֹמֵד הַקְּרוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַשְׁתַּעֲשַׁע בְּהֵן. הַמְּלֶךְ
 שְׁלֵמָה - הַמְּלֶךְ שֶׁהַשְּׁלוֹם שָׁלוֹ, וְזֵהוּ מְלֶךְ הָעֶלְיוֹן.
 (נִתְרִי בְּאֵרוֹת) הַמְּלֶךְ סֶתֶם, זֶה מְלֶךְ הַמְּשִׁיחַ. זֶה עוֹלָם
 הַזְּכוּר, וְזֵה עוֹלָם הַנְּקֻבָּה. מִעֲצֵי הַלְּבָנוֹן - אוֹתָם
 אֵילָנוֹת נְטוּעִים שְׁעָקֵר אוֹתָם הַקְּרוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 וְשָׁתַל אוֹתָם בְּמָקוֹם אַחֵר, וְאֵלּוּ נִקְרָאִים אֲרָזֵי
 הַלְּבָנוֹן, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תְּהִלִּים קד) אֲרָזֵי לְבָנוֹן אֲשֶׁר
 נִטְעוּ. וְלֹא נִבְנְהָ הֶאֱפְרִיזֵנּוּ תְּהֵא וְלֹא נִתְקַן אֶלָּא בָּהֶם.
 עוֹד מִעֲצֵי הַלְּבָנוֹן - אֵלּוּ שֵׁשֶׁת יָמֵי בְּרֵאשִׁית שְׁכַל
 יוֹם וַיּוֹם מְסִדֵּר אֶת הֶאֱפְרִיזֵנּוּ תְּהֵא סְדוּר
 שְׁנֵי אֵת לֹ. סְדוּר רֵאשׁוֹן: שׁוֹפֵעַ מִצַּד יָמִין, הָאוֹר
 תְּרֵאשׁוֹן שְׁנֵינְנוּ, וְנִטְלָל מִצַּד יָמִין, וְנִכְנָם בְּאֵפְרִיזֵנּוּ
 תְּהֵא עַל יְדֵי יָסוּד אֶחָד וְעוֹשֶׂה בּוֹ שְׁמוּשׁ. אַחֵר כֶּךָ
 מוֹצֵיא אוֹתוֹ הֶאֱפְרִיזֵנּוּ דִּיוֹקָן אֶחָד כְּמוֹ הָאוֹר תְּהֵא,
 וְזֵהוּ סוּד הַכְּתוּב (בְּרֵאשִׁית א) יְהִי אוֹר וַיְהִי אוֹר. כִּיֹּן
 שְׁאֵמֵר יְהִי אוֹר, לָמָּה כְּתוּב וַיְהִי אוֹר? לֹא הַצְּמִיךְ
 הַפְּסוּק לְכַתֵּב אֶלָּא וַיְהִי כֵן. מֵהוּ וַיְהִי אוֹר? אֶלָּא

שְׂאוֹתוֹ אֹר הוֹצִיא אֹר אַחַר שְׁנֵרָאָה לוֹ, וְזָהוּ יוֹם
רֵאשׁוֹן מֵאוֹתָם עֲצֵי הַלְבָנוֹן.

סְדוֹר שְׁנֵי: שׁוֹפֵעַ מֵצַד שְׁמֵאל, פְּרִישׁוֹת הַמַּיִם,
בְּשִׁפְעַ שְׁלֵ אִשׁ תְּקִיפָה, וְנִפְלָל מֵצַד שְׁמֵאל,
וְנִכְנָם בְּאַפְרִיזוֹן תְּזָה וְעוֹשָׂה בּוֹ שְׁמוֹשׁ, וּמִפְרִיד בֵּין
מַיִם שְׁבָצַר יָמִין לְבֵין מַיִם (שְׁבָצַר שְׁמֵאל). אַחַר כֵּן
מוֹצִיא אוֹתוֹ אַפְרִיזוֹן דְּיוֹקָן אַחַד כְּמוֹ שְׁלוֹ, וְזָהוּ
סוֹד הַפְּתוּב, בֵּין הַמַּיִם אֲשֶׁר מִתַּחַת לְרָקִיעַ וּבֵין
הַמַּיִם אֲשֶׁר מֵעַל לְרָקִיעַ וַיְהִי כֵן. וְזָהוּ יוֹם שְׁנֵי
מֵאוֹתָם עֲצֵי הַלְבָנוֹן.

סְדוֹר שְׁלִישִׁי: שׁוֹפֵעַ מֵצַד הָאֲמִצֵּעַ, וּמֵצַד יָמִין,
(וּמֵצַד שְׁמֵאל) יוֹם אַחַד שְׁלִישִׁי שְׁעוֹשָׂה שְׁלוֹם
בְּעוֹלָם. וּמִשָּׁם נִמְשָׁכִים פְּרוֹת לְכָל, וְזָה עוֹשָׂה
שְׁמוֹשׁ בְּאַפְרִיזוֹן תְּזָה, וּמוֹצִיא מִיִן לְמִינוֹ. מִיִן
לְמַעֲשִׂים רַבִּים, מִיִן שְׁנֵרָאָה לוֹ, וְכָל הַדְּשָׁאִים
וְהָעֲשָׁכִים וְהָאֵילָנוֹת בְּכַפָּה חִלּוֹת. וְנִשְׁאָר דְּיוֹקָנוֹ
שָׁם, וְאוֹתוֹ אַפְרִיזוֹן מוֹצִיא מִיִן בְּאוֹתוֹ נָזוֹן מִשָּׁשׁ,

וְזָהוּ יוֹם שְׁלִישֵׁי שְׁנֵבָלָל מִשְׁנֵי צַדְדִים מֵאוֹתָם עֲצֵי
הַלְבָּנוֹן.

סְדוּר רְבִיעִי: שׁוֹפֵעַ וּמְאִיר אֹרֶךְ הַשֶּׁמֶשׁ לְהָאִיר
לְאַפְרִיזוֹן הַזֶּה תוֹךְ הַחֲשֵׁךְ שְׁלוֹ, וְנִכְנָם בּוֹ
לְהָאִיר, וְלֹא עוֹשֶׂה בּוֹ שְׁמוּשׁ. עַד יוֹם חֲמִישֵׁי
שְׁמוּצִיא אוֹתוֹ אַפְרִיזוֹן שְׁמוּשׁ שֶׁל אֹרֶךְ שְׁנֵבָלָם בּוֹ
בְּיוֹם רְבִיעִי, וּמוּצִיא אוֹתוֹ אַפְרִיזוֹן בְּאוֹתוֹ גֵּזֶן מִמָּשׁ
שֶׁל אוֹתוֹ אֹרֶךְ, וְזָהוּ יוֹם רְבִיעִי אֶחָד מֵאוֹתָם עֲצֵי
הַלְבָּנוֹן.

סְדוּר חֲמִישִׁי: שׁוֹפֵעַת מְשִׁיבָה אַחַת שֶׁל רַחֵשׁ ^{(דף}
חֲב ע"א) הַמַּיִם, וְעוֹשֶׂה שְׁמוּשׁ לְהוּצִיא אוֹתוֹ
אֹרֶךְ שֶׁל סְדוּר יוֹם רְבִיעִי, וְעוֹשֶׂה בְּאַפְרִיזוֹן הַזֶּה
שְׁמוּשׁ, וּמוּצִיא מִיָּנִים לְמִינוֹ, אוֹתָם הַנִּרְאִים
בְּאוֹתוֹ גֵּזֶן מִמָּשׁ. וְיוֹם זֶה שְׁמֵשׁ אוֹתוֹ שְׁמוּשׁ יוֹתֵר
מִכָּל שְׁאָר הַיָּמִים, וְהַכֹּל תְּלוּי עַד יוֹם הַשְּׁשִׁי,
שֶׁהוּצִיא הָאַפְרִיזוֹן כָּל מֵה שֶׁהָיָה גֵּזוּז בּוֹ, שְׁכָתוֹב
תּוּצֵא הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה לְמִינָהּ וְגו'. וְזָהוּ הַיּוֹם
הַחֲמִישִׁי, אֶחָד מֵאוֹתָם עֲצֵי הַלְבָּנוֹן.

סדר ששי - זהו יום שהתקין את כל האפריון
הזה, ואין לו תקון ואין לו תקנה פרט ליום
הזה. בשבא היום הזה, נתקן האפריון הזה בכמה
רוחות, בכמה נשמות, בכמה עולמות יפות
מראה. אותן שנראות לשבת בתיכל המלה. אף
הוא נתקן ביפי כל שאר הימים שהיו בתחלה,
ומתקין אותם בתשוקה אחת, ברצון, בשמחה,
תקון עליון ותחתון.

ואז מתקדש האפריון בקדשות עליונות ומתעטר
בעטרוטיו, עד שעולה בעליה של עטרה של
מנוחה, ונקרא שם עליון, שם קדוש, שהוא שבת.
מנוחת הכל, תשוקת הכל, דבקות הכל, שלמעלה
ולמטה באחד. ואז כתוב, (שיר השירים ג) אפריון עשה
לו המלה שלמה מעצי הלכנון.

אמר רבי שמעון, מי שזוכה לאותו אפריון, זוכה
בכל, זוכה לשבת במנוחה בצל של הקדוש
ברוך הוא, כמו שנאמר (שיר השירים ד) בצלו חמדתי
וישבתתי. וכעת שישבנו בצל של המנוחה הזו, יש

לָנוּ לְהַסְתַּכֵּל שְׁלֵא יִשְׁכְּנוּ אֵלָא בְּצִלַּ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
 הוּא בְּתוֹךְ אֹתוֹ הָאֶפְרַיִם, וַיֵּשׁ לָנוּ לְעֵטֶר אֶת
 הַמָּקוֹם הַזֶּה בְּעֵטְרוֹת עֲלִיּוֹנוֹת עַד שִׁתְּעוֹדְרוּ
 הָאֵילָנוֹת שֶׁל אֹתוֹ הָאֶפְרַיִם לְבֹא עֲלֵינוּ בְּצִלַּ אַחֵר.

פָּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן בְּרֵאשׁ וְאָמַר, וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה
 מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לְבוֹ תִקְחוּ אֶת
 תְרוּמָתִי. וַיִּקְחוּ לִי, מִי שְׂרוּצָה לְהַשְׁתַּדֵּל בְּמִצְוָה
 וּלְהַשְׁתַּדֵּל בְּקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, צָרִיךְ שְׁלֵא יִשְׁתַּדֵּל
 בּוֹ בְּרִיקְנוֹת וּבְחִנָּם, אֵלָא צָרִיךְ הָאָדָם לְהַשְׁתַּדֵּל
 בּוֹ בְּרֵאוּי כְּפִי כְחוֹ. וַחֲרִי בְּאֲרָנוּ דְּכָר זֶה בְּכַמָּה
 מְקוֹמוֹת, יָאֵה לְאָדָם לְשֵׂאת אֹתָהּ הַשְׁתַּדְלוֹת שֶׁל
 הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (דברים טו) אִישׁ
 בְּמִתְנַת יָדוֹ וְגו'.

וְאִם תֵּאמַר, הֲרִי כְּתוּב (ישעיה נה) לְכוּ שִׁבְרוּ וְאָכְלוּ
 וּלְכוּ שִׁבְרוּ בְּלוֹא כֶסֶף וּבְלוֹא מַחִיר יִין
 וְחָלֵב, שְׁחֲרִי הוּא בְּחִנָּם, (והשתדלות בלא כסף) וְזוֹ
 הַשְׁתַּדְלוֹת לְקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא? אֵלָא הַשְׁתַּדְלוֹת
 שֶׁל הַתּוֹרָה - כָּל מִי שְׂרוּצָה לְזוֹכֵת בָּהּ. הַשְׁתַּדְלוֹת

בְּרִי לְדַעַת אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא - כֹּל מִי שְׂרוּצָה,
 זוֹכָה בּוֹ בְּלִי שָׂכָר כָּלָל. אֲבָל הַשְׁתַּדְּלוֹת בַּקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא שְׁעוֹמְדָת בְּמַעֲשָׂה, אֲסוּר לְקַחַת אוֹתָהּ
 לְחִנָּם וּבְרִיקָנוֹת, כִּי אֵינָנו זוֹכָה בָּךְ בְּאוֹתוֹ מַעֲשָׂה
 כָּלָל לְהַמְשִׁיךְ עָלָיו רוּחַ הַקְּדוֹשׁ, אֵלֶּא רַק בְּשָׂכָר
 שְׁלָם.

בַּיּוֹם הַכְּשָׁפִים שְׁלֵמָה אֲשַׁמְדָּאֵי לְשִׁלְמָה הַמְּלִיךְ
 - כֹּל מִי שְׂרוּצָה לְהַשְׁתַּדֵּל לְהַעֲבִיר מִמֶּנּוּ
 רוּחַ טְמֵאָה וְלִכְפוֹת רוּחַ אֲחֵרָת, אוֹתוֹ הַמַּעֲשָׂה
 שְׂרוּצָה לְהַשְׁתַּדֵּל בּוֹ, צָרִיךְ לְקַנּוֹת אוֹתוֹ בְּשָׂכָר
 מִשְׁלָם בְּכָל מַה שְׂיִרְצוּ מִמֶּנּוּ, בֵּין קָטָן בֵּין גָּדוֹל,
 מִשׁוּם שְׁרוּחַ הַטְּמֵאָה מוֹדֵמְנָת תָּמִיד בְּחִנָּם
 וּבְרִיקָנוֹת, וְנִמְכָּרָת בְּלִי שָׂכָר, וְאוֹנֶסֶת בְּנֵי אָדָם
 לְשָׁרוֹת עֲלֵיהֶם, וּמַפְתָּה אוֹתָם לְדוֹר עָפָם. בְּכַמָּה
 פְּתוּיִים, בְּכַמָּה דְרָכִים, מִסְטָה אוֹתָם לְשִׁים דִּינִירָה
 עָפָם.

וְרוּחַ הַקְּדוֹשׁ אֵינָה בָּךְ, אֵלֶּא בְּשָׂכָר שְׁלָם,
 וּבְהַשְׁתַּדְּלוֹת רַבָּה וְגִדּוּלָה, וּבְטָהוֹר עֲצָמוֹ

ובטהור משכנו, ובכצון לבו ונפשו. והלואי שיכול
להרויח אותו שישים מדורו עמו, ועם כל זה שילך
בדרך ישר, שלא יסטה ימינה ושמאלה, ואם לא
- מיד מסתלק ממנו ומתרחק ממנו, ולא יוכל
להרויח אותו כבתחלה.

ועל זה כתוב ויקחו לי תרומה מאת כל איש,
מאותו שנקרא איש, שמתגבר על יצרו. וכל
מי שמתגבר על יצרו נקרא איש. ואשר ידבנו לבו,
מה זה אשר ידבנו לבו? אלא (דף קכח ע"ב) שיתרצה בו
הקדוש ברוך הוא, כמו שנאמר (תהלים נו) לך אומר
לבי. צור לבבי. וטוב לב. וייטב לבו. את כלם
אמר בקדוש-ברוך-הוא. אף כאן - אשר ידבנו
לבו, ממנו תקחו את תרומתי, שחרי שם נמצא
ולא במקום אחר.

ומניין יודעים שהקדוש ברוך הוא מתרצה בו ושם
בו את מדורו? כשרואים שרצון אותו
האיש (בשמחה ובכצון הלב) לרדף ולהשתדל אחר הקדוש
ברוך הוא בלבו ונפשו ורצונו, ודאי אז שם יודעים

שְׁהַשְׁכִּינָה שׁוּרָה בּוֹ, וְאִזְ צְרִיכִים לְקַנּוֹת אֶת אוֹתוֹ
הָאִישׁ בְּכֶסֶף שְׁלָם, (וּלְהַשְׁתַּדֵּל אַחֲרָיו) לְהַתְחַבֵּר עִמּוֹ
וּלְלַמַּד מִמֶּנּוּ. וְעַל זֶה הָרֵאשׁוֹנִים הָיוּ אוֹמְרִים, וְקַנְה
לְךָ תְּחִבָּר - בְּשֹׁכֵר שְׁלָם יֵשׁ לְקַנּוֹת אוֹתוֹ, כִּי
לְזָכוֹת בַּשְׁכִּינָה. עַד כָּאן צְרִיךְ לְרַדֵּף אַחֲרֵי הַצְּדִיק
וּלְקַנּוֹת אוֹתוֹ.

אִם כֵּן אוֹתוֹ הַצְּדִיק צְרִיךְ לְרַדֵּף אַחֲרֵי הָרָשָׁע
וּלְקַנּוֹתוֹ בְּשֹׁכֵר שְׁלָם, כִּי שִׁיעָבִיר מִמֶּנּוּ
אוֹתָהּ וְהִמָּה וַיִּכְפֹּה אֶת הַצַּד הָאֲחֵר וַיַּעֲשֶׂה לְנַפְשׁוֹ,
כִּי שִׁיחַשֵׁב עָלָיו כְּאִלּוּ הוּא בָּרָא אוֹתוֹ. וְזֶהוּ
הַשִּׁבְחָ שִׁיתַּעֲלֶה בּוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יוֹתֵר מִכָּל
שִׁבְחָ אַחֲרָי, וְעַלֶּיהָ זֶה יוֹתֵר מִהַכֹּל. מָה הַטַּעַם? כִּי
הוּא גָּרַם לְכַפּוֹת אֶת הַצַּד הָאֲחֵר וּלְהַעֲלוֹת כְּבוֹד
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְעַל זֶה כָּתוּב בְּאַחֲרָיו, (מִלֵּאכִי ב)
וְרַבִּים הֵשִׁיב מִעֶזְרִי. וְכָתוּב (שם) כִּרִיתִי הִיתָה אֶתוֹ.

בֵּא וּרְאֵה, כָּל מִי שֶׁאוֹחֵז בְּיַד הָרָשָׁע (וְשֶׁב אֱלֹהֵי)
וּמִשְׁתַּדֵּל בּוֹ לְעֹזֵב דְּרָךְ רָעָה, הוּא עוֹלָה
בְּשָׁלֵשׁ עֲלִיּוֹת מִה שְׁלֵא עוֹלָה כֵּן שׁוֹם אִישׁ אַחֲרָי:

גוֹרֵם לְכַפּוֹת אֶת הַצַּד הָאֲחֵר; גוֹרֵם שְׂמֵת־עֲלָה
הַקָּרוֹשׁ כָּרוֹךְ הוּא בְּכַבּוּדוֹ; וְגוֹרֵם לְהַעֲמִיד כָּל
הָעוֹלָם בְּקִיּוּמוֹ לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה. וְעַל הָאִישׁ הַזֶּה
כְּתוּב, בְּרִיתִי הִיְתָה אִתּוֹ חַתִּים וְהַשְּׁלוֹם. וְזוֹכָה
לְרֵאוֹת בָּנִים לְבָנָיו, וְזוֹכָה בְּעוֹלָם הַזֶּה וְזוֹכָה
לְעוֹלָם הַבָּא. כָּל בְּעָלֵי חַדִּינִים לֹא יְכוּלִים לְדוֹן
אוֹתוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא. נִכְנָס בְּשָׁנִים עֶשְׂרִי
שָׁעָרִים, וְאִין מִי שְׂיִמְחָה בְּיָדוֹ. וְעַל זֶה כְּתוּב, (תהלים
ק"ב) גִּבּוֹר בְּאֶרֶץ יְהוָה זָרְעוּ דוֹר יִשְׂרָאֵל יִבְרָךְ. הוֹן
וְעֶשֶׂר בְּבֵיתוֹ וְצִדְקָתוֹ עֲמֻדַת לְעַד. זָרַח בַּחֲשֶׁךְ אֹר
לְיִשְׂרָאֵל וְגו'.

בְּגִרְזָן - תְּדַר הַעֲלִיזוֹן, עוֹמְדִים שְׁלֹשָׁה (צַדִּי) גּוֹנִים,
וְהֵם לוֹהֲטִים בְּתוֹךְ שְׁלֹהֶבֶת אַחַת, וְאוֹתָהּ
הַשְּׁלֹהֶבֶת יוֹצֵאת מִצַּד הַדְּרוֹם, שֶׁהוּא יָמִין. וְאוֹתָם
גּוֹנִים נִפְרָדִים לְשְׁלֹשָׁה צַדִּדִּים. אֶחָד עוֹלָה לְמַעַלָּה,
וְאֶחָד יוֹרֵד לְמַטָּה, וְאֶחָד שֹׁנֵאָה וְנִגְנָזוּ בְּשַׁעַה
שֶׁהַשֶּׁמֶשׁ מְאִירָה.

גִּוֹן אַחַר, אֹתוֹ שְׁעוֹלָה לְמַעַלָּה, יוֹצֵא, וְאוֹתוֹ גִּוֹן
 הוּא גִּוֹן לְבָן יוֹתֵר מִלְבָּן אַחֵר. וְנִכְנָם בְּאוֹתָהּ
 שְׁלֵהֶבֶת וְנִצְבָּע מְעַט, וְלֹא נִצְבָּע, וְעוֹמֵד אוֹתוֹ גִּוֹן
 לְמַעַלָּה עַל רֹאשׁ אוֹתוֹ הַגִּוֵּן. וּבְשָׁעָה שְׁיִשְׂרָאֵל
 נִכְנָסִים לְבֵית הַכְּנָסֶת וּמִתְפַּלְלִים תְּפִלוֹתֵיהֶם,
 בְּשִׁמְנֵי־עֵינַיִם לְגֹאֵל יִשְׂרָאֵל וְסוֹמְכִים גְּאֹלָה לְתַפְּלָה,
 אִזּוֹ אוֹתוֹ גִּוֵּן לְבָן עוֹלָה עַל רֹאשׁ הַגִּוֵּן וְנִעֲשֶׂה לוֹ
 בְּתֵר (שָׁל קִיּוּם).

וְהַכְּרוֹז יוֹצֵא וְאוֹמֵר: אֲשֶׁר־יִכֶּם הָעָם הַקָּדוֹשׁ
 שְׁעוֹשִׂים טוֹב לְפָנַי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.
 וְסוֹד זֶה - (ישעיה לח) וְהַטּוֹב בְּעֵינֶיךָ עֲשִׂיתִי, שְׁסוֹמֵךְ
 גְּאֹלָה לְתַפְּלָה. מִשּׁוּם שְׁבִשְׁעָה הוּזוּ שְׁמִנֵי־עֵינַיִם
 לְתַהֲלוֹת לְאֵל עֲלִיּוֹן, שְׁעוֹלָה הַגִּוֵּן תְּהִה עַל רֹאשׁ
 אוֹתוֹ הַגִּוֵּן, מִתְעוֹרֵר הַצַּדִּיק לְהִתְחַבֵּר בְּמָקוֹם
 שְׁצַרִּיךְ בְּאַהֲבָה וְחִבִּיבוּת, בְּחֶדְוָה וּבְרָצוֹן. וְכֹל
 הָאֵיבָרִים בְּלֹם מִתְחַבְּרִים בְּתִשּׁוּקָה אַחַת אֵלָה
 בְּאֵלָה, עֲלִיּוֹנִים בְּתַחֲתוֹנִים, וְכֹל הַמְּנוֹרוֹת מְאִירוֹת
 וְלוֹהֲטוֹת, וְכֹל עוֹמְדִים בְּחִבּוּר אַחַד בְּצַדִּיק תְּהִה
 שְׁנִקְרָא טוֹב, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (ישעיה ג) אָמְרוּ צַדִּיק כִּי

טוב, וזה מחבר את כלם בחבור אחד. אז הכל
 בלחש למעלה ולמטה בנשיקות של רצון, והדבר
 עומד בחבור של בית הגרן.

כיון שמגיעים לשים שלום, אז עושה שמוש אותו
 נהר שיוצא מעדן בגרן הזה, ואז צריכים
 כלם לצאת מלפני המלה, ולא צריך איש ולא
 אחר להמציא שם ולא לבקש בקשות, ^(דף קכט ע"א) אלא
 צריך לנפל על הפנים נפילת אפים. מה הטעם?
 משום שאותה שעה היא שעה של שמוש, וצריך
 כל איש להתבייש מלפני רבונו ולכסות פניו
 בבושה גדולה, ולהכליל את נפשו באותו שמוש
 של הנפשות, שנכלל אותו הגרן מלמעלה
 ומלמטה בנפשות ורוחות. אז גון אחר שיוֹרד
 למטה עומד ואוחז בשפולי הגרן הזה.

והכרוז יוצא וקורא ואומר: עליונים ותחתונים,
 העידו עדות, מיהו שעושה נפשות
 ומזכה את הרשעים? אותו שעמרת ^(שגראה לעשר אותו)
 מעמרת) מלכות על ראשו, אותו שראוי להכנס עתה

לפני המלך והמלכה, שְׁהָרֵי הַמֶּלֶךְ וְהַמְּלָכָה
שואלים עליו.

אז מודמנים שני עדים מאותם עיני ה'
שמשוטטות בכל העולם, ועומדים אחר
הפרגוד ומעידים עדות זו, ואומרים: הרינו מעידים
על פלוני בן פלוני. אשרי חלקו, שְׁהָרֵי אָבִיו יִזְכַּר
בְּגִלְלוֹ לְטוֹב. והו עושה נפשות למטה, נפשות
הרשעים שְׁהָיוּ מֵהַצַּד הָאֲחֵר. אז מתניקר הקדוש
ברוך הוא בְּחֶדְוָה שְׁלֵמָה.

באותה השעה מודמן ממנה אחר, שהוא גזבר
על דיוקנאות הצדיקים, בסוד של
שמוש האותיות שנקרא בסוד יהודי"עם, בְּכֶתֶר
של שמוש השם הקדוש. ורזמו הקדוש ברוך הוא
לאותו ממנה, ומביא את דיוקן אותו האיש
שעושה נפשות הרשעים ומעמיד אותו לפני המלך
והמלכה.

ואני מעיד עלי שמים וארץ, שבאותה שעה
מוסרים לו אותו הדיוקן, שְׁהָרֵי אֵין לָךְ כָּל

צדיק בעולם הזה שלא חקוק דיזקנו למעלה תחת
 יד אותו הממנה, ומוסרים בידו שבעים מפתחות
 של כל גנוי רבנו בהם. אז המלך מברך את אותו
 הדיוקן בכל הפרכות שברך את אנרם בשעשה
 את נפשות הרשעים.

והקדוש ברוך הוא רזמו לארבעה מחנות
 עליונים, ונוטלים את אותו הדיוקן
 והולכים עמו, והוא נכנס לשבעים עולמות גנוזים
 שלא זכה בהם איש אחר, פרט לאותם גנוזים
 לאותם שעושים את נפשות הרשעים. ואלמלא
 היו יודעים בני אדם כמה תועלת וזכות (גורמים
 לצדיקים) וזוכים בגלגלם בשמונים אותם, היו הולכים
 אחריהם ורודפים אותם כמי שרודף אחר תחיים.

העני מוכה את בני האדם בכמה טובות, בכמה
 גנוזים עליונים, ולא כמי שמוכה את
 הרשעים. מה בין זה לזה? אלא מי שמשתדל אחר
 העני, הוא משלים תיים לנפשו וגורם לו להתקיים,
 וזוכה בגלגלו לכמה טובות לאותו העולם.

וְמִי שֶׁמְשַׁתְּדֵל אַחַר הָרָשָׁע, הוּא מְשָׁלִים יוֹתֵר.
 עוֹשֶׂה לְצַד הָאֲחֵר שֶׁל אֱלֹהִים אֲחֵרִים
 שִׁיתְּבוּפֶה וְלֹא יִשְׁלַט, וּמַעֲבִיר אוֹתוֹ מִשְׁלֹטוֹ.
 עוֹשֶׂה שְׂמֵתֵעֶלָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל כִּסֵּא
 כְּבוֹדוֹ. עוֹשֶׂה לְאוֹתוֹ הָרָשָׁע נֶפֶשׁ אַחֶרֶת. אֲשֶׁרִי
 חֶלְקוֹ.

גִּזְוֹן אַחַר שֶׁנִּרְאָה וְלֹא נִרְאָה, בְּשָׁעָה שֶׁמְגִיעִים
 יִשְׂרָאֵל לְסֵדֶר הַקְּדוֹשָׁה, אִזְ הַגִּזְוֹן הַגִּזְוֵי הַזֶּה,
 וַיּוֹצֵא, מִשּׁוּם שֶׁהִיא הַקְּדוֹשָׁה שֶׁמְקַדְּשִׁים יִשְׂרָאֵל
 יוֹתֵר עַל מְלֹאכִים הָעֲלִיּוֹנִים, שֶׁהֵם חֲבָרִים עִמָּם.
 וְהַגִּזְוֹן הַזֶּה מֵאִיר וְנִרְאָה בְּשָׁעָה שֶׁיִּשְׂרָאֵל מְקַדְּשִׁים
 הַקְּדוֹשָׁה הַזֶּה, (שְׁחָרִי מִסְיָמִים יִשְׂרָאֵל עַד שֶׁלֹּא יִשְׁנִיחוּ וְכוּ) עַד
 שֶׁמִּסְיָמִים יִשְׂרָאֵל, כִּדִּי שֶׁלֹּא יִשְׁנִיחוּ הַמְּלֹאכִים
 הָעֲלִיּוֹנִים וַיַּעֲנִישׁוּ אוֹתָם לְמַעְלָה, וְלֹא יִקְטְרוּ
 עֲלֵיהֶם.

אִז הַכְּרוֹז יוֹצֵא וְאוֹמֵר: עֲלִיּוֹנִים וְתַחֲתוֹנִים
 הַקְּשִׁיבוּ, מִיְהוּ גַם רוּחַ בְּדַבְרֵי תוֹרָה, מִיְהוּ
 שֶׁכָּל דְּבָרָיו לְהַתְנַפֵּת בְּדַבְרֵי תוֹרָה, מִשּׁוּם שֶׁשְׁנֵינּוּ,

אֶשְׁתַּאֲדַם צָרִיךְ לְהִיּוֹת שָׁפֵל בְּעוֹלָם הַזֶּה בְּדַבְרֵי
 תּוֹרָה, שְׁתִּירֵי אֵינִי גְבוּהוֹת בַּתּוֹרָה אֲלֵא בְּעוֹלָם הַבָּא.
 בְּקִרְשָׁה זֶה צָרִיךְ לְהִשְׁמַר וּלְגַנּוֹ אֹתָהּ בִּינֵינוּ כִּדְרֵי
 שְׁנַת־קִדְשׁ בְּתוֹךְ הַקִּרְשָׁה בְּרֵאשׁ וּבְסוֹף
 יוֹתֵר מֵאוֹתָן קִדְשׁוֹת שְׂאוֹמְרִים עִמָּנוּ מְלֹאכִים
 עֲלִיּוֹנִים. הַקִּרְשָׁה שְׂאֵנוּ מְקִדְשִׁים בַּשֶּׁבַח שְׂאֵנוּ
 מְשֻׁבְּחִים לְמְלֹאכִים הָעֲלִיּוֹנִים. וּמִשּׁוֹם שֶׁבַח זֶה
 מְרַשֵּׂים לָנוּ לְהַכְנִים לְתוֹךְ הַשְּׁעָרִים הָעֲלִיּוֹנִים, וְעַל
 זֶה אָנוּ אוֹמְרִים קִרְשָׁה זֶה (דף קכט ע"ב) בְּלִשׁוֹן הַקִּדְשׁ
 וּמִשְׂאִירִים אוֹתָנוּ בְּאַהֲבָה לְהַכְנִים לְשְׁעָרִים
 שְׁלֹמֵעָלָה, מִתּוֹךְ שְׂאֵנוּ מְשֻׁבְּחִים אוֹתָם בְּסִדּוֹר
 שְׁלֵהֶם (שְׁלֵנוּ), וְלִכֵּן אָנוּ נוֹטְלִים יוֹתֵר קִדְשׁוֹת,
 וּנְכַנְסִים לְשְׁעָרִים הָעֲלִיּוֹנִים.

וְאִם תֵּאמַר, זוֹהִי רַמְזוֹת - לֹא כִּדְרֵי אֲלֵא
 הַמְּלֹאכִים הָעֲלִיּוֹנִים הֵם יוֹתֵר קְדוֹשִׁים
 מֵאֵתָנוּ, וְהֵם נוֹטְלִים יוֹתֵר קִדְשָׁה, וְאֵלְמֵלֵא שְׂאֵנוּ
 נוֹטְלִים וּמוֹשְׁבִים עֲלֵינוּ הַקִּדְשׁוֹת הַלָּלוּ, לֹא נוֹכַל
 לְהִיּוֹת חֲבֵרִים עִמָּם, וּכְבוֹד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא

יִשְׁתַּלֵּם לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה בְּזִמְנֵי אַחֵר, וְעַל זֶה אָנוּ
מְשַׁתְּדָלִים לְהִיּוֹת עִמָּם חֲבֵרִים, וְיִתְעַלָּה כְּבוֹד
הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה בְּזִמְנֵי אַחֵר.

הַקְּדוּשָׁה שְׂפִסּוּף הִיא תְּרַגּוּם, כְּמוֹ שֶׁבִּאֲרָנוּ, וְזֶה
אֶפְלוּ יַחִיד יוּכַל לִזְמַר אוֹתָהּ, אוֹתָם
דְּבָרֵי הַתְּרַגּוּם. אֲבָל דְּבָרֵי לְשׁוֹן הַקְּדוּשָׁה שֶׁל הַקְּדוּשָׁה
אֵינָם אֵלָּא בְּעִשְׂרָה, כִּי הַשְּׂכִינָה מִתְּחַכְּרֶת עִם
לְשׁוֹן הַקְּדוּשָׁה, וְלִכְּלֵל קְדוּשָׁה שֶׁהַשְּׂכִינָה בָּאָה, אֵין זֶה
אֵלָּא בְּעִשְׂרָה, שְׂפָתוֹב (וַיִּקְרָא כב) וְנִקְדָּשְׁתִּי בְּתוֹךְ כְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וְגו'. כְּנֵי יִשְׂרָאֵל הֵם לְשׁוֹן הַקְּדוּשָׁה וְדַאי, וְלֹא
שְׂאָר עַמִּים שְׂיִישׁ לָהֶם לְשׁוֹן אַחֶרֶת.

וְאִם תֵּאמַר, הֲרֵי הַקְּדוּשָׁה שֶׁל הַקְּדוּשָׁה, שֶׁהִיא
תְּרַגּוּם, לָמָּה אֵינָה בְּיַחִיד? כֹּא וְרֵאָה,
קְדוּשָׁה זוֹ אֵינָה כְּשְׂאָר הַקְּדוּשׁוֹת שֶׁהֵם מְשַׁלְּשִׁים.
אֲבָל קְדוּשָׁה זוֹ הִיא עוֹלָה בְּכָל הַצְּדָדִים, לְמַעַלָּה
וּלְמַטָּה וְלִכְּלֵל צְדָדֵי הָאֱמוּנָה, וְשׁוֹכְרֶת מְנַעוּלִים
וְחוֹתְמוֹת שֶׁל בְּרוּל וְקַלְפוֹת רְעוֹת (וְזֶהוּ הַשְּׂבִיחַ שֶׁמְתַעַלָּה בּוֹ
כְּבוֹד הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יוֹתֵר מִשְּׂבִיחַ אַחֵר. וְהַתְּעַלּוֹת זוֹ יִתְרָה מִהַכֹּל, מִהַ הַמַּעַס?)

משום שהוא גורם להרפות את הצד האחר ולהעבירו) להעלות את כבוד הקדוש ברוך הוא על הכל, ואנו רוצים לומר אותה בלשון של הצד האחר ולהשיב בכת חוק: אמן יהא שמייה רבא מברה, בדי שישתפר כחו של הצד האחר, ויתעלה הקדוש ברוך הוא בכבודו על הכל. וכשנשפר בקדשה זו כחו של הצד האחר, הקדוש ברוך הוא מתעלה בכבודו, ונופר לבניו, ונופר לשמו. ומשום שהקדוש ברוך הוא מתעלה בכבודו בקדשה זו, אינה אלא בעשרה.

ובלשון זו על כרחו של הצד האחר הוא נכפה, ונשפר כחו, ומתעלה כבוד הקדוש ברוך הוא ושובר מנעולים וחותמות ושלשלאות חוקות וקלפות רעות, ונופר הקדוש ברוך הוא את שמו ואת בניו. אשריהם העם הקדוש שתקדוש ברוך הוא נתן להם תורה קדושה לזכות פה לעולם הבא.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן לְחֻבְרַיִם, אֲשֶׁר־יִכֶם לְעוֹלָם הַבָּא,
 וְכִיּוֹן שֶׁהִתְחַלְנוּ בְּדִבְרַיִם שֶׁל פֶּתַר הַמְּלָכוֹת
 הָעֲלִיּוֹנָה, אוֹמֵר אֲנִי בְּשִׁבְלֵכֶם (בְּתוֹכְכֶם), וְהַקְדוֹשׁ
 פָּרוּךְ הוּא יִתֵּן לָכֶם שָׂכָר בְּאוֹתוֹ הָעוֹלָם. וְאוֹתוֹ
 הַבָּל פִּיכֶם יִתְעַלָּה לְמַעְלָה כְּאֵלוֹ אַתֶּם הַמְּעוֹרְרִים
 אֶת הַדְּבָרִים הַלָּלוּ.

פֶּתַח וְאָמַר, וְזֹאת הַתְּרוּמָה אֲשֶׁר תִּקְחוּ מֵאַתֶּם
 זָהָב וְכֶסֶף וְנִחְשֵׁת. פָּסוּק זֶה הוּא לְצַד
 עֲלִיּוֹן, וְהוּא לְצַד תַּחְתּוֹן. הוּא לְצַד עֲלִיּוֹן - בְּצַד
 הַקְּדוּשָׁה, וְהוּא לְצַד תַּחְתּוֹן - בְּצַד הָאֲחֵר. כֹּא
 וְרֵא, כְּשֶׁבָרָא הַקְּדוֹשׁ פָּרוּךְ הוּא אֶת הָעוֹלָם,
 הִתְחִיל לְבָרָא מִצַּד הַכֶּסֶף, שֶׁהוּא לְיָמִין, מִשּׁוּם
 שֶׁאוֹתוֹ כֶּסֶף הָיָה מְלֻמְעָלָה. וּבְמַעֲשֵׂה הַמִּשְׁכָּן,
 שֶׁהוּא כְּמוֹ שָׁלוֹ, הִתְחִיל מִצַּד שְׂמָאל וְאַחֵר כֶּסֶף
 מִצַּד יָמִין, מִשּׁוּם שֶׁהַמִּשְׁכָּן הָיָה מִצַּד שְׂמָאל, וְלִכּוֹן
 הִתְחִיל כֹּאן מִצַּד מִשְׂמָאל, וְשָׁם מִצַּד יָמִין, וְזֹאת
 הַתְּרוּמָה וְגו'.

וְכַתוּב (תהלים נה) עָרַב וּבִקֵּר וְצִהְרִים וְגו'. פָּסוּק זֶה פִּרְשׁוּהוּ וּנְתַבְּאֵר, אֲבָל כָּאֵן עֵדוֹן וְעֵדוּנִים הוּא שֶׁל תְּפִלַּת כָּל הַיּוֹם, וְהַחֲבֵרִים הִתְעוֹדְרוּ בְּשִׁלְשֵׁת הַיּוֹמִים הַלָּלוּ. עָרַב זֹהוּ אִם־פִּקְלָרְיָה שְׁלֵא מְאִירָה, וּבִקֵּר זֹהוּ אִם־פִּקְלָרְיָה הַמְּאִירָה, וְצִהְרִים - (אִין זֶה מְקוּם שֶׁנִּקְרָא חֲשָׁד, אֲלָא הוּא מְקוּם שֶׁעוֹמֵד בֵּין זֶה לְזֶה, אֲבָל תּוֹמֵן שֶׁל תְּפִלַּת מְנַחֵה) מְקוּם שֶׁהוּא נִקְרָא חֲשָׁד, שְׂאֵחוּז בְּעָרַב וְעוֹמֵד זֶה עִם זֶה.

וְנִמָּה שֶׁנֶּאֱמַר צִהְרִים, שֶׁהוּא תִקְרָה חֹזֵק הַשֶּׁמֶשׁ, הוּא נִקְט בְּלִשׁוֹן מְעֻלָּה. וְכִּי הִיא הַדְּרָךְ - לְאִישׁ שָׁחַר ^(דף קל ע"א) קוֹרְאִים לוֹ לְבָן, וְנִקְט לְשׁוֹן מְעֻלָּה, וְלִפְעָמִים קוֹרְאִים לְלֶבֶן שָׁחַר, שֶׁכַּתוּב (במדבר יב) כִּי אִשָּׁה בְּשִׁית לָקַח. (עמוס ט) הֲלוֹא כִּבְנֵי בְּשִׁים אֲתֵם לִי וְגו'.

עָרַב זֶה - תְּפִלַּת עֲרֻבִית. וּמִשׁוּם שֶׁבְּעָרַב הָיָה מִתְעָרַב הַצַּד הָאֲחֵר שֶׁמִּחֲשִׁיד אֶת אוֹרוֹ וְשׁוֹלֵט בְּלִילָה, שָׁמוּ לוֹ רְשׁוּת, וְאִין לוֹ זְמַן קְבוּעַ. אֲמוּרִים וּפְרָדִים מִתְאַבְּלִים בְּזְמַן הָיָה, וּמִכָּאֵן

נזונים כִּמְהָ קְבוּצוֹת שֶׁל שָׂרִים שְׂיוּצָאִים וְשׁוֹלְטִים
בְּלִילָה.

וְאִם תֹּאמַר, אִם כֵּן, הֲרֵי שְׂנִינוּ שֶׁכָּל אוֹתָם בְּעִלְי
הַצַּד הָאֲחֵר שֶׁל רוּחַ הַטְּמֵאָה לֹא שׁוֹלְטִים
בְּאֶרֶץ הַקְּדוּשָׁה, וְהֲרֵי מְעוֹרְרִים אוֹתָם יִשְׂרָאֵל בְּזוֹה,
וְאִסּוּר לְעוֹרְרָם לְשָׂרוֹת עַל הָאֶרֶץ הַקְּדוּשָׁה.

אֲלָא בְּלִילָה אוֹתוֹ הֶעָשָׂן עוֹלָה, וְלֹא עוֹלָה כְּמוֹ
שֶׁבִקְרָבֵן אַחֵר, שֶׁהִיָּה הֶעָשָׂן עוֹלָה בְּדֶרֶךְ
יִשְׂרָאֵל, וְכֵאֵן הָיָה עוֹלָה אוֹתוֹ עָשָׂן לְנֶקֶב אֶחָד שֶׁל
הַצַּפּוֹן, שֶׁשָּׂם כָּל מְדוּרִים שֶׁל רוּחוֹת רָעוֹת. וְכִיּוֹן
שֶׁאוֹתוֹ עָשָׂן עוֹלָה וּמַעְקָם דֶּרֶךְ לְאוֹתוֹ צַד, כִּלָּם
הָיוּ נִזְוָנִים וְעוֹמְדִים וְנִכְנָסִים לְמִקּוּמָם, וְלֹא הָיוּ
יוֹצְאִים וְשׁוֹלְטִים בְּעוֹלָם.

מִמַּנְהָ אֶחָד עוֹמֵד לְאוֹתוֹ הַצַּד שֶׁל אוֹתוֹ נֶקֶב
שֶׁבִצַּפּוֹן, כִּכָּל אוֹתָם קְבוּצוֹת שֶׁל שָׂרִים,
וְשִׁמוֹ סְנִירֵי"א, וּבְשַׁעָה שֶׁאוֹתוֹ עָשָׂן מַעְקָם דֶּרֶכּוֹ
וְעוֹלָה, הַמַּמְנֵה הַזֶּה וְשִׁשִּׁים אֶלֶף רַבּוּא מִחֲנֹנֹת
אַחֲרוֹת, כִּלָּם מִתְעַתְּדִים לְקַבְּלוֹ וּלְהוֹזִין מִמֶּנּוּ,

וְעוֹמְדִים בְּאוֹתוֹ נִקְבּוּ, וְנִכְנָסִים בְּפֶתַח אֶחָד שֶׁנִּקְרָא
 קָרִי, וְזֶהוּ סוּד הַפֶּתַח וְכָתוּב (ויקרא כו) וְאִם תִּלְכוּ עִמִּי קָרִי
 וְגו'. וְכָתוּב, וְהִלַּכְתִּי עִמָּכֶם בְּחַמַּת קָרִי. בְּאוֹתוֹ רָגַז
 הַיּוֹצֵא מִהַפֶּתַח שֶׁל קָרִי.

וְאֵלּוּ הֵם שְׁמֵי שׁוֹטְטִים בְּלִילָה, וּבְשָׁעָה שֶׁהִנְשָׁמוֹת
 יוֹצְאוֹת לַעֲלוֹת לְהִרְאוֹת לְמַעְלָה, הֵם
 יוֹצְאִים וּמְקַטְרְגִים בָּהֶם, וְלֹא יְכוּלִים לַעֲלוֹת
 וּלְהִרְאוֹת לְמַעְלָה, פָּרַט לְאוֹתָם חֲסִידִים קְדוֹשִׁים
 עֲלִיוֹנִים שֶׁהֵם בּוֹקְעִים רְקִיעִים וְאֲוִירִים וְעוֹלָיִם,
 וְקְבוּצוֹת הַשָּׁרִים הִלְלוּ יוֹצְאִים וּמוֹדִיעִים דְּבָרִים
 בּוֹזְבִים לְבְנֵי אָדָם, וְנִרְאִים לָהֶם בְּדַמְיוֹת אַחֲרוֹת,
 וְצוֹחֲקִים עֲלֵיהֶם, עַד שֶׁשׁוֹפְכִים זְרַע, וְנִקְרָאִים
 בְּעֵלֵי קָרִי, מִשּׁוֹם שֶׁאוֹתָם שִׁיּוֹצְאִים מִפֶּתַח הַקָּרִי
 נִרְמוּ לָהֶם. וּבְשָׁעָה שֶׁמִּתְאַכְּלִים אֱמוּרִים וּפְדָרִים,
 אוֹתוֹ עֵשֶׂן הָיָה מִרְוָה אוֹתָם וְזָן אוֹתָם. כְּפִי כְבוֹדָם
 כִּדְ מִזֹּנָם מֵה שֶׁרְאוּ לָהֶם. וּבְזֶה לֹא יֵצְאוּ וְלֹא
 מִשׁוֹטְטִים בְּאֶרֶץ הַקְּדוֹשָׁה.

עָרַב, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שְׁמוֹת יב) וְגַם עָרַב רַב עִלָּה אֶתָּם.
שָׁכַל אוֹתָן קְבוּצוֹת שָׂרִים מִתְּעָרְבִים
בְּשִׁלְטוֹן הַלְּיָלָה, וְלִכֵּן לֹא שָׁמוּ אֶת תְּפִלַּת עֲרֵבִית
חֹבֶתָה, שְׂאִין מִי שְׂיָבוֹל לְתַקְנָהּ כְּמוֹ יַעֲקֹב, שֶׁהוּא
תָּיִת בַּעַל (מְטֵהָר) הַמְשַׁכֵּן וּמְתַקֵּן אוֹתוֹ כְּרֵאֵוִי.

וְאֵת עַל גַּב שֶׁהִיא רְשׁוּת, תְּפִלָּה זוֹ הִיא כְּדִי לְהַגִּין
עֲלֵינוּ מִתּוֹךְ פֶּחַד בְּלִילוֹת, מִתּוֹךְ פֶּחַד שֶׁל
כְּמֵה צְדָדִים שֶׁל הַגֵּיהֶנֶם, שֶׁתְּרִי בְּאוֹתָהּ שָׁעָה
מִזְרָדִים אֶת הַרְשָׁעִים בְּגֵיהֶנֶם עַל כָּל אֶחָד שְׁנַיִם
מֵאֲשֶׁר בִּיּוֹם. וְלִכֵּן מִקְדִּימִים יִשְׂרָאֵל לֹאמַר "וְהוּא
רְחוּם", שֶׁהוּא מְשׁוּם פֶּחַד הַגֵּיהֶנֶם. וְלֹא דִין אַחַר
אֲסוּר לְעוֹרְרוֹ, שֶׁנֶּרְאָה שֶׁתְּרִי אִין לוֹ רְשׁוּת לְשַׁבֵּת
לְהַעֲבִיר אֶת הַדִּין מִהָעוֹלָם.

וּפֶחַד שֶׁל קְטָרוֹג הַנְּשָׁמוֹת, כְּשֶׁרוּצוֹת לְעֵלוֹת
לְמַעְלָה כְּדִי לְהִרְאוֹת לְפָנֵי רַבּוֹנָם. וְלִכֵּן
אָנוּ מִקְדִּימִים "שׁוֹמֵר אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל לְעַד אָמֵן".
פֶּחַד שֶׁל כְּמֵה מִזִּיקִים וְקְטָרוֹנִים שֶׁנִּמְצְאִים בְּלִילָה,

וַיֵּשׁ לָהֶם רְשׁוֹת לְהַזִּיק לְמִי שְׂיֹצֵא תְּחוּצָה מִשְׁעַר
בֵּיתוֹ, וְלִכֵּן אָנוּ מִקְדִּימִים "וּשְׂמַר צֵאתָנוּ וּבֵאתָנוּ".

וְעַל כֵּן זֶה, מִתּוֹךְ פֶּתַח שֶׁל כָּל זֶה אָנוּ מִמְּקִידִים
הַגּוֹפּוֹת, הַרוּחוֹת וְהַנְּשָׁמוֹת לְמַלְכוּת
הַעֲלִיּוֹנָה, שֶׁשְׁלֵמוֹן הַכֹּל בִּידֵיהָ, וְעַל זֶה תִּפְלֵת
עַרְבִית בְּכָל לַיְלָה וְלַיְלָה. עָתָה שְׂקָרְבָנוֹת וּמִזְבְּחוֹת
לֹא נִמְצְאוּ, אָנוּ עוֹשִׂים כָּל הַתְּקוּנִים שֶׁאָנוּ עוֹשִׂים
עַל הַסּוּד הַזֶּה.

בְּחֻצוֹת הַלַּיְלָה, בְּשִׁמְתְּעוֹרְרַת רוּחַ צְפוֹן, מִכָּה
בְּכָל אוֹתָם מְדוּרֵי הַרוּחוֹת הַרְעוּת,
וְשׂוֹבֵר אֶחָד (סֵלַע תְּזִק) אֶת הַצַּד הָאַחֵר, וְנִבְנָם
וּמְשׁוֹמְט לְמַעְלָה וּמַטָּה, וְכָל אוֹתָן ^(דף קל ע"ב) קְבוּצוֹת
שֶׁל מַחְבְּלִים נִבְנָם וְלִמְקוֹמָן, וְנִשְׁבֵּר כְּחֵן וְלֹא
שׁוֹלְטוֹת. וְאִזּוּ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נִבְנָם לְהַשְׁתַּעֲשֵׂעַ
עִם הַצְּדִיקִים בְּנֵי עֶדֶן, וְהָרִי נִתְּבָאֵר.

בְּשִׁבְא הַבְּקָר, אִזּוּ הַיָּר שֶׁשְׁלֵט בְּלַיְלָה נִגְנֵנוּ מִלְּפָנֵי
אִזּוּ הַיּוֹם, וְאִזּוּ הַבְּקָר שׁוֹלֵט, וּמְעַבֵּר
שְׁלֵטוֹנוֹ שֶׁל הָעֶרֶב. (וְאִזּוּ) הַבְּקָר הַזֶּה הוּא בְּקָר שֶׁל

אֹר רֵאשׁוֹן, הַבְּקָר הַזֶּה מִשְׁלִים טוֹב לְכָל
הָעוֹלָמִים. מִמֶּנּוּ נִזְוָנִים עֲלִיּוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים. זֶה
מִשְׁקָה אֶת הַגֶּן. זֹהִי שְׁמִירָה שֶׁל כָּל הָעוֹלָם. כָּאֵן
הַסּוֹד לְיֹדְעֵי מִדִּין: מִי שְׁרוּצָה לְצֵאת לְדֶרֶךְ, יָקוּם
בַּנֶּגֶה, וַיִּשְׁנֶיחַ בְּהַתְּבוֹנְנוֹת לְפִי שְׁעָה לְצַד מְזֻרָה,
וַיִּרְאֶה כְּמִרְאֵה אוֹתִיּוֹת שְׁמֵכוֹת בְּרַקִּיעַ, זֹו עוֹלָה
וְזֹו יוֹרֶדֶת, וְאַלְהָה הֵם הַתְּנוּצָצוֹת הָאוֹתִיּוֹת שֶׁנִּבְרְאוּ
בְּהֵם שָׁמַיִם וָאָרֶץ.

אִם הוּא יוֹדֵעַ בְּסוֹד אוֹתָן הָאוֹתִיּוֹת, שֶׁהֵם סוֹד
הַשֵּׁם הַקּוֹדֶשׁ שֶׁל אֲרַבְעִים וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת,
וַיִּזְכִּירָן כְּרֵאוֹי בְּרִצּוֹן הַלֵּב, יִרְאֶה תוֹךְ אֹר הַנֶּגֶה
שֶׁל הַרְקִיעַ שֶׁשׁ יוֹדִי"ם, שֶׁלֹּשׁ לְצַד יָמִין וְשֶׁלֹּשׁ לְצַד
שְׁמֹאל, וְשֶׁלֹּשׁ וַי"ם שְׁעוֹלוֹת וַיּוֹרְדוֹת וְנוּצָצוֹת
בְּרַקִּיעַ. וְהֵן הָאוֹתִיּוֹת שֶׁל בְּרַבַּת כְּהֲנִים, וְאֵן
יִתְפַּלֵּל תְּפִלָּתוֹ וַיֵּצֵא לְדֶרֶךְ, וְדֹאֵי שְׂכִינָה מִקְדִּישָׁה
עִמוֹ. אֲשֶׁרֵי חֶלְקוֹ.

כְּשֶׁבֵא הַבְּקָר הַזֶּה, עִמּוֹד אֶחָד נֶעוּץ בְּצַד דְּרוֹם
לְתוֹךְ מְתִיחַת הַרְקִיעַ שְׁעַל גְּבֵי הַגֶּן, חוּץ

מֵאוֹתוֹ עָמוּד שְׁנַעוּיִן בְּאֲמִצֵּעַ הַגֶּזֶן. וְעָמוּד זֶה מֵאִיר
בְּאוֹר שֶׁל שְׁלֵשָׁה גִּזְנִים מְרָקִים בְּאֲרָגְמָן. בְּאוֹתוֹ
הָעָמוּד קָיָם עֲנָף אֶחָד, וּבְאוֹתוֹ עֲנָף גִּזְדָּמָנוּ שֶׁלֹּשׁ
צִפְרִים, מִתְעוֹרְרוֹת צְפִצּוּף לְשִׁבְתָּהּ.

פָּתַח אֶחָד וְאָמַר, (תהלים קיג) הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ עֲבָדֵי ה'
הַלְלוּ אֶת שֵׁם ה'. פּוֹתַח הַשְּׁנִי וְאוֹמֵר, יְהִי
שֵׁם ה' מְבָרָךְ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם. פּוֹתַח הַשְּׁלִישִׁי
וְאוֹמֵר, מִמְזֶרַח שֶׁשֶׁשׁ עַד מְבוֹאוֹ מְהֻלָּל שֵׁם ה'. אִזּוֹ
הַכְּרוֹז מְקַדֵּים וְקוֹרֵא, הַזְדַּמְנוּ קְדוּשִׁים עֲלִיוֹנִים,
אוֹתָם הַמְשַׁבְּחִים אֶת רְבוּנָם הַתִּתְקֵנוּ לְשִׁבַח הַיּוֹם.
וְאִזּוֹ נִפְרָדִים הַיּוֹם מִהַלְלָהּ. אֲשֶׁרֵי חֶלְקוֹ שֶׁל מִי
שֶׁקָּם בַּבֶּקֶר מִתּוֹךְ תִּשְׁבְּחָתָהּ שֶׁל תּוֹרַה שֶׁלְמַד
בְּלִילָהּ, בְּאוֹתוֹ זְמַן שֶׁל תִּפְלֵת הַבֶּקֶר.

פָּתַח אֶחָד, (ישעיה כ"א) אָמַר שֶׁמֶר אֶתָּא בְּקֶר וְגַם לִילָה
אִם תִּבְעֵיוֹן בְּעֵיוֹ שִׁבּוּ אֶתְיוּ. פְּסוּק זֶה
פְּרָשׁוֹהוּ עַל גְּלוּת יִשְׂרָאֵל שִׁיּוֹשְׁבִים בְּתוֹךְ בְּנֵי
שַׁעִיר, וְיִשְׂרָאֵל אוֹמְרִים לְקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: שֶׁמֶר
מִה מְלִילָה - מִה יִהְיֶה עָלֵינוּ מִהַגְּלוּת הַזֹּאת שְׁדוּמָה

לְחֶשְׁבֶת הַלֵּילָה? מַה כְּתוּב? אָמַר שְׁמַר. זֶה
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. אַתָּא בְּקַר - כְּבַר הָאֲרָתִי לְךָ
 בְּגִלוֹת מִצְרַיִם, וְהֵעֲלִיתִי אֶתְכֶם וְקִרְבְּתִיכֶם
 לְעִבּוּדָתִי, וְנָתַתִּי לָכֶם תּוֹרָה פְּדִי שְׁתֹּזְבוּ לַחַיִּי
 עוֹלָם. עֲזַבְתֶּם תּוֹרָתִי, וְגַם לֵילָה - הִכְנַסְתִּיכֶם
 לְגִלוֹת (בְּכָל וְהֵעֲלִיתִיכֶם. עֲזַבְתֶּם תּוֹרָתִי בְּמִקְדָּם, וְהִכְנַסְתִּי אֶתְכֶם לְגִלוֹת)
 בְּמִקְדָּם. אִם תִּבְעֵיוֹן בְּעֵיוֹן - כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שם ל"ד)
 דִּרְשׁוּ מֵעַל סֵפֶר ה' וְקִרְאוּ, וְשִׁם תִּמְצְאוּ בְּמָה
 תִּלְווּהָ גְלוֹתְכֶם וְנֹאֲלַתְכֶם. וְכִשְׁתִּבְעֵיוֹן בָּהּ, הִיא
 תֵּאמַר וְתִכְרִיז לְפָנֶיכֶם: שִׁבוּ אֵתִיו. שׁוּבוּ בְּתִשׁוּבָה
 שְׁלֵמָה, וּמִיַּד אֵתִיו, וְקִרְבוּ אֵלַי. (וּבְסוּד הַפְּסוּק תְּזַח)

וּבְפָסוּק זֶה כְּתוּב, מִשָּׂא דוּמָה. וְסוּד זֶה בְּשֵׁשׁ
 דְּרָגוֹת שֶׁל נְבוּאָה (בְּחֻמֵּשׁ דְּרָגִים) נֶאֱמַר
 לְנְבִיאִים: בְּמַחֲזוֹ"ת. בְּחֻזוֹ"ן. בְּחֻזוֹ"ן. בְּחֻזוֹ"ת.
 בְּדָב"ר. בְּמִשָּׁ"א. וְכָל הַחֻמֵּשׁ כֵּלָן כְּמִי שֶׁרוּאָה אַחַר
 הַכֶּתֶל אוֹתוֹ הָאֹר שְׁמַאִיר, וּמֵהֶם כְּמִי שֶׁרוּאָה אוֹר
 הַשָּׁמַשׁ מֵתוֹךְ עֵשְׂשִׁית. אֲבָל מִשָּׂא הוּי כַּאֲשֶׁר מְנִיעַ
 אוֹתוֹ אוֹר בְּטַרַח רַב וּמְטָרִיחַ עָלָיו דְּבָרָיו, שְׁלֵא

יכול להתגלות לו, כמו שֵׁנֶאֱמַר, (במדבר י"א) לָשׁוּם
אֶת מִשָּׁא כָּל הָעַם הַזֶּה עָלַי. ומשום זה מִשָּׁא.

וְכֵאֵן מִשָּׁא דוֹמָה - מֵרַח רַב שְׁלֵא יָכוֹל לְהִתְגַּלּוֹת,
וְהִיא נְבוּאָה בְּלַחֲשׁ וְעוֹמְדַת בְּלַחֲשׁ. אֵלֵי
קָרָא מִשְׁעִיר - פֶּאֵן לֹא הִתְגַּלָּה מִי אָמַר "אֵלֵי קָרָא
מִשְׁעִיר", אִם הִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אִם נִבְיָא נֶאֱמָן.
אֲבָל נְבוּאָה זֹו וְדֹאֵי עוֹמְדַת בְּלַחֲשׁ תוּךְ סוּד
הָאֱמוּנָה הָעֲלִיּוֹנָה, וּמִתוּךְ סוּד נִסְתָּר אָמַר הַנְּבִיָא
הַנֶּאֱמָן שְׁלוֹ הָיָה קוֹרָא קוֹל בְּסוּד הָאֱמוּנָה, וְאָמַר
אֵלֵי קָרָא מִשְׁעִיר, (דף קלא ע"א) כְּמוֹ שֵׁנֶאֱמַר (דברים לג) וְזָרַח
מִשְׁעִיר לָמוֹ, וְלֹא כְּתוּב וְזָרַח לְשְׁעִיר, מִשׁוּם שְׁסוּד
הָאֱמוּנָה בְּךָ הוּא, דְּרִגּוֹת מִתוּךְ דְּרִגּוֹת, אֵלֶּה
פְּנִימִיִּם מֵאֵלֶּה, קְלִפָּה בְּתוּךְ קְלִפָּה, וּמִחַ בְּתוּךְ
מִחַ.

וְחָרִי בְּאֲרָנוֹ, שְׁכַתוּב (יחזקאל א) וְהִנֵּה רוּחַ סְעָרָה
בָּאָה מִן הַצָּפוֹן - חָרִי דְרִגָּה אַחַת. עֲנַן גָּדוֹל
- חָרִי דְרִגָּה אַחֶרֶת. וְאִשׁ מִתְּלַבַּחַת - חָרִי דְרִגָּה
שְׁלִישִׁית. וְנִגְנָה לוֹ סְבִיב - דְרִגָּה רְבִיעִית. וְאַחַר כֵּן,

ומתוכה כִּעֵין החשמל. ואחר כך, ומתוכה דמות
ארבע חיות. הרי דרגות בתוך מדרגות (דרגות).

אף כאן, כשהתגלה הקדוש ברוך הוא לישראל,
לא התגלה אלא מתוך דרגות הללו. מסיני
בא - דרגה שהיתה יותר נסתרת, ואחר כך
הצטרפה להתגלות. ואמר וזרח משעיר - הרי
דרגה אחרת שהיא יותר בגלוי, קלפה ששורה על
גבי המת. ואחר כך, הופיע מהר פארן - הרי דרגה
אחרת. ואחר כך, ואתה מרבבת קדש - זהו שבח
של הכל. שאף על גב שהתגלה מכל הדרגות
הללו, מאותו מקום שהוא עקר הכל, התחיל
להתגלות ממנו. מאיזה מקום הוא? הוא מרבבת
קדש, אותן דרגות עליונות למעלה. (למעלה) אף כאן
אלי קרא משעיר - מאותה דרגה שאמרנו
שנדבקה למעלה.

שמר מה מלילה שמר מה מלייל. שומר זה
מטטרו"ן (שומר ישראל), וכתוב (משלי כו) ושומר
אדניו יכבד, וזה הסוד ששולט בלילה. מה מלילה

שומר מה מלייל, מה בין זה לזה? אלא הכל אחר, אבל בחלק הזה שולט הצד האחר, ובחלק הזה לא שולט כלל. ליל צדיק לשמירה, שפתוב (שמות יט) ליל שמרים הוא, ועל זה חסר ה', וזהו פשנכנס הלילה עד שנתחלק. מחצות הלילה והלאה שולט לילה בה, שפתוב ויהי פחצי הלילה. הוא הלילה תזה. (תהלים קלט) ולילה פיום יאיר וגו'. ומשום כך, שומר מה מלייל שומר מה מלייל.

אמר שומר. מצאנו בספרו של אדם, מה בין ויאמר לאמר? ויאמר למעלה, ואמר למטה. ואל משה אמר - מי אמר? אמר שומר, זה מטטרו"ן. אתא בקר - זו תפלת שחרית שהיא שלטונו של היום, אותו ששולט על הלילה. ואם תאמר שהיא בא לבדו ונפרד תזכר מהנקבה, הרי פתוב וגם לילה - שניהם באחד, ולא נפרדים זה מזה לעולמים. וקול זה קורא בפלים האלה: אתא בקר וגם לילה, שניהם מומנים אליכם.

מִכַּאֲן וְהִלָּאתָ, אִם תִּבְעִיז בְּעֵינַי. אִם תִּבְקָשׁוּ
 בְּקִשְׁתְּכֶם בְּתַפְלָה לְפָנַי הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ -
 בְּעֵינַי, הַתַּפְּלִלוּ וּבְקִשׁוּ בְּקִשְׁתְּכֶם וְשׁוּבוּ לְרַבּוֹנְכֶם.
 אֲתִיו - כְּמִי שֶׁעָתִיד לְקַבֵּל אֶת פָּנָיו וּלְרַחֵם עֲלֵיהֶם.
 אַף כִּי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, בִּקְרָ וְגַם לִילָה קָרָא
 וְאָמַר אֲתִיו. אֲשֶׁרֵי הָעַם הַקָּדוֹשׁ שָׂרְבוּנָם מִבְּקִשׁ
 עֲלֵיהֶם וְקוֹרָא לָהֶם לְקַרְבָּם אֵלָיו.

וְאִז הָעַם הַקָּדוֹשׁ רוֹצִים לְהַתְּחַבֵּר וּלְהַכְּנִים לְבֵית
 הַכְּנֶסֶת, וְכָל מִי שֶׁמְקַדֵּים בְּרֵאשׁוֹנָה, מֵתְחַבֵּר
 עִם הַשְּׂכִינָה בְּחַבּוּר אֶחָד. בֵּא וּרְאֵה, אוֹתוֹ רֵאשׁוֹן
 שְׁנִמְצָא בְּבֵית הַכְּנֶסֶת (וּמֵאֲרִיךְ בְּבֵית הַכְּנֶסֶת) - אֲשֶׁרֵי
 חֶלְקוֹ, שֶׁהוּא עוֹמֵד בְּדַרְגַּת צְדִיק עִם הַשְּׂכִינָה. וְזֶהוּ
 סוּד (מְשַׁלֵּי ח) וּמִשְׁחָרֵי יִמְצְאֵנִי. זֶה עוֹלָה בְּמַעֲלָה
 עֲלִיוֹנָה. וְאִם תֹּאמַר, חֲרֵי שְׂנִינֵנוּ, בְּשַׁעָה שֶׁהַקָּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא בֵּא לְבֵית הַכְּנֶסֶת וְלֹא מוֹצֵא שָׁם עֲשָׂרָה,
 מִיַּד בּוֹעִים. וְאַתָּה אָמַרְתָּ, שְׂאוֹתוֹ אֶחָד שֶׁמְקַדֵּים,
 מֵתְחַבֵּר בַּשְּׂכִינָה וְעוֹמֵד בְּדַרְגַּת צְדִיק!?

אֵלָא, לְמַלְךְ שְׁשַׁלַּח לְכָל בְּנֵי הָעִיר שְׂיִמְצְאוּ עִמּוֹ
 בְּיוֹם פְּלוּנֵי בְּמָקוֹם פְּלוּנֵי. עַד שֶׁחָיו מְזַמְנִים
 אֶת עֲצָמָם אוֹתָם בְּנֵי הָעִיר, הַקְּדִים אַחַד וּבָא אֶל
 אוֹתוֹ מָקוֹם. בִּינְתִים בָּא הַמֶּלֶךְ וּמְצָא אֶת אוֹתוֹ
 אִישׁ שֶׁהַקְּדִים לָבֵא לְשָׁם. אָמַר לוֹ, אֵיךְ הֵם פְּלוּנִים
 בְּנֵי הָעִיר? אָמַר לוֹ, מוֹרֵי, אֲנִי הַקְּדָמְתִי מֵהֵם,
 וְחָרִי הֵם בָּאִים אַחֲרֵי לְפַקְדַת הַמֶּלֶךְ. וְאִזּוֹ הוֹטַב
 בְּעֵינֵי הַמֶּלֶךְ, וַיּוֹשֶׁב שָׁם עִמּוֹ וּמְדַבֵּר עִמּוֹ, וְנַעֲשֶׂה
 אַחוּב הַמֶּלֶךְ. (דף קלא ע"ב) בִּינְתִים בָּאוּ כָּל הָעָם, וְהִתְפַּיִם
 עִמָּם הַמֶּלֶךְ וְשַׁלַּח אוֹתָם לְשָׁלוֹם. אֲבָל אִם אוֹתָם
 בְּנֵי הָעִיר לֹא בָּאִים, וְאַחַד לֹא מְקַדִּים לְדַבֵּר לְפָנָי
 הַמֶּלֶךְ לְהִרְאוֹת בְּשִׁבְלָם שֶׁחָרִי כֻּלָּם יִבְאוּ, מִיָּד
 כּוֹעֵם וְרוֹגֵז הַמֶּלֶךְ.

אֵתָּה בָּאוּ, בִּיּוֹן שְׂאֶחָד הַקְּדִים וְנִמְצָא בְּבֵית
 הַבְּנִסָּת, וְשָׁכְנָה בָּאָה וּמוֹצֵאת אוֹתוֹ, אִזּוֹ
 נִחְשָׁב כְּאִלוֹ כֻּלָּם נִמְצְאוּ שָׁם, שֶׁחָרִי זֶה הָאֵרִיךְ
 לָהֶם שָׁם. מִיָּד מֵתְחַפֵּרֶת עִמּוֹ שְׁכִינָה וַיּוֹשְׁבִים בְּזוּוּג
 אַחַד, וְנוֹדַע עֲמָהּ, וּמוֹשִׁיבָה אוֹתוֹ בְּדַרְגַת צְדִיק.
 וְאִם אַחַד לֹא מְקַדִּים וְלֹא נִמְצָא שָׁם, מַה כְּתוּב?

(ישעיה נ) מדוע באתי ואין איש. לא כתוב ואין
עשָׂרָה, אֵלָּא וְאִין אִישׁ, לְהִתְחַבֵּר עִמִּי לְהִיּוֹת אֵלַי,
כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר אִישׁ הָאֱלֹהִים, לְהִיּוֹת בְּדַרְגָּת צְדִיק.

וְלֹא עוֹד, אֵלָּא שֶׁנּוֹדַע עִמָּה, וְשׂוֹאֵלֶת עֲלֵיו אִם
יוֹם אֶחָד לֹא בָּא, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ, שְׁכַתּוֹב (שם)

מִי בָכֶם יֵרָא ה' שִׁמְעַ בְּקוֹל עֲבָדָו. וְחֲרִי הִתְעוֹרְרָנוּ
בְּזֶה שְׁכַתּוֹב, אֵלַי קִרָּא מִשְׁעִיר, שְׁחֲרֵי דְרָגָה אַחַר
דְּרָגָה וְדְרָגָה תוֹף דְּרָגָה אוֹתוֹ שׁוֹמֵר קוֹרָא בְּחִיל
בְּכָל יוֹם וְיוֹם. וְזָחוּ שִׁמְעַ בְּקוֹל עֲבָדָו. עֲבָדָו זֶה
מִטְטְרוֹ"ן. וְלָכֵן אֲשָׁרֵי הַמְּקַדִּים לְבֵית הַכְּנֶסֶת,
לְעֹלֹת לְאוֹתָהּ דְּרָגָה עֲלִיוֹנָה שֶׁאֲמַרְנוּ.

בְּשִׁבְא הַבְּקָר וְהַצֶּבֶר נִמְצְאוּ בְּבֵית הַכְּנֶסֶת,
צְרִיכִים לְהַמְצֵא בְּשִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת שֶׁל
דָּוִד. וְחֲרֵי בְּאַרְנוֹ, שֶׁסְּדוֹר הוּא לְעוֹרֵר אֶהְבָּה
לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה, לְתַקֵּן תְּקוּנוֹת וּלְעוֹרֵר שְׂמִיחָה,
שְׁחֲרֵי בְּשִׁבִיל זֶה הַלְוִים מִתְעוֹרְרִים לְעוֹרֵר אֶהְבָּה
וְשִׂמְחָה לְמַעַלָּה בְּאוֹתָם שִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת.

וּמִי שְׁמַדְבֵּר בְּבֵית הַכְּנֶסֶת בְּדַבְרֵי הַל' - אֹי לֹא!
 שְׁמַרְאָה פְּרוּד. אֹי לֹא! שְׁגוּרַע אֶת הָאֱמוּנָה.
 אֹי לֹא! שְׂאִין חֶלֶק בְּאֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל. שְׁמַרְאָה שְׁחַרְי
 אִין (לו) אֱלוֹהֵי וְאִינוּ נִמְצְאָ שָׁם (וְאִין לֹא חֶלֶק בֵּי) וְלֹא
 פּוֹחֵד מִמֶּנּוּ, וּמִנְחִיג קָלוֹן בְּתַקּוֹן (בְּחֻק) תְּעֲלִיזוֹן
 שְׁלִמְעָלָה.

שְׁחַרְי בְּשַׁעַה שְׂיִשְׂרָאֵל מִסְדְּרִים בְּבֵית הַכְּנֶסֶת
 סְדוּר שֶׁל שִׁירוֹת וְתִשְׁבְּחוֹת וְסְדוּר
 הַתְּפִלָּה, אִז מִתְכַּנְּסִים שְׁלֹשׁ מִתְנֻנּוֹת שֶׁל מְלָאכִים
 עֲלִיזִים. מִתְנַה אַחַד הֵם מְלָאכִים קְדוּשִׁים (עֲלִיזִים)
 שְׁמִשְׁבְּחִים אֶת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בַּיּוֹם, מִשׁוּם
 שְׂיִשׁ אַחֲרֵים שְׁמִשְׁבְּחִים אֶת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 בְּלִילָה. וְאַחֲרֵים (וְאֵלֵה) הֵם שְׁמִשְׁבְּחִים אֶת הַקְּדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא וְאוֹמְרִים שִׁירוֹת וְתִשְׁבְּחוֹת עִם יִשְׂרָאֵל
 בַּיּוֹם.

מִתְנַה שְׁנֵי הֵם מְלָאכִים קְדוּשִׁים שְׁנִמְצְאִים בְּכָל
 קְדֻשָּׁה וְקְדֻשָּׁה שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וּמְקוּדָשִׁים
 לְמִטָּה. וּבִשְׁלִטוֹן שְׁלָחָם, כָּל אוֹתָם שְׁמִתְעוֹרְרִים

בְּכֹל אֹתָם רְקִיעִים (היכלות) בְּאוֹתָהּ תִּפְלָה שָׁל
יִשְׂרָאֵל (שְׁמִי שֶׁב).
א"י

מִחֲנֻה שְׁלִישֵׁי הֵם עֲלָמוֹת עֲלִיוֹנוֹת, שְׁמֵת־תִּקְנוֹת
עִם הַגְּבִירָה, וּמִתְקַנּוֹת אוֹתָהּ לְהַכְנִיסָהּ
לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ, וְאַלֶּה הֵם הַמִּחְנוֹת הָעֲלִיוֹנִים עַל כָּל־כָּל־ם.
וְכָל־ם מִתְתַקְנִים בְּסִדּוֹר שֵׁי־יִשְׂרָאֵל מִתְתַקְנִים
לְמִטָּה, בְּאוֹתָם שִׁירוֹת וְתִשְׁבְּחוֹת וּבְאוֹתָהּ תִּפְלָה
שְׁמֵת־פְּלָלִים יִשְׂרָאֵל. כִּיּוֹן שְׁמוֹד־מְנִים שְׁלֹשֶׁת
הַמִּחְנוֹת הַלְלוּ, אִזּוּ יִשְׂרָאֵל פּוֹתְחִים בְּשִׁירָה
וּמְזַמְרִים לְפָנֵי רַבּוֹנָם. וְאוֹתוֹ מִחֲנֵה אַחַד, שְׁמִמְנָה
לְשִׁבְחָ אֶת רַבּוֹנָם בַּיּוֹם, מְזַמְרִים עֲלֵיהֶם וּמְזַמְרִים
עִמָּם כְּאַחַד בְּאוֹתָם הַשְּׁבָחִים שָׁל דָּוִד הַמֶּלֶךְ, וְחֲרֵי
בְּאַרְנוֹ אֶת הַדְּבָרִים.

בְּאוֹתוֹ זְמַן שְׁמֵם־יָמִים יִשְׂרָאֵל אֶת הַשְּׁבָחִים שָׁל
אוֹתָן תִּשְׁבְּחוֹת שָׁל דָּוִד, אִזּוּ הַתִּשְׁבְּחוֹת
שָׁל שִׁירַת הַיָּם כְּמוֹ שְׁבְּאַרְנוֹ. וְאִם תֵּאמֶר, חֲרֵי
הַתִּשְׁבְּחוֹת הַזֹּאת לָמָּה מִתְקַנְתְּ אַחֲרוֹנָה אַחַר שְׁבָחֵי
דָּוִד, וְחֲרֵי תוֹרָה שְׁבָכְתָּב קוֹדֶמֶת לְתוֹרָה שְׁבָעַל

פֶּה, וְקוֹדֶמֶת לְנִבְיָאִים, וְקוֹדֶמֶת לְכַתּוּבִים, וְכִמוֹ
שְׁקוֹדֶמֶת - כִּי צָרִיךְ לְהִקְדִּים (בְּשִׁירָה)?

אֲלֵא מִתּוֹךְ שְׂכָנֶסֶת יִשְׂרָאֵל לֹא מִתְקַנֶּת אֲלֵא
מִתּוֹרָה שְׂבִכְתָּב, מִשּׁוּם כִּי צָרִיךְ לֹאמַר
אוֹתָהּ בְּרֵאשִׁית תִּקְוֶנֶיהָ, וְזוֹ הַתְּשֻׁבָּחַת הַמְּעֻלָּה
מִכָּל שְׂאֵר הַתְּשֻׁבָּחוֹת שְׂפֻעוֹלָם. וְהִיא לֹא הַתְּתַקְנָה
מִכָּלֵן כִּמוֹ שֶׁהַתְּתַקְנָה ^(דף קלב ע"א) מִתְּשֻׁבָּחַת הַזֶּה, וְלִכּוֹן
הִיא סְמוּכָה לְתַפְלֵת מִיָּשֵׁב, כִּמוֹ שְׂבִאֲרֵנוּ.

בְּאוֹתָהּ שְׁעָה בְּשֵׁנֵימֶרֶת שִׁירַת הַיָּם, מִתְעַטְּרַת
בְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל בְּאוֹתוֹ כֶּתֶר שְׁעֵתִיד
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְעֵטָר אֶת מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ, וְאוֹתוֹ
כֶּתֶר גְּלוּף וְחֻקוֹק בְּשִׁמּוֹת קְדוֹשִׁים, כִּמוֹ שֶׁהַתְּעַטָּר
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹתוֹ יוֹם שְׁעֵבְרוּ יִשְׂרָאֵל אֶת
הַיָּם וְהַטְּבִיעַ אֶת כָּל מַחְנֹת פִּרְעֹה וּפְרָשָׁיו. וּמִשּׁוּם
כִּי צָרִיךְ אָדָם לָשִׁים רְצוֹנוֹ בְּשִׁירָה הַזֶּה. וְכָל מִי
שְׂזוּכָה לָהּ בְּעוֹלָם הַזֶּה, זוּכָה לְרֵאוֹת אֶת מֶלֶךְ
הַמְּשִׁיחַ בְּתַקּוּנֵי אוֹתוֹ הַכֶּתֶר וּבְחֲנִירַת כְּלֵי זִינוּ,

וְזוֹכָה לְשִׁבְחַת שִׁירָה זוֹ שָׁם, וְהָרִי בְּאֲרָנוּ אֶת
הַדְּבָרִים.

בֵּינָן שְׁמַנִּיעַ אָדָם לְיִשְׁתַּבַּח, נוֹטֵל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא אוֹתוֹ הַפֶּתֶר וְשָׁם אוֹתוֹ לְפָנָיו, וּבְנִסְת
יִשְׂרָאֵל מִתְחִילָה לְהִתְתַּקֵּן לָבֵא לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ
הָעֲלִיּוֹן, וְצָרִיךְ לְכַלֵּל אוֹתָהּ בְּשֵׁלֶשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹת
הַרְחָמִים הָעֲלִיּוֹנוֹת שְׁמֵהֶן מִתְּבַרְכָּת, וְהֵם שְׁלֹשָׁה
עֶשְׂרֵה בְּשָׁמַיִם עֲלִיּוֹנִים, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שִׁיר הַשִּׁירִים ד) גִּרְדֵּךְ
וּבְרַכְּם קָנָה וְקִנְמוֹן וְגו', וְכֵאן הֵם: שִׁיר, וְשִׁבְחָה,
הַלֵּל, וְזִמְרָה, עֹז, וּמְשֻׁלָּה, נִצַּח, גְּדֻלָּה, גְּבוּרָה,
וְתַפְאֶרֶת, קִדְשָׁה. הָרִי שְׁנַיִם עֶשְׂרֵה. אַחֲרַי כֶּן לְתַפְאֶרֶת
עִמָּם וְלוֹמַר וּמְלָכוֹת, וְהֵיוּ שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֵה מְשׁוּם
שֶׁהֵיא מִתְּבַרְכָּת מֵהֵם.

וְלִכֵּן צָרִיךְ בְּשַׁעֲה שְׁנִכְלָלָת בֵּינֵיהֶם, לְשִׁים בְּזוּח
לֵב וְרִצּוֹן וְלֹא לְדַבֵּר כְּלָל, שְׁלֹא לְהַפְסִיק
בֵּינֵיהֶם, וְאִם מִפְּסִיק בֵּינֵיהֶם, יוֹצֵאת שְׁלֵהֶבֶת אַחַת
מִתַּחַת בְּנִפֵי הַכְּרוּבִים, וְקוֹרֵאת בְּחִיל וְאוֹמְרָת:
כְּלוּנִי שְׁהַפְסִיק אֶת גֵּאוֹת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,

יתבּלָה וַיִּפְסֵק, שְׁלֵא יִרְאֶה גֵאוֹת הַמְּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ,
כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה כו) וְכֹל יִרְאֶה גֵאוֹת ה', מִשּׁוֹם
שֶׁשְׁלֵשָׁה עָשָׂר הָאֱלֹהִים הֵם גֵּאוֹת ה'.

מִכַּאֲן וְהִלָּאָה - אֵל הַהוֹדָאוֹת כּו'. זֶה הַמְּלֶךְ
הָעֲלִיּוֹן שֶׁהַשְּׁלוֹם כְּלוֹ שְׁלוֹ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר,
שִׁיר הַשִּׁירִים אֲשֶׁר לְשִׁלְמָה, לְמֶלֶךְ שֶׁהַשְּׁלוֹם שְׁלוֹ.
מִשּׁוֹם שֶׁכָּל הַשְּׂבָחִים הִלְלוּ הֵם אֵל כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל
כְּשֶׁמִּשְׁתַּבַּחַת בְּמַחֲנֶה שְׁלִמָּה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר, שִׁיר
הַשִּׁירִים אֲשֶׁר לְשִׁלְמָה, לְמֶלֶךְ שֶׁהַשְּׁלוֹם שְׁלוֹ. מִשּׁוֹם
וְהִלָּאָה - יוֹצֵר אֹר וּבּוֹרֵא חֲשָׁךְ עֹשֶׂה שְׁלוֹם וּבּוֹרֵא
אֵת הַכּוֹל. וְהִרִי הַתְּעוֹרְרָנוּ בְּזֶה, וְהַתְּעוֹרְרוּ הַחֲבֵרִים
שֶׁאֱלֹהִים הֵם תְּקוּנֵי הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן (א"ל א"ד).

א"ל כ"ר - תְּקוּנֵי הָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן, שֶׁהֵם כ"ב
אוֹתִיּוֹת קְטַנּוֹת, מִשּׁוֹם שֶׁיֵּשׁ אוֹתִיּוֹת גְּדוּלוֹת
וְאוֹתִיּוֹת קְטַנּוֹת. הָאוֹתִיּוֹת הַקְּטַנּוֹת מִהָעוֹלָם
הַתַּחְתּוֹן, וְאוֹתִיּוֹת גְּדוּלוֹת מֵאוֹתוֹ עוֹלָם הַבַּיִת.

כְּכֹל הֵן גְּדוּלוֹת. הֵן גְּדוּלוֹת בְּעֶצְמָן. כַּאֲשֶׁר (ל"א)
בְּאוֹת יְחִידוֹת הֵן גְּדוּלוֹת (זְכָר וּנְקֵבָה בְּשׁוֹמַיִם).

שְׂפָאֵשֶׁר הֵן לֹא פְּשׁוּמֹת יוֹתֵר, הֵן בְּאוֹת כָּל אוֹת
 וְאוֹת בְּמִרְכָּבָה הֶרְאוּיָה לָהּ, כְּמוֹ שְׂבַח שֶׁל הַשְּׂבַת
 שֶׁהֵם אוֹתוֹת שֶׁל שְׂבַח: אֵל אֲדוֹן עַל כָּל הַמַּעֲשִׂים,
 בְּרוּךְ וּמְבָרֵךְ בְּפִי כָּל נְשָׁמָה. אֵלֹה אוֹתוֹת בְּחֵמֶשׁ
 חֵמֶשׁ תִּבּוֹת, שֶׁהֵן חֲמֵשִׁים שְׁעָרִים שֶׁל הָעוֹלָם הַבָּא.
 שְׂתֵי אוֹתוֹת אַחֲרוֹת שְׂבַסוּף - ש"ת. הֵן בְּשֵׁשׁ
 שֵׁשׁ תִּבּוֹת, שֶׁהֵם שֵׁשׁ צְדִדֵי הָעוֹלָם הַבָּא,
 וַיּוֹצֵאוֹת מִשָּׁם כְּמוֹ: שְׂבַח יִתְנוּ לוֹ כָּל צְבָא מְרוֹם.
 תְּפִאֲרַת וַגְּדָלָהּ שְׂרָפִים וְאוֹפָנִים וְחַיּוֹת הַקֹּדֶשׁ.

אֵלֹה שְׂתֵי אוֹתוֹת בְּשֵׁשׁ שֵׁשׁ. שְׂתֵי אוֹתוֹת
 רֵאשׁוֹנוֹת בְּחֵמֶשׁ חֵמֶשׁ. כָּל שְׂאֵר הָאוֹתוֹת
 שְׂפָאֵמְצַע, בִּלְוֵן בְּאַרְבַּע אַרְבַּע, מִשּׁוּם שֶׁהֵן בְּסוֹד
 הַמִּרְכָּבָה הָעֲלִיזָה, שֶׁהֵן אוֹתוֹת רֵאשׁוֹנוֹת וְאוֹתֵן
 שְׂבַסוּף, הֵן שְׁלֵמוֹת כ"ב הָאוֹתוֹת, מִשּׁוּם שֶׁיֵּשׁ
 בָּהֶן כ"ב תִּבּוֹת בְּנֶגֶד כ"ב הָאוֹתוֹת הָעֲלִיזוֹת.
 נִשְׂאָרוּ שְׂמוֹנֶה עֶשְׂרֵה אוֹתוֹת אַחֲרוֹת שְׁעוֹלוֹת
 בְּמִרְכָּבוֹתֵיהֶן לְאַרְבַּע אַרְבַּע, לְשִׁבְעִים וּשְׁתַּיִם
 תִּבּוֹת, שֶׁהֵן סוֹד הַשֵּׁם הַמְּפָרָשׁ, חֲקִיקָה קְדוּשָׁה שֶׁל

לְשִׁבְעִים וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת שֶׁהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 מִתְעַטֵּר בָּהֶן, וְהַשֵּׁם הַזֶּה מְעַטֵּר אֶת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל,
 וְעוֹלָה בְּסוּד זֶה לְהִתְעַטֵּר בָּהֶם תוֹךְ הַשְּׁלִיחוֹת (שָׁל
 אֲדוּנָו) שֶׁל הַשְּׂכִינָה.

וְסִימָנָךְ שֶׁל אֱלֹהֵי הָאוֹתִיּוֹת שֶׁמִּתְעַטְרוֹת בְּשִׁבְחָ
 עֲלִיּוֹן - זֶה רֵאשׁוֹנוֹת וְסוֹפִיּוֹת, שְׁעוֹלוֹת
 בְּעִטְרוֹתֵיהֶן אוֹתָן א"ת ב"ש: אָלֶיךָ בְּחִמּוּשׁ. תִּי"ו
 בְּשִׁשׁ. בִּי"ת בְּחִמּוּשׁ. שִׁי"ן בְּשִׁשׁ. וּמִשּׁוּם כֶּךָ הַסּוּד
 שֶׁל א"ת ב"ש ^(דף קלב ע"ב) כָּלֵל שֶׁל כ"ב אוֹתִיּוֹת, שֶׁהֵן
 עֲטָרָה שֶׁל שְׁלֹשִׁים וּשְׁנַיִם שְׂבִילִים.

וְסִימָן שֶׁל אוֹתָן אוֹתִיּוֹת אַחֲרוֹת שְׁעוֹלוֹת
 בְּמִרְכְּבוֹתֵיהֶן - ג"ר. מִתְחִיל בְּגִימ"ל וְסִיִּים
 בְּרִי"ש, וְכֵלֵן סוּד הַמְּרֻכָּבָה הִקְדוּשָׁה. א"ת ב"ש -
 סוּד הַשֵּׁם הִקְדוּשׁ. ג"ר - סוּד הַמְּרֻכָּבָה הִקְדוּשָׁה
 שְׁעוֹלָה לְשִׁבְעִים וּשְׁתַּיִם, וְנַעֲשֶׂה מֵהֶם שֵׁם קְדוּשׁ
 לְעַטֵּר אֶת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מִתוֹךְ הַמְּרֻכָּבָה הָעֲלִיּוֹנָה.

(שְׂבִיתוּב (תְּחִלִּים מַח) בְּשִׁמְךָ אֱלֹהִים בֵּן תְּהִלָּתְךָ).

וְלָכֵן אוֹתוֹ שֵׁם שֶׁל ע"ב כָּלוּל בְּסוּד הָאֲבוֹת, יָמִין
 וְשִׁמְאֵל וְאַמְצַע. וְהִיא מִתְעַטָּרַת בָּהֶם לְהִיּוֹת
 שֵׁם קְדוּשָׁה, וְלֹא שֵׁם עֲלִיּוֹן כְּאוֹתָם שִׁמוֹת עֲלִיּוֹנִים
 שֶׁל הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן, שֶׁנֶּאֱחָזִים לְמַעְלָה לְמַעְלָה. וְאַף
 עַל גַּב שְׁוֵהוּ שֵׁם עֲלִיּוֹן, אֲבָל הַסּוּד שֶׁלוֹ דוֹד הַמְּלֻךְ
 שְׁמִתְעַטָּר בְּאֲבוֹת.

הַשֵּׁם שֶׁל מ"ב אוֹתִיּוֹת - הַסּוּד שֶׁלוֹ הָאֲבוֹת,
 שְׁמִתְעַטָּרִים בְּעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן. וְהָעוֹלָם
 הָעֲלִיּוֹן בְּמַה שְׁלִמְעָלָה. (ועוֹלָה הַסּוּד שְׁלִמְעָלָה לְמַעְלָה, עַד שְׁמִתְעַטָּר
 בְּאִיזוֹ סוּף) וְלָכֵן עוֹלָה וְלֹא יוֹרֵד, וּמִתְעַטָּר בְּתוֹךְ
 הַמַּחְשָׁבָה הָעֲלִיּוֹנָה. אֲשֶׁרִי חֶלְקוֹ שֶׁל מִי שְׁמִכִּיר
 אוֹתוֹ וְנִזְהָר בּוֹ.

הַשֵּׁם שֶׁל ע"ב אוֹתִיּוֹת - דוֹד הַמְּתַעַטָּר בְּאֲבוֹת,
 וְסוּדוֹ עוֹלָה וְיוֹרֵד כְּמוֹ זֶה מִצַּפ"ן, (מִצַּפ"ן)
 שֵׁם שֶׁל שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹת הַרְחָמִים. הֵם שְׁתֵּים
 עֶשְׂרֵה, סוּד הַמְּרַכְּבָה הַקְּדוּשָׁה שְׁיוֹצְאִים מֵאַחַד
 שְׁשׁוּרָה עֲלֵיהֶם, וְלָכֵן (עוֹלָה וְיוֹרֵד, וְכֵלֶם עוֹלִים וְיוֹרְדִים חוּץ מִזֶּה
 הַשֵּׁם שֶׁל מ"ב שְׁעוֹלָה וְלֹא יוֹרֵד, וְעַל זֶה) הַשֵּׁם שֶׁל שְׁבַעִים וְשְׁתֵּים

עוֹלָה וַיִּזְרַח. עוֹלָה מִצֵּד זֶה וַיִּזְרַח מִצֵּד זֶה. הַשֵּׁם
 שֶׁל שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹת עוֹלָה מִצֵּד זֶה וַיִּזְרַח מִצֵּד
 זֶה. וְאוֹתוֹ שִׁיזְרַח, כִּדְרֵי לְמִשְׁפַּח טוֹב לְמִטָּה. וְעַל זֶה,
 א"ת ב"ש ג"ר ד"ק ה"ן ו"פ ז"ע ח"ם ט"ן י"ם כ"ל.
 הָאוֹתִיּוֹת הֵרָאשׁוֹנוֹת עוֹלוֹת בְּחֻשְׁבוֹן, וְאוֹתִיּוֹת
 אַחֲרוֹת יוֹרְדוֹת בְּחֻשְׁבוֹן, כִּדְרֵי לְמִשְׁפַּח אֶת הַטּוֹב
 שֶׁלְמַעַלָּה לְמִטָּה.

הַשֵּׁם שֶׁל אַרְבָּעִים וּשְׁתַּיִם הוּא מְתַעַטֵּר לְמַרְכָּבָה
 הָעֲלִיּוֹנָה. הַשֵּׁם שֶׁל שִׁבְעִים וּשְׁתַּיִם מְתַעַטֵּר
 לְמַרְכָּבָה הַתַּחְתּוֹנָה. אֲשֶׁרֵי חֶלְקוֹ שֶׁל מִי שֶׁמִּשְׁתַּדֵּל
 לְהַכִּיר אֶת רַבּוֹנוֹ. אֲשֶׁרֵי בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם
 הַבָּא.

וְלָכֵן תִּשְׁבַּחְתָּהּ שֶׁל שִׁבְתָּ שְׁמִשְׁבַּחַת אֶת הַמְּלֶכֶךְ
 שֶׁהַשָּׁלוֹם שָׁלוֹ, מִשְׁבַּחַת בְּאוֹתִיּוֹת שֶׁל
 שִׁבְעִים וּשְׁתַּיִם וּבְעֶשְׂרִים וּשְׁתַּיִם תִּבּוֹת, הַסּוּד שֶׁל
 עֶשְׂרִים וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת, כִּדְרֵי שֶׁתִּתְעַטֵּר בּוֹ לְעֵלוֹת
 לְמַעַלָּה בְּתִשְׁבַּחַת הַזֶּה. וְלָכֵן אֵל אֲדוֹן - תִּשְׁבַּחַת
 הָעוֹלָם הַבָּא הוּא, וּפְרִיחַת (וּקְשִׁירַת) הַמְּרַכָּבָה

הַקְּדוּשָׁה הָעֲלִיּוֹנָה שְׁמַתְעַטְרַת לַעֲלוֹת לְמַעְלָה,
וּפְרִיחַת בְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל שְׁמַתְעַטְרַת לַעֲלוֹת בְּתוֹךְ
הַמְּרַכְבָּה הָעֲלִיּוֹנָה.

א"ת ב"ש עוֹלִים וַיִּזְרְדִים, כְּמוֹ שְׁנַת־פֶּאֶר. א"ל
ב"ם עוֹלִים וְלֹא יִזְרְדִים, וְסִימְנָךְ - זוֹ שְׁבִ"ת
לְבָדָה. וְזוֹ שֶׁבֶת וַיּוֹם הַכַּפּוּרִים, שְׁעוֹלָה הַסּוּד
לְמַעְלָה לְמַעְלָה, עַד שֶׁהַכֹּל מִתְעַטֵּר בְּאֵין סוּף.

אֵל בְּרוּךְ - זֶה סְדוּר שֶׁל אוֹתִיּוֹת קְטַנּוֹת וְתַקּוּנֵי
בְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל בְּכֹל יוֹם בַּתְּפִלָּה. וּמִשּׁוּם
שֶׁאוֹתָן אוֹתִיּוֹת קְטַנּוֹת, אֵין רוּחַ בִּינִיחָן, וְהֵן תַּקּוּנֵי
הָעוֹלָמוֹת שֶׁבְּאוֹת עִם הַגְּבִירָה לְמַלְךְ הָעֲלִיּוֹן.

קְדוּשָׁה זוֹ שְׁמַקְדָּשִׁים הַמְּלֵאכִים הָעֲלִיּוֹנִים אֵינָה
בְּיַחֲדָה, וְהֵרִי בְּאַרְנוֹ, כֹּל קְדוּשָׁה שֶׁהִיא
בְּלִשׁוֹן הַקְּדוּשָׁה, אֲסוּר לְיַחֲדָה לְאַמְרָה. תְּרַגּוּם -
לְעוֹלָם בְּיַחֲדָה, וְלֹא בְּרַבִּים. וְהַיַּחֲדָה הוּא תַקּוּן שֶׁלוֹ
וְדָאֵי, וְלֹא רַבִּים. וְסִימְן לְסוּד זֶה - שְׁנַיִם מִקְרָא
וְאַחַד תְּרַגּוּם. שְׁנַיִם זֶה לְשׁוֹן רַבִּים, שְׁוֹדָאֵי קְדוּשָׁה
שֶׁל לְשׁוֹן הַקְּדוּשָׁה אֲסוּרָה בְּיַחֲדָה. קְדוּשַׁת תְּרַגּוּם

אִסוּרָה בְּרַבִּים, אֵלֶּא בְּיַחֲד לְעוֹלָם. אַחַד תְּרַגּוּם
 שְׁנֵינּוּ, וְלֹא שְׁנַיִם וְלֹא יוֹתֵר. הַתְּרַגּוּם כָּא לְמַעַט,
 וְכִּי צָרִיף. לְשׁוֹן הַקִּדְּשׁ כָּא לְרַבּוּי, וְכִּי צָרִיף,
 שְׁמַעְלִים בְּקִדְּשׁ וְלֹא מוֹרִידִים. וּבַתְּרַגּוּם מוֹרִידִים
 וְלֹא מַעְלִים. שְׁנֵינּוּ אַחַד, וְלֹא יוֹתֵר, וְלֹא מַעְלִים
 בְּלָל.

הַקִּדְּשָׁה הִזוּ - הַקִּדְּשָׁה שֶׁהַתְּקִדְּשָׁה הַשְּׂכִינָה, וְכָל
 אוֹתָן מְרַכְּבוֹתֶיהָ לְהַתְתַּקֵּן אֶל הַמְּלָךְ
 הָעֲלִיּוֹן. וּמִשׁוּם שֶׁהִיא קִדְּשַׁת הָעוֹלָם הַתְּחַתּוֹן, הִיא
 מֵיֵשֵׁב וְלֹא בַּעֲמִידָה. ^(דף קלג ע"א) קִדְּשָׁה אַחֲרַת שְׁל חֲזַרְת
 הַתְּפִלָּה הִיא קִדְּשָׁה שְׁל הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן, וְלִכֵּן הִיא
 בַּעֲמִידָה, כִּדִּי לְהַמְשִׁיכָה לְמַטָּה, וְכָל דְּבָרֵי הָעוֹלָם
 הָעֲלִיּוֹן הֵם בַּעֲמִידָה וְלֹא מֵיֵשֵׁב.

וּבְכָל הַקִּדְּשׁוֹת הִלְלוּ יִשְׂרָאֵל מִתְּקִדְּשִׁים בְּהֵם
 לְמַטָּה, וְלִכֵּן יִשְׂרָאֵל מִתְּקִדְּשִׁים בְּקִדְּשַׁת
 הַמְּרַכְּבָה הַתְּחַתּוֹנָה מֵיֵשֵׁב, וּבְקִדְּשַׁת הַמְּרַכְּבָה
 הָעֲלִיּוֹנָה מְעַמֵּד. קִדְּשָׁה אַחֲרַת הִיא תוֹסֶפֶת קִדְּשָׁה,
 וְלִכֵּן הִיא אַחַר הַתְּפִלָּה. וּמִשׁוּם שֶׁהִיא תוֹסֶפֶת

קִדְּשָׁה עַל קִדְּשׁוֹת אַחֲרוֹת, הִיא אַחַר הַתְּפִלָּה.
וּמַשׁוֹם שֶׁכָּל אֶחָד וְאֶחָד צָרִיךְ לְמַשְׁךְ עָלָיו מֵאוֹתָהּ
תּוֹסֶפֶת, נִתְקַן לְכָל יָחִיד וְיָחִיד קִדְּשַׁת תְּרַגּוּם.

וְאִם תֹּאמַר, הֲרֵי יֵשׁ בָּהּ קִדְּשַׁת לְשׁוֹן הַקִּדְּשׁ -
אוֹתָהּ לְצַבּוֹר, לְהַתְּקַדֵּשׁ בָּלָם בְּכֻלָּל בְּאוֹתָהּ
תּוֹסֶפֶת קִדְּשָׁה. וּמַשׁוֹם שֶׁלְּיָחִיד אֵין רְשׁוּת לְאִמְרָה
בְּלְשׁוֹן הַקִּדְּשׁ וּלְהַתְּקַדֵּשׁ יָחִיד, הַתְּקִינֵנָה בְּלְשׁוֹן
תְּרַגּוּם, וְהִיא בְּיָחִיד, לְהַתְּקַדֵּשׁ כָּל אֶחָד וְאֶחָד
בְּאוֹתָהּ תּוֹסֶפֶת לְהַמְשִׁיךְ עָלָיו יִתֵּר קִדְּשָׁה. אֲשֶׁרִי
חֻלְקָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל שְׂמַתְּקַדְּשִׁים בְּקִדְּשׁוֹת עֲלִיּוֹנוֹת,
מַשׁוֹם שֶׁהֵם דְּבִקִּים לְמַעְלָה, שְׂכָתוֹב (דְּבָרִים ד) וְאַתֶּם
תְּדַבְּקִים בָּהּ' אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים בְּלָכֶם חַיִּים.

כְּתוּב, (מְלָכִים ב-ד) הִנֵּה נָא יִדְּעָתִי כִּי אִישׁ אֱלֹהִים
קִדְּשׁ הוּא עֵבֶר וְגו'. וְכְתוּב, נַעֲשֶׂה נָא
עֲלֵיתָ קִיר קְטַנָּה וְגו'. בְּפָסוּק זֶה יֵשׁ סִמּוּד בְּעֵלְמָא
לְסִדּוּר הַתְּפִלָּה. הִנֵּה נָא יִדְּעָתִי - זֶהוּ הַרְצוֹן
שֶׁצָּרִיךְ אָדָם לָשִׁים בְּתוֹכוֹ בַּתְּפִלָּה. כִּי אִישׁ אֱלֹהִים
קִדְּשׁ הוּא - זֶהוּ הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן, שְׂיֹשֵׁב עַל כִּסֵּא

כבודו, וְכָל הַקְדָּשׁוֹת יוֹצְאוֹת מִמֶּנּוּ, וְהוּא מְקַדֵּשׁ
 אֶת כָּל הָעוֹלָמוֹת. עֵבֶר עָלִינוּ תָּמִיד - מֵאוֹתָהּ
 קִדְּשָה שֶׁהוּא מְקַדֵּשׁ אֶת כָּל הָעוֹלָמוֹת לְמַעַלָּה,
 הוּא מְקַדֵּשׁ אוֹתָנוּ בְּעוֹלָם הַזֶּה. שְׁחֵרֵי אֵין קִדְּשָה
 לְמַעַלָּה אֵלָּא אִם יֵשׁ קִדְּשָה לְמַטָּה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
 וְנִקְדַּשְׁתִּי בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.

וְהוֹאִיל וְכָךְ הוּא, נִעֲשֶׂה נָא עֲלֵית קִיר קְטַנָּה. זֶהוּ
 סְדוֹר שֶׁל תְּקוּן הַשְּׂכִינָה, שֶׁהִיא עֲלֵית
 קִיר, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה לח) וַיִּסַּב תּוֹקְיָהוּ פָּנָיו אֶל
 הַקִּיר. קְטַנָּה, מִשּׁוּם שֶׁהִיא קְטַנָּה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
 (קהלת ט) עִיר קְטַנָּה. וְנָשִׂים לוֹ שָׁם - בְּתִקּוּן הַזֶּה
 שָׂאֲנוּ מִתְּקֵנִים, וּבְסְדוֹר שֶׁלָּנוּ בְּשִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת
 וְתַפְלָה, (ובתקוין זח) אָנוּ מִתְּקֵנִים לוֹ, לְמִנוּחָתוֹ. מִטָּה
 וְשִׁלְחַן וְכִסֵּא וּמְנוֹרָה - כָּל הָאֲרָבָעָה הִלְלוּ הֵם
 בְּשְׂכִינָה, וְהִיא (בפלה) בְּכָל הַתְּקוּנִים הִלְלוּ מִתְּקֵנִים
 לְעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן בְּסְדוֹר שֶׁאֲנוּ מְסֻדְרִים.

בְּסְדוֹר שֶׁל תַּפְלָת עֲרֻבִית וּבְתִקּוּן שֶׁלוֹ - הִרִי
 מִטָּה. בְּסְדוֹר שֶׁל אוֹתָם קִרְבָּנוֹת וְעוֹלוֹת

שָׁאֲנוּ מִסִּדְרִים בְּבִקְרָא וְאוֹתָם שִׁירֹת וְתַשְׁבְּחוֹת -
 הֲרִי הִשְׁלַחְנוּ. וּבְאוֹתוֹ סִדְרוֹ שֶׁל תְּפִלַּת מִיֵּשֶׁב
 וּבִתְקוּן שֶׁל קְרִיאַת שְׁמַע בְּאוֹתוֹ יְחוּד שָׁאֲנוּ
 מִתְקַנִּים - הֲרִי כִפְסָא. בְּאוֹתוֹ סִדְרוֹ שֶׁל תְּפִלַּת
 מְעַמָּד וּבְאוֹתוֹ קְדָשׁוֹת וְתוֹסֶפֶת קְדָשָׁה, וּבְרָכוֹת
 שָׁאֲנוּ מִסִּדְרִים (ל"ה) - הֲרִי מְנוּרָה.

אֲשֶׁרִי הָאִישׁ שָׁאֵת זֶה שָׁם בְּרִצּוֹנוֹ לְהַשְׁלִים
 לְרַבּוֹנוֹ בְּכָל יוֹם וּלְתִקּוֹן עֲלִיַּת קִיר קְטַנָּה
 זוֹ לְרַבּוֹנוֹ בִּתְקוּנֵים הַלְלוּ, אִזּוּ וְדַאִי שְׁתַּקְדּוּשׁ בְּרוּךְ
 הוּא יְהִי אֹרְחוֹ בְּכָל יוֹם. אֲשֶׁרִיו בְּעוֹלָם הָיָה,
 וְאֲשֶׁרִיו בְּעוֹלָם הַבָּא. מִשׁוּם שָׂאֵלוֹ הָאֲרַבְעָה הֵם
 תְּקוּנֵי הַשְּׂבִינָה לְהַתְּתִיקוֹן לְבַעֲלָהּ. בְּאֲרַבְעָה
 הַתְּקוּנֵים הַלְלוּ הִיא מִתְּתִיקָנָת בְּיַפְיָהּ בְּשִׂמְחוֹתֶיהָ,
 בְּמִרְאֵיהָ, עַל יְדֵי הָעַם תְּקַדּוּשׁ כָּל יוֹם.

הַמְּטָה נִתְּנָה לְיַעֲקֹב לְהַתְּתִיקוֹן, וְלָכֵן יַעֲקֹב תִּתְּקֵן
 תְּפִלַּת עֲרַבִּית. שְׁלַחְנוּ תִּתְּקֵן דְּוָד הַמְּלִיךְ
 בְּאוֹתָם שִׁירֹת וְתַשְׁבְּחוֹת שְׁתִּתְּקֵן, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר
 (תְּהִלִּים כ"ג) תַּעֲרֹךְ לְפָנַי שְׁלַחְנוּ נִגְדַּי צְרָרִי. כִּפְסָא תִּתְּקֵן

אֲבָרָתָם בְּהִתְקַשְׁרוֹתָיו, שְׁעָשָׂה טוֹב וְשָׁלְמוֹת
הַנְּשָׁמוֹת לְכָל בְּנֵי הָעוֹלָם, וְאִין תְּקוּן הַכֶּסֶּא אֵלֶּא
בְּחֶסֶד שֶׁל אֲבָרָתָם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה טו) וְחֹכֵן
בְּחֶסֶד כֶּסֶא.

הַמְּנוּרָה ^(דף קלג ע"ב) תִּקַּן יִצְחָק, שֶׁקִּדַּשׁ שֵׁם הַקָּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא לְעֵינֵי כָּל הָעוֹלָם, וְהֵאִיר אֶת
אֹר הַמְּנוּרָה הָעֲלִיזָה בְּאוֹתָהּ קִדְשָׁהּ. לָכֵן צְרִיכִים
הָעַם הַקָּדוֹשׁ לֹמַר תָּמִיד וְלָשִׁים רְצוֹנִם לְסִדֵּר
לְעוֹלָם הָעֲלִיזוֹן, שֶׁהוּא בְּעַל הַבַּיִת, אִישׁ הָאֱלֹהִים,
מִטָּה וְשִׁלְחָן וְכֶסֶא וּמְנוּרָה, לְהִיּוֹת שְׁלֵמוֹת בְּכָל
יוֹם מֵעֶלָה וּמִטָּה.

בְּשָׁעָה שִׁישְׂרָאֵל מִיַּחֲדִים אֶת הַיַּחֲוֹד שֶׁל סוּד שְׁמַע
יִשְׂרָאֵל בְּרְצוֹן שָׁלֵם, אָז יוֹצֵא מִתּוֹךְ סֵתֵר
שֶׁל הָעוֹלָם הָעֲלִיזוֹן אֹר אַחַד, וְאוֹתוֹ אֹר מִכָּה
לְתוֹךְ הַנִּיצוּץ הַקָּשָׁה וּמִתְחַלֵּק לְשִׁבְעִים אֹרוֹת,
וְאוֹתָם שִׁבְעִים אֹרוֹת בְּשִׁבְעִים עֲנָפֵי עֵץ הַחַיִּים.

אָז אוֹתוֹ אֵילָן מֵעֶלָה רִיחוֹת וּבְשָׁמִים, וְכָל אֵילָנוֹת
בֵּן עֶדְוָה, בְּכָל מַעְלִים רִיחוֹת וּמִשְׁבָּחִים אֶת

רְבוּנָם, שְׁתֵּרִי אִזּוּ מִתְקַנֶּת הַגְּבִירָה לְהַכְנִים לַחֲפָה
 עִם בְּעֵלָהּ. כָּל אֹתָם אֵיבָרִים עֲלִיוֹנִים, כָּל־
 מִתְחַבְּרִים בְּתִשׁוּקָה אַחַת וּבְרִצּוֹן אֶחָד לְהִיּוֹת אֶחָד
 כְּלִי פָּרוּד כָּל־ל. וְאִזּוּ בְּעֵלָה מִתְתַּקֵּן אֵלֶיהָ לְהַכְנִיסָהּ
 לַחֲפָה בְּיַחְוּד אֶחָד לְהִתְיַחַד עִם הַגְּבִירָה.

וְלָכֵן אָנוּ מְעוֹרְרִים אוֹתוֹ וְאוֹמְרִים (דברים י) שְׁמַע
 יִשְׂרָאֵל. תִּקְנֵי עֲצֻמָּה, חֲרִי בְּעֵלְךָ יָבֵא אֱלֹהֶיךָ
 בְּתַקּוּנָיו מִזְמַן כְּנִגְדָּה. ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד, בְּיַחְוּד
 אֶחָד, בְּרִצּוֹן אֶחָד, כְּלִי פָּרוּד, שְׁכַל אֹתָם
 הָאֵיבָרִים נִעְשִׂים אֶחָד, וְנִכְנָסִים בְּאֶחָד בְּתִשׁוּקָה.

כִּיּוֹן שְׂאוֹמְרִים יִשְׂרָאֵל "ה' אֶחָד" בְּהִתְעוֹרְרוֹת
 שְׂשֵׁה צְדָדִים, אִזּוּ כָּל אֹתָם שְׂשֵׁת הַצְּדָדִים
 נִעְשִׂים אֶחָד וְנִכְנָסִים בְּתִשׁוּקָה אַחַת, וְסוּד זֶה ו'
 אֶחָד, פְּשִׁיטוֹת בְּלִבָּדוֹ כְּלִי דְבִקּוֹת אַחֲרַת אֵלָיו,
 אֵלָּא הוּא לְבָדוֹ פְּשׁוּט מְכַל, וְהוּא אֶחָד.

בְּאוֹתָהּ שְׂעָה הַגְּבִירָה מִתְתַּקַּנֶּת וּמִתְקַשְׁטָה,
 וְשִׁמְשִׁיָּהּ מִכְּנִיסִים אוֹתָהּ בְּלַחֲשׁ רַב אֵל
 בְּעֵלָהּ, וְאוֹמְרִים: בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם

ועד. והו בלחש, שפך צריך להכניסה לבעלה.
 אשרי העם שיודעים את זה ומסדרים סדור עליון
 של האמונה.

באותה שעה שמתחברים הפעל והגבירה כאחד,
 אז הפרוז יוצא מצד הדרום, מתעוררים
 תילות ומחנות שמגלים אהבה לרבונם.

אז מתעורר ממנה אחד עליון, ששמו בוא"ל,
 גדול המחנות, וכידו ארבעה מפתחות שנוטל
 מארבעת צדי העולם. ומפתח אחד נרשם באות
 י', ומפתח אחר נרשם באות ה', ומפתח אחד
 נרשם באות ו', (ומפתח אחר נרשם באות ה') ומניחים אותו
 תחת עץ החיים. ואותם שלשה מפתחות שגרשמו
 בשלש האותיות הללו נעשים אחד. כיון שנעשים
 אחד, אותו המפתח האחר עולה ועומד ומתחבר
 באותו אחר שהוא כלל השלש, וכל אותם מחנות
 וחילות נכנסים לאותם שני המפתחות לתוך הנגן,
 וכלם מיחדים כמו שלמטה.

יְהוָה - זֶה רִשְׁמֵי שֶׁל הָאוֹת י', הָרֹאשׁ הָעֲלִיּוֹן
 שֶׁבִּשְׁמֵי הַקּוֹדֶשׁ. אֲלֵהֵינוּ - זֶהוּ סוֹד שֶׁל
 רִשְׁמֵי הָאוֹת ה' הָעֲלִיּוֹנָה, הָאוֹת הַשְּׁנֵי שֶׁבִּשְׁמֵי
 הַקּוֹדֶשׁ. יְהוָה - זוּ מְשִׁיבָה שְׁנַמְשָׁכֶת לְמַטָּה בְּסוֹד
 הָרִשְׁמֵי שֶׁל הָאוֹת ו', שֶׁהֵן שְׁתֵּי, וְהָאוֹתִיּוֹת
 נִמְשָׁכוֹת לְהִיּוֹת בְּמָקוֹם תְּהֵא, וְהוּא אֶחָד. כָּל
 הַשְּׁלֹשׁ הִלְלוּ הֵן אֶחָד בְּיַחְדוֹ אֶחָד.

בֵּינָן שָׁכַל זֶה נַעֲשֶׂה אֶחָד בְּיַחְדוֹ אֶחָד, וְנִשְׁאָר הַכֹּל
 בְּסוֹד שֶׁל אוֹת ו' שְׁלֵם, מֵרֹאשׁ הַמַּעֲיָן
 וּמִהַיְיָכֵל הַפְּנִימִי, וַיּוֹרֵשׁ אֶת הָאֲבָא וְהָאֲמָא, אִז
 מִכְּנִיסִים אֶת הַנְּבִירָה עִמּוֹ, שְׁתֵּרֵי עֲכָשׁוּ הוּא שְׁלֵם
 בְּכֹל הַטּוֹב הָעֲלִיּוֹן, וַיִּכּוֹל לְהַזִּין אוֹתָהּ וּלְתֵת לָהּ
 מְזוֹן וְסִפּוּק כְּרֹאוּי. וְכֹל אוֹתָם הָאֵיבָרִים שָׁלוּ בְּכֹם
 אֶחָד. וְאִז מִכְּנִיסִים אוֹתָהּ אֵלָיו בְּלַחֲשׁ. לְמָה
 בְּלַחֲשׁ? כִּדֵּי שְׁלֵא יִתְעַרֵב זֶר בְּאוֹתָהּ שְׁמֻחָה, כִּמּוֹ
 שְׁנֵאמַר (מִשְׁלֵי יד) וּבְשֻׁמְחָתוֹ לֹא יִתְעַרֵב זֶר.

בֵּינָן שֶׁהוּא מְתִיחֵד לְמַעְלָה בְּשִׁשָּׁה צְדָדִים, אַף כִּדֵּי
 הִיא מְתִיחֵדֶת לְמַטָּה בְּשִׁשָּׁה צְדָדִים אֲחֵרִים,

בְּדִי לְהִיּוֹת ^(דף קל דע"א) אֶחָד לְמַעַלָּה וְאֶחָד לְמַטָּה, כְּמוֹ
 שֶׁנֶּאֱמַר (זכריה ד) יְהִיָּה ה' אֶחָד וְשִׁמּוֹ אֶחָד. אֶחָד
 לְמַעַלָּה בְּשִׁשָּׁה צְדָדִים - שְׁכָתוֹב (דברים ו) שְׁמַע
 יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד. הֲרֵי שֵׁשׁ תִּכּוֹת בְּנֶגֶד
 שִׁשָּׁה צְדָדִים. אֶחָד לְמַטָּה בְּשִׁשָּׁה צְדָדִים - (וְהוּ שְׁכָתוֹב)
 בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד. הֲרֵי שִׁשָּׁה
 צְדָדִים אַחֲרֵים בְּשֵׁשׁ תִּכּוֹת. ה' אֶחָד - לְמַעַלָּה.
 וְשִׁמּוֹ אֶחָד - לְמַטָּה.

וְאִם תֵּאמַר, הֲרֵי כָּתוּב אֶחָד לְמַעַלָּה, וְלְמַטָּה לֹא
 כָּתוּב אֶחָד. וְעַד הוּא אֶחָד בְּחִלּוּפֵי אוֹתֵיּוֹת.
 אוֹתֵיּוֹת תּוֹכֵר לֹא מִתְחַלְּפוֹת, אוֹתֵיּוֹת הַנִּקְבָּה
 מִתְחַלְּפוֹת, שֶׁהֲרֵי שָׁבַח תּוֹכֵר עַל הַנִּקְבָּה. וּבְדִי
 שְׁלֹא תִשְׁלַט עֵינַי הָרַע אָנּוּ מִחֲלִיפִים אוֹתֵיּוֹת שְׁלֹא
 אוֹמְרִים אֶחָד בְּגִלּוּי, וְלַעֲתִיד לָבֹא בְּשִׁתְּעֵבֵר עֵינַי
 הָרַע מִן הָעוֹלָם וְלֹא תִשְׁלַט (אֲצִלָּה), אִזּוֹ יִקְרָא אֶחָד
 בְּגִלּוּי. מִשּׁוּם שֶׁעֲבָשׁוּ, בְּשִׂאוֹתוֹ הַצַּד הָאֲחֵר נִדְבָק
 עִמָּה, אֵינָהּ אֶחָד, אֲלֵא שֶׁאָנּוּ מִיַּחַדִּים אוֹתָהּ בְּלִחַשׁ
 בְּסוּד הָאוֹתֵיּוֹת הָאֲחֵרוֹת, וְאוֹמְרִים וְעַד.

אֲבָל לְעֵתִיד לָבֵא שִׁפְרָד אֹתוֹ הֵצֵד מִמֶּנָּה וַיַּעֲבֹר
 מִהָעוֹלָם, אִזּוּ יִקְרָא אַחֵד וַדַּאי, שְׁלֵא יִהְיֶה
 עִמָּה שְׁתַּפּוֹת וּדְבָקוֹת אַחֲרָת, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (זכריה יד)
 בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה ה' אַחֵד וְשֵׁמוֹ אַחֵד, בְּנִלְוֵי
 בְּפִרוּשׁ, וְלֹא בְּלַחֵשׁ וְלֹא בְּסוּד.

וְלָכֵן אָנוּ מִיַּחֲדִים אֹתָהּ מֵאוֹתוֹ הֵצֵד הָאֶחָד, כְּמִי
 שֶׁמִּזְמִין אַחֵר לְהִיּוֹת עַד שְׁלוֹ, מִשּׁוּם שְׁוֵהוּ
 הָעֵד שְׁלָנוּ, וְהֵצֵד הָאֶחָד אֵינּוּ עַד אֵלֵינוּ. וְאִזּוּ הֵינָּה
 נִפְרָדָת מֵאוֹתוֹ הֵצֵד. בִּיּוֹן שְׁבָאָה, אָנוּ מִכְּנִיסִים
 אוֹתָהּ לַחֲפָה אֶל בַּעֲלָהּ, הַמְלִךְ הָעֲלִיּוֹן, בְּכָל רָצוֹן
 וּבִנְיַת הַלֵּב, וְלָכֵן הוּא אַחֵד.

בְּשַׁעֲהָ שֶׁהִיא בָּאָה עִם עֲלְמוּתֶיהָ וְרוּצָה לְהַפְרֵד
 מִהֵצֵד הָאֶחָד, לֹא בָּאָה אֶלָּא כְּמִי
 שֶׁמִּזְדַּמְּנֵת לְרֵאוֹת אֶת כְּבוֹד הַמְּלִךְ וְלֹא יוֹתֵר, וְכִי
 מִכְּרִיזִים שִׁזְדַּמְּנוּ לְרֵאוֹת בְּכְבוֹד הַמְּלִךְ, כְּמוֹ
 שֶׁנֶּאֱמַר (שיר השירים ג) צִאִינָה וְרֵאִינָה בְּנוֹת צִיּוֹן בַּמְּלִךְ
 שְׁלֵמָה. צִאֵנוּ לְרֵאוֹת בְּכְבוֹד הַמְּלִךְ אִזּוּ הֵצֵד הָאֶחָד
 לֹא נוֹחַ לוֹ לְרֵאוֹת, וְנִפְרָד מִמֶּנָּה. בִּיּוֹן שְׁבָאָה, כָּל

אוֹתָם שְׁמָשִׁיָּה מְכַנְיָסִים אוֹתָהּ לַחֲפָה עִם הַמֶּלֶךְ
הַעֲלִיזוֹן בְּלַחֲשׁ, בְּסוּד. שְׂאֵלְמֵלֵא לֹא כָּה, לֹא יִפְרֹד
מִמֶּנָּה אוֹתוֹ הַצַּד הָאֲחֵר וְתִתְעַרֵּב הַשְּׂמֻחָה. אֲבָל
לְעֵתִיד לָבֵא, כְּשִׁיִּפְרֹד מִמֶּנָּה אוֹתוֹ הַצַּד הָאֲחֵר, אִז
בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה ה' אֶחָד וְשָׂמוֹ אֶחָד.

בַּיּוֹן שְׂנִכְנָסֶת לַחֲפָה וְהִיא עִם הַמֶּלֶךְ הַעֲלִיזוֹן, אִז
אֲנִי מְעוֹרְרִים שְׂמֻחָה שֶׁל יָמִין וְשְׂמֵאל, כְּמוֹ
שְׂנֵאֵמֵר (דברים ו) וְאֶהְבֶּתְ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ בְּכֹל לְבָבְךָ
וְגו', וְהָיָה אִם שָׂמוּעַ וְגו', בְּלִי פֶחַד כָּלֵל, שְׂחֵרֵי
הַצַּד הָאֲחֵר לֹא יִתְקַרֵּב לָשֵׁם וְאִין לוֹ רְשׁוּת.

חֲכִלָּה, כָּל זְמַן שְׂרוּצִים לְהַכְנִיסָהּ לְמֶלֶךְ לְשְׂמֻחָת
הַשְּׂמוּשׁ, צָרִיךְ בְּלַחֲשׁ בְּסוּד, כִּדֵּי שְׂלֵא
יִמְצֵא בְּרַגְלֵי (אדם שְׂמֻנָּה) צְעָדֶיהָ, רָמֵז שֶׁל הַצַּד הָרַע
וְלֹא יִדְבֹק עִמָּהּ, וְלֹא יִמְצֵאוּ בְּכַנִּים רָמֵז שֶׁל פְּסוּל
כָּלֵל.

וְכֵן אָמַר יַעֲקֹב לְבָנָיו, שְׂמֵא חַם וְשָׁלוֹם אֵרַע
פְּסוּל (בְּרָעִי אִז) בְּמִטָּתִי. אִז הֵם אָמְרוּ, כְּמוֹ
שְׂאִין בְּלִבְךָ אֵלֵא אֶחָד, כֵּן וְכו', אִין לָנוּ דְבִקוּת

בַּצַד הָאֲחֵר כָּלָל. שְׁהָרִי פָרוּשׁ הָיָה מִמְּטָתָהּ, וְאָנּוּ
בְּיַחֲוֹד לְמַלְךְ הָעֵלְיוֹן וְאִין לָנוּ כָּלָל דְּבִקּוֹת בַּצַד
הָאֲחֵר, שְׁהָרִי בְּפִרְדָּה מִהַצַד הָאֲחֵר (תִּיבּוּ בְּרַצִּיּוֹן) תָּיָה
הַרְצִיּוֹן וְהַמְחַשְׁבָּה שְׁלָנוּ.

בִּיּוֹן שְׁיַדַע שְׁהַצַד הָאֲחֵר, לֹא נִדְבַק שָׁם כָּלָל, אִז
נִבְנְסָה הָאִשָּׁה לְבַעֲלָהּ בְּלַחֲשׁ, בְּסוּד הַיַּחֲוֹד
שֶׁל שְׂשָׁה צְדָדִים. פָּתַח וְאָמַר, בָּרוּךְ יִשָּׁם כְּבוֹד
מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד, שְׁהָרִי הִיא בְּסוּד שֶׁל אֲחֵר,
בְּעֵלְמוּתֶיהָ, כְּלִי עֲרֹבוֹב כָּלָל, וְלֹא שְׁתַּפּוֹת שֶׁל
הַצַד הָאֲחֵר.

וּבֹא רֵאֵה, בְּאוֹתָהּ שְׁעָה הָיוּ יַעֲקֹב וּבְנָיו בְּדִיוֹקָן
עֵלְיוֹן לְמַטָּה עִם הַשְּׂכִינָה. יַעֲקֹב הָיָה בְּסוּד
שֶׁל שְׂשָׁה צְדָדִים שֶׁל הָעוֹלָם הָעֵלְיוֹן בְּסוּד אֲחֵר.
בְּנָיו הָיוּ בְּדִיוֹקָן שֶׁל שְׂשָׁה צְדָדִים שֶׁל הָעוֹלָם
הַתַּחְתּוֹן. וְהוּא רָצָה לְגַלוֹת לָהֶם אוֹתוֹ קֵץ, כְּמוֹ
שְׂבֵאֲרָנוּ, שְׁיִישׁ קֵץ וְיִישׁ קֵץ, יִישׁ קֵץ תִּימִין וְיִישׁ קֵץ
תִּימִים. קֵץ תִּימִין - זוֹ הַמְּלָכוּת הַקְּדוּשָׁה, סוּד
הָאֲמוּנָה, סוּד מַלְכוּת הַשְּׂמַיִם. קֵץ (דף קלד ע"ב) תִּימִים -

וזה סוד של מלכות הרשעה, סוד של הצד האחר
שנקרא קץ כל בשר, והרי בארנו.

בין שראה שהסתלקה שכינה ממנו וכו', הם
אמרו: כמו שאין בלבד אלא אחד, שאתה
בסוד של העולם העליון והוא אחד - אף אנו,
שאנו בסוד של העולם התחתון, הוא אחד. ולכן
נזכרו שני לבבות, סוד של העולם העליון, שהוא
הלב של יעקב, והסוד של העולם התחתון, שהוא
הלב של בניו. אז הכנים אותה בלחש.

וכמו שהם התיחדו - הסוד של העולם העליון
באחד, והסוד של העולם התחתון באחד,
אף כך אנו צריכים ליחד את העולם העליון
באחד וליחד את העולם התחתון בסוד של אחד.
זה בששה צדדים, וזה בששה צדדים. ולכן שש
תבות כאן בסוד של ששה צדדים. ושש תבות
כאן בסוד של ששה צדדים, (זכריה יד) ה' אחד ושמו
אחד. אשרי גורלו וחקו של מי ששם רצונו לזה
בעולם הזה ובעולם הבא.

רַב הַמְּנוּנָא סָבָא אָמַר כְּהֵן, הַתְּעוּרְרוּת זֶו זְשָׁל
 הַיַּחֲוֹד יָפָה הִיא, שְׁפֹרֵד בְּרוּר הַדְּבָר הַרִי
 בְּאַרְנֹו, וְהַדְּבָרִים הֶלְלוּ עֲתִידִים לְהַתְּעִיר לְפָנַי
 עֲתִיק הַיָּמִים בְּלִי בּוֹשָׁה בְּלָל.

רעיא מהימנא

מְצוּחָה לְלַמֵּד תּוֹרָה בְּכָל יוֹם, שְׁהִיא סוּד הָאֱמוּנָה
 הַעֲלִיזוּנָה לְדַעַת דְּרָכֵי הַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ הוּא.
 שְׁפָל מִי שְׁמַשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה, זוֹכֵה בְּעוֹלָם הַיָּה וְזוֹכֵה
 בְּעוֹלָם הַבָּא וְנִצּוֹל מִכָּל הַמְּקַטְרָגִים הָרָעִים, מִשּׁוּם
 שֶׁהַתּוֹרָה הִיא סוּד הָאֱמוּנָה, שְׁמַי שְׁמַתְעִסְק בָּהּ,
 מַתְעִסְק בְּאֱמוּנָה הַעֲלִיזוּנָה, וְהַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ הוּא
 מִשְׁרָח שְׁכִינָתוֹ בְּתוֹכּוֹ שְׁלֹא תוֹוֹ מְמַנּוּ.

מִי שִׁיזַדַּע דְּבַר תּוֹרָה, צָרִיךְ לְרַדֵּף אַחֲרָיו וְלְלַמֵּד
 דְּבַר זֶה מְמַנּוּ, לְקַיֵּם אֶת סוּד הַכְּתוּב, מֵאֵת
 כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנֵו לְבוֹ תִּקְחוּ אֶת תְּרוּמָתִי.
 הַתּוֹרָה הִיא עֵץ חַיִּים לְתֵת חַיִּים לְכָל מִי
 שְׁמַתְחִיב בַּתּוֹרָה, מַתְחִיב בְּעֵץ חַיִּים, כְּמוֹ
 שְׁנֵאמַר (משלי ג) עֵץ חַיִּים הִיא לְמַתְחִיבִים בָּהּ.

וְכַמָּה סוּדוֹת עֲלִיּוֹנִים בְּאַרְנוּ בְּמִי שְׁמַשְׁתַּדֵּל
 בַּתּוֹרָה, שְׂזוּכָה לְהַקְשִׁיר בַּתּוֹרָה שְׁלֹמֵעָלָה.
 בְּעוֹלָם הָיָה אֵינֹ שׂוֹכֵה, וְאֵינֹ שׂוֹכֵה בְּעוֹלָם הַבָּא,
 וְאֵפְלוּ בַּקֶּבֶר שְׁפִתוֹתָיו מִרְחֻשׁוֹת בַּתּוֹרָה, כְּמוֹ
 שֶׁנֶּאֱמַר הַיּוֹבב שְׁפִתַי יִשְׁנִים. (ע"ב רע"א מהימנא)

זוהר:

פִּתְחָה וְאָמַר, וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה. כָּאֵן הוּא יְחִוּד
 בְּכָלֵל אַחַד. מֵעֲלָה וּמִטָּה. לֹא כְּתוּב וַיִּקְחוּ
 תְרוּמָה, אֲלָא וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה, מֵעֲלָה וּמִטָּה, בְּלִי
 פִּרּוּד כָּלֵל.

מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לְבוֹ תִּקְחוּ אֵת
 תְרוּמָתִי. פְּסוּק זֶה כֶּךָ צָרִיךְ לֵאמֹר אוֹתוֹ:
 כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לְבוֹ. מַה זֶה מֵאֵת כָּל אִישׁ?
 אֲלָא סוּד יֵשׁ כָּאֵן לְאוֹתָם בְּעֲלֵי מִדּוֹת. אֲשֶׁרֵיהֶם
 הַצְּדִיקִים שְׂיִוְדָעִים לְשִׁים אֵת רְצוֹן לִבָּם לְמַלְכֵךְ
 הָעֲלִיּוֹן הַקְּרוֹשׁ, וְכָל רְצוֹן לִבָּם אֵינֹ לְעוֹלָם הָיָה,
 וְלִתְאֻוָּה הַבְּטִלָּה שְׁלוֹ. אֲלָא יוֹדָעִים וּמַשְׁתַּדְּלִים

לְשֵׁים רְצוֹנָם וּלְהַדְבִּיק לְמַעְלָה, כְּדֵי לְמַשְׁךְ רְצוֹן
(שְׁלָחֵם) שֶׁל רְבוֹנָם אֵלֵיהֶם מִמַּעְלָה לְמַטָּה.

וּמֵאִיזָה מְקוֹם נוֹטְלִים אוֹתוֹ רְצוֹן רְבוֹנָם לְמַשְׁךְ
אוֹתוֹ אֵלֵיהֶם? הֵם נוֹטְלִים מִמְּקוֹם אֶחָד
עַלְיוֹן וְקָדוֹשׁ שְׁמֵמֵנוּ יוֹצְאִים כָּל הַרְצוֹנוֹת
הַקְּדוֹשִׁים. וּמִי הוּא? כָּל אִישׁ. זֶה צַדִּיק שֶׁנִּקְרָא
כָּל, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (קֹהֶלֶת ה) וַיִּתְרוֹן אֶרֶץ כָּל הַיָּא.
(תַּחֲלִים קִיט) עַל כֵּן כָּל פְּקוּדֵי כָל יִשְׂרָאֵל. אִישׁ - כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר אִישׁ צַדִּיק. זֶהוּ צַדִּיק (כָּל אִישׁ) בַּעַל הַבַּיִת
שֶׁרְצוֹנוֹ תָּמִיד לְהַגְבִּירָה, כְּמוֹ בַּעַל שְׂאוֹהֵב אֶת
אִשְׁתּוֹ תָּמִיד. יְדַבְּנוּ לְבוֹ - הוּא אוֹהֵב אוֹתָהּ, וְלְבוֹ,
שֶׁהִיא הַגְּבִירָה שְׁלוֹ, יְדַבְּנוּ לְהַדְבִּיק בָּהּ.

וְאֵת עַל גַּב שְׂאוֹהֵבָה רַבָּה זֶה עִם זֶה, שֶׁלֹּא נִפְרָדִים
לְעוֹלָמִים, מֵאוֹתוֹ כָּל אִישׁ, בַּעַל הַבַּיִת, בַּעַל
הַגְּבִירָה, מִמֵּנוּ תִקְחוּ אֶת תְּרוּמָתִי. דְּרָךְ הָעוֹלָם,
מִי (דָּף קֵלֶה ע"א) שְׂרוּצָה לְקַחַת אִשְׁתּוֹ שֶׁל אָדָם מִמֵּנוּ,
הוּא מִקְפִּיד וְלֹא עוֹזֵב אוֹתָהּ. אֲבָל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא לֹא כָּךְ. כָּתוּב וְזֹאת הַתְּרוּמָה - זוֹ כְּנִסְת

ישראל. אף על גב שכל אהבתה אליו ואהבתו אליה, ממנו נוטלים אותה להשרותה ביניהם, מאותו מקום עליון, שכל האהבה של אשה ובעלה שורה, משם תקחו את תרומתי. אשרי חלקם של ישראל, ואשרי כלם שוכו לזה.

וזאת התרומה אשר תקחו מאתם. ואם תאמר, אם כן, אשר תקחו מאתו היה צריך להיות! מה זה מאתם? מאת שני השמות (תדרגות) הללו.

עוד אמר רב ייבא סבא, מאתם - מאת ס', שהיא סוד העולם העליון, מקום מדורו של הצדיק הזה שמתעטר מהאות ס', ומשם נוטל חיים להזין את כל העולמות. והכל דבר אחד, הסוד שנתן לחכמים. אשרי חלקם.

שאף על גב שהם נוטלים אותה, (כאן) לא יכולים לפיל אותה אלא רק ברשות בעלה וברצונו, ולעשות עבודה של אהבה אליו, ואז באהבתו תקחו את תרומתי. וכל זה באותן

הַעֲבֹדוֹת שֶׁל הַתְּפִלָּה, וְתִקּוּן וְסִדּוּר שֶׁיִּשְׂרָאֵל
מְסִדְרִים בְּכָל יוֹם. דָּבָר אַחֵר מֵאַתֶּם - מִהַכֵּל שֶׁל
שָׁשָׁה צְדָדִים הָעֲלִיּוֹנִים, וְהַכֵּל אַחֵר.

(ד"א) מֵאַתֶּם - מֵאוֹתָם זְמַנִּים וְשִׁבְתוֹת, וְהַכֵּל סוּד
אַחֵר. זָהָב וְכֶסֶף וְנַחֲשֵׁת וְתַכְלֵת וְאַרְגָּמָן
וְתוֹלַעַת שָׁנִי. זָהָב - בְּסוּד שֶׁל יוֹם רֵאשִׁי הַשָּׁנָה,
שֶׁהוּא יוֹם שֶׁל זָהָב, יוֹם הַדִּין, וְשׁוֹלֵט אוֹתוֹ הַצַּד,
כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (איוב לו') מִצָּפוֹן זָהָב יֵאָתֶה. וְכֶסֶף - זֶה
יוֹם הַכַּפּוּרִים, שְׁמֵת־לְבָנִים חֲטָאֵיהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל
כְּמוֹ שֶׁלֵּג, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה א) אִם יִהְיוּ חֲטָאֵיכֶם
כַּשָּׁנִים כַּשֶּׁלֵּג יִלְבִּינוּ. וְכֶתוּב (ויקרא טז) כִּי בַיּוֹם הַזֶּה
יִכַּפֵּר עֲלֵיכֶם לְטַהֵר אֶתְכֶם.

וְנַחֲשֵׁת - יְמֵי קָרְבָּנוֹת הַחֵג, שֶׁהֵם מִרְכָּבוֹת
הָעַמִּים עוֹבְדֵי בּוֹכָבִים וּמִזֹּלוֹת, וְהֵם
נִקְרָאִים סוּד שֶׁל הָרִי נַחֲשֵׁת, וְלִכְן מִתְמַעֲטִים בְּכָל
יוֹם וְהוֹלְכִים. וְתַכְלֵת - זֶה פֶּסֶח, הַשְּׁלֵטוֹן שֶׁל סוּד
הָאֱמוּנָה, הַסּוּד שֶׁל צַבֵּעַ הַתְּכֵלֶת. וּמִשּׁוּם שֶׁהוּא
תַכְלֵת, לֹא שׁוֹלֵטֵת, עַד שֶׁמִּשְׁמִידָה וְהוֹרְגֵת כָּל

בְּכוֹרוֹת מְצָרִים, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שמות יב) וְעָבַר ה' לַנֶּגֶף
 אֶת מְצָרִים. וְלָכֵן כָּל הַגּוֹנִים טוֹבִים בְּחֵלוֹם, חוּץ
 מִתְּכֵלֶת.

וְאַרְגָּמָן - זֶה שְׁבוּעוֹת, סוּד הָאֲרָגָמָן, שֶׁתּוֹרָה
 שֶׁבְּכֵתֵב שֶׁנִּתְּנָה בּוֹ כְּלוּלָה מִשְׁנֵי צְדָדִים
 - מִיָּמִין וּמִשְׁמָאל, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (דברים לב) מִיָּמִינוֹ אִישׁ
 דָּת לָמוֹ, וְזֶהוּ אֲרָגָמָן. וְתוֹלְעֵת שְׁנֵי - זֶהוּ ט"ו בָּאֵב,
 שֶׁבְּנֹת יִשְׂרָאֵל הָיוּ יוֹצְאוֹת בְּכָלִי מִילָת, כְּמוֹ
 שֶׁנֶּאֱמַר (איכה ד) הָאֲמָנִים עָלֵי תוֹלַע.

עַד כָּאֵן שִׁשָּׁה צְדָדִים. מִכָּאֵן וְהִלָּאָה הַסּוּד שֶׁל
 עֶשְׂרֵת יָמֵי תְּשׁוּבָה. וְשֵׁשׁ. וְעוֹיִם. וְעֵרֶת אֵילִם
 מְאָדָּמִים. וְעֵרֶת תְּחָשִׁים. וְעֵצֵי שִׁטִּים. וְשֶׁמֶן לְמָאֵר.
 וּבְשָׂמִים לְשֶׁמֶן הַמְּשַׁחַה וְלִקְטָרֶת הַסַּפִּים. וְאַבְנֵי
 שֵׁהִם. וְאַבְנֵי מְלוֹאִים. עַד כָּאֵן תְּשׁוּעָה, כְּנֶגֶד תְּשׁוּעָה
 יָמִים, וַיּוֹם הַכַּפּוּרִים מִשְׁלִים לְעֶשְׂרָה. וּמִכָּל אֵלָה
 אָנוּ נוֹטְלִים תְּרוּמַת ה' בְּכָל זְמַן וְזָמַן, כִּדְרֵי
 לְהַשְׁרוֹת עָלֵינוּ. בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה אָנוּ נוֹטְלִים תְּרוּמַת
 ה', וְהוּא סוּד שֶׁל רֵאשׁ הַשָּׁנָה, שֶׁכָּא מִצַּד הַתְּהֵב.

בַּיּוֹם הַכַּפּוּרִים אָנוּ נוֹטְלִים אוֹתָהּ, וְהִיא יוֹם
הַכַּפּוּרִים שְׂיִזְרָשֶׁת הַכֶּתֶת אֶת הָאֵם. בְּסִכּוֹת אָנוּ
נוֹטְלִים אוֹתָהּ, וְהִיא סִכָּה, סוֹכְכֶת וּמְגַנָּה עָלֵינוּ,
וְכַתוּב (במדבר כט) בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי עֲצַרְתָּ תַּהֲיֶה לָּכֶם,
וְזוֹהִי תְרוּמַת ה'.

בְּפֶסֶח אֵף כֶּךָ אָנוּ נוֹטְלִים אוֹתָהּ, וְהִיא פֶּסֶח.
וְהִרִי בְּאַרְנוֹ, סוּד הַגִּזּוֹן שֶׁל אוֹר הַתְּכֵלֶת.
בְּשִׁבּוּעוֹת אָנוּ נוֹטְלִים אוֹתָהּ, וְהִיא שְׁתֵּי הַלֶּחֶם,
וְכַתוּב (שמות ט) וַיִּדְבֹר אֱלֹהִים אֶת כָּל הַדְּבָרִים
הָאֵלֶּה לְאִמֶּר. וְאָנוּ נוֹטְלִים מִתּוֹרָה שֶׁבְכָתָב תּוֹרָה
שֶׁבְעַל פִּה. חַמֻּשָּׁה עֶשֶׂר בָּאֵב, הוּא עֶמֶד בְּשִׁמְחָה
עַל בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל. כָּל שְׂאֵר הַיָּמִים הֵם לְתַקּוֹן שְׁלָה,
וְלִכְּוֹן כְּתוּב אֲשֶׁר תִּקְחוּ מֵאֲתָם.

כְּמוֹ שֶׁהֵם מְתִיחְדִים לְמַעְלָה בְּאַחַד, אֵף כֶּךָ הִיא
מְתִיחְדֶת לְמַטָּה בְּסוּד שֶׁל אַחַד, לְהִיּוֹת עִמָּם
לְמַעְלָה אַחַד בְּנֶגֶד אַחַד. הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אַחַד
לְמַעְלָה לֹא יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא כְבוֹדוֹ, עַד שֶׁנַּעֲשִׂית

בְּסוּד שֶׁל אֶחָד כָּמוֹ שָׁלוֹ, לְהִיּוֹת אֶחָד בְּאַחַד. וְהָרִי
בְּאַרְנוֹ הַסּוּד שֶׁל ה' אֶחָד וְשָׁמוֹ אֶחָד.

סוּד הַשֶּׁבֶת, הִיא שֶׁבֶת שְׁנֵי־חֲזוֹת בְּסוּד ^(דף קלה ע"ב) שֶׁל
אֶחָד, לְהַשְׁרוֹת עָלֶיהָ הַסּוּד שֶׁל אֶחָד. תְּפִלַּת
עָרֵב שֶׁבֶת, שֶׁהָרִי אִזּוּ מִתְיַחַד כִּסֵּא הַכְּבוֹד הַקָּדוֹשׁ
בְּסוּד שֶׁל אֶחָד, וּמִתְתַקְנֶת שִׁישְׁרָה עָלֶיהָ הַמְלֶךְ
הַקָּדוֹשׁ הָעֶלְיוֹן.

כְּשֶׁנִּכְנְסֶת הַשֶּׁבֶת, הִיא מִתְיַחֶדֶת וְנִפְרָדֶת מִהַצַּד
הָאַחֵר, וְכֹל הַדִּינִים מְעַבְרִים מִמֶּנָּה,
וְהִיא נִשְׁאַרֶת בְּיַחּוּד שֶׁל אִזּוּ קָדוֹשׁ, וּמִתְעַטָּרֶת
בְּכֶמֶה עֲטָרוֹת לְמֶלֶךְ הַקָּדוֹשׁ, וְכֹל שְׁלִימֵי הָרְגוֹ
וּבְעֵלֵי הַדִּין בָּלָם בּוֹרְחִים, (וּמְעַבְרִים מִמֶּנָּה) וְאִין שְׁלִטוֹן
אַחֵר בְּכֹל הָעוֹלָמוֹת. וּפְנִיָה מְאִירִים בְּאִזּוּר עֶלְיוֹן,
וּמִתְעַטָּרֶת לְמַטָּה בְּעַם הַקָּדוֹשׁ, וְכֹל מִתְעַטָּרִים
בְּנִשְׁמוֹת חֲדָשׁוֹת. אִזּוּ רֵאשִׁית הַתְּפִלָּה, לְבָרֵךְ אוֹתָהּ
בְּשִׁמְחָה, בְּפָנִים מְאִירוֹת, וְלוֹמַר בְּרָכוּ אֶת ה'
הַמְּבָרֵךְ. אֶת ה' בְּרִי וְרִקְא, בְּרִי לְפִתְחָ לָהּ בְּבִרְכָה.

וְאִסּוּר לָעֵם הַקָּדוֹשׁ לְפִתּוֹחַ אֵלֶיהָ בְּפָסוּק שֶׁל דִּין,
 כְּמוֹ וְהוּא רַחוּם וְגו', מִשּׁוּם שְׁחֵרֵי נִפְרָדָה
 מֵהַצַּד הָאֲחֵר, וְכָל בְּעָלֵי הַדֵּינִים נִפְרְדוּ וְהֶעֱבְרוּ
 מִמָּנָה. וְכִי שָׁמְעוּרָר אֶת זֶה לְמִטָּה, גוֹרֵם לְעוֹרֵר
 בְּךָ לְמַעְלָה, וְהַכֶּסֶף הַקָּדוֹשׁ לֹא יִכּוֹל לְהִתְעַטֵּר
 בְּעֵטְרַת קִדְשָׁה. שְׁכָל זְמַן שְׁמִתְעוֹרְרִים לְמִטָּה
 אוֹתָם בְּעָלֵי הַדִּין שְׁחֵיו מְעַבְרִים וְחֵיו הוֹלְכִים
 לְהִתְחַבֵּא בְּתוֹךְ הַנֶּקֶב שֶׁל הָעֶפֶר שֶׁל הַתְּהוֹם
 הַגָּדוֹל, כְּלָם שָׁבִים לְשָׂרוֹת בְּמִקוּמָם, וְהַמְּקוֹם
 הַקָּדוֹשׁ מִתְרַחֵק (וַיִּדְחַק) בָּהֶם מִלְּהִיּוֹת בְּמִנוּחָה.

וְאֵל תֹּאמַר שְׁחֵהוּ לְבָדוּ, אֲלֵא שְׂאִין הַתְּעוֹרְרוֹת
 לְמַעְלָה לְהִתְעוֹרֵר עַד שִׁישְׂרָאֵל מְעוֹרְרִים
 לְמִטָּה, כְּפִי שְׂבִיאָרְנוּ, שְׁכַתוֹב (תְּהִלִּים פ"א) בְּכֶסֶף לְיוֹם
 חֲנֻנּוֹ. לֹא כְּתוֹב לְיוֹם חַג, אֲלֵא לְיוֹם חֲנֻנּוֹ. וְלִכֵּן
 אִסּוּר לָעֵם הַקָּדוֹשׁ, שְׁמִתְעַטְרִים בְּעֵטְרוֹת קְדוּשׁוֹת
 שֶׁל נְשָׁמוֹת כִּדֵּי לְעוֹרֵר מִנוּחָה, שְׂהֵם יְעוֹרְרוּ דִּין,
 אֲלֵא כְּלָם בְּרָצוֹן וְאַתְּבָה רַבָּה, שִׁיעוֹרְרוּ בְּרָכוֹת
 מֵעֵלָה וּמִטָּה בְּאַחַד.

בְּרַכּוֹ אֶת ה' - וְיִקְרָא אֶת, כְּמוֹ שְׂאֵמְרָנוּ, זוֹ שַׁבַּת
 שֶׁל עֶרֶב שַׁבַּת. בְּרוּךְ ה' הַמְבָרֵךְ - זוֹ יְצִיאַת
 הַבְּרָכוֹת מִמְּקוֹר הַחַיִּים, וּמְקוֹם שְׂמֵמָנוּ יוֹצֵאת כָּל
 הַהִשְׁקָאָה לְהִשְׁקוֹת אֶת הַכֹּל. וּמִשּׁוֹם שֶׁהוּא
 הַמְּקוֹר בְּסוּד שֶׁל אוֹת הַבְּרִית, קוֹרְאִים לוֹ הַמְּבָרֵךְ,
 הוּא נְבִיעַת הַבְּאֵר. בִּיּוֹן שְׂמֵנִיעִים לְשֵׁם, הָרִי הַבְּאֵר
 וְדַאי מִתְמַלֵּאת, שְׂאִין פּוֹסְקִים מִיָּמִיו לְעוֹלָמִים.

וְלִכֵּן לֹא אוֹמְרִים בְּרוּךְ אֶת ה' הַמְּבָרֵךְ, אֲלֵא בְּרוּךְ
 ה'. שְׂאֵלְמָלֵא לֹא מְנִיעָה לְשֵׁם נְבִיעָה
 מִהַמְּקוֹר הָעֲלִיּוֹן, לֹא מִתְמַלֵּאת הַבְּאֵר כִּלְלִי, וְעַל
 זֶה הַמְּבָרֵךְ. לָמָּה הוּא הַמְּבָרֵךְ? מִשּׁוֹם שֶׁהוּא
 מְשַׁלֵּם וּמְשַׁקֵּה לְעוֹלָם וָעֵד. עוֹלָם וָעֵד זוֹהִי שַׁבַּת
 שֶׁל עֶרֶב שַׁבַּת, וְאֵנוּ תוֹקְעִים בְּרָכוֹת בְּמְקוֹם
 שְׂנִקְרָא מְבָרֵךְ. וּבִיּוֹן שְׂמֵנִיעִים לְשֵׁם, כִּלְלִי לְעוֹלָם
 וָעֵד. וְזֶהוּ בְּרוּךְ ה' הַמְּבָרֵךְ. עַד כָּאֵן הִנִּיעוּ בְּרָכוֹת
 מִהָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן, וּבְכֵל לְעוֹלָם וָעֵד, לְהַתְּבָרֵךְ
 וְלִהְיוֹת מְשַׁקֵּה וְלִהְיוֹת שְׁלֵם כְּרֵאוֹי, מְלֵא מִכָּל
 הַצְּדָדִים.

בְּרוּךְ - זֶהוּ הַמְּקוֹר הָעֲלִיּוֹן שֶׁכֵּל הַבְּרָכוֹת יוֹצְאוֹת
 מִמֶּנּוּ. וּבִשְׁהִלְבְּנָה נִשְׁלַמְתָּ, קוֹרְאִים אוֹתָהּ
 בְּךָ לְתַחֲתוֹנִים, אֲבָל בְּרוּךְ מְקוֹר הָעֲלִיּוֹן, כְּפִי
 שְׂאֵמְרָנוּ. ה' - זֶה אֲמַצְעֵי שֶׁל כָּל הַצְּדָדִים
 הָעֲלִיּוֹנִים. הַמְּבָרֵךְ - זֶה שְׁלוֹם הַבַּיִת, נְבִיעַת
 הַבְּאֵר, לְהַשְׁלִים וּלְהַשְׁקוֹת הַכֹּל. לְעוֹלָם וָעֶד - זֶה
 הָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן שֶׁצָּרִיךְ לְהַתְּבָרֵךְ. וְשָׁמֶן וּמִשְׁחָה
 שֶׁל בְּרוּךְ ה' וְתַמְבָּרֵךְ, הַכֹּל הוּא לְעוֹלָם וָעֶד.

(מְבָרֵךְ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (בראשית מט) בֵּן בְּרַת) וְלִבֵּן הַבְּרָכָה הַזֹּאת
 צָרִיכִים כָּל הָעָם לְבָרֵךְ, וּבְעֶרְב שַׁבָּת, בְּרִצּוֹן הַלֵּב
 וּבְשִׂמְחָה צָרִיךְ לְהַתְּחִיל בַּתְּחִלָּה בַּבְּרָכָה הַזֹּאת,
 שֶׁתַּתְּבָרֵךְ הַשַּׁבָּת הַזֹּאת שֶׁל עֶרֶב שַׁבָּת (פְּלוּלָה) מִהָעָם
 תְּקַדּוֹשׁ בְּרֵאשִׁי בַּבְּרָכָה הַזֹּאת.

(בְּרָכוּ) כְּשֶׁמֵּתְחִילִים יִשְׂרָאֵל לְבָרֵךְ, קוֹל הוֹלֵךְ בְּכָל
 הַרְקִיעִים, שְׂמֵתְקַדְּשִׁים בְּקִדְשֵׁת עֶרֶב
 הַשַּׁבָּת: אֲשֶׁרִיכֶם הָעָם תְּקַדּוֹשׁ שְׂאֵתֶם מְבָרְכִים
 וּמְקַדְּשִׁים לְמַטָּה בְּרֵי שִׂיתְבָּרְכוּ וְיִתְקַדְּשׁוּ
 לְמַעְלָה כַּמָּה מַחֲנוֹת (דף קלו ע"א) עֲלִיּוֹנִים קְדוֹשִׁים.

אֲשֶׁרֵיהֶם בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְאֲשֶׁרֵיהֶם בְּעוֹלָם הַבָּא.
 וְלֹא מְבָרְכִים יִשְׂרָאֵל אֶת הַבְּרָכָה הַזֹּה, עַד
 שְׂמֵתֵעֲטְרִים בְּעֶטְרוֹת שֶׁל נְשָׁמוֹת קְדוֹשׁוֹת, כְּפִי
 שְׂאֵמְרָנוּ. אֲשֶׁרֵי הָעַם שָׁזָכוּ לָהֶם בְּעוֹלָם הַזֶּה,
 לְזִכּוֹתָם לְעוֹלָם הַבָּא.

בְּלִילָה זֶה שְׁמוֹשׁ שֶׁל הַחֲכָמִים בְּאֵלוֹ הַנְּשָׁמוֹת
 הַקְּדוֹשׁוֹת שְׂמֵתֵעֲטְרוֹת בָּהֶם, וְאֵף עַל גַּב
 שְׁחֵרֵי בְּאֵרְנוּ וְהַכֹּל אַחֵד. וְכָל מְקוֹם שֶׁתִּמְצָא
 לַחֲכָמִים בְּדָבָר הַזֶּה בְּצַד זֶה, וְלִפְעָמִים בְּצַד זֶה -
 הַכֹּל הוּא אַחֵד, וּדְבָרִים הִלְלוּ הֵרִי כְּבָר בְּאֵרְנוּ.
 אֲבָל בַּפֶּעַם הַזֶּה שְׂכַלְכֶם מֵתֵעֲטְרִים בְּנְשָׁמוֹת וְרוּחוֹת
 קְדוֹשׁוֹת יִתְרוֹת קְדוֹשׁוֹת, אִזּוּ הוּא הַזְּמַן שֶׁל הַשְּׁמוֹשׁ
 שְׂלָהֶם, כִּדְרֵי שְׂיִתְיָה שְׂפַע לְאוֹתוֹ שְׁמוֹשׁ (תְּשִׁמִּישׁ)
 בְּשִׂפְעֵי שֶׁל קְדוּשָׁה בְּמִנוּחָה עֲלִיוֹנָה, וַיִּצְאוּ בְּנֵיהֶם
 קְדוֹשִׁים כְּרָאוּי.

סוּד זֶה נִתֵּן לַחֲכָמִים. בְּשַׁעַת שֶׁנִּחְלַק הַלִּילָה,
 בְּלִילָה הַזֶּה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא רוֹצֵה לְהַכְנִים
 לָנוּ שְׂלִמְעֵלָה. וְסוּד זֶה, בְּיָמֵי תַחַל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ

הוא נכנס לגן עדן שלמטה להשתעשע עם הצדיקים ששורים שם, ובשבת, באותו ליל שבת, הקדוש פרוץ הוא נכנס לגן שלמעלה, בסוד המקור העליון.

משום שבימי החל כל נשמות הצדיקים בלן שורות בגן שבארץ, ובשבת קדש היום בערב השבת, כל אותם מחנות של מלאכים קדושים שממנים בתוך הגן שלמטה, כלם מעלים את אותן נשמות ששורות בתוך הגן שלמטה, להכניס לאותו הרקיע שעומד על הגן, ומשם מודמנות מרכבות קדושות שפונכות את פסא הכבוד של המלך, ומעלים אותם את כל אותן נשמות לגן שלמעלה.

בין שהרוחות הללו עולות, אז רוחות קדושות אחרות יורדות להתעטר בהם העם הקדוש. אלו עולות ואלו יורדות.

ואם תאמר, הרי הגן שבארץ ביום השבת יושב בריקנות בלי נשמות צדיקים - לא כה, אלא

נְשָׁמוֹת הוֹלְכוֹת וּנְשָׁמוֹת פּוֹאוֹת, נְשָׁמוֹת עוֹלוֹת
 וּנְשָׁמוֹת יוֹרְדוֹת. נְשָׁמוֹת הוֹלְכוֹת מִתּוֹךְ הַגֶּן,
 וּנְשָׁמוֹת פּוֹאוֹת לְתוֹךְ הַגֶּן. כָּל אוֹתָן נְשָׁמוֹת
 הַצְּדִיקִים שְׁמֵת לַפְּנוֹת בַּיּוֹם הַחַל, וְיָרָם שְׁנֵכְנְסוּ
 לְתוֹךְ הַגֶּן, בְּשַׁעַר שְׂאֵלוֹ יוֹצְאוֹת - אֵלּוֹ נִכְנְסוֹת,
 וְהַגֶּן לֹא נִשְׁאַר רֵיק, בְּסוּד לֶחֶם הַפָּנִים בַּיּוֹם
 הַלְקָחוּ.

וְאִם תֹּאמַר, בְּשַׁחֲזוֹרִים בַּיּוֹם הַחַל, בְּפֶה (בְּפֶה)
 נִמְשָׁכִים הַמְּקוֹמוֹת לְאַרְבֶּי וְלָרַחֵב וְלָרוֹם בְּגֶן,
 וְלֹא נוֹדָע? כִּמּוֹ סוּד אֶרֶץ הַצְּבִי, שֶׁהִיִּתָּה נִמְשָׁכֶת
 לְכָל הַצְּדִידִים וְלֹא נוֹדָע. כִּמּוֹ הַצְּבִי, שְׂכָל מֵה
 שְׂגִידֵל, עוֹרוֹ גִּדֵל לְכָל צַד וְלֹא נִכָּר. וַיֵּשׁ בְּפֶה
 נְשָׁמוֹת, שְׂפִינּוֹן שְׁעוֹלוֹת, שׁוֹב לֹא יוֹרְדוֹת.

נְשָׁמוֹת עוֹלוֹת וּנְשָׁמוֹת יוֹרְדוֹת לְהִתְעַפֵּר בְּהֵן
 הָעַם הַקְּדוֹשׁ. וּבְעֶרְבֵי שְׂכֶת הוּא גִלְגּוּל
 הַנְּשָׁמוֹת, אֵלּוֹ הוֹלְכוֹת וְאֵלּוֹ פּוֹאוֹת, אֵלּוֹ עוֹלוֹת
 וְאֵלּוֹ יוֹרְדוֹת. מִי רָאָה בְּפֶה מְרַכְּבוֹת קְדוֹשׁוֹת
 שְׂמֵשׁוֹטְטוֹת לְכָאן וּלְכָאן. בְּלֵן בְּשִׁמְחָה, בְּלֵן בְּרִצּוֹן

בְּאֵלוֹ הַנְּשָׁמוֹת לְעֹטֵר אֶת הָעַם הַקָּדוֹשׁ, לְעֹטֵר
 לְכַמָּה צְדִיקִים, גַּן הָעֵדֶן שְׁלֹמֹה, עַד שָׁעָה
 שֶׁהַכְּרוֹז עוֹמֵד וְקוֹרֵא: מִקְדָּשׁ מִקְדָּשׁ. אִזּוּ נִמְצְאוּ
 מְנוּחָה וְשׂוֹכְדֵי הַכֹּל. וְכָל רִשְׁעֵי הַגֵּיהֶנֶם שׂוֹכְבִים
 בְּמִקְוָם וַיֵּשׁ לָהֶם מְנוּחָה. וְכָל הַנְּשָׁמוֹת
 מִתְעַטְרוֹת, אֵלּוֹ לְמַעַלָּה וְאֵלּוֹ לְמַטָּה. אֲשֶׁרֵי הָעַם
 שְׁוֵה חֲלָקִים.

בַּחֲצוֹת לַיִל שַׁבָּת, כְּשֶׁתַּחֲכָמִים מִתְעוֹרְרִים
 לְתַשְׁמִינָם, אוֹתָהּ רוּחַ עֲלִיּוֹנָה
 שְׂמֵת עֹטְרִים בָּהּ כְּשֶׁמִּתְקַדֵּשׁ הַיּוֹם, כְּשֶׁעָה שָׁהֶם
 יִשְׁנִים בְּמִטּוֹתֵיהֶם, וְהַנְּשָׁמוֹת הָאֲחֵרוֹת שְׁלָהֶם
 רוּצוֹת לְעֵלוֹת לְרֵאוֹת בְּכַבוֹד הַמַּלְאָךְ, אִזּוּ אוֹתָהּ רוּחַ
 עֲלִיּוֹנָה שִׁיּוֹרְדָת בְּעֶרֶב שַׁבָּת, נוֹטְלָת אוֹתָהּ נִשְׁמָה,
 וְעוֹלִים לְמַעַלָּה, וְרוֹחֶצֶת נִשְׁמָה אַחֲרָת בְּכַשְׁמִים
 שֶׁל גַּן הָעֵדֶן, וְשֵׁם רוּחָה מֵה שְׂרוּאָה.

וְכִשִּׁיּוֹרְדָת לְשָׁרוֹת בְּמִקְוָמָה בַּחֲצוֹת הַלַּיְלָה,
 אוֹתָהּ נִשְׁמָה שָׁבָה לְמִקְוָמָה,
 וְצְדִיקִים אוֹתָם (דף קלו ע"ב) תַּחֲכָמִים לוֹמֵר פָּסוּק אַחַד

שָׁל הַתְּעוֹרְרוֹת שָׁל אוֹתָהּ רוּחַ עֲלִיזָה קְדוֹשָׁה שָׁל
 עֲטֹרַת הַשֶּׁבֶת, כְּמוֹ (ישעיה סא) רוּחַ ה' אֱלֹהִים עָלַי יַעֲזֹ
 מִשָּׁח ה' אוֹתִי לְבִשָׂר עֲנֻיִם וְגו'. (יחזקאל א) בְּלִבְתָּם
 יִלְכוּ וּבְעַמָּדָם יַעֲמְדוּ וּבְהַנְשָׂאָם מִעַל הָאָרֶץ וְגו',
 אֶל אֲשֶׁר יִהְיֶה שָׁמָּה הַרוּחַ לְלֶבֶת יִלְכוּ וְגו'. מִשּׁוּם
 שְׂמֵת־עֲטֹרוֹת בְּאוֹתָהּ רוּחַ בְּהַתְּעוֹרְרוֹתָם לְשִׂמְחַת
 הַתְּשֻׁמִּישׁ, וַיִּהְיֶה שָׁפַע שָׁל אוֹתָהּ רוּחַ עֲלִיזָה שָׁל
 הַשֶּׁבֶת בְּאוֹתוֹ תְּשֻׁמִּישׁ מִצְוָה.

רַב הַמְּנוּנָא סָבָא, בְּשִׁתְּיָה עוֹלָה מִתְּהָר בְּעָרְב
 שֶׁבֶת, הָיָה יוֹשֵׁב רְנַע אַחַד וּמְרִים עֵינָיו, וְהָיָה
 שֹׂמֵחַ וְהָיָה אוֹמֵר שִׁתְּיָה יוֹשֵׁב לְרֵאוֹת אֶת שִׂמְחַת
 הַמַּלְאָכִים הָעֲלִיזִים, אֵלֶּה עוֹלִים וְאֵלֶּה יוֹרְדִים.
 וּבְכָל עָרְב שֶׁבֶת יוֹשֵׁב אָדָם בְּעוֹלָם הַנְּשֻׁמוֹת. אֲשֶׁרִי
 מִי שִׂידַע בְּסוּד רַבּוֹנוֹ.

בְּשִׂמְאִיר הַיּוֹם בְּיוֹם שֶׁבֶת, עֲלִית הַשִּׂמְחָה עוֹלָה
 בְּכָל הָעוֹלָמוֹת בְּמְנוּחָה בְּשִׂמְחָה. אִזּוֹ
 (תהלים יט) הַשָּׁמַיִם מִסְפָּרִים כְּבוֹד אֵל וּמַעֲשֵׂה יָדָיו

מִגִּיד הַרְקִיעַ. מִי הַשָּׁמַיִם? אֵלֹהֵי שָׁמַיִם שֶׁהַשָּׁמַיִם
הָעֲלִיּוֹן נִרְאָה בָּהֶם, שֶׁהַשָּׁמַיִם הַקְּדוֹשׁ רָשׁוּם בָּהֶם.

מִסְפָּרִים - מַה הֵם מִסְפָּרִים? אִם תֹּאמַר כְּמִי
שֶׁמִּדְבַּר סִפּוּר דְּבָרִים - לֹא כָּךְ. אֵלֶּא
שֶׁמֵּאִירִים וְנוֹצְצִים בְּהִתְנוּצְצוֹת שֶׁל אֹרֶךְ עֲלִיּוֹן
וְעוֹלָם בְּשֵׁם שְׂבוּלֵל בְּאֹרֶךְ שֶׁל שְׁלֵמוֹת עֲלִיּוֹנָה.

וְכֵן הוּא הַסִּפּוּר? שֶׁנוֹצְצִים בְּאֹרֶךְ שֶׁל שְׁלֵמוֹת
הַסִּפּוּר הָעֲלִיּוֹן. וְלִבְּנֵי עוֹלָם בְּשֵׁם שְׁלֵם,
וּמֵאִירִים בְּאֹרֶךְ שְׁלֵם, וְנוֹצְצִים בְּהִתְנוּצְצוֹת שְׁלֵמָה.
הֵם נוֹצְצִים וּמֵאִירִים בְּעֶצְמָם מֵתוֹךְ אֹרֶךְ שֶׁל
הִתְנוּצְצוֹת הַסִּפּוּר הָעֲלִיּוֹן, וְנוֹצְצִים וּמֵאִירִים לְכָל
צַד וְצַד (לְכָל כְּבוֹד וְכְבוֹד) שֶׁנִּדְבָּקִים בּוֹ. שֶׁחֲרֵי מִחֵם,
מֵאוֹתָהּ סְפִירֵי וְאֹרֶךְ מֵאִירָה כָּל טַבְעֵת וְטַבְעֵת
וְנוֹצְצֵת בְּהִתְנוּצְצוֹת, מִשׁוּם שֶׁפִּיּוֹם הַזֶּה מֵתְעַפָּרִים
הַשָּׁמַיִם וְעוֹלָם בְּשֵׁם הַקְּדוֹשׁ יוֹתֵר מִבְּשָׂאֵר הַיָּמִים.

וּמַעֲשֵׂה יָדָיו - אוֹתוֹ הַטֵּל הָעֲלִיּוֹן שֶׁמֵּאִיר מִכָּל
הַצְּדָדִים הַגְּנוּזִים, שֶׁהוּא מַעֲשֵׂה יָדָיו,
וְתַקּוּנוֹ - שֶׁמֵּתְתַקֵּן פִּיּוֹם הַזֶּה מִכָּל שָׂאֵר הַיָּמִים.

מִגִּיד הַרְקִיעַ - מַה מִּגִּיד? מוֹשֶׁה וְשׁוֹפֵעַ לְמַטֵּה
 מֵרֹאשׁ הַמַּלְאָה, מֵלֹא מְכַל צְדָדָיו. הַרְקִיעַ -
 אוֹתוֹ הַרְקִיעַ שֶׁהוּא מִבּוֹעַ הַבְּאֵר, וְזֶהוּ אוֹתוֹ נָהָר
 שִׁיּוּצֵא מֵעֶדֶן, וְזֶהוּ שִׁשׁוֹפֵעַ וּמוֹשֶׁה לְמַטֵּה שֹׁפֵעַ שֶׁל
 טַל עֲלִיּוֹן שֶׁמֵאִיר וְנוֹצֵץ בְּהִתְנוּצְצוֹת מְכַל
 הַצְּדָדִים. וְהַרְקִיעַ הַזֶּה מִשְׁפִּיעַ לוֹ בְּמִשְׁיְכָה שֶׁל
 אֶהְבָּה וְתִשׁוּקָה לְהִשְׁקוֹת הַשְּׁקֵאת הַשְּׂמֻחָה לְעֶרֶב
 שָׁפֵת. וּבְשׁוֹפֵעַ וּמוֹשֶׁה אוֹתוֹ הַטַּל שֶׁל הַבְּדֵלָה,
 הַכֹּל (שׁוֹפֵעַ) מֵלֹא וְשָׁלֵם בְּאוֹתֵיזוֹתָיו הַקְּדוּשׁוֹת בְּכֹל
 אוֹתָם שְׂבִילִים קְדוּשִׁים. כִּיּוֹן שֶׁהַכֹּל מֵתְחַבֵּר בּוֹ,
 נֶעֱשֶׂה בּוֹ דָּרֶךְ לְהִשְׁקוֹת וּלְבָרֵךְ לְמַטֵּה.

יּוֹם לְיוֹם - יּוֹם לְיוֹם וּמִפְּעֵת לְמִפְּעֵת. עֲכָשׁוּ מְדַבֵּר
 הַפֶּתוּב בְּדָרֶךְ פָּרַט אִיךְ הַשָּׁמַיִם מִסְפָּרִים
 וּמִתְקַנִּים בְּסִפְרֵיזוֹת וּבְהִתְנוּצְצוֹת עֲלִיּוֹנָה לְכַבּוֹד
 הַזֶּה, וְאִיךְ שׁוֹפֵעַ וּמוֹשֶׁה אוֹתוֹ הַרְקִיעַ שֹׁפֵעַ שֶׁל טַל
 עֲלִיּוֹן. וְאוֹמֵר, יּוֹם לְיוֹם יִבִּיעַ אֵמֶר. יּוֹם לְיוֹם וְדַרְגָּה
 לְדַרְגָּה, יִתְּוָה (אוֹחִי) לְהַכְלִיל זֶה בְּזֶה וּלְהֵאִיר זֶה מִזֶּה
 מֵאוֹתָהּ סִפְרֵיזוֹת שְׁנוּצְצִים וּמֵאִירִים הַשָּׁמַיִם
 לְכַבּוֹד הַזֶּה. יִבִּיעַ - כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר מִכֶּעַתָּה וְגו'.

ממחרים להאיר זה מזה ולהתנוצץ זה מזה מאותו
ספיריות והתנוצצות.

אמ"ר - כלל של האותיות והשבילים שיוצאים
מאב ואם, ואותו ראש שיוצא מהם,
שהוא בן בכור. אלה - אפא. וכשהוא עולה ויורד,
מתחפרת מ' עם א', והיא אם. ר' - ראש הכבוד.
כשמתחפרות כל האותיות - אמר. זה אור של
אב ואם והבן הכבוד, ומאירים זה בזה כחבור
אחד. שולט ביום השבת. ולכן הכל נכלל זה בזה,
כדי להיות אחד. ולכן ממחרים זה בזה אותו
אמר, שליט עליון, להיות הכל אחד.

וכשכל זה נשפע ונמשך לרקיע הזה, אז הוא
משקה ומאיר למטה, לכבוד אל הזה,
לעשות תולדות בדיוקן אותם (דף קלו ע"א) השמים
שמאירים לאותו כבוד אל. (וזהו שכתוב)

ולילה לילה יתוה דעת - מרבבותיה (זו זו) שהן
גוף הכסא, וכלן נקראות לילות, כמו
שנאמר (תהלים טו) אף לילות יסרוני בליותי. מרבבה

עליונה נקראת ימים, יום ליום. מרכבה תחתונה
נקראת לילות, לילה ללילה.

יתנה דעת. יתנה - יתנה. יתנה תולדות, שיהם (בהם)
שמים. ואם תאמר, יתנה לא יתנה - בא
וראה, פתוב (בראשית ג) ויקרא האדם שם אשתו
תנה, כי היא היתה אם כל חי. תנה ויתנה במלה
אחת עולים. ועל שהסתלקה (זה הספלקה) ' ונכנסה
ו', שהיא פראוי, שחרי ו' הוא חיים ודאי, ועל זה
תנה ויתנה, ' (קמנה נמלת) נוטלת חיים מו'. אף באן
יתנה - יתנה.

דעת - זהו סוד השמים. מה שמים ששה צדדים,
אף באן ששה צדדים באותן תולדות שיתנה
כמו שאלו. ולכן יום ליום נכלל בדרגה עליונה -
אמ"ר. ולילה ללילה - בסוד של הזכר שמאיר לה,
שהוא שמו (שמים), דעת.

ומשום שאמר הנה הוא סוד עליון, ולא בשאר
האמירות, תור עליו הפסוק ואמר, אין
אמר ואין דברים, בשאר אמירות העולם. אלא

הָאָמַר הִזֵּה הוּא סוּד עֲלִיּוֹן בְּדַרְגּוֹת עֲלִיוֹנוֹת, שְׂאִין
 שָׁם אֲמִירוֹת וּדְבָרִים, וְלֹא נִשְׁמָעוּ כְּשֶׁאֵר הַדַּרְגּוֹת
 שָׁהֵן סוּד הָאֱמוּנָה, שָׁהֵן קוֹל שֶׁנִּשְׁמָע. אֲבָל אֵלֶּה
 לֹא נִשְׁמָעוּ לְעוֹלָמִים, וְזֶהוּ שְׂכָתוֹב בְּלִי נִשְׁמָע
 קוֹלָם.

אֲבָל בְּכָל הָאָרֶץ יֵצֵא קוֹם, אֵף עַל גַּב שָׁהֵם
 נִסְתָּרִים עֲלִיוֹנִים שֶׁלֹּא נוֹדְעוּ לְעוֹלָמִים,
 הַשֹּׁפֵעַ וְהַמְּשִׁיכָה שֶׁלָּהֶם נִמְשָׁךְ וְשׁוֹפֵעַ לְמַטָּה.
 וּמִשׁוֹם אוֹתָהּ מְשִׁיכָה יֵשׁ לָנוּ אֱמוּנָה שְׁלֵמָה בְּעוֹלָם
 הַזֶּה, וְכָל בְּנֵי הָעוֹלָם מְדַבְּרִים סוּד אֱמוּנוֹת הַקּוֹדֶשׁ
 בְּרוּךְ הוּא בְּאוֹתָן דַּרְגּוֹת בְּאֵלוֹ נִתְגַּלּוּ וְלֹא הָיוּ
 נִסְתָּרִים וְגִנוּזִים. וְזֶהוּ וּבְקִצָּה תִּבְלַל מְלִיכָהּ - מֶרֶאשׁ
 הָעוֹלָם עַד סוֹף הָעוֹלָם מְדַבְּרִים אוֹתָם חֲכָמֵי הַלֵּב
 בְּאוֹתָן דַּרְגּוֹת גִּנוּזוֹת, אֵף עַל גַּב שֶׁלֹּא נוֹדְעוּ.

אֲבָל בַּמָּה הֵם נוֹדְעִים? מִשׁוֹם שֶׁלְּשִׁמְשׁ שָׁם אֵחֵל
 בָּהֶם. מִשׁוֹם הַשִּׁמְשׁ הַקּוֹדֶשׁהּ, שֶׁהִיא מְשַׁכֵּן
 בְּאוֹתָן דַּרְגּוֹת עֲלִיוֹנוֹת קְדוּשׁוֹת, וְהוּא אוֹר שֶׁנוֹטֵל

כָּל הָאֲזוּרֹת הַגְּנוּזִים וְאוֹתָהּ מְשִׁיבָה שְׁלָהֶם, וּבְגִלְלוּ
נְרֵאִית הָאֲמוּנָה בְּכָל הָעוֹלָם.

מִי שְׁנוּטֵל אֶת הַשֶּׁמֶשׁ, כְּמִי שְׁנוּטֵל אֶת כָּל
הַדְּרָגוֹת, מְשׁוּם שֶׁהַשֶּׁמֶשׁ הוּא אֶחָל שְׁנִבְלָל
בָּהֶם וְנוּטֵל הַכֹּל, וְהוּא מֵאִיר לְכָל אוֹתָם הַגְּנוּזִים
שֶׁל הָאֲזוּרֹת שְׁלִמְטָה. וְלִכֵּן וְהוּא כִּחְתָּן יֵצֵא
מִחֻפְתּוֹ - בְּאִזֵּר וְהִתְנוּצְצוֹת שֶׁל כָּל הָאֲזוּרֹת
הַגְּנוּזִים. שְׁכֵלָם בְּתִשׁוּקָה, בְּרָצוֹן שְׁלֵם, נוֹתְנִים לוֹ
רְצוֹנָם וְאוֹרָם, כְּמוֹ שֶׁלְּחֻתָּן יֵשׁ רְצוֹן וְתִשׁוּקָה שֶׁל
הַכֹּלָה (שֶׁל בָּלֵם) לְתֵת לָהּ אוֹצְרוֹת וּמִתְנוּת, וְלִכֵּן
וְהוּא כִּחְתָּן יֵצֵא מִחֻפְתּוֹ.

מִי זֶה חֻפְתּוֹ? זֶה עֵרֵן. וְסוּד זֶה - (בראשית ב) וְנָהָר
יֵצֵא מֵעֵרֵן. עֵרֵן זֶה חֻפָּה שְׁמִכְסָה עַל הַכֹּל.
יְשִׁישׁ כְּגִבּוֹר. יְשִׁישׁ - מֵצַד שֶׁל אוֹר רֵאשׁוֹן שֶׁלֹּא
נִמְצָא בּוֹ דִין כָּלָל. כְּגִבּוֹר - מֵצַד הַגְּבוּרָה. וְאִם עַל
פִּי שְׁגִבּוּרָה הִיא דִין שְׁלֵם, כְּתוּב כְּגִבּוֹר, וְלֹא גִבּוֹר.
מְשׁוּם שֶׁמִּמֶּתִיק דִין בְּחֶסֶד וְנוּטֵל הַכֹּל בְּאֶחָד,
בְּתִשׁוּקָה וְרְצוֹן שְׁלֵם. וְכֵן זֶה - לְרוּץ אֶרֶת, כְּמוֹ

שָׁנָאֵמַר (ישעיה מג) הַנּוֹתֵן בַּיָּם דְּרָה, לְהַשְׁקוֹת
וּלְהַשְׁלִים אֶת אֹר הַלְּבָנָה בְּכָל הַצְּדָדִים, וּלְפִתְחָ
בָּה דְּרָה לְהַאִיר לְמַטָּה.

מְקַצֵּה הַשָּׁמַיִם מוֹצֵאוֹ - מְסוּף אֵלֵינוּ הַשָּׁמַיִם
הַעֲלִיּוֹנִים שְׁאֵמְרָנוּ הוּא מוֹצֵיא, מְשׁוּם
שְׁבַסְיֻם הַגּוֹף הוּא מוֹצֵיא, וּבְאֹתוֹ מְקוּם נֶכֶד בֵּין
הַזְּכָר לְנִקְבָּה. וְזֶהוּ שְׁכֵתוּב (דברים ד) וּלְמַקְצֵה הַשָּׁמַיִם
וְעַד קִצֵּה הַשָּׁמַיִם. קִצֵּה הַשָּׁמַיִם - זֶה הָעוֹלָם
הַעֲלִיּוֹן. וּלְמַקְצֵה הַשָּׁמַיִם - זֶה (תְּמַלֵּךְ ש) הַשָּׁלוֹם שָׁלוֹ.
כְּמוֹ שְׁזֶה נוֹטֵל אֶת כָּל הָאוֹרוֹת וְכָלָם בּוֹ, אֵף זֶה
כָּה, נוֹטֵל כָּל הָאוֹרוֹת וְהוּא יוֹצֵא מְקַצֵּה הַשָּׁמַיִם.
וּתְקוּפָתוֹ - שְׁסוּבָב (שְׁחֻלְבָּנָה) בְּכָל אֹתָם הַצְּדָדִים

(הַסְּפִירוֹת) הַקְּדוּשִׁים שְׂרָאוּיִים (דף קלו ע"ב)

לְהַאִיר וּלְהִיּוֹת מְשֻׁקִים וּלְהַתְנוּצֵץ מִמֶּנּוּ. וְאֵין
נִסְתָּר - אֵין מִי שְׁמַכְסֶה מֵאֹתוֹ הָאוֹר, שְׁחֵרִי לְכָלָם
הוּא מֵאִיר בְּכָלֵל אֶחָד, לְכָל אֶחָד וְאֶחָד כְּרָאוּי לוֹ.

וּבְשֵׁכָלָם נִשְׁלָמִים וּמְאִירִים מִתּוֹךְ הַשָּׁמַיִם, אֵין
הַלְּבָנָה מִתְעַטָּרֶת כְּמוֹ הָאֵם הַעֲלִיּוֹנָה,

שְׁלֵמָה בְּחַמְשֵׁים שְׁעָרִים, וְזָהוּ שְׁכַתוֹב תּוֹרַת ה' תְּמִימָה, שְׁחָרִי אִזּוּ הִיא (שְׁלֵמָה) תְּמִימָה מִכָּל הַצְּדָדִים, בְּסוּד שֶׁל חֲמֵשׁ דְּרָגוֹת, כְּמוֹ הָאֵם הָעֲלִיזָנָה, שֶׁהֵם חֲמֵשׁ, סוּד שֶׁל חַמְשֵׁים.

וְלָכֵן הִיא בָּאָה בְּחֲמֵשׁ חֲמֵשׁ תִּבּוֹת, כִּי לְהַשְׁלִים לְסוּד שֶׁל חַמְשֵׁים. תּוֹרַת ה' תְּמִימָה מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ - תְּרֵי חֲמֵשׁ. עֲדוֹת ה' נֶאֱמָנָה מִחֲכִימַת פְּתֵי - תְּרֵי חֲמֵשׁ. פְּקוּדֵי ה' יִשְׂרָאֵל מְשֻׁמְחֵי לֵב - תְּרֵי חֲמֵשׁ. מְצוֹת ה' כָּרָה מְאִירַת עֵינָיִם - תְּרֵי חֲמֵשׁ. יִרְאֵת ה' טְהוֹרָה עוֹמְדַת לְעַד - תְּרֵי חֲמֵשׁ. מְשֻׁפְּטֵי ה' אֱמֶת צְדָקוֹ יִחְדּוּ - תְּרֵי חֲמֵשׁ. וְכֻלָּם בָּאִים בְּחֲמֵשׁ חֲמֵשׁ, לְהַכְּלִיל כְּמוֹ הָאֵם הָעֲלִיזָנָה.

וְלָכֵן, יְהוָה יְהוָה שֵׁשׁ פְּעָמִים, כְּנִגְשׁ שֵׁשׁ תְּצַדְדִים הָעֲלִיזָנִים שֶׁהֵם סוּד הַשֵּׁם הָעֲלִיזוֹן (הַשָּׁמַיִם הָעֲלִיזָנִים), וְעַל זֶה הִלְבְּנָה מִתְּמִלְאֵת וְנִשְׁלַמְתָּ בְּסוּדוֹר עֲלִיזוֹן כְּרֵאוֹי, וְזָהוּ כִּיּוֹם הַשְּׁבֵת, שֶׁהַכֹּל נִשְׁלָם כְּרֵאוֹי בְּסוּד הַשְּׁבֵת מִעֲלָה וּמִטָּה. וְלָכֵן כִּיּוֹם תְּהִי נוֹסֵף אֹזֶר בְּכָל, כְּמוֹ שְׁאֵמְרָנוּ. הַשָּׁמַיִם נוֹטְלִים

מִמְקוֹר הַחַיִּים בְּרֵאשׁוֹנָה, וְהֵם מְאִירִים וּמְתַקְנִים
 אֶת הַכְּבוֹד הָעֲלִיּוֹן מִסּוּד הַסֵּפֶר הָעֲלִיּוֹן - הָאֵב שֶׁל
 הַכֹּל. וּמִסּוּד הַסֵּפֶר - הָאֵם הָעֲלִיּוֹנָה. וְהוּא מִסּוּד
 הַסְּפֹר. וְלִכֵּן מִסְפְּרִים, כְּמוֹ שְׂאֵמְרָנוּ, בְּסוּד שְׁלֹשֶׁת
 הַיָּמֹת הַלָּלוּ, שִׁשּׁוּלְמִים בְּיוֹם הַשַּׁבָּת עַל כָּל שְׂאֵר
 הַיָּמִים.

וְלִכֵּן הַתְּשַׁבַּחַת הַזֶּה אָמַר דָּוִד בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ עַל
 הָאֵזֶר וְהַתְּנוּצָצוֹת וְשִׁלְמוֹן (וְשִׁלְמוֹת) שֶׁל יוֹם
 הַשַּׁבָּת עַל כָּל שְׂאֵר הַיָּמִים (וְתִקְוָה שְׁנֵתְקַנֶּת בְּיוֹם זֶה מִכָּל שְׂאֵר
 הַיָּמִים) בְּשִׁבְלֵי סוּד הַשֵּׁם הָעֲלִיּוֹן שְׂמֵאִיר בְּאֹר, וְנוֹצֵץ
 בְּהַתְּנוּצָצוֹת, וְנִשְׁתַּלֵּם בְּשִׁלְמוֹת מֵעֲלָה
 וּמִטָּה. וְאֵז תוֹרַת ה' תְּמִימָה, שַׁבָּת שֶׁל עֶרֶב שַׁבָּת
 (סוּד שֶׁל שְׂמֹר כְּבוֹד לַיְלָה, שֶׁהִיא תוֹרַת ה' תְּמִימָה, תוֹרַת שְׁבַעֲלָהּ, מִשָּׁה קִבֵּל
 תוֹרַת מִסִּינַי. וְהָרִי הַתְּעוֹרְרוּ עַל הַתוֹרַת שְׁבַעֲלָהּ, שֶׁאֵלוֹ תוֹרַת שְׁבַעֲבָת, הָרִי כְּתוּב
 וַיְצַו מֹשֶׁה אֶת הַלְוִיִּם וְגו' לְקוֹחַ אֶת סֵפֶר הַתּוֹרָה. וְזֶה רְאוּי לְלוּיִם לְזוֹת שְׂאוּחוֹ
 בְּשִׁמְשׁ, וְהַמְלִיךְ שְׂבָא מִמֶּנּוּ מִשָּׁה מְאִיר לְיִשְׂרָאֵל אֲרַבְעִים שָׁנָה שְׁמֵשׁ בְּיוֹם, וְתוֹרַת
 ה' זֶה עֶרֶב שַׁבָּת) בְּסוּד אַחֵר, כְּמוֹ שְׂאֵמְרָנוּ.

וְתִקְנֵנוּ (אנשי כנסת הגדולה הסדור של השבחה) הַחֲבָרִים רֵאשִׁית
הַתְּשֻׁבּוֹת מֵאוֹתָן תְּשֻׁבּוֹת שֶׁל דָּוִד מְסוּדָה
זֶה הַשָּׁמַיִם, שְׁנוּטִל בְּרֵאשִׁי וּמֵאִיר לְכָל הַשָּׁאֵר.
וְאַחַר כֵּן אוֹתוֹ נָהַר שְׁיוּצֵא מֵעֵדֶן, וְזֶהוּ סוּד (תהלים
לג) רָנְנוּ צְדִיקִים בַּה'. מִשּׁוֹם שֶׁהִנָּהַר הָיָה כּוֹנֵם
וְנוּטִל הַכֹּל מְסוּדָה הַשָּׁמַיִם בְּסוּד עֲלִיזוֹן, וּמְקוּרָה
תְּחִיבִים, הַכֹּל בְּרֵאשִׁי בְּיוֹם זֶה. וְהַשָּׁמַשׁ מְתִקֵּן לְהֵאִיר
בְּרֵאשִׁי בְּיוֹם הָיָה.

וְאַחַר כֵּן הִלְבְּנָה שְׁנִפְרָדָת מֵהַצַּד הָאֲחֵר בְּיוֹם
הָיָה בְּדִי לְהֵיוֹת מְאִירָה מִן הַשָּׁמַשׁ, וְזֶהוּ
לְדוֹד בְּשִׁנּוֹתָיו אֶת מֵעֵמוֹ וְגו'. וְאַחַר שְׁנִפְרָדָת
מִמֶּנּוּ, תְּרִי מֵתְחַבְּרָת בַּשָּׁמַשׁ, וְתִשְׁבַּחַת זוֹ בְּעֵשְׂרִים
וּשְׁתַּיִם אוֹתֵיזוֹת שְׁמִכְנִים בַּה הַשָּׁמַשׁ בְּלִבְנָה.
וְתִשְׁבַּחַת זוֹ פְּרָדָת הִלְבְּנָה מִן הַצַּד הָאֲחֵר,
וְתִשְׁבַּחַת שֶׁל עֵשְׂרִים וּשְׁתַּיִם אוֹתֵיזוֹת בְּאוֹר
הַשָּׁמַשׁ. וְאַחַר כֵּן הִתְחַבְּרוֹת וְעֲלִית הַגְּבִירָה
לְבַעֲלָהּ, וְזוֹהִי (שם ז) תְּפִלָּה לְמֹשֶׁה אִישׁ הָאֱלֹהִים.
הִתְחַבְּרוֹת וְהִתְדַבְּקוֹת אִשָּׁה בְּבַעֲלָהּ, לְפָרֵשׁ יָמִין
וּשְׂמָאל לְקַבֵּל אוֹתָהּ וְלְהֵיוֹת בְּאֲחֵד בְּחִבּוּר אֲחֵד.

(להיות אחד בסוד אחד. וכל אלו שמנים מספרים להם ומתקנים אותם. כמאן
 והלאה תשפחות אחרות של שמחה ותשוקה שלמה. אבל אלו אותם תקון השלמות
 העליונה בסוד של השם הקדוש כראוי ותשפחות אלו, התקינו בתקון של שבת,
 שהוא עולה ומתעפר בעמדותיו כראוי, ועולים בסוד השם הקדוש להיות אחד
 בסוד של כבוד אל של השמים מספרים לו וזוהרים לו כמו שאמרנו).

וזהו מזמור שירו לה' שיר חדש. תתשפחת הו
 הרי בארנות. אף על גב שתתעוררנו בה,

התעוררות החברים שתתעוררו, יפה הוא, (דף קלח ע"א)
 שתפרות הללו עלות, בפשיה נושאות את הארון,
 התעוררו בתשפחת הו, כמו שנאמר (שמואל א ו)
 וישרנה הפרות בדרך. ואיזו שירה היו אומרות?
 מזמור שירו לה' שיר חדש כי נפלאות עשה. הסוד
 הנה הוא כמו שלמעלה. בפשיה שאותן חיות
 נושאות את (הארון) הכפא לתרים אותו למעלה, הן
 אומרות תשפחת זו.

ואם תאמר, למה פתוב פאן חדש, וחרו תמיד
 אומרים תשפחת זו? אלא ודאי שהוא חדש,
 וחדש לא נקרא אלא בהתחדשות הלכנה

בְּשִׁנְאוֹרָה מִהַשְׁמַשׁ, אִזּוּ הוּא חֲדָשׁ, וְזֶהוּ שִׁיר חֲדָשׁ.
הוֹשִׁיעָה לּוֹ יְמִינוּ וּזְרוּעַ קִדְשׁוֹ, תִּירֵי הַתְּעוֹרְרוֹת שֶׁל
יְמִין וּשְׂמַאל לְקַבֵּל אוֹתָהּ.

וְתִשְׁבַּחַת זֶה, בְּשִׁנְאוֹשְׂאוֹת הָאָרוֹן, מִשְׁבַּחוֹת אוֹתָהּ
בְּשִׁעוּלוֹת לְבֵית שְׁמַשׁ, כְּמוֹ שֶׁעֲנָלוֹת
עוֹלוֹת לְבֵית שְׁמַשׁ, וְהַכֵּל עוֹלִים בְּסוּד אֶחָד, מִשׁוּם
שֶׁבְשִׁבַת הִיא עֲלִית הַכֶּסֶף לְעֵלוֹת לְמַעְלָה. הַתְּקוּן
שֶׁל הַתְּשַׁבַּחַת הַזֶּה בְּשִׁבַת. כָּל הַתְּשַׁבַּחוֹת הַלְלוּ
תְּקַנּוּ לְשִׁבַת, לְשִׁבַת אוֹתוֹ הַעֵם הַיְחִיד בְּעוֹלָם.

מִזְמוֹר שִׁיר לְיוֹם הַשַּׁבָּת (תהלים צב). הַתְּשַׁבַּחַת הַזֶּה
אָדָם הִרְאִישׁוֹן אָמַר אוֹתָהּ בְּשִׁעָה שֶׁנִּרְשׂוּ
מִגֵּן עֲדוֹן, וּבָאָה שַׁבַּת וְהִגִּיחַ עֲלָיו. וּבְאֵרוֹהַ
הַחֲבָרִים, אֵת הַתְּשַׁבַּחַת הַזֶּה מִשְׁבַּח הָעוֹלָם
הַתְּחַתּוֹן אֵת הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן, יוֹם (שֶׁהַכֵּל בּוֹ) שֶׁהוּא כָּלוּ
שַׁבַּת, הַמְּלִךְ שֶׁהַשְּׁלוֹם שָׁלוֹ. וְזֶהוּ מִזְמוֹר שִׁיר, וְלֹא
כְּתוּב מִי אָמַר אוֹתוֹ, כְּמוֹ שֶׁבְאֵרְנוּ.

לְיוֹם הַשַּׁבָּת - הַיּוֹם הָעֲלִיּוֹן, הַשַּׁבָּת הָעֲלִיּוֹנָה. זֶה
שַׁבַּת וְזֶה שַׁבַּת. מַה בֵּינָם לָזֶה? אֵלֶּא שַׁבַּת

סֶתֶם זֶה יוֹם שַׁבָּת שֶׁל עֶרְב שַׁבָּת. יוֹם הַשַּׁבָּת זֶה יוֹם שַׁבָּת
 שֶׁלְמַעֲלָה. זֶה יוֹם וְזֶה לַיְלָה. (שְׁמוֹת ל"א) וְשָׁמְרוּ בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל אֶת הַשַּׁבָּת - הַיְרִי לַיְלָה, סוּד שֶׁל נִקְבָּה.
 (שֵׁם ב') זְכוּר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת - הַיְרִי יוֹם, סוּד שֶׁל זְכוּר.
 וְלִכְן מְזֻמָּר שִׁיר לַיוֹם הַשַּׁבָּת.

וּמִצֵּאֵנוּ בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת, שֶׁהַעוֹלָם תִּתְחַתֵּן עוֹלָה
 בְּשֵׁם וּבֵא סֶתֶם, כְּמוֹ זֶה - וַיִּקְרָא אֶל
 מֹשֶׁה, וּכְמוֹ (שְׁמוֹת כ"ד) וְאֵל מֹשֶׁה אָמַר עֲלֵה אֵל ה'.
 כָּל־שֵׁם נִסְתָּר וְלֹא עוֹלָה בּוֹ, (אֵלֹא) (וְהַכֹּל) מִשׁוֹם
 שֵׁיִשׁ בּוֹ דְרָגָה עֲלִיוֹנָה, וְאֵל תְּדַרְגָּה הָעֲלִיוֹנָה הוּא
 לֹא עוֹלָה בְּשֵׁם. אִזְרַח הַמְּנוּרָה לֹא עוֹלָה בְּיוֹם בְּאִזְרַח
 הַשֶּׁמֶשׁ, וְעַל זֶה לֹא עוֹלָה בְּשֵׁם. וְכֹל אֵלֹה
 תְּשַׁבְּחוֹת הַשַּׁבָּת, שֶׁהִיא כְבוֹד (יוֹם הַשַּׁבָּת, שֶׁהִיא תְּשַׁבְּחַת)
 הַיּוֹם, הִיא תְּשַׁבְּחַת עֲלִיוֹנָה עַל כָּל שְׂאֵר הַיָּמִים.
 (וְכֹל אֵלֹה תְּשַׁבְּחוֹת הַתְּקִינּוּ בְּתַקּוּן שֶׁל שַׁבָּת, שֶׁהִיא עוֹלָה לְהַתְעַפֵּר בְּעֲטָרוֹת

עֲלִיוֹנוֹת, מְקוֹמוֹת קְדוּשִׁים עַל כָּל שְׂאֵר הַיָּמִים).

נְשַׁמֵּת כָּל חַי, הַיְרִי תְּחַבְּרִים עוֹרְרוּ בּוֹ דְבָרֵי אֱמֶת.
 אֲבָל יֵשׁ לָנוּ לְהַזְכִּיר, תְּנַשְּׁמָה הוּא

שְׁפוֹרַחַת מֵאוֹתוֹ חַי הָעוֹלָמִים. וּמִשׁוּם שֶׁהִיא שְׁלוֹ, שְׁמִמְנוּ יוֹצֵאוֹת כָּל הַבְּרָכוֹת וְשׁוֹרוֹת בּוֹ, וְהוּא מִשְׁקָה וּמְבַרֵךְ לְמִטָּה, הַנְּשָׂמָה הַזֹּאת שֶׁיוֹצֵאת מִמְנוּ יֵשׁ רֵשׁוֹת לְבָרֵךְ אֶת הַמָּקוֹם הַזֶּה.

וְלִכֵּן פּוֹרְחוֹת הַנְּשָׂמוֹת מֵאוֹתוֹ חַי בְּעֶרְב שֶׁבֶת, אוֹתָן נְשָׂמוֹת שְׁפוֹרַחוֹת, מִמֶּשׁ מְבַרְכוֹת מָקוֹם זֶה שֶׁנִּקְרָא שֵׁם מְלִמְטָה. וְאוֹתוֹ מָקוֹם שֶׁיוֹצֵאת מִמְנוּ, מְבַרֵךְ אוֹתוֹ לְמַעְלָה, וְשֵׁם זֶה מְקַבֵּל בְּרָכוֹת מִמְטָה וּמִמַּעְלָה, וְנִכְלָלֵת מִכָּל הַצְּדָדִים.

בִּימֵי הַחֹל הִיא מְקַבֵּלֵת בְּרָכוֹת מִשָּׂאֵר הַנְּשָׂמוֹת שֶׁמְבַרְכוֹת אוֹתָהּ מְלִמְטָה בְּיוֹם הַשֶּׁבֶת, הִיא מְקַבֵּלֵת בְּרָכוֹת מֵאוֹתָן נְשָׂמוֹת עֲלִיזוֹת שֶׁמְבַרְכוֹת אוֹתָהּ בְּאַרְבָּעִים וְחֲמִשׁ תִּבּוֹת בְּחֻשְׁבוֹן מ"ה. (מְנַשְׂמֵת כָּל חַי עַד וְהַאֲחֵרוֹנִים) (וּבִסּוֹד שֶׁל חֲמִשִּׁים תִּבּוֹת, בְּחֻשְׁבוֹן מ"י) כָּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוּ בְּסוֹד מ"ה וּבְסוֹד מ"י. זֶה הָעוֹלָם הָעֲלִיזוֹן, וְזֶה הָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן. נְשָׂמֵת כָּל חַי (עַד וְהַאֲחֵרוֹנִים) - מ"ה. וּמִן וְאֵלּוּ פִּינוּ מְלֵא שִׁירָה עַד וּמְלִפְנֵים -

עוֹלָה הַתְּשֻׁבָּה הָאֲחֵרֶת חֲמִשִּׁים תְּבוּת. וְאִם עַל
 גַּב שְׂלֵא עוֹמֵד הַדָּבָר בְּחֻשְׁבוֹן, עוֹלָה הַחֻשְׁבוֹן סוּד
 מ"י, וּמִשָּׁם וְהִלָּאָה עוֹלָה הַתְּשֻׁבָּה הָאֲחֵרֶת
 לְחֻשְׁבוֹן (מ"ה) מֵאָה תְּבוּת, תְּשֻׁלוּמִים שֶׁל הַכֹּל,
 וּמְרַכְּבָה אַחַת עַל מֵה שֶׁשׁוּרָה שָׁהוּא (דף קלח ע"ב) תְּשֻׁלוּם
 (אותו שְׁלֵם עֲלִיוֹן).

וְכָל הַשְּׁבִיחַ הַזֶּה וְכָל הַדְּבָרִים הַלְלוּ בְּלֵם אֵיבָרִים
 יְדוּעִים בְּחֻשְׁבוֹן לְתִשְׁלוּם שֶׁבֶת וְלְהַשְׁתַּלֵּם
 מֵהֶם פְּרָאוּי. אֲשֶׁרֵי הָעַם שִׁינְדָעִים לְסִדֵּר אֶת שְׁבִיחַ
 רְבוּנָם פְּרָאוּי. מִכָּאן וְהִלָּאָה סִדוּר הַתְּפִלָּה כְּמוֹ
 שֶׁתִּקַּן.

פְּתוּב (תהלים כב) וְאִתָּה ה' אֵל תִּרְחַק אֵילוּתֵי
 לְעִזְרָתִי חוֹשָׁה. דָּוִד הַמֶּלֶךְ אָמַר אֶת זֶה
 בְּשָׁעָה שֶׁהָיָה מִתְּקַן וּמְסִדֵּר אֶת תְּשֻׁבַת הַמֶּלֶךְ
 כִּדְרֵי לְחִבְרָה אֶת הַשְּׁמֵשׁ לְלִבְנָה. כִּיזֶן שֶׁהָיָה מִתְּקַן
 וּמְסִדֵּר אֶת שְׁבִיחֵי לְהַתְּחִיבָה, אָמַר וְאִתָּה ה' אֵל
 תִּרְחַק.

וְאַתָּה ה' - סוֹד שֶׁל חֲבֵרוֹת אַחַת בְּלִי פֶרוֹד. אֵל
 תִּרְחַק - בִּיּוֹן שֶׁעֲלָתָה לְהַתְחַבֵּר עִם בַּעֲלָהּ,
 וְהַכֹּל בְּעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן, וּמִשָּׁם רוֹצֵה לְעֲלוֹת לְאִין
 סוֹף לְהַתְקַיֵּשׁר הַכֹּל לְמַעְלָה לְמַעְלָה, וְלִכְּנֹן אֵל
 תִּרְחַק לְהַסְתַּלֵּק מֵאַתָּנוּ וּלְעֹזֵב אוֹתָנוּ.

וְלִכְּנֹן בְּתוֹךְ סִדוּר הַתְּשַׁבַּחַת צָרִיכִים יִשְׂרָאֵל
 לְהַכְּלִיל שָׁם וּלְהַדְרִיב עִמָּם מְלֻמָּטָה,
 שְׂאֵלְמָלֵא יִרְצֶה לְהַתְעַלּוֹת הַכְּבוֹד הַזֶּה, הֲרִי
 יִשְׂרָאֵל לְמָטָה אֲחוּזִים בּוֹ וּמְחֻזְקִים בּוֹ שֶׁלֹּא יַעֲזֹב
 אוֹתוֹ לְהַתְרַחֵק מֵהֶם. וְלִכְּנֹן הַתְּפִלָּה בְּלַחֲשׁ, בְּמִי
 שֶׁמְדַבֵּר בְּסוֹד עִם הַמֶּלֶךְ. וּבְעוֹד שֶׁהוּא בְּסוֹד עִמּוֹ,
 לֹא מְתַרְחֵק מִמֶּנּוּ בְּכֹל.

אֵילוּתִי - מָה אֵיךְ וְצָבִי, בְּשָׁעָה שֶׁהוֹלְכִים
 וּמְתַרְחֵקִים, מִיַּד חוֹזְרִים לְאוֹתוֹ מְקוֹם
 שֶׁעֲזָבוּ - אֵיךְ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אֵיךְ עַל גַּב
 שֶׁהַתְעַלָּה לְמַעְלָה לְמַעְלָה בְּאִין סוֹף, מִיַּד חוֹזֵר
 לְמִקוֹמוֹ. מָה הַטַּעַם? מִשּׁוֹם שֶׁיִּשְׂרָאֵל לְמָטָה

אֲחוּזִים בּוֹ, וְלֹא עוֹזְבִים אוֹתוֹ לְהִיּוֹת נִשְׁכָּח
וְלִהְתָּרֵחַק מֵהֶם. וְלָכֵן, אֵילוּתִי לְעוֹרְתִי חוֹשֶׁה.

וּמִשּׁוּם כֵּךְ צְרִיכִים לְהִתְאַחַד עִם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא וְלֵאחֹז בּוֹ כְּמִי שֶׁמְמַשִּׁיךְ מְלַמְעֵלָה
לְמַטָּה, שְׁלֵא יִשְׁאַר אִישׁ עֲזוּב מִמֶּנּוּ אֲפִלּוּ שְׁעָה
אַחַת. וְלָכֵן כְּשֶׁסּוֹמֵךְ גְּאֵלָה לְתַפְלָה, צָרִיךְ לֵאחֹז
בּוֹ וּלְדַבֵּר עִמּוֹ בְּלַחֲשׁ, בְּסוֹד, שְׁלֵא יִתְרַחֵק מֵעַמּוֹ
וְלֹא יַעֲזֹב מֵעַמּוֹ, וְלָכֵן כְּתוּב (דברים ה) וְאַתֶּם
הַדְּבָקִים בַּה' אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים כְּלָכֶם הַיּוֹם. (תהלים קמד)
אֲשֶׁרֵי הָעַם שְׁכָכָה לוֹ אֲשֶׁרֵי הָעַם שְׁח' אֱלֹהֵיו.

בְּאוֹתָהּ שְׁעָה קָם רַבִּי שְׁמַעוֹן, וְהִתְחַבְּרִים אִף כֵּךְ
קָמוּ וְהִלְכוּ. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר לְרַבִּי
שְׁמַעוֹן אָבִיו, אָבִיא, עַד כָּאֵן הָיִינוּ יוֹשְׁבִים בְּצֵל שֶׁל
עֵץ הַחַיִּים בְּגֵן עֵדֶן. מִכָּאֵן וְהִלָּאָה שְׁאֲנוּ הוֹלְכִים,
צָרִיךְ לָנוּ לְלָקֵחַ בְּדַרְכֵי הַשּׁוֹמְרִים אֶת הָעֵץ הַזֶּה.
אַתָּה תִּתְחִיל בְּרֵאשִׁית לְפִתּוֹחַ בְּדַרְכֵי.

פִּתּוֹחַ וְאָמַר, וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר. בְּמָה
הִיא תְרוּמָה? בְּסוֹד הַזֶּהב, שְׁחַרֵי מִשָּׁם

נזונה בתחלה, משום שהיא גבורה תחתונה שפאה מצד הוזהב. ואף על גב שפאה מצד הוזהב, כל עקר לא נשארת, אלא בצד הכסף, שהוא ימין.

וסוד זה פום של פרכה שצריך לקבלה בימין ובשמאל, וכל העקר לא נשאר אלא בימין, (והשמאל נעוב ממנה ולא וכו') והשמאל מעורר את הימין ולא נדבק בו, משום שהוא נתן בין ימין ושמאל, והשמאל נאחז תחתיו, וימין נאחז בו למעלה, כמו שנאמר (שיר ב) שמאלו תחת לראשי וימינו תחבקני. זהב וכסף - כמו שנאמר (חגי ב) לי הכסף ולי הזהב, ויחרי נתבאר.

ונחשת - זהו צבע פגון הזהב, משום שנצבע ממנו זהב ומגון כסף. ולכן מזבח הנחשת קטן. למה הוא קטן? כמו שנאמר (מלכים א ח) כי מזבח הנחשת אשר לפני ה' קטן מהכיל את העלה וגו'. כמו שנאמר ודוד הוא הקטן. ואף על גב שהוא קטן, הכל נאחז בתוכו. ואם תאמר, מזבח אחר נקרא קטן - לא כה! שאין קטן פרט

לְזֶה, שְׁכָתוּב (בראשית א) אֶת הַמְּאֹר הַגָּדֹל לְמַמְשָׁלֹת
 הַיּוֹם וְאֶת הַמְּאֹר הַקָּטָן לְמַמְשָׁלֹת הַלַּיְלָה. וְזֶהוּ
 הַמְּאֹר הַקָּטָן. הַמְּאֹר הַגָּדֹל - זֶה הַמּוֹפֵחַ הַפְּנִימִי,
 שֶׁהוּא מוֹפֵחַ הַזָּהָב.

וּתְבִלָּת - (דף קלט ע"א) זוּהִי תְבִלָּת שֶׁל צִיצִית. תְּבִלָּת
 זֶהוּ הַכֶּסֶּא, סוּר שֶׁל תְּפִלִּין שֶׁל יָד.
 תְּבִלָּת זֶהוּ הַכֶּסֶּא שָׁבוּ דָנִים דִּינֵי נְפֹשׁוֹת. מִשּׁוֹם
 שֵׁשׁ כֶּסֶּא שְׁדָּנִים בּוֹ דִּינֵי מְמוֹנוֹת, וַיֵּשׁ כֶּסֶּא
 שְׁדָּנִים בּוֹ דִּינֵי נְפֹשׁוֹת. וְלִכְּן כָּל הַגְּנוּבִים מוֹבִים
 לְחֵלוֹם, פָּרַט לְגִנוֹן תְּבִלָּת, כִּדִּי שִׁידַע שְׁחָרֵי נְשָׁמָתוֹ
 חָרֵי עוֹלָה בְּדִין. וּכְשֶׁנִּשְׁמָחָה עוֹלָה בְּדִין, הַגּוֹף גְּדוֹן
 לְהַתְּבִלוֹת, וְצָרִיךְ אוֹתוֹ הַחֵלוֹם לְרַחֲמֵים רַבִּים.

תְּבִלָּת זֶהוּ כֶּסֶּא, שְׁכָתוּב בּוֹ כְּמֵרְאָה אֶבֶן סַפִּיר
 דְּמוֹת כֶּסֶּא, וְכָתוּב (יחזקאל א) וְנָגַהּ לוֹ סָבִיב.
 מִשּׁוֹם שֶׁעוֹשִׂים בּוֹ כְּרִיכוֹת לְצִיצִית, וּכְשֶׁנִּגְנָה לוֹ
 הוֹפֵךְ לְגִנוֹן יָרֵק, כְּגִנוֹן כְּרֵתִי, מֵאוֹתָהּ שָׁעָה וְאֵילָף
 מֵתְחִיל זְמַן קְרִיאַת שְׁמַע, שְׁחָרֵי הַשְּׁתַנָּה גִּזְוֹן תְּבִלָּת
 מִכְּמוֹ שְׁחָתָה, וְלִכְּן אֲסוּר לְדוֹן דִּינֵי נְפֹשׁוֹת בְּלַיְלָה,

מִשׁוֹם שֶׁשׁוּלֵט אוֹתוֹ גֵּוֹן תְּכֵלֶת בְּאוֹתוֹ זְמַן, וְנִתְּנָה
 רְשׁוּת לַחֲמֵף נֶפֶשׁ בְּלִי מִשְׁפָּט. שְׁהֲרִי מִשְׁפָּט לֹא
 שׁוּלֵט בְּאוֹתוֹ זְמַן. בְּשָׂבָא הַבְּקָר וּמִתְעוֹרֵר הַיָּמִין
 שְׁלִמְעָלָה, יוֹצֵא אוֹתוֹ הָאֹר וּמַנְיֵעַ עַד הַתְּכֵלֶת
 הַזֹּאת וּמַשְׁתַּנָּה מִכְּמוֹ שְׁתִּיהָ, וְאִזּוֹ שׁוּלֵט עָלָיו
 וְנִדְבָק בּוֹ כִּסָּא קְרוֹשׁ אַחֵר. מֵאוֹתָהּ שְׁעָה וְאֵילָךְ
 זְמַן קְרִיאַת שְׁמַע.

וְאַרְגָּמָן - זֶה כְּנוּם שְׁכּוּלִל כָּל הַגְּוֹנִים כְּאַחֵר.
 וְתוֹלַעַת שָׁנִי - כְּתוּב שָׁנִי, וְכְתוּב שָׁנִים,
 שְׁכְּתוּב (מִשְׁלִי לֹא) כִּי כָּל בֵּיתָהּ לְבֶשׂ שָׁנִים. אֵלֶּא זֶהוּ
 גֵּוֹן שְׁנִקְרָא שָׁנִי, שְׁנוּמִל בּוֹ אֵת כָּל הַגְּוֹנִים וְהַכֹּל
 אַחֵר, שָׁנִי וְשָׁנִים. שָׁנִים - בְּשִׁבְכֶם כְּלוּלִים בּוֹ
 כְּאַחֵר. שָׁנִי - שְׁיוֹצֵא מִתְּכֵסֵּא הָעֲלִיּוֹן שֶׁשׁוּלֵט עַל
 תְּכֵלֶת מִצַּד הַיָּמִין, וְזֶהוּ הָאֶפּוֹטֵרוֹפּוֹס שֶׁל יִשְׂרָאֵל,
 שְׁכְּתוּב בּוֹ (דִּנְיָא ל') מִיכָאֵל שְׂרָכֶם. תוֹלַעַת - שְׁכְּחָה
 בְּפִיָּה. כְּתוֹלַעַת שְׁמִשְׁפַּרְתַּת הַכֹּל וּמַעֲקַרְתַּת הַכֹּל.

תוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ - שָׁנִי גְוֹנִים כְּאַחֵר, שֶׁל יָמִין
 וְשִׁמְאֵל, לְבָן וְאָדָם. וְשֵׁשׁ - הוּא בּוּץ.

שְׁשֵׁשָׁה חוּטִים מִתְחַבְּרִים, וְזֶהוּ שְׁכָתוּב וְגוֹיָתוֹ
בְּתַרְשִׁישׁ. וּבְשָׁנֵי אֵלֶּה כְּלוּלִים שְׁנֵי אַחֲרִים.

וְעוֹיִם - גְּבוּרוֹת תַּחְתּוֹנוֹת שְׁלַחוּץ, לְכַסּוֹת עַל
הַפְּנִימִיִּים. וְהַכֹּל צָרִיךְ. וְצָרִיךְ לָתֵת מְקוֹם
לְכֹל, שְׁתֵּרֵי מֵצַד הַזֶּהָב הֵם פְּאִים. וְעַרְתֵּי אֵילִם
מְאֲדָמִים - מְשִׁיכָה שֶׁל שְׁנֵי צַדִּדִּים, שֶׁל יָמִין
וּשְׂמָאל, לְכַסּוֹת בְּמְקוֹם אַחֵר.

וְעַרְתֵּי תַּחְשִׁים - צַד אֶחָד יֵשׁ שְׁגָדֵל בְּתוֹךְ הַצַּד
הָאֶחָד בְּחֶרֶבָה, וְלֹא נִמְצָא בִּישׁוּב, וְזֶהוּ צַד
טֵהָר, וְנִקְרָא תַּחֲשׁ.

בְּסִפְרוֹ שֶׁל שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ יֵשׁ בְּתוֹךְ מִזְבֵּחַ הַנְּחֹשֶׁת
שְׁאֵמְרָנוּ סוּדוֹת עֲלִיּוֹנִים. שְׁתֵּרֵי כְּתוּב,
(שְׁמוֹת ב) מִזְבֵּחַ אֲדָמָה תַּעֲשֶׂה לִּי וְגו', וְזֶהוּ סוּד
כְּרָאוּי. נְחֹשֶׁת - כְּשִׁשׁוּלָטִים תָּרִים אַחֲרִים, וְהִיא
צָרִיכָה לְזוֹן אוֹתָם, נִצְבַּעַת בְּגוֹן תְּהִה לְזוֹן אוֹתָם,
וְהֵם נִקְרָאִים תָּרֵי נְחֹשֶׁת.

וְאוֹתָם תָּרֵי נְחֹשֶׁת נִמְשָׁךְ עֲלֵיהֶם רוּחַ אַחַת מִתוֹךְ
הַמִּזְבֵּחַ תְּהִה, וּכְשִׁמְזִיבַח זֶה מִתְעַלָּה בְּעֲלִיָּה

אַחֲרַת, אִז מִסְתַּלְקֶת אֹת נ', שֶׁהוּא מְזַבַּח קְדוֹשׁ,
וְנִשְׁאַרְתָּ הָרוּחַ שֶׁל הָרִי הַנְּחֻשֶׁת הַלְלוּ. וְכִשְׁאוֹתָהּ
רוּחַ מִתְעַלֶּיִת בְּקִיּוּמָהּ, הִיא נִקְרָאת תַּחֲשׁ, שֶׁהִרִי
הִסְתַּלְקָה מִפְּנֵי אֹת נ'.

וְזֶה נִפְרָד לְכַמָּה רוּחוֹת אַחֲרוֹת, וְנִקְרָאִים אֵף כָּךְ,
וְלִבֵּן נִקְרָא אֹתוֹ הָעַם (אֶחָד) תַּחֲשׁ, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר (בראשית כב) וְאֵת תַּחֲשׁ וְאֵת מִעֲבָהּ. הֵם הָיוּ
מִבִּירִים אֵת הַחֲיָה הַזֶּה שֶׁל הַמִּשְׁכָּן שֶׁנִּקְרָאת עַל
שָׁמַם.

וְעֵצֵי שִׁטִּים - אֵלוֹ אֹתָם סוּדוֹת קְדוֹשִׁים, שֶׁהֵם
לוּחוֹת הַמִּשְׁכָּן, וְהֵם נִקְרָאִים בַּסּוּד שֶׁלָּהֶם.
כְּתוּב עֵצֵי שִׁטִּים עֹמְדִים, וְכְתוּב (ישעיה ו) שְׁרָפִים
עֹמְדִים.

מִכָּאֵן וְהִלָּאָה - שֶׁמֶן לְמֶאֱרָה, מְשִׁיבָה שֶׁל שֶׁמֶן
מִשְׁחָה קְדוֹשׁ לְמִשְׁךְ עֲלֵיהֶם. אֲבִנֵי שֶׁהֵם
וְאֲבִנֵי מְלוֹאִים - אֵלוֹ אֲבִנֵי קֶדֶשׁ, יְסוּדוֹת הַמִּקְדָּשׁ,
בְּמִרְכָּבוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת הַלְלוּ מְזוֹדְמָנִים לְבָדָם לְכַבֵּד
וּלְשַׁבַּח בְּלְבוֹשׁ כְּבוֹד לְעֵינַי הַכֹּהֵן בָּהֶם שָׁם וּלְהַזְכִּיר

(וּלְכַרְדּוּ) שְׁנַיִם עֶשְׂרֵי שָׁבָטִים, וְלָכֵן שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה
אֲבָנִים כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר.

שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֵי מִיָּנִים הֵם, פָּרַט לְשֵׁתִים עֶשְׂרֵה
הָאֲבָנִים הַיְקָרוֹת הַלְלוּ, וּבְכֵלֵם עוֹלָיִם
לְעֶשְׂרִים וְחֲמִשׁ אוֹתִיּוֹת (דף קלט ע"ב) בְּסוּד הָעֲלִיּוֹן שֶׁל
הַיְחוּד. וּבְנֶגֶד אֵלֶּה חֶקֶק וְתִקֵּן מִשָּׁה עֶשְׂרִים וְחֲמִשׁ
אוֹתִיּוֹת בְּסוּד הַפְּסוּק שֶׁל הַיְחוּד, שְׁכַתוֹב (דברים ו)
שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְהוָה אֶחָד. וְהֵם עֶשְׂרִים
וְחֲמִשׁ אוֹתִיּוֹת, גְּלוּפִים חֲקוּקִים בְּסוּד שְׁלֹמֶעֱלָה.

יַעֲקֹב רָצָה לְתַקֵּן לְמִטָּה בְּסוּד הַיְחוּד, וְתִקֵּן
בְּעֶשְׂרִים וְאַרְבַּע אוֹתִיּוֹת, וְהֵן: בְּרוּךְ שֵׁם
כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד. וְלֹא הַשְּׁלִים לְעֶשְׂרִים
וְחֲמִשׁ אוֹתִיּוֹת, מִשּׁוּם שֶׁעֲדִין לֹא הִתְתַּקֵּן הַמִּשְׁכָּן.
כִּיּוֹן שֶׁהִתְתַּקֵּן הַמִּשְׁכָּן וְנִשְׁלַם, הִדְבָּר הָרִאשׁוֹן
שֶׁהָיָה יוֹצֵא מִמֶּנּוּ כְּשֶׁהִשְׁתַּלֵּם - לֹא דִבֵּר אֵלֶּה
בְּעֶשְׂרִים וְחֲמִשׁ אוֹתִיּוֹת, לְהִרְאוֹת שְׁחֵרֵי נִשְׁלָם זֶה
כְּמוֹ שְׁלֹמֶעֱלָה, שְׁכַתוֹב (ויקרא א) וַיְדַבֵּר ה' אֵלָיו
מֵאַהֲל מוֹעֵד לֵאמֹר. הֲרֵי עֶשְׂרִים וְחֲמִשׁ אוֹתִיּוֹת.

וְלִכְּן עֲשָׂרִים וַחֲמֵשָׁה מִיָּנִים לְהַשְׁלִים תְּקוּן
 הַמְּקָרֵשׁ (הַמְּשָׁבֵן) וְכָל אֵלוֹ הָאוֹתִיּוֹת בְּאַרְנוֹ
 בְּאוֹתָן אוֹתִיּוֹת חֲקוּקוֹת שְׁלֹמֹדֵנוּ מִמּוֹרְנוּ. וּמִשׁוּם
 שֶׁהַמְּשָׁבֵן נִשְׁלַם בַּסּוּדוֹת הַלְלוֹ, נִקְרָא כ"ה, בְּיַחְוֹד
 שֶׁל שְׁלֹמוֹת הַמְּשָׁבֵן, וְלִכְּן (תַּהֲלִים קַמֵּד) וַחֲסִידֵיךָ
 יִבְרַכּוּכָה כְּתוּב, סוּד שֶׁל שְׁלֹמוֹת שֶׁל כָּל הַמְּשָׁבֵן
 וְתַקּוּנוֹ. כ"ה כְּנֶגֶד עֲשָׂרִים וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת, וְתוֹרָה
 וּנְבִיאִים וְכְתוּבִים, שֶׁהֵם כָּלֵל אֶחָד וְסוּד אֶחָד.

בְּשַׁעַה שִׁישְׁרָאֵל מִיַּחַדִּים יַחְוֹד בַּפְּסוּק הִזָּה בְּסוּד
 שֶׁל עֲשָׂרִים וַחֲמֵשׁ אוֹתִיּוֹת, שֶׁהֵן: שְׁמַע
 יִשְׂרָאֵל יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְיָ אֶחָד, וְכִרּוֹךְ שֵׁם כְּבוֹד
 מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד, שֶׁהֵם עֲשָׂרִים וְאַרְבַּע אוֹתִיּוֹת,
 וַיְבַוֵּן כָּל אֶחָד בְּהֵן - כָּל הָאוֹתִיּוֹת מִתְּחַבְּרוֹת
 בְּאַחַת, וְעוֹלוֹת בְּחַבּוּר אֶחָד (אִי נִפְתָּחוּ) אַרְבָּעִים
 וְתִשְׁעָה שְׁעָרִים בְּסוּד הַיּוֹבֵל, וְאִי צָרִיךְ לְעֵלוֹת עַד
 וְלֹא יוֹתֵר. וְאִי נִפְתָּחִים הַשְּׁעָרִים, וּמִחֲשִׁיב הַקְּדוּשׁ
 כְּרוֹךְ הוּא אֵת אוֹתוֹ הָאָדָם כְּאֵלוֹ קַיִם אֵת כָּל
 הַתּוֹרָה שְׁפָא בְּאַרְבָּעִים וְתִשְׁעַ פָּנִים.

וְלִכְּנֹן צָרִיף לְכִיּוֹן לֵב וְרִצּוֹן בְּעֵשְׂרִים וְחֲמִשׁ
 וּבְעֵשְׂרִים וְאַרְבַּע וְלְהַעֲלוֹתֶם בְּרִצּוֹן הַלֵּב
 לְאַרְבָּעִים וְתִשְׁעָה שְׁעָרִים שְׂאֵמְרָנוּ. כִּיּוֹן שְׂחַתְכִּיּוֹן
 בְּזוֹה, יִתְכַּיֵּן בְּאוֹתוֹ יְחִוּד שְׂאֵמֵר מוֹרְנוּ - שְׁמַע
 יִשְׂרָאֵל וּכְרוּף שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד, כָּלֵל
 שְׁלֵל כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה. אֲשֶׁרֵי חֶלְקוֹ שְׁלֵל מִי שְׂחַתְכִּיּוֹן
 בְּהֵם, שְׂוֹדָאֵי כָּלֵל הוּא שְׁלֵל כָּל הַתּוֹרָה, שְׁלֵמְעֵלָה
 וּמִשְׁתָּה. וְזֵהוּ סוּד שְׁלֵל אָדָם שְׁלָם, שְׁלֵל זָכָר וּנְקֵבָה,
 וְסוּד שְׁלֵל כָּל הַאֲמוּנָה.

מִחֲלָקֵת שְׁלֵל שְׂמַאֵי וְהַלֵּל בְּקִימָה וּבְשִׁכִּיבָה,
 שְׂכַתּוֹב (דְּבָרִים י) בְּשִׁכְבְּךָ וּבְקוּמָךָ.
 שְׂשִׁמַּאֵי סוּבֵר, בְּעֵרֵב, שְׂכַלּוּלָה תְּנַקְבָּה בְּשִׁלְטוֹנָה,
 צָרִיף לְנַקְבָּה שְׂשִׁטּוֹ וְיִקְרָאוּ. וּבְכַקֵּר בְּשִׁשׁוּלְטָה תְּזָכָר
 בְּשִׁלְטוֹן הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן, צָרִיף לְעֵמֵד לְפָנַי תְּזָכָר
 כְּמוֹ שְׂצָרִיף בְּתַפְלֵת מְעַמָּד, וּבְכָל מְקוֹם שְׂחַתְזָכָר
 בָּא.

וּבֵית הַלֵּל סוּבֵר, שְׂאֵלְמֵלָא שְׂנַמְצָא זֶה לְחוּד וְזוֹה
 לְחוּד - כָּף צָרִיף. אֲבָל כִּיּוֹן שְׂאֵנּוּ מִחֲכָרִים

אֹתָם כְּאַחַד בְּחִבּוּר בְּאַרְבָּעִים וְתִשַׁע פָּנִים
 וְאַרְבָּעִים וְתִשַׁע שְׁעָרִים, לֹא צְרִיכִים אָנוּ לְהַפְרִיד
 זֶה לְחֹדֶר וְזֶה לְחֹדֶר, אֲלָא לְהַשְׁנִיחַ שְׁהַכּוּל אַחַד בְּלִי
 פְּרוּד, וּכְמוֹ שְׁמֹדֵדִימָן לְאָדָם - כִּי יֹאמֶר, שְׁחֵרֵי
 שְׁנֵיהֶם בְּחִבּוּר אַחַד כְּמוֹ שְׁנוּחַ לָהֶם, וְכִי צְרִיךְ
 לְהִרְאוֹת.

וְלִכֵּן הַזְכָּר בְּשִׁשָּׁה צְדָדִים, בְּפֶסוּק שֶׁל שְׂמֵע
 יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם שֵׁשׁ תִּבּוֹת, וְהִנָּקְבָה בְּשִׁשָּׁה
 צְדָדִים - פְּרוּד שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד,
 שֶׁהֵם שֵׁשׁ תִּבּוֹת אַחֲרוֹת, וְעוֹלָיִם בְּחִבּוּר אַחַד,
 בְּסוּד שֶׁל אַרְבָּעִים וְתִשַׁע שְׁעָרִים, וְהִלְכָה כְּמוֹ
 בֵּית הַלֵּל בְּכָל מְקוֹם.

רַבִּי שְׂמֵעוֹן הָרִים יָדוּ וַיִּבְרַךְ אֶת רַבִּי אֶלְעָזָר בְּנוֹ.
 פָּתַח וַיֹּאמֶר, (ישעיה מא) מִי הָעִיר מִמְּזֻרְחָ וְגו'.
 פֶּסוּק זֶה בְּאַרְנֵי וְנִתְבְּאֵר, אֲכַל סוּד הַחֲכָמָה הוּא.
 מ"י הוּא סוּד שֶׁל הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן, שְׁחֵרֵי מִשָּׁם
 יוֹצֵאת הִירְאֵשִׁית לְגַלּוֹת סוּד הָאֱמוּנָה, וְחֵרֵי בְּאַרְנֵי.

עוֹד מִי - הַטְּמִיר שֶׁל כָּל הַטְּמִירִים, שֶׁלֹּא נוֹדַע
 וְלֹא הִתְנַלָּה כָּלָל. גְּלָה כְבוֹדוֹ לְהוֹדֵעַ מֵאוֹתוֹ
 מְקוֹם שֶׁנִּקְרָא מוֹרָח, שֶׁהִרִי מִשָּׁם רֵאשִׁית שֶׁל כָּל
 סוֹד הָאֱמוּנָה וְהָאֹר לְהַנְלוֹת. וְאַחַר כֵּן, צִדֵּק
 יִקְרָאֵהוּ לְרַגְלוֹ, שֶׁהִרִי צִדֵּק גְּלָה הַגְּבוּרָה הָעֲלִיּוֹנָה
 וְשִׁטּוֹן שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְאֵת הַצִּדֵּק הַזֶּה
 הַשְּׁלִיט עַל כָּל הָעוֹלָמוֹת לְהַנְהִיגֵם וּלְתַקְּנֵם כְּרֵאוּי.
 וְלָבוֹ, יִתֵּן לְפָנָיו גּוֹיִם וּמַלְכִים יְרֵד, ^(דף קמ ע"א) שֶׁהִרִי כָּל
 מַלְכֵי הָעוֹלָם בְּרִשׁוֹת הַצִּדֵּק הַזֶּה הֵם עוֹמְדִים, כְּמוֹ
 שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים ט) וְהוּא יִשְׁפֹּט תִּבֵּל בְּצִדֵּק.

עוֹד צִדֵּק יִקְרָאֵהוּ לְרַגְלוֹ - מִי קוֹרָא לְמִי? אֵלָּא
 הַצִּדֵּק קוֹרָא תָּמִיד לְאַסְפְּקִלְרֵיהּ הַמְּאִירָה,
 וְלֹא שׁוֹבֵךְ לְעוֹלָמִים, וְצִדֵּק עוֹמֵד תָּמִיד לְרַגְלוֹ,
 שֶׁלֹּא זֶו מִשָּׁם, וְקוֹרָא וְלֹא שׁוֹבֵךְ. וְהוּ שֶׁכְּתוּב (שם)
 אֱלֹהִים אֵל דְּמִי לָךְ אֵל יַחֲרֵשׁ וְאֵל תִּשְׁקֹט אֵל.
 וְעַכְשָׁו הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְאִיר לָנוּ הַדְּרָךְ הַזֶּה
 בְּשִׁבְלֵנוּ (וּרְבִי) אֶלְעָזָר בְּנֵי שְׁקוֹרָא לְאֹר הָעֲלִיּוֹן וְלֹא
 שׁוֹבֵךְ. אֲשֶׁרִי חֵלְקֵם שֶׁל הַצְּדִיקִים בְּעוֹלָם הַזֶּה

וּבְעוֹלָם הַבָּא. (ועתה, אלעזר בני, קורא לאור העליון ולא שובה, והקדוש ברוך הוא מאיר לנו תהרוד בגללו. אשרי חלקו ואשרי חלקם של הצדיקים).

רַבִּי אַבָּא פָּתַח פְּסוּק וְאָמַר, (שם סג) מְזֻמּוֹר לְדוֹד
 בְּהִיּוֹתוֹ בְּמִדְבַּר יְהוּדָה. מַה זֶה שׁוֹנֶה מִכָּל
 שָׂאֵר הַתְּשֻׁבּוֹת שֶׁלֹּא אָמַר בְּאִיזָה מְקוֹם שִׁבַּח
 אוֹתָם דּוֹד הַמְּלֻךְ? וּמַה שׁוֹנֶה בָּאֵן שֶׁאָמַר בְּהִיּוֹתוֹ
 בְּמִדְבַּר יְהוּדָה? אֵלָּא לֹא זֶה לְבִדּוֹ, שְׁחֵרֵי אַף כֶּךָ
 גַּם - (שם לה) בְּשִׁנּוֹתָיו אֵת טַעְמוֹ לְפָנַי אֲבִימְלָךְ. בְּכַא
 הַזֵּיפִים. וְכֵן כָּלָם. לְהִרְאוֹת לְכָל בְּנֵי הָעוֹלָם שִׁבְחוּ
 שֶׁל דּוֹד, שֶׁאֵף עַל גַּב שְׁחֵיָה בְּצַעַר וְהָיוּ רוֹדְפִים
 אַחֲרָיו, תִּהְיֶה מִשְׁתַּדֵּל לֹאמַר שִׁירוֹת וְתִשְׁבְּחוּת
 לְקַדּוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

וְאֵף עַל גַּב שִׁבְרוּחַ הַקִּדְּשׁ הָיָה אוֹמֵר - רוּחַ
 הַקִּדְּשׁ לֹא הִיָּתָה שׁוֹרָה עָלָיו עַד שֶׁהוּא
 הִשְׁתַּדֵּל שֶׁתִּשְׁרָה עָלָיו. וְכֶךָ בְּכָל מְקוֹם - לֹא שׁוֹרָה
 רוּחַ הַקִּדְּשׁ שֶׁלְמַעֲלָה עַד שֶׁיִּתְעוֹרֵר עָלָיו הָאָדָם
 מִלְמַטָּה. וְדוֹד, אֵף עַל גַּב שְׁרַדְפוּ אַחֲרָיו וְתִהְיֶה

בְּצַעְרוֹ, לֹא הָיָה עוֹזֵב שִׁירוֹת וְתִשְׁבְּחוֹת מִפְּנֵי
וּלְשַׁבַּח אֶת רַבּוֹנוֹ עַל הַכֹּל.

וְאִם תֹּאמַר, זֶה שִׁשְׁנֵינוּ מְזֻמָּר לְדָוִד אִוּ לְדָוִד
מְזֻמָּר, וְכֵאֵן שָׁרְתָה עָלָיו רוּחַ הַקֹּדֶשׁ
בְּתַחֲלָתָהּ, מִשּׁוֹם שֶׁאָמַר מְזֻמָּר לְדָוִד. אֵלֵּא, אִם הוּא
הָיָה מִכִּיּוֹן עֲצָמוֹ בְּתַחֲלָתָהּ, לֹא הָיְתָה שׁוֹרָה עָלָיו
רוּחַ הַקֹּדֶשׁ. מְזֻמָּר זֶה רוּחַ הַקֹּדֶשׁ. לָמָּה נִקְרָא כֹּדֶר?
מִשּׁוֹם שֶׁהוּא מְשַׁבַּח אֶת הַמֶּלֶךְ הָעֲלִיּוֹן תָּמִיד,
(שְׁכַל הַזְּמַן הוּא הֵיחָ מְשַׁבַּח וּמְזַמֵּר וְלֹא שׁוֹכֵחַ) שְׁכַל הַזְּמַן הָיְתָה
מְשַׁבַּח וּמְזַמֵּר וְלֹא שׁוֹכֵחַת. כִּיּוֹן שֶׁכֵּן שָׂפָא דָּוִד,
מִצָּא גוֹף מְתַקֵּן כְּרֵאוֹי וְשָׁרְתָה עָלָיו, וְהָיוּ מִנְּגִילִים
בְּעוֹלָם הַזֶּה לְשַׁבַּח וּלְזַמֵּר לַמֶּלֶךְ, וְהַכֹּל כִּדְרֵי
שִׁיתִּתְקַן הָעוֹלָם הַזֶּה כְּמוֹ שֶׁלְמַעְלָה.

לְדָוִד - אִישׁ שָׁלֵם בְּתַקוּנוֹ, אִישׁ מְתַקֵּן, אִישׁ
צַדִּיק. דָּוִד וְדָאֵי שְׁלֵא הַשְׁתַּנָּה לְעוֹלָמִים.
בְּהִיוֹתוֹ בְּמַדְבַּר יְהוּדָה - זֶה שָׁבַח שֶׁל דָּוִד, אַף עַל
גַּב שֶׁהָיָה בְּצַעְרוֹ, אַף עַל גַּב שֶׁהָיוּ רוֹדְפִים אַחֲרָיו,
וְאִיזוֹ תִשְׁבַּח אָמַר? תִּשְׁבַּח גְּדוּלָּה וְנִכְבְּדָה.

וְהַשְׁבַּח שְׁלוֹ מַה הוּא? (תהלים סג) אֱלֹהִים אֵלֵי אַתָּה
 אֲשַׁחֲרֶךָ. אֱלֹהִים סְתָם. בִּיּוֹן שְׂאֵמֵר
 אֱלֹהִים, לָמָּה אֵלֵי? אֵלֵּא אֹתָהּ דְרָגָה שְׁלוֹ. שְׁלֵשׁ
 דְרָגוֹת כָּאֵן: אֱלֹהִים, אֵלֵי, אַתָּה. וְאֵף עַל גַּב שְׁחָם
 שְׁלֵשָׁה שְׁמוֹת, דְרָגָה אַחַת הִיא, בְּסוּד שְׁלֵשׁ אֱלֹהִים
 חַיִּים. אֱלֹהִים - לְמַעַלָּה, אֱלֹהִים חַיִּים. אֵלֵי - קִצָּה
 הַשְּׁמַיִם עַד קִצָּה הַשְּׁמַיִם. אַתָּה - תְּדַרְגָּה שְׁלוֹ. וְאֵף
 עַל גַּב שְׁחָבַל אֶחָד וּבָשֵׁם אֶחָד עֹלָה.

אֲשַׁחֲרֶךָ - אִם בְּמִשְׁמַעוֹ שְׁלוֹ, יָפֵת. אֲכַל אֲשַׁחֲרֶךָ
 - הַתְּקִין הָאֹר שְׁמַאִיר בַּשְּׁחַר. שְׁחַרֵי
 הָאֹר שְׁעוֹמֵד בַּשְּׁחַר לֹא מַאִיר עַד שִׁיתְקַנּוּ אוֹתוֹ
 לְמַטָּה. וּמִי שְׁמַתְקַן אֶת אֹר הַשְּׁחַר תְּוֹה, אֵף עַל
 גַּב שְׁחָוֵא שְׁחַר, זֹכֶה לְאֹר לְבָן שְׁמַאִיר, וְזָהוּ אֹר
 אִם פְּקַלְרִיָּה תְּמַאִירָה, וְזָהוּ הָאָדָם שְׁזֹכֶה לְעוֹלָם
 הַבָּא.

וְזָה סוּד (משלי א) וּמִשְׁחַרֵי יִמְצְאוּנִי. וּמִשְׁחַרֵי -
 שְׁמַתְקַנִּים הָאֹר שְׁלֵשׁ מִשְׁחַרֵי הַשְּׁחַר.
 יִמְצְאוּנִי, לֹא כְתוּב יִמְצְאוּנִי, אֵלֵּא יִמְצְאוּנִי,

שְׂזוּכִים לְשָׁנֵי אֲזוּזוֹת - לְאֹר הַשְּׁחַר הַשְּׁחַר, וְלְאֹר
הַלְבָּן שְׂמַאִיר. וְזוֹכָה לְאִם־פְּקֻלְרִיָּה שְׂאִינָה מְאִירָה,
וְלְאִם־פְּקֻלְרִיָּה שְׂמַאִירָה. וְזָחַו יִמְצְאוּנִי. וְעַל כֵּן
אָמַר דָּוִד אֲשַׁחֲרֶךָ. הִתְקִין אֹר שֶׁל הַשְּׁחַר הַשְּׁחַר
לְהַאִיר עָלָיו אֹר לְבָן שְׂמַאִיר.

צְמֵאָה לָךְ נִפְשֵׁי כָּמָה לָךְ בְּשָׂרֵי (תהלים סג), כְּמִי
שֶׁרָעַב לֶאֱכֹל וְצֵמָא לְשִׁתּוֹת. בְּאֶרֶץ צִיָּה
וְעֵינָי בְּלֵי מַיִם, מִשּׁוּם שֶׁהוּא מְדַבֵּר וְאֵינּוּ מְקוּם שֶׁל
יֵשׁוּב, וְלֹא מְקוּם שֶׁל קֹדֶשׁ. (דף קמ ע"ב) וְלָכֵן הוּא מְקוּם
בְּלֵי מַיִם. וְכִמּוֹ שֶׁאֵנּוּ רַעֲבִים וְצֵמֵאִים אֵלֶיךָ בַּמְקוּם
הַזֶּה, כֵּן בַּקֹּדֶשׁ תִּזְיַתִּיךָ וְגו'. וְאֵנּוּ, כְּמוֹ שֶׁאֵנּוּ
צֵמֵאִים אֶל מוֹרְנוֹ לְשִׁתּוֹת בְּצֵמֵאוֹן אֶת דְּבָרָיו
בַּמְקוּם הַזֶּה, אִף כִּי צֵמֵאִים לְשִׁתּוֹת בְּצֵמָא דְּבָרָיו
בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ, הַמְקוּם שֶׁנִּקְרָא קֹדֶשׁ. אָמַר רַבִּי
שְׂמַעוֹן לְרַבִּי אֲבָא, מִי שֶׁתְּחִיל תְּדַבֵּר - יֵאמַר
עֲבָשׁוּ.

פְּתַח רַבִּי אֲבָא וְאָמַר, וַיִּקְחוּ לִי תְּרוּמָה מֵאֵת כָּל
אִישׁ וְגו'. בְּשַׁעַת שֶׁהִרְאָה תְּקוּדָשׁ בְּרוּךְ הוּא

לְמַעַשׂה אֶת מַעַשֵׂה הַמְּשָׁכֵן, הִיָּה קָשָׁה לְפָנָיו, וְלֹא יִכַּל לַעֲמֹד בּוֹ, וַהֲרִי פִרְשׁוּתָּהּ. וְעַכְשָׁיו יֵשׁ לָנוּ לְהַקְשׁוֹת כָּאֵן, אִם הַתְּרוּמָה הַזֹּאת נִתְּנָה הַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ הוּא לְמַעַשׂה לְבָדוֹ, אִיךָ נִתְּנָה לְאַחֵר, וְאָמַר שְׁלֹבְנֵי יִשְׂרָאֵל יִקְחוּ אֶת הַתְּרוּמָה הַזֹּאת?

אֲלֵא וַדַּאי שְׁלֹמֹשֶׁה נִתְּנָה, וְלֹא נִתְּנָה לְאַחֵר. לְמַלְךְ שֶׁתִּיָּה בְּתוֹךְ עַמּוֹ, וְלֹא הִיָּתָה הַגְּבִירָה עִם הַמְּלָךְ. כָּל זְמַן שֶׁהַגְּבִירָה לֹא הִיָּתָה עִם הַמְּלָךְ, הָעַם לֹא קוֹבְעִים בּוֹ וְאֵינָם יוֹשְׁבִים לְכַטָּת. כִּיּוֹן שֶׁבָּאָה הַגְּבִירָה, כָּל הָעַם שְׂמֵחִים וְיוֹשְׁבִים בְּכַטָּחוֹן. כִּיּוֹן בִּתְחִלָּה, אַף עַל גַּב שֶׁתְּקַדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עָשָׂה לָהֶם נַפְסִים וְאוֹתוֹת עַל יְדֵי מַעַשֶׁה, לֹא קוֹבְעִים הָעַם. כִּיּוֹן שֶׁאָמַר הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה - וְנִתְּתִי מִשְׁכָּנִי בְּתוֹכְכֶם. מִיָּד כָּלֶם קָבְעוּ וְשִׂמְחוּ בַעֲבוּרֵת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְהוּא שֶׁכַּתּוּב (במדבר ז') וַיְהִי כִּיּוֹם כָּלֵת מַעַשֶׁה לְאָרֶץ. וְאִם תֹּאמַר, "וַיְהִי" בְּכָל מְקוֹם אֵינּוּ אֲלֵא לְשׁוֹן צַעַר, וְכֵאֵן כְּתוּב וַיְהִי כִּיּוֹם? אֲלֵא, בְּאוֹתוֹ

יום ששכינה ירדה לארץ, נמצא לה מקטרג, וכסה אותו החשך כנגדה כדי שלא תירד. ושנינו, אלה וחמש מאות רבוא מלאכים נמצאו לפניו כדי שלא תירד.

ובאותו זמן נמצאו כל הכנס של המלאכים העליונים לפני הקדוש ברוך הוא ואמרו לפניו: רבון העולם, כל היוזי וכל האור שאלנו - בשכינת ברוך הוא, ועכשו תירד לתחתונים? באותה שעה התחזקה השכינה ושברה אותו חשך אפלה כמי שמשבר חתיכות חזקות, וירדה לארץ. ביוזי שכלם ראו כה, פתחו ואמרו, (תהלים ח) ה' אדונינו מה אדיר שמך בכל הארץ. אדיר ודאי, ששברה כמה חתיכות וכחות חזקים, וירדה לארץ ושלטה בכל. ולכן כתוב ויהי הצער שקבלו כמה חילות ומחנות ביום שירדה לארץ בלתי משה.

ולכן ויקחו לי תרומה וגו'. לא כתוב ויקחו לי ותרומה, אלא ויקחו לי תרומה, להראות

שֶׁהַכֹּל אַחַד בְּלִי פִּרּוּד. וּמַעֲשֵׂה הַמְּשָׁכָן כְּמוֹ
 שְׁלֹמֶעֱלָה, זֶה כְּנֶגֶד זֶה, לְהַכְלִיל הַשְּׂכִינָה מִכָּל
 הַצְּדָדִים, מַעֲלָה וּמַטָּה. כָּאֵן בְּעוֹלָם הַזֶּה הַמַּעֲשֵׂה
 שָׁלוֹ כְּמַעֲשֵׂה הַגּוֹף, לְהַכְלִיל אֶת הָרוּחַ בְּתוֹכוֹ,
 וְזוֹהִי שְׂכִינָה, שְׂנִכְלָלָה מַעֲלָה וּמַטָּה, וְהִיא רוּחַ
 הַקֹּדֶשׁ.

וְלְעוֹלָם נִמְשָׁכֶת וְנִכְנָסֶת לְתוֹךְ סוּד הַגּוֹף,
 לְהַשְׁרוֹת מַח בְּתוֹךְ קַלְפָּה הַכֹּל כְּרֵאוּי.
 רוּחַ הַקֹּדֶשׁ הוּא נִעֲשִׂית בְּגוֹף, לְהַכְלִיל בְּתוֹכוֹ רוּחַ
 אַחֶרֶת עֲלִיוֹנָה, דֵּק וּמְאִיר, וְהַכֹּל כְּדֵּן נֶאֱחָז וְנִכְלָל
 זֶה בְּזֶה וְנִכְנָס זֶה בְּזֶה, עַד שֶׁנֶּאֱחָז בְּעוֹלָם הַזֶּה,
 שֶׁהוּא קַלְפָּה אַחֲרוֹנָה חִיצוֹנָה.

קַלְפָּה חֲזָקָה הִיא לְפָנִים מִקַּלְפָּה שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה.
 כְּמוֹ שֶׁהָאֵנוֹ, שֶׁהַקַּלְפָּה הַחִיצוֹנָה אֵינָה
 קִשָּׁה, קַלְפָּה שֶׁהִיא לְפָנִים מִמֶּנָּה הִיא קַלְפָּה קִשָּׁה
 - אֵף כֵּן לְמַעֲלָה. קַלְפָּה קִשָּׁה הִיא רוּחַ אַחֶרֶת
 שֶׁשׁוֹלֶטֶת בְּגוֹף. לְפָנִים מִמֶּנּוּ הִיא קַלְפָּה קְלוּשָׁה.
 לְפָנִים מִמֶּנּוּ - הַמַּח.

בְּאַרְצֵי הַקְּדוּשָׁה מִתְקַן הַכֹּל בְּגִזְזוֹן אַחֵר, שְׁהָרִי
 הַקְּלֵפָה הַקָּשָׁה נִשְׁבְּרָה מֵאוֹתוֹ מְקוֹם וְלֹא
 שׁוֹלְטָת בּוֹ כָּלָל. הַקְּלֵפָה הַקָּשָׁה נִשְׁבְּרָת שְׁבֵר,
 (מִתְחַוֵּא יוֹתֵר תְּמִיד) וְנִפְתַּחַת מִצַּד זֶה (עַד שְׁנַיִמָּחוּ פְּסוּד שָׁל הַמִּשְׁכָּן.

בְּעוֹלָם הַזֶּה הַקְּלֵפָה הַחֵרוֹנָה הִיא לַחוּץ, הַקְּלֵפָה הַחֲזָקָה הִיא לְפָנִים. כִּמּוֹ זֶה אִם
 בָּרָךְ לְמַעְלָה, הַקְּלֵפָה הַחֲזָקָה הִיא לַחוּץ. לְפָנִים מְגִנָּה הִיא קְלֵפָה קְלוּשָׁה, וְלֹא
 שׁוֹלְטָת בּוֹ כָּלָל, וְנִפְתַּחַת מִצַּד זֶה) וּמִצַּד זֶה.

וְאוֹתָהּ פְּתִיחָה הִיְתָה בְּאַרְצֵי הַקְּדוּשָׁה כְּכֹל זְמַן
 שְׁעוֹבְדִים (דָּף קמ"א ע"א) עֲבוּדָה פְּרָאוּי. כִּיּוֹן
 שְׁנִגְרְמוּ הַחֲטָאִים, נִמְשָׁכָה אוֹתָהּ פְּתִיחָה לְצַד זֶה
 וְלְצַד זֶה, עַד שֶׁהִתְקַרְבָּה הַקְּלֵפָה הַכֹּל בְּאַחֵר. כִּיּוֹן
 שְׁפִתְמָה הַקְּלֵפָה אֶת הַמֶּת, אִזּוֹ שׁוֹלְטָת אוֹתָהּ
 קְלֵפָה עֲלֵיהֶם, וְדוּחָה אוֹתָם מִחוּץ לְאוֹתוֹ מְקוֹם.

וְעַם כָּל זֶה, אִם עַל גַּב שְׁדַחְתָּה אוֹתָם הַחוּצָה,
 לֹא יִכּוֹלָה אוֹתָהּ קְלֵפָה קָשָׁה לְשַׁלֵּט בְּאוֹתוֹ
 מְקוֹם קְדוּשָׁה שְׁאִינוֹ מְקוֹמוֹ. וְאִם תֹּאמַר, אִם כִּי,
 הוֹאִיל וְלֹא יִכּוֹלָה אוֹתָהּ קְלֵפָה קָשָׁה לְשַׁלֵּט בְּאוֹתוֹ

מְקוֹם קְדוֹשׁ, לָמָּה עוֹמֵד חָרוֹב, שְׁחֵרֵי אֵין חֲרָבָן
בְּעוֹלָם אֵלָּא רַק מֵצֵד אוֹתָהּ קְלָפָה קְשָׁה?

אֵלָּא וַדַּאי בְּשִׁנְחֲרָב, לֹא נִחְרַב אֵלָּא מֵאוֹתוֹ צַד,
בְּשָׁעָה שְׁפָתָם אֵת הַמַּחַ, וְהַקְדוֹשׁ פְּרוּךְ הוּא
עוֹשֶׂה שְׁלֹא תִשְׁלַט אוֹתָהּ קְלָפָה קְשָׁה עַל אוֹתוֹ
מְקוֹם, וּבְשִׁדְחָתָהּ אֵת יִשְׂרָאֵל מִמְּנוֹ, אִזּוּ הַקְלָפָה
חִזְרָה וְנִפְתְּחָה בְּמַקְדָּם. וּמִשׁוּם שְׁחָעָם הַקְדוֹשׁ לֹא
הָיוּ שָׁם, נִכְנָסָה עַל אוֹתָהּ פְּתִיחָה כְּסוּי קְדוֹשׁ שֶׁל
פְּרֻכָּת קְלוּשָׁה, לְשֹׁמֵר אֵת אוֹתוֹ מְקוֹם שְׁלֹא יִסְתָּם
אֵת אוֹתָהּ קְלָפָה קְשָׁה, וְאוֹחִז בְּכָל צְדָדָיו.

לְהִיּוֹת מִשְׁחַת קֹדֶשׁ עַל הָאָרֶץ בְּמַקְדָּם לֹא יָכוֹל,
שְׁחֵרֵי אוֹתוֹ כְּסוּי קְלוּשׁ אַחֲוֹז, שְׁלֹא יִרְד
לְמַטָּה, שְׁחֵרֵי הָעָם הַקְדוֹשׁ אֵינוֹ שָׁם, וְלָכֵן לֹא
נִבְנָה הַחֲרָבָן מִיּוֹם שִׁנְחֲרָבוֹ. שְׁתִּשְׁלַט אוֹתָהּ קְלָפָה
קְשָׁה, לֹא יָכוֹלָה, שְׁחֵרֵי אוֹתוֹ כְּסוּי קְלוּשׁ אוֹחִז כּוּ
בְּכָל צְדָדָיו בְּאוֹתָהּ פְּתִיחָה שְׁלֹא תִשְׁלַט שָׁם וְלֹא
תִסְתָּם אֵת הַמַּחַ בְּאוֹתוֹ כְּסוּי שֶׁל פְּרֻכָּת קְלוּשָׁה,

שֶׁהִיא מֵתוֹךְ מְשִׁיבַת הַפָּרֶכֶת הַקְּדוּשָׁה שְׁלִמְעֵלָה,
שִׁשׁוּמְרַת אוֹתוֹ הַמָּקוֹם.

וְלִכֵּן כָּל אוֹתָן הַנְּשָׂמוֹת שֶׁל שְׂאֵר הָעַמִּים שְׂדָרִים
בְּאֶרֶץ, כְּשִׁיּוּצָאוֹת מִהָעוֹלָם הִזָּה לֹא
מִקְבָּלִים אוֹתָן, וְדוֹחִין אוֹתָן תְּחוּצָה, וְהוֹלְבוֹת
וּמְשׁוּטְטוֹת וּמְתַגְלָגְלוֹת בְּכַמָּה גִלְגּוּלִים, עַד
שִׁיּוּצָאוֹת מִכָּל הָאֶרֶץ הַקְּדוּשָׁה וְסוּבְבוֹת (לְסִבֵּיבָתָם)
לְעֵדָם בְּטַמְאָתָן. וְכָל אוֹתָן נְשָׂמוֹת יִשְׂרָאֵל
שִׁיּוּצָאוֹת שָׁם, עוֹלוֹת, וְאוֹתוֹ כְּסוּי קָלוֹשׁ מִקְבָּל
אוֹתָן, וְנִבְנָסִים לְקַדְשָׁה עֲלִיוֹנָה, מִשׁוּם שְׁכָל מִין
הוֹלֵךְ לְמִינוֹ.

וְנְשָׂמוֹת יִשְׂרָאֵל שִׁיּוּצָאוֹת לְחוּץ לְאֶרֶץ בְּרִשׁוּתָהּ
שֶׁל אוֹתָהּ קְלָפָה קָשָׁה, הוֹלְבוֹת
וְסוּבְבוֹת וּמְתַגְלָגְלוֹת, עַד שִׁשְׁבוֹת לְמָקוֹמָן
וְנִבְנָסוֹת לְמָקוֹם שְׂרָאוֹי לְהֵן. אֲשֶׁרֵי חֶלְקוֹ שֶׁל מִי
שֶׁנְּשָׂמָתוֹ יֵצֵאה בְּרִשׁוּת הַקְּדוּשָׁה בְּאוֹתָהּ פְּתִיחָה
שֶׁל הָאֶרֶץ הַקְּדוּשָׁה.

מִי שֶׁנִּשְׁמָתוֹ יוֹצֵאת בְּאֶרֶץ הַקְּדוֹשָׁה - אִם נִקְבַּר
 בְּאוֹתוֹ יוֹם, לֹא שׁוֹלֵט עָלָיו רוּחַ טְמֵאָה כָּלֵל,
 וְלִכְן כָּתוּב בַּתְּלוּי, (דברים נא) כִּי קָבוֹר תִּקְבְּרֶנּוּ בַּיּוֹם
 הַהוּא [וְגו'] וְלֹא תִטְמָא אֶת אֲדָמְתְךָ. מִשּׁוּם
 שֶׁבְּלִילָה נִתְּנָה רְשׁוּת לְרוּחַ טְמֵאָה לְשׁוֹטֵט. וְאִם
 עַל גַּב שֶׁנִּתְּנָה לָהֶם רְשׁוּת, לֹא נִכְנָסִים לְאֶרֶץ
 הַקְּדוֹשָׁה, פָּרַט אִם מוֹצְאִים שָׁם כְּלֵי לְהַכְּנִס בּוֹ.

אֵיבָרִים וּפְדָרִים שֶׁנִּשְׁרָפִים בְּלִילָה לְהַזִּין מִיָּנִים
 אַחֲרֵיהֶם, לֹא שֶׁנִּכְנָסִים לְאֶרֶץ, וְלֹא
 לְהַמְשִׁיכֵם לְאֶרֶץ, אֲלֵא כִּי שֶׁלֹּא יִשְׁלַט הַצַּד
 הָאֲחֵר בְּתוֹךְ הָאֶרֶץ וְלֹא יִמְשֹׁךְ לְהַכְּנִס לְשָׁם. וְלִכְן
 הָעֵשֶׂן הָיָה עוֹלָה מֵהֶם עֲקָם, וּמִתְנַלְּגֵל הַחוּצָה
 וְהוֹלֵךְ (חוק) בְּחִפְזָה, עַד שֶׁנִּכְנָס לְנֶקֶב שֶׁל הַצָּפוֹן
 שֶׁשָׁם מְדוּרֵי כָּל הַצְּדָדִים הָאֲחֵרִים, וְשָׁם נִכְנָס
 הָעֵשֶׂן, וּבָלֵם נּוֹזְנִים שָׁם.

הָעֵשֶׂן שֶׁל הַיּוֹם הָיָה עוֹלָה לְמִקְוָמוֹ בְּדָרְךְ יִשְׂרָאֵל,
 וּמִזִּין מֵה שְׁמִיזִין, וּמֵאוֹתָהּ פְּתִיחָה נּוֹזְנִים

כָּל צַדִּיקֵי הַקְּלָפָה הִקְשָׁה שְׁהִיא מַחֲוִין לְאָרְצָא
הַקְּרוּשָׁה, וּמֵאוֹתוֹ עֲשָׂן גַּם, כְּמוֹ שְׂפִאֲרָנוּ.

גופות הצדיקים שלא נמשכו בעולם הזה אחר
ההנאות של אותה קלפה קשה, לא
שולטת עליהם רוח טמאה כלל, שחרי לא
השתתפו אחריו כלום בעולם הזה. כמו שגוף
הרשעים (גופות הצדיקים שלא נמשכו אחר הנאות ובסופים של העולם הזה,
אותה קלפה קשה לא שולטת עליהם, שחרי לא נמשכו אחריה בעולם הזה, שחרי
כמו שגוף הרשעים) נמשך בעולם הזה אחר אותה קלפה
קשה והנאות והענוגים שלה והתקונים שלה, כך
נטמא אחר שיוצאת נשמתו מפניו.

גופות הצדיקים שלא מתענוגים (דף קמא ע"ב) בעולם
הזה, אלא מתענוגי מצוה וסעודות
שבתות וחסדים וזמנים - אותה רוח טמאה לא
יכולה לשלט עליהם, שחרי לא התענוגו משלה
כלום. והואיל ולא נטלו משלה, אין לה רשות
עליהם כלל. אשרי מי שלא נהנה משלה כלום.

מִי שֶׁנִּשְׁמָתוֹ יֵצֵאת מִחוּץ לְאֶרֶץ הַקְּדוּשָׁה, וְאוֹתוֹ
 גּוֹף נִטְמָא בְּאוֹתָהּ רוּחַ טְמֵאָה - אוֹתָהּ רוּחַ
 טְמֵאָה נִשְׁאַבֶּת לְתוֹכוֹ, עַד שְׁחוֹזֵר לְעֶפֶר (שְׁמֵתִּבְלָה הַגּוֹף
 בְּעֶפֶר). וְאִם אוֹתוֹ גּוֹף שֶׁנִּשְׁאַבְּהָ בּוֹ אוֹתָהּ רוּחַ
 טְמֵאָה מֵעֲלִים אוֹתוֹ לְהִקְבֵּר בְּתוֹךְ הָאֶרֶץ הַקְּדוּשָׁה,
 עָלְיוֹ כְּתוּב (יִרְמִיָּה ב) וַתִּבְאוּ וַתִּטְמְאוּ אֶת אֲרָצִי
 וַנִּחַלְתִּי שִׁמְתְּם לְתוֹעֵבָה. אֲרָצִי, שְׁלֹא שְׁלִטָה עָלֶיהָ
 רוּחַ טְמֵאָה בְּאוֹתוֹ גּוֹף שְׁלֶכְכֶם שֶׁנִּשְׁאַבְּהָ בּוֹ רוּחַ
 טְמֵאָה, שֶׁמְבִיאִים לְקַבֵּר אוֹתוֹ בְּאֲרָצִי - אַתֶּם
 מִטְמְאִים אוֹתָהּ לְהִטְמֵא בּוֹ. אִם לֹא שָׁעֲשִׂה הַקְּדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא רְפוּאָה לְאֶרֶץ, שְׁחֵרֵי שְׁכִינּוֹן שֶׁנִּבְלָה
 אוֹתוֹ גּוֹף, מִשִּׁיב הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא רוּחַ מְלִמְעָלָה
 וְדוֹחָה אֶת אוֹתָהּ רוּחַ טְמֵאָה הַחוּצָה, שְׁחֵרֵי הוּא
 חָם עַל אֲרָצוֹ.

עַל יוֹסֵף לֹא שְׁלִט גּוֹפוֹ רוּחַ טְמֵאָה לְעוֹלָמִים, אֵף
 עַל גַּב שֶׁנִּשְׁמָתוֹ יֵצֵאת בְּרִשׁוֹת אַחֲרָת. מָה
 הַטַּעַם? כִּי לֹא נִמְשָׁךְ בְּחַיָּיו אַחַר רוּחַ טְמֵאָה, וְעַם
 כָּל זֶה לֹא רָצָה שְׁיַעֲלוּ אֶת גּוֹפוֹ לְהִקְבֵּר בְּאֶרֶץ

הַקְדוּשָׁה, אֵלֶּא אָמַר (בראשית ג) וְהֵעֲלֵתֶם אֶת עֲצַמְתִּי,
וְלֹא גוּפִי.

יַעֲקֹב לֹא מֵת, וְגוּפוֹ הִתְקַיֵּם בְּקִיּוּם תְּמִידִי וְלֹא
פָּחַד מִהֲצַד הָאֲחֵר, שְׁהָרִי מִשְׁתּוֹ הִיְתָה
שְׁלֵמָה בְּשִׁלְמוֹת הָאֹר הָעֲלִיּוֹן בְּאֹר שֶׁל שָׁנִים
עֲשָׂר שְׁכֵבִים וּבְשִׁבְעִים נֶפֶשׁ, מִשּׁוּם כִּךְ לֹא פָּחַד
מִהֲצַד הָאֲחֵר וְלֹא יָכַל לְשַׁלֵּט עָלָיו. וְעוֹד, שֶׁהוּא
גּוֹף שֶׁל דִּיּוּקָן עֲלִיּוֹן שֶׁיִּפְּיוֹ אֲחוּז לְכָל הַצְּדָדִים, וְכָל
אוֹתָם אֵיבָרֵי אָדָם הֲרֵאשׁוֹן הָיוּ אֲחוּזִים בּוֹ, וְלָכֵן
כָּתוּב בּוֹ (שם מז) וְשָׁכַבְתִּי עִם אִבְתִּי וּנְשֵׂאתִנִּי
מִמְצָרִים. גּוֹף שְׁלֵם. וְלָכֵן וַיִּתְנַטְּנוּ הָרוּפָאִים אֶת
יִשְׂרָאֵל, שֶׁגּוּפוֹ יִהְיֶה עוֹמֵד בְּקִיּוּם. וְכִךְ צָרִיךְ שְׂאֵר
בְּנֵי הָעוֹלָם שֶׁנִּשְׁמָתָם יֵצֵאָה בְּאֶרֶץ הַקְדוּשָׁה, הַנֶּפֶשׁ
וְהַגּוֹף נִצּוּלִים מִהַכּוֹל.

בְּשִׁלְשָׁה שִׁמּוֹת נִקְרָאת נְשִׁמַּת הָאָדָם: נֶפֶשׁ, רוּחַ,
וּנְשָׁמָה. וְכֵלָם כְּלוּלִים זֶה בְּזֶה, וּבְשִׁלְשָׁה
מְקוֹמוֹת נִמְצָא כֻּחֵם. הַנֶּפֶשׁ הִזוּ נִמְצָאת בְּתוֹךְ
הַקֶּבֶר עַד שֶׁהַגּוֹף נִרְקַב בְּעֶפֶר, וּבְזֶה הִיא מִתְנַלְנֶלֶת

בְּעוֹלָם הָיָה לְהַמְצִיא בְּתוֹךְ הַחַיִּים וְלָדַעַת בְּצַעֲר
שְׁלָחָם, וּבְשָׁעָה שָׁהֵם צָרִיכִים, הִיא מִבְּקִשָּׁת עֲלֵיהֶם
רַחֲמִים.

הַרוּחַ הַזֶּה הִיא נִכְנָסֶת לְגֹן שְׂפָאֲרִין וּמְצַטְיָרֶת שָׁם
בְּדִיוֹקֵן הַגּוֹף שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה כְּמִלְבוּשׁ אֶחָד
שְׂמֵת לְבָשֶׁת שָׁם, וְזוֹ נִהְיֶית שָׁם בְּהִנְאוֹת וְכִסּוּפִים
בְּדִיו שְׂבָבֹן, וּבְשִׁבְתוֹת וְחֻדָּשִׁים וְזִמְנִים הִיא עוֹלָה
לְמַעְלָה, וְנִהְיֶית שָׁם וְשָׂבָה לְמִקוּמָהּ. וְלָכֵן כָּתוּב
(קהלת יב) וְהַרוּחַ תָּשׁוּב אֶל הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר נִתְּנָה.
תָּשׁוּב וְדָאִי, בְּזִמְנִים הִלְלוּ שְׂאֵמָרְנוּ.

תְּנִשְׂמָה עוֹלָה מִיָּד לְמִקוּמָהּ לְאוֹתוֹ מְקוֹם שְׂיָצָאָה
מִמֶּנּוּ, וְזוֹהִי שְׂבִיבָה מְאִיר הַגֵּר לְהֵאִיר
לְמַעְלָה, זוֹ לֹא יוֹרֶדֶת לְמַטָּה לְעוֹלָמִים. כֹּזֵה נִכְלָלֶת
מִי שְׂנִכְלָלֶת מִכָּל הַצְּדָדִים, מִמַּעְלָה וּמִמַּטָּה. וְעַד
שָׁזוֹ לֹא עוֹלָה לְהַתְקַשֵּׁר (בְּמִקוּמָהּ) בְּכִסָּא, לֹא
מִתְעַטְרֶת הַרוּחַ בְּגֹן שְׂפָאֲרִין, וְהַנֶּפֶשׁ לֹא מִתְיַשְׁבֶּת
בְּמִקוּמָהּ. כִּיּוֹן שֶׁהִיא עוֹלָה, לְכַלֵּן יֵשׁ מְנוּחָה.

וּבְשִׁצְרִיךְ לְבְנֵי הָעוֹלָם, בְּשֵׁיהֶם בְּצֶעַר וְהוֹלָכִים
 לְבֵית הַקְּבָרוֹת, הַנֶּפֶשׁ הַזֹּאת מֵתְעוֹרֶרֶת
 וְהוֹלֶכֶת וּמְשׁוֹטְטֶת וּמְעוֹרֶרֶת אֶת הָרוּחַ, וְאוֹתָהּ
 רוּחַ מְעוֹרֶרֶת אֵצֶל הָאֲבוֹת, וְעוֹלָה וּמְעוֹרֶרֶת אֶת
 הַנֶּשְׁמָה, וְאִזּוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא חָס עַל הָעוֹלָם,
 וְחָרִי בְּאֲרָנוֹ. וְאִם עַל גַּב שְׁחָרֵי הַתְּעוֹרָרוֹ וְדִבְרֵי
 הַנֶּשְׁמָה הַלְלוּ בְּגוֹנִים אַחֲרֵיהֶם, כִּלְמַם עוֹלָיִם בְּמִשְׁקַל
 זֶה, וְזֶהוּ בְּרוּר הַדְּבָר, וְהַכֹּל אֶחָד.

וּבְשֵׁי הַנֶּשְׁמָה מֵתְעַכְבֶּת מְלַעְלוֹת לְמְקוֹמָהּ, הָרוּחַ
 הוֹלֶכֶת וְעוֹמֶדֶת בְּפֶתַח הַיָּם עֵדוֹ,
 וְלֹא פוֹתְחִים לָהּ פֶּתַח, (דף קמב ע"א) וְהוֹלֶכֶת וּמְשׁוֹטְטֶת,
 וְאִין מִי שִׁישְׁגִיחַ בָּהּ. הַנֶּפֶשׁ הוֹלֶכֶת וּמְשׁוֹטְטֶת
 בְּעוֹלָם, רוֹאֶה אֶת הַגּוֹף שֶׁמַּעֲלָה תוֹלְעִים וּבְאוֹתוֹ
 דִּין שֶׁל הַקְּבָר, וּמֵתְאַפְּלֶת עֲלָיו, כְּמוֹ שֶׁבְּאֲרוּחַ
 שְׁכֵתוֹב, (איו"ב יד) אֵךְ בְּשָׂרוֹ עֲלָיו יִכָּאֵב וְנִפְשׁוֹ עֲלָיו
 תֵּאָבֵל. וְהַכֹּל הוּא בְּעֵנֶשׁ. עַד שֶׁהַנֶּשְׁמָה נִקְשָׁרֶת
 בְּמְקוֹמָהּ לְמַעְלָה, וְאִזּוֹ כִּלְמַם נִקְשָׁרִים בְּמְקוֹמָם.

מִשׁוּם שֶׁכָּל שְׁלֵשֶׁת אֱלֹהִים הֵם בְּקִשְׁר אֶחָד, כְּמוֹ
 שְׁלִמְעָלָה, בְּסוּד שֶׁל נֶפֶשׁ רוּחַ וּנְשָׁמָה,
 שֶׁהַכֹּל אֶחָד וְקִשְׁר אֶחָד. לְנֶפֶשׁ אֵין לָהּ אֹר
 מֵעֲצָמָה כְּלוּם, וְזוּהִי שְׁמִשְׁתַּתְּפַת בְּסוּד שֶׁל גּוֹף
 אֶחָד לְעֲנָנֹו וְלָזוּן אוֹתוֹ בְּכֹל מַה שְׁצָרִיף, כְּמוֹ
 שְׁנֵיאָמַר (מְשַׁלִּי לֹא) וַתִּתֵּן טָרֶף לְבֵיתָהּ וְחֶק לְנַעֲרֹתֶיהָ.
 בֵּיתָהּ - זְהוּ גּוֹפָהּ, שְׁהִיא זָנָה אוֹתוֹ. וּנַעֲרֹתֶיהָ -
 אֱלֹהִים הֵם הָאֵיבָרִים שֶׁל הַגּוֹף הַזֶּה.

הַרוּחַ, זְהוּ שְׂרוּכָב עַל הַנֶּפֶשׁ הַזֹּו וְשׁוֹלֵט עָלֶיהָ
 וּמֵאִיר לָהּ בְּכֹל מַה שְׁצָרִיף, וְהַנֶּפֶשׁ הִיא
 כְּפִסָּא לְרוּחַ הַזֹּו. הַנְּשָׁמָה, הִיא מוֹצִיאָה אֶת הַרוּחַ
 הַזֹּו, וְשׁוֹלֵטָת עָלָיו וּמֵאִירָה לוֹ בְּאוֹתוֹ אֹר הַחַיִּים,
 וְאוֹתָהּ רוּחַ תְּלוּיָה בְּנְשָׁמָה הַזֹּו, וְנֵאֹר מְמַנָּה
 בְּאוֹתוֹ הָאֹר שְׁמֵאִיר. אוֹתָהּ נֶפֶשׁ תְּלוּיָה בְּאוֹתָהּ
 רוּחַ, וְנֵאֹרָה מְמַנָּה וְנִזְוִינִית מְמַנָּה, וְהַכֹּל קִשְׁר
 אֶחָד.

וְעַד שְׁנְשָׁמָה עֲלִיזָנָה זֹו לֹא עוֹלָה לְתוֹךְ נְבִיעֵת
 עֲתִיק הַעֲתִיקִים, נִסְתַּר כָּל הַנְּסֻתָרִים,

ומתמלאת ממנו, משום שלא פוסק - הרוח הזו לא נכנסת לגן עדן, שהיא נפש, ולעולם הרוח לא שורה אלא בגן עדן, ונשמה למעלה. נפש זו מתישבת (לא מתישבת) במקומה בתוך הגוף למטה. כמו זה הכל למטה כך נפרדים באדם. ואף על גב שכלם קישר אחד, הנשמה עולה למעלה לתוך נביעת הבאר. הרוח נכנסת לגן עדן כמו שלמעלה. הנפש מתישבת בתוך הקבר.

ואם תאמר, הנפש למעלה שמתישבת בתוך הגוף בקבר, איפה הוא הקבר? אלא בתוך אותה קלפה קשה, ולכן נפש כמו זו שלמטה, והכל זה כמו זה, ולכן שלש דרגות נפרדות, והן קישר אחד וסוד אחד. ובכל זמן שהעצמות נמצאות בתוך הקבר, הנפש הזו נמצאת שם. כאן יש סוד ליודעי דרך האמת יראי הטא. בשעה שהנשמה מתעטרת למעלה בתוך העטרה הקדושה, והרוח עומדת באור עליון בשבתות וחדשים וזמנים - הנפש הזו, בשעה שהרוח יורדת מתוך האור העליון לדור בגן עדן מאיר ונוצץ,

היא עומדת בתוך הקבר ומתנלמת בדיוקן שהיה
 בתוך הגוף בתחלה, וכל אותן עצמות עולות
 באותו דיוקן, ומשכחות ומודות
 לקדוש-ברוך-הוא. זהו שכתוב (תהלים לה) כל עצמתי
 תאמרנה ה' מי כמוך. לא כתוב אומרות, אלא
 תאמרנה.

ואלמלא נתנה רשות לעין לראות, היתה רואה
 בלילה כשנכנסת (בשיינאת) שבת ולילות
 חדשים וזמנים כמו דמיות על נפי הקברים מודות
 ומשכחות את הקדוש ברוך הוא. אבל טפשות בני
 האדם מעכבת אותם שלא יודעים ולא משגיחים
 על מה עומדים בעולם הזה, ולא חוששים להשגיח
 בכבוד המלך העליון בעולם הזה, כל שכן
 להשגיח בכבוד אותו העולם, ועל מה עומד, ואיך
 הדברים מתפרשים.

ביום ראש השנה, כשהעולם נדון וכסא הדין
 עומד למלך העליון לדון את העולם, כל
 נפש ונפש משוטטות ומבקשות רחמים על החיים.

בְּלִילָה שְׂיֹצֵא יוֹם הַדִּין, הוֹלְכוֹת וּמְשׁוֹטְטוֹת
 לְשִׁמְעַ וְלִדְעַת מֵהוּ הַדִּין שְׁנֵדוֹן עַל הָעוֹלָם,
 וְלִפְעָמִים שְׁמוֹדִיעוֹת בְּמִרְאָה לַחַיִּים, כְּמוֹ שְׁנֵאֲמַר
 (אִיֹּב לג) בַּחֲלוֹם חֲזִיוֹן לִילָה בְּנֶפֶל תִּרְדָּמָה עַל אַנְשִׁים
 וְגו', אִי יִגְלֶה אֵיזֵן אַנְשִׁים וּבְמִסְרָם יַחֲתֵם. מַה זֶה
 מִסְרָם? זֶה הַנְּפֶשׁ, שְׁעוֹמֶדֶת וְחוֹתֶמֶת לְאַנְשִׁים
 דְּבָרִים לְקַבֵּל מוֹסֵר.

בְּלִילָה הָאֲחֵרוֹן שֶׁל הַחֵג, שְׂיֹצֵאִים הַפְּתָקִים
 מִבֵּית הַמֶּלֶךְ, וְאוֹתוֹ צֵל מוֹסֵר מִבְּנֵי
 הַנְּגַרְעִים שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה אוֹתָהּ נֶפֶשׁ שְׁאֲמַרְנוּ
 הוֹלְכֶת (דָּף קַמֵּב ע"ב) וּמְשׁוֹטְטֶת, וּמְמַנָּה אֶחָד שׁוֹמֵר,
 בְּסוֹד חֻקִּים בְּמִפְעַת בְּכֶתֶב מִפְרָשׁ, יְדוּמִיעַ"ם,
 שְׁפוֹקֵד בְּכֶתֶב שֶׁל זֵיו הַחֻקִּים וּבְתוֹךְ מִרְאוֹת
 עֲלִיוֹנִים יוֹרֵד בְּאוֹתוֹ לִילָה, וּכְמָה אֶלֶף אֲלָפִים
 וְרַבּוֹא רַבְבוֹת עֲמוֹ, וְנוֹטְלִים אוֹתוֹ צֵל מִכָּל אֶחָד
 וְאֶחָד וּמַעֲלִים אוֹתוֹ לְמַעְלָה.

וְאוֹתָהּ נֶפֶשׁ שְׁאֲמַרְנוּ הוֹלְכֶת וּמְשׁוֹטְטֶת וְרוֹאֶה
 אֶת אוֹתוֹ צֵל, וְשָׂבָה לְמִקוּמָהּ לְתוֹךְ

הקָבֵר, וּמְכַרְיָזָה לְשֹׁאֵר הַמֵּתִים: פְּלוֹנִי יָבֵא אֵלַינִי,
פְּלוֹנִי יָבֵא אֵלַינִי. אִם צָדִיק טוֹב הוּא - כֹּלָם
שְׂמֵחִים. וְאִם לֹא - כֹּלָם אוֹמְרִים אוֹי. כְּשֶׁמַּעֲלִים
אוֹתוֹ צֶלַע, מַעֲלִים אוֹתוֹ לְאוֹתוֹ עֶבֶד נְאֻמָּן שֶׁשָּׂמוֹ
מִטְטְרוּ"ן, וְנוֹטֵל אֵלָיו אוֹתוֹ הַצֶּלַע וּמַעֲלָה אוֹתוֹ
לְמִקּוּמוֹ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (אִיוב ז) כְּעֶבֶד יִשְׂאֵף צֶלַע.
יִשְׂאֵף צֶלַע וְדָאֵי.

מֵאוֹתָהּ שָׁעָה וְאֵילָף מִתְקַן מְקוֹם לְאוֹתָהּ נְשִׁמָּה
שֶׁל אוֹתוֹ אִישׁ, וּמְקוֹם לְרוּחַ בְּנֵי עֵדֶן,
וּמְקוֹם לְנַפֵּשׁ לְמִנוּחָה וְלִהְנֵאָה בְּשָׁעָה שֶׁמְשׁוֹטְטֶת
וְהוֹלֶכֶת, מִשׁוּם שֶׁיֵּשׁ נַפֵּשׁ שְׂאִין לָהּ מִנוּחָה, וְיֵשׁ
נַפֵּשׁ שֶׁמֵתְכַלָּה עִם הַגּוֹף.

וְזוֹהֵי שְׂאִין לָהּ מִנוּחָה, וְזוֹהֵי שֶׁכֶּתוּב בָּהּ וְאֵת
נַפֵּשׁ אֵיבִידָה יִקְלַעְנָה בְּתוֹךְ כַּף הַקַּלְעֵ. שְׂזוֹהֵי
שֶׁהוֹלֶכֶת וּמְשׁוֹטְטֶת וּמִתְנַלְנֶלֶת בְּכָל הָעוֹלָם, וְאִין
לָהּ מִנוּחָה כֹּלֵל יוֹמָם וְלַיְלָה, וְזוֹהוֹ עֲנֵשׁ יוֹתֵר מִהַכֹּל
וְאוֹתָהּ שֶׁתְּכַלָּה עִם הַגּוֹף, (תְּהִיא שְׂכֵתוֹב בָּהּ וַיִּקְרָא יוֹ) וְהַכְּרַתִּי
אֶתָּה מִקְרֵב עִמָּה. וְלָזָה אִין לָהּ זְכָרוֹן כֹּלֵל. וְיֵשׁ נַפֵּשׁ שֶׁלֹּא תְכַלָּה עִם הַגּוֹף

וְתִכְּלֶה מִמָּקוֹם אַחֵר (עליון) אֹתָהּ שְׂפָתוֹב בָּהּ (ויקרא
 כב) וְנִבְרָתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִיא מִלְּפָנַי אֲנִי ה'. מַה זֶה
 מִלְּפָנַי? שְׂלֵא שׁוֹרָה עָלֶיָּה רוּחַ. וְכִשְׂלֵא שׁוֹרָה
 עָלֶיָּה רוּחַ, אֵין לָהּ שְׂתַפּוֹת כָּלֵל בְּמַה שְׂלֵמְעָלָה,
 וְלֵא יוֹדַעַת מֵאוֹתָם דְּבָרִים שֶׁל אוֹתוֹ עוֹלָם כָּלֵל,
 זוֹהִי נֶפֶשׁ כְּמוֹ שֶׁל הַבְּהֵמוֹת.

נֶפֶשׁ שְׂאִין (נֶפֶשׁ שְׂיִשׁ) לָהּ מְנוּחָה, זוֹהִי כְּשֶׁהוֹלְכֶת
 וּמְשׁוֹמְטָת, פּוֹנֵשֶׁת בְּמִמְנָה הַזֶּה יְדוּמִיעַ"ם,
 וּבְאוֹתָם הַשׁוֹמְרִים שְׁלוֹ, וְנוֹטְלִים אוֹתָהּ וּמְכַנְיָסִים
 אוֹתָהּ בְּכָל פְּתַחַי גֵּן הָעֵדֶן, וּמְרִאִים לָהּ אֶת כְּבוֹד
 הַצְּדִיקִים וּכְבוֹד אוֹתָהּ הָרוּחַ שְׂלָהּ, וְהִיא גְדַבְּקַת
 בּוֹ בְּמְנוּחָה תוֹךְ אוֹתוֹ הַלְּבוּשׁ, וְאִזּוּ יוֹדַעַת כְּאוֹתָם
 דְּבָרִים שֶׁל הָעוֹלָם.

וְכִשְׂאוֹתָהּ רוּחַ עוֹלָה לְהַתְעַטֵּר לְתוֹךְ הַנְּשָׂמָה
 הָעֲלִיוֹנָה לְמַעְלָה, אוֹתָהּ נֶפֶשׁ
 נְקֻשְׁרַת בְּאוֹתָהּ רוּחַ וּנְאוֹרָה מְמַנָּה, כְּלִבְנָה
 כְּשֶׁנְּאוֹרָה מִהַשְּׂמֶשׁ, וְהָרוּחַ נְקֻשְׁרַת לְתוֹךְ אוֹתָהּ

נְשָׁמָה, וְאוֹתָהּ נְשָׁמָה נִקְשָׁרֶת לְתוֹךְ סוּף הַמִּחְשָׁבָה,
שֶׁהִיא סוּד הַנֶּפֶשׁ שְׁלֹמֵעֵלָה.

וְאוֹתָהּ נֶפֶשׁ נִקְשָׁרֶת תוֹךְ אוֹתָהּ רוּחַ עֲלִיּוֹנָה,
וְאוֹתָהּ רוּחַ נִקְשָׁרֶת לְתוֹךְ אוֹתָהּ נְשָׁמָה
עֲלִיּוֹנָה, וְאוֹתָהּ נְשָׁמָה נִקְשָׁרֶת בְּאֵין סוּף. וְאִזּוּ הוּא
מְנוּחַת הַכֹּל וְקִשְׁרֵי שֶׁל הַכֹּל לְמַעְלָה וּלְמַטָּה, הַכֹּל
בְּסוּד אֶחָד וְגִזּוֹן אֶחָד. וְאִזּוּ זוּהִי מְנוּחָה לְנֶפֶשׁ
שְׁלֹמֵטָה, וְעַל זֶה כָּתוּב (שְׁמוּאֵל-א' כ"ה) וְהִיִּתָּה נֶפֶשׁ אֲדֹנָי
צְרוּרָה בְּצִרוּר הַחַיִּים אֵת ה' אֱלֹהֶיךָ. בְּגִזּוֹן אֶחָד
וּבְסוּד אֶחָד. שְׁאוֹתוֹ אֵת, זֶה כְּמוֹ זֶה.

בְּשִׁיּוּרְדֵת הַלְבָנָה בְּסוּד הַנֶּפֶשׁ הָעֲלִיּוֹנָה, מְאִירָה
מִכָּל הַצְּדָדִים. הִיא מְאִירָה לְכָל
הַמְרַכְבּוֹת וְהַמִּחְנּוֹת וְעוֹשֶׂה לָהֶם גּוֹף אֶחָד שְׁלֵם
שְׁמַאִיר בְּאוֹר בְּזִיו הָעֲלִיּוֹן. אֵף כֵּן כְּמוֹ זֶה יוֹרְדֵת
הַנֶּפֶשׁ הַתְּחִתּוֹנָה הַזֹּאת מְאִירָה לְכָל הַצְּדָדִים מִתוֹךְ
אוֹר הַנְּשָׁמָה, וּמִתוֹךְ אוֹר הָרוּחַ, וְיוֹרְדֵת וּמְאִירָה
לְכָל אוֹתָם מְרַכְבּוֹת וּמִחְנּוֹת, שֶׁהֵם אֵיבָרִים
וְעֲצָמוֹת, וְעוֹשֶׂה אוֹתָם גּוֹף שְׁלֵם שְׁמַאִיר בְּאוֹר.

וְזֶהוּ שְׂפָתַיב (ישעיה נח) וְהִשְׁבִּיעַ בְּצַחְצַחוֹת נִפְשֵׁךְ.
 נִפְשֵׁךְ מִמֶּשׁ. וְאַחַר כֵּן - וְעֲצַמְתֶּיךָ יַחְלִיין,
 שְׁעוֹשֶׂה מֵהֶם גּוֹף שָׁלֵם, וּמֵאִיר בְּאוֹר, וְקָם וּמוֹדָה
 וּמִשִּׁבַּח אֶת הַקּוֹדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּמוֹ שְׁנֵת־בְּאֵר,
 שְׂפָתַיב (תהלים לה) כָּל עֲצַמְתִּי תִאֲמַרְנָה ה' מִי כְמוֹךָ.
 וְזוֹהִי מְנוּחַת הַנֶּפֶשׁ וְדַאי מִכָּל הַצְּדָדִים.

אֲשֶׁר־י הַצְּדִיקִים שְׁפוּחָדִים מִרְבוּנָם בְּעוֹלָם הַזֶּה
 לְזָכוֹת בְּשָׁלֵשׁ מְנוּחוֹת לְעוֹלָם הַבָּא. בָּא
 רַבִּי שְׁמַעוֹן וּבְרַכּוּ אֶת רַבִּי אֲבָא. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן,
 אֲשֶׁר־יכֶם בְּנִי, וְאֲשֶׁר־י שְׁעִינִי רָאוּ בְּכֶךְ. כִּמְחָה
 מְקוֹמוֹת עֲלִיּוֹנִים מִתְקַנִּים לָנוּ וּמֵאִירִים לָנוּ לְעוֹלָם
 הַבָּא.

פְּתַח וְאָמַר, (תהלים קכה) שִׁיר הַמַּעֲלוֹת הַבְּטָחִים בַּה'
 בְּהַר צִיּוֹן לֹא יִמוּט לְעוֹלָם יֵשֵׁב. פָּסוּק זֶה
 פְּרָשׁוּהוּ. אֲבָל שִׁיר הַמַּעֲלוֹת - תִּשְׁבַּחַת שְׁאוּמְרוֹת
 אוֹתָן דְּרָגוֹת קְדוֹשׁוֹת עֲלִיּוֹנוֹת מִצַּד שֶׁל הַגְּבוּרוֹת
 הָעֲלִיּוֹנוֹת, וְהֵם כְּמוֹ הַלְוִיִּם שְׁלֵמָה, וְהֵם מַעֲלוֹת,
 דְּרָגוֹת עַל דְּרָגוֹת, וְעוֹבְדִים בְּסוּד שֶׁל חֲמֻשִּׁים

שָׁנִים. וְזֶהוּ שִׁיר הַמַּעֲלוֹת הַבְּטָחִים בַּה' בְּהַר צִיּוֹן,
 אֵלֹהֵי הַצְּדִיקִים שְׂבוּטָחִים בּוֹ בַּמַּעֲשִׂים שְׁלָחָם,
 כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (משלי כח) וְצְדִיקִים בְּכַפִּיר יִבְטָח.

וְאִם תֹּאמַר, הֲרֵי הַצְּדִיקִים לֹא בּוֹטָחִים בַּמַּעֲשִׂיהֶם
 כִּלְלֵל וְתַמִּיד פּוֹחֲדִים, כְּמוֹ אֲבָרָהָם שְׁפָתוֹב בּוֹ
 (בראשית יב) וַיְהִי כִּי־אָשַׁר הַקְּרִיב לָבוֹא מִצְרַיִמָּה וְגו',
 כְּמוֹ יִצְחָק שְׁפָתוֹב בּוֹ (שם כו) כִּי יֵרָא לֵאמֹר אֲשֶׁתִּי.
 כִּי־עָקֹב שְׁפָתוֹב בּוֹ (שם לב) וַיִּירָא יַעֲקֹב מְאֹד וַיִּצַּר
 לוֹ. וְאִם אֵלֶּה לֹא בְטָחוּ בַּמַּעֲשִׂיהֶם, כָּל שֶׁכֵּן שְׂאֵר
 צְדִיקֵי הָעוֹלָם, וְאַתָּה אוֹמֵר וְצְדִיקִים בְּכַפִּיר
 יִבְטָח!?

אֵלֶּה וְדֹאֵי כְּתוֹב בְּכַפִּיר, שְׁתֵּרִי מִכָּל אוֹתָם שִׁמּוֹת
 לֹא כְּתוֹב אֵלֶּה כְּפִיר, וְלֹא כְּתוֹב לֹא אֲרִיָּה
 וְלֹא שְׁחַל וְלֹא שְׁחִין - אֵלֶּה כְּפִיר, שֶׁהוּא הַחֲלָשׁ
 וְהַקָּטָן מִכָּלֵם וְלֹא בּוֹטָח בְּכֹחוֹ אֵף עַל גַּב שֶׁהוּא
 חָזֵק. כִּי הַצְּדִיקִים לֹא בּוֹטָחִים בַּמַּעֲשִׂיהֶם עֲכָשׁוּ
 אֵלֶּה בְּכַפִּיר. אֵף עַל גַּב שְׂיִוְדָעִים שְׁחֹזֵק כַּחַ
 מַעֲשִׂיהֶם, לֹא בּוֹטָחִים אֵלֶּה בְּכַפִּיר, וְלֹא יוֹתֵר.

וְלִכֵּן הַנְּטָחִים בְּה' בְּחַר צִיּוֹן וְגו', לֹא כִכְפִיר וְלֹא
 כְּאַרְיֵה וְלֹא כְמוֹ כָּל הַשְּׂמֹת, אֲלֵא בְּחַר
 צִיּוֹן. וּפְרָשׁוּתָּהּ, מֵהַ חַר צִיּוֹן הוּא חֶזֶק וְלֹא יִמוּט
 תְּמִידָה, אֲפֹה כָּף בְּאוֹתוֹ זְמַן יִהְיֶה כְמוֹ חַר צִיּוֹן, וְלֹא
 כְּמוֹ עֲכָשׂוֹ שְׁלֵא בּוֹטָחִים, אֲלֵא כִכְפִיר שְׁפוּחַד וְלֹא
 בּוֹטָח בְּכַחוֹ. וְאַתֶּם בְּנֵי קְדוֹשִׁים עֲלִיּוֹנִים,
 בְּטַחֲוֹנְכֶם בְּחַר צִיּוֹן, וְדַאי אֲשַׁרְיֶכֶם בְּעוֹלָם הַזֶּה
 וּבְעוֹלָם הַבָּא.

הֲלִכּוּ. כְּשֶׁהִנִּיעוּ לָעִיר נְחֻשֶׁף הַלְיָלָה. אָמַר רַבִּי
 שְׂמַעוֹן, כְּמוֹ שְׂיֹם זֶה מֵאִיר לָנוּ בְּדַרְךָ הַזֶּה
 לְזִכּוֹת בּוֹ בְּעוֹלָם הַבָּא, אֲפֹה כָּף הַלְיָלָה הַזֶּה יֵאִיר
 לָנוּ לְזִכּוֹתֵנוּ לְעוֹלָם הַבָּא, וְלַעֲטֹר דְּבָרִים שֶׁל הַיּוֹם
 בְּלִילָה הַזֶּה לְפָנַי עֲתִיק תִּימִים. שְׁחַרֵי כְמוֹ הַיּוֹם
 הַשֶּׁלֶם הַזֶּה לֹא יִמָּצֵא בְּכָל הַדּוֹרוֹת הָאַחֲרִים. אֲשַׁרֵי
 חֲלַקְנוּ בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא.

נִכְנְסוּ לְבֵיתוֹ שֶׁל רַבִּי שְׂמַעוֹן, וְרַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי
 אֲבָא וְרַבִּי יוֹסִי עָמָם. לָנוּ עַד שְׁנַחֲלַק
 הַלְיָלָה. בִּיּוֹן שְׁנַחֲלַק הַלְיָלָה, אָמַר רַבִּי שְׂמַעוֹן

לְחִבְרִים, זְמַן הוּא לְעֵטָר אֶת הַמְּרַכְּבָה הַקְּדוֹשָׁה
 לְמַעַלָּה בְּהַשְׁתַּדְּלוּתָנּוּ. אָמַר לְרַבִּי יוֹסִי, אַתָּה שְׁלֵא
 נִשְׁמְעוּ דְבָרֶיךָ בַּיּוֹם הַזֶּה בִּינֵינוּ, אַתָּה תִּתְּיָה
 רֵאשִׁית לְהָאִיר הַלְּיָלָה, שְׁהֲרִי עֲבָשׁוּ עֵת רְצוֹן הִיא
 לְהָאִיר מֵעַלָּה וּמִטָּה.

פָּתַח רַבִּי יוֹסִי וְאָמַר, שִׁיר הַשִּׁירִים אֲשֶׁר לְשִׁלְמֹה.
 שִׁיר זֶה עוֹרֵר אוֹתָהּ שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ בְּשִׁנְכָנָה
 בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, וְכָל הָעוֹלָמוֹת נִשְׁלָמוּ, מֵעַלָּה וּמִטָּה,
 בְּשִׁלְמֹת אַחַת. וְאֵף עַל גַּב שְׁתֵּי חִבְרִים חָלְקוּ בָּזֶה
 (מִתִּי נֵאמַר), אֲבָל שִׁירָה זֹו לֹא נֶאמְרָה אֵלָּא בְּשִׁלְמֹת.
 בְּשִׁיחַ לְבָנָה הַתְּמִלְאָה בְּשִׁלְמֹת, וּבֵית הַמִּקְדָּשׁ נִבְנָה
 כְּמוֹ שְׁלִמְעָלָה בְּשַׁעַה שְׁנִבְנָה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ לְמִטָּה,
 לֹא הִיָּתָה שְׁמִיחָה לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ פְּרוּךְ הוּא מִיּוֹם
 שְׁנִבְרָא הָעוֹלָם כְּמוֹ אוֹתוֹ הַיּוֹם.

הַמִּשְׁכָּן שְׁעָשָׂה מִשָּׁה בַּמִּדְבָּר לְהוֹרִיד שְׁכִינָה
 לְאָרֶץ, בְּאוֹתוֹ יוֹם הוּקַם מִשְׁכָּן אַחַר
 עִמּוֹ לְמַעַלָּה, כְּמוֹ שְׁבִאֲרוּהָ שְׁכַת־טוֹב (שְׁמוֹת ט) הוּקַם
 הַמִּשְׁכָּן. הַמִּשְׁכָּן - מִשְׁכָּן אַחַר שְׁהוּקַם עִמּוֹ, וְזֶה

מִשְׁכַּן הַנֶּעַר מִטְטְרוּ"ן, וְלֹא יוֹתֵר. כְּשֶׁנִּבְנְה בֵּית
 רֵאשׁוֹן, בֵּית רֵאשׁוֹן אַחַר נִבְנְה עִמּוֹ, וְהִתְקַיֵּם בְּכָל
 הָעוֹלָמוֹת וְהָאִיר (בְּעוֹלָם וְהָאִיר) לְכָל הָעוֹלָמוֹת,
 וְהִתְבַּשֵּׁם הָעוֹלָם, וְנִפְתָּחוּ כָּל הַמִּשְׁקוּפִים
 הָעֲלִיּוֹנִים לְהָאִיר, וְלֹא הִיָּתָה שְׂמִיחָה בְּכָל
 הָעוֹלָמוֹת כָּמוֹ אוֹתוֹ הַיּוֹם. אִזּוּ פִתְחוּ עֲלִיּוֹנִים
 וְתַחְתּוֹנִים וְאָמְרוּ שִׁירָה, וְזָהוּ שִׁיר הַשִּׁירִים. שִׁיר
 שְׂאוֹתָם הַמְּנַגְנִים שְׂמַנְגְנִים לְקִדּוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

(דף קמג)

(ע"ב)

דָּוִד הַמֶּלֶךְ אָמַר שִׁיר הַמַּעֲלוֹת. שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ אָמַר
 שִׁיר הַשִּׁירִים, שִׁיר מֵאוֹתָם מְנַגְנִים. מַה בֵּין
 זֶה לְזֶה, שְׁחֵרֵי נִשְׁמַע שְׁחֵבֵל אֶחָד? אֵלֶּא וַדַּאי
 שְׁחֵבֵל אֶחָד, אֲבָל בִּימֵי דָוִד הַמֶּלֶךְ לֹא הָיוּ כָּל
 אוֹתָם מְנַגְנִים מְתַקְנִים בְּמִקּוּמָם לְנִגּוֹן כְּרֵאוֹי, וּבֵית
 הַמִּקְדָּשׁ לֹא נִבְנְה, וְלָכֵן לֹא הִתְתַּקְּנוּ לְמַעַלָּה
 בְּמִקּוּמָם. שְׁחֵרֵי כָּמוֹ שֵׁישׁ תְּקוּנֵי מִשְׁמְרוֹת בְּאֶרֶץ,
 אִם כֶּךָ בְּרִקְיעַ, וְעוֹמְדִים אֵלֶּה כְּנֶגֶד אֵלֶּה.

וּבַיּוֹם שֶׁנִּבְנְנָה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ נִתְקַנּוּ כָּל־מִקְדָּשֵׁי יִשְׂרָאֵל וְשִׁירָה זֹאת
 נִתְקַנְנָה לְמִלְכָּךְ הָעֶלְיוֹן, הַמִּלְכָּךְ שֶׁהַשָּׁלוֹם שָׁלוֹם.
 וְהַתְּשׁוּבָה הַזֹּאת הִיא מֵעַלְמָא דְּלַתְּמִימָא דְּמִלְכָּךְ הַתְּשׁוּבָה
 הַרְאֵנוּ. הַיּוֹם שֶׁהַתְּנַלְתָּה תְּשׁוּבָה זֹאת (בְּעוֹלָם)
 בְּאַרְצֵךְ, בְּאוֹתוֹ יוֹם נִמְצְאָה שְׁלֵמוֹת בְּכָל־יְלֵכֵי הַיּוֹם
 קִדְשׁ קִדְשֵׁימִים.

בַּסֵּפֶר שֶׁל אָדָם הַרְאֵנוּ הֵיכָא כְּתוּב בּוֹ, בַּיּוֹם
 שִׁיּוּקָם הַמְּשָׁכֵן (שִׁיבְנָה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ) יְעוֹרְרוּ
 הָאֲבוֹת שִׁירָה מֵעַלְמָא דְּמִטָּה. וּמִשׁוּם כִּדְ מִצְוֵנוּ שִׁין
 מֵאוֹתִיּוֹת גְּדוּלוֹת. וְאַלְהֵי הֵם שֶׁעוֹרְרוּ, לֹא שֶׁהֵם
 מְנַגְּנִים, אֲלָא שֶׁהֵם מְעוֹרְרִים אֶל מֵעַלְמָא. (בְּבִיבּוֹל) שִׁיר
 שֶׁל אוֹתָם גְּדוּלִים שֶׁמְנַגְּנִים עַל כָּל הָעוֹלָמוֹת.

וְשִׁיבְנוּ, בְּאוֹתוֹ יוֹם עָמַד יַעֲקֹב הַשָּׁלוֹם וְנִבְנְנָם לְגִן
 עֵדֵן בְּשִׁמְחָה עַל מְקוֹמוֹ, וְאִזְּלֵן הָעֵדֵן
 הַתְּחִיל לְגִנּוֹ, וְכָל אוֹתָם בְּשָׁמַיִם שֶׁל הַגֶּן. מִי גָרַם
 שִׁירָה זֹאת וּמִי אָמַר אוֹתָהּ? הִנֵּה אוֹמֵר, זֶה יַעֲקֹב.

שאלמלא הוא לא נכנס לגן העדן, לא אמר הגן
שירה.

שירה זו שירה, שהיא כלל של כל התורה. שירה
שעליונים ותחתונים מתעוררים אליה.
שירה שהיא כמו העולם שלמעלה, שהיא שבת
העליונה. שירה שהשם הקדוש העליון מתעטר
בשכיחה, ולכן הוא קדש קדשים. מה הטעם?
משום שכל דבריו באהבה ושמחה הכל. (וזה) משום
שכום של ברכה נתנת בימין. כיון שנתנת בימין,
אז כל השמחה וכל האהבה נמצאים. ולכן כל
דבריו באהבה ושמחה.

בזמן שהימין היו חוזרת לאחור, כמו שנאמר
השיב אחור ימינו, אז כום של ברכה נתנת
בשמאל. כיון שנתנה בשמאל, מתחילים עליונים
ותחתונים לפתח עליו קינה. ומה אומרים? איכה.
אי כה. אי כום של ברכה, שמקום עליון שהיתה
יושבת בתוכו נמנע ונגרע ממנה. משום כך שיר
השירים, שהיה מצד הימין, כל דבריו באהבה

וְשִׁמְחָה. אֵיכָה, שְׁחָסַר הַיְמִין וְנִמְצָא הַשְּׂמַאל, כָּל
דְּבָרָיו קְנֻסוּרִים וְקִינּוּת.

וְאִם תֹּאמַר, הֲרֵי כָּל שִׁמְחָה וְכָל חֶדְוָה וְכָל שִׂיר
הוּא מִצַּד הַשְּׂמַאל, וְלִכְּן הַלְוִיִּם מִצַּד
הַשְּׂמַאל מְנַגְּנִים שִׁירָה. אֵלָּא כָּל שִׁמְחָה שֶׁנִּמְצְאָת
מִצַּד הַשְּׂמַאל, לֹא נִמְצָא אֵלָּא בְּזִמְן שֶׁתְּיָמִין נִדְּבַק
עִמוֹ. וּבְזִמְן שֶׁתְּיָמִין מִתְּעוֹדֵר וְנִדְּבַק עִמוֹ, אִזּוֹ אוֹתָהּ
חֶדְוָה מִיְמִין מִיִּטְיָבָה אֶת הַכַּעַס. וְכִשְׁהַכַּעַס שׁוֹכֵךְ
וְהַשְּׂמְחָה הִיא מִצַּד הַיְמִין, אִזּוֹ חֶדְוָה שְׁלֵמָה כְּפֹאֵה
מִהַצַּד הַזֶּה. וְכִשְׁיָמִין לֹא נִמְצָא, הַכַּעַס שֶׁל
הַשְּׂמַאל רַב, וְלֹא שׁוֹכֵךְ וְלֹא מִיִּטְיָב וְלֹא מְשַׁמֵּחַ,
וְאִזּוֹ אֵיכָה. אֵי כֹה. כּוּם שֶׁל בְּרָכָה מַה תִּהְיֶה עֲלֶיהָ?
שֶׁתְּרֵי יוֹשְׁבֵת בַּשְּׂמַאל, וְהַכַּעַס רַב וְלֹא שׁוֹכֵךְ. וְדַאי
מִתְּעוֹדֵרִים קְנֻסוּרִים וְקִינּוּת.

אֲבָל שִׂיר הַשִּׁירִים, וְדַאי כּוּם שֶׁל בְּרָכָה שֶׁנִּתְּנָת
בְּיָמִין וְנִמְסָר בְּתוֹכוֹ, וְלִכְּן נִמְצְאִים כָּל
הָאֲחֵבָה וְכָל הַשְּׂמְחָה, וְלִכְּן כָּל דְּבָרָיו כְּפֹאֵהָ

וְחִדּוּהָ, וְלֹא נִמְצָא בְּשָׂאֵר כָּל הַשִּׁירִים שֶׁל הָעוֹלָם
כָּה, וְלִכֵּן מֵצֵד הָאֲבוֹת הַתְּעוֹרָרָה שִׁירָה זו.

הַיּוֹם שֶׁהַתְּנַלְתָּה הַשִּׁירָה הַזֹּאת, בְּאוֹתוֹ יוֹם יִרְדֶּה
שְׂכִינָה לְאָרֶץ, שְׂפָתוֹב (מלכים-א ח) וְלֹא יִכְלוּ
הַכֹּהֲנִים לַעֲמֹד לְשָׁרֵת וְגו'. מָה הַטַּעַם? מִשּׁוּם כִּי
מִלֵּא כְבוֹד ה' אֶת בֵּית ה'. בְּאוֹתוֹ יוֹם מִמָּשׁ
הַתְּנַלְתָּה הַתְּשַׁבַּחַת (דף קמ"ד ע"א) הַזֹּאת, וְאָמַר אוֹתָהּ
שְׁלֵמָה בְרוּחַ הַקֹּדֶשׁ.

הַתְּשַׁבַּחַת הַשִּׁירָה הַזֹּאת הִיא כְּלָל שֶׁל כָּל הַתּוֹרָה.
הַכְּלָל שֶׁל כָּל מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית. הַכְּלָל
שֶׁל סוּד הָאֲבוֹת. הַכְּלָל שֶׁל גְּלוּת מִצְרַיִם, וּכְשִׁינְאוֹ
יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, וְתְשַׁבַּחַת הַיָּם. הַכְּלָל שֶׁל יו"ד
אֲמִירוֹת וְקִיּוּם שֶׁל הַר סִינַי. וּכְשֶׁהֲלָכוּ יִשְׂרָאֵל
בַּמִּדְבָּר, עַד שֶׁנִּכְנְסוּ לְאָרֶץ וְנִבְנְה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ.
הַכְּלָל שֶׁל עֲטוּר הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ הָעֲלִיּוֹן בְּאַהֲבָה
וְשִׂמְחָה. הַכְּלָל שֶׁל גְּלוּת יִשְׂרָאֵל בֵּין הָעַמִּים
וְהַנְּאֻלָּה שֶׁלָּהֶם. הַכְּלָל שֶׁל תְּחִיַּת הַמֵּתִים, עַד לַיּוֹם
שֶׁהוּא שְׁבַת לַה'. מַה שְׂתִּיחָה, וּמַה שְׂתִּיחָה, וּמַה

שְׁעֵתִיד לְהִיּוֹת אַחַר הַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי, כְּשֶׁתְּהִיָּה שַׁבַּת
לָהּ, הַכֹּל נִמְצָא בְּשִׁיר הַשִּׁירִים.

וְעַל זֶה שְׁנִינוּ, כֹּל מִי שֶׁמוֹצִיא פָּסוּק שֶׁל שִׁיר
הַשִּׁירִים וְאוֹמֵר אוֹתוֹ בְּבֵית הַמִּשְׁתָּה, הַתּוֹרָה
חוֹנֶרֶת שֶׁקֵּ, וְעוֹלָה לְקַדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וְאוֹמֶרֶת
לְפָנָיו: עָשׂוּ אוֹתִי בְּנֵיךָ צְחוּק בְּבֵית הַמִּשְׁתָּה. וְדַאי
שֶׁתּוֹרָה עוֹלָה וְאוֹמֶרֶת כֵּן. וְלִכֵּן צָרִיךְ לְשַׁמֵּר
וְלְהַעֲלוֹת עֲטָרָה עַל רֹאשׁ הָאָדָם כֹּל דָּבָר וְדָבָר שֶׁל
שִׁיר הַשִּׁירִים.

וְאִם תֹּאמַר, לָמָּה הוּא בֵּין הַתּוֹבִיִּים? - כֵּן זֶה
וְדַאי, מִשּׁוֹם שֶׁהוּא שִׁיר הַתְּשַׁבְּחָתָה שֶׁל כְּנֶסֶת
יִשְׂרָאֵל שֶׁמְתַעֲטָרֶת לְמַעְלָה. וְלִכֵּן כָּל הַתְּשַׁבְּחוֹת
שֶׁבְּעוֹלָם לֹא מַעֲלוֹת רְצוֹן לְקַדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כְּמוֹ
הַתְּשַׁבְּחַת הַזֹּאת.

כֵּן לְמִדְּנֵנו: שִׁיר - אַחֵר. הַשִּׁירִים - שְׁנַיִם. אֲשֶׁר -
הֲרִי שְׁלֹשָׁה. וְסוּד זֶה - שְׁנֵתְנָה כּוֹס שֶׁל בְּרָכָה
וְנִטְּלָת בֵּין יָמִין וּשְׂמָאל. וְהַכֹּל מִתְּעוֹרֵר לְמִלְךָ
שֶׁהַשְּׁלוֹם שָׁלוֹ. וּבָזֶה עוֹלָה רְצוֹן לְמַעְלָה לְמַעְלָה

בְּסוּד הָאֵין סוּף. כָּאן נִמְצְאָת מְרַכְבָּה קְדוּשָׁה,
 שְׁהֵרֵי הָאֲבוֹת הֵם הַמְרַכְבָּה, וְדוּד הַמְלֶךְ מִתְחַבֵּר
 עִמָּם, וְהֵם אֲרַבְעָה, סוּד הַמְרַכְבָּה הַקְדוּשָׁה
 הָעֲלִיּוֹנָה (חֲכֵמָה בֵּינָה תַפְאֶרֶת וּמְלֻכוּת, אוֹ חֶסֶד גְּבוּרָה תַפְאֶרֶת וּמְלֻכוּת).
 וְלִכְן אֲרַבַּע תִּבּוֹת בַּפְּסוּק הַרְאִשׁוֹן הַזֶּה, סוּד
 הַמְרַכְבָּה הַקְדוּשָׁה הַשְּׁלֵמָה.

עוֹד סוּד זֶה, שִׁיר - זֶה סוּד שֶׁל דָּוִד הַמְלֶךְ, שֶׁהוּא
 סוּד לְעֵלוֹת בְּשִׁיר. הַשִּׁירִים - אֵלוֹ הָאֲבוֹת,
 סוּד הַמַּמְנִים הַגְּדוֹלִים, מְרַכְבָּה שְׁלֵמָה כְּרֵאוּי.
 אֲשֶׁר לְשֵׁלְמָה - סוּד מִי אֲשֶׁר־כָּבַעַל הַמְרַכְבָּה
 הַשְּׁלֵמָה הַזֶּה.

וּבַפְּסוּק הַזֶּה נִמְצְאָת שְׁלֵמוֹת שֶׁל הַסוּד מִן
 הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם, הַסוּד שֶׁל כָּל
 הָאֱמוּנָה. וְהַכֹּל הוּא מְרַכְבָּה שְׁלֵמָה לְמִי שִׁיּוֹדַע
 וְלְמִי שֶׁלֹּא נוֹדַע, וְאֵין מִי שֶׁעוֹמֵד לְדַעַת בּוֹ. וְלִכְן
 נֵאמַר הַפְּסוּק הַזֶּה בְּאַרְבַּע תִּבּוֹת, סוּד הַמְרַכְבָּה
 הַשְּׁלֵמָה מְכֹל הַצְּדִדִים. מִכָּאן וְהִלָּאָה נִמְסַר הַסוּד
 לְחַכְמִים.

וְעוֹד יֵשׁ בּוֹ סוּד פְּנִימִי, שְׁשֻׁנִינוּ, מִי שְׂרֹאֶה עֲנָבִים
 בְּחֵלוֹם, אִם לְבָנִים - הֵם טוֹבִים. אִם שְׁחָרִים
 - בְּזִמְנָם טוֹבִים, שְׁלֹא בְּזִמְנָם צְרִיכִים רַחֲמִים. מֵה
 שְׁוֹנָה בְּלְבָנִים, וּמֵה שְׁוֹנָה שְׁחָרִים, וּמֵה שְׁוֹנָה
 בְּזִמְנָם, וּמֵה שְׁוֹנָה שְׁלֹא בְּזִמְנָם? וְעוֹד שְׁנִינוּ, אֲכַל
 אֶת אוֹתָם שְׁחָרִים - מְבַטֵּחַ לוֹ שֶׁהוּא בֶּן הָעוֹלָם
 תָּבֵא. לְמָה?

אֲלֹא שְׁנִינוּ, הָעֵץ שֶׁחָטָא בּוֹ אָדָם הָרֵאשׁוֹן, עֲנָבִים
 הָיָה, שְׁפָתוֹב (דברים לב) עֲנַבְמוּ עֲנָבֵי רוֹשׁ,
 וְאֵלֶּה הֵם עֲנָבִים שְׁחָרִים, מִשּׁוֹם שֶׁיֵּשׁ עֲנָבִים
 שְׁחָרִים וְיֵשׁ עֲנָבִים לְבָנִים. הֵלְבָנִים טוֹבִים, שְׁחָרֵי
 הֵם מְצַד הַחַיִּים. שְׁחָרִים צְרִיכִים רַחֲמִים, שְׁחָרֵי הֵם
 מְצַד הַמְּוֹת. בְּזִמְנָם טוֹבִים, מָה הַטַּעַם? מִשּׁוֹם
 שֶׁבְּזִמְנָן שְׁחֵלְבָנִים שׁוֹלְטִים, הַכֹּל מִתְּבַשֵּׂם, שְׁחָרֵי
 בְּאוֹתוֹ זְמַן הַכֹּל צָרִיךְ תְּקוּן, וְהַכֹּל הוּא יָפֵה, וְהַכֹּל
 תְּקוּן אַחֵר, שְׁחָר וְלָבָן. וּבְזִמְנָן שְׁחֵלְבָנִים לֹא
 שׁוֹלְטִים וְנִרְאִים שְׁחָרִים, יֵשׁ לְדַעַת שְׁחָרֵי בְּדִין
 הַמְּוֹת עוֹלָה, וְצָרִיךְ רַחֲמִים, שְׁחָרֵי הָעֵץ שֶׁבּוֹ חָטָא

אָדָם הָרֵאשׁוֹן וְגַרְם מָוֶת לוֹ וְלִכְלֵל הָעוֹלָם הוּא
רְאָהָ.

כָּאֵן יֵשׁ לְהִתְבּוֹנֵן, וְאִם מוֹרֵי לֹא כָאֵן - לֹא אָמַר.
שְׁנִינּוּ שְׁהָעוֹלָם הָיָה הוּא כְּמוֹ הָעוֹלָם
שְׁלִמְעָלָה, וְהָעוֹלָם שְׁלִמְעָלָה - כָּל מַה שְׁיִשְׁנּוּ
בְּעוֹלָם הָיָה, כִּי זֶה לְמַעְלָה. אִם הִנְחָשׁ גַּרְם מָוֶת
לְאָדָם לְמַטָּה, אִזּוֹ לְמָה לְמַעְלָה? (דף קמ"ד ע"ב) אִם תֵּאמַר
(עוֹד) לְאִשָּׁה (לְמַטָּה), שְׁבִגְלֵל הִנְחָשׁ נִגְרַע הָאוֹר, שְׁחֵרֵי
לְפַעְעִים הִלְבְּנָה גִוְרַעַת אוֹרָה וּבְאוֹתוֹ זְמַן הוּא
מִתָּה, הַזְכֵּר לְמָה? שְׂאִם נֵאמַר שְׁהִלְבְּנָה מִתָּה
בְּעֵטְיוֹ שֶׁל נְחָשׁ בְּגִרְיַעַת הָאוֹר, הֵרִי שְׁנִינּוּ שְׁוָה לֹא
הָיָה מְשׁוּם הִנְחָשׁ, אֲלֵא שְׂאִמְרָה הִלְבְּנָה לְפָנֵי
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְכוּ'. הֵרִי לֹא מְשׁוּם הִנְחָשׁ זֶה
הָיָה. וְאִם תֵּאמַר שְׁבִעְלָה כִּי הוּא - חַס וְחִלְיָה
שְׁגִרְיַעוֹת הִיָּתָה לְמַעְלָה.

אֲלֵא כָּל זֶה סְתָרֵי תוֹרָה, וְהִנְחָשׁ תִּקַּן בְּכָל
גִּרְיַעוֹת. בֵּא וּרְאָהָ, וְכִי לְמַדְנֵנוּ, כָּל מַה
שְׁעֲשֵׂה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמַעְלָה וּלְמַטָּה, הַכֵּל

הוא בסוד של זכר ונִקְבָּה, וכִּמְה דְרָגוֹת הֵן
 לְמַעְלָה מִשְׁנוֹת אֵלֹהֵי מַאֲלוֹ. וּמִדְרָגָה עַד דְרָגָה סוֹד
 שֶׁל אָדָם, וְאוֹתָן דְרָגוֹת שֶׁהֵן מִיַּן אֶחָד, עֲשֵׂה אוֹתָן
 הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא דְיוֹקֵן שֶׁל גּוֹף אֶחָד, עַד שְׁעוּלִים
 בְּסוֹד שֶׁל אָדָם.

וְשִׁנְיָנוּ, בַּיּוֹם הַשְּׁנִי שֶׁל מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית, שָׁבוּ
 נִבְרָא גֵיהֶנָּם, נִעֲשֶׂה גּוֹף אֶחָד בְּסוֹד שֶׁל
 אָדָם, וְהֵם אֵיבָרִים מְמַנִּים שְׁמַתְקָרְבִים לְאִישׁ
 וּמֵתִים, וְחוֹזְרִים בְּמַקְדָּם. וְזֶה מַשׁוּם שֶׁהֵם הִתְקָרְבוּ
 לְנַחֵשׁ תְּהֵא, וְהוּא אָדָם הָרֵאשׁוֹן שֶׁהִתְפַּתָּה לְתוֹךְ
 הַמַּשְׁכָּן בְּנַחֵשׁ תְּהֵא וְלָכֵן מֵת, וְהִנַּחֵשׁ גָּרַם לוֹ מָוֶת
 שֶׁהוּא הִתְקָרַב אֵלָיו.

וּבְכָל מְקוֹם אָדָם הוּא זָכָר וְנִקְבָּה, אֲבָל אָדָם
 שֶׁהוּא קְדוּשׁ עֲלִיּוֹן, הוּא שׁוֹלֵט עַל הַכֹּל,
 זֶה הַנּוֹתֵן מְזוּן וְחַיִּים לְכֹל. וְלָכֵן בְּכָל מְנַע אֹר
 הַנַּחֵשׁ הַקָּשָׁה. בְּשִׁטְמָא אֵת הַמַּשְׁכָּן, נִקְבָּתוֹ שֶׁל
 אוֹתוֹ אָדָם מֵתָה כְּמוֹ שְׁאֵמֶר, וְהַזָּכָר מֵת, וְעָלוּ
 בְּמַקְדָּם. וְלָכֵן הַכֹּל כְּמוֹ שְׁלִמְעָלָה.

אֲכַל אֹתָם עֲנָבִים שְׁחָרִים - מִכֶּטֶח לוֹ שֶׁהוּא בֶן
הָעוֹלָם הַבֵּא, מִשּׁוֹם שֶׁהַשְּׂמִיד וְשִׁלְט עַל
אוֹתוֹ מְקוֹם, (וְהַעֲבֵר) וְהַתְגַּבֵּר עָלָיו וְשַׁחַק אוֹתוֹ, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר (דְּנִיאל ז) אֲכָלָה וְשַׁחֲקָה. כִּיּוֹן שֶׁהַעֲבָרָה אוֹתָהּ
קָלָפָה קִשְׁתָּה, הִרִי קָרֵב לָעוֹלָם הַבֵּא וְאִין מִי שֶׁיִּמְחָה
בְּיָדוֹ. וְלָכֵן מִי שֶׁרוֹאֶה בַּחֲלוּמוֹ אוֹתָם עֲנָבִים
שְׁחָרִים אוֹכֵל וּמְחַדֵּק, מִכֶּטֶח לוֹ וְכוּ'.

כְּמוֹ כֵּן לֹא הָיָה שִׁיר בְּבֵית דָּוִד עַד שֶׁהַעֲבָרוּ
אוֹתָם עֲנָבִים שְׁחָרִים וְשִׁלְט עֲלֵיהֶם, וְאִז
נֶאֱמַר שִׁיר הַשִּׁירִים כְּמוֹ שֶׁנֶּתְבָּאֵר. וְאִפְלוּ בְּמְקוֹם
זֶה נִקְרָא עֲנָבִים, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (הוֹשֵׁעַ ט) בְּעֲנָבִים
בַּמִּדְבָּר וְגו', וְאֵלֶּה הֵם עֲנָבִים לְבָנִים.

שִׁירָה זוֹ הִיא מִעֲלָה עַל כָּל שְׂאֵר הַשִּׁירִים שֶׁל
הָרֵאשׁוֹנִים. כָּל הַשִּׁירִים שֶׁהָרֵאשׁוֹנִים
אָמְרוּ, לֹא עָלוּ אֵלָּא תוֹךְ הַשִּׁירִים שֶׁהַמְּלֹאכִים
הָעֲלִיּוֹנִים אָמְרוּ. וְאֵת עַל גַּב שְׁחָרֵי פִרְשׁוּתָהּ, אֲכַל
כְּתוּב שִׁיר הַמַּעֲלוֹת לְדָוִד. שִׁיר הַמַּעֲלוֹת - שִׁיר
שֶׁהַמְּלֹאכִים הָעֲלִיּוֹנִים אוֹמְרִים, שֶׁהֵם מַעֲלוֹת

וּדְרָגוֹת. לְמִי אוֹמְרִים? לְדוֹד. לְבִקֵּשׁ טָרַף וּמְזוֹן
מִמֶּנּוּ.

עוֹד שִׁיר הַמַּעֲלוֹת - כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים מו) עַל
עֲלָמוֹת שִׁיר. (שיר א) עַל בֵּן עֲלָמוֹת אֲהַבּוּךָ.
לְדוֹד - בְּשִׁבִיל דּוֹד הַמְּלֶךְ הָעֲלִיּוֹן שֶׁמְשַׁבַּח תָּמִיד
אֶת הַמְּלֶךְ הָעֲלִיּוֹן.

כִּיּוֹן שֶׁבֵּא שְׁלֵמָה הַמְּלֶךְ, אָמַר שִׁיר שֶׁהוּא עֲלִיּוֹן
לְמַעַלָּה, שֶׁגְּדוּלֵי עוֹלָם עֲלִיוֹנִים אוֹמְרִים
לְמֶלֶךְ הָעֲלִיּוֹן שֶׁהַשְּׁלוֹם בְּלוֹ שָׁלוֹ. כָּל הָאוֹמְרִים
שִׁירָה לֹא עוֹלִים בְּשִׁירָה זוֹ לוֹמַר, אֵלֶּא אוֹתָהּ
שִׁירָה שֶׁאוֹמְרִים מִלְּאֲבֵי הַשָּׁרֵת. פָּרַט לְמֶלֶךְ שְׁלֵמָה
שֶׁעָלָה בְּשִׁירָה הַחַיָּא לְמָה שֶׁגְּדוּלִים עֲלִיוֹנִים עֲמוּדֵי
עוֹלָם אוֹמְרִים. כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם בְּמַרְכָּבוֹת
תַּחְתּוֹנוֹת, וְשְׁלֵמָה הַמְּלֶךְ בְּמַרְכָּבוֹת עֲלִיוֹנוֹת.

וְאִם תֹּאמַר, מִשָּׁה, שֶׁעָלָה בְּדְרָגַת נְבוֹאָה
וּבְחִבּוּבוֹת לְקַדוּשׁ-פְּרוּךְ-הוּא עַל כָּל בְּנֵי
הָעוֹלָם, אוֹתָהּ שִׁירָה שֶׁאָמַר בְּמַרְכָּבוֹת תַּחְתּוֹנוֹת
הִיָּתָה וְלֹא עָלָה יוֹתֵר - בֵּא וּרְאֵה, הַשִּׁירָה שֶׁאָמַר

מִיָּשָׁה עֲלֵתָה לְמַעְלָה וְלֹא לְמַטָּה. אָבֵל לֹא אָמַר
שִׁירָה בְּשִׁלְמָה הַמְּלֶךְ, וְלֹא הָיָה אָדָם שֶׁעָלָה בְּשִׁירָה
כְּמוֹ שִׁלְמָה.

מִיָּשָׁה עָלָה בְּתִשְׁבְּחָתוֹ לְמַעְלָה, וְתִשְׁבְּחָתוֹ הָיְתָה
לְתֵת תִּשְׁבְּחוֹת וְהוֹדָאוֹת לַמֶּלֶךְ הָעֲלִיּוֹן
שֶׁהֶצִּיל אֶת יִשְׂרָאֵל וְעָשָׂה לָהֶם נִסִּים וּגְבוּרוֹת
בְּמִצְרַיִם וְעַל הַיָּם. אָבֵל דָּוִד הַמֶּלֶךְ וְשִׁלְמָה בְּנוֹ
אָמְרוּ שִׁירָה ^(דף קמ"ה ע"א) בְּגִיּוֹן אַחֲרֵי. דָּוִד הִשְׁתַּדֵּל לְתַקֵּן
אֶת הָעֲלָמוֹת וּלְקַשֵּׁט אוֹתָם לְגִבְיֵרָה, שֶׁתִּרְאֶה
הַגִּבְיֵרָה וְעֲלָמוֹתֶיהָ בְּיָפִי, וְלִכְּנֵן הִשְׁתַּדֵּל בְּאוֹתָם
שִׁירִים וְתִשְׁבְּחוֹת שְׂאֲצֵלָם, עַד שֶׁתַּקֵּן וְקַשֵּׁט אֶת
כָּל הָעֲלָמוֹת וְאֶת הַגִּבְיֵרָה.

בְּיּוֹן שָׂבָא שִׁלְמָה, מְצָא גִבְיֵרָה מְקַשֶּׁטֶת
וְעֲלָמוֹתֶיהָ בְּיָפִי, הִשְׁתַּדֵּל לְהַכְנִיסָהּ לְחֻתָּן,
וְהַכְּנִים הִחְתֵּן לְחַפָּה עִם הַגִּבְיֵרָה, וְהַכְּנִים דְּבָרֵי
אַהֲבָה בֵּינֵיהֶם כְּדֵי לְחַפְּרָם בְּאַחַד וְלִהְיוֹת שְׁנֵיהֶם
בְּשִׁלְמוֹת אַחַת בְּחֻבִּיבוֹת שִׁלְמָה. וְלִכְּנֵן שִׁלְמָה עָלָה
בְּתִשְׁבְּחָת עֲלִיּוֹנָה עַל כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם.

מִיֶּשֶׁה וְזוּג אֶת הַגְּבִירָה בְּעוֹלָם הַזֶּה לְמִטָּה לְהִיּוֹת
 בְּעוֹלָם הַזֶּה בְּזוּוג שְׁלָם בְּתַחֲתוֹנִים. שְׁלֵמָה
 וְזוּג אֶת הַגְּבִירָה בְּזוּוג שְׁלָם לְמַעְלָה, וְהַכְּנִים אֶת
 הַחֲתָן לְחַפָּה בְּרֵאשׁוֹנָה, וְאַחַר כֵּן הַכְּנִים אֶת
 שְׁנֵיהֶם לְעוֹלָם הַזֶּה, וְזִמְנָם בְּשִׂמְחָה בְּבֵית הַמְּקוֹדֵשׁ
 שֶׁהוּא בְּנֵה.

וְאִם תֹּאמַר, אֵיךְ הַכְּנִים מִיֶּשֶׁה אֶת הַגְּבִירָה לְבִדָּה
 לְעוֹלָם הַזֶּה, שְׁתֵּרֵי נְרֵאָה בְּפִרוּד? בֵּא וְרֵאָה,
 הַקְּרוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְזוּג אוֹתָה עִם מִיֶּשֶׁה בְּתַחֲלָה,
 וְהִיא הִיָּתָה כֹּלֵת מִיֶּשֶׁה, כְּמוֹ שְׁנֵת־בְּאֵר. כִּיּוֹן
 שֶׁהַזִּידוּנָה עִם מִיֶּשֶׁה, יִרְדָּה לְעוֹלָם הַזֶּה בְּזוּוג שְׁלָם
 הָעוֹלָם הַזֶּה, וְהַתְּקִנָּה בְּעוֹלָם הַזֶּה מֵה שְׁלֵא הִיָּתָה
 מִקֵּדָם לָזֶה, וְלְעוֹלָם לֹא הִיָּתָה בְּפִרוּד.

אֲבָל לֹא הָיָה אָדָם בְּעוֹלָם מִיּוֹם שֶׁנִּבְרָא אָדָם
 שִׁיכְנִים אֶחָבָה וְחִבִּיבוֹת וְדַבְּרֵי זוּוג לְמַעְלָה
 בְּרֵט לְשִׁלְמָה הַמְּלִךְ שֶׁתִּקַּן הַזוּוג שְׁלֵמָה
 בְּרֵאשׁוֹנָה, וְאַחַר כֵּן הַזִּמְיָן אוֹתָם כְּאַחַד בְּבֵית
 שֶׁתִּקַּן לָהֶם. אֲשֶׁרֵיהֶם דָּוִד וְשִׁלְמָה כְּנוֹ שֶׁתִּקַּנוּ אֶת

הזיווג שְׁלֹמֶעֱלָה. מִיּוֹם שֶׁאָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
לְלַבְנָה לְכִי וְהַקְטִינִי אֶת עֲצֻמְךָ, לֹא הִזְדַּוְּגָה בְּזוּג
שָׁלֵם עִם הַשְּׁמַשׁ, פָּרַט לְכַשְׁפָּא הַמְּלִךְ שְׁלֹמָה.

שִׁיר הַשִּׁירִים - הֵרִי פָּאן חֲמִשׁ דְּרָגוֹת לְדַבֵּק
בְּעוֹלָם הַפֶּא. שִׁיר - אַחַת. הַשִּׁירִים - שְׁתֵּים. הֵרִי
שְׁלֹשׁ. אֲשֶׁר - הֵרִי אַרְבַּע. לְשֹׁלְמָה - הֵרִי חֲמִשׁ.
בְּחַמִּישֵׁי הוּא. שְׁתֵּי יוֹם הַחֲמִשִּׁים הוּא סוּד הַיּוֹבֵל.

בֹּא וּרְאֵה, אֶת הַזְיוּג הָעֲלִיּוֹן לֹא יִכַּל שְׁלֹמָה לְתַקֵּן,
אֵלָּא מִשׁוּם שֶׁנִּמְצָא זְיוּג לְמִטָּה מִקֶּדֶם לְבֵן,
וּמִיְהוּ? הַזְיוּג שֶׁל מִשָּׁה. שָׂאֵם לֹא הָיָה אִזּוֹ הַזְיוּג
הַזֶּה, לֹא הִתְתַּקֵּן הַזְיוּג שֶׁל מִעֲלָה. וְהַכֹּל הוּא בְּסוּד
עֲלִיּוֹן לְחַכְמֵי הַלֵּב.

בְּתוֹב (מלכים-א ה) וַיְדַבֵּר שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים מְשָׁל וַיְהִי
שִׁירוֹ חֲמִשָּׁה וְאַלְף. פְּסוּק זֶה פִּרְשׁוּהוּ
הַחֲבָרִים. אֲבָל וַיְדַבֵּר שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים מְשָׁל, וַדַּאי
שָׁעַל כָּל דָּבָר וְדָבָר שֶׁהוּא הָיָה אֹמֵר, הָיוּ בּוֹ
שְׁלֹשֶׁת אֲלָפֵי מְשָׁלִים, כְּמוֹ סֵפֶר שֶׁל קַהֲלֵת שֶׁהוּא
בְּסוּד עֲלִיּוֹן וְהוּא בְּדָרְךְ מְשָׁל, שְׂאִין בּוֹ פְּסוּק

שְׂאִינֹו בְּחֻכְמָה עֲלִיזָנָה וּבְדַרְדָּךְ מִשָּׁל אֶפְלוֹ הַפְּסוּק
הַקָּטָן שָׁבוּ.

שְׂכַשְׁתִּיהָ מִזֵּיעַ רַב הַמְּנוּנָא סָבָא הָרֵאשׁוֹן לַפְּסוּק
תָּוָה, (קחלת יא) שְׁמַח בְּחוּר בְּיַלְדוּתְךָ
וַיְטִיבְךָ לְבָךְ בְּיָמֵי בְּחוּרוֹתֶיךָ - הָיָה בּוֹכָה. וְאָמַר,
וַדְּאֵי פְּסוּק זֶה נֶאֱמַר הוּא, וְהוּא בְּדַרְדָּךְ מִשָּׁל, וּמִי
יְכוּל לַעֲשׂוֹת דְּרָשׁ בְּמִשָּׁל זֶה?! וְאִם הוּא דְרָשׁ, אִין
בּוֹ דְרָשׁ אֵלָא כְּמוֹ שְׂרָאִינֹו בְּעֵינֵינִים. וְאִם זֶה חֻכְמָה,
מִי יְכוּל לְדַעַת אוֹתָהּ?!

מִיָּד הָיָה שָׁב וְאָמַר, כְּתוּב (בראשית לז) אֵלֶּה תִּלְדוּת
יַעֲקֹב יוֹסֵף בֶּן שִׁבְעַ עֶשְׂרֵה שָׁנָה וְגו'. פְּסוּק
זֶה שֶׁל קַהֲלֵת הוּא מִשָּׁל לַחֻכְמָה שֶׁל פְּסוּק זֶה שֶׁל
הַתּוֹרָה, וְזֶה מִשָּׁל לָזֶה. שְׁמַח בְּחוּר בְּיַלְדוּתְךָ -
וְהוּא גַעַר. וַיְטִיבְךָ לְבָךְ - הָיָה רָעָה אֶת אֶחָיו
בְּצֵאֵן. בְּיָמֵי בְּחוּרוֹתֶיךָ - אֶת בְּנֵי בְּלָחָה וְאֶת בְּנֵי
זְלָפָה נְשֵׁי אָבִיו. וְדַע כִּי עַל כָּל אֵלֶּה - וַיֵּבֵא יוֹסֵף
אֶת דְּבַרְתֶּם רָעָה. וַיְבִיאֲךָ אֱלֹהִים בְּמִשְׁפָּט - אֵלֶּה

תלדות יַעֲקֹב יוֹסֵף. יוֹסֵף נִכְלָל בַּיַּעֲקֹב, וְהַסּוּדוֹת
שֶׁל סִתְרֵי הַתּוֹרָה מִי יְכוּל לְדַעַת אוֹתָם!?

וְהַמָּשָׁל הַזֶּה הִתְפַּשֵּׁט לְשֵׁלֶשֶׁת אֲלָפֵי מִשְׁלֵי, ^{(דף}
וְכֹלָם בַּמָּשָׁל הַזֶּה, בַּשָּׁעָה שִׁיוֹסֵף ^{קמה ע"ב)}
נִכְלָל בַּיַּעֲקֹב, שֵׁלֶשֶׁת אֲלָפִים הֵם, בְּאַבְרָהָם יִצְחָק
וַיַּעֲקֹב, שְׁבַלָם בַּמָּשָׁל הַזֶּה בְּסוּד הַחֲכָמָה. וְכֵאֵן
בְּמָה סוֹחֲרִים הֵם בַּמִּשְׁאֵל שֶׁל הַנְּסֻתָּה, וּבָהֶם דִּירֵי
הַמְּגֻנָּים שְׂאִין לָהֶם חֲשָׁבוֹן לְסִתְרֵי הַחֲכָמָה.

וַיְהִי שִׁירוֹ חֲמִשָּׁה וְאַלְף. כֹּךְ בְּאַרְנֹו, וַיְהִי שִׁירוֹ שֶׁל
מָשָׁל, וְהַכֹּל אֶחָד, בֵּין מִי שֶׁאָמַר וַיְהִי שִׁירוֹ
שֶׁל שְׁלֹמֹה, בֵּין מִי שֶׁאָמַר וַיְהִי שִׁירוֹ שֶׁל מָשָׁל.
הַכֹּל אֶחָד הוּא, וְאֵת הַכֹּל הוּא אָמַר. וַיְהִי שִׁירוֹ -
זֶה שִׁיר הַשִּׁירִים. וְכִי חֲמִשָּׁה וְאַלְף הוּא שִׁיר
הַשִּׁירִים? וְדַאי כֹךְ זֶה, חֲמִשָּׁה הֵם שְׁעָרִים נִפְתָּחִים
שֶׁנִּפְתָּחִים בַּמְּלֶכֶת שֶׁהַשְּׁלוֹם שָׁלוֹ, וְהֵם חֲמִשׁ מֵאוֹת
שָׁנִים שֶׁל עֵץ הַחַיִּים. חֲמִשִּׁים שָׁנוֹת הַיּוֹבֵל.

וְאַלְף - זֶהוּ עֵץ הַחַיִּים, חֶתֶן שִׁיוֹצֵא מִצִּדּוֹ, וְהוּא
יּוֹרֵד כָּל אוֹתָם הַחֲמִשָּׁה לְהַבְיֵאֵם לַכֶּלֶת.

יִזְמוּ שָׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הוּא אֵלֶּף שָׁנִים, וְזֶהוּ
הַנֶּהָר שֶׁשׁוֹפֵעַ וְיוֹצֵא מֵעֵדֶן. יוֹסֵף הַצַּדִּיק. שֶׁנִּקְרָא
צַדִּיק עַל שֵׁם הַלְּבָנָה, כְּמוֹ שֶׁהַתָּנָה בָּהּ הַקְּדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא. וּמִשׁוֹם כֵּן שִׁיר הַשִּׁירִים קָדַשׁ קִדְשֵׁים.

וְאֵינִי לֶךְ פְּסוּק בַּשִּׁיר הַשִּׁירִים שֶׁאֵינִי בּוֹ סוּד שָׁל
חֲמִשָּׁה וְאֵלֶּף וְדָאֵי. שִׁיר הַשִּׁירִים וְדָאֵי שֶׁכָּד
הוּא. חֲמִשׁ דְּרָגוֹת הָיוּ בַּפְּסוּק הַזֶּה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר.
וְאִם תֵּאמַר, הָאֵלֶּף לָמָּה לֹא נִזְכָּר כָּאֵן? וְדָאֵי
שֶׁאֵזְרוּ אֵלֶּף הָיָה טְמִיר, וְהוּא טְמִיר עַד שֶׁהַתְּחִבָּרָה
אֵשָׁה בְּבַעֲלָהּ. וְלִכֵּן הַשְּׁתַדֵּל שְׁלֵמָה לְהַבִּיא אוֹתוֹ
אֵלֶּף לַבַּלָּה, בַּסֵּתֶר שָׁל הַחֲכָמָה הָעֲלִיּוֹנָה.

כִּיּוֹן שֶׁעָשָׂה קָדַשׁ הַקְּדוּשִׁים לְמִטָּה גְּנוּז וְטְמִיר,
וְהַכְּנִים לְשֵׁם אֵת סוּד קָדַשׁ הַקְּדוּשִׁים לַעֲשׂוֹת
גְּנִיזוֹת הַשְּׁמוּשׁ הַשְּׁלֵם לְמַעַלָּה וְלְמִטָּה כְּרָאוּי. קָדַשׁ
הַקְּדוּשִׁים הוּא לְמַעַלָּה, סוּד הַחֲכָמָה הָעֲלִיּוֹנָה
וְהַיּוֹבֵל. כְּמוֹ זֶה יוֹרְשִׁים הֶחָתָן וְהַכֶּלֶה יִרְשֵׁת הָאָב
וְהָאִם.

וְחִזְרוּ נְחַלְתַּת הַיְרֵשָׁה בְּגִזּוֹן אַחֲרָה. יְרֵשֶׁת הָאָב יְרֵשָׁה
הַבֵּת בְּעֵלְיָתוֹ שֶׁל הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה, וְנִקְרָא
אָף כָּךְ קִדְשׁ, חֻכְמָה. יְרֵשֶׁת הָאִם יְרֵשׁ הַבֶּן, וְנִקְרָא
קִדְשִׁים, מִשּׁוּם שֶׁנִּטַּל אֶת כָּל אוֹתָם הַקִּדְשִׁים
הָעֲלִיּוֹנִים וְכַנְסָם אֵלָיו, וְאַחַר כָּךְ נוֹתֵן אוֹתָם
וּמְכַנְיָם לַכֹּהֵן.

וְעַל זֶה אָמַר שִׁיר הַשִּׁירִים. שִׁיר - לְקִדְשׁ. הַשִּׁירִים
- לְקִדְשִׁים, לְהִיּוֹת הַכֹּל קִדְשׁ קִדְשִׁים בְּסוּד
אֶחָד כְּמוֹ שְׂרָאוּי. אֲשֶׁר לְשִׁלְמָה - הָרִי נְתַבְּאָר,
לְמֶלֶךְ שֶׁהַשְּׁלוֹם שָׁלוֹם.

וְאִם תֵּאמַר שֶׁשֶּׁבַח זֶה הוּא שָׁלוֹם - אֵל תֵּאמַר כָּךְ,
אֵלֶּיךָ הַשֶּׁבַח עוֹלָה לְמָקוֹם עֲלִיּוֹן. אֲבָל כָּאֵן
הוּא סוּד. כְּשֶׁמֵּת תְּקַנִּים זָכַר וְנִקְבָּה כְּאֶחָד תַּחַת
הַמֶּלֶךְ הָעֲלִיּוֹן, אֵין אוֹתוֹ מֶלֶךְ מְתַעֲלָה לְמַעְלָה
וּמִתְמַלֵּא מִכָּל הַקִּדְשׁוֹת וּמִכָּל הַבְּרָכוֹת שֶׁשׁוֹפְעוֹת
לְמַטָּה, וּמִתְמַלֵּא וּמְרִיק לְמַטָּה, וְזוֹהִי תְּשׁוּבָת
הַמֶּלֶךְ הָעֲלִיּוֹן, כְּשֶׁמֵּת מִלֵּא קִדְשׁוֹת וּבְרָכוֹת וּמְרִיק
לְמַטָּה.

וְלִבֵּן הַתְּפִלוֹת וְהַבְּקָשׁוֹת - שְׂוִיתֵתִיקוֹן וְיִתְמֵלֵא
 אוֹתוֹ הַמְּבֹעַ הָעֲלִיּוֹן. שְׂפִינֵן שֶׁהוּא מִתְּתִיקוֹן
 כָּרְאוּי מִמְּרֵאחֹו וּמִמְּרֵאָה שֶׁל אוֹתוֹ הַתְּתִיקוֹן,
 מִתְּתִיקוֹן הָעוֹלָם הַתְּתִיקוֹן וְעֲלֵמוֹתֶיהָ, וְלֹא צָרִיךְ
 לְהַתְּתִיקוֹן הָעוֹלָם הַתְּתִיקוֹן אֶלֶּא מִהַמְּרֵאָה שֶׁל
 הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן, לְלִבְנָה אֵינן מְרֵאָה מִעֲצָמָה כָּלֵל,
 פָּרֵט לְבֹאֲשֶׁר מִתְּתִיקָנָת בְּשִׁמְשׁ וּמְאִירָה, וּמִמְּרֵאָה
 הַשִּׁמְשׁ וְתִיקוֹנֹו נִתְּתִיקָנָת הַלִּבְנָה וּמְאִירָה.

מֵה שְׂצָרִיכִים הַתְּפִלוֹת וְהַבְּקָשׁוֹת - שְׂוִיאוֹר וְיִתְתִיקוֹן
 אוֹתוֹ מְקוֹם שְׂוִיצָא מִמְּנוֹ אוֹר. שְׂפִינֵן שֶׁאוֹתוֹ
 מְקוֹם מְתִיקוֹן מִן הַמְּרֵאָה שֶׁלוֹ, מִתְּתִיקוֹן כָּל מֵה
 שְׂלִמְטָה. וְלִבֵּן הַתְּשִׁבְחָת שְׂאֵמֵר שְׂלִמְטָה, לֹא
 הַשְּׂתַדֵּל אֶלֶּא בְּשִׁבִיל הַמְּלִךְ שֶׁהַשְּׁלוֹם שֶׁלוֹ
 שְׂוִיתֵתִיקוֹן. כִּיּוֹן שֶׁהַתְּתִיקוֹן מִמְּרֵאָחֹו, הַכֵּל הַתְּתִיקוֹן.
 וְאִם הוּא לֹא הַתְּתִיקוֹן, אֵינן תִּיקוֹן לְלִבְנָה לְעוֹלָמִים,
 וּמִשׁוֹם כֵּךְ אֲשֶׁר לְשִׁלְמָה. שְׂוִיתֵתִיקוֹן וְיִתְמֵלֵא כָּרְאוּי
 כָּרְאוּשׁוֹנָה, כְּמוֹ שְׂנִתְּתִיקָר. (דף קמו ע"א)

(שמות כה) וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה מֵאֵת כָּל אִישׁ וְגו',
 סוד הסודות לְיִוְדְעֵי הַחֲכָמָה. כְּשֶׁעָלָה בְרָצוֹן
 סֵתֵר כָּל הַסִּתְרִים לַעֲשׂוֹת כְּבוֹד לְכְבוֹדוֹ, הַשֵּׁיב
 רוּחַ מִנְקֵדָה עֲלֵיוֹנָה שְׁשׁוּפַעַת מְלֻמְעָלָה לְמִטָּה,
 וְשָׁם תִּקְוֵנוּ לְהִתְיַשֵּׁב בְּעוֹלָם תְּהִה. לָמָּה? בְּשִׁבִיל
 שְׂאֵם לֹא יִהְיֶה עֶקֶר וְשָׂרֵשׁ בְּעוֹלָם תְּהִה, לֹא
 יִהְיֶה כְּלִי לְהוֹרִיק בְּעוֹלָם תְּהִה כָּלָל. וְאִם לֹא
 יִרִיק לְעוֹלָם תְּהִה, מִיָּד נֶאֱבָד וְלֹא יָכוֹל לַעֲמֹד
 אֶפְלוּ רָנַע אֶחָד. אֲבָל מִשׁוֹם שְׁתִּקְוֵנוּ הוּא מִן
 הָעוֹלָם תְּהִה, מִתְּמִילָא מִצֵּד אֶחָד לְהוֹרִיק לְעוֹלָם
 תְּהִה, וּמִצֵּד אֶחָד לְהוֹרִיק לְמִלְאָכִים הָעֲלִיּוֹנִים.
 וְהַכֹּל נִזְוֵנוּ מִמֶּנּוּ כְּאֶחָד.

שְׁלֵמוֹת הַתִּקְוֵן שֶׁל הָרוּחַ הַזֶּה - רוּחוֹת הַצְּדִיקִים
 בְּעוֹלָם תְּהִה. רוּחַ זֶה נִשְׁלָמָה בְּזִמְן שְׁחֲנוּד
 וַיִּרַד וּמִתְלַאֵל הָיוּ בְּעוֹלָם, וּכְשֶׁהִתְרַבּוּ הָרָשָׁעִים
 בְּעוֹלָם זָוָה הַשְׁלֵמוֹת הַהִיא מִמֶּנּוּ. אֶחָד שְׁאֶבְדוּ -
 כָּאֵן נַח וְהַשְּׁלִים אוֹתוֹ. כָּאֵן דוֹר הַפְּלָגָה וְהִזִּיז אוֹתָהּ
 שְׁלֵמוֹת מִמֶּנּוּ - כָּאֵן אֶבְרָהָם וְהַשְּׁלִים אוֹתוֹ. כָּאֵן
 אֲנָשֵׁי סְדוֹם וְהִזִּיזוּ אוֹתוֹ - כָּאֵן יִצְחָק וְהַשְּׁלִים אוֹתוֹ.

בָּאוּ פְּלִשְׁתִּים וְרָשָׁעֵי הַדֹּר וְהִזְיוּ אוֹתוֹ מִמֶּנּוּ - בָּא
יַעֲקֹב וּבָנָיו, הַמָּטָה הַשְּׁלֵמָה, וְהַשְּׁלִימוֹ אוֹתוֹ.

יֵצְאוּ מִהָאָרֶץ הַקְּדוֹשָׁה וְיָרְדוּ לְמִצְרַיִם, וּבְשָׂבִיל
הַתַּעֲבֹכָה שָׁם. וּבְשׁוֹם שְׁחֹזְרוּ שָׁם יִשְׂרָאֵל
לְמַעֲשֵׂי הַמִּצְרַיִם, נִבְנְעָה וְזָוָה אוֹתָהּ שְׁלֵמוֹת מִמֶּנּוּ,
עַד שְׂיֵצְאוּ מִמִּצְרַיִם וּבָאוּ לַעֲשׂוֹת מִשְׁכָּן. אָמַר
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: רְצוֹנִי לְדוֹר בֵּינֵיכֶם, אֲבָל לֹא
יָכוֹל עַד שֶׁתִּתְקַנּוּ אוֹתָהּ רוּחַ שְׁלֵי שֶׁתִּשְׁרָה
בֵּינֵיכֶם. זֶהוּ שְׁפָתוֹב וְעָשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ וְשִׁכְנֵתִי
בְּתוֹכֶם. וְזֶהוּ סוֹד הַכֶּתוּב וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה. אָמַר
מֹשֶׁה לְקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: מִי יָכוֹל לְקַחַת אוֹתָהּ
וְלַעֲשׂוֹת אוֹתָהּ? אָמַר לוֹ: מֹשֶׁה, לֹא כִּמוֹ שֶׁאַתָּה
חוֹשֵׁב, אֲלֵא - מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לְבוֹ וְגו',
מֵאוֹתוֹ רְצוֹן וְרוּחַ שְׁלָתָם תִּקְחוּ אוֹתָהּ וְתִשְׁלִימוּ
אוֹתָהּ.

בְּשָׂבָא שְׁלֵמָה, תִּתְקַן אוֹתָהּ רוּחַ בְּשְׁלֵמוֹת
שְׁלֵמָעֻלָּה, שְׁחֵרֵי מִיּוֹם שֶׁנִּשְׁלְמָה לְמָטָה
בֵּימֵי מֹשֶׁה לֹא הוֹסְרָה אוֹתָהּ שְׁלֵמוֹת מִמֶּנּוּ. (עַד שָׂבָא

שְׁלֹמֹה) כִּיּוֹן שָׁבָא שְׁלֹמֹה, הַשְׁתַּדֵּל לְהַשְׁלִימוֹ לְמַעַלָּה, וְהִתְחִיל לְתַקֵּן אֶת מְרֵאָה הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן לְהִתְתַּקֵּן מֵאוֹתוֹ מְרֵאָה שֶׁל הָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן, וְזֶהוּ אֲשֶׁר לְשֹׁלֹמֹה.

השלמה מההשמטות (סימן ג) מספר הבהיר

יֵשֵׁב רַבִּי בְּרַכְיָה וְדַרְשׁ, מֵהוּ שְׁכַתּוֹב (שמות כה) וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה? כִּדְ אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אוֹתָהּ תְרוּמָה תָּרִימוּ אוֹתָהּ בְּתַפְלוּתֵיכֶם, וּמִי הוּא אוֹתוֹ שֶׁנִּדְבְּנוּ לָבוֹ לְהַמְשִׁיךְ מִן הָעוֹלָם הַזֶּה - בְּבִדּוּהוּ, כִּי בּוֹ אֲנִי שֹׁמֵחַ שִׂידִיעַ שָׁמַי, וּמִמֶּנּוּ רָאוּי לְקַחַת אֶת תְּרוּמָתִי, שֶׁנֶּאֱמַר (שם) מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לָבוֹ תִקְחוּ אֶת תְּרוּמָתִי, מֵאוֹתוֹ הַמִּתְנַדֵּב. שֶׁאָמַר רַבִּי רַחֲמִימַאי, צַדִּיקִים וְחַסִּידִים שְׁבִי שְׂרָאֵל שְׁמֵרִימִין אוֹתִי עַל כָּל הָעוֹלָם בְּזִכְיוֹתֵיהֶן וּמֵהֶם מִתְפָּרְנִים הַל"ב, וְהַלֵּב מִפְּרָנְסוֹן.

וְכָל הַצּוּרוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת הַמְּמַנּוֹת עַל הָאֲמוֹת, וַיִּשְׂרָאֵל קְדוֹשִׁים נִטְלוּ מִגּוֹף הָאֵילָן וּמִלָּבוֹ. מֵה לֵב הָדָר, פְּרִי הַגּוֹף - אֵף יִשְׂרָאֵל נִטְלוּ עֵץ

הָדָר. מָה אֵילָן תָּמָר, עֲנַפֵּי סְבִיבֵי וְלוּלָבוּ בְּאִמְצַע
 - אֵף יִשְׂרָאֵל נָטְלוּ גֹוֹף הָאֵילָן הַזֶּה, שֶׁהוּא לְבוּ.
 וּבְנֵגֶד הַגֹּוֹף הוּא חוּט הַשְּׂדֵרָה בְּאָדָם, שֶׁהוּא עֶקֶר
 הַגֹּוֹף, לָמָּה לוּלָב זֶה כָּתוּב לוֹ לֵב - אֵף הַלֵּב מְסוּר
 ל"ו. וּמָה ל"ב זֶה שְׁלֹשִׁים וּשְׁתַּיִם נְתִיבוֹת חֲכֻמָּה
 בוּ - אֵף בְּכָל נְתִיב מֵהֶם צוּרָה שׁוֹמֶרֶת, שֶׁנֶּאֱמַר
 (בראשית ג) לְשָׁמֹר אֶת דֶּרֶךְ עֵץ הַחַיִּים.

וּמָהוּ (ש) וַיִּשְׁכַּן מִקְדָּם לְנֹן עֵדֶן? וַיִּשְׁכַּן בְּאוֹתָן
 נְתִיבוֹת שְׁקָדְמוֹ לְאוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁנֶּקְרָא לְנֹן
 וְשְׁקָדָם לְכְרוּבִים, שְׁכַתוֹב (ש) וְאֵת הַכְּרֻבִים.
 וְשְׁקָדָם לְלֶחֶט, שְׁכַתוֹב (ש) אֶת לֶחֶט הַחֶרֶב. וְהָרִי
 כְּתוּב שָׁמַיִם וְאֵשׁ קְדָמוֹ, שְׁכַתוֹב (ש) יְהִי רָקִיעַ
 בְּתוֹךְ הַמַּיִם. וְכְתוּב וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְרָקִיעַ שָׁמַיִם.
 וּמִנֵּיִן לָנוּ שְׁשָׁמַיִם הָיוּ אֵשׁ? שְׁכַתוֹב (דברים ד) כִּי ה'
 אֱלֹהֵינוּ אֵשׁ אֲכֹלָה הוּא.

וּמִנֵּיִן לָנוּ שְׁשָׁמַיִם הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא? שְׁכַתוֹב
 (מלכים א ח) וְאֶתָּה תִשְׁמַע הַשָּׁמַיִם. הָאֵם
 שְׁלֹמֹה מִתְפַּלֵּל אֶל הַשָּׁמַיִם שִׁישְׁמְעוּ תִפְלֹתוֹ? אֵלָּא

שְׁנִקְרָא שְׁמָם עַל שְׁמוֹ, שְׁכַתוּב (מלכים-א ה) הַשָּׁמַיִם
 וְשָׁמַי הַשָּׁמַיִם לֹא יִכְלָפוּדָה. הֲרֵי שְׁמוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא וְהֲרֵי אֵשׁ. וְאִמְרַת קָדָם? אֵלָּא אָמַר,
 בְּחָם קָדָם שֶׁל אוֹתָן הַצּוּרוֹת שֶׁל הַמָּקוֹם הַהוּא.
 וּמָהוּ כְחָם? כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (שמואל-א ב) אֵינן קָדוֹשׁ כִּי
 כִּי אֵינן בְּלִתְיָה וְאֵינן צוּר כַּאֲלֵהֵינוּ.

יֵשֵׁב רַבִּי בְּרַכְיָה וְדַרְשׁ, מָהוּ הַלּוּלָב שְׁאֵנֵנו
 אוֹמְרִים? אֵלָּא לוֹ מָסַר הַלֵּב. וְהֵיאָדָה? אָמַר
 לוֹ, שְׁלֹשָׁה שָׁרִים הֵם, תל"י וְנִלְגַל וְל"ב, וְלִכְל אֶחָד
 וְאֶחָד שְׁנַיִם עֶשֶׂר. חֲזָרוּ הַשְּׁלֹשָׁה מִנֵּינ ל"ו, וּבְחָם
 נִתְקַיָּם הָעוֹלָם, שְׁכַתוּב (משלי כה) וְצַדִּיק יִסוּד עוֹלָם.
 שְׁנֵינֵנו, עֲמוּד אֶחָד מִן הָאָרֶץ עַד לְרַקִּיעַ וְצַדִּיק
 שְׁמוֹ, עַל שֵׁם הַצַּדִּיקִים, וְנִתְגַּבַּר. וְאִם לֹא -
 מִתְחַלֵּשׁ, וְהוּא סוּבֵל כָּל הָעוֹלָם, שְׁכַתוּב וְצַדִּיק
 יִסוּד עוֹלָם. וְאִם חֲלָשׁ, לֹא יוּכַל לְהִתְקַיָּם הָעוֹלָם.
 הַלְּבָד אֶפְלוּ אֵינן בְּעוֹלָם אֵלָּא צַדִּיק אֶחָד, מִעֲמִיד
 אֶת הָעוֹלָם. לְפִיכָד קָחוּ תְרוּמָתִי מִמֶּנּוּ תְחִלָּה,
 וְאַחֲרָיו זֹאת הַתְרוּמָה אֲשֶׁר תִּקְחוּ מֵאַתֶּם, מֵאֵת
 הַנְּשֹׂאָר. וּמָהוּ וְהָב וְכֶסֶף וְנַחֲשֵׁת?

דָּבָר אַחֵר וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה - וַיִּקְחוּ לִי לְקֹדֶשׁ
 תְּרוּמָה, שֶׁהִיא יו"ד, וְהִיא עֲשִׂירֵי. וּמִנֵּינן לָנוּ
 שֶׁעֲשִׂירֵי קֹדֶשׁ? שְׁפָתוֹב (ויקרא כו) הָעֲשִׂירֵי יִהְיֶה קֹדֶשׁ,
 לְקֹדֶשׁ. וּמֵהוּ קֹדֶשׁ? שְׁפָתוֹב (יחזקאל מד) וַיֵּרְאֵשִׁית כָּל
 בְּבוּרֵי כָל וְכָל תְּרוּמַת כָּל מִכָּל תְּרוּמוֹתֵיכֶם,
 שְׁפָתוֹב (תהלים קיא) רֵאשִׁית חֲכֻמָּה יֵרְאֵת ה', אִין
 חֲכֻמָּה אֵלָּא יֵרְאֵת הַשָּׁם. (עד כאן מההשמטות)

וְזֹאת הַתְּרוּמָה - הָרִי נֹאמֵר, שֶׁכְּשֶׁהִתְנַלָּה הַקֹּדֶשׁ
 בָּרוּךְ הוּא עַל הַר סִינִי, כְּשֶׁנִּתְּנָה תּוֹרָה
 לְיִשְׂרָאֵל בְּעֶשֶׂר אֲמִירוֹת, כָּל אֲמִירָה וְאֲמִירָה
 עֲשָׂתָה קוֹל, וְאוֹתוֹ קוֹל נִחְלַק לְשִׁבְעִים קוֹלוֹת,
 וּכְלָם הָיוּ מְאִירִים וְנוֹצְצִים לְעֵינַי כָּל יִשְׂרָאֵל, וְהָיוּ
 רוֹאִים עֵינַי בְּעֵינַי אֶת זֵיו כְּבוֹדוֹ. וְהוּא שְׁפָתוֹב (שמות כ)
 וְכָל הָעָם רֹאִים אֶת הַקּוֹלֶת. רוֹאִים וְנֹאִי.

וְאוֹתוֹ קוֹל הָיָה מִתְּרָה בְּכָל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל
 וְאוֹמֵר לָהֶם: תִּקְבְּלֵ אֹתִי עֲלֶיךָ בְּכֹף וְכֹף
 מִצּוֹת שְׁפַתוֹרָה? וְאָמְרוּ בֵּן. תָּזַר לוֹ עַל רֵאשִׁו
 וְהִתְנַלְּגַל עֲלָיו, וְהָיָה מִתְּרָה בּוֹ וְאוֹמֵר לוֹ: תִּקְבְּלֵ

אותי עֲלִיךְ בְּכַף עֲנָשִׁים שְׁבִתוּרָה? וְהִיָּה אוֹמֵר בֶּן.
 אַחַר כֵּן חָזַר אוֹתוֹ הַקּוֹל וְנָשַׁק אוֹתוֹ בְּפִיו. וְהוּ
 שְׁבִתוּב (שיר א) יִשְׁקֵנִי מִנְּשִׁיקוֹת פִּיהוּ.

וְאִז כָּל מַה שֶּׁהָיוּ רוֹאִים יִשְׂרָאֵל בְּאוֹתוֹ זְמַן, הָיוּ
 רוֹאִים בְּתוֹךְ אֹר אֶחָד שֶׁקֵּבֵל כָּל אוֹתָם
 הָאוֹרוֹת הָאֲחֵרִים, וְהָיוּ מִשְׁתַּוְּקִים לְרֵאוֹת. אָמַר
 לָהֶם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: אוֹתוֹ הָאֹר שְׂרָאִיתֶם בְּהַר
 סִינַי שֶׁקֵּבֵל כָּל אוֹתָם גּוֹנֵי הָאוֹרוֹת וְתִשׁוּקֶתְכֶם
 עָלָיו, תִּקְבְּלוּ אוֹתָהּ וְתִקְחוּ אוֹתָהּ אֵלֵיכֶם, וְאוֹתָם
 גּוֹנִים שֶׁהֵיָא מִקְבָּלָת, אֵלֶּה הֵם זָהָב וְכֶסֶף וְנִחְשָׁת
 וְגו'.

דָּבָר אַחַר יִשְׁקֵנִי מִנְּשִׁיקוֹת פִּיהוּ - מָה רָאָה
 שְׁלֵמָה הַמְּלֶךְ שֶׁהַכֹּנִים דְּבָרֵי אֶהְבָּה בֵּין
 הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן לָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן, וְרֵאשִׁית הַתְּשׁוּבָת
 שֶׁל הָאֶהְבָּה שֶׁהַכֹּנִים בִּינֵיהֶם הוּא יִשְׁקֵנִי? אֵלֶּה
 הָרֵי פְרִשׁוּהָ וְכָךְ הוּא, שְׂאִין אֶהְבָּה שֶׁל דְּבָקוֹת רוּחַ
 בְּרוּחַ פָּרֻט לְנִשְׁיָקָה, וְנִשְׁיָקָה הִיא בְּפֶה,
 (דף קמו ע"ב) שֶׁהֵיָא מִבּוֹעַ שֶׁל הָרוּחַ וְהַמּוֹצֵא שָׁלוֹ. וְכִשְׁנוֹשְׁקִים

וְהָ לְזוֹת, נִדְבָקוֹת הָרוּחוֹת אֵלֶּה בְּאֵלֶּה וְנִהְיִים אֶחָד,
וְאִזּוֹ זוֹהִי אֶהְבֵּה אֶחָת.

בְּסִפְרוֹ שֶׁל רַב הַמְּנוּנָא סָבָא הִרְאִישׁוֹן הָיָה אוֹמֵר
עַל הַפְּסוּק הַזֶּה, נִשְׁיָקָה שֶׁל אֶהְבֵּה
מִתְפַּשְׁטָת לְאַרְבַּע רוּחוֹת, וְאַרְבַּע רוּחוֹת נִדְבָקוֹת
בְּאֶחָד, וְהֵן בְּתוֹךְ סוּד הָאֱמוּנָה, וְעוֹלוֹת בְּאַרְבַּע
אוֹתוֹת. וְאוֹתָן הָאוֹתוֹת שֶׁל הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ תְּלוּיִים
בָּהֶם, וְעֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים תְּלוּיִים בָּהֶם, וְתִשְׁבַּחַת
שִׁיר הַשִּׁירִים תְּלוּיָה בָּהֶם. וּמָה הוּא? אֶהְבֵּ"ה. וְהֵן
מְרַבֵּה עֲלִיוֹנָה. וְהֵם חֲכָרוֹת וְדְבָקוֹת וְשִׁלְמוֹת
הַכֹּל.

אֵלֶּוּ הָאוֹתוֹת הֵן אַרְבַּע רוּחוֹת, וְהֵן רוּחוֹת שֶׁל
אֶהְבֵּה וְשִׁמְחָה שֶׁל כָּל אִיבְרֵי הַגּוֹף כְּלִי עֶצֶב
כָּלֵל. אַרְבַּע רוּחוֹת הֵן בְּנִשְׁיָקָה, כָּל אֶחָת וְאֶחָת
כְּלוּלָה בַּחֲבֵרְתָּהּ. וּכְשֶׁהָרוּחַ הַזֶּה כְּלוּלָה בְּאֶחָת,
וְאוֹתָהּ אֶחָת כְּלוּלָה בָּזוֹת, נַעֲשׂוֹת שְׁתֵּי רוּחוֹת
בְּאֶחָת, וְאִזּוֹ מִתְחַבְּרוֹת בְּדְבָקוֹת אֶחָת, וְהֵן אַרְבַּע
בְּשִׁלְמוֹת, וְנוֹבְעוֹת זוֹ מִזּוֹ וְנִבְלָלוֹת זוֹ בְּזוֹ.

וּבְשֵׁמֶת פְּשֻׁטוֹת (ובשנפדרות), נַעֲשֶׂה מֵאוֹתָן אַרְבַּע

רוחות פְּרִי אֶחָד, וְהוּא רוּחַ

אֶחָת הַכְּלוּלָה מֵאַרְבַּע רוּחוֹת, וְזֶה עוֹלָה וּבֹקֵעַ

רְקִיעִים, עַד שְׁעוֹלָה וְיוֹשֵׁב אֵצֶל הַיָּבֵל אֶחָד שֶׁנִּקְרָא

הַיָּבֵל הָאֶחָדָה, וְהוּא הַהַיָּבֵל שֶׁכֵּל אֶחָדָה תְּלוּיָה

בּוֹ. וְאוֹתָהּ רוּחַ כָּךְ נִקְרָאת - אֶחָדָה, וּבְשֵׁרוּחַ זֶה

עוֹלָה, מִתְעוֹרֶרֶת לְאוֹתוֹ הַיָּבֵל לְהַתְחַבֵּר לְמַעְלָה.

אַרְבַּע אוֹתִיּוֹת הֵן אֵצֶל אַרְבַּע רוּחוֹת, וְהֵן אֶחָדָה,

וְהַפְּרִי שֶׁלָּהֵן אֶחָדָה. כְּשֵׁמֶת חֲבֵרוֹת זֶה כְּזֶה,

מִיָּד מִתְעוֹרֵר זֶה כְּזֶה וְזֶה כְּזֶה וְזֶה כְּזֶה. א'. מִיָּד

יוֹצֵא ה' וּמִתְחַבֵּר בְּא', נִדְבָק בְּדִבְקוֹת פְּאֶחָדָה.

וְנַעֲשׂוֹת (וּמִתְעוֹרֶרֶת) שְׁתֵּי אוֹתִיּוֹת אַחֲרוֹת, ב' ה',

וְנִבְלָלוֹת רוּחוֹת בְּרוּחוֹת בְּדִבְקוֹת שֶׁל אֶחָדָה,

וּפּוֹרְחוֹת מֵהֵן הָאוֹתִיּוֹת הַלְלוּ בְּאוֹתָהּ רוּחַ שְׁעוֹלָה,

וּמִתְעוֹרֶרֶת בּוֹ כְּרָאוּי.

כִּיּוֹן שְׁהוֹלְכֶת וְעוֹלָה אוֹתָהּ אֶחָדָה שְׁלֵמָה, כְּלוּלָה

בְּכֹל אוֹתָן אַרְבַּע רוּחוֹת, פּוֹנֵשֶׁת בְּמִמְנָה

אֶחָד עֲלִיּוֹן גָּדוֹל שְׁמִמְנָה עַל אֶלְפָּה וְתִשַׁע מֵאוֹת

וְתִשְׁעִים רְקִיעִים, וְהוּא מְמַנֶּה עַל הַשָּׁפַע שֶׁל
 שְׁלֵשָׁה עָשָׂר נְהָרוֹת אֲפָרֶסְמוֹן וְהַשָּׁפַע מְסוּד שֶׁל
 הַטַּל הָעֲלִיּוֹן, וְאוֹתוֹ הַשָּׁפַע נִקְרָא מִים רַבִּים. כִּיּוֹן
 שְׁפוּגֵשׁ לְאוֹתוֹ גְּדוּל הַמַּחְנוֹת עוֹמֵד אֶצְלוֹ, וְלֹא
 יְכוּל לְעֵקֵב אוֹתוֹ, וְעוֹבֵר בָּהֶם עַד שֶׁנִּכְנָס לְהִיכַל
 הָאֱהָבָה.

וְעַל זֶה אָמַר שְׁלֵמָה בְּסִיּוֹם שְׁבַחּוֹ, מִים רַבִּים לֹא
 יוֹכְלוּ לְכַבּוֹת אֶת הָאֱהָבָה. מִים רַבִּים - אֵלּוּ
 מִים עֲלִיּוֹן שְׁשׁוּפְעִים תוֹף (מִתּוֹף) הַטַּל הָעֲלִיּוֹן.
 וְנְהָרוֹת לֹא יִשְׁטַפּוּהָ - אֵלֶּה הֵם נְהָרוֹת אֲפָרֶסְמוֹן
 וְהַשָּׁפַע שְׁלֵשָׁה עָשָׂר. אוֹתוֹ מְמַנֶּה הוּא מִלְּאֹף
 שְׁלִיחַ מִלְּפָנֵי ה', וְזֶהוּ גְּדוּל הַמַּחְנוֹת שֶׁקוֹשֵׁר
 בְּתָרִים לְרַבּוֹנוֹ, סוּד שֶׁל אֲבֹתָרִיא"ל, מְעַטֵּר
 הַעֲטָרוֹת לְרַבּוֹנוֹ בְּשֵׁם מְגֻלָּף מְחַקֵּק, יְהוּזָה יְהוּ
 צְבָאוֹת.

כִּיּוֹן שֶׁנִּכְנָס לְהִיכַל (שְׁהוּלָף וְעוֹלָה אוֹתָהּ) הָאֱהָבָה,
 מִתְעוֹרְרֵת אֱהָבָה שֶׁל נְשִׁיקוֹת עֲלִיּוֹנוֹת,
 שְׁפָתוֹב (כְּרֵאשִׁית כַּט) וַיִּשָּׁק יַעֲקֹב לְרַחֵל, לְהִיּוֹת

נְשִׁיקוֹת שֶׁל אֶהְבֶּה עֲלֵיזָנָה כְּרֵאוּי. וְאוֹתָן נְשִׁיקוֹת
 רֵאשִׁית הַהֲתַעֲוֹרוֹת שֶׁל כָּל אֶהְבֶּה, וְהַתְּדַבְּקוֹת
 וְקֶשֶׁר שְׁלֹמֵעָלָה. וּמִשׁוּם כֵּן רֵאשִׁית הַתְּשׁוּבָה שֶׁל
 שִׁירָה זוֹ הוּא יִשְׁקֵנִי.

מִי יִשְׁקֵנִי? אוֹתוֹ הַנְּסֹתָר הַתּוֹךְ הַסֵּתֵר הָעֲלִיזוֹן. וְאִם
 הַתֵּאֲמֵר שֶׁנְּסֹתָר כָּל הַנְּסֹתָרִים בּוֹ תְּלוּיּוֹת
 הַנְּשִׁיקוֹת וְנוֹשֵׁק לְמִטָּה - בֹּא וּרְאֵה, נְסֹתָר כָּל
 הַנְּסֹתָרִים אֵין מִי שֶׁמְכִיר אוֹתוֹ, וְהוּא גִלָּה מִמֶּנּוּ
 אֶחָד אֶחָד דְּבָקִים וְנְסֹתָר שְׁלֵא הַתְּנַלָּה, רַק בְּשִׁבִיל
 אֶחָד דְּבָקִים שֶׁהַתְּפִשֵׁט מִתּוֹכוֹ, וְהוּא אֶחָד שֶׁמֵּאִיר
 לְכָל, וְזוֹ הַהֲתַעֲוֹרוֹת שֶׁל כָּל הַסּוּדוֹת הָעֲלִיזוֹנִים.
 וְהוּא נְסֹתָר. לְפַעְמִים נְסֹתָר, לְפַעְמִים גְּלוּי, וְאִף
 עַל גַּב שְׁלֵא הַתְּנַלָּה כָּלֵל. וְהַהֲתַעֲוֹרוֹת הָעֲלִיזָה שֶׁל
 הַנְּשִׁיקוֹת תְּלוּיִים בּוֹ. וּמִתּוֹךְ שֶׁהוּא נְסֹתָר, רֵאשִׁית
 הַתְּשׁוּבָה הִיא בְּדֶרֶךְ נְסֹתָר.

וְאִם בּוֹ תְּלוּיִים, מָה רוֹצֵה יַעֲקֹב כָּאֵן, שֶׁחֲרֵי בּוֹ
 תְּלוּיּוֹת הַנְּשִׁיקוֹת? אֵלָּא וַדַּאי כֵּן הוּא.
 יִשְׁקֵנִי, אוֹתוֹ הַנְּסֹתָר לְמַעְלָה. וּבִמָּה?

בְּאוֹתָהּ הַמְרַכֶּכֶה (מְנוּרָה) הָעֲלִיזָה שָׁכַל הַגְּזָנִים
 הַלְוִיִּים וּמִתְחַבְּרִים בָּהּ. וְזָהוּ יַעֲקֹב, כְּמוֹ שֶׁאִמְרָנוּ,
 וְדַבְּקוֹת לְהַדְּבִק בַּמֶּלֶךְ בִּבְנֵי שְׁלוֹ הוּא. וְעַל זֶה כָּתוּב
 מִנְּשִׁיקוֹת פִּיהוּ.

כִּי טוֹבִים דוֹרִידָה, חֹזֵר לַשֶּׁמֶשׁ שֶׁמֵאִיר לְלִבָּנָה מִתּוֹךְ
 הָאֵזֶר שֶׁל אוֹתָן מְנוֹרוֹת עֲלִיזוֹת, וְהוּא נוֹטֵל
 אֶת הָאֵזֶר שֶׁל כָּלָם וּמֵאִיר לְלִבָּנָה. וְאוֹתָם גֵּרוֹת
 (נְשִׁיקוֹת) עֲלִיזוֹנִים, וְהוּא נוֹטֵל הָאֵזֶר שֶׁל כָּלָם וּמֵאִיר
 לְלִבָּנָה. וְאוֹתָם הַגֵּרוֹת שֶׁמְזוֹדְגוֹנִים בּוֹ, מֵאִיזָה מְקוֹם
 מְאִירִים? חֹזֵר וְאָמַר מִיֵּין, מֵאוֹתוֹ יֵין הַמְשֻׁמֵּר,
 מֵאוֹתוֹ יֵין שֶׁהוּא שְׂמֵחַת כָּל הַשְּׂמֵחוֹת. וּמִיָּהוּ אוֹתוֹ
 חֵיִן שְׁנוֹתָן חַיִּים וְשְׂמֵחָה לְכָל? זֶה אֱלֹהִים חַיִּים,
 יֵין שְׁנוֹתָן חַיִּים וְחִדּוּהָ לְכָל.

עוֹד מִיֵּין - מֵאוֹתוֹ שֵׁם שֶׁנִּקְרָא יְהו"ה. זֶהוּ יֵין שֶׁל
 שְׂמֵחָה, שֶׁל אֶהְבֶּה, שֶׁל רַחֲמִים, וּמִזֶּה כָּלָם
 מְאִירִים וְשְׂמֵחִים. כָּאוּ הַחֲבָרִים וְנִשְׁקוּהוּ בְּרֵאשׁוֹ.

(בְּשִׁהֲגִיעוֹ אֶל רַבִּי שְׁמַעוֹן, סִדְרוֹ הַדְּבָרִים לְפָנָיו).

בְּכַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, יִדְעָתִי וְדַאי שְׁרוּחַ קְדוּשָׁה
 עֲלִיּוֹנָה מְכַשְׁפֶּשֶׁת (מְנַנְנֶצֶת) בָּכֶם. אֲשֶׁר־י הַדּוֹר
 הַזֶּה, שְׁתָּרִי לֹא יִתְּיָה בְּדוֹר הַזֶּה עַד שְׁיִבֹא מֶלֶךְ
 הַמָּשִׁיחַ, שְׁתָּרִי הַתּוֹרָה חוֹזֶרֶת לְיִשְׁנָה. אֲשֶׁר־י
 הַצְּדִיקִים בָּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא.

וְזֹאת הַתְּרוּמָה אֲשֶׁר תִּקְחוּ מֵאִתָּם. רַבִּי אֶלְעָזָר
 אָמַר, פָּסוּק זֶה פִּרְשׁוּהוּ, וְסוּדוֹת שְׁלוֹ הָרִי
 נֶאֱמָרוּ. אֲבָל (פְּשָׁט) סוּד הַכֶּתוּב כֶּךָ לְמַדְנֵנו,
 וְהַפָּסוּקִים קָשִׁים, שְׂאֵם הֵם בְּסוּד שְׁלֵמָה - קָשִׁים
 זֶה עַל זֶה, וְאֵם הֵם בְּסוּד שְׁלֵמָה - אֵינָם בְּאֹר.
 (אֵלֶּא כֶּךָ הוּא) דְּבַר אֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה -
 יָבֵה. תִּקְחוּ אֶת תְּרוּמָתִי - קָשָׁה. וְזֹאת הַתְּרוּמָה
 אֲשֶׁר תִּקְחוּ מֵאִתָּם - קָשָׁה, וְזֶה (וְדַאי) הַכֹּל, מַעֲלָה
 וּמִטָּה בְּאַחַד.

אֵלֶּא כֶּךָ הוּא: וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה - מִי? בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל. מֵאֵת כָּל אִישׁ - אֵלֶּה מְלֹאכִים
 עֲלִיּוֹנִים לְמַעֲלָה, מְשׁוּם שְׁעֲלִיָּהֶם הִיא תְרוּמָה,
 תְּרָמָה שֶׁהֵם מְרִימִים אוֹתָהּ תָּמִיד לְמֶלֶךְ הַעֲלִיּוֹן,

שְׁתֵּרֵי הֵם מֵעַלִּים אוֹתָהּ תָּמִיד לְמַלְךְ הָעֶלְיוֹן.
 וּכְשֵׁי־שְׂרָאֵל צַדִּיקִים, הֵם לוֹקְחִים אוֹתָהּ מֵהֶם
 וּמִוִּרְדִים אוֹתָהּ לְמִטָּה. זֶהוּ שְׂכָתוֹב מֵאֵת כָּל אִישׁ
 אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לְבוֹ. וּמִי הֵם? אוֹתָם הָאֲרַבְעָה שְׁתֵּרֵימוּ
 אוֹתָהּ לְמַעְלָה, שְׂאוֹתוֹ לֵב הַתְּרַצָּה בָּהֶם. וְאוֹתָהּ
 תְּרוּמָה הִיא זְקוּפָה עֲלֵיהֶם.

וְאֵף עַל גַּב שֶׁהִיא עוֹמֶדֶת עֲלֵיהֶם וּמִנְחַת עַל
 גַּבֵּיהֶם - תִּקְחוּ, תִּקְחוּ אוֹתָהּ מֵהֶם לְהוֹרִידָהּ
 לְמִטָּה. וּבַמָּה? בְּזִמְן הַזֶּה - בְּאוֹתָם מַעֲשִׂים
 בְּשָׂרִים, בְּתַפְלוֹת וּבְבִקְשׁוֹת, לַעֲשׂוֹת מַצּוֹת
 הַתּוֹרָה. בְּאוֹתוֹ זִמְן - בְּאוֹתָם גְּנוּנִים הַנִּרְאִים לְמִטָּה
 כְּמוֹ שְׁלִמְעָלָה, בְּאוֹתָן עֲבוֹדוֹת (אֲחֵרוֹת). וְאוֹתָם גְּנוּנִים
 מוֹשְׁכִים לְמִטָּה אוֹתָהּ הַתְּרוּמָה, וּמִנְצָחִים הַגְּנוּנִים
 שְׁלִמְטָה אֵת אוֹתָם הַגְּנוּנִים שְׁלִמְעָלָה, וּמוֹשְׁכִים
 אוֹתָם הַגְּנוּנִים הִלְלוּ לְגְנוּנִים עֲלִיוֹנִים, וְנִכְנְסִים אֵלָיו
 בְּאֵלָיו, וְנַעֲשִׂים אֵלָיו גּוֹף לְאֵלָיו, וְעַל זֶה כָּתוּב תִּקְחוּ
 מֵאֲתָם.

וְהָב שְׁנֵכֶלֶל בְּגִבְרִיאל, וְהָב לְמַעְלָה, גִּבְרִיאל נוֹטֵל
 אוֹתוֹ לְמַטָּה. וְשִׁבְעָה מִיְּנֵי וְהָב גִּבְרִיאל לְמַטָּה
 מְוָה. וְכֶסֶף לְמַעְלָה, וְנִכְלָל בְּמִיכָאֵל לְמַטָּה, וְשׁוֹרָה
 זֶה עַל זֶה. וְנִחַשְׁתָּ לְמַעְלָה, וְיִוצְאָה מְוָהב, מְשׁוּם
 שְׁוָהב וְאֵשׁ עוֹמְדִים בְּסוּד אֶחָד וְהוֹלְכִים, אֵשׁ
 מוֹצִיָּאָה גְּחֻשָׁת. וּמִכַּח וְחֵתִיקָה תְּוָה מִתְּפִזְרִים
 גְּחֻשִׁים שְׂרָפִים שְׁיִוצְאִים מֵאֵשׁ, וְלִכֵּן גְּחֻשָׁת אֲדָמָה
 כָּאֵשׁ וְנִכְלָלָת בְּאוּרִיא"ל, וְנִעֲשֶׂה זֶה גּוֹף לְזֶה.

וְתִכְלַת שׁוֹרָה כְּוָה וְכְוָה, בְּגִחֻשָׁת וְכְוָהב, וּמְשׁוּם
 שְׁמִחֻזִיק בְּשְׁנֵי צְדָדִים. הִתְכַלַּת הוּא
 תְּקִיף, וְאִין מִי שְׁשׁוֹלֵט עָלֶיהָ לַחַיִּים, שְׁחִיא כִּסָּא
 תְּדִין לְשָׁרוֹת כּוּ תְּדִין תְּקַשָּׁה, וְזֵהוּ ב"ו א"ל, ב"ו
 א"ל, שְׁכַתֹּב (תהלים ז) וְאֵל זַעַם כָּכֵל יוֹם. וְכִשְׁחֻזְרִים
 בְּנֵי אָדָם בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, הוֹפֵךְ שְׁמוֹ לְרַפָּא"ל,
 שְׁוִי רְפוּאָה שְׁמוֹדְמָנַת לָהֶם מֵאוֹתוֹ תְּדִין (דף קמז ע"ב)
 תְּקַשָּׁה.

וְאֶרְנָמָן - זֶה זֶהב וְכֶסֶף שְׁחֻזְרִים לְהַכְלִיל כְּאֶחָד,
 מִיכָאֵל וְגִבְרִיאל נִכְלָלוּ זֶה עִם זֶה,

מְשַׁלְבִים זֶה בְּזֶה, וְעַל זֶה כְּתוּב (איו"ב כה) עֲשֵׂה שָׁלוֹם
בְּמִרוֹמָיו. וּמִשּׁוֹם שָׁהֵם מְשַׁלְבִים זֶה בְּזֶה, נַעֲשִׂים
גּוֹף אֶחָד.

וְתוֹלַעַת שְׁנֵי לְמַעְלָה, וְנִכְלָל בְּאוּרִיא"ל כְּמִקְדָּם
לְהִיזוֹת אֶחָזוּ בְּתוֹךְ הַתְּכֵלֶת וּבְתוֹךְ
הָאֲרָגְמָן, וְיִשֵּׁשׁ הוּא לְמַעְלָה, וְנִכְלָל כְּמִקְדָּם בְּסוּד
שֶׁל רְפָאֵל לְהֶאֱחֹזוּ בְּכֶסֶף וּבְזָהָב.

עַד כָּאֵן תְּסוּד שֶׁל שְׁבַעַת הָעֲמוּדִים שֶׁלְמַעְלָה תוֹךְ
שְׁבַעַת הָעֲמוּדִים שֶׁלְמַטָּה, קְלָפָה בְּתוֹךְ קְלָפָה
לְשִׁמְרָתָה. וְעוֹיִם - תְּרֵי בְּאֲרָנוֹ שֶׁתְּרֵי אֵלֶּה שְׁבַעַת,
מַח לְמַח, וְזֶהוּ קְלָפָה לְמַח.

וְעֵרַת אֵילִם מְאֻדָּמִים - אֵלֶּה הֵם בְּעֵלֵי מְגֻנִים,
עֵינִים לֹזְהָמוֹת בְּלִהְבוֹת אֵשׁ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
(דניאל י) וְעֵינָיו בְּלִפְיֵי אֵשׁ. וְנִקְרָאִים רְקִיעִים בְּחוּץ
בְּתוֹךְ קְלָפָה. וְעֵרַת תְּחָשִׁים - אֵלֶּה הֵם לְפָנִים בְּצַד
הַתְּרָשָׁה, וְנֶאֱחָזִים בְּתְרָשָׁה וְלֹא נֶאֱחָזִים, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַרנוּ. כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַרנוּ שֶׁאֲבָרְהָם תְּרֵי הוֹלִיד
בְּאִשָּׁה אֶחָרַת אֶת תְּחָשׁ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וְאֶת תְּחָשׁ,

וְאֵלוֹ הֵם בְּאֵמָא שְׁל יִשְׁמַעְאֵל, אַחִיָּהֶם שְׁל יִשְׁמַעְאֵל. שְׁכֵמוֹ שְׂיִישׁ מִדְּרָגוֹת בְּעֵשׂוֹ, כִּךְ גַּם יִישׁ מִדְּרָגוֹת בְּיִשְׁמַעְאֵל. אִמּוֹ שְׁל יִשְׁמַעְאֵל הוֹלִידָה לְתַחֲשׁ, וּמִצְדּוֹ שְׁל אַבְרָהָם בָּאָה, שְׁחֲרֵי אֹר הָרֵאשׁוֹן מִצַּפ"ץ בְּשַׁעָה שְׁחֹצִיא אֹרֹת לְכָל הַצְּדָדִים. בֵּיזֵן שְׁנַמְתַּק הָאֹר הַהוּא הָרֵאשׁוֹן, גְּזוֹ אוֹתוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְלָמִי גְזוֹ אוֹתוֹ? לְצַדִּיקִים. וּמִי אֵלוֹ? צַדִּיק וְצַדִּיק, בְּדִי לַעֲשׂוֹת בְּאֹר הָרֵאשׁוֹן הַהוּא פְּרוֹת לְעוֹלָם, וְאֵלוֹ הַפְּרוֹת שְׁמוֹמְנִים לְבֵא לְעוֹלָם. שְׁחֲרֵי אַבְרָהָם וְשָׂרָה עֵשׂוֹ (וְאַבְרָהָם וְשָׂרָה מֵאוֹתוֹ הָאֹר עֵשׂוֹ) פְּרוֹת וּנְפִשׁוֹת, שְׁכַת־וֹב (בְּרֵאשִׁית יב) וְאֵת הַנְּפִשׁ אֲשֶׁר עֵשׂוֹ בְּחָרָן. וּכְמוֹ שְׁעֵשׂוֹ נְפִשׁוֹת בְּצַד הַקְּדֻשָּׁה, כִּךְ גַּם עֵשׂוֹ נְפִשׁוֹת בְּצַד הָאֲחֵר, שְׂאֵם לֹא מֵאוֹתָהּ הַתְּעוֹרְרוֹת שְׁהַתְּעוֹרֵר אַבְרָהָם בְּצַד הָאֲחֵר, לֹא נִמְצְאוּ גֵרִים בְּעוֹלָם כָּלָל.

וְעֵצֵי שְׂטִים - תְּרֵי בְּאֵרְנוֹ שְׂהֵם שְׂרָפִים עוֹמְדִים, כְּמוֹ שְׂנַאֲמַר (ישעיהו ו) שְׂרָפִים עוֹמְדִים מִמַּעַל לוֹ. מַה זֶה מִמַּעַל לוֹ? מִמַּעַל לְאוֹתָהּ הַקְּלָפָה. וְאֵם תֵּאמַר שְׂפֶסֶק זֶה נְאֻמַּר עַל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא -

וְהָרִי נֶאֱמַר וְאַרְאֶה אֶת ה', אֶת דְּוִקָא, כְּמוֹ זֶה
 שְׁכַתוֹב בְּפֶסוּק הַזֶּה, שְׁכַתוֹב וְשׁוּלְיוֹ מְלֵאִים אֶת
 הַהֵיכָל. אֶת דְּוִקָא, לְרַבּוֹת אוֹתָהּ הַקְּלָפָה. כִּיּוֹן
 שְׁאֵמַר אֶת סוּד אוֹתָהּ הַקְּלָפָה, כְּתוֹב שְׁרָפִים
 עֹמְדִים מִמַּעַל לוֹ, מִמַּעַל לְאוֹתָהּ קְלָפָה.

שְׁמֵן לְמָאוֹר - זֶה שְׁמֵן מִשְׁחָה עֲלִיּוֹן שְׁבֵא
 מִלְּמַעְלָה. שְׁנַיִם שְׁמֵן הֵם, וְהֵם שְׁנַיִם. (אֶחָד)
 לְמַעְלָה שְׁנִקְרָא שְׁמֵן הַמָּאוֹר, וְאֶחָד לְמַטָּה שְׁנִקְרָא
 שְׁמֵן לְמָאוֹר. שְׁמֵן הַמָּאוֹר הוּא עֲלִיּוֹן, שְׁעוֹמֵד
 בְּיַדָּאֵי וְלֹא פּוֹסֵק לְעוֹלָמִים, וְתָמִיד מְלֵא מִשְׁחָת
 קֶדֶשׁ, וְכָל הַכְּרֻבוֹת וְכָל הָאוֹרוֹת וְכָל הַמְּנֹרוֹת
 בְּלֵם מִתְּבַרְכִּים וְנִאוֹרִים מִשָּׁם. שְׁמֵן לְמָאוֹר,
 לְפַעְמִים מִתְּמַלֵּא וְלְפַעְמִים לֹא.

עוֹד, הָרִי שְׁנַיִנוֹ, כְּתוֹב (בְּרֵאשִׁית א) וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת
 שְׁנֵי הַמָּאֹרֹת הַגְּדֹלִים וְגו', וְאֵף עַל גַּב שְׁהָרִי
 פְּרָשׁוּהוּ הַחֲבָרִים וְכֹךְ הוּא, אֲבָל שְׁנֵי הַמָּאֹרֹת
 הַגְּדֹלִים הָאֵלֶּה - שְׁמֵן הַמָּאוֹר וְשְׁמֵן לְמָאוֹר. עוֹלָם
 עֲלִיּוֹן וְעוֹלָם תַּחְתּוֹן. אֶחָד זָכָר וְאֶחָד נְקֵבָה. וְכָל

זמן שתזכר והנקבה באים באחד, שניהם קרויים
בלשון זכר. ומשום שהעולם העליון נקרא גדול,
בשבילו העולם התחתון שמתחבר עמו בכלל
נקרא גדול.

בין שנפרדים זה מזה, הם נזכרים בפרט, כל
אחד ואחד בראוי לו. זה נקרא גדול, וזה
נקרא קטן. ומשום כך אמרו הראשונים, שיהיה
אדם זנב לאריות, ולא ראש לשועלים. שבשהוא
עומד בתוך האריות, נקרא הכל בכלל של אריות.
זנב האריה הוא אריה בלי הפרדה. ואם בתוך
שועלים, אפלו שהוא (דף קמח ע"א) ראש - ראש השועל
הוא שועל בלי הפרדה, ונקרא שועל.

וזה סוד הפסוק הזה, שחרי בראשונה כשיושבים
באחד, שני המארת הגדלים נקראו, אף על
גב שזה זנב אל העליון. בין שזה נפרד מהעליון
בביכול להיות ראש לשועלים, או נקרא קטן. ועל
סוד זה שמן המאור, שלא פוסק לעולמים ועומד

בְּעֲלִיָּה עֲלִיּוֹנָה לְשֹׁלֵט בַּיּוֹם. שָׁמֶן לְמֵאֹר פּוֹסֵק,
וּנְקָרָא קָטָן, וְשׁוֹלֵט בְּלִילָה.

וְחִמְשָׁה בְּשָׂמִים הֵם לְתוֹךְ שָׁמֶן וּקְטֹרֶת, וְאֵף עַל
גַּב שֶׁהִיא אֶחָד - הֵם שְׁנַיִם, וְהַכֹּל אֶחָד.
אֲבָנֵי שֵׁהֶם וְגו'. כָּל אֵלֶּה שְׁלֹשָׁה עָשָׂר הֵם, וְהֵם
תְּקוּן הַמִּשְׁכָּן.

וְחִזְרֵנוּ לְדַבְּרִים הָרֵאשׁוֹנִים. זָהָב - הֲרִי נֹאמֵר
שִׁשְׁבָּעָה מִיַּיִ זָהָב הֵם. וְאִם תֹּאמַר שִׁשְׁבָּעָה
הוּא דִּין וְכֶסֶף הוּא רַחֲמִים, וְעוֹלָה הַזָּהָב לְמַעַלָּה
מִמֶּנּוּ - לֹא כֵּן! שְׁוֹדָאֵי זָהָב עוֹלָה יוֹתֵר הוּא עַל
הַכֹּל, אֲבָל זָהָב הוּא בְּדָרֶךְ סֶתֶם, וְזֶה הַזָּהָב הָעֲלִיּוֹן,
שֶׁהוּא שְׁבִיעֵי מִכָּל מִיַּיִ הַזָּהָב, וְזֶהוּ הַזָּהָב שֶׁמֵאִיר
וְנוֹצֵץ לְעֵינַיִם, וְזֶהוּ שֶׁכְּשִׁיּוֹצֵא לְעוֹלָם, מִי שֶׁמִּשִּׁיג
אוֹתוֹ טוֹמֵן אוֹתוֹ בְּתוֹכוֹ, וּמִשָּׁם יוֹצֵאִים וְנִמְשָׁכִים
כָּל מִיַּיִ זָהָב.

מִתִּי נִקְרָא זָהָב? מִי שֶׁנִּקְרָא זָהָב? כִּשְׁהוּא בְּאֹר,
וּמִתְעַלָּה בְּכַבֹּד הַפֶּחֶד, וְהוּא בְּשִׁמְחָה
עֲלִיּוֹנָה לְשִׁמְחָה אֶת הַתְּחִתּוֹנִים. וּכְשֶׁהוּא בְּדִין,

בְּשִׁמְשֵׁתָנָה מֵאוֹתוֹ גֵּוֹן לְגֵוֹן תִּכְלֶת שָׁחַר וְאָדָם, אִזּוּ
הוּא בְּדִין הַקָּשָׁה. אֲבָל זָהָב הוּא בְּשִׁמְחָה, וּבְעֵלִית
הַפֶּחַד שֶׁל שִׁמְחָה עוֹמֵד וּבְהִתְעוֹרְרוֹת הַשִּׁמְחָה.

וְכֶסֶף - לְמִטָּה, הַסּוֹד שֶׁל זְרוּעַ יָמִין, שְׁחָרֵי הָרֹאשׁ
הָעֵלְיוֹן הוּא זָהָב (ד"ח), שְׁכָתוּב (דניאל ב) אֶתָּה
הוּא רֹאשׁ הַזָּהָב. חֲזוֹנוֹ וּזְרוּעוֹתָיו שֶׁל כֶּסֶף לְמִטָּה.
(וְאֵימְתִי נִשְׁלָם הַכֶּסֶף? כִּי־אֲשֶׁר הוּא נִכְלָל וְכוּ') וּבְשִׁנְשֵׁתֵיכֶם הַכֶּסֶף,
אִזּוּ נִכְלָל בַּזָּהָב, וְסוֹד זֶה - (משלי כד) תִּפְוִחֵי זָהָב
בְּמִשְׁכִּיּוֹת כֶּסֶף. נִמְצָא שֶׁכֶּסֶף הוֹפֵךְ לְזָהָב וְאִזּוּ
נִשְׁתַּלֵּם מְקוֹמוֹ. וְלִכֵּן שִׁבְעָה מֵיַיִן זָהָב הֵם.

וְנִחַשְׁתָּ יוֹצֵאת מִזָּהָב וּמִשִּׁתָּנָה לְגִרְעוֹן, זְרוּעַ
שְׁמַאל. וְתִכְלֶת - יָרֵךְ שְׁמַאל. וְתוֹלַעַת
שָׁנִי - יָרֵךְ יָמִין, וְנִכְלָלָת בְּשְׁמַאל. וְשֵׁשׁ - זֶה נֶהָר
שִׁשׁוּפֵעַ וְיוֹצֵא, שְׁנוּטִיל כָּל שִׁשְׁתַּת הַצְּדָדִים. וְכִמוֹ זֶה
לְמִטָּה, וְחָרֵי פֶרְשׁוֹהָ וְנִתְכַּבְּרָה.

חָרֵי כָּאֵן שִׁבְעַ שֶׁל יוֹבֵל, וְהֵם שִׁבְעַ שֶׁל שִׁמְחָה.
וְאֵף עַל גַּב שִׁתָּם שֵׁשׁ, הֵם שֶׁלֹּשׁ עֶשְׂרֵה,
בְּשִׁבְעֵי, שֶׁהוּא רֹאשׁ עֲלֵיהֶם, חָרֵי שֶׁלֹּשׁ עֶשְׂרֵה.

הָרֵאשִׁי שְׁעוּמַד עַל כָּל הַגּוֹף לְמַטָּה, הָרֵאשִׁי שְׁעוּמַד
עַל כָּל אֵיבָרֵי הַגּוֹף הוּא זֶהב. מַה בֵּין זֶה לָזֶה?
הַזֶּהב הָעֲלִיּוֹן הוּא בְּסוּד נְסֻתָר, וְשִׁמּוֹ הוּא זֶהב
סָגוּר, סָגוּר וְסֻתוּם מִן הַכֹּל, וְלִבֵּן נִקְרָא סָגוּר,
שֶׁהוּא סָגוּר מִתְּעִין שְׂאִינָה שׁוֹלֵטָת בּוֹ. הַזֶּהב
הַתַּחְתּוֹן הוּא יוֹתֵר גָּלוּי. (וְשִׁמּוֹ נִקְרָא זֶהב יִרְקָק וְכו').

השלמה מההשמטות (סימן 1)

וְשֵׁם שְׁלוֹ נִקְרָא זֶהב יִרְקָק, וְסוּד זֶה בְּאֲרוּחוֹ
הַחֲבֵרִים. אֶסְתֵּר יִרְקָקָת הַיְתָה, צָבַע
הָאֶתְרוֹג. וְהַכֹּל אֶחָד. זֶהב, זֶהוּ הָרֵאשִׁי הַנֶּעֱלָם, אֵף
עַל גַּב שֶׁהוּא בְּגִלּוּי לְגַבֵּי הַזֶּהב הָעֲלִיּוֹן, עַד שְׂיִמְשֹׁךְ
וַיִּשְׁרַח עַל רֵאשִׁי גְבֻרֵיאל כְּמוֹ שֶׁבְּאֲרָנוּ. וּבְגִלָּל זֶה
הַכֹּל הוּא בְּסוּד הָעֲלִיּוֹן, וְנִמְשָׁךְ אוֹתוֹ הַסּוּד לְמַטָּה
הַכֹּל כְּדִנְמָא אַחַת.

וְעֲשִׂיתָ בְּפֶרֶת וְגו'. רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, בְּכֹל פְּרָשָׁה
זוֹ מְצֵאנוּ שְׁנַמְסְרָה הָעֲבוּדָה בְּיַד מִאֲשָׁה,
חוּץ מִשְׁתִּים. בְּכֹלם כָּתוּב וְעֲשִׂיתָ וְעֲשִׂיתָ, וּבְאֲרוֹן
וּבְאֶפֶס כָּתוּב וְעָשׂוּ וְעָשׂוּ, וְלֹא כָּתוּב וְעֲשִׂיתָ. מַה

הטעם בַּאֲרוֹן לֹא? בְּגִלְלֵי שְׁהָאֲרוֹן כָּלֵל אֶת מֹשֶׁה
 בְּתוֹכוֹ לְהָאִיר מִמֶּנּוּ, וְצָרִיךְ אֲחֵרִים לְתַקֵּן תִּקּוֹן
 וַיְפִי שָׁלוֹ לַעֲלוֹת אוֹתוֹ אֲצִלוֹ. בְּאִפּוּד, לֹא שָׁלוֹ
 הוּא, וְלֹא הַשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ וְלֹא הַצְטַרְכָּה לוֹ לְמֹשֶׁה
 לַעֲשׂוֹת עֲבוּדָה שֶׁל אֲחִיו, שְׁחָרֵי מֹשֶׁה הוּא כְּמִלְךָ,
 וְאַחֲרָיו שׁוֹשְׁבֵי תַּמְלָךְ.

וְאִם הֵאמַר, וַחֲרֵי כְּתוּב (שמות כט) וְהִלְבַּשְׁתָּ אֶת
 אֲחֲרָיו, וְאַפְדָּתָ לוֹ, וְנָתַתָּ עֲלָיו, וְשָׂמַתָּ עֲלָיו.
 חֲרֵי כָּל זֶה עֲבוּדָתוֹ שֶׁל מֹשֶׁה וְכְבוֹדוֹ שֶׁל אֲחֲרָיו
 הוּא - לֹא כֵּן. אֵלֶּא כְבוֹדוֹ שֶׁל מֹשֶׁה הוּא, שְׁחָרֵי
 הַקָּב"ה לֹא רָצָה בְּעֲבוּדָתוֹ שֶׁל אֲחֲרָיו אֵלֶּא עַל יְדֵי
 מֹשֶׁה, וְאַחֲרָיו לֹא יָכַל לְהִתְקַדֵּשׁ אֵלֶּא עַל יְדֵי מֹשֶׁה,
 וּבְכָל צָרִיךְ אֲחֲרָיו לְמֹשֶׁה, וְכָל זֶה כְבוֹדוֹ שֶׁל מֹשֶׁה
 הוּא. וְעֲשִׂיתָ בַּפֶּתַח.

בֵּיא רֵאָה, כְּתוּב בְּפָרָשָׁה זוֹ מְעַשֶׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ
 וְכָל אוֹתָם הִחִילוֹת שְׁשָׁם, שְׁחָרֵי הַקָּב"ה לֹא
 צָוָה לַעֲשׂוֹת הַמְשָׁכֵן אֵלֶּא כְּמַעֲשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ

לְהִיּוֹת כְּדִגְמַת הַדִּירָה שֶׁל מַעֲלָה וּלְהַתְחַבֵּר זֶה
בָּזֶה, כְּדִגְמַת הַנְּשָׁמָה וְהַגּוֹף לְהִיּוֹת הַכּל אַחֵר.

כִּתּוּב בְּרֵאשִׁית בָּרָא וְגו'. בְּרֵאשִׁית כְּבָר בְּאֵרוֹהוּ,
אָבֵל סוּד שֶׁל מַעֲשֵׂה הַכַּפָּרֶת כָּא כָּאן
בְּרָמּוֹ שֶׁל מַעֲלָה שְׂרֵשֶׁרֶת שֶׁל מַטְטֵרוֹ"ן, סְתָרֵי
הַמִּזְבֵּחַ, לְהָרִים מַעֲלֵת הַקְּדוּשָׁה לְמַעֲלָה וּמִטָּה.
בְּרֵאשִׁית, רֵאשִׁית הָעֲלִיּוֹנָה הַכַּפָּרֶת הַשְּׂמוּרָה
וְהַנְּסֻתָּה שֶׁנִּמְצְאָה מִסוּד נִקְרָה רֵאשִׁוֹנָה (הַנְּעֻלָּמָה)
סְתִימוֹת הָעֲלִיּוֹנָה, וְנִפְרָשׁ מִסָּדָּה עֲלִיּוֹן לְהָאִיר
(לְהַתְחַבֵּר) תוֹךְ טְהִירוֹ, נְעֻלָּם תוֹךְ הַכַּפָּרֶת, מַטְטֵרוֹ"ן
שֶׁנִּצְטָחַז מִמִּטָּה לְמַעֲלָה מִתוֹךְ יִרְאָה שֶׁהוֹלֵכֶת
בְּאֵמֶת תוֹךְ הָאָרֶץ הִיא נִמְצָא הָאֹר שֶׁאֵבֵד אָדָם
הָרֵאשִׁוֹן, וְנְעֻלָּם הָאֹר הַהוּא כִּגְנ עֵדֵן.

הַסְתַּלְק לְמַעֲלָה וְלֹא הִתְיָשַׁב בְּמִקוּמוֹ, שְׁתֵּרֵי לֹא
הָיָה נִשְׁלָם מִכָּל הַצְּדָדִים, שְׁלִמּוֹת שֶׁל
מִטָּה הִיא נְחָסֵר, שְׁתֵּרֵי נַעֲשֵׂה בְחֻטְאוֹ שֶׁל אָדָם
הָרֵאשִׁוֹן, יָרַד לְמִטָּה, נְחָפָא תוֹךְ אֵילָנוֹת הַגֵּן,
הַתְּפִשֵׁט שָׁם בְּכָל צְדָדֵי הַגֵּן, עַד שֶׁנּוֹלַד חֲנוּךְ בֶּן

יָרַד. בִּיּוֹן שְׁנוּלָה, הָיָה נִמְצָא סְמוּךְ לָנֶן. הַתְּחִיל
הָאֹר הַהוּא לְהָאִיר בְּתוֹכְכֶם, הַתְּרַבָּה בְּרַבּוּי
הַקְּדָשָׁה וְשָׂרָה עֲלֵיהֶם אֹר הַמְּתַנּוּצִין.

נִכְנַם לָנֶן עֲדֹן, מְצָא שָׁם עֵץ הַחַיִּים וַעֲנַפָּיו
וּפְרוֹתָיו שָׁל הָאֵילָן, הִרְיַח בּוֹ וְהִתְיַשֵּׁב תוֹךְ
רוּחַ שָׁל אֹר הַחַיִּים. בָּאוּ שְׁלִיחִים מִלְּאֲכִים
עֲלִיזִים, לְמַדּוּ אֹתוֹ חֲכָמָה עֲלִיזָה, נָתַנוּ לוֹ סֵפֶר
שֶׁהָיָה נִסְתָּר תוֹךְ עֵץ הַחַיִּים, וְלָמַד מִמֶּנּוּ וַיֵּדַע
דְּרָכָיו שָׁל הַקְּב"ה וְהַשְׁתַּדֵּל אַחֲרָיו. וְהוּא שֶׁכָּתוּב
(בראשית ה) וַיִּתְחַלֵּף חֲנוּךְ אֶת הָאֱלֹהִים. עַד שְׁאוֹתוֹ
הָאֹר נִשְׁלַם בְּתוֹכוֹ.

בִּיּוֹן שְׁאוֹתוֹ הָאֹר נִשְׁלַם לְמַטָּה, רָצָה לַעֲלוֹת
לְמַקוֹמוֹ וּכְדִי לְהִרְאוֹת אֹתוֹ הַשְׁלֵמוֹת בְּסוּד
שָׁל חֲנוּךְ. יוֹם אַחַד נִכְנַם תוֹךְ נֶן עֲרֵן וְהִרְאוּ לוֹ
נִסְתָּרוֹת הַנֶּן, וְהִנִּיחַ אֹתוֹ סֵפֶר וְכָל מַה שֶׁרָאָה
בַּחוּץ וְהוּא מְצַנֵּעַ בֵּין הַחֲבָרִים. אַחַר כֵּן הִתְלַבֵּשׁ
אֹתוֹ הָאֹר תוֹךְ אֹתוֹ הַלְבוּשׁ, לְהִרְאוֹת לְמַעֲלָה
וְלִהְיוֹת בּוֹשָׁה עִמּוֹ לְכָל אֹתָם שֶׁעָשׂוּ קַטְרוֹנֵי

בְּרַבּוֹנָם שְׁלֵא יִבְרָא הָאָדָם בְּעוֹלָם. וְהוּ שְׁכַתּוּב (שם)
 וְאֵינְנוּ כִּי לָקַח אֶתֹּ אֱלֹהִים. וְאֵינְנוּ בְּעוֹלָם הָיָה,
 וְאֵינְנוּ כְּמוֹ שֶׁהָיָה בְּעוֹלָם הָיָה, כִּי לָקַח אֶתֹּ
 אֱלֹהִים, לְצוּרָה אַחֶרֶת כְּזֶה הוּא נֶעַר תָּמִיד.

וְסוּד זֶה בְּאֶרְנוּ, חֲנֹךְ לִנְעָר עַל פִּי דְרָבוּ, לְהַנְהִיג
 הָעוֹלָמוֹת בְּכָלֵם. גַּם כִּי יִזְקִין לֹא יִסוּר מִמְּנָה,
 שֶׁהָיָה בּוֹ וְנִעְשָׂה נֶעַר. בְּחֲנֹךְ נִכְלָל צוּרָה שֶׁל
 הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן, הוּא כִּסֵּא שֶׁל אֲדוֹנָו. עוֹשָׂה
 שְׁלִיחוֹת בְּעוֹלָם כַּאֲשֶׁר הָעוֹלָם יוֹצֵא בְּדִין, וְנִקְרָא
 מִטְטְרוֹ"ן, שֶׁר עַל כָּל חִילוֹת הָעֲלִיּוֹנִים וְזִקֵּן הוּא.

נֶעַר, עוֹלָה מֵעוֹלָם לְעוֹלָם וּמִתְיָשֵׁב חָרְגוּ. צוּרָה זוֹ
 נִבְרָסָה בְּפָרִיסַת הַכְּפָרֶת וְהַצְטִיִּירוּ בּוֹ בְּאוֹתוֹ
 מִסְדֵּךְ שְׁתֵּי צוּרוֹת, אַחַת זָכָר וְאַחַת נְקֵבָה, וְעוֹמְדִים
 שְׁנֵי תִינּוֹקוֹת עֲלָמִים אֹהֲבִים דְּבוֹקִים זֶה כְּזֶה. וְסוּד
 זֶה בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים, פָּרִיסַת כְּפָרֶת סְתוּמָה.

אֵת הַשָּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ - שְׁנֵי כְרוּבִים עוֹמְדִים
 בְּדַבְּקוֹת שֶׁל חֲבִיבוֹת. שָׁמַיִם וָאָרֶץ לֹא כְּתוּב,
 אֲלָא אֵת, לְרַבּוֹת שְׁנֵי כְרוּבִים כַּאֲחֵר. כְּפָרֶת זוֹ

פְּרוּסָה פְּנִימָה בְּסִתְרֵי הַהִיכָל, וּבְשָׁנֵי צִדְדִים
עוֹמְדִים שְׁנֵי אֵלֹהִים, בְּרֵאשִׁית עוֹלָה לְמַעְלָה, וְסוּד
שָׁלוֹ יוֹרֵד לְמַטָּה.

בְּדִגְמַת הַסּוּד הַהוּא שֶׁל בְּרֵאשִׁית עוֹלָה לְמַעְלָה
לְמַעְלָה וְלֹא נִרְשָׁם בְּסִימָן, יוֹצֵא רִשָּׁם
לְמַטָּה וְנִעְשִׂית מִמֶּנּוּ כַּפָּרֶת עֲלִיוֹנָה רְשׁוּמָה
בְּשִׁלְשָׁה רְשׁוּמִים בְּסוּד יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְהוָה.
מֵאֵלֹהֵי הַשְּׁלֶשָׁה יֵצְאוּ שְׁלֶשָׁה אַחֲרִים, וְהֵם שְׁשָׁה.
וְזֶהוּ בְּרֵאשִׁית שִׁית.

וְנִבְרָסָה כַּפָּרֶת זוֹ לְצַד דְּרוֹם וּמִעֶרֶב, וְהוֹצִיא שְׁנֵי
כְּרוּבִים כְּאֶחָד, זָכָר וְנִקְבָּה, שְׁנֵימִצְאִים
זֶה לְעֵמֶת זֶה. דְּרוֹם הוּא רֹאשׁ, כִּתּוּב בְּרֵאשִׁית וְהוּא
זָכָר. מִעֶרֶב הוּא נִקְבָּה, כִּתּוּב יְחִידָה. כִּתּוּב הִיְתָה
לְאַבְרָהָם, וְדָאִי. וְזֶה בְּסוּד שֶׁל בְּרֵאשִׁית, כִּתּוּב רֹאשׁ
' , כַּפָּרֶת שֶׁלֹּא נוֹדְעַת עַד שְׁנִבְרָסָה כַּפָּרִיסָה
וְהוֹצִיאָה שְׁנֵי אֵלֹהִים. כְּדִגְמַת זֶה אוֹת ה', וְעַל זֶה כִּתּוּב,
כִּתּוּב רֹאשׁ, כִּתּוּב לְאַבְרָהָם. ' כַּפָּרֶת שְׁנִבְרָסָה.

וְחֹזֶרֶת הַכִּפֹּרֶת מִמֵּעֶרֶב לְצָפוֹן וְנִפְרָסֶת בְּפָרִיסָה,
 וּמִתְנַלָּה זָכָר שְׂאֵחוּזוֹ בְּצַד הַכִּפֹּרֶת וְנִקְבָּה
 שְׁמֵסִתְפָּרֶת לְמִטָּה וְנַעֲשִׂית בְּאֵר הַצָּפוֹן. וְסוּד זֶה
 בְּרֵאשִׁית, בַּ"ת אַ"ש, י' הִיא הַכִּפֹּרֶת, ר' (י) הִיא
 הַפָּרִיסָה שְׁנִפְרָסֶת וְנִרְאִית אֶחָד וְלֹא שְׁנַיִם, שְׁחֵרֵי
 הַנִּקְבָּה נִכְנַעַת לְמִטָּה.

וְאִם תֹּאמַר, הָאֵזוֹת ר' הַכֹּל פָּרִיסָה אַחַת לְמַעְלָה
 וּלְמִטָּה - כִּךְ הוּא, שְׁלֹא נִפְרָד הַשֵּׁם הָיָה
 מִזֶּה, הַכֹּל הוּא אֱלֹהִים. חֲזָרָה הַכִּפֹּרֶת מִמֵּעֶרֶב
 לְמִזְרָח, נִפְרָסָה פָּרִיסָתָה לְשְׁנֵי צַדִּדִּים, בְּצַד הַמִּזְרָח
 וּבְצַד הַמֵּעֶרֶב. בֵּינוֹן שְׁחֵכֶפֶרֶת עוֹמְדָת בַּמִּזְרָח
 וּבַמֵּעֶרֶב, אֲזִי שְׁמַחָה נִמְצָאת וְחִבּוּר בְּרֵאוֹי, וּבֵת
 זוֹ נִכְלָלָת בְּעֶטְרוֹתֶיהָ בְּרֵאוֹי וְעוֹמְדָת בְּשִׁלְמוֹתָה.
 וְאִזּוֹ הוּא בַּסּוּד שְׁלוֹ, בְּרֵאשִׁית, בְּלֹא פִּרוּד בְּלָל.

וּכְנֻגָד שְׁלֵשָׁה זְמַנִּים אֵלּוֹ עוֹלִים יִשְׂרָאֵל שְׁלֵשָׁה
 זְמַנִּים לְחֹג חָגִם. בְּפֶסַח חוֹזֶרֶת הַכִּפֹּרֶת
 בְּצַד דְּרוֹם וּמֵעֶרֶב, וְאִזּוֹ אוֹתָהּ בֵּת עוֹמְדָת בְּאַבְרָהָם
 וְהִיא בַּ"ת רֵא"ש, וְשֵׁם הַלֵּל וְלֹא הַלֵּל נְמוּר, שְׁחֵרֵי

שְׁנֵי כְּרוּבִים אֵלוּ אֵינָם בְּשִׁלְמוֹת כְּרָאוּי, שְׁחָרֵי
 יִשְׁמָעֵאל יוֹצֵא וּמִקְטֵרָנּוּ. וּמִיּוֹם רֵאשִׁי הַשָּׁנָה וְעַד יְמֵי
 סְבוֹת חוּזְרֵת הַכַּפָּרֶת מִצְפוֹן לְמַעְרָב, אִזּוֹ אוֹתָהּ בֵּית
 נִכְנַעַת וְעוֹמֶדֶת בְּיִצְחָק וְלֹא בְשִׁמְחָה, וְהִיא בִּ"ת
 א"ש, וְהֵם אֵינָם בְּשִׁלְמוֹת. וְעַל זֶה אֵין שָׁם הִלֵּל
 כָּלֵל, שְׁחָרֵי עֲשׂוּ יוֹצֵא וּמִקְטֵרָנּוּ.

בְּסְבוֹת עוֹלָה בֵּית זוּ וְנִשְׁלָמֶת בּוֹ בְּיִצְחָק
 וּמִתְחַבְּרִים זֶה בָּזֶה, וְאִזּוֹ הִלֵּל גְּמוּרָה, עַד
 שְׁנֵי הַרְגוֹ וְהַחֲבוּר נִמְצָא. בְּשִׁבוּעוֹת, עֲצֵרֶת,
 חוּזְרֵת הַכַּפָּרֶת בְּצַד מְזֻרָח וּמַעְרָב וְאִזּוֹ שְׁלְמוֹת
 נִמְצָאֶת, וְתַכִּיבוֹת וְדַבְּקוֹת הִיא בְּכֹל הַעֲדָדִים
 וְשִׁמְחָה שֶׁל עֲלִיּוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים. וְאִזּוֹ, (תהלים מט)
 תוֹרֵת ה' תְּמִימָה מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ. וּבְשִׁלְשָׁה זְמַנִּים
 אֵלוּ חוּזְרֵת הַכַּפָּרֶת בְּעֲדָדֶיהָ כְּרָאוּי.

בְּפָרֶת זוּ נִפְרָסֶת לְמַעְלָה תוֹךְ אוֹתָהּ נִקְדָּה
 נְעֻלָּמֶת בְּאוֹר הָרֵאשׁוֹן שְׁנִפְרָם, וְאַחַר כֵּן
 נִפְרָסֶת בְּשִׁלְמוֹת וְשׁוֹרָה עַל הַפְּרִיסָה הָרֵאשׁוֹנָה.
 וּכְאֲשֶׁר סוֹכְבִים בְּנֵפֵי הַכְּרוּבִים עַל פְּפָרֶת זוּ כִּדֵּי

לְסוּכָךְ עַל הַכַּפֶּרֶת שֶׁלֹּא תִהְיֶה בְּגִלּוּי, כַּפֶּרֶת -
כַּפֶּרֶת כָּתוּב. וְכֹאֲשֶׁר בָּא הָאוֹר הָעֲלִיּוֹן, אוֹתָם
הַכְּרוּבִים מְכִים בְּכַנְפֵיהֶם וּמַעֲלִים אוֹתָם לְמַעְלָה,
וְאוֹמְרִים שִׁירָה מִרְבוּי הַשְּׂמֻחָה הַהִיא שֶׁל אוֹתוֹ
הָאוֹר. וּבְדִגְמַת זֶה הוּא לְמִטָּה, וְהַכַּפֶּרֶת חוּצָה,
וּמֵאוֹתָם הַשְּׂלֹשָׁה וְהָאַחַד הָיוּ כְּרוּבִים יָמִין וּשְׂמֹאל.
הַיָּמִין שׁוֹרָה בּוֹ רוּחַ שֶׁל מַעְלָה מֵאוֹתוֹ צֶדֶ.
וְהַשְּׂמֹאלִי שֶׁהָיָה לְמַעְרָב בְּחֻצֵּת הַכַּפֶּרֶת, עוֹמֵד
אֶצְלוֹ בְּצֶד שְׂמֹאלוֹ, וְשׁוֹרָה בּוֹ רוּחַ וְנִקְבָּה,
וּמֵת־חֲבָרִים זֶה בְּזֶה בְּחִיבוֹת שֶׁל זָכָר וְנִקְבָּה. וְכֵן
לְכֹל הַצְּדִדִים בְּסִבּוּב הַכַּפֶּרֶת, וּלְעוֹלָם הֵם שְׁנַיִם,
זָכָר וְנִקְבָּה, לְמִטָּה בְּעוֹלָם תְּוֶה הֵם שְׁנַיִם וְלֹא
יֹתֵר.

וְאִם תֵּאמַר לְמַעְלָה, הוֹאִיל (וְלֹא) צָרִיךְ דְּבִקּוֹת
כַּכַּפֶּרֶת אֵיךְ תִּחְזַר הַכַּפֶּרֶת? וְדַאי בְּאוֹתָהּ
תִּחְזָרָה מִתְּדַבְּקִים זֶה בְּזֶה וְתָמִיד נִדְבָק בָּהּ.
וּבְדִגְמַת הַכְּרוּבִים שֶׁהֵם לְמַעְלָה, כִּי עוֹמְדִים עַל
אוֹת וְנֵם, וְהָרִי בְּאֶרְנוֹ הַסּוּד שֶׁכָּתוּב פְּרִשֵׁי כְּנָפִים

סְבִיבִים, וְלֹא כְּתוּב פְּרוּשֵׁי כְּנַפִּים סְבִיבִים. אֵלֶּא
עַל אוֹת וְגַם הָיוּ עוֹמְדִים.

וּמְנִים יְדוּעִים הָיוּ מֵעַלִּים כְּנִפְיָהֶם וּפּוֹרְשֵׁים אוֹתָם
לְמַעַלָּה בְּכָל יוֹם, וְהָיוּ מִסְתַּדְרִים וּמְחַפְּסִים
עַל הַכַּפֶּרֶת, וְעַל זֶה בְּאוֹת וְגַם הָיוּ עוֹמְדִים. בְּכָל
מְקוֹם שְׁרוּחַ עֲלִיוֹנָה הִיָּתָה בָּאָה וְשׁוֹרָה, וְדַאי
בְּאוֹתוֹ מְקוֹם שְׁשׁוֹרָה יֵשׁ בּוֹ מִמְּשׁוֹת וְעוֹמֵד בְּאוֹת
וְגַם. בֶּן אָדָם שֶׁהוּא מֵעַפָּר, וְעַד שֶׁלֹּא שׁוֹרָה בּוֹ
נִיצוֹץ שֶׁל רוּחַ שֶׁל מַעַלָּה - אֵין בּוֹ מִמֶּשׁ. כִּיּוֹן
שְׁשׁוֹרָה עֲלָיו, יֵשׁ בּוֹ מִמְּשׁוֹת וְקָם עַל עֲמֻדוֹ.

וְאִם תֵּאמַר, זֶה לְבִדּוֹ? בֵּא רְאֵה מִמִּטָּה אַהֲרֹן
שֶׁהוּא עֵץ בְּלֹא מִמְּשׁוֹת כָּלֵל, כִּיּוֹן שֶׁשְּׁלַח
בּוֹ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְעַט רוּחַ, קָם עַל עֲמֻדוֹ
וְנִעְשְׂתָה מִמֶּנּוּ בְּרִיָּה מִמֶּשׁ. וְכֵן עֵץ שֶׁאֵין דְּרָכּוֹ
בְּכָה, כִּיּוֹן שֶׁשְּׁלַח הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בּוֹ מְעַט רוּחַ,
עֹמֵד עַל עֲמֻדוֹ וְהָיָה בּוֹ מִמֶּשׁ - כְּרוֹבִים שֶׁהֵם
קְדוּשִׁים וְעוֹמְדִים בְּקִרְשָׁה כְּדִגְמַת מַעַלָּה עַל אַחַת
כַּמָּה וְכַמָּה.

בְּכָל זְמַן שִׁישְׁרָאֵל הָיוּ זְכָאִים, הַכְּרוּכִים הָיוּ
 דְבוּקִים בְּדְבוּק פְּנִים בְּפְנִים. כִּיּוֹן שְׁפָרְחוּ,
 הָיוּ חוֹזְרִים פְּנִיהֶם זֶה מִזֶּה. מִנֵּיּוֹן הָיוּ יוֹדְעִים? כָּאֵן
 נִחְלְקוּ עַמּוּדֵי הָעוֹלָם. אֲבָל בְּעֵשֶׂן שֶׁל הַקְּרָפְנוֹת
 וּבְקְרָפְנוֹת עַל נְפִי הַמּוֹזֶבֶת וְהַכְּתָנִים כֹּאֲשֶׁר
 מְבָרְכִים אֶת הָעָם - כֹּאֲלוֹ הַשְּׁלֵשָׁה הָיוּ יוֹדְעִים סוּד
 הַכְּרוּכִים שְׁמַחֲזִירִים פְּנִים זֶה מִזֶּה, וְהַקְּדוּשׁ כְּרוּךְ
 הוּא רוֹצֵה בְּתִשׁוּבַת כְּנִיּוֹ.

בְּעֵשֶׂן הַקְּרָפְנוֹת, כֹּאֲשֶׁר הָיוּ יִשְׂרָאֵל זְכָאִים, עָנַן
 הָיָה עוֹלָה לְמַעְלָה בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל כְּמִקְל
 מְעָטָר, אִם לְצַד מִזְרַח אִם לְצַד מַעְרָב אוֹ בְּכָל
 כַּצְּוֵי הָעוֹלָם - בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל הָיָה עוֹלָה. וְכֹאֲשֶׁר לֹא
 נָטָה לְיָמִין אוֹ לְשְׂמָאל, אוֹ רְצוֹן נִמְצָא לְמַעְלָה
 וּמִטָּה, וְהַקְּדוּשׁ כְּרוּךְ הוּא רֹצֵה בְּמַעֲשֵׂיהֶם שֶׁל
 יִשְׂרָאֵל כֹּאֲהֶכֶה יִתְרָה.

בְּקְרָפְנֵי שְׁעַל הַמּוֹזֶבֶת, כֹּאֲשֶׁר הָיוּ יִשְׂרָאֵל זְכָאִים,
 הָיְתָה נִרְאִית עַל נְפִי אִשׁ הַמּוֹזֶבֶת דְּמוֹת
 שֶׁל אֲרִיָּה שְׂאוֹכֵל קְרָפְנוֹת עַל הַמּוֹזֶבֶת. וְכֹאֲשֶׁר לֹא

הָיוּ וּפְּאִים, הָיוּ רוּאִים דְּמוֹת כְּלָב רוּבִין עַל
הַמְּזֻבָּח.

חִבְּתֵן פֶּאֶשֶׁר הָיָה מְבָרַךְ אֶת הָעַם בְּשַׁעָה שְׁהָיָה
זוֹקֵף יָדָיו, פֶּאֶשֶׁר הָיוּ יִשְׂרָאֵל וּפְּאִים
וְרֵאוּיִים לְבִרְכָה, יָדָיו הָיוּ זְקוּפוֹת בְּזִקְיָפָה בְּלִי
מִרְחָה כֻּלָּל וְהִתְרוֹמְמוּ בְּשִׂמְחָה וּבְרִצּוֹן. אִז
הַשְּׂכִינָה הִיָּתָה שׁוֹרָה עֲלֵיהֶן וּמִזְדַּקְפוֹת אֵלוֹ
מֵעֲצָמָן, וְאִז הָיָה יוֹדֵעַ חִבְּתֵן שְׂרֵאוּיִים יִשְׂרָאֵל
לְבִרְכָה וּמְבָרַךְ אוֹתָם בְּרִצּוֹן הַלֵּב.

וּכְפֶּאֶשֶׁר יָדָיו הָיוּ כְּבִדִּים וּכְמִרְחַ רַב הַזְּדַקָּפוֹ וְלֹא
יִכַּל לְהִרִים אוֹתָן אֶלָּא בְּהִרְבֵּה מִרְחָה, אִז
הָיָה יוֹדֵעַ שֶׁהַשְּׂכִינָה לֹא שׁוֹרָה עַל יָדָיו וַיִּשְׂרָאֵל לֹא
רֵאוּיִים לְבִרְכָה. בְּגִלָּל שְׂפִשְׁעָה שֶׁהַשְּׂכִינָה הִיָּתָה
בָּאָה לְשָׂרוֹת עַל יָדָיו, כָּל אוֹתָן אֲצַבְעוֹת שֶׁהֵן
בְּצוּרָה הָעֲלִיוֹנָה, הָיוּ שְׂמִחוֹת בְּשִׂמְחָה לְקַבֵּל אֶת
הַשְּׂכִינָה עֲלֵיהֶן, וּפּוֹרְחוֹת לְהַזְדַּקֵּף לְמַעְלָה כְּמוֹ
שֶׁהָיוּ שְׂמִחִים הַכְּרוּבִים שֶׁל עוֹלָם הַזֶּה, וְכָל שְׂפָן
לְמַעְלָה, כִּדִּי לְקַבֵּל הַשְּׂכִינָה עֲלֵיהֶם.

וְסוֹד זֶה (שמות י"ז) וַיְדַי מִשָּׁה כְּבָדִים וְגו'. מָה
הַטַּעַם? בְּגִלְל שְׁאוֹתָהּ שָׁעָה יִשְׂרָאֵל לֹא
הָיוּ זָכָאִים, וַיְדַי מִשָּׁה כְּבָדוֹ וְלֹא יָכַל לְזַקֵּף אוֹתָן,
שְׁכַתוֹב לְמַעְלָה (שם) עַל רִיב בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְגו', וְאִז
נֵאמַר וַיָּבֵא עֲמֶלֶק, וְכָבְדוֹ יָדָיו וְלֹא תָיָה יָכוֹל
לְזַקֵּף אוֹתָן עַד שֶׁקִּבֵּל עֲנָשׁ, שְׁכַתוֹב וַיִּקְחוּ אֶבֶן
וְגו' וְתָיָה כַּאֲשֶׁר וְגו'.

כְּמוֹ זֶה גַם לוֹחֹת הָאֶבֶן כְּמוֹ הַכֹּהֵן, וְעַל זֶה
הַכְּרוֹכִים, בְּזִמְנֵי הַהוּא שֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל זָכָאִים,
הָיוּ פָּנִים בְּפָנִים מִתְדַבְּקִים זֶה בְּזֶה. וְכַאֲשֶׁר לֹא
הָיוּ זָכָאִים, הָיוּ מִחֲזִירִים פָּנִים אֵלּוּ מֵאֵלּוּ (זֶה מִזֶּה),
וְעַל סוּדוֹת אֵלּוּ הָיוּ יוֹדְעִים אִם יִשְׂרָאֵל זָכָאִים
אוֹ לֹא.

כְּרוֹכִים - תִּינוּקוֹת, וְהַכֵּל עוֹמֵד בְּסוֹד אַחֵר,
שְׁכַתוֹב (הוֹשֵׁעַ י"א) כִּי נֶעַר יִשְׂרָאֵל
וְאֶהְיֶה. וּבְגִלְל זֶה הַכֵּל בְּחֻדוֹשׁ הַיָּרֵחַ תְּלוּי. כְּמוֹ
שְׁכַת־חֻדוֹשׁ זֶה בְּחֻדוֹשׁוֹ, כִּי הוּא הַכֵּל. וּמִשׁוֹם כִּי

הַנֶּעֱרָה, הֵם נֶעְרִים, וְזֶה סוּד אִשֶׁת נְעוּרִים,
שְׁעוּמָדָת עַל שְׁנֵי נֶעְרִים בְּחֵדוּשׁ עֲלִיּוֹן.

כְּרוּבִים - פָּנִים גְּדוּלוֹת וּפָנִים קִטְנוֹת, וְדַאי כָּךְ
הֵם. פָּנִים נִסְתָּרִים לְמַעַלָּה שְׁלֹא
מֵתַנְגְּלִים, וּבְגִלְגָּלָם חֵדוּשׁ הַלְבָּנָה וּמְלוֹי שְׁלָה. פָּנִים
קִטְנוֹת לְמַטָּה, כְּמוֹ שְׂבֵאֲרָנוּ בַּכַּפָּרֶת, לְמַעַלָּה
וּמַטָּה בְּסוּד אֶחָד עוֹמְדִים. אֵת הַשָּׁמַיִם וְאֵת
הָאָרֶץ, אֵלֹהֵי הֵם סוּד שָׁל שְׁנֵי כְּרוּבִים, אֶחָד זָכָר
וְאֶחָד נְקֵבָה, לְהִיּוֹת דְּבוּקִים אֵלֹהֵי בְּאֵלֹהֵי בְּחִבּוּבוֹת,
כְּמוֹ שְׂנֵת־בְּאֵר אֵת - לְרַבּוֹת מַעַלָּה וּמַטָּה כְּאֶחָד,
לְהִיּוֹת סוּד הַכְּרוּבִים בְּכֻלָּל אֶחָד.

כְּתוּב (תְּחִלִּים ק) עֲבָדוּ אֶת ה' בְּשִׂמְחָה, שְׂמִיחָה שָׁל
שְׁנֵי הַכְּרוּבִים. שְׁתֵּרֵי תִינּוֹקוֹת, כָּל מַח (מ"ו)
שְׂנֵמְצָא בִּינֵיהֶם, חוֹזְרוֹת פָּנָיו כְּתִינּוֹק וְשִׂמְחָה
עִמָּהֶם. וְסוּד זֶה, כִּיּוֹן שְׂשׂוּרָה עֲלֵיהֶם מִי שְׂשׂוּרָה,
חוֹזֵר נֶעֱרַר בְּשִׂמְחָה שָׁל הַכֹּל וּבְרָצוֹן. אֵף עַל גַּב
שְׂחוֹזֵר בְּדִין עַל הָעוֹלָם, כִּיּוֹן שְׂשׂוּרָה עֲלֵיהֶם,
חוֹזֵר בְּשִׂמְחָה, נֶעֱרַר קָשׁוּר בְּשִׂמְחָה, וְהָעוֹלָם חוֹזֵר

בְּרַחֲמִים (בְּרַגְזוֹ). מִי שֶׁהוּא בְּרַגְזוֹ, יָבִיאוּ אֶצְלוֹ תִּינוֹק
וַיִּשְׁקֹט רַגְזוֹ, וַיִּחְזַר בְּשִׂמְחָה וַיַּעֲשֶׂה עֲצָמוֹ כְּתִינוֹק,
וְאִזּוֹ הַכֹּל בְּשִׂמְחָה.

וְעַל סוּד זֶה נֶאֱמַר כִּי נֶעַר יִשְׂרָאֵל וְאֶהְבֵּהוּ. אִין
אֶהְבָּה וַחֲבִיבוֹת, רַק בְּנֶעַר. כְּתוּב (שְׁמוֹת ל"ג)
וַיְהוֹשֻׁעַ בֶּן נוּן נֶעַר לֹא יָמִישׁ. הָיָה עוֹמֵד תּוֹךְ
הַמִּשְׁכָּן שֶׁל מִשְׁחָה, בְּגִלְל שְׂאוֹתוֹ אֶהֱל הָיָה אֶהֱל
מִשְׁחָה, וּבְשָׁעָה שֶׁהַשְּׂכִינָה הִיָּתָה בָּאָה, נִמְצָא שֵׁם
יְהוֹשֻׁעַ שֶׁהוּא נֶעַר, וּמִיָּד הָיָה בְּשִׂמְחָה וּבְרַצוֹן שֶׁל
הַשְּׂמֵחָה, וַיְהוֹשֻׁעַ שִׁפְנִיּוֹ הֵם פְּלִבְנָה בְּכֹל, בְּכֹל
הַסּוּדוֹת שֶׁלוֹ כִּי הָיָה. וְכִיּוֹן שֶׁנִּבְנְתָה הַמִּשְׁכָּן, לֹא
הָיָה צָרִיךְ יְהוֹשֻׁעַ לְהִיּוֹת שֵׁם, אֶלָּא כְּרוּבִים הָיוּ
שֵׁם וְנִמְצָאוּם בְּחִבּוּבוֹת זֶה בָּזָה, פָּנִים בְּפָנִים
בְּנֶעַרִים בְּשִׂמְחָה. וְכִיּוֹן שֶׁשׂוֹרָה עֲלֵיהֶם, מִיָּד הַכֹּל
בְּשִׂמְחָה וְדִין לֹא נִמְצָא כָּלָל.

בְּגִלְל זֶה הַקָּב"ה, שְׂרַצוֹנוֹ בְּעַם יִשְׂרָאֵל, רָצָה
לְהִרְאוֹת מַעֲשֵׂה לְמִשְׁחָה, לְעוֹרֵר רַחֲמִים
וּלְהַעֲבִיר דִּין שְׁלֹא יִשְׁלַט עֲלֵיהֶם כָּלָל, וַיְהִי תָמִיד

בְּשִׂמְחָה עִמּוֹ. וּבָאִים הֵם בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם
הַבָּא. כְּתוּב (שְׂמוּאֵל-א ג) וְהִנֵּעַר שְׂמוּאֵל מִשְׂרֵת וְגו'.
כְּתוּב גַּעַר, וְכְתוּב (תְּהִלִּים צט) וְשְׂמוּאֵל בְּקִרְאֵי שְׁמוֹ,
וְלִמְדָנּוּ, שְׂקוּל הָיָה מֹשֶׁה כְּנֶגֶד מֹשֶׁה וְאַחֲרָיו. אִם
שְׂקוּל כְּמֹשֶׁה וְאַחֲרָיו, מִדּוּעַ כְּתוּב גַּעַר, שְׂחֵרֵי
כְּמֵה מְדֻרְגוֹת הֵן, וְלֹא הָיָה מִגִּיעַ אֶפְלוֹ לְמְדֻרְגָה
קַטְנָה שֶׁל מֹשֶׁה, כָּל שֶׁכֵּן לְהִיּוֹת שְׂקוּל בְּשִׁנְיָהֶם?

אֵלֶּא פְּסוּק זֶה כִּי הוּא: (שם) מֹשֶׁה וְאַחֲרָיו
בְּכַתְּנֵיו, מֹשֶׁה הוּא נְבִיא נְאֻמָּן עֲלִיּוֹן עַל
כָּל שְׂאֵר הַנְּבִיאִים. אַחֲרָיו בְּכַתְּנֵיו, וְהוּא כִּיֵּן
עֲלִיּוֹן עַל כָּל כַּתְּנֵי הָעוֹלָם. שְׂלֵא הָיָה כִּיֵּן נְדוּל
שְׂעוּלָה בְּמְדֻרְגָה עֲלִיּוֹנָה כְּאַחֲרָיו. זָכָה אַחֲרָיו
לְכַתְּנָה וּנְבוּאָה, נְבִיא וְכִיֵּן, מֵה שְׂלֵא זָכָה כִּיֵּן
אַחֲרָיו. וְאִם תֹּאמַר, תְּרִי זְכָרְיָה כִּיֵּן וְנְבִיא הָיָה -
הַנְּבוּאָה תִּהְיֶה לְשַׁעֲתָה. (עד כאן מִדֵּה שְׂמֻטוֹת).

לְשַׁעֲתָיו הוּא הָיָה, שְׂכַתּוּב וְרוּחַ אֱלֹהִים לְבָשָׂה
אֶת זְכָרְיָה. וְאִם תֹּאמַר, תְּרִי יִרְמְיָהוּ
שָׁבוּ כְּתוּב (ירמיה א) בְּמָרָם אֶצְרִיךְ בְּכַפְּטָן יִדְעֵתִיךָ,

וְהָרִי אַחֲרֵיהֶם - אֵלֶּיךָ כָּל־לֵב לֹא זָכוּ לִנְבוּאָה
 וּלְבַהֲנָה עֲלִיזָה כְּמוֹ אַחֲרֶיךָ, שְׁתֵּרִי אַחֲרֶיךָ זָכָה
 בְּנְבוּאָה עֲלִיזָה עַל כָּל שְׂאֵר הַכֹּהֲנִים. זָכָה
 בְּבַהֲנָה עַל כָּל־לֵב.

מִיָּשָׁה זָכָה בְּנְבוּאָה, וְשִׁמְשׁ בְּבַהֲנָה עֲלִיזָה.
 שְׁמוּאֵל זָכָה בְּשִׁתִּיחֶן. מַה מִּיָּשָׁה הָיָה
 קוֹרָא וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְשִׁיב לוֹ מִיַּד - אֵף
 בְּשְׁמוּאֵל כְּתוּב (שְׁמוּאֵל-א יב) הֲלֹא קָצִיר חֲטִיִּם הַיּוֹם
 אֶקְרָא אֵל ה' וַיִּתֵּן קִלּוֹת וְגו'. אֲבָל לֹא עָלָה
 לְדַרְנָה עֲלִיזָה כְּמִיָּשָׁה. מַה אַחֲרֶיךָ הָיָה מְשִׁמְשׁ
 בְּבַהֲנָה אֲצֵל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא - אֵף שְׁמוּאֵל
 הָיָה מְשִׁמְשׁ לְפָנָי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, אֲבָל לֹא
 עָלָה בְּשִׁמּוֹשׁ עֲלִיזָה כְּמוֹ אַחֲרֶיךָ.

וְהַדָּבָר כִּי הוּא: שְׁלֹשָׁה הֵם שְׁתֵּי נְבִיאִים
 נְאֻמָּנִים וְשִׁמְשׁוֹ בְּבַהֲנָה. אַחַד מִיָּשָׁה,
 וְאַחַד אַחֲרֶיךָ, וְאַחַד שְׁמוּאֵל. וְאִם תֹּאמַר שְׁמוּאֵל
 לֹא הִמְשִׁיךְ (שִׁמְשׁ) בְּבַהֲנָה, אֵלֶּיךָ אַחַר הָיָה שְׁשִׁמְשׁ
 בְּבַהֲנָה, וּמִיָּהוּ? (דף קמח ע"ב) יְרַמְּתֶהוּ - לֹא כִּי! שְׁתֵּרִי

בְּתוֹב (ירמיה א) מִן הַכֹּהֲנִים אֲשֶׁר בִּעֲנֹתוֹת. מִן
הַכֹּהֲנִים הָיָה, אֲבָל לֹא שָׁמַשׁ. וְשִׁמוּאֵל שָׁמַשׁ בְּיָמֵי
עָלִי, וּמִשָּׁה פָּעַם אֶחָת כָּל אֹתָם שִׁבְעַת יָמֵי
הַמַּלְוָאִים.

שִׁמוּאֵל זָכָה לְנֶעֱר, שְׁכַת־וֹב (שמואל-א א) וְהַנֶּעֱר
נֶעֱר. (שם ב) וְשִׁמוּאֵל מְשִׁרְתָּ. וּמִשָּׁה
שָׁעוּמֵד בְּדַרְגָּה הַזֹּה, וְדַאי שָׁהוּא כְּמוֹ מִשָּׁה וְאַחֲרָן.
מִי שָׁנוּטֵל אֶת הַנֶּעֱר הַזֶּה וְזוֹכָה בּוֹ, זוֹכָה כְּאוֹתָן
דַּרְגוֹת עֲלִיוֹנוֹת שָׁעֲמָדוּ בָּהֶם מִשָּׁה וְאַחֲרָן.

הַכְּרוֹבִים הֵם זָהָב, כְּמוֹ שִׁבְאַרוּהָ, מִשָּׁה
שִׁינְצָאִים מִצַּד הַזָּהָב, וְלֹא מְעַרְב
בָּהֶם כֶּסֶף וְלֹא גָזֵן אַחַר, וְזֶהוּ גָזֵן זָהָב יִרְקָרֵק.
בְּמִשְׁכַּן מִתְעַרְבִים הַגָּזֵנִים זָהָב וְכֶסֶף לְלֶכֶת
כְּאַחַד, לְהִיּוֹת סוּד שְׁלִמְעָלָה כְּאַחַד. עוֹד נִחְשָׁת
לְהִיּוֹת עִמָּם, וְלְלֶכֶת בֵּין כָּל הַצְּדָדִים, שְׁתַּמְצָא
שְׁלֵמוֹת בְּכָל כְּאַחַד, שְׁכַת־וֹב זָהָב וְכֶסֶף וְנִחְשָׁת.

דָּבָר אַחַר זָהָב וְכֶסֶף - זֶה שְׁחֻזֵר לְכֶסֶף, וְכֶסֶף
לְזָהָב, וְהַכֹּל כָּלוּל יַחַד וּבְמִקוֹם אַחַד.

בְּשֵׁלֶשׁ צוּרוֹת חוּזָר: בְּאֲשֶׁר צָרִיךְ לְשִׂמְחָה וְלֹא
 לְדִין - וְהֵב. בְּאֲשֶׁר צָרִיךְ לְרַחֲמִים - כֶּסֶף. בְּאֲשֶׁר
 צָרִיךְ תִּקְוָה הַדִּין - נְחֹשֶׁת.

וְעַל זֶה הִסְתַּכַּל מֹשֶׁה בַּמַּעֲשֵׂה שֶׁל נְחֹשׁ הַנְּחֹשֶׁת,
 שְׂכָתוֹב וַיַּעַשׂ מֹשֶׁה נְחֹשׁ נְחֹשֶׁת, וְהָיָה יוֹדֵעַ
 הַמָּקוֹם שֶׁל הַתּוֹךְ הַזֶּה בְּאוֹתָהּ נְחֹשֶׁת, מִשּׁוּם
 שֶׁנְּחֹשׁ הוּא כְּלִשְׁוֹנוֹ, וּמְקוֹמוֹ הָיָה יוֹדֵעַ. שְׁהָרִי
 הַקָּרוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא אָמַר לוֹ אֱלֹהִים עֲשֵׂה לְךָ
 שָׂרָף, וְהוּא בָּא וְעָשָׂה נְחֹשׁ נְחֹשֶׁת, שְׂכָתוֹב וַיַּעַשׂ
 מֹשֶׁה נְחֹשׁ נְחֹשֶׁת. מָה הַטַּעַם?

אֱלֹהִים מְקוֹם הָיָה יוֹדֵעַ, וְעַקֵּר הַדְּבָר הָיָה, שְׁהָרִי
 בְּרֵאשִׁוֹנָה כָּתוּב וַיִּשְׁלַח ה' בְּעַם אֶת
 הַנְּחָשִׁים הַשָּׂרָפִים, וְכָתוּב נְחֹשׁ שָׂרָף. עַקֵּרָם הוּא
 נְחֹשׁ. וּמִשּׁוּם שֶׁמֹּשֶׁה הָיָה יוֹדֵעַ אֶת הָעַקֵּר וְהַשָּׂרָף
 וְהִיסוֹד מֵאוֹתוֹ מְקוֹם, עָשָׂה נְחֹשׁ וְהִסְתַּכַּף עָלָיו.
 מָה הַטַּעַם? כִּי יִשְׂרָאֵל חָטְאוּ בְּלִשְׁוֹנָם, שְׂכָתוֹב
 וַיְדַבֵּר הָעָם בְּאֱלֹהִים וּבַמֹּשֶׁה, וְעַל זֶה וַיִּשְׁלַח ה'
 בְּעַם אֶת הַנְּחָשִׁים הַשָּׂרָפִים.

וּמַעֲשֵׂה לֹא הָלַךְ אֵלָּא אַחַר הָעֵקֶר וְעָשָׂה נְחֹשׁ
 נְחֹשֶׁת בְּאוֹתוֹ גִּזּוֹן שְׁצָרִיד לֹ, שְׁחֵרֵי
 מְקוֹמוֹ הוּא נְחֹשֶׁת, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא אָמַר
 לוֹ מַמָּה יַעֲשֶׂה, וּמַעֲשֵׂה הִתְבּוֹנֵן וְעָשָׂה אוֹתוֹ
 מִנְחֹשֶׁת כְּפִי שְׁצָרִיד לְמְקוֹמוֹ. מִנֵּיין לָנוּ? שְׁכַתוֹב
 וַיַּעַשׂ מַעֲשֵׂה נְחֹשׁ נְחֹשֶׁת וַיִּשְׁמְחוּ עַל הַיָּם. מַה זֶה
 עַל הַיָּם? עַל אוֹתוֹ רָשָׁם שְׁחֵרֵי לְמַעְלָה.

וְחֵרֵי שְׁנֵינּוּ, בְּכָל מְקוֹם הַנְּחֹשׁ הָיָה הוֹלֵךְ אַחַר
 סוּד שֶׁל אִשֶׁת חֵיל, וְצָרִיכָה אִשֶׁת זְנוּנִים
 לְתַקֵּן עֲצָמָה כְּמוֹ שְׁלָה, וְלֹא יִכּוֹלָה. הַרְשָׁם
 וְהָאוֹת שֶׁל אִשֶׁת חֵיל הוּא הָאוֹת ה', וְכֵן רָאוּי
 לָהּ. הַרְשָׁם הֵהוּא שֶׁל אִשֶׁת זְנוּנִים וְהָאוֹת שְׁלָה
 הוּא כְּמוֹ אוֹתוֹ גִּזּוֹן (שְׁצָרִיד), וְלֹא הִתְתַּקֵּן לְהִיּוֹת
 כְּדֵ, וְהָאוֹת שְׁלָה ק'. הָאוֹת שְׁלָה הִתְתַּקְּנָה בְּתַקּוֹן
 שֶׁל הָאוֹת ה', (אוֹת ק' בְּאוֹתוֹ גִּזּוֹן שֶׁל ה', וְלֹא נִתְקַנְּה לְהִיּוֹת כְּדֵ, הָאוֹת
 שְׁלָה נִתְקַנְּה בְּתַקּוֹן שֶׁל הָאוֹת ה') כְּמוֹ קוֹף אִצֵּל בְּנֵי הָאָדָם
 שֶׁהוֹלֵךְ אַחַר בְּנֵי אָדָם וְלֹא נִתְקַן לַעֲשׂוֹת כְּדֵ. כְּמוֹ
 בֵּן עָשָׂה מַעֲשֵׂה אֶת אוֹתוֹ הַנְּחֹשׁ עַל אוֹתוֹ רָשָׁם
 שְׁרָאוּי לוֹ, וְתָמִיד מְתַקֵּן לְהִרְעֵ, וְעַלְיוֹ חֲטָא אָדָם

וּגְרַשׁ מִגֵּן עֵדֶן, שְׂיִהְיֶה מְקוֹם הַיִּינָרוֹ כְּמוֹ הַיִּינָרוֹ
שֶׁלְמַעֲלָה.

בְּתוֹב (בראשית א) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר וַיְהִי אוֹר.
אָמַר רַבִּי יוֹסֵי, אוֹתוֹ אוֹר נִגְנָנוּ וְהוֹדַמְנוּ
לְצַדִּיקִים לְעוֹלָם הַבָּא, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרוֹחַ, שְׂפָתוֹב
(תהלים צו) אוֹר וְרַע לְצַדִּיק, לְצַדִּיק וְדַאי סָתָם.
וְאוֹתוֹ הָאוֹר לֹא שָׁמַשׁ בְּעוֹלָם פְּרָט לַיּוֹם הַרְאֵשׁוֹן,
וְאַחַר כֵּן נִגְנָנוּ וְלֹא שָׁמַשׁ יוֹתֵר.

רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, אֶלְמָלֵא נִגְנָנוּ מִכָּל (דף קמט ע"א) וְכָל,
לֹא עוֹמֵד הָעוֹלָם אֶפְלוּ רַנַּע אַחֵר, אֵלֵא נִגְנָנוּ
וְנִזְרַע בְּזֵרַע הַזֶּה שְׁעוֹשֶׂה תוֹלְדוֹת וְזֵרַעִים וּפְרוֹת,
וּמִמֶּנּוּ הַתְּקִיִּים הָעוֹלָם. וַאֲיִן לָךְ יוֹם שֶׁלֹּא יוֹצֵא
מִמֶּנּוּ בְּעוֹלָם וּמְקַיִּים הַכֹּל שָׁבוּ הַקְּרוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
זֶן אֶת הָעוֹלָם. וּבְכָל מְקוֹם שְׁעוֹסְקִים בְּתוֹרָה
בְּלִילָה, חוּט אַחֵר יוֹצֵא מֵאוֹתוֹ אוֹר נִגְנָנוּ וְנִמְשָׁךְ
עַל אוֹתָם שְׁעוֹסְקִים בָּה. זְהוּ שְׂפָתוֹב (תהלים מב)
יוֹמָם יִצְוֶה ה' תַּסְדּוֹ וּבְלִילָה שִׁירָה עִמִּי. וְהִרִי
בְּאַרְנֵנוּ. בַּיּוֹם שֶׁהוֹקֵם תַּמְשָׁכֵן לְמַטָּה, מֵה בְּתוֹב?

(שמות מ) וְלֹא יִכַּל מֹשֶׁה לָבֵא אֶל אֱהֹל מוֹעֵד כִּי
 יָשָׁב עָלָיו הָעֲנָן. מַה זֶה הָעֲנָן? חוּט אַחַד הָיָה
 (עמוד הָעֲנָן) מֵאוֹתוֹ יָצָא שֶׁל הָאֹר הַרְאֵשׁוֹן שֶׁיֵּצֵא
 בְּשִׂמְחָה בְּכֹל (שֶׁל הַכֹּל) בְּשִׂנְכֵם לְמִשְׁכַּן שְׁלִמְטָה,
 וּמֵאוֹתוֹ יוֹם (רֵאשׁוֹן) לֹא נִגְלָה, אֲכַל שְׁמוֹשׁ מִשְׁמִשׁ
 בְּעוֹלָם, וְהוּא מְחַדֵּשׁ בְּכֹל יוֹם מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית.

רַבִּי יוֹסִי הָיָה עוֹסֵק בַּתּוֹרָה, וְהָיוּ עִמּוֹ רַבִּי יִצְחָק
 וְרַבִּי חֻזְקִיָּה. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, הֲרִי רְאִינוּ
 שְׁמַעֲשֵׂה הַמִּשְׁכָּן הוּא כְּמוֹ מַעֲשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ,
 וְהֲרִי הִתְעוֹרְרוּ הַחֲבֵרִים בַּפְּסוּדוֹת שֶׁלָּהֶם מְעַט,
 שֶׁלֹּא יָכוֹל אִישׁ לֶאֱכֹל בְּפִיו וּלְהוֹשִׁיט יָדוֹ לְתוֹךְ
 פִּיו וּלְבָלֵעַ.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, דְּבָרִים אֵלּוּ נִעְלָה אוֹתָם לְתוֹךְ
 (אֲצִלּוֹ) הַמְּנוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, שֶׁהוּא מְתַקֵּן
 תְּבִשִׁילִים מְתוּקִים, כְּמוֹ שֶׁהַתְּקִינָם הָעֵתִיק
 הַקְּדוּשׁ, נִסְתַּר כָּל הַנְּסֻפְרִים, וְהוּא מְתַקֵּן
 תְּבִשִׁילִים, שְׂאִין בָּהּ מְקוֹם שֶׁיֵּבֵא אַחַר וַיִּשְׁפֹּךְ
 בָּהֶם מֶלַח. וְעוֹד, שֶׁיִּכּוֹל אָדָם לֶאֱכֹל וּלְשִׂתוֹת

וְלַהֲשִׁיבָם בְּרִסּוֹ מִכָּל עֲדוּנֵי הָעוֹלָם וְלַהֲשִׁיבָם, וְבוֹ
 יִתְקַיֵּם (מלכים-ב ד) וַיִּתֵּן לְפָנֵיהֶם וַיֹּאכְלוּ וַיִּזְתְּרוּ
 בְּדַבַּר ה'.

פָּתַח וְאָמַר, (שם-א ה) וְה' נָתַן חֲכָמָה לְשִׁלְמָה
 בְּאֲשֶׁר דִּבֶּר לוֹ וַיְהִי שָׁלוֹם בֵּין חִירָם וּבֵין
 שִׁלְמָה וַיִּבְרָתוּ בְרִית שְׁנֵיהֶם. פָּסוּק זֶה הֵרִי נֹאמַר
 בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת. אֲבָל וְה' - הַסְכְּמָה שְׁלֹמֶעֱלָה
 וּמָטָה בְּאֶחָד. וְה' - הוּא וּבֵית דִּינּוֹ. נָתַן חֲכָמָה
 - נָתַן, כְּמוֹ שְׁנוֹתַי דוֹרוֹן וּמִתְנּוֹת לְאַהֲבֹבוֹ. בְּאֲשֶׁר
 דִּבֶּר לוֹ - שְׁלֵמוֹת הַחֲכָמָה, בְּעֲשָׂרָה, וּבְשָׁלוֹם
 וּבְשִׁלְמוֹן. זֶהוּ שְׁכָתוּב בְּאֲשֶׁר דִּבֶּר לוֹ.

וַיְהִי שָׁלוֹם בֵּין חִירָם וּבֵין שִׁלְמָה, מָה הַטַּעַם? כִּי
 הָיוּ מִכִּירִים זֶה עִם זֶה אֶת סֵתֵר הַדְּבָרִים
 שֶׁהָיוּ אוֹמְרִים, וּבְנֵי אָדָם אַחֲרִים לֹא הָיוּ יוֹדְעִים
 לְהַתְּבוּנָה וְלִדְעַת בָּהֶם כָּלֵל, וּבְשִׁבְלֵם חֲזַר חִירָם
 לְהוֹדוֹת לְשִׁלְמָה בְּכָל דְּבָרָיו.

שִׁלְמָה הִמְלִיךְ הַתְּבוּנָה וְהָיָה רוֹאֶה, שֶׁהֵרִי אָפְלוּ
 בְּאוֹתוֹ דוֹר, שֶׁהָיָה שָׁלוֹם מִכָּל הַדּוֹרוֹת

הָאֲחֵרִים, לֹא הָיָה רְצוֹן הַמֶּלֶךְ הָעֲלִיּוֹן שְׁתַּתְּנֶלְהָ
 חֲכָמָה כָּל כֶּף עַל יָדוֹ, (וְלֹא הִתְנַלְתָּה) שְׁתַּתְּנֶלְהָ תּוֹרָה
 שְׁהִיְתָה נִסְתָּרָת בְּרֵאשׁוֹנָה, וּפְתַח לָהּ פְּתָחִים.
 וְאִף עַל גַּב שְׁפָתָהּ, הֵם נִסְתָּרִים, פָּרַט לְאוֹתָם
 חֲכָמִים שְׂזָכוּ וּמְנַמְנָמִים בָּהֶם, וְלֹא יוֹדְעִים לְפָתַח
 בָּהֶם פֶּה. וְהַדּוֹר הַזֶּה שְׂרָבִי שְׁמַעוֹן שְׂרוּי בְּתוֹכוֹ,
 רְצוֹנֵוֹ שֶׁל הַקּוֹדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא הוּא בְּשִׁבִיל רַבִּי
 שְׁמַעוֹן, שְׁיִתְנַלּוּ דְבָרִים נִסְתָּרִים עַל יָדוֹ.

אֲבָל תִּמְתְּנִי עַל חֲכָמֵי הַדּוֹר אֵיךְ עוֹזְבִים אֶפְלוֹ
 רִנֵּעַ אֶחָד מִלְּעַמֵּד לִפְנֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן לְעַסֵּק
 בַּתּוֹרָה, בְּעוֹד שְׂרָבִי שְׁמַעוֹן עוֹמֵד בְּעוֹלָם, אֲבָל
 בַּדּוֹר הַזֶּה לֹא תִשָּׁבַח הַחֲכָמָה מִן הָעוֹלָם. אוֹי
 לַדּוֹר בְּשֵׁהוּא יִסְתַּלֵּק, וְהַחֲכָמִים יִתְמַעְטוּ,
 וְהַחֲכָמָה תִּשְׁתַּבַּח מִהָעוֹלָם.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, וַדַּאי כֶּף הוּא, שְׁחֵרֵי יוֹם אֶחָד
 תִּיִּיתִי הוֹלֵךְ עִמּוֹ בַּדֶּרֶךְ, וּפְתַח פִּי בַּתּוֹרָה,
 וַדַּאיִתִּי עִמּוֹ עַנְן נְעוּץ מִמַּעַלָּה לְמַטָּה, וְזוֹתֵר אֶחָד

זוהר תוך העמוד. פְּחַדְתִּי פַחַד רַב וְאִמְרַתִּי:
אֲשֵׁרִי הָאִישׁ שָׁכַךְ הַזְּמַן לוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה.

מַה כָּתוּב בְּמִשְׁחָה? (שמות לג) וְרָאָה כָּל הָעַם אֶת
עַמּוּד הָעָנָן עֹמֵד פֶּתַח הָאֹהֶל וְקָם כָּל הָעַם
וְהִשְׁתַּחֲוּוּ אִישׁ פֶּתַח אֹהֱלוֹ. נָאָה הוּא לְמִשְׁחָה,
שֶׁהוּא נִבְיָא נְאֻמָּן עֲלִיּוֹן עַל כָּל נְבִיאֵי הָעוֹלָם,
וְאוֹתוֹ דוֹר שָׁקֵבְלוֹ תוֹרָה עַל תֵּר סִינִי וְרָאוּ כַּמָּה
נִסִּים וְכַמָּה גְבוּרוֹת בְּמִצְרַיִם וְעַל הַיָּם. אֲבָל כָּאֵן
בְּדוֹר הַזֶּה, הַזְּכוּת הָעֲלִיוֹנָה שֶׁרַבִּי שְׂמַעוֹן עָשָׂה -
לְהִרְאוֹת נִסִּים עַל יָדוֹ. (דף קמט ע"ב)

וּתְכַלֶּתָּ. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, תְּכַלֶּת מֵאוֹתוֹ דָּג שָׁל
יָם גִּינוֹסָר, שֶׁהוּא בְּגוֹרְלוֹ שָׁל וְבוֹלוֹן,
וְהַצְטַרְךְ הַגָּזוֹן הַזֶּה לְמַעֲשֵׂה הַמְשָׁכָן שֶׁיִּרְאֶה הַגָּזוֹן
הַזֶּה.

פֶּתַח וְאָמַר, (בראשית א) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי רָקִיעַ
בְּתוֹךְ הַמַּיִם וַיְהִי מִבְּדִיל בֵּין מַיִם לְמַיִם.
הָרָקִיעַ הַזֶּה נִבְרָא בַּשָּׁנִי, שֶׁהַמַּעֲשֵׂה הַזֶּה הוּא מִצַּד
הַשְּׂמַאל. וּבַיּוֹם הַשָּׁנִי שֶׁהוּא צַד הַשְּׂמַאל, בּוֹ

נִבְרָא גִיהֲנָם שְׂיֹצֵא מִתּוֹךְ הַתּוֹךְ הָאֵשׁ שֶׁל
הַשָּׁמַיִל, וּבָיִם נִצְבָּע בּוֹ גִּזּוֹן תְּכֵלֶת, שֶׁהוּא כִּסֵּא
חַדִּין.

וְנוֹטֵל הַיּוֹם הַמִּים שֶׁהָיוּ מֵצַד הַיָּמִין, וְאוֹתָם
הַמִּים שֶׁהָיוּ מֵצַד הַיָּמִין לֹא הִתְגַּלּוּ אֵלָּא
בַּיּוֹם שֵׁנִי. בַּיּוֹם שֶׁלֹּא לֹא הִתְגַּלְּה מִים, אֵלָּא
הִתְחַלְּה, מִשּׁוֹם שֶׁנִּכְלָל זֶה בְּזֶה וְהִתְכַּסֶּם זֶה בְּזֶה.
הָאוֹר שֶׁל הַיּוֹם הָרֵאשׁוֹן, הָאוֹר הָרֵאשׁוֹן מִכָּל
שֵׁשֶׁת הָאוֹרוֹת הוּא. וְהָאוֹר הַזֶּה הָיָה בְּצַד הָאֵשׁ,
שְׁכַתוֹב (ישעיה י) וְהָיָה אוֹר יִשְׂרָאֵל לְאֵשׁ. וְאוֹתוֹ
אוֹר שֶׁל יִשְׂרָאֵל הָיָה מֵצַד הַיָּמִין, נִכְלָל בְּאֵשׁ.

וְהַיּוֹם הָרֵאשׁוֹן מֵאוֹתָם שֵׁשֶׁת הַיָּמִים הוּא מִים,
וְלֹא שֶׁמֶשׁ מַעֲשֵׂה הַמִּים, אֵלָּא מַעֲשֵׂה
הָאוֹר, שֶׁהוּא מֵצַד הָאֵשׁ, שֶׁהוּא יוֹם שֵׁנִי,
לְהִרְאוֹת שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא בָרָא אֶת הָעוֹלָם
אֵלָּא עַל שָׁלוֹם, וּבְדַרְךְ שָׁלוֹם הִכֵּל הָיָה. הַיּוֹם
הָרֵאשׁוֹן, כָּל מַה שֶׁעָשָׂה, מֵצַד חִבְרוֹ עָשָׂה. הַיּוֹם
הַשֵּׁנִי בְּצַד יוֹם הָרֵאשׁוֹן עָשָׂה אוֹתוֹ אֲפָן וְשֶׁמֶשׁ

בַּה, שָׁכַל אַחַד שְׁמֵשׁ בְּמַעֲשֵׂה חֲבֵרוֹ, לְהִרְאוֹת
 שְׁהַכֵּל נִכְלָלוּ זֶה בְּזֶה. הַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי הָיָה בַּצַּד
 שָׁל שְׁנֵיהֶם, וּבּוֹ הָיָה אֲרֻנָּמוֹ, וְעַל זֶה כָּתוּב כִּי
 טוֹב כִּי טוֹב פְּעַמִּים בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי.

תִּבְכַּלֶּת, זֶה הַיּוֹם הַשְּׁנַי, נִצְבַּע בְּשְׁנַי גְּוָנִים - אָדָם
 וְשָׁחַר. וּתִבְכַּלֶּת - הָאָדָם הוּא שָׁלוֹ,
 מִהַיּוֹם הַשְּׁנַי מִמָּוֶשׁ, כְּעֵין גּוֹן הָאֵשׁ, וְזֶהוּ אֱלֹהִים,
 וַיֵּרֶשׁ גּוֹן הַזֹּהָב, שְׁהַכֵּל גְּוָן אַחַד. תִּבְכַּלֶּת יוֹצֵאת
 מִתּוֹךְ אוֹתוֹ גְּוָן אָדָם, וּכְשִׁיּוֹרֵד לְמַטָּה, הִתְרַחַק
 גְּוָן אָדָם, וּנְכַנָּם לְתוֹךְ אוֹתוֹ מְקוֹם, שֶׁהוּא הַיָּם,
 וּנִצְבַּע בְּגוֹן תִּבְכַּלֶּת. אוֹתוֹ אָדָם נְכַנָּם לְתוֹךְ הַיָּם
 וּנְחַלְשׁ גּוֹנוֹ וְהוֹפֵךְ לְתִבְכַּלֶּת, וְזֶהוּ אֱלֹהִים, אֲבָל
 אֵינוֹ חֲזָק כִּמּוֹ תְּרַאשׁוֹן.

שָׁחַר, גְּוָן זֶה יוֹצֵא מִתּוֹךְ הָאָדָם כְּשִׁמְתֵהֶתּוֹךְ
 וּנְחַלְשׁ לְמַטָּה בְּתוֹךְ הַזֹּהָמָה, וַיּוֹרֵד
 לְמַטָּה, וַיּוֹצֵא מֵאוֹתָהּ זֶהָמָה גְּוָן אָדָם, מִתּוֹךְהָמָה
 חֲקִשָּׁה, וּמִתּוֹךְ הַזֹּהָמָה חֲקִשָּׁה הוֹפֵךְ לְשָׁחַר. וְהַכֵּל

מאותו האדם הראשון (העליון) התהתך, וכל זה נקרא בשני, וזה נקרא אלהים אחרים.

השחר הוא יותר חשוד, שלא נראה הגון שלו מתוך החשד. המנורה הקדושה כן אמר, שהגון השחר היה החשוד, באיזה מקום נצבע? אלא כשאותו אדם מתהתך בתוך התבלת ומתערבים הגונים, מתהתך התוך הוזהמה לתוך התהומות ונעשה משם רפש וטיט, כמו שנאמר (שם טו) ויגרשו מימיו רפש וטיט. ומתוך אותו טיט של התהומות יוצא אותו חשד, שהוא שחר, ולא שחר אלא יותר חשוד. זהו שכתוב וחשד על פני תהום. למה נקרא חשד? משום שהגון שלו חשוד ומחשיך את פני תבריות, וזהו אדם ושחר, ומשום זה לא כתוב בשני כי טוב.

ואם תאמר, ודרי כתוב והנה טוב מאד, זה מלאך המות, וכאן אמרת שלא נאמר בגללו כי טוב - אלא סוד הסודות כאן, שדרי

מִלֵּאדֹּה הַמּוֹת וְדַאי הוּא טוֹב מְאֹד. מָה הַטַּעַם?
 מִשּׁוּם שְׁחֵרֵי כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם יוֹדְעִים שְׂיִמּוֹתוֹ
 וַיִּחְזְרוּ לְעַפְרָה, וְרַבִּים הֵם שְׁחוֹזְרִים בְּתִשׁוּבָה
 לְרַבּוֹנָם מִשּׁוּם פֶּחַד זֶה, וּפּוֹחֲדִים לְחַטָּא לְפָנָיו.
 רַבִּים פּוֹחֲדִים מִתְּמַלְךְ מִתּוֹךְ שְׂתִלוּיָה רְצוּעָה
 לְפָנֵיהֶם. כַּמָּה טוֹבָה אוֹתָהּ רְצוּעָה אֶל הָאָדָם,
 שְׁעוֹשָׂה לָהֶם טוֹבוֹת וְאַמֵּתוֹת וּמִתְקַנִּים בְּדַרְכֵיהֶם
 כְּרֵאֵוִי. וְעַל זֶה וְהֵנָּה טוֹב מְאֹד. מְאֹד וְדַאי. ^(דף קנ)

(א"ע)

סוֹד הַסּוּדוֹת שְׁלִמְדָנוּ מִתּוֹךְ הַמְּנוּרָה הַקְּדוּשָׁה,
 וְהֵנָּה טוֹב - זֶה מִלֵּאדֹּה תַחֲיִים. מְאֹד - זֶה
 מִלֵּאדֹּה הַמּוֹת, שְׁהוּא יוֹתֵר. לָמָּה מִלֵּאדֹּה הַמּוֹת הוּא
 טוֹב מְאֹד? אֵלֶּא כְּשֶׁכָּרָא הַקְּדוּשׁ כְּרוּךְ הוּא אֶת
 הָעוֹלָם, הַכֹּל הָיָה מְתַקֵּן טָרָם שְׂפָא אָדָם, שְׁהוּא
 הַמְּלֶךְ שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה. כִּיּוֹן שְׂנַבְרָא אָדָם, עֲשֵׂה
 אוֹתוֹ מְתַקֵּן בְּדֶרֶךְ אֵמֶת. זֶהוּ שְׂכַתּוֹב (קהלת ז) אֲשֶׁר
 עֲשֵׂה הָאֱלֹהִים אֶת הָאָדָם יִשְׂרָאֵל וְהִמָּה בְּקִשּׁוֹ
 הַשְּׂבִנּוֹת רַבִּים. עֲשֵׂה אוֹתוֹ יִשְׂרָאֵל, וְאַחַר כֵּן סָרַח
 וּנְטַרַד מִגֵּן עֵדֶן.

גַּן הָעֵדֶן הוּא נְטוּעַ בְּאֶרֶץ בְּאוֹתָן נְטִיעוֹת שְׁנַטְע
 אוֹתוֹ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּמוֹ שְׁנַטְעֵמָר (בראשית)
 ב) וַיִּטַּע ה' אֱלֹהִים גַּן הָעֵדֶן מִקֶּדֶם. הוּא נְטַע אוֹתוֹ
 בְּשֵׁם שְׁלֹם, בְּדִנְמַת עֲלִיּוֹן שְׁלִמְעֵלָה. וְכָל
 הַדְּיוֹקְנָאוֹת הָעֲלִיּוֹנִים בְּכָל מְרָקְמִים וּמְצִיָּרִים בְּגַן
 הָעֵדֶן הָיָה שְׁלִמְמָה, וְשֵׁם הֵם הַכְּרוּבִים. אֵינָם
 חֲקוּקִים בְּחֲקִיקוֹת שֶׁל בְּנֵי אָדָם מִזֶּהב אוֹ מִדְּבַר
 אַחֵר, אֲלָא בְּכָל אֹרוֹת שְׁלִמְעֵלָה חֲקוּקִים
 וּמְצִיָּרִים בְּצִיּוֹר מְרָקִים, מַעֲשֵׂה יָדֵי אָמֵן שֶׁל הַשֵּׁם
 הַשְּׁלֵם שֶׁל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְכָל חֲקוּקִים שֵׁם.
 וְכָל הַדְּיוֹקְנָאוֹת וְהַצִּיּוֹרִים שֶׁל הָעוֹלָם הָיָה, בְּכָל
 מְצִיָּרִים שֵׁם, וְחֲקוּקִים וּמִתְחַקְקִים שֵׁם בְּכָל כְּמוֹ
 הָעוֹלָם הָיָה.

וּמְקוֹם זֶה הוּא מְדוּר לְרוּחוֹת קְדוּשׁוֹת, בֵּין אוֹתָן
 שְׁפָאוּ לְעוֹלָם הָיָה, בֵּין אוֹתָן שְׁלֵא בָאוּ
 לְעוֹלָם הָיָה וְהֵם עֲתִידִים לָבֹא לְעוֹלָם הָיָה. בְּלֹא
 רוּחוֹת מְלַבְּשׁוֹת בְּלְבוּשִׁים וְגוֹפִים וּפְרָצוּפִים כְּמוֹ
 שֶׁל הָעוֹלָם הָיָה, וּמִסְתַּכְּלוֹת שֵׁם בְּזִיו כְּבוֹד
 רְבוּנָם, עַד שְׁפָאוֹת לְעוֹלָם הָיָה.

בְּשַׁעַה שְׂיִוצְאוֹת מִשָּׁם לָבֹא לְעוֹלָם הַזֶּה,
 מִתְפַּשְׁטוֹת אוֹתָן רוּחוֹת מֵאוֹתוֹ גּוֹף
 וְלִבּוֹשׁ שָׁל שָׁם, וּמִתְלַבְּשׁוֹת בְּגוֹף וְלִבּוֹשׁ שָׁל
 הָעוֹלָם הַזֶּה, וְעוֹשׂוֹת מְדוּרָם בְּעוֹלָם הַזֶּה בְּלִבּוֹשׁ
 וּגּוֹף הַזֶּה, שֶׁהוּא מִטְּפָה סְרוּחָה.

וּבְשִׁמְנֵי זְמַנּוֹ לְלָבֵת וְלִצְאֵת מִהָעוֹלָם הַזֶּה, לֹא
 יוֹצֵא עַד שְׁמֵלֶאֱךָ הַקְּמוֹת הַזֶּה מִפְּשִׁטוֹ
 הַלִּבּוֹשׁ שָׁל הַגּוֹף הַזֶּה. כִּיּוֹן שֶׁנִּפְשָׁט הַגּוֹף מֵאוֹתָהּ
 רוּחַ עַל יְדֵי אוֹתוֹ מִלְּאֲךָ הַקְּמוֹת, הוֹלֵךְ וּמִתְלַבְּשׁ
 בְּאוֹתוֹ גּוֹף הָאֲחֵר שֶׁכֵּן עֵדֵן שֶׁמִּכְּנֹו הִתְפַּשְׁט
 בְּשָׂבֵא לְעוֹלָם הַזֶּה, וְאִין שֶׁמִּחָה לְרוּחַ פְּרָט
 לְאוֹתוֹ הַגּוֹף שָׁל שָׁם, וְשִׁמַּח עַל שֶׁהִתְפַּשְׁט מִהַגּוֹף
 הַזֶּה שָׁל הָעוֹלָם הַזֶּה וְהִתְלַבְּשׁ בְּגוֹף אֲחֵר שָׁלֵם
 כְּמוֹ שָׁל (אוֹתוֹ) הָעוֹלָם הַזֶּה, וְכוּ יוֹשֵׁב וְהוֹלֵךְ
 וּמִתְבּוֹנֵן בְּסוּדוֹת הָעֲלִיּוֹנִים, מֵה שֶׁלֹּא יִכַּל לְדַעַת
 וְלִהְתְּבּוֹנֵן בְּעוֹלָם הַזֶּה בְּגוֹף הַזֶּה.

וּבְשִׁמְתְּ לַבְּשֵׁת הַנְּשָׂמָה בְּאוֹתוֹ לִבּוֹשׁ שָׁל אוֹתוֹ
 עוֹלָם, כִּמָּה עֲדוּנִים וְכִמָּה

בסופים שָׁלַח שָׁם. מה גָּרַם לְגוֹף הַזֶּה לְהִתְלַבֵּשׁ
 בו הַרוּחַ? הַיּוֹה אֹמֵר, אֹתוֹ מַעֲשֵׂה שְׁהַפְּשִׁיטוּ
 מִהַלְבוּשִׁים הִלְלוּ. וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹשֵׂה טוֹב
 עִם הַבְּרִיּוֹת שְׁלֵא מִפְּשִׁיט מִהָאָדָם הַלְבוּשִׁים הִלְלוּ
 עַד שְׁמִתְקִין לוֹ לְבוּשִׁים אַחֲרִים נִכְבְּדִים וְטוֹבִים
 מֵאֵלֶּה.

בְּרַט לְאוֹתָם רָשְׁעֵי הָעוֹלָם שְׁלֵא חֲזְרוּ בְּתִשׁוּבָה
 שְׁלֵמָה לְרַבּוֹנָם, שְׁמַעְרֵטְלִים בָּאוּ לְעוֹלָם
 הַזֶּה וּמַעְרֵטְלִים יָשׁוּבוּ לְשָׁם. וְהַנְּשָׂמָה הוֹלֶכֶת
 בְּבוּשָׁה בְּלִפְי אַחֲרוֹת, כִּי אֵין לָהּ כָּלֵל לְבוּשִׁים,
 וְנִדְוִינִית בְּאוֹתוֹ גִּיהֶנָם שְׁבִאָרְיָן מִתּוֹף אוֹתָהּ הָאֵשׁ
 שְׁלֵמַעְלָה. וַיֵּשׁ מִהֵן שְׁמַצְפְּצָפוֹת וְעוֹלוֹת, וְאֵלוֹ הֵם
 רָשְׁעֵי הָעוֹלָם שְׁחָשְׁבוּ בְּלִבָּם תִּשׁוּבָה וּמִתּוֹ, וְלֵא
 יָכֵלוּ לַעֲשׂוֹת אוֹתָהּ. אֵלֶּה נִדְוִינִים שָׁם בְּגִיהֶנָם,
 וְאַחַר כֵּן מְצַפְּצָפִים וְעוֹלִים.

רֵאֵה כִּמָּה רַחֲמָנוֹתוֹ שֶׁל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עִם
 בְּרִיּוֹתָיו, שְׁאֵפְלוּ שְׁחָוָא רָשָׁע גְּדוֹל וְהִתְהַרַר
 תִּשׁוּבָה וְלֵא יָכֵל לַעֲשׂוֹת תִּשׁוּבָה וּמִתּוֹ, הִרִי וְדֵאֵי

מִקְבֵּל עֲנֵשׁ עַד שְׁהוֹלֵךְ בְּלִי תְּשׁוּבָה. אַחַר כֵּן
 אוֹתוֹ הִרְצוֹן שְׁשָׁם לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה, לֹא זֶה מִלְּפָנַי
 הַמֶּלֶךְ הַעֲלִיזוֹ, וְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְתַקֵּן לְאוֹתוֹ
 רָשָׁע מְקוֹם בְּמִדּוֹר הַשְּׂאוּל, וְשָׁם מִצְפִּצֵף תְּשׁוּבָה.
 שְׁתֵּרֵי אוֹתוֹ רְצוֹן יוֹרֵד מִלְּפָנַי הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 וְשׁוֹבֵר כָּל הַשּׁוֹמְרִים (לְאַחַר שֶׁקִּבֵּל עֲנֵשׁוֹ, אוֹתוֹ רְצוֹן טוֹב שְׁתֵּנִיחַ
 אוֹתוֹ רָשָׁע לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה, עוֹלָה לְפָנַי הַמֶּלֶךְ הַעֲלִיזוֹ, וְלֹא זֶה מִשָּׁם עַד שֶׁהַקְדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא מְתַקֵּן לְאוֹתוֹ רָשָׁע מְקוֹם בְּמִדּוֹר הַשְּׂאוּל, וְאֵי אוֹתוֹ רְצוֹן יוֹרֵד מִלְּפָנַי
 הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְשׁוֹבֵר אֶת כָּל הַשּׁוֹמְרִים) שֶׁל שְׁעָרֵי מְדוּרֵי
 הַגִּי'הֶנֶם, וּמְנִיעַ לְאוֹתוֹ מְקוֹם שְׂאוֹתוֹ הַרָשָׁע שָׁם,
 וּמִכֶּה בּוֹ וּמְעוֹרֵר אֶת אוֹתוֹ רְצוֹן בְּמִקְדָּם. וְאֵי
 מִצְפִּצֵּפֶת (דף קנ ע"ב) אוֹתָהּ נִשְׁמָח לַעֲלוֹת מִתּוֹךְ מְדוֹר
 הַשְּׂאוּל.

וְאֵינן רְצוֹן טוֹב שְׁנֵאֵבֵד מִלְּפָנַי הַמֶּלֶךְ הַקְדוֹשׁ,
 וּמִשׁוֹם כֵּן אֲשֵׁרֵי אוֹתוֹ מִי שְׁמִתְהַרְהַר
 הִרְהוּרִים טוֹבִים לְרַבּוֹנוֹ. שְׂאֵף עַל גַּב שְׂלֵא יִכַּל
 לַעֲשׂוֹת אוֹתָם, הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מֵעֲלָה אֶת
 רְצוֹנוֹ כְּאֵלוֹ עֲשָׂה, וְזֶה לְטוֹב. אֲבָל רְצוֹן לְרַע -

לא, פָּרַט לְהִרְהוֹר שֶׁל עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמִזְלוֹת,
וַחֲרֵי פִרְשׁוֹת הַחֲבֵרִים.

אוֹתָם שָׁלַא הִרְהוֹרוּ תְּשׁוּבָה, יוֹרְדִים לְשֹׂאֵל, וְלֹא
עוֹלָיִם מִשָּׁם לְדוֹרֵי דוֹרוֹת. עֲלִיָּהֶם כָּתוּב
(איוב ו) כָּלָה עֵנָן וַיִּלָּךְ בֶּן יוֹרֵד שֹׂאֵל לֹא יַעֲלֶה.
עַל הָרְאִשׁוֹנִים כָּתוּב (שמואל-א ב) ה' מִמִּית וּמַחֲיֶה
מוֹרִיד שֹׂאֵל וַיַּעַל.

אָמַר רַבִּי יְחִזְקִיָּה, דִּין שֶׁל עֲנָשֵׁי תַּגִּיהַנָּם, הֲרֵי
לְמִדְּנוּ שֶׁהוּא לְדוֹן שָׁם אֶת הָרָשָׁעִים. עַל
מַה נְּדוֹנִים בְּאֵשׁ הַגִּיהַנָּם? אֵלֶּא גִּיהַנָּם הִיא אֵשׁ
דוֹלְקַת יָמִים וְלִילוֹת, כְּמוֹ שֶׁהָרָשָׁעִים מִתְּחַמְּמִים
בְּאֵשׁ שֶׁל יֵצֵר הָרַע לַעֲבֹר עַל דְּבָרֵי הַתּוֹרָה. כְּכֹל
חַמוּם וְחַמוּם שֶׁהֵם מִתְּחַמְּמִים בַּיֵּצֵר הָרַע, כִּד
בוֹעֶרֶת אֵשׁ הַגִּיהַנָּם.

פַּעַם אַחַת לֹא נִמְצָא יֵצֵר הָרַע בְּעוֹלָם, שֶׁהַכְּבִיסוּ
אוֹתוֹ לְתוֹךְ חוֹתָם בְּרוֹל בְּנִקְבַּ תְּהוּם רַבָּה,
וְכֹל אוֹתוֹ זְמַן כְּבִתָּה אֵשׁ הַגִּיהַנָּם וְלֹא בְּעָרָה
כְּלָל. חוֹר יֵצֵר הָרַע לְמִקוּמוֹ - הַתְּחִילוֹ רָשָׁעֵי

הָעוֹלָם לְהַתְחַמֵּם בּוֹ, וְהַתְחִילָה אֵשׁ הַגִּיהֵנוֹם
 לְבָעַר, שְׁחָרֵי הַגִּיהֵנוֹם לֹא בּוֹעֵר אֶלָּא בַחֵם שֶׁל
 תִּקְוָה תִּיַצֵּר הָרַע שֶׁל הָרָשָׁעִים. וּבְאוֹתוֹ הַחֵם אֵשׁ
 הַגִּיהֵנוֹם בּוֹעֶרֶת יָמִים וְלֵילוֹת וְלֹא שׁוֹכֶכֶת.

שְׂבָעָה פְתָחִים הֵם לַגִּיהֵנוֹם, וַיֵּשׁ שָׁם שְׂבָעָה
 מְדוֹרִים. שְׂבָעָה מִיְּנֵי רָשָׁעִים הֵם: רַע.
 בְּלִיעַל. חוֹמָא. רָשָׁע. מִשְׁחִית. לִץ. יְהִיר. וּכְנָנֵד
 בְּכֹל יֵשׁ מְדוֹרִים לַגִּיהֵנוֹם, כָּל אֶחָד וְאֶחָד כְּרֵאוֹי
 לוֹ. וּכְפִי אוֹתָהּ מַעֲלָה שְׁחָטָא כָּה אוֹתוֹ הָרָשָׁע,
 כִּי נֹתְנִים לוֹ מְדוֹר בַּגִּיהֵנוֹם.

וּבְכָל מְדוֹר וּמְדוֹר יֵשׁ מִלְּאָד מְמַנָּה עַל אוֹתוֹ
 מְקוֹם תַּחַת יָדוֹ שֶׁל דּוּמָה, וְכַמָּה אֶלְפָּה
 וְרַבּוּא עֲמוֹ שְׁדָנִים אֶת הָרָשָׁעִים, כָּל אֶחָד וְאֶחָד
 כְּרֵאוֹי לוֹ בְּאוֹתוֹ מְדוֹר שֶׁהוּא שָׁם.

(אֵשׁ הַגִּיהֵנוֹם שְׂלֹמְעֵלָה מְגִיעָה לַגִּיהֵנוֹם שְׂלֹמְטָה) אֵשׁ הַגִּיהֵנוֹם לְמַטָּה
 מְגִיעָה מִתּוֹךְ אֵשׁ הַגִּיהֵנוֹם שְׂלֹמְעֵלָה, וּמְגִיעָה
 לַגִּיהֵנוֹם הַזֶּה שְׂלֹמְטָה, וּבוֹעֶרֶת בְּאוֹתָהּ הַתְּעוֹדְרוֹת

החם של הרשעים, שמחממים את עצמם תוך יצר הרע, וכל אותם מדורים דולקים שם.

מקום יש בגיהנום, ויש שם דרגות שנקראו צואה רותחת, ושם היא זהמת הנשמות, אותן שמתלכלכות מכל הזמנה של העולם הזה. ומתלבנות ועולות, ונשארת שם אותה זהמה, ואותן דרגות רעות שנקראות צואה רותחת התמנו על אותה זהמה, ואש הגיהנום שולטת באותה זהמה שנשארה.

ויש רשעים, אותם שמתלכלכים בחטאיהם תמיד ולא מתלבנים מהם, ומתו בלי תשובה, וחטאו והחטאו אחרים והיו תמיד קשי ערה, ולא נשפרו לפני רבונם בעולם הזה. אלו נדונים שם באותה זהמה ובאותה צואה רותחת שלא יוצאים משם לעולמים. אותם שמשחיתים דרכם על הארץ ולא חששו לכבוד רבונם בעולם הזה, כל אלה נדונים שם לדורי דורות ולא יוצאים משם.

בְּשִׁבְתוֹת וּבְחֻדְשֵׁים וּבְזִמְנֵים וּבְחַגֵּים, כָּאוֹתוֹ
 מְקוֹם הָאֵשׁ שׁוֹכֶכֶת וְלֹא נְדוֹנִים,
 אֲבָל לֹא יוֹצְאִים מִשָּׁם כְּשֶׁאֵר הָרָשָׁעִים שֵׁישׁ לָהֶם
 מְנוּחָה. כָּל אוֹתָם שְׂמַחֲלָלִים שִׁבְתוֹת וּזְמַנִּים וְלֹא
 חוֹשְׁשִׁים לְכַבּוֹד רַבּוֹנָם כָּלֵל כְּדִי לְשָׁמֵר אוֹתָם,
 אֲלֵא מְחַלְלִים בְּפִרְהֶסְיָה - כְּמוֹ שֶׁהֵם לֹא שָׁמְרוּ
 שִׁבְתוֹת וּזְמַנִּים בְּעוֹלָם הַזֶּה, כִּי גַם לֹא שׁוֹמְרִים
 אוֹתוֹ בְּעוֹלָם הַבָּא, וְאִין לָהֶם מְנוּחָה.

אָמַר רַבִּי יוֹסֵי, אֵל תֹּאמַר כָּהֵן, אֲלֵא הֵם שׁוֹמְרִים
 שִׁבְתוֹת וּזְמַנִּים שֶׁם בְּגִיחָנָם בְּעַל כְּרָחִם.
 אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אֲלֵא אוֹתָם עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים
 וּמְזוֹלוֹת שְׁלֹא הַצִּטּוֹן, שְׁלֹא שָׁמְרוּ שִׁבְתַּת בְּעוֹלָם
 הַזֶּה, שׁוֹמְרִים אוֹתָהּ שֶׁם בְּעַל כְּרָחִם.

בְּכָל עֶרֶב שִׁבְתַּת כְּשֶׁמִּתְקַדֵּשׁ הַיּוֹם, הַכְּרוֹזִים ^{(דף קנא}
^{ע"א)} הוֹלְכִים בְּכָל אוֹתָם מְדוּרֵי הַגִּיחָנָם:
 הַסֹּתְלָקוֹ דִּינֵי הָרָשָׁעִים, שְׁתֵּרֵי הַמְּלֹךְ הַקָּדוֹשׁ כָּאֵל,
 וְהַיּוֹם מִתְקַדֵּשׁ, וְהוּא מִיָּנַע עַל הַכָּל. וּמִיָּד
 מִסֹּתְלָקִים הַדִּינִים וַיֵּשׁ לְרָשָׁעִים מְנוּחָה. (וְכָל אוֹתָם

מחללי שבתות ומועדים בפרהסיא, דינים מסתלקים מעליהם) (ואפלו עובדי
 כוכבים ומזלות שלא נצטוו לשמר שבתות ומועדים, שם שומרים בעל כרחם)
אבל איש הגיהנם לא שוככת מעל אלה שלא
שמרו שבת לעולמים, וכל רשעי הגיהנם שואלים
עליהם: מה שונים אלה שאין להם מנוחה מכל
הרשעים של כאן?! ואותם בעלי הדין משיבים
להם: אלה הם הרשעים שכתבו
בקדוש-ברוך-הוא ועברו על כל התורה. משום
שלא שמרו שבת שם, לכן אין להם מנוחה
לעולמים.

וכל אותם הרשעים יוצאים במקומם, ונתנת
להם רשות ללכת ולראות אותם. ומלאך
אחד ששמו סנטריא"ל הולך ומוציא את אותו
הגוף שלהם ומכניסו לגיהנם לעיני הרשעים,
ורואים אותו שמעלה תולעים, ולנשמה אין
מנוחה באש הגיהנם.

וכל אותם הרשעים ששם סוככים את אותו
הגוף ומכריזים עליו: זהו פלוני הרשע

שָׁלֵא חָשֵׁשׁ לְכַבּוֹד רַבּוֹנּוֹ, וְכַפֵּר
 בְּקָדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְכַפֵּר בְּכָל הַתּוֹרָה כְּלָהּ. אוֹי
 לוֹ! מַזֵּב שָׁלֵא נִבְרָא וְלֹא יָבֵא לִדִּין תּוֹה וְלִבּוֹשָׁה
 הַזֶּה! זֶהוּ שְׂפָתוֹב (ישעיה סו) וַיֵּצֵאוּ וַרְאוּ בְּפִגְרֵי
 הָאֲנָשִׁים הַפְּשָׁעִים בִּי כִי תוֹלְעֵתֶם לֹא תָמוּת
 וְאֲשָׁם לֹא תִכְבֶּה וְהָיוּ דְרָאוֹן לְכָל בְּשָׂר. כִּי
 תוֹלְעֵתֶם לֹא תָמוּת - מִן הַגּוֹף. וְאֲשָׁם לֹא תִכְבֶּה
 - מִן הַנְּשָׁמָה. וְהָיוּ דְרָאוֹן לְכָל בְּשָׂר - וְהָיוּ דִי
 רָאוֹן, עַד שֶׁכָּל רִשְׁעֵי הָעוֹלָם שָׁל שָׁם יֵאמְרוּ דִי
 לְרֵאִיָּה הַזֶּה.

רַבִּי יוֹסִי אָמַר, וַדַּאי כָּף זֶה, מִשּׁוֹם שְׂשֻׁכָת הִיא
 כְּנִנְדָּ כָּל הַתּוֹרָה, וְהַתּוֹרָה הִיא אֵשׁ - מִשּׁוֹם
 שְׂעֵבְרוּ עַל אֵשׁ הַתּוֹרָה, חֲרִי אֵשׁ הַגִּיהֵנָם הוֹלֵק,
 שָׁלֵא שׂוֹכֵךְ מִעֲלֵיהֶם לְעוֹלָמִים.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, לְאַחַר כְּשִׁינִצְאָת שְׂפָת, כָּא
 אוֹתוֹ מִלְּאָף וּמִחֲזִיר אוֹתוֹ גּוֹף לְקַבְרוֹ,
 וְנִדּוּנִים שְׁנִיָּתָם, זֶה לְצַדוֹ וְזֶה לְצַדוֹ. וְכָל זֶה בְּעוֹד
 שְׂחַגּוֹף קָנָם עַל בְּרִיו, שְׂחַרִי כִּיּוֹן שְׂחַגּוֹף נִתְעַכָּל,

אין לגוף את כל הדינים הללו, והקדוש ברוך הוא פתוב בו, ולא יעיר כל חמתו.

כל רשעי העולם, בעוד שהגוף שלם בכל איבריו בתוך הקבר, נדונים גוף ורוח, לכל אחד דין פראוי לו. בין שהגוף נתעבל, דין הרוח שזכה. מי שצריך לצאת, יוצא. ומי שצריך להיות עליהם מנוחה, יש להם מנוחה. ומי שצריך להיות עפר ואפר תחת רגלי הצדיקים, כל אחד ואחד פראוי לו נעשה לו.

ולכן כמה טוב להם, בין לצדיקים בין לרשעים, להיות גופם דבוק בארץ ולהרקב בתוך העפר לזמן קרוב ולא להיות בקיום כל אותו זמן רב, כדי לדון גוף ונפש ורוח תמיד (בכל יום). שחרי אין לה כל צדיק וצדיק בעולם שאין לו דין הקבר, משום שאותו מלאך הממנה על הקברים עומד על הגוף ודן אותו בכל יום ויום. אם לצדיקים כך - על אחת כמה וכמה לרשעים.

וּבְזִמְנֵי שְׁחֵגוּף נִרְקַב וְנִבְלָה בְּעֶפֶר, הָרִי הַדִּין
 שׁוֹכֵךְ מִהַכֹּל, פָּרַט לְאוֹתָם חֲסִידִים
 הָעַמּוּדִים שֶׁל הָעוֹלָם שֶׁהֵם רְאוּיִים לְהַעֲלוֹת
 נְשָׁמָתָם לְאוֹתוֹ מְקוֹם עֲלִיּוֹן שְׂרָאוּי לָהֶם, וּמַעֲטִים
 הֵם בְּעוֹלָם.

כָּל אוֹתָם הַמְּתִים שֶׁל הָעוֹלָם, בְּכֹל מֵתִים עַל
 יְדֵי הַמְּלָאךְ הַמְּשַׁחִית, פָּרַט לְאוֹתָם שְׁמֵתִים
 בְּאֶרֶץ הַקְּדוּשָׁה (וּבְכֹל מֵתִים עַל יְדֵי הַמְּלָאךְ הַמְּשַׁחִית, שֶׁהוּא מְלָאךְ
 הַמּוֹת, וְכֹל אוֹתָם הַמְּתִים שֶׁבְּאֶרֶץ הַקְּדוּשָׁה) שֶׁלֹּא מֵתִים עַל יְדוֹ,
 אֵלֶּא עַל יְדֵי מְלָאךְ הַרְחָמִים שֶׁשׁוֹלֵט בְּאֶרֶץ.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, אִם כֵּן, מָה הַנְּשִׁיבָה שֶׁל מֹשֶׁה
 וְאַהֲרֹן וּמַרְיָם שֶׁכְּתוּב בָּהֶם עַל פִּי ה',
 שֶׁאֵלֶּה לֹא מֵתוּ עַל יְדֵי אוֹתוֹ הַמְּלָאךְ הַמְּשַׁחִית,
 וְאַתָּה אוֹמֵר שֶׁכָּל הָעוֹלָם, אוֹתָם שְׁמֵתוּ בְּאֶרֶץ
 יִשְׂרָאֵל, לֹא מֵתִים עַל יְדֵי זֶה?

אָמַר (דף קנא ע"ב) לוֹ, כֵּן הוּא וַדַּאי, וְהַנְּשִׁיבָה שֶׁל מֹשֶׁה
 וְאַהֲרֹן וּמַרְיָם הָיָה יוֹתֵר מִכָּל בְּנֵי הָעוֹלָם
 שֶׁהֵם מֵתוּ מִחוּץ לְאֶרֶץ הַקְּדוּשָׁה. שְׁמֵשָׁה אַהֲרֹן

ומְרִים מִתּוֹ מַחֲוִין לְאֶרֶץ הַקְּדוֹשָׁה, וְכֹלָם מִתּוֹ עַל
 יְדֵי אוֹתוֹ הַמְּשַׁחִית, פָּרַט לְמֹשֶׁה אַהֲרֹן וּמְרִים
 שְׁלֹא מִתּוֹ אֵלֶּא עַל יְדֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. אֲבָל
 אוֹתָם שְׁמֵתִים בְּאֶרֶץ הַקְּדוֹשָׁה, לֹא מֵתִים עַל יְדֵי
 אוֹתוֹ הַמְּשַׁחִית, שְׁתֵּרֵי הָאֶרֶץ הַקְּדוֹשָׁה אֵינָה
 עוֹמֶדֶת בְּרִשּׁוֹת אַחֲרָת, אֵלֶּא בְּרִשּׁוֹת הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא לְבָדוֹ.

וְלִכֵּן כָּתוּב, (ישעיה כו) יִחִיו מִתִּיף נִבְלָתִי יְקוּמוּן
 הַקִּיצוֹ וְרִנְנוּ שִׁכְנֵי עֶפְרַיִם וְגו'. יִחִיו מִתִּיף -
 אֵלוֹ שְׁמֵתִים בְּאֶרֶץ הַקְּדוֹשָׁה, שֶׁהֵם מֵתִים שְׁלוֹ,
 וְלֹא מֵאַחֵר, שְׁלֹא שׁוֹלֵט שָׁם הַצַּד הָאַחֵר כִּלְלֵל,
 וְלִכֵּן כָּתוּב מִתִּיף. נִבְלָתִי יְקוּמוּן - אוֹתָם שְׁמֵתוֹ
 בְּאֶרֶץ נִבְרִיָּה אַחֲרָת עַל יְדֵי אוֹתוֹ הַמְּשַׁחִית.

וְלִכֵּן נִקְרְאוּ נִבְלָה. מֵה נִבְלָה מִטְּמֵאָה בְּמִשְׁאֵ -
 אֵיף אוֹתָם שְׁמֵתִים מַחֲוִין לְאֶרֶץ הַקְּדוֹשָׁה
 מִטְּמֵאִים בְּמִשְׁאֵ (בְּמִשְׁאֵ). וְלִכֵּן הֵם נִבְלָה. כָּל
 שְׁחִיטָה שֶׁנִּפְסְלָה נִקְרְאת נִבְלָה, מִשּׁוּם שְׁשִׁחִיטָה
 זוֹ הִיא מִצַּד הָאַחֵר, וּמִיָּד בְּשִׁנְפֶּסֶל שׁוֹרָה עָלָיו

הצד האחר. ומשום שהיא שלו ושורה עליה
 נקרא נבלה. וסוד זה - (בשמו בן הוא) נבל הוא, ונבל
 שמו ונבלה עמו.

ולכן בכל מקום שהיא שורה נקרא נבלה.
 המנוול הזה לא שורה אלא במקום פסול,
 ולכן שחיטה שנפסלה היא שלו, ונקראת על
 שמו. ולכן המתים מחוץ לארץ הקדושה תחת
 רשות אחרת ושורה עליהם הצד האחר נקראים
 נבלה.

הקיצו ורננו שובני עפר. שובני - דברים ישנים,
 ולא מתים. ומי הם? ישני חברון, שהם
 לא מתים, אלא ישנים. ולכן פתוב בהם גויעה,
 כמי שגווע ויש בו קיום להתנער. אף כך אותם
 ארבע זוגות של חברון ישנים הם ולא מתים,
 וכלם עומדים בקיומם באותם הגופות שלהם,
 ויודעים סתרים גנוזים יותר ממשאר בני אדם.
 גנוזים היו שם תוך פתח הנון עין אותם הגופים
 שלהם, ואלה הם שובני עפר. ולכן כל אותם

שִׁינְאָה נִשְׁמָתָם בְּאֶרֶץ הַקְּדוֹשָׁה, אֵינָה יוֹצֵאת עַל
יְדֵי אֹתוֹ הַמִּשְׁחִית, וְלֹא שׁוֹלֵט שָׁם, אֱלֹא עַל יְדֵי
מִלְאָךְ הַרְחָמִים, שֶׁהָאֶרֶץ הַקְּדוֹשָׁה עוֹמְדָת בְּגוֹרְלוֹ.

יֵשׁ מְקוֹם בְּיִשְׂרָאֵל שׁוֹלֵט בּוֹ אֹתוֹ מִשְׁחִית
וְלֹא נִתְּנָת לוֹ רְשׁוּת לְהַכְנִים לְשָׁם, וְכָל אֹתָם
שְׂדֵרִים שָׁם לֹא מֵתִים, עַד שִׁיּוֹצְאִים מִחוּץ לְעִיר.
וְאֵין לָךְ אָדָם מִכָּל הַדְּיָרִים שָׁם שֶׁלֹּא מֵתִים, וְכָל־
מֵתִים כְּמוֹ שְׂאֵר בְּנֵי אָדָם, אֲבָל לֹא בְּעִיר. מָה
הַטַּעַם? מִשּׁוֹם שֶׁלֹּא יְכוּלִים תָּמִיד לְשַׁבֵּת בְּעִיר,
אֱלֹא אֵלֶּה יוֹצְאִים וְאֵלֶּה נִכְנָסִים, וְלִכֵּן כָּל־
מֵתִים.

מָה הַטַּעַם אֵין שׁוֹלֵט שָׁם אֹתוֹ מִלְאָךְ הַמִּשְׁחִית?
אִם תֹּאמַר שֶׁלֹּא עוֹמְדָת בְּרִשְׁוֹתוֹ, הֲרֵי אֶרֶץ
הַקְּדוֹשׁ שֶׁלֹּא עוֹמְדָת בְּרִשְׁוֹת אַחֲרָת וּמֵתִים,
בְּאֹתוֹ מְקוֹם לָמָּה לֹא מֵתִים? אִם תֹּאמַר מִשּׁוֹם
קְדוּשָׁה - אֵין מְקוֹם בְּקְדוּשָׁה כָּכָל הַיְשׁוּב כְּמוֹ אֶרֶץ
יִשְׂרָאֵל. וְאִם תֹּאמַר מִשּׁוֹם אֹתוֹ אֵישׁ שֶׁכָּנָה אֹתוֹ

- כַּמָּה בְּנֵי אָדָם הָיוּ שְׂזוּכוֹתֶם יִתְרָה מִשָּׁלוֹ. אָמַר
רַבִּי יִצְחָק, אֲנִי לֹא שָׁמַעְתִּי וְלֹא אָמַר.

כָּאֵן וְשָׁאֵלוּ אֶת רַבִּי שְׁמַעוֹן. אָמַר לָהֶם, וַדַּאי
שְׂאֵאוֹתוֹ מְקוֹם לֹא שׁוֹלֵט בּוֹ מִלְּאֵךְ הַמָּוֹת,
וְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא רוֹצֵה שְׂפֵאוֹתוֹ מְקוֹם
יְמוֹת אָדָם לְעוֹלָמִים. וְאִם תֵּאמַר שְׁקָדָם לְכֵן
בְּאוֹתוֹ מְקוֹם מָרָם שְׁנִבְנָה מֵתוֹ בּוֹ בְּנֵי אָדָם -
לֹא כֵּן! אֵלֶּא כִּיּוֹם שְׁנִבְרָא הָעוֹלָם הִתְתַּקֵּן אוֹתוֹ
מְקוֹם לְקִיּוֹם, וְסוּד הַסּוּדוֹת כָּאֵן לְאוֹתָם
הַמִּתְבּוֹנְנִים בְּסוּד הַחֲכָמָה.

כְּשֶׁבְרָא הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הָעוֹלָם, בְּרָא
אוֹתוֹ בְּסוּד הָאוֹתִיּוֹת, וְהִתְגַּלְגְּלוּ
הָאוֹתִיּוֹת, וּבְרָא אֶת הָעוֹלָם בְּחֻקֵּי קוֹת הַשֵּׁם
הַקְדוֹשׁ. הִתְגַּלְגְּלוּ הָאוֹתִיּוֹת וְסוּבְבוּ אֶת הָעוֹלָם
בְּחֻקֵּי קוֹת. וּכְשֶׁהִתְגַּלְגְּלָה וְהִתְפַּשְׁטָה הָעוֹלָם וּבְרָא,
הָיוּ הָאוֹתִיּוֹת סוּבְבוֹת כִּי לְבָרָא. אָמַר הַקְדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא שְׁיִסְתַּיִם בְּיו"ד. נִשְׁאַרְהָ הָאוֹת ט' (וְהִתְגַּלְגְּלוּ
הָאוֹתִיּוֹת, וְסוּבְבוּ אֶת הָעוֹלָם בְּחֻקֵּי קוֹת הַשֵּׁם הַקְדוֹשׁ. וּכְאֲשֶׁר הִתְגַּלְגְּלוּ הָאוֹתִיּוֹת

והיו מסוככות לברא, אמר הקדוש ברוך הוא: די וסתים ביו"ד. נשארה אות ט'
 (לכדה) בְּאוֹתוֹ מְקוֹם ^(דף קנב ע"א) תְּלוּיָהּ בְּאוֹיֵר. כִּיּוֹן
 נְשֹׂאֵמֶר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׂיִסְתִּים בְּאוֹת יו"ד,
 נְשֹׂאֵרָה אוֹת טי"ת בְּלְבָדָה תְּלוּיָהּ בְּאוֹיֵר עַל נְפִי
 אוֹתוֹ מְקוֹם. טי"ת היא אוֹת שְׁל אור הַחַיִּים.
 וְלִכֵּן מִי שְׂרוּאָה טי"ת בְּתִלּוּמוֹ, סִימָן טוֹב הוּא
 לוֹ וְחַיִּים נִתְקַנּוּ לוֹ. וְלִכֵּן, מִשּׁוּם שְׁהִיְתָה ט'
 תְּלוּיָהּ עַל אוֹתוֹ מְקוֹם, לֹא שׁוֹלֵט בּוֹ הַמּוֹת.

בְּשֶׁרְצָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַעֲמִיד עוֹלָם, זָרַק
 צָרוּר אֶחָד לְתוֹךְ הַמַּיִם חָקוּק בְּסוּד
 שְׁל ע"ב (שֶׁל כ"ב) אוֹתֵיזוֹת, וּמִשָּׁם הִתְחִיל לְלָקֵת
 אוֹתוֹ צָרוּר, וְלֹא מָצָא מְקוֹם לְעֵמֵד בּוֹ פָּרַט
 הָאָרֶץ הַקְּדוֹשָׁה (בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ), וְהַמַּיִם הָיוּ הוֹלְכִים
 אַחֲרָיו, עַד שֶׁהִגִּיעַ אוֹתוֹ צָרוּר תַּחַת הַמּוֹזֵבֶת, וְשָׁם
 נִשְׁקַע, וְהִתְקַיֵּם כָּל הָעוֹלָם.

וְאִם הֵאמֵר, אִם כֵּךְ שְׂבֵאוֹתוֹ מְקוֹם שׁוֹרִים חַיִּים,
 לָמָּה לֹא נִבְנְהָ שָׁם בֵּית הַמִּקְדָּשׁ לְתֵת חַיִּים
 לְיוֹשְׁבֵיהָ? אֵלֶּא כֵּאֵן בְּמְקוֹם תְּזַה הַתְּקַיֵּם מִשּׁוּם

אות אחת ששורה עליו. בבית המקדש כל האותיות כלן שורות בו, ובהם נברא הוא לברו כמו שכל העולם.

ועוד, שהארץ הקדושה (בית המקדש) נותנת חיים וכפרה ליושביה באותו העולם, ומקום זה לא כד - נותן חיים לאותו מקום בעולם הזה, ולא בעולם הבא. ובית המקדש בהפך משם, משום שיש חלק לישראל באותו עולם, ולא בעולם הבא. ולכן עומד בית המקדש לכפר חטאים ולזכות את ישראל לעולם הבא.

בא וראה, טי"ת אור של חיים בכל מקום, ולכן פתח בה הכתוב כי טוב, שפתוב (בראשית א) וירא אלהים את האור כי טוב. מהאות חזו (מקום זה) בורח מלאך המשחית. אל תאמר בורח, אלא שלא נתנת לו רשות להכניס לשם.

האות חזו משנה מהאות ק'. ק' לא מתישבת (מאות ח'. ח' לא מתישבת) בכלל במקום בעולם, וסימנה - (תהלים קמ) איש לשון בל יבון בארץ.

האות טי"ת מתיישבת בכל מקום, ומתתקנת
 לשבת כראוי, ולכן בכל מקום ששם אות ט',
 אין ישוב לאות ק' שם להתישב בו. ולכן במקום
 הנה לא שולט כלל הצד האחר, ונותן חיים של
 העולם הנה ליושבים תחת האות הזו, ולא יצא
 החוצה. וכשיוצא החוצה, יש רשות לצד האחר
 לשלט בו. כמו שאות זו שולטת במקום זה, כך
 גם שולטת אות אחרת במקום הניהנם. ומיהי?
 האות ק'.

ובם פרו של רב המנונא סבא, כאן הן שתי
 אותיות: ח', ט'. ולכן לא היו כתובות
 בתוך אבני שהם ואבני מלואים, ומשכתי ישראל
 נמנעו שתי האותיות הללו, כדי שלא רשום
 בתוכם ח"ט.

במקום בית המקדש תלויים כל אותיות
 האלפא ביתא בסודות חקוקים של
 שמות קדושים, קשורים, רקומים עליו, וכל
 העולם שלמעלה ומטה, הכל בסוד של אותיות

מִתְחַמֵּזוֹת (מקוקות) וּגְלוּפוֹת, וְסוּדוֹת הַקְּרָעָה (השם
תקדוש) הָעֲלִיּוֹנָה נֶחֱקַק עֲלֵיהֶם.

בַּמִּשְׁכָּן נֶחֱקְקוּ וְהִצְטִירוּ הָאוֹתִיּוֹת כְּרֵאוֹי, שְׁהֲרִי
בְּצִלְאֵל הָיָה יוֹדֵעַ אֶת הַחֲכֵמָה לְצַרְף
אוֹתֵינָה שְׁבָהֶן נִבְרְאוּ שָׁמַיִם וָאָרֶץ, וְעַל חֲכֵמָתוֹ
(11) נִבְנְהָ הַמִּשְׁכָּן עַל יָדוֹ וְנִבְחַר מִכָּל עַם יִשְׂרָאֵל.
וְכִמּוֹ שֶׁהוּא נִבְחַר לְמַעֲלָה, כִּךְ רָצָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא שְׁיִבְחַר לְמִטָּה.

לְמַעֲלָה כְּתוּב (שמות לא) רְאֵה קָרָאתִי בְּשֵׁם
בְּצִלְאֵל. לְמִטָּה - (שם לה) רְאוּ קָרָא ה'
בְּשֵׁם בְּצִלְאֵל. וְשִׁמוֹ בְּסוּד עֲלִיּוֹן נִקְרָא כִּי בְּצִלְאֵל
- בְּצֵל אֵל. וּמִיְהוּ? זֶה צְדִיק, שֶׁהוּא יוֹשֵׁב בְּצֵל
אֵל, אוֹתוֹ שֶׁנִּקְרָא אֵל עֲלִיּוֹן, וְהוּא יוֹשֵׁב כְּמוֹ
שְׁאוֹתוֹ אֵל. אוֹתוֹ אֵל נוֹטֵל שְׁעָה צְדָדִים, אוֹתוֹ
צְדִיק נוֹטֵל אוֹתָם. אֵף כִּי אוֹתוֹ אֵל מֵאִיר
לְמַעֲלָה, וְהַצְדִיק הַזֶּה מֵאִיר לְמִטָּה. אוֹתוֹ הָאֵל
כָּלֵל שֶׁל כָּל שֵׁשֶׁת הַצְדָדִים. וְאוֹתוֹ צְדִיק הוּא
כָּלֵל שֶׁל כָּל שֵׁשֶׁת הַצְדָדִים.

בְּן אֹרֵי - בֶּן הָאֹר הַרְאֵשׁוֹן שְׁפָרָא הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא בְּמַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית. בֶּן חוּר - הַבֵּן שֶׁל
 חֲרוֹת הַכֹּל. דָּבָר אַחֵר בֶּן חוּר - בֶּן חוּר מִכָּל
 הַגְּוֹנִים. וְזֶה הַתְּמִנָּה לְמִטָּה יְחוּדָה, הַכֹּל בְּרֵאשִׁי.

כָּל הַגְּוֹנִים מוֹבִים לַחֲלוּם פְּרָט לַתְּכֵלֶת, כְּמוֹ
 שְׁנֵאמַר, מִשׁוּם שֶׁהוּא כִּסֵּא לְדוֹן אֶת דִּינֵי
 הַנְּשָׁמוֹת. וַהֲרִי דִרְגָה זוֹ (אַחַת) הִיא לְבִנְתָּ. אֵלֶּא
 בְּשַׁעָה שְׁעוֹמֶדֶת בְּדִינֵי נְפֹשׁוֹת, אִזּוּ הִיא גְּוֹן
 תְּכֵלֶת, וַהֲרִי (דף קנב ע"ב) בְּאַרְנוֹתָ.

בְּשַׁעָה שְׂרוּאָה אָדָם אֶת הַגְּוֹן הַזֶּה, נוֹפֵר הָאָדָם
 לַעֲשׂוֹת מַצּוֹת רְבוּנוֹ. כְּמוֹ שְׁנֵחַשׁ
 הַנְּחֻשֶׁת, בְּשַׁעָה שֶׁהִיוּ רוֹאִים אוֹתוֹ, הָיוּ פוֹחֲדִים
 מִלִּפְנֵי הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְשׁוֹמְרִים אֶת עַצְמָם
 מִכָּל הַחֲטָאִים, וּבְשַׁעָה שֶׁאוֹתוֹ הִפְחֵד שֶׁל הַקְדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא עוֹלָה עֲלֵיהֶם, מִיָּד נִרְפָּאִים. מִי נִרָם
 לָהֶם לִפְחֵד מִלִּפְנֵי הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא? אוֹתוֹ
 נִחַשׁ, אוֹתָהּ רְצוּעָה שְׁמִסְתַּכְּלִים בָּהּ. אִף כִּי
 הַתְּכֵלֶת - (כַּמְדָּבַר טו) וְרֵאִיתֶם אוֹתוֹ וּזְכַרְתֶּם אֶת כָּל

מִצֹּת ה'. מֵאוֹתוֹ הִפְחַד שָׁלוֹ. וְעַל זֶה תִּכְלֹת
בְּמִשְׁכָּן.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, זֶה שֶׁאָמַר מוֹרְנוֹ שֶׁתִּכְלֹת הִיא
כִּסֵּא דִין, וְכִשְׁהִיא עוֹמֶדֶת בְּגֹן תְּוֵה, אֲזִי
הִיא כִּסֵּא לְדוֹן דִּינֵי נַפְשׁוֹת. מָתִי הִיא בְּרַחֲמִים?
אָמַר לוֹ, בְּשַׁעַת שֶׁהַכְּרוּבִים מִחֲזִירִים פְּנִיָּהֶם זֶה
עִם זֶה וּמִסְתַּכְּלִים פְּנִים בְּפְנִים. כִּיּוֹן שֶׁאוֹתָם
כְּרוּבִים מִסְתַּכְּלִים פְּנִים בְּפְנִים, אֲזִי כָּל הַגְּוֹנִים
מִתְתַּקְּנִים, וּמִתְהַפֵּךְ גְּוֹן תִּכְלֹת לְגֹן אַחֵר.
מִתְהַפֵּךְ גְּוֹן יָרֵק לְגֹן זָהָב (לְכוּ).

וְלָכֵן בְּהַפּוֹד הַגְּוֹנִים מִתְהַפֵּךְ מִדִּין לְרַחֲמִים, וְכֵן
מִרַחֲמִים לְדִין, וְהַכֹּל בְּהַפּוֹד הַגְּוֹנִים. כְּמוֹ
שֶׁמֶסְדְּרִים יִשְׂרָאֵל תִּקְוִיָּהֶם לְקַדוּשׁ-כְּרוּד-הוּא,
כִּדְ הַכֹּל עוֹמֵד וְכִדְ מִסְתַּדֵּר. וְלָכֵן כָּתוּב (ישעיה מט)
יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר כָּד אֶתְפָּאֵר, בְּאוֹתָם גְּוֹנִים שְׁכֹלוּלִים
זֶה בְּזֶה, הִיפֵי שֶׁל כָּלֵם.

וְעִשִׂיתָ שְׁלֹחַן עֲצֵי שִׁטִּים וְגו'. רַבִּי יִצְחָק פָּתַח,
(דברים ח) וְאִכְלֹתָ וְשִׁבַּעְתָּ וּבִרְכָתָ אֶת ה'

אֶלֶּהֶיךָ וְגו'. כִּמְה צְדִיקִים הֵם יִשְׂרָאֵל שֶׁהַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא הִתְרַצָּה בָּהֶם וְקִרְבָּם אֵלָיו מִכָּל
הָעַמִּים, וּבְשִׁבִיל יִשְׂרָאֵל נָתַן מְזוּז וְשִׁבְע לְכָל
הָעוֹלָם, וְאֵלְמֵלֵא יִשְׂרָאֵל - לֹא נָתַן הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא מְזוּז לְעוֹלָם, וְעִכְשָׁו שִׁישְׂרָאֵל בְּנִלוֹת, עַל
אַחַת כִּמְה וְכִמְה שְׁנוּטָלִים מְזוּז עַל אַחַד פִּי
שְׁנַיִם.

בְּזִמַּן שֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל בְּאֶרֶץ הַקְּדוֹשָׁה, הָיָה יוֹרֵד
לָהֶם מְזוּז מִמָּקוֹם עֲלִיוֹן, וְהֵם נוֹתְנִים חֵלֶק
תְּמֻצִית לְעַמִּים עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים, וְכָל הָעַמִּים לֹא
נִזְוְנוּ אֶלָּא מִחַתְמֻצִית, וְעִכְשָׁו שִׁישְׂרָאֵל הֵם
בְּנִלוֹת, הִתְהַפֵּךְ לְגוֹן אַחֵר.

מִשָּׁל לְמֶלֶךְ שֶׁהִתְקִין סְעוּדָה לְבְנֵי בֵיתוֹ. כָּל זְמַן
שֶׁהֵם עוֹשִׂים אֶת רְצוֹנוֹ, אוֹכְלִים סְעוּדָה
עִם הַמֶּלֶךְ, וְנוֹתְנִים לְכָל־בָּנָיִם חֵלֶק הָעֲצָמוֹת לְגֵרָר.
בְּשַׁעַה שֶׁבְנֵי בֵיתוֹ לֹא עוֹשִׂים אֶת רְצוֹן הַמֶּלֶךְ,
הַמֶּלֶךְ נוֹתֵן אֶת כָּל הַסְּעוּדָה לְכָל־בָּנָיִם, וּמַעֲלָה
לָהֶם אֶת הָעֲצָמוֹת.

כִּמּוֹ זֶה, כָּל זְמַן שִׁישְׂרָאֵל עוֹשִׂים רְצוֹן רַבּוֹנָם,
 הֵם אוֹכְלִים עַל הַשְּׁלֶחַן הַזֶּה שֶׁל הַמֶּלֶךְ,
 וְכָל הַסְּעוּדוֹת מִתְקַנּוֹת לָהֶם. וְהֵם, מֵאוֹתָהּ
 שִׂמְחָה שְׂלָהֶם, נוֹתְנִים עֲצָמוֹת שֶׁחַן תַּמְצִית
 לְעוֹבְדֵי בּוֹכְבִּים. וְכָל זְמַן שִׁישְׂרָאֵל לֹא עוֹשִׂים
 רְצוֹן רַבּוֹנָם, הֵם הוֹלְכִים לַגְּלוּת, וְהַסְּעוּדָה
 הוֹלֶכֶת לַבְּלָבִים, וְעוֹלָה לָהֶם הַתַּמְצִית. כָּכָה
 יֵאָכְלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת לַחֲמֵם טָמֵא בַגּוֹיִם, שְׁחֵרֵי
 תַּמְצִית הַנֶּעַל שְׂלָהֶם הֵם אוֹכְלִים. אוֹי לְבֶן הַמֶּלֶךְ
 שִׁיוֹשֵׁב וּמִצְפָּה לְשֶׁלֶחַן הָעֶבֶד, וּמֵה שֶׁנִּשְׁאָר מִתּוֹךְ
 הַשְּׁלֶחַן הוּא אוֹכֵל.

דָּוִד הַמֶּלֶךְ אָמַר, (תהלים כג) תַּעֲרֹךְ לְפָנַי שְׁלֶחַן נֶגֶד
 צָרְרֵי הַשָּׁנֹת בַּשָּׁמֶן רֵאשִׁי כּוֹסֵי רוּיָהּ. תַּעֲרֹךְ
 לְפָנַי שְׁלֶחַן - זוֹ סְעוּדַת הַמֶּלֶךְ. נֶגֶד צָרְרֵי - אוֹתָם
 הַבְּלָבִים שִׁיוֹשְׁבִים לְפָנַי הַשְּׁלֶחַן וּמִצְפִּים לַחֲלֻקַּת
 עֲצָמוֹת, וְהוּא יוֹשֵׁב עִם הַמֶּלֶךְ בְּעֶנְג שֶׁל הַסְּעוּדָה
 בַּשְּׁלֶחַן.

דַּשְׁנָתָ בַשֶּׁמֶן רֵאשִׁי - זֶה רֵאשׁ הַסְּעוּדָה. שְׂפָל
 שֶׁמֶן וְשֶׁמֶן נִיבֵית וְתִקּוּן הַסְּעוּדָה נִתְּנִים
 בְּרֵאשׁוֹנָה לְאַהוּב הַמֶּלֶךְ. מֵה שֶׁנִּשְׁאַר נִתֵּן אַחַר
 כָּף לְכֹלָבִים וְלְאוֹתָם עוֹבְדֵי הַשֶּׁלֶחַן. כּוֹסֵי רוּיָה -
 מִלֵּאָה הַכּוֹס לְפָנֵי אַהוּב הַמֶּלֶךְ תָּמִיד שְׂלֵא
 יִצְטָרֵךְ לְבַקֵּשׁ, וְעַל סוּד זֶה הָיוּ יִשְׂרָאֵל תָּמִיד עִם
 שְׂאֵר הָעַמִּים.

רַבִּי חֲזִיָּא הָיָה הוֹלֵךְ לְרַבִּי שְׁמַעוֹן לְטַבְרִיָּה, וְהָיוּ
 עִמּוֹ רַבִּי יַעֲקֹב בֶּר אִידֵי וְרַבִּי יִיסָא הַקָּטָן.
 עַד שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים, אָמַר רַבִּי יִיסָא לְרַבִּי חֲזִיָּא,
 תְּמוּנָה מֵה שֶׁכָּתוּב (מלכים א-ב) וְלִבְנֵי בְרוּלֵי הַגְּלָעָדִי
 תַּעֲשֶׂה חֶסֶד וְהָיוּ בְּאֹכְלֵי שֶׁלְחָנְךָ וְגו'. אִם כֶּף, כָּל
 מִזְבֵּחַ לְאֵכֶל עַל שֶׁלְחָנֵנוּ וְלֹא יוֹתֵר, מִשְׁאֵמֶר
 כָּאֵן וְהָיוּ בְּאֹכְלֵי שֶׁלְחָנְךָ. וְעוֹד, לֹא כְּבוֹד הַמֶּלֶךְ
 הוּא שְׂיֵאכֵל אִישׁ אַחַר ^(דף קנג ע"א) עַל שֶׁלְחַן הַמֶּלֶךְ,
 וְלֹא צָרִיךְ זֶה אֶלָּא הַמֶּלֶךְ לְבַדּוֹ, וְכֹל הַגְּדוֹלִים
 שְׁלוֹ סְבִיבוֹ לְמַטָּה מִפְּנֵינוּ.

אָמַר רַבִּי תִּיבָא, לֹא שְׁמַעְתִּי בְּזוּה דְּבַר, וְלֹא אָמַר.
 אָמַר לוֹ לְרַבִּי יַעֲקֹב בַּר אֲדִיר, וְאַתָּה
 שְׁמַעְתָּ בְּזוּה הַדְּבָר? אָמַר לוֹ, אַתֶּם שְׂוִינְקִים בְּכָל
 יוֹם מִדְּבַשׁ שְׁמֵן הָעֲלִיזוֹן לֹא שְׁמַעְתֶּם, כָּל שְׁבִין
 אָנִי. שָׁאַל אֶת רַבִּי יִיסָא, וְאַתָּה שְׁמַעְתָּ בְּזוּה דְּבָר?
 אָמַר לוֹ, אַף עַל גַּב שְׂאַנִּי תִינּוֹק וּמִלְּפָנֵי מִסְפָּר
 יָמִים בָּאתִי אֲלֵיכֶם וְלֹא זָכִיתִי מִקֶּדֶם לְזוּה - אָנִי
 בֵּן שְׁמַעְתִּי.

פְּתַח וְאָמַר, (תהלים קלו) נוֹתֵן לָחֶם לְכָל בֶּשֶׂר כִּי
 לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ. מָה רָאָה דָּוִד שְׂפָסִיּוֹם הַהֵלֵל
 הַגָּדוֹל סִיּוֹם כֶּךָ בַּפְּסוּק תְּזוּה? אֵלֶּא שְׁלֹשָׁה שְׁלִיטִים
 הֵם לְמַעְלָה שְׁתַּקְדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נוֹדַע בְּהֵם, וְהֵם
 סוֹד נִכְבָּד שְׁלוֹ, וְאַלְהָה הֵם: מַחַ וְלֵב וְכִבְד. וְהֵם
 בַּחֲפֹד שֶׁל הָעוֹלָם תְּזוּה. לְמַעְלָה חַמְחָ נוֹטֵל
 בְּרֵאשׁ, וְאַחַר כֶּךָ נוֹתֵן לְלֵב, וְתֵלֵב נוֹטֵל וְנוֹתֵן
 לְכִבְד, וְאַחַר כֶּךָ הַכְּבִיד נוֹתֵן חֶלֶק לְכָל אוֹתָם
 מִקּוֹרֹת שְׁלֵמָטָה, כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּרֵאוֹי לוֹ.
 לְמָטָה הַכְּבִיד נוֹטֵל בְּרֵאשׁ, וְאַחַר מְקַרֵּב הַכָּל
 לְלֵב, וְתֵלֵב נוֹטֵל אֶת הַיְפָה שֶׁל הַמַּאֲכָל. כִּיּוֹן

שְׁנוּטֵל וּמִתְחִיב מֵאוֹתוֹ כֵּחַ וְרָצוֹן שְׁנוּטֵל, נוֹתֵן
וּמְעוֹרֵר אֶל הַמַּח. וְאַחַר כֵּן חוֹזֵר לְכַבֵּד וּמְחַלֵּק
מְזוֹן לְכָל מְקוֹרוֹת הַגּוֹף. (בְּיוֹם שֶׁהָאָדָם מִתְעוֹרֵר בְּתַעֲנִית,

מִתְעוֹרֵר לְמַעַלָּה בְּאוֹתָהּ דְּנִמְא מִמֶּשׁ, וּבְיוֹם שֶׁל שֶׁבַע לֹא כֵּן).

בְּיוֹם שֶׁל תַּעֲנִית, אָדָם מְקַרֵּב מֵאֲכָל וּמִשְׁתֵּה
לְכַבֵּד הָעֲלִיּוֹן, וְיֵמָּה הוּא מְקַרֵּב? חֲלָבוֹ
וְדָמוֹ וְרָצוֹנוֹ. אוֹתוֹ כְּבִד נוּטֵל הַכֹּל בְּרָצוֹן. בְּיוֹן
שֶׁהַכֹּל הוּא אֵלָיו, נוּטֵל וּמְקַרֵּב הַכֹּל לְפָנָיו הַלֵּב,
שֶׁהוּא גָּדוֹל וְשׁוֹלֵט עָלָיו. בְּיוֹן שֶׁהַלֵּב נוּטֵל
וּמִתְחִיב הָרָצוֹן, מְקַרֵּב הַכֹּל לְמַח, שֶׁהוּא שְׁלֵיט
עָלָיו עַל כָּל הַגּוֹף. אַחַר כֵּן חוֹזֵר הַכְּבִד וּמְחַלֵּק
חֲלָקִים לְכָל אוֹתָם מְקוֹרוֹת וְאֵיבָרִים שְׁלֵמָטָה.

בְּזִמְנֵי אַחֵר, כַּאֲשֶׁר (כֵּל) הַמַּח נוּטֵל הַכֹּל בְּתַחֲלָה,
וְאַחַר כֵּן נוֹתֵן לְלֵב, וְהַלֵּב נוֹתֵן לְכַבֵּד,
וְהַכְּבִד נוֹתֵן לְכָל הַמְּקוֹרוֹת וְהָאֵיבָרִים שְׁלֵמָטָה,
וְאַחַר כֵּן בְּשֵׁרוּצָה לְחַלֵּק מְזוֹן לְעוֹלָם הַיּוֹם,
בְּרֵאשׁוֹנָה נוֹתֵן לְלֵב, שֶׁהוּא הַמְּלֶכֶת שְׁפָאֲרַיִן,

וְשִׁלְחַן הַמֶּלֶךְ מִתְעוֹרֵר בְּרֵאשׁוֹנָה מִכָּל שָׂאֵר בְּנֵי
הָעוֹלָם.

אֲשָׁרִיו מִי שְׁהִיָּה בַּחֲשֹׁבֹן שֶׁל שִׁלְחַן הַמֶּלֶךְ,
שְׁתֵּרֵי יְדוּעַ הוּא לְהִיטִיב לוֹ בְּאוֹתוֹ טוֹב
שְׁלֹמֵעֵלָה. (וּמְשׁוֹם כָּךְ) וְזֶהוּ טוֹב וְאַמֶּת שֶׁעָשָׂה דָּוִד
לְבְנֵי בְרוּלֵי, שְׁכַתוֹב וְהָיוּ בְּאִכְלֵי שִׁלְחָנָךְ. וְאִם
תֵּאמֹר שֶׁבְּשִׁלְחַן הַמֶּלֶךְ אוֹכֵל אָדָם אַחַר פְּרָט לוֹ
- לֹא! אֲלֵא הַמֶּלֶךְ אוֹכֵל בְּרֵאשׁוֹנָה, וְאַחַר כָּךְ כָּל
הָעָם. וְאוֹתָם שְׂאוֹכְלִים עִם הַמֶּלֶךְ בְּשַׁעַת שֶׁהוּא
אוֹכֵל - אוֹתָם שְׁחַכְיָבִים עָלָיו מִכָּלָם, וְהֵם נִמְנָיִם
מִשִּׁלְחַן הַמֶּלֶךְ.

וְאִם תֵּאמֹר, הֲרֵי כְּתוּב (שְׁמוֹאל-ב' ט) עַל שִׁלְחַן
הַמֶּלֶךְ תָּמִיד הוּא אוֹכֵל - מִשּׁוֹם שֶׁכָּל מְזוֹנֹו
לֹא עוֹשֶׂה חֲשֹׁבֹן אַחַר, אֲלֵא עַל שִׁלְחַן הַמֶּלֶךְ,
שֶׁמִּשָּׁם הָיָה בָּא מְזוֹנֹו וּמֵאֲכָלוֹ. וְזֶהוּ עַל שִׁלְחַן
הַמֶּלֶךְ תָּמִיד הוּא אוֹכֵל. בָּא רַבִּי חֵיִיא וּנְשָׁקוּ עַל
רֵאשׁוֹ. אָמַר לוֹ, תִּינּוֹק אַתָּה, וְחֻכְמָה עָלְיוֹנָה
שׁוֹרָה בְּלִבְךָ. בִּינְתִים רָאוּ אֶת רַבִּי חֻזְקִיָּה שְׁתִּיָּה

בא. אמר לו רבי חייא, ודאי בְּחִבְרוֹת זוּ הַקְדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא יִתְחַבֵּר עֲלֵינוּ, שְׁתֵּרֵי דְבָרִים חֲדוּשֵׁי
 תוֹרָה יִתְחַדְּשׁוּ בָּאָן.

יֵשְׁבוּ לְאֹכֵל. אָמְרוּ, כָּל אֶחָד וְאֶחָד יֹאמֶר דְּבָרֵי
 תוֹרָה בְּסְעוּדָה חֲזוּ. אָמַר רַבִּי יִיסָא,
 סְעוּדַת עֲרָאֵי הִיא, וְלִבְּנֵי נְקִרְאָת סְעוּדָה. וְלֹא
 עוֹד, אֲלֵא שְׂזוּ נְקִרְאָת סְעוּדָה שְׁנֵהֲנָה מִמְּנָה
 הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְעַל זֶה כְּתוּב, זֶה הַשְּׁלֶחֶן
 אֲשֶׁר לִפְנֵי ה', שְׁתֵּרֵי דְבָרֵי תוֹרָה יִקִּיפוּ אֶת
 הַמָּקוֹם הַזֶּה.

פֶּתַח רַבִּי חֵיִיא וְאָמַר, (דברים ח) וְאֹכֵלֹת וְשֹׁבְעוֹת
 וּבִרְכּוֹת אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ וְגו'. וְכִי עַד שְׁלֹא
 אוֹכֵל אָדָם לְשֹׁבְעָה וְתִמְלֵא כִרְסוֹ לֹא יִבְרַךְ אֶת
 הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא?! (אם כן) (דף קנג ע"ב) בְּמָה נִבְאָר
 וְאֹכֵלֹת וְשֹׁבְעוֹת, וְאַחַר כֵּן וּבִרְכּוֹת? אֲלֵא אִפְלוּ
 לֹא יֹאכֵל אָדָם אֲלֵא פִּזִּית, וְרִצּוֹנוֹ עָלָיו, וַיֵּשִׁים
 אֶת אוֹתוֹ הַמֵּאֲכֵל עֵקֶר מֵאֲכֵלוֹ - נְקִרְאָ שֹׁבְעָה,
 שְׁכַתוֹב (תהלים קמה) פוֹתַח אֶת יְדֶךָ וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל חַי

רצון. לא כתוב לְכֹל חַי אֲכִילָה, אֲלֵא רצון. אֹתוֹ
 רצון שְׁשָׁם עַל אֹתוֹ מֵאֲכֹל נִקְרָא שְׁבַעָה, וְאִפְלוּ
 שְׂאִין לְפָנֵי הָאָדָם אֲלֵא אֹתוֹ מְעַט בְּכֹיִת וְלֹא
 יוֹתֵר, חֲרֵי רצון הַשְּׁבַע שָׁם עָלָיו. וּמִשּׁוֹם כֶּךָ
 וּמִשְׁבִּיעַ לְכֹל חַי רצון. כְּתוּב רצון, וְלֹא אֲכִילָה.
 וְעַל זֶה וּבִרְכַת וּדְאִי, וּמִתְחַיֵּב הָאָדָם לְבָרֵךְ אֶת
 הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כִּדְרֵי לְתֵת שְׂמִיחָה לְמַעְלָה.

פְּתַח רַבִּי חֲזַקְיָה בְּפָסוּק הַזֶּה אַחֲרָיו וְאָמַר,
 וְאֲכִילָתָּ וְשְׁבַעְתָּ. מִכָּאֵן שֶׁלְשֹׁכּוֹר מִתָּר
 לְבָרֵךְ בְּרַכַת הַמְּזוּן, מֵה שְׂאִין בֵּין בְּתִפְלָה.
 שְׁתִּפְלָה לֹא כֶּךָ, שְׁחֲרֵי תִפְלָה מְעַלָּה הִיא בְּלִי
 אֲכִילָה, מָה הַטַּעַם? מִשּׁוֹם שְׁתִּפְלָה עוֹלָה לְמַעְלָה
 לְמַעְלָה, מְקוֹם שְׂאִין בּוֹ לֹא אֲכִילָה וְלֹא שְׁתִּיָּה.
 וְעַל זֶה שְׁנִינּוּ, הָעוֹלָם הַבָּא אֵין בּוֹ אֲכִילָה וּשְׁתִּיָּה
 וְכו'.

אֲבָל שְׂאֵר הַדְּרָגוֹת שְׁלֵמֻטָּה יֵשׁ. בְּבִרְכַת הַמְּזוּן
 נִמְצָא גַּזֵּן אַחַר וּמַעְלָה, אֹתָהּ בְּרַכָּה
 שְׁנִמְצָאת בַּשְּׁבַע. מִשּׁוֹם שֶׁבְּרַכַת הַמְּזוּן הִיא

בְּמָקוֹם שְׂיֵשׁ בּוֹ אֲכִילָה וְשִׁתְיָה, וּמִמֶּנּוּ יוֹצֵאת
 מִזוֹן וְשִׁבְעַת לְמַטָּה, וְעַל זֶה צָרִיךְ לְהִרְאוֹת לְפָנָיו
 שִׁבְעַת וְשִׁמְחָה. (ומשום כך זהו מקום שיש בו אכילה ושתיה, וממנו
 יוצא מזון למטה, וצריך להראות לפניו שבע ושמחה) בְּמָקוֹם שֶׁל
 תִּפְלָה לֹא כֵּן, שְׁתֵּרֵי עוֹלָה יוֹתֵר לְמַעְלָה לְמַעְלָה,
 וְעַל זֶה שְׂבוֹר לֹא יִתְפַּלֵּל תִּפְלָה.

בְּבִרְכַת הַמִּזוֹן, שְׂבוֹר מֵתֵר לוֹ לְכַרְךָ בְּרַכַת
 הַמִּזוֹן. מִשְׁמַע מִהַפְּסוּק הַזֶּה, שְׁכַתוֹב
 וְאֵכֵלָת וְשִׁבְעָת וּבִרְכָתָ. וְאֵכֵלָת - זוֹ אֲכִילָה.
 וְשִׁבְעָת - זוֹ שִׁתְיָה, שְׁתֵּרֵי שִׁבְעַת בֵּינָן מִתְרוֹת. יִין
 שִׁבְעַת וְדַאי, וְזֶהוּ שְׂבוֹר, שְׁכַתוֹב וּבִרְכָתָ אֵת
 בְּרָכָא, שְׁמִשְׁמַע שְׂבִרְכַת הַמִּזוֹן צָרִיךְ שִׁמְחָה
 וְשִׁבְעַת. עַל הָאָרֶץ הַטּוֹבָה. מַה זֶה טוֹבָה? שִׁבְעַת,
 כְּמוֹ שְׁנַאֲמַר (ירמיה מד) וּנְשַׁבַּע לָחֶם וּנְהִיָה טוֹבִים.
 מִשׁוּם כֵּן צָרִיךְ שִׁמְחָה וְשִׁבְעַת.

פְּתַח רַבִּי יִיסָא וְאָמַר, וְעֲשִׂיתָ שְׁלֶחַן עֲצֵי שֹׁטִים
 וְגו'. הַשְּׁלֶחַן הַזֶּה הוּא עוֹמֵד לְתוֹךְ הַמִּשְׁכָּן,
 וְהַבְּרָכָה שְׁלִמְעָלָה שׁוֹרָה עָלָיו, וּמִמֶּנּוּ יוֹצֵאת מִזוֹן

לְכָל הָעוֹלָם. וְשִׁלְחָן זֶה לֹא צָרִיךְ לְהִיזֵת בְּרִיקָנוֹת
 אֲפִלוּ רַנֵּעַ אַחֲדָה, אֲלֵא שְׂתִיחָה עֲלָיו מִזֶּזֶן, שְׁתִּירֵי
 הַבְּרָכָה לֹא נִמְצְאוּת בְּמָקוֹם רִיק. וְלִכֵּן צָרִיךְ
 לְהִיזֵת עֲלָיו תָּמִיד לְחֵם, שְׁתִּתְּחִיָּה תָּמִיד בְּרָכָה
 עֲלֵיוֹנָה נִמְצְאוּת בּוֹ, וּמִתּוֹךְ אוֹתוֹ שִׁלְחָן יוֹצְאוֹת
 בְּרָכוֹת וּמְזוֹנוֹת לְכָל שְׂאֵר שְׁלֻחָנוֹת הָעוֹלָם,
 שְׂמֵת בְּרָכִים בְּגִלְלוֹ.

הַשִּׁלְחָן שֶׁל כָּל אָדָם צָרִיךְ לְהִיזֵת כֶּף לְפָנָיו
 בְּשַׁעֲהַ שְׂמֵבְרָךְ אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
 בְּדֵי שְׁתִּישְׂרָה עֲלָיו בְּרָכָה מְלֻמְעָלָה, וְלֹא יִרְאֶה
 בְּרִיקָנוֹת, שְׁתִּירֵי הַבְּרָכוֹת שְׁלֻמְעָלָה לֹא שׁוֹרוֹת
 בְּמָקוֹם רִיק, שְׂכָתוֹב (מַלְכִים-ב ד) הַגִּידֵי לִי מַה יֵּשׁ
 לְךָ בְּבֵית, וְחֵרֵי פִרְשׁוּהוּ הַחֲבָרִים. שִׁלְחָן שֶׁלֹּא
 נִאֲמָרוּ עֲלָיו דְּבָרֵי תוֹרָה (וְלֹא בְרָךְ עַל אוֹתוֹ מִזֶּזֶן
 לְקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא), עֲלָיו כְּתוּב (יִשְׁעִיה כח) כִּי כָּל שְׁלֻחָנוֹת
 מְלֵאוּ קוֹי צִאָה בְּלֵי מָקוֹם. וְאִסּוּר לְבָרְךְ עַל
 אוֹתוֹ שִׁלְחָן.

מָה הַטַּעַם? מִשּׁוֹם שֵׁשׁ שִׁלְחָן וְיֵשׁ שִׁלְחָן. שִׁלְחָן
 שֶׁהוּא מְסַדֵּר לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמַעַלָּה
 וְעוֹמֵד תָּמִיד לְסִדֵּר בּוֹ דְבָרֵי תוֹרָה וּלְהַכְלִיל בּוֹ
 אוֹתֵיזוֹת שֶׁל דְבָרֵי תוֹרָה, (זֶהוּ בְּרַבֵּת הַמְּזוּזָה. שֵׁשׁ פְּסוּקִים וְדְבָרֵי
 תוֹרָה וְאוֹתָן אוֹתֵיזוֹת שֶׁל דְבָרֵי תוֹרָה נִכְלָלִים בּוֹ בְּאוֹתוֹ שִׁלְחָן) וְהוּא לוֹקֵט
 אוֹתָם אֵלָיו וְכוֹלֵל אֶת כָּלָם לְתוֹכוֹ, וּבָהֶם
 מְשַׁתְּלֵם וְשֹׁמֵחַ וְיֵשׁ לוֹ שִׂמְחָה. וְעַל שִׁלְחָן זֶה
 בְּתוֹב (יחזקאל מא) זֶה הַשִּׁלְחָן אֲשֶׁר לְפָנַי ה'. לְפָנַי
 ה', וְלֹא מִלְּפָנַי ה'. יֵשׁ שִׁלְחָן אַחֵר שְׂאִין בּוֹ חֶלֶק
 שֶׁל תוֹרָה, וְאִין לוֹ חֶלֶק בְּקִדְשֵׁת הַתוֹרָה. וְאוֹתוֹ
 שִׁלְחָן נִקְרָא קִיָּא צוֹאָה, וְזֶהוּ בְּלִי ^(דף קנד ע"א) מְקוֹם, שְׂאִין
 לוֹ חֶלֶק בְּצַד הַקְּדֻשָּׁה בְּלוּם.

מִשּׁוֹם כֵּן, שִׁלְחָן שֶׁלֹּא נֵאמַר עָלָיו דְבָרֵי תוֹרָה
 הוּא שִׁלְחָן שֶׁל קִיָּא צוֹאָה, הוּא שִׁלְחָן שֶׁל
 אֵלִיל אַחֵר. אִין בְּאוֹתוֹ שִׁלְחָן חֶלֶק בְּסוּד הָאֵלוֹהִים
 הָעֲלִיּוֹן. שִׁלְחָן שְׂדֵבְרֵי תוֹרָה נֵאמְרִים עָלָיו,
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נוֹטֵל אוֹתוֹ שִׁלְחָן וְשֵׁם אוֹתוֹ
 לְחֶלְקוֹ. וְלֹא עוֹד, אֵלֶּא סוּרְיָ"א, הַמְּמַנֶּה הַגְּדוֹל,
 נוֹטֵל כָּל הַדְּבָרִים הַלְלוֹ, וְשֵׁם דִּיוֹקָן אוֹתוֹ הַשִּׁלְחָן

לפני הקדוש ברוך הוא. וכל אותם דברי התורה
 שנאמרו עליו עולים על אותו שלחן, ומתעטר
 (וימדמו) לפני המלך הקדוש. משמע שכתוב זה
 השלחן אשר לפני ה', שמתעטר (שמדמו) לפני
 הקדוש ברוך הוא. שלחנו של אדם עומד לטהר
 את האדם מכל חטאיו. אשרי הוא מי שאלה
 השנים עומדים על שלחנו - דברי תורה, וחלק
 לעניים. מאותו שלחן.

בשפעלים אותו שלחן מלפני אותו אדם, שני
 מלאכים קדושים מודמנים לשם,
 אחד מימין ואחד משמאל. אחד אומר: זהו שלחן
 של המלך הקדוש שפלוגי מסדר לפניו, מסדר
 יהיה תמיד השלחן הזה בברכות עליונות, ושמן
 ומשחה עליונה הקדוש ברוך הוא ישרה עליו.
 ואחד אומר: זהו השלחן של המלך הקדוש
 שפלוגי מסדר לפניו, זה שלחן שעליונים
 ותחתונים יברכו אותו, מסדר יהיה שלחן זה
 לפני עתיק הימים בעולם הזה ובעולם הבא.

רַבִּי אֲבָא, בְּשִׁחְיוֹ מֵעֲלִים אֶת הַשְּׁלַחַן מִלְּפָנָיו,
 הָיָה מְכַסֶּה אוֹתוֹ וְהָיָה אוֹמֵר: סִלְקוּ שְׁלַחַן
 זֶה בְּצַנִּיעוּת, שְׁלֵא יִהְיֶה בְּבוֹשָׁה לְפָנַי שְׁלוּחֵי
 הַמֶּלֶךְ. הַשְּׁלַחַן שְׁאֵדָם זוֹכָה לוֹ לְעוֹלָם הַבָּא,
 וְזוֹכָה לוֹ לְמִזְוֵן שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה, וּמְזַכָּה אוֹתוֹ
 לְהוֹדֵעַ לְטוֹב לְפָנַי עֲתִיק תִּימִים, וּמְזַכָּה אוֹתוֹ
 לְהַתּוֹסֵף בַּח וְגִדֵּל בְּמָקוֹם שְׁצַרְיָה. אֲשֶׁרִיו חִלְקוּ
 שֶׁל אוֹתוֹ אָדָם בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא.

רַבִּי יַעֲקֹב אָמַר, כְּתוּב (שְׁמוּאֵל א' י) וַיְהִי כָּל יוֹדְעוֹ
 מֵאֵתְמוֹל שְׁלֵשָׁם וְגו', הֲגַם שְׁאוּל בְּנִבְיָאִים.
 וְכִי שְׁאוּל בְּחִיר ה' מִקִּדְּם לְבֵן הָיָה, שְׁכַתוּב
 תְּרֵאִיתֶם אֲשֶׁר בָּחַר בּוֹ ה'. לֹא כְּתוּב אֲשֶׁר בּוֹחֵר
 בּוֹ, אֲלֵא אֲשֶׁר בָּחַר בּוֹ, מִקִּדְּם לְבֵן. וּבְשַׁעָה שְׁבָא
 וּנְכָנָם בֵּין הַנְּבִיאִים וְהַתְּנַבֵּא בִּינֵיהֶם, לְמָה
 תְּמַהוּ?

אֲלֵא בְּשִׁחְקוֹשׁ פְּרוּף הוּא הַתְּרַצָּה בּוֹ, לֹא
 הַתְּרַצָּה בּוֹ אֲלֵא לְמַלְכוּת, אֲבָל לֹא
 לְנִבּוּאָה. שְׁחֵרֵי שְׁנֵי אֵלֶּה לֹא נִמְסְרוּ כְּאַחַד בְּאֲדָם

בְּעוֹלָם, פָּרַט לְמִשָּׁה הַנְּאֻמָּן הָעֲלִיּוֹן שְׂזוּכָה לְנִבּוּאָה
וּמְלָכוֹת בְּאַחֵר, וְלֹא נִתֵּן לְשׁוּם אָדָם אַחֵר שְׁנִיחָם
בְּאַחֵר.

וְאִם תֹּאמַר, הֲרֵי שְׁמוּאֵל שְׂזוּכָה לְשְׁנִיחָם,
לְנִבּוּאָה וּמְלָכוֹת - לֹא כִּדְ! לְנִבּוּאָה זָכָה,
שְׁכַתוּב (שם ג) וַיֵּדַע כָּל יִשְׂרָאֵל מִדֵּן וְעַד בְּאֵר שָׁבַע
כִּי נְאֻמָּן שְׁמוּאֵל לְנָבִיא. לְנָבִיא וְלֹא לְמֶלֶךְ. נָבִיא
וְדִין הָיָה. שְׁאֵם מֶלֶךְ הָיָה, לֹא שְׂאֵלוֹ יִשְׂרָאֵל מֶלֶךְ.
אֲבָל הוּא לֹא הָיָה אֶלָּא נָבִיא נְאֻמָּן, וְהָיָה דֵּן אֶת
דִּינֵי יִשְׂרָאֵל, שְׁכַתוּב (שם ז) וְשִׁפְט אֶת יִשְׂרָאֵל.
וְלִכֵּן כְּשֶׁהָיָה שְׂאוּל בְּנִבּוּאָה, תָּמָהוּ עָלָיו.

וְאִם תֹּאמַר, לָמָּה שָׂרְתָה עָלָיו נְבּוּאָה, הוֹאִיל
וְזָכָה לְמְלָכוֹת? - אֶלָּא שְׁנִיחָם לֹא זָכָה

בָּהֶם בְּאַחֵר, (וּמִשׁוּם שְׁחַמְלָכוֹת נִתֵּן לוֹ תְּקַדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
וְהוֹדָה לוֹ עָלָיו בְּשָׂרָם הָיָה מֶלֶךְ) וּמִשׁוּם שְׁמְלָכוֹת הַתִּישְׁבָּה
עַל הַתְּעוֹרְרוֹת שֶׁל רוּחַ הַקֹּדֶשׁ, הָיָה בְּהַתְּעוֹרְרוֹת
הַנְּבּוּאָה קָדָם לָבֵן. אֲבָל כְּשֶׁעָלָה לְמְלָכוֹת, לֹא
הָיְתָה בּוֹ נְבּוּאָה, אֶלָּא הַתְּעוֹרְרוֹת שֶׁל רוּחַ הַשְּׁכָל

לְדוֹן אֱמֶת הַתְּעוֹרָרָה עָלָיו, שְׂכָךְ רָאוּי לְמִלְכָּה.
 וּבְעוֹד שְׁהָיָה בְּתוֹךְ אוֹתָם נְבִיאִים שְׂרָתָה עָלָיו
 נְבוּאָה, וּלְאַחַר שֶׁנִּפְרַד מֵהֶם לֹא הָיְתָה בּוֹ נְבוּאָה.
 וְאַנִּי, מִי נָתַן לִי הַתְּעוֹרָרוֹת שֶׁל רוּחַ הַקֹּדֶשׁ
 לְהִיּוֹת בְּתוֹךְ נְבִיאִים נְאֻמָּנִים, תְּלַמִּידֵי
 רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאֵי, שֶׁעָלְיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים חֲרָדִים
 מִפְּנֵיו, כָּל שֶׁכֵּן אֲנִי לְהִיּוֹת בֵּינֵיכֶם.

פָּתַח וְאָמַר, וְעָשִׂיתָ שְׁלֶחַן וְגו'. שְׁלֶחַן זֶה הוּא
 לְמִטָּה לְשֵׁים עָלָיו לֶחֶם הָאֲפִיָּה, מִי עָדִיף
 זֶה מִזֶּה, לֶחֶם אִו שְׁלֶחַן? אִם תֹּאמַר שֶׁהַכֹּל
^{(דף קנד} ^{ע"ב)} הוּא אֶחָד - הֲרִי (אם תֹּאמַר לֶחֶם עָדִיף, שְׁחָרִי) שְׁלֶחַן
 מְסֻדָּר לְאוֹתוֹ לֶחֶם. וְעוֹד, שְׁלֶחַן לְמִטָּה וְלֶחֶם עָלָיו
 - לֹא כֵךְ! אֵלָּא הַשְׁלֶחַן הוּא הָעֵקֶר בְּסֻדוֹר שְׁלוֹ
 לְקַבֵּל בְּרָכוֹת שְׁלִמְעָלָה וּמְזוֹן לְעוֹלָם, וּמִתְסוֹדֵר שְׁלֵ
 הַשְׁלֶחַן הַזֶּה יוֹצֵא מְזוֹן לְעוֹלָם כְּמוֹ שֶׁנִּתֵּן בּוֹ
 מְלִמְעָלָה.

וְאוֹתוֹ לֶחֶם הוּא פְּרִי וּמְזוֹן שִׁיּוֹצֵא מִהַשְׁלֶחַן
 הַזֶּה, לְהִרְאוֹת שְׁחָרִי מִהַשְׁלֶחַן הַזֶּה

יִוצְאִים פְּרוֹת וּמְזוֹנוֹת לְעוֹלָם. אִם לֹא נִמְצְא כָּרָם
 - הָעֲנָבִים, שֶׁהֵם הַפְּרִי הַיּוֹצֵא מִמֶּנּוּ, לֹא יִהְיוּ
 נִמְצְאִים. אִם הָאֵילָן לֹא יִהְיֶה, לֹא יִמְצְא פְּרִי
 בְּעוֹלָם, לְכֵן הַשְּׁלַחַן הוּא הָעֵקֶר. הַמְּזוֹן שִׁיּוֹצֵא
 מִמֶּנּוּ הוּא אוֹתוֹ לְחֵם הַפָּנִים.

וְהַפְּתָנִים הָיוּ לוֹקְטִים פְּרֵי הַשְּׁלַחַן מֵעֶרֶב שַׁבַּת
 לְעֶרֶב שַׁבַּת (מִשַּׁבַּת לְשַׁבַּת), לְהִרְאוֹת שְׁחֵרֵי
 מְזוֹן עֲלִיּוֹן יוֹצֵא מִתּוֹךְ אוֹתוֹ שְׁלַחַן. מִשּׁוּם אוֹתוֹ
 לְחֵם שְׁחֵיו לוֹקְטִים הַפְּתָנִים, הַתְּבַרְךְ כָּל מְזוֹן
 וּמְזוֹן שְׂאוּכָלִים וְשׁוֹתִים שְׁלֹא יִקְטְרַג בָּהֶם יֵצֵר
 הָרַע, שְׁחֵרֵי יֵצֵר הָרַע לֹא נִמְצְא אֵלָּא מִתּוֹךְ
 מֵאֲכָל וּמִשְׁתָּה. וְהוּ שְׁכַתּוֹב (מִשְׁלִי ל) פֶּן אֲשַׁבַּע
 וּבְחַשְׁתִּי וְגו'. שְׁמִתּוֹךְ מֵאֲכָל וּמִשְׁתָּה, יֵצֵר הָרַע
 מִתְּגַדֵּל בְּמַעֵי הָאָדָם.

לְחֵם זֶה, מְזוֹן שִׁיּוֹצֵא מִתּוֹךְ הַשְּׁלַחַן, מְבַרְךְ אֶת
 מְזוֹן הַפְּתָנִים שְׁלֹא יִמְצְא בָּהֶם מְקַטְרַג
 לְקַטְרַג לָהֶם, וְלַעֲבֹד בְּלֵב שָׁלֵם לְקַדוּשׁ-כְּרוּךְ-הוּא.
 וְזֶה צָרִיךְ לַפְּתָנִים יוֹתֵר מִכָּל הָעוֹלָם, וְלְכֵן שְׁלַחַן

הוא עָקַר, וְהִפְרִי וְהִמְזִין שְׂיוּצָא מִמֶּנּוּ הוּא אוֹתוֹ לָחֵם.

הַשְּׁלֶחַן הַזֶּה צָרִיךְ הַסְדּוֹר שְׁלוֹ לְהִתְתַּקֵּן בְּצַד הַצִּפּוֹן, שְׂפָתוֹב וְהַשְּׁלֶחַן תִּתֵּן עַל צֵלַע צִפּוֹן. מָה הַטַּעַם? מִשּׁוּם שְׂמִינִים רֵאשִׁית הַשְּׂמִינִתָּה. הַשְּׂמֵאל נוֹטֵל תְּמִיד מִתְּיִמִין בְּרֵאשִׁוֹנָה, וְאַחַר כֵּן הוּא מִתְּעוֹרֵר לְנִקְבָּה. אַחַר כֵּן תְּיִמִין מְקַרֵּב אוֹתוֹ אֵלָיו וְנִדְבָק בּוֹ.

תְּיִמִים הֵם מְיִמִין, וְהֵם שְׂמִינִתָּה. מִיד נוֹתֵן לְשְׂמֵאל, וְנִדְבָקִים בּוֹ אוֹתָם מִים וּמִשְׂמִינִים אוֹתוֹ. וְאַחַר כֵּן הוּא נִכְלָל בְּיִמִין, וּמִתְּעוֹרֵר אֶת הַנִּקְבָּה בְּאוֹתָהּ שְׂמִינִתָּה, וְסִימְנֵךְ - מִי שְׂנוֹטֵל מִים בְּיַד יְמִינוֹ בְּכֹלֵי, רֵאשִׁוֹן לְרוֹקֵן מִים הוּא בְּשְׂמֵאל, וְלֹא מִשְׂמֵאל לְיִמִין, שְׁתֵּרֵי מִים מְיִמִין לוֹקֵחַ אוֹתָם הַשְּׂמֵאל.

וְלָכֵן מִים לֹא נִמְצְאוּ אֵלָּא מִצַּד הַשְּׂמֵאל. כִּיּוֹן שְׂנִלְקָחוּ תְּיִמִים אֵלָיו, תֵּרֵי הַתְּעוֹרָרוּ לְנִקְבָּה בְּאוֹתָם מִים, וְלָכֵן גְּבוּרֹת גְּשָׂמִים שְׂנִינוּ. וְלָכֵן

וְהַשְׁלַחַן תִּתֵּן עַל צֵלַע צְפוֹן, שְׁמֵאוֹתוֹ הַצַּד
הַפְּרוֹת נִמְצְאִים בּוֹ יוֹתֵר מִהַצַּד הַאֲחֵר,
בְּהַתְעוֹרְרוֹת הַשְּׂמֵחָה שָׁלוֹ בְּרֵאשׁוֹנָה, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר (שׁוֹרָה ב) שְׂמֵאלוֹ תַּחַת לְרֵאשִׁי, וְאַחֵר כָּף -
וַיִּמֵּינוּ תַּחֲבֻקְנִי.

שְׁלַחַנּוֹ שֶׁל אָדָם צָרִיךְ לְהַמְצִיא בְּנִקְיוֹת הַגּוּף,
שֶׁלֹּא יִקְרַב לְאֹכַל אֶת מְזוֹנוֹ אֶלָּא בְּנִקְיוֹן
עַצְמוֹ. וְלִכֵּן צָרִיךְ הָאָדָם לְפָנּוֹת עַצְמוֹ בְּהַחֲלָה
מִדָּם שֶׁיֵּאֱכַל מְזוֹן שֶׁל שְׁלַחַן מְהוּר, כִּי אוֹתוֹ מְזוֹן
שֶׁהַכִּין לוֹ, בּוֹ רוּצָה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כִּדְרֵי שֶׁלֹּא
יִקְרַב עַל אוֹתוֹ שְׁלַחַן קִיָּא צוֹאָה, שֶׁהוּא מְסוּד
הַצַּד הַאֲחֵר, וְהַצַּד הַאֲחֵר לֹא יִקְבַּל כְּלוּם מֵאוֹתוֹ
מְזוֹן שֶׁל הַשְׁלַחַן הַזֶּה.

אַחֵר שֶׁאֵכַל אָדָם וְהַתְעַנְּג, צָרִיךְ לָתֵת חֶלֶק שֶׁל
תְּמִצִּית לְאוֹתוֹ הַצַּד, וּמֵהוּ? מִיָּם אֲחֵרוֹנִים.
אוֹתָהּ וְהִמַּת הַיָּדִים. שֶׁצָּרִיךְ לָתֵת לְאוֹתוֹ צַד חֶלֶק
שֶׁצָּרִיךְ לוֹ. וְלִכֵּן נִדְאִי שֶׁהֵם חוֹבָה, חוֹבָה הֵם,
וּבְמָקוֹם שֶׁל חוֹבָה שׁוֹרִים, וְהוּא חֵיּוֹב עַל אָדָם

לְתֵת לוֹ חֶלֶק זֶה. וְלִכְּנֹן לֹא צָרִיךְ לְבַרֵךְ כָּלֵל,
שְׁחֵרֵי אֵין הַבְּרָכָה בְּאוֹתוֹ הַצַּד.

וְלִכְּנֹן צָרִיךְ אָדָם שְׁלֹא יִתֵּן מְזוּזָן שְׁעַל גְּבִי שְׁלִחְנוּ
לְאוֹתוֹ קִיָּא צוֹאָה, וְכָל שְׁכֵן בְּמַעְיָו, וְכָל
שְׁכֵן שְׁתוּא טְהוֹר (טוב) לְאָדָם וּבְרִיאוֹת וְתִקּוּן הַגּוֹף
שְׁלוֹ. וְלִכְּנֹן הַשְּׁלִחָן הוּא לְאֹכֵל בּוֹ בְּטַהֲרָה, כְּמוֹ
שְׁנֵת־בָּאֵר.

שְׁלִחָן זֶה שְׁעוֹמֵד בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ, בְּרִי לְהַמְצִיא
בּוֹ מְזוּזָן וּלְהוֹצִיא מִמֶּנּוּ מְזוּזָן, וְלִכְּנֹן אֶפְלוּ
רַגַּע אֶחָד לֹא צָרִיךְ לַעֲמֹד בְּרִיקָנוּת. שְׁלִחָן
אַחֵר הוּא שְׁלִחָן הַרִיקָנוּת, וְלֹא צָרִיךְ לְתֵת לוֹ
מָקוֹם בְּמָקוֹם קְדוֹשׁ. וְלִכְּנֹן שְׁלִחָן הַמִּקְדָּשׁ אֶפְלוּ
רַגַּע אֶחָד לֹא יֵשֵׁב בְּלִי מְזוּזָן, וְיִצְטָרֵךְ שְׁלֹא יִמְצֵא
בְּמָקוֹם גְּרוּעַ, שְׁחֵרֵי הַבְּרָכָה שְׁלִמְעָלָה לֹא נִמְצְאוּ
בְּמָקוֹם גְּרוּעַ. זֶה שְׁלִחָן שְׁלִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.
שְׁלִחָן שְׁאָדָם מְבַרֵךְ עָלָיו אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
אֵף כִּי לֹא צָרִיךְ לְהִיּוֹת בְּרִיקָנוּת, שְׁחֵרֵי אֵין
הַבְּרָכָה בְּמָקוֹם רִיק.

הַלְחָמִים שֶׁעַל גְּבִי הַשְּׁלֶחַן שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא הֵם שְׁנַיִם עָשָׂר. וְהָרִי בְּאַרְנוֹ סוּד
 הַלְחָמִים, שֶׁהֵם סוּד הַפָּנִים, וְלִכְּן נִקְרָא לָחֶם
 הַפָּנִים, שֶׁהָרִי מְזוּן וְסָפוּק שֶׁל הָעוֹלָם בָּאִים
 מֵאוֹתָם הַפָּנִים הָעֲלִיּוֹנִים. וְלִכְּן לָחֶם זֶה הוּא
 פְּנִימִי שֶׁל הַכֹּל, הוּא בְּסוּד עֲלִיּוֹן בְּרָאוּי.

לָחֶם הַפָּנִים - מֵאֲכָל שֶׁל אוֹתָם פָּנִים, מְזוּן
 וְסָפוּק שִׁיּוּצָא לָעוֹלָם, מֵהֵם בָּא, וְשׂוֹרָה
 עַל אוֹתוֹ שְׁלֶחַן. וּמִשּׁוּם שֶׁשְׁלֶחַן זֶה מְקַבֵּל מְזוּן
 וְסָפוּק מֵאוֹתָם פָּנִים שֶׁל מַעְלָה, וְהִיא מוּצִיָּאָה
 מְזוּנוֹת וְסָפוּקִים מֵאוֹתָם פָּנִים פְּנִימִיִּים, וְהַמְזוּן
 שֶׁמוּצִיָּאָה הוּא אוֹתוֹ לָחֶם, כְּפִי שְׁאַמְרָנוּ, חֵם תִּהְיֶה
 מִתְקַרֵּב, וְחֵם תִּהְיֶה מוּסָר מִשָּׁם, וְהָרִי פִּרְשׁוּהוּ,
 שֶׁכְּתוּב בְּיוֹם הַלְקָחוֹ, וּמִשּׁוּם שֶׁשְׁלֶחַן זֶה יֵשׁ לְאָדָם
 לְשֹׁמֵר סוּדוֹת שְׁלֶחְנוּ בְּכֹל אוֹתָם גְּוֹנִים שְׁאַמְרָנוּ.

רַבִּי אֶלְעָזָר פֶּתַח וְאָמַר, (קהלת ט) בְּכֹל עֵת יִהְיֶה
 בְּגִדֶיךָ לְבָנִים וְשָׁמֶן עַל רֵאשֶׁיךָ אֵל יִתְחַסֵּר.
 פְּסוּק זֶה פִּרְשׁוּהוּ וְנִתְבָּאָר. אֲכָל בָּא וּרְאָה,

הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּרָא אֶת הָאָדָם בְּסוּד הַחֲכָמָה,
וַעֲשָׂה אוֹתוֹ בְּאַמְנוֹת רַבָּה, וְנִפְחַ בְּאַפּוֹ נְשִׁמַת
חַיִּים בְּדִי לְדַעַת וּלְהַתְבוּיֵן בְּסוּדוֹת הַחֲכָמָה
וּלְדַעַת בְּכְבוֹד רַבּוֹנוֹ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה מנ) כֹּל
הַנִּקְרָא בְּשֵׁמִי וְלְכְבוֹדִי בְּרָאֲתוֹ יִצְרָתוֹ אֶף
עָשִׂיתִיו.

וְלְכְבוֹדִי בְּרָאֲתוֹ הַיּוֹקָא, וְסוּד זֶה וְלְכְבוֹדִי
בְּרָאֲתוֹ לְמַדְנֹו, שְׁהֲרִי הַכְּבוֹד
שֶׁלְמִטָּה סוּד הַכֶּסֶף הַקְדוֹשׁ לֹא הִתְתַּקֵּן לְמַעְלָה,
אֲלֵא מִתּוֹךְ תִּקּוּן בְּנֵי הָעוֹלָם. בְּשִׂאוֹתָם בְּנֵי אָדָם
צַדִּיקִים וְחַסִּידִים וְיוֹדְעִים לְתַקֵּן תִּקּוּנָם, זֶהוּ
שְׁפָתוֹב וְלְכְבוֹדִי בְּרָאֲתוֹ. מִשׁוּם שֶׁכְּבוֹדִי הָיָה
לְתַקֵּן אוֹתוֹ בְּעַמּוּדִים חֲזָקִים וּלְקַשְׁטוֹ בְּתַקּוּן
וְקִשׁוּט שֶׁלְמִטָּה, בְּשִׁבִיל שֶׁכְּבוֹדִי הָיָה יִתְעַלֶּה
(בְּכְבוֹד) בְּזִכּוֹת הַצַּדִּיקִים שֶׁבְּאֶרֶץ.

בְּשִׁבִיל כֶּף בְּרָאֲתוֹ, כְּמוֹ הַכְּבוֹד הָעֲלִיּוֹן שֶׁבוֹ
הִתְקוּנִים הִלְלוּ. בְּרִיאָה לְצַד שְׂמֵאל,
יִצְרָה בְּיָמֶיךָ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר יוֹצֵר אוֹר וּבּוֹרֵא חֹשֶׁךְ.

עשייה באמצע, כמו שנאמר אני ה' עשה כל, וכתוב עושה שלום ובורא רע, וכתוב עושה שלום במרומינו, ועל זה פראתיו יצרתיו אף עשיתיו, בתקון עליון. ולכן, הואיל ואדם הוא בארץ ויש לו לתקן אותו כבוד, עשיתי בו תקונים של כבוד עליון, שיש בו אף בריאה, ולכן פראתיו.

באותו כבוד עליון יש בו יצירה, ולכן יצרתיו. תקון זה נתתי בו באדם להיות הוא בארץ, כמו שאותו כבוד עליון. באותו כבוד עליון יש בו עשייה, ולכן אף כך באדם כתוב עשיתיו, שהוא יהיה כמו אותו כבוד עליון שמתקן ומברך את הכבוד המתחתון. מנין לנו שפאותו כבוד עליון יש שלשת אלה? שכתוב בו (ישעיה מה) יוצר אור ובורא חשך עשה שלום. יוצר אור - הרי יצירה. ובורא חשך - הרי בריאה. עשה שלום - הרי עשייה. וזהו כבוד עליון, שהרי מתקן ומברך ומספק בכל צרכיו את הכבוד המתחתון.

כְּמוֹ כֵּן בָּרָא אָדָם בְּאָרֶץ שְׂהוּא כְּמוֹ אוֹתוֹ כְּבוֹד
 עֲלִיּוֹן, לְתַקֵּן אֶת הַכְּבוֹד הַזֶּה וּלְהַכְלִיל מִכָּל
 הַצְּדָדִים. בְּכָבוֹד הָעֲלִיּוֹן יֵשׁ אֶת שְׁלֹשֶׁת אֱלֹהִים -
 בְּאָדָם לְמַטָּה יֵשׁ אֶת שְׁלֹשֶׁת אֱלֹהִים. וּלְהַתְּכַלֵּל
 אוֹתוֹ כְּבוֹד תְּחִתּוֹן מִמַּעַלָּה וּמִמַּטָּה, לְהִיּוֹת שְׁלָם
 בְּכָל הַצְּדָדִים. אֲשֶׁרֵי הָאִישׁ שְׂזוּכָה בְּמַעֲשָׂיו
 לְהִיּוֹת כְּמוֹ זֶה. וְלִכֵּן כְּתוּב, בְּכָל עֵת יִהְיוּ בְּגִדֶיךָ
 לְבָנִים וְשֶׁמֶן עַל רֹאשְׁךָ אַל יִחָסֵר.

מֵה לְכָבוֹד הָעֲלִיּוֹן לֹא נִמְנָע אוֹתוֹ שֶׁמֶן מִשְׁחַת
 קֹדֶשׁ מִסּוּד הָעוֹלָם הַבֶּא - אֵף כִּי לְאָדָם,
 שְׁמַעֲשִׂיו מֵתְּלַבְּנִים תָּמִיד, אוֹתוֹ (דף קנ"ב ע"ב) שֶׁמֶן
 מִשְׁחַת קֹדֶשׁ לֹא יִמְנָע מִמֶּנּוּ תָּמִיד. בְּפֶה זוּכָה
 אָדָם לְהַתְּעַדֵּן בְּאוֹתוֹ עֵדוֹן עֲלִיּוֹן? בְּשִׁלְחָנוֹ. כְּמוֹ
 שְׂהוּא מְעַדֵּן עַל שִׁלְחָנוֹ נִפְשׁוֹת הָעֲנִיִּים, שְׂכַתוֹב
 (ישעיה נח) וְנִפְשׁ נִעְנָה תִּשְׁפִּיעַ, מֵה כְּתוּב אַחֲרָיו?
 אִזּוֹ תִּתְּעַנֵּג עַל ה' וְגו', שְׂאֵף כִּי הַקּוֹדֶשׁ בְּרוּךְ
 הוּא מְרוּה אוֹתוֹ בְּכָל אוֹתָם עֵדוּנִים שֶׁל שֶׁמֶן
 מִשְׁחַת קֹדֶשׁ הָעֲלִיּוֹן שֶׁנִּשְׁפָּע וְנִמְשָׁךְ תָּמִיד לְאוֹתוֹ

כבוד עליון. כְּתוּב וְנִפְּשׁ נִעְנָה תִּשְׁפִּיעַ. מֵה כְּתוּב
אַחֲרָיו? אִז תִּתְעַנֵּג עַל ה'.

רַבֵּי יוֹסִי וְרַבֵּי תַּיִיא הָיוּ הוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ, וְהָיָה
סוֹחֵר אַחַד מִחֲמַר אַחֲרֵיהֶם. אָמַר רַבֵּי יוֹסִי
לְרַבֵּי תַּיִיא, יֵשׁ לָנוּ לְהִתְעַסֵּק וּלְהִשְׁתַּדֵּל בְּדַבְרֵי
תוֹרָה, שְׁתַּרְי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הוֹלֵךְ לְפָנֵינוּ, (שְׁמַרֵי
הַשְּׂבִינָה הוֹלֵכֵת לְפָנֵינוּ, שְׁכֵתוֹב (תַּהֲלִים פּה) אֶדָק לְפָנָיו וְחִלּוֹף) וְלָכֵן זְמַן
הוּא לַעֲשׂוֹת לוֹ (לָה) תִּקּוֹן עִמָּנוּ בְּדֶרֶךְ זוֹ.

פֶּתַח רַבֵּי תַּיִיא וְאָמַר, (תַּהֲלִים קִיט) עַת לַעֲשׂוֹת לָה'
הִפְרוּ תוֹרָתְךָ. פְּסוּק וְהָ נִתְבְּאָר וּפְרָשׁוּהוּ
הַחֲבָרִים. אֲבָל עַת לַעֲשׂוֹת לָה' - בְּכָל זְמַן
שֶׁהַתוֹרָה מִתְקַיֶּמֶת בְּעוֹלָם וּבְנֵי אָדָם מִשְׁתַּדְּלִים
בָּהּ, כְּבִיכּוֹל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׂמַח בְּמַעֲשֵׂי יָדָיו
וְשְׂמַח בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, וְשָׁמַיִם וָאָרֶץ עוֹמְדִים
בְּקִיּוּמָם.

וְלֹא עוֹד, אֵלֶּא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְקַבֵּץ אֶת כָּל
הַפְּמִלָּה שָׁלוֹ וְאוֹמֵר לָהֶם: רְאוּ אֶת הָעַם
הַקְּדוֹשׁ שֵׁישׁ לִי בְּאָרֶץ, שֶׁתוֹרָתִי מִתְעַטָּרֵת

בְּשִׁבְלָם! רְאוּ מַעֲשֵׂי יְדֵי שְׂאֵתָם אֲמַרְתֶּם (תהלים ח)
 מָה אֲנוֹשׁ כִּי תִזְכְּרֵנוּ. וְהֵם, כְּשֵׁהם רוֹאִים אֶת
 שְׂמֵחַת רַבּוֹנָם בְּעַמּוֹ, מִיַּד פּוֹתְחִים וְאוֹמְרִים,
 (שמואל-ב ז) וּמִי בְּעַמּוֹ בְּיִשְׂרָאֵל גּוֹי אֶחָד בְּאֶרֶץ.
 וּבְשָׁעָה שְׂיִשְׂרָאֵל מִתְּכַפְּלִים מִהַתּוֹרָה, כְּכִיבוֹ"ל
 תִּשָּׁשׁ כַּחוֹ, שְׂפָתוֹב צוֹר יִלְדֶּךָ תִּשָּׂי. וְאִזּוּ כְּתוֹב,
 וְכָל צָבָא הַשָּׁמַיִם עֹמְדִים עָלָיו. וְעַל זֶה עֵת
 לַעֲשׂוֹת לַה'. אוֹתָם (בְּנֵי הָעוֹלָם) הַצְּדִיקִים שְׁנֵשְׂאָרוֹ,
 יֵשׁ לָהֶם לְשֵׁנִים מְתַנְנִים וְלַעֲשׂוֹת מַעֲשִׂים בְּיִשְׂרָאֵל,
 בְּדֵי שְׂהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יִתְחַזַּק בָּהֶם בְּצִדִיקִים
 וּבְמִחְנֻת וּבְהַמוֹנִים שְׁלוֹ. מָה הַטַּעַם? מִשּׁוֹם
 שְׂהַפְרוּ תוֹרָתְךָ, וְלֹא מִשְׂתַּדְּלִים בָּהּ בְּנֵי הָעוֹלָם
 כְּרֵאוּי.

אוֹתוֹ סוֹחֵר שְׂתִיָּה מְחַמֵּר אֲחִירֵיהֶם, אָמַר לָהֶם,
 כְּכִבְשָׁה מִכֶּם, שְׂאֵלָה אַחַת בְּרַצוֹנִי לְדַעַת.
 אָמַר רַבִּי יוֹסֵי, וַדַּאי שְׂתִדְרֶךָ מְתַקְנֵת לְפָנֵינוּ,
 שְׂאֵל אֶת שְׂאֵלְתְּךָ! אָמַר, הַפְּסוּק תִּיָּה אִם כְּתוֹב
 יֵשׁ לַעֲשׂוֹת אוֹ נַעֲשֶׂה - תִּיָּתִי אוֹמֵר כֶּךָ. מַה זֶה
 עֵת? וְעוֹד, לַעֲשׂוֹת לַה', לְפָנֵי ה' תִּיָּה צְרִיךְ

להיות! מה זה לעשות לה? אמר רבי יוסי,
 בכמה גונים הדרך מתקנת לפנינו; אחד - שהיינו
 שנים ועכשו חרי אנו שלשה, והשכינה כלולה
 עמנו. ואחד - שחשבתני שלא היית אלא כמו עין
 יבש, ואתה רענן כמו וית. ואחד - שיפה שאלת,
 והואיל והתחלת את הדבר - אמור.

פתח ואמר, עת לעשות לה' הפרו תורתך. עת
 לעשות לה', יש עת ויש עת. (קהלת ג) עת
 לאהב ועת לשנא. עת היא למעלה, שאותה עת
 היא סוד האמונה. וזו נקראת עת רצון, וזהו
 שהתחייב אדם לאהב לה' תמיד, כמו שנאמר
 (דברים ו) ואהבת את ה' אלהיך, ולכן עת לאהב,
 זהו עת שמחייב האדם לאהב. ויש עת אחרת
 שהיא סוד של אלהים אחרים, ומחייב האדם
 לשנא אותה ולא ימשך לבו אחריה, ועל זה עת
 לשנא, ולכן פתוב (ויקרא טו) דבר אל אהרן אחיך
 ואל יבא בכל עת אל הקדש. (ובאז)

בזמן שישראל משתדלים בתורה ובמצוות
 התורה, אותה עת סוד האמונה הקדושה
 מתפקנת בתקונייה ומתקשטת בשלמות כראוי.
 ובזמן שישראל מתבטלים מהתורה, כפיכול
 אותה עת אינה בתקונייה, ולא נמצאת בשלמות
 ולא באור, ואז עת לעשות לה'. מה זה לעשות?
 כמו שנאמר (בראשית א) אשר ברא אלהים לעשות.
 מה זה לעשות? שנשארו גופות השדים
 בשתקדש היום ולא נעשו, ונשארו לעשות
 רוחות ללא גופים. אף כאן עת לעשות - נשאר
 בלי תקון ובלי שלמות. מה הטעם? משום
 שהפרו תורתך, משום שהתבטלו ישראל למטה
 מדברי התורה, משום שאותה עת כך עומדת,
 או עולה או יורדת, בגלל ישראל.

כאן רבי יוסי ורבי ^(דף קנו ע"א) חייא ונשקוהו בראשו.
 אמר רבי יוסי, ודאי אינדך כדאי לתמר
 אחרינו. אשרי תדרך הווי שובינו לשמע את זה.
 אשרי הדור שרבי שמעון שרוי בתוכו, שאכלו

בין הקהרים נמצאת שם החכמה. ירדו רבי יוסי
ורבי חייא, והלכו שלשתם בדרך.

פתח אותו הסוחר ואמר, (תהלים סט) ואני תפלתי
לך ה' עת רצון אלהים כרב חסדך עניני
באמת ישעך. שנינו, אימתי נקראת עת רצון?
בשעה שהצבור מתפללים. יפה הוא, וכך הוא
ודאי. שחרי אז הצבור מסדרים ומתקנים את
תקונתה של העת הזאת, ואז הוא עת רצון וצריך
לבקש בקשה, שפתוב אלהים כרב חסדך עניני
באמת ישעך, שחרי אז יש לבקש את הבקשה.

ואני תפלתי לך ה', הרי פאן סוד היחוד. ואני
- זה דוד המלך, המקום שנקרא גאלה.
תפלתי - זו תפלה. וכאן הוא סמיכה לגאלה,
שהוא אחד. כשהוא סומך גאלה לתפלה, אזי
הוא עת רצון. עת רצון - אף כה, כלל הוא
באחד, עת אחד, רצון אחד, נכללו זה בזה ונהיו
אחד. ודוד המלך רצה ליחד בפסוק הזה יחוד
אחד.

וְאִם תֹּאמַר, לָמָּה הִתְמַנָּה הַפְּסוּק הַזֶּה בְּתַפְּלוּת
 מְנַחַח שֶׁל שַׁבָּת? נֶאֱמַר הוּא לְהִיּוֹת בְּשַׁבָּת
 בְּאוֹתָהּ תַּפְּלוּת מְנַחַח וְלֹא בְּתַפְּלוּת חַל, שְׂוֹדָאֵי
 אִין תַּפְּלוּת מְנַחַח שֶׁל שַׁבָּת כְּמוֹ חַל. מִשּׁוּם שְׁחֵרֵי
 בַּחֲל, בְּשַׁעַת הַמְּנַחַח, תְּלוּי תְּדִין בְּעוֹלָם וְאִינוּ עֵת
 רְצוֹן, אֲבָל בְּשַׁבָּת כְּשֶׁכָּל הַרְגֵז הוֹסֵר וְהַכֵּל נִכְלָל
 בְּאַחַד, וְאִף עַל גַּב שְׂמֵת עוֹרֵר דִּין, זוֹ הִתְבַּשְׂמוּת,
 וְלִכְּזוֹ צָרִיךְ פְּסוּק שֶׁל יְחוּד לְיַחַד אֶת כָּל הַדְּרָגוֹת.
 שְׂכַשְׂיֵשׁ יְחוּד, תְּדִין מִתְחַבֵּר וְנִכְלָל בְּרַחֲמִים וְהַכֵּל
 מִתְבַּסֵּם, וְאִז כְּתוּב עֵת רְצוֹן. עֵת רְצוֹן כּוֹלֵל
 הַכֵּל בְּאַחַד. וְהַדִּין מִתְבַּסֵּם בְּאוֹתוֹ זְמַן, וְיֵשׁ
 שְׂמֵחָה בְּכָל.

מִשָּׁה הַסְּתֵלֵק מִן הָעוֹלָם בְּאוֹתָהּ שְׂעַת תַּפְּלוּת
 מְנַחַח שֶׁל שַׁבָּת, בְּשַׁעַת שְׂנִמְצֵאת עֵת
 רְצוֹן. וּבְאוֹתָהּ שַׁעַת רְצוֹן הִיָּה לְמַעְלָה, וְצֵעַר
 לְמַטָּה, וְעַל זֶה נִנְעָלְלוּ הַשְּׁעָרִים בְּשַׁבָּת מִשַׁעַת
 הַמְּנַחַח וְמַעְלָה. אִילוּ שְׁעָרִים נִנְעָלוּ? שְׁעָרֵי בֵּית
 הַמִּדְבָּר, כִּדִּי לְהוֹכִיר אֶת מִשָּׁה הַרוּעָה הַנֶּאֱמָן
 שְׁחֵתוּרָה הִתְבַּטְּלָה בְּגִלְלוֹ.

באותו זמן בית מדרשו של משה בטל, כל שכן
האחרים. מי רואה את שערי בית
מדרשו של משה שננעלו, ושלל ינעלו כל
האחרים!?! כשהתורה של משה עצובה עליו
באותו זמן, מי לא עצוב!?! משום כך כל שערי
בית המדרש ננעלו, והצטרכו כלם לצדק את
תקדוש ברוך הוא בדרך שבת, ותינו (תהלים לו)
צדקתך בחררי אל.

שלשה הם שהסתלקו מן העולם בזמן הזה,
ובלם כלולים במשה. אחד - משה
הנביא הנאמן העליון, ואחד - יוסף הצדיק,
ואחד - דוד המלך. משום כך יש כאן שלשה
צדוקי דין. אחד הוא של יוסף הצדיק קודם לכל
אלה, וזהו צדקתך בחררי אל משפטיך תהום
רבה וגו'. זה יוסף, שהוא לבדו בחררי אל, כמו
כל החרים העליונים. ואחד משה הנביא הנאמן,
וזהו שכתוב (שם עא) וצדקתך אלהים עד מרום
אשר עשית גדלות, משום שהוא נוטל לכל
הצדדים, ימין ושמאל. ואחד הוא דוד המלך,

וְזֶהוּ שְׂכָתוֹב (שם קיט) צִדְקַתְךָ צֶדֶק לְעוֹלָם וְתוֹרַתְךָ
אֱמֶת. לְעוֹלָם - זֶה דָּוִד הַמְּלֹךְ.

אִז מִתְבַּיֵּן הַכֹּל בְּזִמְן הַזֶּה, תּוֹרָה שְׂכָכְתָב וְתוֹרָה
שְׂכָעַל פֶּה. וְעַל זֶה בְּזִמְן הַזֶּה נִנְעָלוּ שְׁעָרֵי
תּוֹרָה, וְנִנְעָלוּ שְׁעָרֵי כָּל הָעוֹלָם בְּזִמְן הַזֶּה.

בְּשַׁעַה שְׁמֵת יוֹסֵף הַצַּדִּיק, יָבִישׁוּ הַמְּקוֹרוֹת
וְתִמְעֵינּוּת, וְכָל הַשְּׂכָכִים נִפְּלוּ בַגְּלוּת.
פְּתָחוּ הָעֲלִיּוֹנִים וְאָמְרוּ, צִדְקַתְךָ כְּתָרֵי אֵל
מִשְׁפָּטֶיךָ תִּהְיֶה רַבָּה וְגו'.

בְּשַׁעַה שְׁמֵת מֹשֶׁה, נִחְשַׁד הַשָּׁמַיִשׁ בְּצַחְרִים,
וְנִנְעָלָה תּוֹרָה שְׂכָכְתָב, הָאוֹר שֶׁל
הָאִסְפָּקְלָרִיָּה הַמְּאִירָה.

בְּשַׁעַה שְׁמֵת דָּוִד הַמְּלֹךְ, כָּנְסָה הַלְּבָנָה אֶת
אוֹרָה, ^(דף קנו ע"ב) וְתוֹרָה שְׂכָעַל פֶּה כָּנְסָה
אֶת אוֹרָה. וּמֵאוֹתוֹ זִמְן נִגְנְנוּ אוֹרוֹת הַתּוֹרָה,
וְהַתְּרַבְּתָה הַמַּחְלָקֶת עַל הַמְּשֻׁנָה, וְהַתְּכַכְּמִים
בְּמַחְלָקֶת, וְכָל חֲזָקֵי הַלֵּב בְּעַרְבוּכָה. וְעַל זֶה אִין
שְׂמַחַת הַתּוֹרָה בְּאוֹתוֹ זִמְן בְּכָל הַדּוֹרוֹת הָעוֹלָם.

וּמָהֵן חֲמֵרוֹת הַתַּעֲנִיּוֹת שְׁגָזְרוּ רַבָּנָן? כְּשִׁמְתָה
 פְּלוּנֵי גָזְרוּ תַעֲנִית, כְּשִׁתְּיָה כֶּךָ גָזְרוּ כֶּךָ.
 (זו שְׁתִּיָה) וְכִשְׁתִּיָה בְנוּם יֵתֵר שָׁל שְׁמִחַת הַתּוֹרָה
 שְׂכִכְתָּב וְתוֹרָה שְׂכַעַל פֶּה, בְּאוֹתוֹ זְמַן עַל אַחַת
 בְּמָה וּכְמָה שְׂצָרִיךְ לְנַעַל שְׁעָרֵי הַתּוֹרָה בְּאוֹתוֹ
 זְמַן.

וְלָכֵן אוֹמְרִים אֶת אֵלֹו צְדוּקֵי הַדִּין, כְּמוֹ
 שְׁנֵת־בְּיָר. שְׁמַחוּ רַבֵּי יוֹסֵי וְרַבֵּי חֲזִיָא
 וּנְשָׁקוּהוּ בְּרֵאשׁוֹ בְּמַקְדָּם, וְאָמְרוּ, אֲשֶׁרֵי חֵלְקֵנוּ
 בְּדָרְךָ הַזֶּה!

עוֹד פָּתַח וְאָמַר, (קהלת ב) הַחֲכָמָה תַעֲזוּ לְחָכָם
 מִעֲשֶׂרָה שְׁלִיטִים אֲשֶׁר הָיוּ בְּעִיר. הַחֲכָמָה
 תַעֲזוּ לְחָכָם - זֶה מִשָּׁה. כְּשִׁעֲלָה לְהַר סִינֵי לְקַבֵּל
 הַתּוֹרָה, הִזְדַּעְזְעוּ כָּל אוֹתָם רְקִיעִים וְכָל אוֹתָם
 מִחֲנֹת עֲלִיוֹנִים, וְאָמְרוּ לְפָנָיו: רַבּוֹן הָעוֹלָם, וְמָה
 כָּל טוֹב וְכָל שְׂמִחָה שְׁלָנוּ אֵינָה אֶלָּא בַתּוֹרָה,
 וְאַתָּה רוֹצֵה לְהוֹרִידָה לְאַרְצֵנוּ! הַתְּקַבְּצוּ עַל מִשָּׁה

לְשָׂרְפוּ בְּאֵשׁ. הַתְּחִיב מֹשֶׁה וְכוּ', כְּמוֹ שֶׁבִּאֲרוּחַ
הַחֲבֵרִים, שֶׁאָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמֹשֶׁה וְכוּ'.

אָבֵל, הַחֲכָמָה תָּעִז לְחַכֵּם - כֹּל מִי שֶׁמִּתְעַסֵּק
בַּתּוֹרָה וּמְשַׁתְּדֵל בָּהּ לְשִׂמְחָה, מִתְחִיב
בַּתּוֹרָה בְּשָׂעָה שֶׁצָּרִיךְ לוֹ תִקְוָה וְחֻזַק לְהִגֵּן עָלָיו
בְּשָׂעָה שֶׁצָּרִיךְ. וְאוֹתוֹ תִקְוָה וְחֻזַק מֵאִיזָה מְקוֹם
מִתְחִיב? חֹזֵר וְאָמַר, מִעֲשָׂרָה שְׁלִיטִים. מֵאוֹתָן
עֶשְׂרֵי אֲמִירוֹת שֶׁכַּתּוּבוֹת בַּתּוֹרָה, שֵׁהֶם שְׁלִיטִים
עַל־יוֹנִים, שֶׁאָדָם מִתְחִיב בָּהֶם בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם
הַבָּא. כֹּל סוּדוֹת הָעוֹלָם וְכֹל הַמְצָאוֹת וְכֹל
הַחֲכָמָה שֶׁלְמַעַלָּה וּמִמָּטָה תְלוּוִים בָּהֶם, וּבָהֶם הַכֹּל
נִכְלָל, וְהַכֹּל הוּא בַּתּוֹרָה. אֲשֶׁרֵי תִלְקוּ שֶׁל מִי
שֶׁמְשַׁתְּדֵל בַּתּוֹרָה לְהִיזֵת מִתְחִיב בְּחֻזַק לְעוֹלָם
הַבָּא.

עֲשָׂרָה שְׁלִיטִים - עֲשָׂרָה מֵיָנִי חֲכָמָה הֵם בַּתּוֹרָה,
בְּעֲשָׂרָה שְׁמוֹת חֲקוּקִים, וְנִכְלָלוּ בְשֵׁם
אֶחָד שֶׁל עֶשְׂרִים וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת חֲקוּקוֹת, סוּדוֹת
הָעוֹלָם הַבָּא, בְּאוֹתָם וְהָרִים, שֶׁאֵין הָעֵיִן שׁוֹלְטָת

לראות, ואפלו בשכל לדעת, ולהסתכל באותו
 עדין ותשוקה שתקדוש ברוך הוא הוריש
 לצדיקים לעולם הבא, כמו שנאמר (ישעיה סד) עין
 לא ראתה אלהים וזלתך יעשה למחבה לו.

שלחנו של אדם מופה אותו לאכל על שלחן
 אחר בעדין של אותו העולם, כמו
 שנאמר (שמואל ב ט) כי על שלחן המלך תמיד הוא
 אכל. ודוד המלך היה אומר, תערך לפני שלחן
 נגד צררי, וזוהי עריכת השלחן באותו עולם,
 שהרי אז הוא עדין ותשוקה שהנשמה נהנית
 בהם בעולם הבא.

וכי שלחן יש לנשמות באותו עולם? כן. שהרי
 מזון וספוק ועדין אוכלים באותו עולם כמו
 שאוכלים מלאכים עליונים. וכי מלאכים עליונים
 אוכלים? כן. כמותם אכלו ישראל במדבר.
 ואותו מזון סוד הוא לטל ששופע ונמשך ממעלה
 מסוד העולם הבא, והוא מזון של אור שמן
 משחת קדש, ונשמות הצדיקים נזונות משם כגון

עָדֵן וְנִהְנִיחַת שָׁם, שְׁחֵרֵי שָׁם נִשְׁמֹת הַצְּדִיקִים
מִתְלַבְּשֹׁת בְּגֵן עֵדֵן שֶׁל מִטָּה כְּמוֹ שֶׁהָעוֹלָם הָיָה.

וּבְשִׁפְתוֹת וּבְזַמְנִים מִתְפַּשְׁטִים וְעוֹלָיִם לְרֵאוֹת
בְּכַבּוֹד רַבּוֹנָם וְלִהְתַּעֲדֵן בְּעֵדוֹן אֲלִיּוֹן

בְּרֵאוֹי, שְׁפֹתוֹב (ישעיה 50) וְהָיָה מִדֵּי חֲדָשׁ בְּחֲדָשׁוֹ

וּמִדֵּי שְׁפֹת בְּשִׁפְתוֹ יָבוֹא כָּל בָּשָׂר לְהִשְׁתַּחֲוֹת

לְפָנָי אָמַר ה'. וְכִי כָּל בָּשָׂר יָבוֹא? לֹא כִּדְ הָיָה

לוֹ לְבַתְּב, אֲלָא כָּל רוּחַ אוֹ כָּל נִשְׁמָה. מֵהוּ כָּל

בָּשָׂר?

אֲלָא תְּקַדֵּשׁ בְּרוּךְ הוּא עֹשֶׂה אֶת הָאָדָם בְּעוֹלָם

הַבָּא כְּמוֹ יָקָר הַכְּבוֹד הָאֲלִיּוֹן לְמַעְלָה.

אוֹתוֹ כְּבוֹד אֲלִיּוֹן הוּא רוּחַ לְרוּחַ וְנִשְׁמָה לְנִשְׁמָה,

עַד שֶׁמִּנִּיעַ לְמָקוֹם אֶחָד לְמִטָּה שֶׁנִּקְרָא גוּף, (דף קנו ע"א)

וּבָזֶה נִכְנָסֶת רוּחַ אַחַת שֶׁל מְקוֹר הַחַיִּים שֶׁנִּקְרָאת

כָּל, בָּזֶה הוּא כָּל הַטּוֹב וְכָל הַמְּזוּן וְכָל סְפוּק

אוֹתוֹ הַגּוּף.

וְסוּד זֶה - (קהלת ה) וַיִּתְרוֹן אֶרְצָא בְּכָל הוּא. (מחו בכל

היא?) הַכָּל הָיָה הוּא רוּחַ לְאוֹתוֹ גוּף. כְּמוֹ

זֶה אָדָם בְּעוֹלָם הַזֶּה הוּא גּוֹף, וְרוּחַ שְׂשׂוּלָטָת בּוֹ,
כְּמוֹ אוֹתָהּ רוּחַ עֲלִיוֹנָה (שְׂשׂוּלָטָת עַל הַגּוֹף שְׂנַקְרָא כּל)
שְׂנַקְרָאֵת כּל, שְׂשׂוּלָטָת עַל הַגּוֹף לְמַעְלָה, וְזֶהוּ
שְׂנַקְרָא כּל בְּשָׂר, וְעַל זֶה כְּתוּב יָבּוּא כּל בְּשָׂר
לְהַשְׁתַּחֲוֹת לְפָנַי אָמַר ה'. עַל אוֹתוֹ עֲדוּן כְּתוּב,
(ישעיה סד) עֵינַי לֹא רָאִיתָ אֱלֹהִים זוֹלָתְךָ יַעֲשֶׂה
לְמַחֲבֵה לוֹ.

שְׂמַחוּ הַחֲבֵרִים בְּדַרְךְ. בְּשֶׁהִגִּיעוּ לְתוֹף הַר אֶחָד,
אָמַר רַבִּי חִיָּא לְאוֹתוֹ סוּחֵר, מַה שְׂמֵךְ?
אָמַר לוֹ, חֲנָן. אָמַר לוֹ, הַקְּדוּשׁ כְּרוּף הוּא יְחַנְּנֵךְ
וַיִּשְׁמַע לְקוֹלְךָ בְּשַׁעַת שְׂתַצְטַרְךָ לוֹ. אָמַר רַבִּי
יוֹסִי, וַדַּאי הָרִי נָטָה הַשָּׁמַיִשׁ, וּבֵן אַחַר הַחֵר הַזֶּה
יֵשׁ כְּפָר אֶחָד עַל שְׂמֵךְ, שְׂנַקְרָא כְּפָר חֲנָן, גְּלוּן
שָׁם בְּשִׁבִיל כְּבוֹד שְׂמֵךְ. בְּשֶׁהִגִּיעוּ לְשָׁם נִכְנְסוּ
לְבֵית מְאָרְחֵיהֶם, וְסִדְרוּ לְפָנֵיהֶם שְׁלֶחַן בְּכַמָּה
מֵינִים לֶאֱכֹל. אָמַר רַבִּי חִיָּא, וַדַּאי שְׁלֶחַן זֶה כְּמוֹ
הָעוֹלָם הַבֹּא, וַיֵּשׁ לָנוּ לְהַעֲלוֹת שְׁלֶחַן זֶה וּלְעַטְרוֹ
בְּדַבְרֵי תוֹרָה.

פֶּתַח רַבִּי יוֹסִי וְאָמַר, (דברים ח) וְאִכְלֹתָ וְשָׂבַעְתָּ
 וּבֵרַכְתָּ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ עַל הָאָרֶץ הַטֹּבָה
 אֲשֶׁר נָתַן לָךְ. אִם בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל מְבָרְכִים, בְּחוּץ
 לְאֶרֶץ מִנִּין לָנוּ, שְׁחֵרֵי בְּנוֹן זֶה לֹא צָרִיךְ? אֵלֵּא,
 בְּשִׁבְרָא הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הָעוֹלָם, חֵלֶק אֶת
 הָאָרֶץ. הַיְשׁוּב הוּא לְצַד אַחֵר, וְהַתְּרַבָּה הִיא לְצַד
 אַחֵר. חֵלֶק אֶת הַיְשׁוּב וְהַקִּיף אֶת הָעוֹלָם סְבִיב
 בְּקִדְה אַחַת, וּמִי הִיא? הָאָרֶץ הַקְּדוּשָׁה. הָאָרֶץ
 הַקְּדוּשָׁה הִיא מְרַבּו הָעוֹלָם, וּבְאִמְצַע הָאָרֶץ
 הַקְּדוּשָׁה הִיא יְרוּשָׁלַיִם. אִמְצַע יְרוּשָׁלַיִם הוּא בֵּית
 קֹדֶשׁ הַקְּדוּשִׁים. וְכָל הַטוֹב וְכָל הַמְּזוּן שֶׁל כָּל
 הַיְשׁוּב יוֹרֵד לְשָׁם מִלְּמַעְלָה, וְאִין לָךְ מְקוֹם בְּכָל
 הַיְשׁוּב שֶׁלֹּא גוֹזֵן מִשָּׁם.

חֵלֶק אֶת הַתְּרַבָּה, וְלֹא נִמְצָא מְקוֹם תְּרַב קִשָּׁה
 בְּכָל הָעוֹלָם פְּרַט לְאוֹתוֹ מְדַבֵּר, שֶׁשָּׂבְרוּ
 יִשְׂרָאֵל כַּחוֹ וְתַקְפוֹ אַרְבָּעִים שָׁנָה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
 (דברים ח) תִּמְוֹלִיבְךָ בַּמְּדַבֵּר הַגָּדֹל וְהַנּוֹרָא. בְּאוֹתוֹ
 מְדַבֵּר שׁוֹלֵט הַצַּד הָאֵחֵר, וּבְעַל פְּרָחוֹ תִּלְכוּ עֲלָיו
 יִשְׂרָאֵל וְשָׂבְרוּ כַחוֹ אַרְבָּעִים שָׁנִים. וְאִם יִשְׂרָאֵל

נמצאו צדיקים באותם ארבעים שנים, היה מעבר
 אותו הצד האחר מן העולם. ומשהרגיזו את
 הקדוש ברוך הוא כל אותן פעמים, התחזק אותו
 הצד האחר, ונפלו כלם תחת רשותו.

ואם תאמר, ויהי משה שעלה על כל בני
 העולם איך ית שם? - לא כה, שהרי
 משה הנאמן לא היה ברשותו אלא בחר
 העברים. מה זה העברים? מחלקת. שנהלקו עליו
 שליטים עליונים שלמעלה, ולא נמסר בידי ממנה
 ושליט אחר, ונשאר כה, עד שבא משה העבד
 הנאמן ושלט עליו, ונקבר שם, ולא התעסק
 בקבורתו - רק הקדוש ברוך הוא לברו, שכתוב
 (שם לד) ויקבר אתו בני.

ויקבר אתו, מי? אותו שכתוב בו בדרך נסתר
 (שמות כד) ואל משה אמר, ולא כתוב מי
 הוא. ויקרא אל משה, ולא כתוב מי הוא. אף
 כן ויקבר אתו, ולא כתוב מי הוא, אלא ודאי
 מקום זה ידוע הוא לחברים. ולכן באותו חר לא

שָׁלַט עָלָיו - רַק מִשָּׁה לְבָדוֹ, וְהוּא נִקְבֵּר שָׁם.
 וּבְשִׁבִיל לְהוֹדִיעַ לְכָל הַדּוֹרוֹת הַאֲחֵרִים שֶׁל
 הָעוֹלָם שְׂאוֹתָם מִתִּי מִדְּבַר יְקוּמוּ, אוֹתוֹ הָרוּעָה
 שְׁלָהֶם הַשָּׂרָה בְּתוֹכָם, לְהִיּוֹת כֻּלָּם כְּהַתְעוֹרְרוֹת
 הַעֲמִידָה לְעוֹלָם הַבֹּא.

וְאִם תֹּאמֶר, אִם כֵּן שְׂאוֹתוֹ מִדְּבַר הוּא תִּקְרָה
 וְכִחַ הַצַּד הָאֲחֵר, אֵיךְ צָוָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא עַל אוֹתוֹ שְׁעִיר לְשַׁלְּחוֹ לְהַר אֵיחָר שְׁנִקְרָא
 עֲזָאזֵל? הֲיֵה לָהֶם ^(דף קנו ע"ב) לְשַׁלְּחוֹ לְאוֹתוֹ הַר שְׁהֲלָכוּ
 בוֹ יִשְׂרָאֵל בְּמִדְבָּר. אֵלֵּא, כִּיּוֹן שְׁחָרֵי הָלָכוּ בוֹ
 יִשְׂרָאֵל אַרְבָּעִים שָׁנִים, חָרֵי נִשְׁבַּר תִּקְפּוּ. וְתִקְפּוּ
 הַתְּחִיב בְּמָקוֹם שְׁלֹא עָבַר בוֹ אִישׁ שָׁם לְעוֹלָמִים,
 וּבְאוֹתוֹ הַר חָרֵי תֵּה דִיּוֹרָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל שָׁם
 אַרְבָּעִים שָׁנִים.

אֲכַל בְּשִׁעִיר הַזֶּה, אוֹתוֹ מָקוֹם הוּא סִלַּע חֲזָק
 עָלְיוֹן, וְתַחַת עִמָּק אוֹתוֹ סִלַּע, שְׂאִישׁ לֹא
 (אֵינוֹ יָכוֹל לְהִכָּנֵם לָשֵׁם) נִכְנָם שָׁם, הוּא שׁוֹלֵט יוֹתֵר לְאֲכַל

מִרְפוֹ, כִּדְרֵי שְׂיַעֲבֹר מֵעַל יִשְׂרָאֵל וְלֹא יִמָּצֵא לָהֶם
מִקְטָרֵג עֲלֵיהֶם בַּיָּשׁוּב.

שְׁלֵטוֹנוֹ שֶׁל סוּד הָאֱמוּנָה תוֹךְ מִרְכוֹ הַנִּקְדָּה שֶׁל
כָּל (הָעוֹלָם) הָאָרֶץ הַקְדוּשָׁה בְּבֵית קֹדֶשׁ
הַקְּדוּשִׁים. וְאִם עַל גַּב שְׂעֵבָשׁוֹ אֵינּוּ בְּקִיּוּם,
בְּזִכּוֹתוֹ גִּזּוֹן כָּל הָעוֹלָם, וּמִזּוֹן וְסִפּוּק יוֹצֵאִים
מִשָּׁם לְכֹל בְּכֹל מְקוֹם שֶׁל צַד הַיָּשׁוּב. וְלָכֵן, אִם
עַל גַּב שְׂיַשְׂרָאֵל עֲבָשׁוֹ מִחוּץ לָאָרֶץ הַקְדוּשָׁה, עִם
כָּל זֶה, מִבְּחַ וּזְכוֹת הָאָרֶץ נִמָּצֵא מִזּוֹן וְסִפּוּק לְכֹל
הָעוֹלָם. וְעַל זֶה כָּתוּב (דְּבָרִים ח) וּבִרְכַת אֶת ה'
אֱלֹהֶיךָ עַל הָאָרֶץ הַטֹּבָה אֲשֶׁר נָתַן לָךְ. עַל הָאָרֶץ
הַטֹּבָה וּדְאִי, שְׁחֵרֵי בְּשִׁבִּילָהּ נִמָּצֵא מִזּוֹן וְסִפּוּק
לְעוֹלָם.

מִי שְׂמַתְעִידֵן עַל שְׁלֵחָנוֹ וּמִתְעַנֵּג בְּאוֹתָם
מֵאֲכָלִים, יֵשׁ לוֹ לְהוֹכִיר וְלִדְאֹג עַל קִדְשֵׁת
הָאָרֶץ הַקְדוּשָׁה וְעַל הַיִּכַּל הַמְּלֶךְ שְׁחָרַב. וּבְשִׁבִּיל
אוֹתוֹ עֲצָב שֶׁהוּא מִתְעַצֵּב עַל שְׁלֵחָנוֹ בְּאוֹתָהּ
שְׂמִחָה וּמִשְׁתָּה שֶׁל שָׁם, הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא חוֹשֵׁב

עָלְיוּ בָּאֱלוֹהִים בָּנָה אֶת בֵּיתוֹ וּבָנָה אֶת כָּל חֲרָבוֹת
בֵּית הַמִּקְדָּשׁ. אֲשֶׁרֵי חִלְקוּ!

כּוֹס שֶׁל בְּרָכָה אֵינוֹ אֵלָּא בְּשִׁלְשָׁה, מִשּׁוּם שְׁתֵּרֵי
מִסּוּד שֶׁל שְׁלֹשֶׁת הָאֲבוֹת מִתְּבַרְךְ, וְעַל זֶה
לֹא צָרִיךְ כּוֹס אֵלָּא בְּשִׁלְשָׁה. כּוֹס שֶׁל בְּרָכָה
צָרִיךְ לָתֵת אוֹתָהּ בְּיָמִין וּבְשִׁמְאֵל וּלְקַבְּלָהּ בֵּין
שְׁנֵיהֶם, מִשּׁוּם שְׁנֵתְנָת בֵּין יָמִין וּשְׁמָאל. אַחֲרַי כִּי
יִשְׁאִיר אוֹתָהּ בְּיָמִין, שְׁתֵּרֵי מִשָּׁם מִתְּבַרְךְ.

עֲשָׂרָה דְּבָרִים נֶאֱמָרוּ בְּכוֹס שֶׁל בְּרָכָה, וּכְלָם
הֵם בְּרָאוּי, מִשּׁוּם שְׁתַּקְוִי כּוֹס שֶׁל
בְּרָכָה הֵם עֲשָׂרָה, וְהֵרֵי פִּרְשִׁיָה הַחֲבָרִים. כּוֹס שֶׁל
בְּרָכָה צָרִיךְ לְהִשְׁגִּיחַ בּוֹ בְּעֵין, מִשּׁוּם שְׁפָתוֹב (שם
א) עֵינֵי ה' אֵלֶיהֶם בָּהּ, וְלֹא צָרִיךְ לְהִשְׁכַּח מִהָעֵין,
אֵלָּא לְהִשְׁגִּיחַ בּוֹ.

כּוֹס שֶׁל בְּרָכָה מִתְּבַרְךְ בְּאוֹתָהּ בְּרָכָה שְׁמִבְרָךְ
הָאָדָם אֶת הַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ הוּא, מִשּׁוּם (בָּר)
שֶׁהוּא סוּד הָאֱמוּנָה, וְצָרִיךְ לְשָׁמְרוֹ בְּשִׁמְרָה
עָלְיוֹנָה, כְּמִי שֶׁהוּא חַשְׁיבוֹת הַמְּלָךְ, שְׁתֵּרֵי

בְּשִׁבְלֵי נְתַבְרָךְ שִׁלְחָנוּ בְּשַׁעַת בְּרַבַּת הַמְּזוּזָה
שְׂאוֹתוֹ אָדָם מִבְּרָךְ.

צָרִיךְ שִׁשְׁלְחָנוּ לֹא יִהְיֶה רִיקָם, שְׁתֵּרֵי אֵין בְּרַבָּה
מְצוּיָה עַל שִׁלְחָן רִיק, כְּמוֹ שְׂפִאָרוֹתָ,
שְׂפִתוֹב (מלכים-ב ד) הַגִּידִי לִי מַה יֵּשׁ לָךְ בַּבַּיִת וְגו'.

וְלִבְּנֵי שִׁלְחָן לֹא צָרִיךְ לְהִרְאוֹת רִיקָם, שְׁתֵּרֵי
הַבְּרַבּוֹת הָעֲלִיזוֹנוֹת לֹא שׁוֹרֹת אֵלָּא בְּמָקוֹם שָׁלֵם.
וְסוּד זֶה - וּבְלִבְּכֵן כָּל חֲכָם לֵב נִתְּתִי חֲכָמָה, וְכִתוּב
(דניאל ב) נוֹתַן חֲכָמָה לְחֲכָמִים. וְעַל סוּד זֶה שִׁלְחָן
שֶׁל לָחֶם הַפָּנִים, שְׂפִתוֹב (שמות כח) וְנִתְּתִי עַל
הַשִּׁלְחָן לָחֶם פָּנִים לְפָנַי תָּמִיד.

רְעִיָא מְהִימְנָא

תִּנְאִים וְאִמּוֹרָאִים, הַתְּפִנְסוּ בְּלָכֶם, שְׁתֵּרֵי הַנִּיעָה
הַשַּׁעָה לְתִקּוֹן בְּהַ פְּלִי הַמְּלָךְ, (לְחֻזְרֵי וּלְחֻזְרֵי)
לְהַאִיר לְחֻזְרֵי לְפָנָיו, שְׁתֵּן: מִשְׁכָּן, מְנוּרָה,
שִׁלְחָן, מְזֻבָּח, בִּיּוֹר וְכֵנוּ, אֲרוֹן וְכַפָּרֶת וְכַרְוּבִים.
וְהַכֹּל בְּשִׁקְלָא. וּמִשׁוֹם כֶּךָ צְנִיחָה אֶת יִשְׂרָאֵל, זֶה
יִתְּנוּ.

עֲמַד תֵּנָא אַחַד וְאָמַר, רוּעָה הִנָּאֵמֵן, וְדַאי כִּדְ
 הוּא, וְאוֹתָךְ צְוָה לַעֲשׂוֹת אֶת כְּלָם, זְהוּ
 שְׁכַתּוּב וְעֲשִׂיתָ מְנוּרָת. וְעֲשִׂיתָ שְׁלֶחָן. וְכִדְ בְּהַכּל,
 וְדַאֵה וְעֵשָׂה, וּמִהַכּל לֹא הִתְקַשָּׁה לָךְ לַעֲשׂוֹת
 אֵלָא שְׁלֵשָׁה דְבָרִים רְשׁוּמִים בְּאוֹתֵינוּת שְׁמָךְ:
 מ"נוּרָה, ש"קָלִים, ה"חֲדָשׁ. לָמָּה הִתְקַשְׁנוּ לָךְ?

אָמַר לוּ, זְקוּן זְקוּן, אַתֶּם מוֹצִיאִים ^(דף קנח ע"א) קִשְׁיָה
 זוּ שְׁהִתְקַשְׁתָּה לִי מִן מְקַשָּׁה תִיעֵשָׂה
 הַמְנוּרָה. וְדַאי שְׁהַכְּלִי שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הוּא
 שְׁכִינָה, שְׁהִיא כְּלִי לְשִׁמְשׁ אֶת בַּעֲלָהּ, הוּא
 הַמְנוּרָה שְׁלוֹ שְׁנַאֲמַר בָּהּ (תהלים קיט) שְׁבַע פְּיוֹם
 הַלְלֵתִיךְ, שְׁהֵם: הַגְּדֵלָה, וְהַגְּבוּרָה, וְהַתְּפַאֲרָה,
 וְהַנִּצָּחַת, וְהַהוֹד, יְסוּד וּמַלְכוּת. בְּשִׁבְעַ כְּלוּלָהּ.

מִשְׁבַּע הַדְּרָגוֹת הַלְלוּ - שְׁלֵשֶׁת קִנְי הַמְנוּרָה
 מִצְדָּה הָאֶחָד, גּוּף וְשִׁתֵּי זְרוּעוֹת הַמְּלָךְ,
 הוּא נֵר מִצְוָה לְהַאֲיֵר בָּהֶם. וְשְׁלֵשֶׁת קִנְי הַמְנוּרָה
 מִצְדָּה הַשְּׁנִי, הֵם שְׁתֵּי שׁוֹקִים וּבְרִית, וְהוּא נֵר
 מִעֲרָבִי לְהַאֲיֵר בָּהֶם. מְנוּרָת הַמְּלָךְ נִקְרָאת, וְהִיא

נר לְהַאִיר בּוֹ נֵר מְצוֹת, שְׁנֵאמַר בּוֹ מְצוֹת ה' בְּרַח מְאִירַת עֵינַיִם.

וּמִי רֹאשׁ הַמְּנוּרָה? בֵּינָה, ה' הָעֲלִיזָנָה, שְׂיֵשׁ לָהּ שְׁלֹשָׁה קָנִים, בְּדִיּוֹקָן זֶה ה', שְׁלֹשׁ וָוִי"ם, שְׁתֵּים שְׁלֹשֶׁת הָאֲבוֹת. ה' הַשְּׁנֵיָה, שְׁלֹשָׁה קָנִים, בְּדִיּוֹקָן זֶה ה', (שְׁלֹשׁ וָוִי"ם) שְׁתֵּים נִצַּח תוֹר יְסוֹד. ו' הַמְּנוּרָה שֶׁל הָאֲמִצָּע בֵּן י"ה. עַל שְׁמוֹ נִקְרְאָת בֵּינָה. הוּא בּוֹלֵל ו' קָנִים לְמִטָּה בְּחֶשְׁבוֹן ו', בְּשֵׁשֶׁת הַקָּנִים שָׁלוּ.

י' אִשְׁתׁ חֵיל עֲטָרַת בַּעֲלָהּ (מִשְׁלֵי יב). בְּתָר שֶׁל סֵפֶר תּוֹרָה בְּצוּרַת ו' מִצַּד שֶׁל הָעוֹלָם הֵבֵא אִינָה בְּלִי אֱלִיּוֹ, וְלֹא מִשְׁמֹנֶשֶׁת לוֹ אֶלָּא עֲטָרָה עַל רֹאשׁוֹ. אֲבָל בְּעוֹלָם הַזֶּה הוּא כְּמוֹ זֶה הוּא"י, הוּא בְּלִי תַחְתָּיו. הַשְּׁמוֹנֶשׁ שָׁלוּ בְּכָל סְפִירָה שָׁלוּ, בְּכָל אֵיבָר שָׁלוּ, בְּכָל מְדָה שָׁלוּ.

וּמִשּׁוֹם זֶה י' זוֹ לְפָעָמִים הִיא תַחְתָּיו, לְפָעָמִים עַל רֹאשׁוֹ, לְפָעָמִים בְּאֲמִצָּע. עַל רֹאשׁוֹ יְהוֹ"ה, (תְּהִלִּים קיח) אֲבָן מְאִסוֹ הַבּוֹנִים הִיָּתָה לְרֹאשׁ

פְּנֵה. וְזֶה (ויקרא כד) לְהַעֲלֹת נֵר תְּמִיד, שֶׁהוּא י' עַל הו"ה מֵצַד הַמְּנוּרָה. בְּאִמְצַע מַחְצִית הַשָּׁקֶל, וְהוּא שְׁפָתוֹב (שמות ל) וְזֶה יִתְּנוּ, כְּמוֹ זֶה הוּא"ה. בַּסּוּף, בְּמִשְׁכָּן, כְּמוֹ זֶה הוּא"י, תְּמִישׁ אֲמוֹת אֶרֶץ מֵצַד הַח' הָעֲלִיּוֹנָה, וְתְּמִישׁ אֲמוֹת רַחֲב מֵצַד הַח' הַתַּחְתּוֹנָה, וְאִמָּה ו'. וְחֲצֵי הָאִמָּה י'. וְהַכֹּל נִרְמָז בְּאֹת ו'.

וְזֶהוּ סוּד (ישעיה כד) אֲנִי רֵאשׁוֹן וְאֲנִי אַחֲרוֹן וּמִבְּלָעֲדֵי אֵין אֱלֹהִים, שְׁנִרְמָז בַּשֵּׁם הַזֶּה יו"ד ה"י וי"ו ה"י, וְכֹל שֵׁם שֶׁשׁוּלְטַת ה' עַל י' הוּא נִקְבָּה מֵצַד הַשְּׂמָאל. וְאִף עַל נֹב שְׂמֵצְדָה שֶׁל הָאֹת י' הִיא בְּרֵאשׁ, אַחַר שְׂבִשְׁנֵי הַחִי"ן הִיא בַּסּוּף, כְּמוֹ זֶה ה"י ה"י נִדוֹן לְרַב, וְהִיא נִקְבָּה. אֲלֵא י' עַל ה' (ו) הוּא כְּתֹר, תַּחַת ה' - שְׂמוּשׁ. כָּל שְׂכָן תַּחַת ו'.

וּמִשׁוּם שֶׁלֹא עָשִׂינוּ קִצּוּץ וּפְרוּד בִּיחוד הָעֲלִיּוֹן, שֶׁהַכֹּל יחוד אַחַד, הַתְּקַשָּׁה לִי לַעֲשׂוֹת. (או כְּתֹר, או אִמְצַעִי, או שְׂמוּשׁ) וְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׂיִדְע

כָּל הַמַּחֲשָׁבוֹת, אָמַר, אַחַר שְׁוֵה הַתְּבוּנָה לְטוֹב,
 שְׁלֵא לַעֲשׂוֹת קְבוּץ וּפְרוּד, (שמות כה) תִּיַעֲשֶׂה
 הַמִּנְ"וֶרָה, תַעֲשֶׂה מֵעֲצָמָה כְּמוֹ הַשְּׂכִינָה, תַעֲשֶׂה
 מֵעֲצָמוֹ שֶׁל הַקְּדוּשׁ פְּרוּד הוּא כְּלִי פְרוּד. שְׁאֵר
 הַכֵּלִים שֶׁבָּהֶם הִיא שְׂכִינָה שְׂמוּשׁ, (שם לו) וַיַּעַשׂ
 בְּצִלְאֵל.

וּבְכָל מָקוֹם שֶׁשְּׂכִינָה תַחְתּוֹנָה, הִיא עֹטְרָה שֶׁל
 הַעֲמוּד הָאֲמֻצְעִי, כְּשֶׁנִּטְלָת מְבִינָה, שֶׁהִיא
 הָעוֹלָם הַבָּא, וְדַאי אֵין הַכָּרָה לְאָדָם
 בְּקְדוּשׁ-פְּרוּד-הוּא וְלֹא בְּכָל מִדּוֹתָיו, עַד שֶׁיִּכְנַס
 לַשַּׁעַר הַזֶּה, שֶׁנֶּאֱמַר עֲלִיו (תהלים קיח) זֶה הַשַּׁעַר לַה'.
 בָּאוֹת ל', שֶׁהִיא יי (י"י) הִיא כְּלוּלָה מִכָּל סְפִירָה
 וּמִכָּל הָאוֹתִיּוֹת שֶׁל הַשְּׂמוֹת, מִפְּרָשִׁים
 וּנְסֻפְרִים. הִיא נִקְדָּה בְּכָל אוֹת וְאוֹת, שְׂמוּשׁ
 תַּחַת בְּעֵלָה. וְהִיא עֹטְרָה עַל רֵאשׁוֹ, מֵהַצַּד שֶׁלָּהּ
 שֶׁל הַטְּעָמִים, כְּמוֹ סְגוּל נְקוּדָה תַּחַת בְּרָכִי
 הַמְּלָה, (ישעיהו טו) וְהָאָרֶץ הַדָּם רַגְלִי. וְהִיא בְּאֲמֻצֵּעַ

עמו, מחצית השקל, בשורק. והיא עטרה על ראשו מצד הסגולתא.

ורקא מקף שופר הולך סגולתא. פאותו זמן היא פתר על ראש המלה, פתר יתנו לך ה' אלהינו. היא ידועה פאותו שנאמר בו, במפלא ממה אל תדרש ובמכסה ממה אל תחקר. שבה הוא נודע שהוא ראשון למעלה בכתר, שהינו סגולתא, והוא אחרון, בסגול. ומבלעדיו אין אלהים, בשורק. והכל בה נודע (למטה).

מי שנדבק בה למטה, היא מעלה אותו למעלה. ומי שרוצה לעלות עליה להשיג למעלה ממנה, היא משפילה אותו למטה ממנה ואין לו חלק בה. ומשום שיעקב נודע בה, למד (דף קנח ע"ב) אותה לבניו, וצוה שלא יבקשו לעלות לדרגה למעלה ממנה, שהיא הכל - מעלה ומטה ואמצע. והו שכתוב (בראשית מט) וזאת אשר דבר להם אביהם.

נְבִיא שֶׁהָיָה מִכִּיר אוֹתָהּ, צִוָּח וְאָמַר לְבַעֲלֵי
תּוֹרָה חֲכָמִים בְּתוֹרָה וְעֹשִׂירִים בָּהּ
וּשְׂמֵחִים בְּחֻלְקָם. צִוָּח אֵלֵיהֶם וְאָמַר, (ידמיה ט) כֹּה
אָמַר ה' אֵל יִתְהַלֵּל וְגו', כִּי אִם בָּזֹאת יִתְהַלֵּל
הַמִּתְהַלֵּל הַשָּׂבִיל וַיֵּדַע אוֹתִי. דָּוִד שֶׁהָיָה מִכִּיר
אוֹתָהּ אָמַר, (תהלים כו) אִם תִּתְחַנֶּה עָלַי מִתְחַנֶּה וְגו',
בְּזֹאת אֲנִי בּוֹטֵחַ. וַיִּרְמְיָה רָאֵה אֶת אֶרֶץ הַגְּלוּת,
וּסְמָא"ל (כ"א) וְהִנְחֵשׁ, וְכָל הַמְּמַנִּים שֶׁל שְׂבָעִים
הָאֲמוֹת בְּרַבּוֹא רַבּוֹת שִׁזְרָדִים עַל יִשְׂרָאֵל,
וְרָאֵה אֶת תְּפֹסוּק תְּוִה שֶׁאָמַר תְּקַדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא,
(ויקרא כו) וְאֵף גַּם זֹאת בְּהִיזוֹתָם בְּאֶרֶץ אוֹיְבֵיהֶם וְגו'.
אָמַר תְּנַבִּיא, (איכה ג) זֹאת אֲשִׁיב אֵל לְבִי עַל כֵּן
אוֹחִיל. וְאֲשֶׁר לֹא שָׁת לְבֹו גַם לְזֹאת, עָלְיוּ נֶאֱמַר
(תהלים צב) וְכִסִּיל לֹא יִבִּין אֶת זֹאת. (דברים לג) וְזֹאת
לִיהוֹדָה וַיֹּאמֶר שָׁמַע ה' קוֹל יְהוּדָה. מִשּׁוֹם שֶׁשָּׁמַר
מִה שֶׁצָּנְחָהוּ אָבִיו, זָכָה לְמַלְכוּת. וְדוֹד בְּשִׁבְלָהּ
עָלָה לְמַלְכוּת, שֶׁטָּרַח עָלֶיהָ כָּל יָמָיו.

אָמַר הַמְּנוֹרָה תְּקַדּוּשָׁה, עָלֶיהָ נֶאֱמַר (שם ד) וְזֹאת
הַתּוֹרָה אֲשֶׁר שָׁם מִשָּׁה וְגו'. כֹּה הוֹתֵרֶת

את ישראל בשעת מיתתך, בה ברכת את ישראל
 בכל שבת ושבת. זהו שכתוב (שם לג) וזאת הברכה
 אשר ברך משה וגו'. ומשום כך פרשה החברים
 בעלי המשנה, שכתוב (במדבר יט) זאת התורה אדם
 כי ימות באהל, ואמרו עליה, מה זה כי ימות?
 אלא אין התורה מתקיימת אלא במי ששמיות
 עצמו עליה, ואין מיתה אלא עני, שעני חשוב
 כמת.

שהוא קרבן עולה ויזרד. מצד של עשיר עולה
 ודאי, שמתעלה עליו. שכל העשירים,
 כל טוב שהם עושים, כלם (רנ"ג) לזכותם לעולם
 הבא, ושם היא פתח על ראשם. הבינוני שעובד
 בדי לזכות בשני עולמות, הוא מחצית השקל
 עמו בעולם הבא, כמו המצב שנהלקת, חציה
 תחת המפה לאפיקומן אחר הסעודה, וחציה
 למצוה קדם סעודה. ומצד זה נאמר באסתר,
 (אסתר ה) מה שאלתך וינתן לך ומה בקשתך עד
 חצי המלכות ותעש.

אָבֵל מִי שֶׁהוּא עָנִי, שְׁמִמִּית אֶת עֲצָמוֹ בְּשִׁבְלָהּ,
כְּמוֹ שֶׁאַתָּה הִרְוַעַת הַנְּאֻמָּן, הִיא קֶרְבֵּן
עוֹלָה וַיּוֹרֵד תַּחֲתֶיךָ, וְלָמָּה? כִּי מִי שֶׁשְּׂמֵשֵׁפִיל אֶת
עֲצָמוֹ בְּשִׁבְלֵי שְׁכִינְתּוֹ, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יוֹרֵד
עִלָּיו. וְזֶהוּ שֶׁאָמַר דָּוִד, (תהלים קלח) כִּי רָם ה' וְשִׁפֵּל
יִרְאֶה. וְתִנָּבֵיא אָמַר, (ישעיה נג) כִּי כֹה אָמַר רָם
וְנִשָּׂא שִׁבְן עַד וְקִדּוֹשׁ שָׁמוֹ וְגו', וְאֵת דְּבָרָא וְשִׁפֵּל
רוּחַ. שֶׁאֵף עַל גַּב שְׂאֵנֵי מָרוֹם וְקִדּוֹשׁ אֲשֶׁכּוֹן,
בְּשִׁבְלֵי אוֹתוֹ שֶׁנַּעֲשֶׂה דְבָרָא וְשִׁפֵּל רוּחַ בְּעֵבֹר
שְׁכִינְתִּי לְהַעֲלוֹתָהּ מִשְׁפְּלוֹתָהּ עַמְּרָה לְרֵאשׁוֹ, אֲנִי
אֵירֵד לְדוֹר עֲמוֹ. וְאַחַר שֶׁבִּעַל הַשְּׁכִינָה יוֹרֵד עַל
הָאָדָם, הִיא יוֹרֵדֶת מֵעַל רֵאשׁוֹ, וְנוֹתֶנֶת הַמָּקוֹם
שֶׁל הָרֵאשׁ לְבִעֻלָּהּ וַיּוֹרֵדֶת לְרֵגְלֵי הַמַּלְאָךְ. וְסוּד
הַדְּבָר - (ישעיה סו) הַשָּׁמַיִם כְּסֵאֵי וְהָאָרֶץ הַדָּם רֵגְלֵי.
שְׁמִיּוֹם שִׁיּוֹרֵשׁ אָדָם נִשְׁמָה שְׁפְלוֹלָה מִהַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא וְשְׁכִינְתּוֹ, מֵאוֹתָהּ שָׁעָה נִקְרָא
בֶּן. אָמַר תֵּנָא אַחֲרָה, וְכִי מֵאוֹתוֹ יוֹם שִׁיּוֹרֵשׁ אָדָם
נִשְׁמָה כְּלוּלָה מִהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְשְׁכִינְתּוֹ יִקְרָא
בֶּן? מִנֵּיין לָנוּ? מִהַפְּסוּק תִּזְהַ שֶׁאָמַר דָּוִד בְּסֵפֶר

תהלים, (תהלים ב) אַסְפְּרָה אֶל חַק ה' אָמַר אֵלַי בְּנֵי
אֶתָּה אֲנִי הַיּוֹם יִלְדְּתִיךָ.

אָמַר לוֹ תִּמְנוּרָה הַקְדוּשָׁה, רוּעָה תִּנְאַמֵּן, מַה זֶה
הַיּוֹם יִלְדְּתִיךָ? אֵלָּא בַּשְּׂבִילָךְ אָמַר דָּוִד
בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ אֲנִי הַיּוֹם יִלְדְּתִיךָ. הֵן עוֹד הַיּוֹם
גְּדוֹל, בְּאוֹתוֹ שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (דברים לד) וְלֹא קָם נָבִיא
עוֹד בְּיִשְׂרָאֵל כְּמֹשֶׁה. אֶתָּה קִיַּמְתָּ בַּשְּׂבִינָה וְאַחֲבָתָ
אֵת ה' אֱלֹהֶיךָ בְּכָל לְבָבְךָ - שְׁחִינּוּ הַגּוֹף, וּבְכָל
נַפְשֶׁךָ - שְׁחִינּוּ הַנְּשָׁמָה, שְׁחִמְשָׁה שְׁמוֹת יֵשׁ לָהּ:
נְשָׁמָה, רוּחַ, נְפֶשׁ, חַיָּה, יְחִידָה. וּבְכָל מְאֹדְךָ -
בְּכָל מְמוֹנְךָ.

הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְשְׂבִינָתוֹ לֹא יוּזוּ מִמֶּךָ בְּכָל
אֵלוֹ. אֶתָּה חָשַׁבְתָּ שְׂאֵפְלוֹ
הָיוּ כָּל הָעוֹלָמוֹת תַּחַת רְשׁוּתְךָ, הָיִיתָ נוֹתֵן
לְהַקִּים שְׂבִינָה עִם הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְלְהַמְלִיכוֹ
עִם שְׂבִינָתוֹ עַל כָּל הַמְּמַנִּים שֶׁל אַמּוֹת הָעוֹלָם,
וְאַחַר כֵּן לְהַעֲלוֹתוֹ וְשְׂבִינָתוֹ - בְּדִיוֹקְנֶךָ כְּלוּלָה

מִכָּל הַמִּדּוֹת הַטּוֹבוֹת, בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, וּבַמַּחְנוֹת
הָעֲלִיּוֹנִים וְהַתַּחְתּוֹנִים, וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל.

מִחֲשָׁבָה (דף קנט ע"א) מִזְכָּה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְצַרְפָּה
לְמַעֲשֵׂהָ. מֵאַחַר שֶׁאַתָּה בָּנוּ - עַל כָּל
מֵה שֶׁחֲשַׁבְתָּ לְרַבּוּנְךָ, יְקִיָּם עַל יָדְךָ וְלֹא תִזְוֶה
מִמֶּנּוּ לְעוֹלָמִים, אֲלֵא תִהְיֶה בְּדִיוֹקְנוֹ בְּכָל, וְאַתָּה
בְּגִלּוֹת גְּנוּז מִבְּנֵי אָדָם, וְאַתָּה מִהָעוֹלָם הַזֶּה
שְׁלִיחוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹאמַר דְּבָרִים אֵלּוֹ
לְפָנֶיךָ, וְאַנִּי מְצִוָּה מִמֶּנּוּ שֶׁלֹּא לָזוּז מִמֶּךָ בְּכָל עֵת
וְשַׁעַה שֶׁאַתָּה רוֹצֵה, אֲנִי וְכָל הַתַּנְּאִים
וְהָאֱמוּרָאִים שֶׁל הַיְשִׁיבוֹת. קוּם הַשָּׁלֵם מְצוּוֹת
רַבּוּנְךָ.

פְּתַח וְאָמַר, וְעָשׂוּ אֲרוֹן עֲצֵי שִׁטִּים. סֵפֶר הַתּוֹרָה,
עֲמוּד הָאֱמָצְעִי. אֲרוֹנוֹ הַשְּׂכִינָה. מִבֵּית
וּמִחוּץ תִּצְפְּנוּ, אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בַשְּׂכִינָתוֹ,
מִבְּחוּץ וּמִבְּפְנִים ^(שלו), וְהַכֹּל אַחֵר. מֵה שֶׁאֵין בֵּין
בְּאֲרוֹן שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה, שֶׁתּוֹרָה מִבְּפְנִים מִין
אַחֵר, וְהָאֲרוֹן מִין אַחֵר. זֶה בְּכַתִּיבַת דִּיּוֹ, וְזֶה עֵץ

מִצָּפָה זָהָב. שְׁוֹדַי הַתּוֹרָה חֲבִיבָה מֵהַכֹּל. זֶהוּ
שְׁפָתוֹב, (איו"ב כח) לֹא יַעֲרֹכְנָה זָהָב וְזַכּוּכִית.

וּמִצָּד אַחַר אֶפְלוֹ בְּעוֹלָם תִּזְהַ מִרְאָה שְׁהַכֹּל
אַחַר, דִּיּוֹ וְעֵץ. (שְׁחַדִּי) מִתְפֹּחִים שְׁהֵם
נִעְשׂוּ בְּעֵץ. (וְכָל דְּבָרֵי חֲדָיו מֵעֵץ הֵם) וְעוֹד, דִּיּוֹ שְׁחַר
מִבְּחוּץ וְלָבֵן מִבְּפָנִים. כֶּךָ הֵם (חֲכָמִים בְּעֵלֵי תוֹרָה) בְּעֵלֵי
תוֹרָה וְחֲכָמִים - שְׁחַרִּים בְּעוֹלָם תִּזְהַ, שְׁהוּא
מִבְּחוּץ, וְיָפִים בְּאוֹתוֹ הָעוֹלָם הַבָּא, שְׁהוּא
מִבְּפָנִים. וְלָבֵן דִּיּוֹ, לְשׁוֹן שֶׁל דִּיּוֹ לְעֶבֶד לְהִיּוֹת
כְּרַבּוֹ. דִּיּוֹ: יו"ד יד"ו, חֲכָמָה וְתְבוּנָה וְדַעַת,
שְׁפָתוֹב אָדָם בְּיָדוֹ בְּדִיּוֹ. (ע"ב רע"א מהימנא)

פְּתַח רַבִּי יוֹסִי וְאָמַר, בְּאוֹתָם הַסּוּדוֹת הָעֲלִיּוֹנִים
שֶׁל הַמְּשָׁכֵן כְּתוּב, וְרֵאָה וְעֲשֵׂה בְּתַבְנִיתָם
וְגו', וְכְתוּב וְהִקְמַתְ אֶת הַמְּשָׁכֵן כְּמִשְׁפַּטּוֹ וְגו'.
לְמַדְנּוּ שְׁאָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמַעֲשֵׂה כָּל
הַתְּקוּנִים וְכָל הַדִּיּוֹקְנָאוֹת שֶׁל הַמְּשָׁכֵן, כָּל אֶחָד
וְאֶחָד כְּרֵאוֹ לּוֹ, שְׁהִרְאָה לוֹ אֶת מִטְטְרוֹ"ן
שְׁמִשְׁמֵשׁ כִּיחַן גְּדוֹל לְפָנִים. וְאִם תֹּאמַר, תִּרִי לֹא

היזקם המושפן למעלה עד היום שהיזקם המושפן
למטה, ולא שמש אותו נער שלמעלה עד היום
ששמשו למטה במושפן האחר הזה.

אלא ודאי כן זה, שהרי המושפן לא היזקם
למעלה עד שהיזקם המושפן למטה, אבל
משה ראה את כל מראה המושפן, ולא היה
מסתדר בקיומו, עד שהיזקם המושפן למטה,
וראה את מטטרו"ן משמש אחר כן. לא שהוא
היה משמש, אלא שהיה משמש אחר כן, ולא
באותו זמן. אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה,
ראה את המושפן וראה את הנער, הכל מתעכב
עד שיוזקם כן למטה.

ואם תאמר, אם כן, מטטרו"ן שהוא המשמש?
אלא ודאי שהמושפן הוא שלו, ומיכאל
הכהן הגדול הוא שמשמש בתוך אותו מושפן של
מטטרו"ן, כמו שמשמש הכהן הגדול העליון
למעלה בתוך מושפן אחר הנסתר שלא התנלה
בסוד העולם הבא. שני משפנות הם; אחר הוא

נסתָר לְמַעַלָּה, וְאַחַד הַמְשָׁכֵן הָיָה שֶׁל מַטְרוֹן.
שְׁנֵי כְּהֻנִּים הֵם; אֶחָד אֹר רֵאשׁוֹן, וְאַחַד מִיכָאֵל
הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל לְמִטָּה.

מִכָּאֵן סוּדוֹת נִסְתָּרִים שֶׁל בֵּית הַמְשָׁכֵן מִפִּי
הַמְּנֹרָה. הַמְשָׁכֵן הָעֲלִיּוֹן נִבְנָה עַל שְׁתֵּים
עֶשְׂרֵה מְרֻגְלִיּוֹת, אֵיבָרִים עֲלִיּוֹנִים, יָמִין וּשְׂמָאל,
שְׂמָאל וְיָמִין.

שְׁלֹשָׁה שְׁמוֹת הֵם כְּלוּלִים בְּאַחַד, וְזֶה נִבְנָם
בְּזֶה, וְזֶה נִבְנָם בְּזֶה. א"ל הָרֵאשׁוֹן
וּמִסְתָּדֵר בְּיָמִין. א הֵיא רֵאשׁוֹנָה, שְׁהֵיא יָמִין,
וּמִתְנַשֵּׁם וּמִצְטִיר בְּסוּד הַיָּמִין, וּכְשֶׁנִּבְנָם וּמִשְׁמֵשׁ
בְּפָנִים, נֶאֱחָז עִם ל, וְנִקְרָא בְּסוּדוֹ א"ל, שְׁתָּרִי ל'
מִסוּד שְׁלֹמְעֵלָה בְּתוֹךְ קֹדֶשׁ הַקֹּדְשִׁים יֵצֵא.

לֹא שְׁשָׁם הַתְּנַשֵּׁם, אֶלָּא וְדֵאֵי בְּשִׁינְעָא הַתְּנַשֵּׁם,
בְּשָׂר הָאוֹתִיּוֹת שְׁכִּינְעָאוּ מִסוּד הָעוֹלָם
הַבָּא הַתְּנַשֵּׁמוֹ וְהַצְטִירוֹ. אֵף כִּךְ הֵל' הַזֶּה, אֵף עַל
גַּב שְׁהֵיא סוּד שְׁלֹמְעֵלָה, לֹא הַתְּנַשֵּׁמָה עַד
שְׁיֵצֵאָה הַחוּצָה, וְאֵז א"ל. וְזֶהוּ סוּד הַיָּמִין.

הַשָּׁמַיִם כּוֹלֵל בְּתוֹכּוֹ אֶת הַיָּמִין וְנוֹטֵל אֶת הַשָּׁמַיִם

הַזֶּה אֵלָיו וְנִכְלָל עִמּוֹ, וְכִשְׁנִכְלָל

(דף קנט ע"ב)

עִמּוֹ הוּא נִקְרָא אֱלֹהִים. וְאִם תֹּאמַר, תְּרֵי הַקָּדִים

הַשָּׁמַיִם כְּסוּד הָעוֹלָם הַבָּא. וְדַאי זֶה כָּהֵן. אֵלֹהִים

כְּשֵׁינִצְאוּ הַדְּרָגוֹת כְּסוּד הָאוֹתִיּוֹת מִתּוֹךְ הָעוֹלָם

הַבָּא, רָצָה הַשָּׁמַיִם הַזֶּה לְהִרְאוֹת וּלְהַכְנִיחַ, לְהִרְאוֹת

עַל אוֹתוֹ מְקוֹם שֵׁינִצְאוּ מִשָּׁם, וְנִכְנָה שָׁם זֶה כְּמוֹ

זֶה. אִ"ל בְּתַחֲלָה בְּצַד הַיָּמִין, נִכְלָל בְּתוֹךְ

הַשָּׁמַיִם, וְנוֹטֵל אוֹתוֹ הַשָּׁמַיִם, וְנִקְרָא אֱלֹהִים,

וְזֶהוּ סוּד הַיָּמִין (אָמַר לוֹ בְּשֵׁם וְכוּ) בְּשֵׁם שֶׁל אֱלֹהִים,

וְעַל סוּד זֶה, בְּכָל מְקוֹם שֶׁהוּא דִין, שָׁם הוּא

רַחֲמִים, שֶׁתְּרֵי הוּא כּוֹלֵל דִין, וְזֶה נִכְנָה וְנִרְאָה.

אוֹתוֹ שֵׁינִצְא מִשָּׁם, אֲמִצְעֵי, נוֹטֵל אֶת שְׁנֵיהֶם,

וּמִשְׁתַּלֵּם, וְנִקְרָא אֱלֹהֵינוּ. תְּרֵי כָּאֵן

הַשְּׁלֵמוֹת שֶׁנִּרְאִית מִסוּד הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן, וְהַכּוֹל

נִכְלָל זֶה בְּזֶה. כִּיּוֹן שֶׁהָאֲמִצְעֵי הַזֶּה הַשְּׁתַּלֵּם, שׁוֹרָה

עָלָיו הַשָּׁם הַקָּדוֹשׁ, תְּמַפְתַּח שֶׁל הַכּוֹל שֶׁנִּקְרָא

יְהוָה, וְאִזּוּ נוֹטֵל אֶת כָּל הַצְּדָדִים, מִעֲלָה וּמִטָּה,

יָמִין וּשְׂמֹאל, וְלִכְּל הַצְּדָדִים הָאֲחֵרִים. וְלִכּוֹן

בְּשֵׁנִישְׁתֵּלֶם מִסוּד שְׁנֵי הַצְּדָדִים, מִיָּמִין וּשְׂמאל,
 נִקְרָא אֶלְהִינוּ. הַרִי כָּאן יָמִין וּשְׂמאל וְאִמְצַע
 בְּכֹלֶל הַשֵּׁם הַזֶּה. וְזֶה נִרְאָה וְנִבְנָה. הַסוּד
 שְׁהֵאוֹתֵינוּ יֵצְאוּ מִשָּׁם, כִּי נִבְנָה וְנִרְאָה כֹּל אֶחָד
 וְאֶחָד.

הַרִי נִכְלָל יָמִין בְּשְׂמאל, וְנוֹטֵל הַשְּׂמאל אֶת שֵׁם
 הַיָּמִין. אֵיפֹה כָּלוּל הַיָּמִין בְּתוֹךְ הַשְּׂמאל,
 שְׁהַיָּמִין יִטֵּל אֶת סוּד הַשְּׂמאל? אֵלֶּא בְּשֵׁנִישְׁתֵּלֶם
 יָמִין בְּשְׂמאל וְנוֹטֵל הַשְּׂמאל אֶת שֵׁם סוּד הַיָּמִין,
 הַיָּמִין כּוֹלֵל בְּתוֹכוֹ אֶת הַשְּׂמאל, הַשֵּׁם א"ל. וְהוּא
 הִי"ם.

לָמָּה כִּי? אֵלֶּא בְּשַׁעֲהָ שְׁנִבְנָה אוֹתוֹ מְקוֹם
 שְׁיֵצְאוּ מִשָּׁם, נוֹטֵל הַשְּׂמאל שְׁתֵּי אוֹתֵינוּ.
 הַיָּמִין נוֹטֵל אֶחָת מִסוּד הָעוֹלָם הַכָּא. הַשְּׂמאל
 שְׁתֵּי, וְהוּא הִי"ם. אִי הַיָּמִין כּוֹלֵל בְּתוֹכוֹ אֶת
 הַשְּׂמאל, וְנוֹטֵל הָאוֹת הַאֲחֵרוֹנָה ׀, וְנוֹטֵל י'
 שְׁהֵיִתָּה בְּשְׂמאל. ׀ הִיא בְּשֵׁלֵמוֹת מ"ם, וְכִי נִבְנָה

מִי"ם בָּאוּתוֹ י' שְׁנוּטֵל יוֹתֵר. וְאִזּוּ הַיְמִין כּוֹלֵל אֶת
הַשְּׂמַאל בְּתוֹכוֹ.

אַחַר כֵּן נִבְנֹת הָאוֹתִיּוֹת. א' שֶׁהִיא בְּהַתְּחֵלָה
בְּצַד הַיְמִין, הוֹלִידָה וְהוֹצִיאָה אֶת הָאוֹת
ש', כְּלוּלָה בְּשֵׁלֶשָׁה צְדָדִים, וּמִשְׁתַּתְּפֶת עִם הָאוֹת
א', וְנִעְשׂוֹת אִישׁ. עוֹד זֹוֹת הָאוֹתִיּוֹת הִלְלוּ תוֹךְ
הַבָּאֵת שְׁנֵי הַצְּדָדִים הִלְלוּ וּמִתְקַרְבִּים כְּאַחַד
בְּמַחְלָקָת, וּמִתוֹךְ מַחְלָקָת זוֹ שָׁל מִים בָּאִישׁ וְאִישׁ
בְּמִים, מוֹלִידִים אוֹתִיּוֹת, וּמוֹצִיאִים אוֹת ר' וְאוֹת
ו' וְאוֹת ח' וְנִעְשִׂים רוּחַ. וְנִכְנָם בֵּין שְׁנֵי צְדָדִים,
וְאִזּוּ מִתְיַשְׁבוֹת הָאוֹתִיּוֹת הִרְאֵשׁוֹנוֹת בְּמִקוֹמָן, כָּל
אַחַת וְאַחַת בְּשִׁלְמוֹת.

עוֹד זֹוֹת הָאוֹתִיּוֹת וּמִתְנַלְגָּלוֹת כְּאַחַד, א'
מוֹצִיאָה מ', שֶׁהִיא מְצַדוֹ בְּיְמִין, שְׁחֲרֵי
בְּיְמִין מִתְיַשְׁבֶּת. מ' מוֹצִיאָה ש', מִשׁוֹם שְׁחֲרֵי מ'
הִיא כְּלוּלָה, בְּרִאשׁוֹנָה הִיָּתָה מִשְּׂמַאל, וְנִכְלָלָת
אַחַר כֵּן בְּיְמִין וּמִשְׁתַּלְּמָת בְּשְׁנֵי צְדָדִים. בֵּינוֹן

שְׁהִשְׁתַּלְמָה, וְזוֹ וְהוֹלִידוּ בְּאַחַד, וְנִכְלְלוּ בְּשְׁנֵי
צְדָדִים.

הַתְּחִיבּוּ הָאוֹתִיּוֹת אִמ"ש שְׁלֹשׁ אֵלֶּה, וְהִתְעַבְּרוּ
וְהוֹלִידוּ שְׁלֹשׁ אַחֲרוֹת תּוֹךְ הַגְּלָגוּל. מ'
הַתְּתַקְּנָה וְהִתְעַבְּרָה וְהוֹלִידָה ר'. א' הִתְעַבְּרָה
וְהוֹלִידָה ו'. ש' הִתְעַבְּרָה וְהוֹלִידָה ח', וְהַכֹּל נִתְקַן.
עוֹד הִתְעַבְּרוּ הָאוֹתִיּוֹת הֶלְלוּ סוּד אִמ"ש,
וְהִתְגַּלְגְּלוּ בְּמַקְדָּם. א' הִתְעַבְּרָה וְהוֹלִידָה וְהוֹצִיָּאָה
אֶת הָאוֹת ב' בְּצַד מֵעָרֵב, וְאִזּוּ הִיא מִתְיַשְׁבֶּת בְּצַד
הַדְרֹם. מ' הִתְעַבְּרָה וְהוֹלִידָה וְהוֹצִיָּאָה אֶת הָאוֹת
ד' בְּצַד הַצָּפוֹן, וְאִזּוּ הִיא מִתְעַלָּה בֵּין צָפוֹן וְדְרוֹם
וְתִלוּיָהּ בְּאוֹיֵר. ש' הִתְעַבְּרָה וְהוֹלִידָה וְהוֹצִיָּאָה
אוֹת ג', וּמִתְיַשְׁבֶּת בְּצַד הַמְּזֻרָה, וּמִתְעַלָּה בֵּין
מֵעָרֵב וּמְזֻרָה וְתִלוּיָהּ בְּאוֹיֵר. נִמְצְאוּ שְׁתֵּי אוֹתִיּוֹת
מ"ש תִּלוּיּוֹת בְּאוֹיֵר.

א' שְׁנִשְׁאַרְהָ הִתְעַלָּתָה בְּמִקוּמָהּ, וְעֲלָתָה לְמַעְלָה,
וְהִתְעַטָּר בָּהּ י"ה. בְּאֵלֶּה הַתְּחִיבָהּ וְהִתְעַבְּרָה
וְהוֹלִידָה ה"ו וְעַמְדָה בְּמִקוּמָהּ. אִזּוּ מִתְעַטָּרָת

וּמְאִירָה וּפּוֹשֶׁטֶת אֹר, וּמּוֹלִידָה אֹר, וְהוֹצִיאָה
 אֶת הָאוֹת ט', הַמֶּכֶּה שְׁהֶכֶה וְהַאִיר סוּד הָעוֹלָם
 הָעֲלִיּוֹן (דף קס ע"א) בְּאוֹר.

אז מתעלה א' ונוטלת מתוך האור את מ"ש,
 והתחברו עמה, ונהיות אמ"ש במקדם,
 ומתישבת א' בצד דרום, ש' בצד מזרח, מ' בצד
 צפון. עולה ג' שהיתה בצד מזרח, ומתעפרת
 ומולידה צ"ת. באה ב' שהיתה בצד מערב,
 ועולה ומתחפרת בין צ"ת. עולות א' ו', זו מצד
 מערב (דרום) וזו מצד מזרח, ומתחברות שתיהן
 עם ב' בין צ"ת, ומאיר השם צבאות. כשמאיר
 השם תיה בתוך המשכן, מתעפרות האותיות
 ומולידות ז' ב' (ג) נ. עולות אמ"ש במקדם,
 ומתעפרות ומולידות ס' ע' פ'.

נשארה ק' יחידה, ועולה ויורדת, ועומדת בתוך
 נקב תהום רבה. רואה אותה הקדוש
 ברוך הוא שמתערבבת בלי גוף ולא ציור ולא
 נכנסת למשכן, עשה אותה חפה וכסוי למשכן.

ומהי? יריעות עזים לאהל על המשכן, כמו
שנאמר ועשית יריעת עזים לאהל על המשכן,
לאהל ולא אהל. קו"ף ולא אדם.

עוד התגלגלו האותיות במקדם בתוך מעשה
המשכן, אמ"ש. ש' התגלגלה והתישבה
בצד מזרח, ונשארה ג' תלויה באויר. מ'
התגלגלה והתישבה בצד צפון, ויצאה ד'
והתחברה בתוך ש' באותו צד. א' התגלגלה
והתישבה ועלתה ל', ועלתה והחזיקה עמו
ונטלה אותו, והתחברה בתוכו בחבור אחד
שד"י. כשהשם הזה נתתקן בתוך המשכן, אז
קיום ועמידה הוא מתוך המשכן שלמטה.

עוד התגלגלו האותיות במקדם להתישב
במשכן, ועלו האותיות - א' בראש, ת'
אחר כף, א"ת. ב' בראש, ש' אחר כף. התחלפו
האותיות אב"ג ית"ץ, התגלגלו בתיקות קדש
א' ק'. א' הוציאה ק' לשמר את המשכן. ק'
הוציאה ר'. ר' הוציעה ע' קר"ע.

תסוד תזה - ואת ערת גדיי העזים הלבישה על
 ידיו ועל חלקת צואריו. כמו זה, ועשית
 יריעת עזים לאהל על המשכן. שהרי החלק תזה
 הצטרף להתאות בחוץ לשמר את אותו פנים.
 ועל סוד זה הלבישה את יעקב בחוץ. שט"ן
 קר"ע, אותן אותיות רשומות בחוץ בשביל
 שמירת המשכן, שהוא סוד הברית הקדושה,
 ונפרעה הערלה אחר כך על ידי הכסוי תזה.

עוד התגלגלו האותיות והוציאו א"ת ב"ש,
 שקוצי"ת בראשית ברא אלהים את
 השמים ואת הארץ והארץ היתה תהו ובהו וגו'.
 בגלגול זה והארץ היתה תהו ובהו, באותיות
 קר"ע שט"ן. וחשף על פני תהום - ג' הוציאה
 ר', ד' ק'. עד כאן התגלגלו האותיות והכו זו
 בזו לתקון בתוך המשכן. אותן אמ"ש הוציאו
 תולדות, (ת) ה' צ' ו' ה' אותיות התלויות בתוך
 האויר, והכו באותן אחרות והוציאו את ציור
 המשכן ו' ע'. עד כאן עומד וחשף על פני תהום,

בְּלָם בְּצִדּוֹ, ח' בָּאָה ס' וְהִתְחַבְּרָה עִמּוֹ, אָז יְהִי
אֹר וַיְהִי אֹר.

הַתְּנַלְגָּלוּ הָאוֹתִיּוֹת בְּמַקְדָּם אב"ג ית"ן,
הַתְּעַבְּרוּ וְהוֹלִידוּ וְהוֹצִיאוּ צִיּוֹר תּוֹךְ
סוּדוֹת הַמְּשָׁכָן (בְּבִלְלוֹת) הַתְּנַלְגָּלוּ אַחַד בְּסוּד א' ל'
ב' ס', שְׁחָרִי הָאוֹת א' הַתְּעַבְּרָה וְהוֹלִידָה בְּסוּד
שָׁל פֶּח וְתַקַּף אֶת הָאוֹת ל'. הַתְּנַפֵּר בְּתַקְפוֹ
וְהַתְּעַלָּה בְּכַבּוּדוֹ, וְהוֹלִיד אֶת הָאוֹת ב'. אָז
הַתְּעַבְּרוּ וְהוֹלִידוּ הָאוֹתִיּוֹת וְהִתְחַבְּרוּ אַחֲרוֹת אֵלָיו,
א' הַתְּחַבְּרָה בְּתַקִּיקְתָּהּ בָּאוֹת ב'. אָז ט"ר בְּחַבּוּר
ט"ת, לְהִיּוֹת הָאוֹתִיּוֹת עוֹלוֹת לְמִקּוֹמָן, תּוֹךְ צִרוּף
שָׁל סוּד הַמְּשָׁכָן. אֶת הַכִּיּוֹר וְאֶת כַּנּוֹ.

יְהִי רְקִיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם, שְׁחָרִי הַמַּיִם עָלוּ וַיִּרְדּוּ
בְּסוּד שָׁל הָאוֹתִיּוֹת א"ל. א' הוֹצִיָּאָה ו'. ו'
הוֹצִיָּאָה ק'. הָאוֹת ל' עוֹלָה, וְנַחֲקִקוּ הָאוֹתִיּוֹת
בְּתַקִּיקוֹתֵיהֶן בְּחַבּוּר אַחַד. קוֹל ה' עַל הַמַּיִם א"ל
וְכו'. אֵלָיו אוֹתִיּוֹת א"ל, שְׁחָרִי אֵלָה הַתְּעַבְּרוּ
וְהוֹלִידוּ וְהוֹצִיאוּ אוֹתִיּוֹת תּוֹךְ צִיּוֹרֵי הַמְּשָׁכָן.

אמ"ש התעברו והולידו ונחלקו בחקיקות של
 סודות האותיות להוציא את ציורי המשכן. א'
 הוציאה ג', ש' ^(דף קס ע"ב) הוציאה ו', לחבר תוך האות
 ג' בסוד גין. תדשא הארץ דשא עשב וגו'.
 התגלגלו האותיות במקדם אמ"ש, בסוד ב"ם
 באלה נבנסו המים למקום אחד, שפתוב יקוו
 המים מתחת השמים אל מקום אחד.

רבי חייא ורבי יוסי היו הולכים בדרך. עד שהיו
 הולכים, אמר רבי יוסי, נפתח בעדוונים
 (במלאכים ובזמנים) ונאמר דברי תורה. פתח רבי יוסי
 בדברי קריאת שמע ואמר, פתוב (דברים ו) שמע
 ישראל ה' אלהינו ה' אחד. וכתוב (שם כו) שמע
 ישראל היום הנה נתיית לעם. וכתוב (שם ט) שמע
 ישראל אתה עבר היום את הירדן. כל השמע
 שמע הללו שאמר משה לשם מה, שחרי שמע
 ישראל של היחוד הוא נאה, (שחרי לדרשה הוא בא)
 והאחרים הללו למה?

אֵלֶּא כֹּלָם בָּאִים לְדַרְשָׁתָּה. שְׁמַע יִשְׂרָאֵל שֶׁל
 הַיְחִוּד וַדַּאי שְׁוֵה בָּא לְדַרְשָׁה, וְכַאֲן רְמוּז
 וְנִרְאָה הַיְחִוּד שֶׁל הַחֲכָמָה הָעֲלִיּוֹנָה. שְׁמַע - ע'
 הִיא מִתְּהַאֲוֵתִיּוֹת הַגְּדוּלוֹת, לָמָּה? אֵלֶּא רְמוּז הוּא
 רְמוּז בְּכֻלָּ אֶחָד, לְכֻלָּ מַעְלָה וּמַטָּה בְּאֶחָד
 בְּיַחְוּד אֶחָד. שְׁמַע - שֵׁם ע'. כָּאֲן נִכְלָל הַשֵּׁם תְּוֹה
 בְּאוֹתָם שְׁבַעִים שְׁמוֹת עֲלִיּוֹנִים לְהַכְלִילָם, שְׁתַּרִי
 הַשֵּׁם מִתְּפָרֵד מֵהֶם וְנִכְלָל בָּהֶם, וְצָרִיךְ לְהַכְלִילָם
 בְּאֶחָד בְּיַחְוּד אֶחָד, וְלָשִׁים רְצוֹנוֹ בָּהֶם.

שְׁתַּרִי וַדַּאי שְׁבַעִים שְׁמוֹת הֵם פְּסוּד הַמְּרַכְּבָה
 הָעֲלִיּוֹנָה, וּמִתְּמַרְכְּבָה הָעֲלִיּוֹנָה הוּו
 מִתְּפָרֵד הַשֵּׁם תְּוֹה וְנִכְלָל בְּתוֹכָם, וְאַחַר כֵּן
 יִשְׂרָאֵל בְּכֻלָּ. אֲבָל תַּרִי שְׁנֵינּוּ, זֶה יִשְׂרָאֵל סְבָא,
 לְהִיּוֹת יִשְׂרָאֵל בְּכֻלָּ אֶחָד, אוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁל
 דְּבִקוֹת הַכֹּל. וְעַל זֶה שְׁמַע יִשְׂרָאֵל. עַכְשָׁו נִדְּבָקָה
 הָאִשָּׁה בְּבַעֲלָהּ, וְנִתְּיָה הַכֹּל בְּכֻלָּ אֶחָד, וְזֶה שְׁמַע
 יִשְׂרָאֵל שֶׁל הַיְחִוּד. (יִשְׂרָאֵל) אַחַר כֵּן מִיַּחַד שְׁלֹשָׁה
 צְדָדִים, ה' אֵלֵהֵינוּ ה' אֶחָד, לְהִיּוֹת הַכֹּל אֶחָד.

שָׁמַע יִשְׂרָאֵל שֶׁל כָּל הַשָּׂאָר אֵינָם כְּמוֹ זֶה, אֲבָל
כָּל הָאֲחֵרִים בָּאוּ לְדָרֶשׁ, וְכֻלָּם בְּמָקוֹם
אֲחֵר נִדְבְּקוּ. שָׁמַע יִשְׂרָאֵל אֶתְּהָ עֵבֶר הַיּוֹם. שָׁמַע
יִשְׂרָאֵל הַיּוֹם הַזֶּה נְהִיִּיתָ לְעָם. וְכֻלָּם בְּדִרְגָּה
תַּחְתּוֹנָה נִדְבְּקוּ.

שָׁמַע יִשְׂרָאֵל הַיּוֹם הַזֶּה נְהִיִּיתָ לְעָם - שָׁמַע
יִשְׂרָאֵל נָאֵה הוּא, אֲבָל הַיּוֹם הַזֶּה נְהִיִּיתָ
לְעָם מֵהוּ? הֲיָה צָרִיךְ לְהִיּוֹת הֵייתָ! מֵה זֶה
נְהִיִּיתָ? אֵלֶּא כָּל מָקוֹם עָם, כְּשֶׁנִּשְׁכְּרוּ לְבוֹתֵיהֶם
לְעִבּוּדָה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (דְּבִיָּא ח) נְהִיִּיתִי וְנִחְלִיתִי.
וְזֶהוּ שְׂכָתוֹב שְׁמַעוּנִי אֲחִי וְעַמִּי. אִם אֲחִי, לָמָּה
עַמִּי? וְאִם עַמִּי, לָמָּה אֲחִי? אֵלֶּא, אָמַר דָּוִד, אִם
בְּרִצּוֹן - אַתֶּם אֲחִי. וְאִם לֹא - אַתֶּם עַמִּי, לְשֹׁכֵר
לְבַבְכֶם לְעִבּוּדָתִי. כִּי הַיּוֹם הַזֶּה נְהִיִּיתָ לְעָם -
שִׁבְרַתְּ לְבָבְךָ לְעִבּוּדַת הַקְּרוֹשׁ כְּרוּךְ הוּא.

שָׁמַע יִשְׂרָאֵל אֶתְּהָ עֵבֶר הַיּוֹם אֶת הַיְרֵדוֹן, הַכֹּל
הוּא בְּדִרְגָּה תַּחְתּוֹנָה, וּשְׁמַע יִשְׂרָאֵל שֶׁל
חֵיחֹד הוּא בְּדִרְגָּה עֲלִיוֹנָה. מֵה בֵּין זֶה לָזֶה? אֵלֶּא

אותו שמע ישראל של היחוד לא היה בכלם כמו
 זה, שהרי הוא היה סוד של מעלה ומטה (כראוי),
 (ובכל מקום מסוד לקבל) והוא סוד לקבל עליהם על
 מלכות שמים בכל צד, כפי שיצטרך לאדם
 להיות מזמן (באותו שם) באותה שעה ליחד את שם
 הקדוש ברוך הוא ולקבל עליו על מלכות שמים.
 ובשעה שבא אדם לקבל עליו על מלכות
 שמים, אז השכינה באה ושורה על
 ראשו, ועומדת עליו כעד להעיד עדות לפני
 המלך הקדוש, שהוא מי שמיחד שמו פעמים
 ביום, ושמו מתיחד מעלה ומטה כראוי. ולכן ע'
 משמע ישראל היא מהאזתיות הגדולות, וגם ד'
 מהאזתיות הגדולות, להיות עד לפני המלך
 הקדוש. והרי פרשה, יהו"ה אלהינו יהו"ה, וזהו
 סוד היחוד בשלשה צדדים, כמו שבארו המנורה
 הקדושה והתעורר בו בכמה מקומות, ואין לנו
 רשות להעיר בו יותר.

וַיֵּרֵא הָאִישׁ הַזֶּה שְׁמִיחַד אֶת שֵׁם ^(דף קסא ע"א) הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא מֵעַלָּה וּמִמָּטָה בְּרֵאוֹי, שְׁשִׁכְיָנָה
 בָּאָה וְשׁוּרָה עַל רֵאשׁוֹ וּמִבְּרַכַּת אוֹתוֹ בְּשִׁבְעַ
 בְּרָכוֹת, וְקוֹרְאָת עָלָיו, (ישעיה מט) וַיֹּאמֶר לִי עַבְדִּי
 אַתָּה יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בָּךְ אַתְּפֹאֵר.

רַבִּי חֵיִיָּא פִּתַּח אֶחְרֵיו וַיֹּאמֶר, (דברים ה) אַתָּה הָרֵאָתָּ
 לְדַעַת כִּי ה' הוּא הָאֱלֹהִים וְגו'. בְּפֶסֶק זֶה
 יֵשׁ לְהַתְּבוּנָה, אַתָּה הָרֵאָתָּ - מַה הָרֵאָתָּ? אֵלֹהִים
 בְּשִׁינְאוֹ יִשְׂרָאֵל בְּמַצְרַיִם, לֹא הָיוּ מִכִּידִים אֶת
 סוּד הָאֱמוּנָה שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּלוּם, מִשׁוּם
 שְׁכָלָם הָיוּ עוֹבְדִים עֲבוּדָה זָרָה בְּנִלוֹת, וְשָׁכְחוּ
 אֶת כָּל עֵקֶר הָאֱמוּנָה שֶׁתִּיהָ בָּהֶם בְּרֵאשׁוֹנָה,
 שִׁיְדָשׁוּ כָּל אוֹתָם שְׁנַיִם עָשָׂר שָׁבָטִים מֵאֲנִיָּהֶם
 יַעֲקֹב.

וּבְשִׁבְעָא מִשָּׁה וְלִמַּד אוֹתָם שְׁיֵשׁ אֱלוֹהִים עָלֵינוּ
 בְּעוֹלָם, כְּמוֹ שְׁבִיאוֹתָה, וְאַחַר כֵּן רָאוּ
 כָּל אוֹתָם נִפְסִים וּנְבוֹרוֹת עַל תֵּיִם וְכָל הַנְּפִסִּים
 וְהַנְּבוֹרוֹת שֶׁעָשָׂה לָהֶם בְּמַצְרַיִם, וְאַחַר כֵּן רָאוּ

כָּמָה גְבוּרוֹת בְּמֶן וּבְמִים, וְנִתְּנָה לָהֶם תּוֹרָה,
וְלָמְדוּ אֶת דְּרָכֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, עַד שֶׁחֲנִיעוּ
לְזִמַּן תּוֹת.

אָמַר לָהֶם מֹשֶׁה: עַד כָּאן הִצְטַרְכַּתִּי לְלַמְדְכֶם
כְּמוֹ שְׂמֵלָמְדִים תִּינוּק. (מִכָּאן וְלִהְלָאָה) וְזֶהוּ
אֶתָּה הָרֵאָתָּ לְדַעַת, וְלַמְדָּתָּ עַד כָּאן לְדַעַת
וְלִהְתְּבוֹנֵן וְלִהְכַּנֵּם לְסוּד הָאֱמוּנָתָּ, וּמַהִי? כִּי ה'
הוּא הָאֱלֹהִים.

אִם תֹּאמַר, דְּבָר קָטָן הוּא לְדַעַת - הֲרִי כְּתוּב,
וַיִּדְעָתָּ הַיּוֹם וַהֲשִׁבְתָּ אֵל לְבַבְךָ כִּי ה' הוּא
הָאֱלֹהִים בְּשָׁמַיִם מִמַּעַל וְעַל הָאָרֶץ מִתַּחַת אֵין
עוֹד. כָּאן תִּלּוּי כָּל סוּד הָאֱמוּנָה לְדַעַת מִתּוֹךְ זֶה
סוּד כָּל הַסּוּדוֹת, לְדַעַת סֵתֵר (סוּד שֶׁל כָּל) כָּל
הַנְּסֻתָּרִים, יְהוֹ"ה אֱלֹהִים שֵׁם מְלֵא, וְהַכֹּל אַחֵר.
אֶתָּה הָרֵאָתָּ לְדַעַת - כָּאן סוּד הַסּוּדוֹת לְיוֹדְעֵי
מִדִּין.

אֲשֶׁרֵיהֶם כָּל אֵלוֹ שְׂמֵשֶׁת־דָּלִים בַּתּוֹרָה, וּבְגִלְל
שְׂכֵשְׁבָרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת

הָעוֹלָם, הַתְּבוּיִן בַּתּוֹרָה וּבְרָא אֶת הָעוֹלָם,
 וּבַתּוֹרָה נִבְרָא הָעוֹלָם, כְּמוֹ שֶׁבִּאֲרוּהָ, שְׁכַתּוֹנָה
 (משלי ח) וְאֵהְיָה אֲצִלּוֹ אֱמוּנָה. אֵל תִּקְרֵי אֱמוּנָה אֵלֶּיךָ
 אֱמוּנָה.

וְכִי הַתּוֹרָה הִיְתָה אֱמוּנָה? בֵּן. לְמַלְךְ שָׂרָצָה
 לַעֲשׂוֹת פְּלִטְרִין. אִם לֹא שָׁם אֵלָיו אֱמוּנָה, לֹא
 יָכוֹל לַעֲשׂוֹת הַפְּלִטְרִין. בֵּינָן שֶׁנַּעֲשָׂה הָאֱמוּנָה, לֹא
 עוֹלָה אֵלֶּיךָ בְּשֵׁמוֹ שֶׁל הַמֶּלֶךְ. בְּאוֹתָם אֲרַמּוֹנוֹת
 שֶׁעָשָׂה הַמֶּלֶךְ, מִשְׁקִיעַ הַמֶּלֶךְ מִחֲשֻׁבָּה בְּאוֹתָם
 אֲרַמּוֹנוֹת.

כִּי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא רָצָה לִבְרֹא אֶת הָעוֹלָם,
 הַסֵּתֵבֵל בְּאֱמוּנָה. וְאֵת עַל גַּב שֶׁהָאֱמוּנָה עָשָׂה אֶת
 הָאֲרַמּוֹנִים, לֹא עוֹלָה אֵלֶּיךָ בְּשֵׁמוֹ שֶׁל הַמֶּלֶךְ: אֵלָיו
 הָאֲרַמּוֹנוֹת שֶׁעָשָׂה הַמֶּלֶךְ; וְדַע הַמֶּלֶךְ בָּנָה
 הָאֲרַמּוֹנוֹת. הַתּוֹרָה צוּחַת: וְאֵהְיָה אֲצִלּוֹ אֱמוּנָה,
 כִּי בְּרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הָעוֹלָם! שְׁפָרְם
 (אֵלֶּיךָ עַד) (לֹא נִבְרָא) נִבְרָא הָעוֹלָם הַקְּדִימָתוֹ הַתּוֹרָה
 אֵלֶּיךָ שְׁנַיִם לְעוֹלָם, וּבְשָׂרָצָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא

לְבָרָא אֶת הָעוֹלָם, הָיָה מִתְבּוֹיֵן בַּתּוֹרָה בְּכָל דְּבַר
 וּדְבַר, וְעָשָׂה בְּנִגְדָּה אֲמָנוֹתוֹ שֶׁל עוֹלָם, מִשּׁוֹם
 שֶׁכָּל הַדְּבָרִים וְהַמַּעֲשִׂים שֶׁל כָּל הָעוֹלָמוֹת הֵם
 בַּתּוֹרָה, וְלִכֵּן הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הָיָה מִתְבּוֹיֵן בָּהּ
 וּבִירָא אֶת הָעוֹלָם.

לֹא שֶׁהַתּוֹרָה בְּרָאָה אֶת הָעוֹלָם, אֲלֵא הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא בַּהֲתְבּוֹנְנוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה בְּרָא אֶת
 הָעוֹלָם. נִמְצָא שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הוּא אֲמֵן,
 וְהַתּוֹרָה בְּנִגְדָּו וְאֵלָיו אֲמֵן, שֶׁנֶּאֱמַר וְאֶהְיָ אֲצִלּוֹ
 אֲמוֹן. וְאֶהְיָ אֲמוֹן לֹא כְּתוּב, אֲלֵא אֲצִלּוֹ. הוּאֵיל
 וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הִתְבּוֹיֵן בָּהּ, אֲצִלּוֹ הִיָּתָה אֲמֵן.
 וְאִם תֵּאמַר, מִי יָכוֹל לְהִיּוֹת אֲמֵן אֵלָיו? אֲלֵא
 הִתְבּוֹנְנוֹת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּגוֹן זֶה (נַעֲשֶׂה

הַכֹּל בְּלֹא עֲמָל וּיְנִיעָה, שֶׁכְּתוּב בְּדִבְרֵי ה' שָׁמַיִם נַעֲשׂוּ וְגו'. בַּצּוּרָה זוֹ בַּהֲסִתְבְּלוֹת
 שֶׁל זוֹ אֲמָנוֹת) בַּתּוֹרָה, כְּתוּב בָּהּ, (כְּרֵאשִׁית א) בְּרֵאשִׁית
 בְּרָא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ. הִסְתַּבֵּל
 בְּדָבָר זֶה וּבְרָא אֶת הַשָּׁמַיִם. בַּתּוֹרָה כְּתוּב בָּהּ,
 וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר - בְּדָבָר הַזֶּה הִתְבּוֹיֵן וּבְרָא

את האור. וכן בכל דבר ודבר שכתוב בתורה,
 התבונן הקדוש ברוך הוא ועשה אותו הדבר.
 ולכן כתוב ואהיה אצלו אמון. כמו כן נברא כל
 העולם.

ביון שנברא העולם בכל דבר ודבר, לא התקיים
 עד שעלה ברצון לברא אדם שיהיה
 משתדל בתורה, ובגללה התקיים העולם. כעת,
 כל מי שמסתכל בתורה ומשתדל בה, (דף קסא ע"ב)
 בביכול הוא מקיים את העולם. הקדוש ברוך הוא
 הסתכל בתורה וברא את העולם. אדם מתבונן
 בתורה ומקיים את העולם. נמצא שכל מעשה
 וקיומו של עולם היא התורה. משום כך אשרי
 האיש שמשתדל בתורה, שחרי הוא מקיים את
 העולם.

בשעה שעלה ברצונו של הקדוש ברוך הוא
 לברא את האדם, עמד לפניו בדרמותו
 וקיומו כמו שהוא בעולם הזה. ואפלו כל אותם
 בני העולם, מרם בואם לעולם הזה, כלם עומדים

בְּתַקוּנָם וְקִיּוּמָם כְּמוֹ שְׁעוֹמְדִים בְּעוֹלָם הַזֶּה
בְּאוֹצַר אֶחָד שֶׁשָּׁם כָּל נְשָׁמוֹת הָעוֹלָם מְתַלַּבְּשׁוֹת
בְּדַמְיוֹתֵיהֶן.

וּבְשָׁעָה שְׁמוֹמְנִים לָרֶדֶת לְעוֹלָם הַזֶּה, קוֹרֵא
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמַמְנָה אֶחָד שְׁמַנָּה
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּרִשׁוֹתָיו אֶת כָּל הַנְּשָׁמוֹת
הַעֲתִידוֹת לָרֶדֶת לְעוֹלָם הַזֶּה, וְאוֹמֵר לוֹ: יְיָ תְּבִיא
לִי רוּחִי שֶׁל פְּלוּנִי. בְּאוֹתָהּ שָׁעָה בָּאָה אוֹתָהּ
נְשָׁמָה מְלַבֶּשֶׁת בְּדַמּוֹת שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה, וְאוֹתוֹ
מַמְנָה מֵרָאָה אוֹתָהּ לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹמֵר לוֹ וּמְשַׁבֵּיעַ אוֹתָהּ,
שֶׁכְּשֶׁתִּרְדַּד לְעוֹלָם הַזֶּה,
שֶׁתְּשַׁתְּדֵּל בַּתּוֹרָה לְדַעַת אוֹתוֹ וְלְדַעַת אֶת סוּד
הָאֱמוּנָה. שֶׁכָּל מִי שֶׁהָיָה בְּעוֹלָם הַזֶּה וְלֹא הִשְׁתַּדֵּל
לְדַעַת אוֹתוֹ - טוֹב לוֹ שֶׁלֹּא יִבְרָא. מִשּׁוּם כִּי
נִרְאָה לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ, לְדַעַת אֶת הָעוֹלָם
הַזֶּה, וְלְהִשְׁתַּדֵּל בְּקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּסוּד הָאֱמוּנָה.

וְהוּ שְׁפָתוֹב (דברים ה) אַתָּה הָרְאֵתָ לְדַעַת. הָרְאֵתָ
עַל יְדֵי אוֹתוֹ הַמְּנִיחָ לְפָנַי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא. לְדַעַת - לְדַעַת וְלַהֲסַתֵּיבֵל בְּעוֹלָם הַזֶּה בְּסוּד
הָאֱמוּנָה וּבְסוּד הַתּוֹרָה. וְכֹל מִי שֶׁהָיָה בְּעוֹלָם
הַזֶּה וְלֹא הִשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה לְהַפְרִיחוֹ, מוֹב לוֹ שֶׁלֹּא
נִבְרָא, שֶׁחֲרֵי בְּשִׁבִיל זֶה הֵבִיאוּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
אֶת הָאָדָם לְעוֹלָם הַזֶּה.

לְדַעַת כִּי ה' הוּא הָאֱלֹהִים. וְהוּ הַכֹּלֵל שֶׁל כָּל
סוּד הָאֱמוּנָה, (כָּלֵל) שֶׁל כָּל הַתּוֹרָה, כָּלֵל
שְׁלֵמַעֲלָה וּמַטָּה. וְסוּד זֶה הוּא הַכֹּלֵל שֶׁל כָּל סוּד
הָאֱמוּנָה, וְכֹךְ זֶה נִדְאֵי. הַכֹּלֵל שֶׁל כָּל הַתּוֹרָה וְהוּ
סוּד הַתּוֹרָה שֶׁבְּכַתָּב, וְזֶהוּ סוּד הַתּוֹרָה שֶׁבְּעַל
פֶּה, וְהַכֹּל אַחַד, הַכֹּלֵל שֶׁל סוּד הָאֱמוּנָה, בְּשִׁבִיל
שֶׁהוּא שֵׁם מְלֵא, שֶׁהוּא סוּד הָאֱמוּנָה, וּמִיָּחוּד? ה'
אַחַד וּשְׁמוֹ אַחַד. ה' אַחַד - שְׁמַע יִשְׂרָאֵל ה'
אֱלֹהֵינוּ ה' אַחַד. וְהוּ יְחוּד אַחַד. וּשְׁמוֹ אַחַד, בְּרוּךְ
שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד - תְּרֵי יְחוּד אַחַד
לְהִיּוֹת שְׁמוֹ אַחַד. וְסוּד זֶה - ה' הוּא הָאֱלֹהִים,
זֶה כְּתוּב בְּשֵׁהֶם בְּיְחוּד אַחַד.

וְאִם תֵּאמַר, אִם כֵּן, כְּדִגְמַת מַה שְּׁפָתוֹב (זכריה
 יד) ה' אֶחָד וְשְׁמוֹ אֶחָד, לֹא הוּא ה' הוּא
 הָאֱלֹהִים, שְׁאִם הָיָה כְּתוֹב (ה' הוּא וְשְׁמוֹ אֶחָד) ה' אֶחָד
 וְשְׁמוֹ הוּא אֶחָד, תִּיַיְתִי אֹמֵר כֶּף. אֲבָל לֹא כְּתוֹב
 אֶלֶּא ה' אֶחָד וְשְׁמוֹ אֶחָד, וְצָרִיךְ לֹאמַר, כְּדִגְמַת
 זֶה ה' הוּא הָאֱלֹהִים הוּא, וְנִרְאָה ה' אֶחָד וְשְׁמוֹ
 אֶחָד.

אֶלֶּא הַכֹּל אֶחָד. שְׁפָשְׁפְּתֵיחֲדִים שְׁנֵי הַשְּׁמוֹת
 הֶלְלוּ, זֶה בְּיַחְוֹד אֶחָד וְזֶה בְּיַחְוֹד אֶחָד, אִז
 שְׁנֵי הַשְּׁמוֹת הֶלְלוּ נַעֲשִׂים אֶחָד וְנִכְלָלִים זֶה בְּזֶה,
 וְנִתְּיָה הַכֹּל שֵׁם שְׁלָם בְּיַחְוֹד אֶחָד, וְכִכֵּן ה' הוּא
 הָאֱלֹהִים, שְׁתֵּרִי אִז הַכֹּל נִכְלָל זֶה בְּזֶה לְהִיּוֹת
 אֶחָד. וְטָרַם שְׁפָשְׁפְּתֵיחֲדִים כָּל אֶחָד, זֶה בְּלִבְדּוֹ וְזֶה
 בְּלִבְדּוֹ, לֹא נִכְלָלִים זֶה בְּזֶה לְהִיּוֹת הַכֹּל אֶחָד.

הַכֹּלֶל שֶׁל כָּל הַתּוֹרָה כֶּף הוּא וַדַּאי. שְׁתֵּרִי
 הַתּוֹרָה הִיא תּוֹרָה שְׁבַכְתָּב וְהוּא תּוֹרָה
 שְׁבַעַל פֶּה. תּוֹרָה שְׁבַכְתָּב, זֶהוּ שְׁפָתוֹב ה'. תּוֹרָה
 שְׁבַעַל פֶּה, זֶהוּ שְׁפָתוֹב הָאֱלֹהִים. וּמִשּׁוֹם שֶׁהַתּוֹרָה

היא סוד של השם הקדוש, נקראת כך - תורה
שכתב ותורה שבעל פה, זה כלל וזה פרט.
הכלל צריך את הפרט, והפרט צריך את הכלל,
ומתיחדים זה עם זה להיות הכל אחד.

ועל זה הכלל של התורה הוא הכלל של מעלה
ומטה, משום ששם זה למעלה ושם זה
למטה זה סוד של העולם העליון, וזה סוד של
העולם התחתון, ועל זה כתוב אתה הראת
לדעת כי ה' הוא ^(דף קסב ע"א) האלהים. זהו הכלל של
הכל, וזה צריך אדם לדעת בעולם הזה.

ואם תאמר, איפה הן מצוות התורה פאן בכלל
הזה? אלא זהו זכור וזהו שמור, וכל
מצוות התורה כלולים באלה, בסוד של זכור
ושמור, והכל הוא אחד.

פתח רבי יוסי ואמר, זה ששנינו שבתפלת
ערבית חובה - חובה היא ודאי, משום
שקריאת שמע של ערבית חובה, והקדוש ברוך
הוא מתיחד בלילה כמו שמתיחד ביום, ומדת

לִילָה נְכַלְלָת בַּיּוֹם, וּמִדַּת יוֹם נְכַלְלָת בַּלַּיְלָה,
וְנַעֲשֶׂה יַחֲוֹד אַחֵר. וּמִי שֶׁאָמַר רְשׁוּת - מִשׁוּם
אֲמוּרִים וּפְדָרִים שְׁמַת־אֲפָלִים בַּלַּיְלָה, וַחֲרֵי בְּאֲרָנוּ.

פְּתוּב, (דברים ו) וְאַחֲבָת אֵת ה' אֱלֹהֶיךָ בְּכָל לְבָבְךָ
וּבְכָל נַפְשֶׁךָ וְגו'. פְּסוּק זֶה בְּאֲרָנוֹהוּ
וּפְרָשׁוֹהוּ הַחֲבָרִים, אֲבָל יֵשׁ לְשֵׁאל, אִם בְּיַחֲוֹד
הַזֶּה שֶׁל שְׁמַע יִשְׂרָאֵל נְכַלְל הַכֹּל - יָמִין וּשְׂמָאל,
לְמָה (פְּתוּב) אַחֵר כֶּךָ וְאַחֲבָת, (שם יא) וַחֲרֵה אִם
שְׁמוֹעַ, שְׁחֲרֵי בְּיַחֲוֹד נְכַלְלוּ? אֲבָל שָׁם בְּכָלֵל,
וְכֵאן בְּפָרַט, וְכֶךָ צָרִיךְ.

וּבְסוּד הַיַּחֲוֹד הַזֶּה הֵעָרְנוּ בּוֹ, הַיַּחֲוֹד הַזֶּה הוּא
כְּמוֹ שֶׁל הַתְּפִלִּין שֶׁל רֹאשׁ וְתְּפִלִּין שֶׁל
זְרוּעַ. בְּתְּפִלֵי הָרֹאשׁ אַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת, וַחֲרֵי
נְתִיבָא, וְכֵאן שְׁלֹשָׁה שְׁמוֹת הֵם. שָׁם בְּתְּפִלִּין שֶׁל
רֹאשׁ, אַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת, כָּל אַחַת וְאַחַת לְבִדָּה,
וְכֵאן שְׁלֹשָׁה שְׁמוֹת. מַה בֵּין זֶה לָזֶה?

אֶלֶּא, אוֹתָן אַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת חֲרֵי הֵעִירוּ בְּהֵן, אַחַת
נִקְרָה רֵאשׁוֹנָה עֲלִיוֹנָה, וְאַחַת סוּד הָעוֹלָם

הָבֵא, וְאַחַת יְמִין, וְאַחַת שְׁמַאל. אֵלּוּ סוּד תְּפִלִּין
 שֶׁל רֹאשׁ. וְכֵאן בְּסוּד הַיְחִוּד הַזֶּה שְׁלֹשָׁה שְׁמוֹת,
 וְהֵם כְּמוֹ שְׁאוֹתָן אַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת. ה' הָרֹאשׁוֹן זו
 נִקְרָא עֲלִיּוֹנָה, רֵאשִׁית הַכֹּל. אֵלֵהִינוּ - סוּד הָעוֹלָם
 הָבֵא. ה' הָאַחֲרוֹן - כָּלֵל שֶׁל יְמִין וְשְׁמַאל בְּאַחַד
 בְּכָלֵל אֶחָד, וְאַלֶּה הֵן תְּפִלִּין שֶׁל רֹאשׁ, וְזֵהוּ הַיְחִוּד
 הָרֹאשׁוֹן.

תְּפִלִּין שֶׁל זְרוּעַ, הַכָּלֵל שֶׁל כָּל אֱלֹה בְּאַחַד,
 וְזֵהוּ סוּד בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מְלְכוּתוֹ
 לְעוֹלָם וָעֶד. כָּאן הַכָּלֵל שֶׁל אוֹתָן תְּפִלִּין שֶׁל רֹאשׁ
 שֶׁנִּכְלָלוּ בְּתוֹךְ תְּפִלִּין שֶׁל זְרוּעַ.

וְסוּד זֶה, בְּרוּךְ - זֶה סוּד הַנִּקְרָא הָעֲלִיּוֹנָה, שֶׁהוּא
 בְּרוּךְ, שֶׁכָּל הַבְּרָכוֹת נוֹבְעוֹת מִשָּׁם. וְאִם
 תֹּאמַר, הָעוֹלָם הָבֵא הוּא שֶׁנִּקְרָא בְּרוּךְ - לֹא כֵּן!
 שֶׁהֲרִי הַנִּקְרָא הָעֲלִיּוֹנָה הִיא זָכָר, הָעוֹלָם הָבֵא
 נִקְבָּה. הוּא בְּרוּךְ וְהִיא בְּרָכָה. בְּרוּךְ זָכָר, בְּרָכָה
 נִקְבָּה. וְלִכֵּן בְּרוּךְ הוּא נִקְרָא עֲלִיּוֹנָה. שֵׁם - זֶה
 הָעוֹלָם הָבֵא, שֶׁהוּא שֵׁם גְּדוֹל, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (יהושע

(ו) ומה תעשה לשמך הגדול. כבוד - זה הכבוד
העליון שהוא ימין ושמאל.

ובכלם כלולים בתפלה זו של יד, שהיא מלכותו,
ונוטלת הכל לתוכה. ובמלכותו היו
נכללים כל העולמות לזון אותם ולספק להם
בכל מה שצריכים, ועל זה לעולם ועד.

וזהו היחוד של תפלין של ראש ותפלין של
זרוע, וכמו שסוד היחוד של התפלין - כך
הוא היחוד של הכל, וזהו ברור הדבר. והרי
סדרנו היחוד הזה לפני המנורה הקדושה, ואמר
לי, שחרי בארבעה גוונים הסתדר היחוד, וזהו
המכתר מכלם, וכך הוא ודאי, וכלם סוד
האמונה. אבל סדר התפלין זהו היחוד העליון
בראוי.

ומתוך שנכללו ימין ושמאל בסוד השם הקדוש
בדרך כלל, צריך אחר כך להוציאם
בדרך פרט, אבל לא בדרך יחוד, שחרי היחוד
בפסוק הוא ראשון, להיות יתו"ה אחר בתפלין

שָׁל רֵאשׁ, וּשְׁמוֹ אֶחָד בְּתַפְלִין שָׁל זְרוּעַ, וְנִהְיָה
 הַכֹּל אֶחָד. כִּיּוֹן שְׁתִּיחֹד תְּזֶה מִסְתַּדֵּר הַכֹּל בְּכָל
 מִהְרֵאשׁ שָׁל הַנְּקֻדָּה הָעֲלִיּוֹנָה, (שְׁהוּא רֵאשִׁית הַכֹּל) צָרִיךְ
 אַחַר כֵּן לְהַעִיר מִהְרֵאשׁ (מִתְסוֹד) שָׁל הָאוֹר
 הַרֵאשׁוֹן, שְׁהוּא רֵאשׁ הַכֹּל.

וְאַהֲבָת - זוֹ רֵאשִׁית תְּיָמִין, לְאַהֲבֵת אֶת הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא בְּאַהֲבָה שָׁל הַדְּבָקוֹת שָׁלוֹ,
 וּמִיָּהוּ? (הַאֲהֲבָה שָׁל הַתְּעוֹדְרוֹת תְּיָמִין) תְּיָמִין, שְׁהוּא מְעוֹדֵר
 הַאֲהֲבָת. מִי שְׁאוֹהֵב אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, הוּא
 מְעִיר אֶת יָמִינוֹ אֵלָיו וּמְקַבְּלוֹ (דף קסב ע"ב) בְּאַהֲבָת. כֹּל
 דְּבָרֵי הָעוֹלָם לֹא תְלוּיִים אֵלָא בְּרֵצוֹן, רוּחַ
 מְשִׁיכָה רוּחַ וּמְבִיָּאָה רוּחַ, וְסִימְנָךְ זֶה - (אִיּוֹב ל"ד)
 אִם יֵשִׁים אֵלָיו לְבוֹ רוּחוֹ וְנִשְׁמָתוֹ אֵלָיו יֵאָסֵף.

כְּשֶׁמְעוֹדֵר הָאָדָם אַהֲבָת לְקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
 הַתְּעוֹדְרוֹת תְּיָמִין לֹא נְעוֹרָה אֵלָא
 בְּשִׁלְשָׁה גֻּנָּיִם, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (דְּבָרִים ו') כָּל לְבָבְךָ
 וּכְכֹל נִפְשֶׁךָ וּכְכֹל מְאֹדְךָ. הֲרֵי כָּאֵן שְׁלִשָּׁה גֻּנָּיִם.
 שְׁלֹא תֵאמַר אוֹ זֶה אוֹ זֶה, שְׁתִּרֵי לֹא כְּתוּב אוֹ

בְּכָל לְבַבְךָ אוֹ בְּכָל נַפְשְׁךָ אוֹ בְּכָל מְאֹדְךָ. אֵלֶּא
צָרִיךְ אֶת כָּלֶם, לֵב וְנַפֶּשׁ וּמְמוֹן. וְאִזּוּ הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא יַעֲרִיךְ אֶת יְמִינוֹ אֵלָיו, וּפּוֹשֵׁט אוֹתָהּ
בְּנִגְדּוֹ וּמְקַבֵּל אוֹתוֹ.

וְעַל זֶה פָּתוּב, (תהלים קו) נֶאֱמַר ה' לֵאדְנִי יֵשֵׁב
לְיְמִינִי. וְסוּד הַפָּתוּב הַזֶּה תְּרֵי הַעֲרֵנוּ בּוֹ,
שְׁדוּד הַמֶּלֶךְ עַל דְּרָגָתוֹ אָמַר, בְּשִׁנְקֶשֶׁר בְּיְמִין.
שְׁלֹשׁ עֲשָׂרָה מִצְוֹת כָּאֵן בְּיְמִין: וְאַחַת אֶת ה'
אֶלֶהֶיךָ - תְּרֵי אַחַת. בְּכָל לְבַבְךָ - שְׁתֵּים. וּבְכָל
נַפְשְׁךָ - שְׁלֹשׁ. וּבְכָל מְאֹדְךָ - אַרְבַּע. וְשִׁנְנָתֶם
לְבַנְיָךְ - חֲמִשָּׁה. וְדַבְּרָתְךָ בִּם - תְּרֵי שֵׁשׁ. בְּשִׁבְתְּךָ
בְּבֵיתְךָ - תְּרֵי שְׁבַע. וּבְלִבְתְּךָ בְּדַרְךָ - שְׁמוֹנָה.
וּבְשִׁכְבְּךָ - תְּרֵי תֵשַׁע. וּבְקוּמְךָ - תְּרֵי עֶשְׂרֵה.
וּקְשָׁרְתֶם לְאוֹת עַל יָדְךָ - תְּרֵי אַחַת עֲשָׂרָה. וְהָיוּ
לְטַטְפֹּת בֵּין עֵינֶיךָ - תְּרֵי שְׁתֵּים עֲשָׂרָה. וּכְתַבְתֶּם
עַל מְזוֹזֹת בֵּיתְךָ וּבְשַׁעְרֶיךָ - תְּרֵי שְׁלֹשׁ עֲשָׂרָה.

שְׁלֹשׁ עֲשָׂרָה הַמִּצְוֹת הַלְלוּ תְּלוּיוֹת בְּיְמִין,
וְהַשְּׂמַאל נִכְלָל בְּיְמִין, וְכֵן צָרִיךְ. וּבְכָל

זמן שמתעורר השמאל, הימין מתחיל בראש.
 ולכן אם יזכו, השמאל נכלל בימין. ואם לא,
 הימין נכלל בשמאל, ושולט השמאל. וסימן לזה,
 אם בראש, כמו אם פהקתי תלכו. ובכל מקום
 השמאל מתעורר באהבה בסוד הימין, אחר כך
 מתחיל דינו כמו שצריך, וכך צריך בכל מקום,
 וזה העירו החברים בדברים הללו. בא רבי חייא
 ונשקו.

פתח ואמר, ואת המשכן תעשה עשר יריעות
 וגו'. הרי פאן סוד היחוד, שחרי תקונו
 של המשכן הוא מכמה דרגות, שכתוב בו והיה
 המשכן אחד. לתראות שכל האיברים של הגוף
 כלם בסוד של גוף אחד. באדם יש כמה איברים
 עליונים ותחתונים, אלה פנימיים לפנים, ואלה
 בגלוי לחוץ, וכלם נקראים גוף אחד, ונקרא אדם
 אחד בחבור אחד. אף כך המשכן כל האיברים
 כמו שלמעלה, וכשכלם מתחברים באחד, אז
 כתוב והיה המשכן אחד. (בדגמת האדם).

מִצְוֹת הַתּוֹרָה כָּלָם אֵיבָרִים בְּסוּד שָׁל מַעֲלָה.
 וּכְשֶׁכָּלָם מִתְחַבְּרִים כְּאַחַד, אִזּוּ כָּלָם
 עוֹלִים לְסוּד אֶחָד. סוּד הַמְשָׁכָן, שֶׁהוּא פְּרָקִים
 וְאֵיבָרִים, כָּלָם עוֹלִים לְסוּד שָׁל אָדָם, כְּמוֹ
 שְׂמִצְוֹת הַתּוֹרָה, שְׁתֵּרֵי מִצְוֹת הַתּוֹרָה כָּלָם בְּסוּד
 שָׁל אָדָם, זָכָר וּנְקֵבָה, שְׂבִשְׂמֵת־חֻבְרִים כְּאַחַד הֵם
 אֶחָד בְּסוּד שָׁל אָדָם. מִי שְׂפּוֹנֵם אֶפְלוֹ מִצְוָה
 אַחַת שָׁל הַתּוֹרָה, כְּאִלּוֹ פָּנִים בְּדַמּוֹת הָאִמוּנָה,
 שְׁתֵּרֵי כָּל הַפְּרָקִים וְהָאֵיבָרִים בְּדַמּוֹת אָדָם, וְלִכֵּן
 הַכֹּל עוֹלָה בְּסוּד הַיְחוּד. וְעַל זֶה יִשְׂרָאֵל הֵם גּוֹי
 אֶחָד, שְׂפָתוֹב (יחזקאל לד) וְאַתֶּן צֵאֲנִי צֵאֵן מִרְעִיתִי
 אָדָם אֶתֶם. וְכִתוּב (שמואל-ב ז) מִי כַעֲמֹד כִּי־יִשְׂרָאֵל
 וְגו'.

רַבִּי יִצְחָק הָיָה מְצוּי לְפָנֵי רַבִּי אֶלְעָזָר, אָמַר לוֹ,
 וַדַּאי שְׂאֵתְהַבַּת הַקְּדוּשׁ כְּרוּךְ הוּא שְׂאָדָם
 אוֹהֵב אוֹתוֹ לֹא מִתְעוֹרְרַת אֶלָּא מִתְהַלֵּב, מִשּׁוּם
 שְׁלֵב הוּא הַתְּעוֹרְרוֹת לְהַעִיר אֵלָיו אֶתְהַבָּה. (וּתְקַדּוּשׁ
 כְּרוּךְ הוּא רוּצָה אֶת הַלֵּב) אִם כֵּן, לָמָּה כְּתוּב בְּכָל לְבָבְךָ
 וְאַחַר כֵּן וּבְכָל נַפְשְׁךָ, שְׂמַשְׁמַע שְׁהֵם שְׁנֵי גּוֹנִים,

אֶחָד הַלֵּב וְאֶחָד הַנֶּפֶשׁ? אִם הַלֵּב עֶקֶר - מַה צָּרִיךְ נֶפֶשׁ? אָמַר לוֹ, וַדַּאי שְׁלֵב וְנֶפֶשׁ יֵם שְׁנַיִם, וּמִתְאַחֲדִים לְאֶחָד. שְׁחָרֵי לֵב וְנֶפֶשׁ וּמִמּוֹן, כֵּלָם אֶחָזִיזִים זֶה בְּזֶה, וְהַלֵּב הוּא עֶקֶר וַיִּסּוּד הַכֵּל.

וְזֶה שֶׁנֶּאֱמַר כָּל לְבָבָהּ, כִּשְׁנֵי לְבָבוֹת הוּא, שֶׁהֵם שְׁנֵי יְצָרִים, אֶחָד יֵצֵר טוֹב וְאֶחָד יֵצֵר רָע. וְשְׁנֵי אֵלֹהִים, כָּל אֶחָד וְאֶחָד נִקְרָא לֵב. זֶה (דָּף קסג ע"א) נִקְרָא לֵב טוֹב, וְזֶה נִקְרָא לֵב רָע. וּמִשּׁוּם כֵּן הוּא לְבָבָהּ, שֶׁהֵם שְׁנַיִם, יֵצֵר הַטּוֹב וַיֵּצֵר הַרָע.

וּבְכָל נֶפֶשׁ? וּבְנֶפֶשׁ הִיא צָרִיךְ לְהִיּוֹת! מַה זֶה וּבְכָל נֶפֶשׁ? הַכֵּל הִיא לְשֵׁם מָה? אֵלֹהִים לְהַכְלִיל נֶפֶשׁ וְרוּחַ וְנֶשְׁמָ"ה. זֶהוּ וּבְכָל נֶפֶשׁ, כָּל מַה שְׁאוּחָזֵת הַנֶּפֶשׁ חַיִּים. וּבְכָל מְאֹדָה, אִם כֵּן כִּמְהָרָה מִיָּנִים הֵם שֶׁל מִמּוֹן, כֵּלָם מְשֻׁנִּים אֵלֹהִים מְאֹדָה, וְעַל זֶה כְּתוּב בְּכָל. אֶהְבֵּת הַקְּדוֹשׁ כְּרוּךְ הוּא לְמִסַּר לוֹ כָּל זֶה, לְאַהֲבָה אוֹתוֹ כָּל אֶחָד וְאֶחָד.

וְאִם תֹּאמַר, בִּיָּצַר הָרַע אִיךָ אָדָם יָכוֹל לֵאחֹב
 אוֹתוֹ, שְׁהִירִי יֵצֵר הָרַע הוּא מְקַטְרֵג שְׁלֵא
 יִקְרַב אָדָם לְעִבּוֹדַת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְאִיךָ
 יֵאחֹב אוֹתוֹ בּוֹ? אֵלֶּא זֹהִי עִבּוֹדַת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא יוֹתֵר, בְּשִׁתְּיָצַר הֵיחָה נִכְנָע לוֹ מִשּׁוֹם הָאֵחָבָה
 שְׁאֵחָב אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. שְׁכִשְׁתִּיָּצַר הָרַע
 הֵיחָה נִכְנָע וְהָאָדָם הֵיחָה שׁוֹבֵר אוֹתוֹ, זֹהִי אֵחָבַת
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, מִשּׁוֹם שְׁיִדְעַ לְקָרַב אֶת אוֹתוֹ
 יֵצֵר הָרַע לְעִבּוֹדַת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

כָּאֵן הוּא סוֹד לְבַעֲלֵי הַדִּין. כָּל מַה שְׁעוֹשֶׂה
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְעַלָּה וּמַטָּה, הַכֹּל הוּא
 כִּדִּי לְהִרְאוֹת כְּבוֹדוֹ, וְהַכֹּל הוּא לְעִבּוֹדָתוֹ. וְכִי מִי
 רָאָה עֶבֶד שְׁמִקְטְרֵג אֶת אֲדוֹנָו, וּבְכֹל מַה שְׁרָצוֹן
 אֲדוֹנָו נַעֲשֶׂה הוּא מְקַטְרֵג?! רָצוֹן הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא הוּא שְׁיִהְיוּ הָאֲנָשִׁים תָּמִיד בְּעִבּוֹדָתוֹ וְיִלְכוּ
 בְּדֶרֶךְ אֱמֶת כִּדִּי לְזַכּוֹתָם בְּכַמָּה טוֹבוֹת. הוֹאִיל
 וְרָצוֹנוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּזוֹת, אִיךָ בָּא עֶבֶד
 רַע וְנִמְצָא מְקַטְרֵג מִתּוֹךְ רָצוֹן אֲדוֹנָו וּמִסָּטָה אֶת
 בְּנֵי הָאָדָם לְדֶרֶךְ רָעָה, וְדוֹחָה אוֹתָם מִדֶּרֶךְ טוֹבָה,

ועושה להם שלא יעשו את רצון אדונם ומסטה
את בני האדם לדרך רעה?

אלא ודאי שרצון אדונו הוא עושה. למלך שהיה
לו בן יחידי והיה אוהב אותו ביותר, וצוה
עליו באהבה שלא יקרוב את עצמו לאשה רעה,
משום שכל מי שקרב אליה, אינו כדאי להכניס
להיכל המלך. הודה לו אותו הדין לעשות רצון
אביו באהבה.

בבית המלך בחוץ היה זונה אחת נאה למראה
ויפת תאר. לַיָּמִים אָמַר הַמֶּלֶךְ, אֲנִי רוֹצֵה
לְרֵאוֹת אֶת רְצוֹנִי שֶׁל בְּנֵי אֱלֹהִים. קָרָא לְאוֹתָהּ
הַזּוֹנָה וְאָמַר לָהּ: לְכִי וּתְפִי אֶת בְּנֵי, כִּדְרֵי
לְרֵאוֹת אֶת רְצוֹן בְּנֵי אֱלֹהִים. מָה עָשִׂתָּ אוֹתָהּ
זוֹנָה? הֲלָכָה אַחֵר בֶּן הַמֶּלֶךְ וְהִתְחִילָה לְחַבֵּק
וּלְנַשֵּׁק אוֹתוֹ וּלְפַתּוֹתוֹ בְּכַפָּה פְתוּיִים. אִם אוֹתוֹ
בֶּן יָאָה וּמְצִיַת לְמַצּוֹת אָבִיו - גּוֹעֵר בָּהּ וְלֹא
מְצִיַת לָהּ וְדוֹחָה אוֹתָהּ מִמֶּנּוּ. וְאִז אָבִיו שָׂמַח
בְּבָנָו וּמְכַנְיָסוֹ לְתוֹךְ הַפְּרָגוֹד שֶׁל הַיְכָל, וְנוֹתֵן לוֹ

מִתְּנֹת וְאוֹצְרוֹת וְכְבוֹד רַב. מִי גָרַם אֶת כָּל
 הַכְּבוֹד הַזֶּה לְבֵן הַזֶּה? הֵיחָא אֹמְרֵי, אֹתָהּ הוֹזְנֵה.
 וְאֹתָהּ הוֹזְנֵה יֵשׁ לָהּ בְּיָדָהּ שְׂבַח אִי לֹא? וְדַאי
 שְׂיֵשׁ לָהּ שְׂבַח מִכָּל הַצְּדִיקִים. אַחֲד -
 שְׁעִשְׂתָּה אֶת רְצוֹן הַמֶּלֶךְ. וְאַחֲד - שְׁנַגְרָמָה לְאוֹתוֹ
 הַבֵּן כָּל אוֹתוֹ הַטּוֹב וְלְכָל הָאֲהָבָה הַזֹּאת שֶׁל הַמֶּלֶךְ
 אֵלָיו. וְעַל זֶה כָּתוּב (בראשית א) וְהִנֵּה טוֹב מְאֹד.
 וְהִנֵּה טוֹב - זֶה מִלְּאֲדֵי הַחַיִּים. מְאֹד - זֶה מִלְּאֲדֵי
 הַמְּוֹת, שֶׁהוּא וְדַאי טוֹב מְאֹד לְמִי שְׂמַצִּית
 לְמַצּוֹת רַבּוֹנוֹ. וְכֹא רֵאָה, אִם לֹא יִהְיֶה הַמְּקַטְרֵג
 הַזֶּה, לֹא הָיוּ יוֹרְשִׁים הַצְּדִיקִים אֶת הַנְּזוּזִים
 הָעֲלִיזִים הַלָּלוּ, שְׁעֵתִידִים לְרֵשֶׁת עוֹלָם הַבָּא.
 אֲשֶׁרֵיהֶם שְׁנַפְנָשׁוּ בַּמְּקַטְרֵג הַזֶּה, וְאֲשֶׁרֵיהֶם שְׁלֹא
 פְּנָשׁוּ בּוֹ. אֲשֶׁרֵיהֶם שְׁפָנָשׁוּ בּוֹ וְנִצְלוּ
 מִמֶּנּוּ, שְׂבַשְׁבִּילוֹ יוֹרְשִׁים כָּל אוֹתָן טוֹבוֹת וְכָל
 אוֹתָם עֲדוּנִים וְכָל אוֹתָן תְּשׁוּקוֹת שֶׁל הָעוֹלָם
 הַבָּא, שְׁעֲלָיו כָּתוּב (ישעיה סד) עֵינַי לֹא רָאִיתָ אֱלֹהִים
 זוֹלָתָךְ.

וְאֲשֶׁרִי אֹתָם שְׁלֵא פָנְשׁוּ בּוֹ, שְׁבַשְׁבִּילוֹ יוֹרְשִׁים
 גִּיהֲנָם וְנִטְרָדוּ מֵאֶרֶץ הַחַיִּים, שְׁהָרִי
 אֹתָם הָרָשָׁעִים שְׁפָנְשׁוּ אֹתוֹ, הָיוּ מְצִיִּתִים לוֹ
 וְנִמְשְׁכוּ אַחֲרָיו, וְעַל זֶה יֵשׁ לְצַדִּיקִים לְהַחֲזִיק לוֹ
 מִזִּבְחָה, שְׁהָרִי בְּגָלְלוֹ יוֹרְשִׁים כָּל אֹתָן הַטּוֹבוֹת
 וְעֹדוֹנִים וְתַשׁוּקוֹת לְעוֹלָם תִּבְאֵ.

מִהִי תוֹעֵלָתוֹ שֶׁל הַמְּקַטְרֵג הַזֶּה כִּאֲשֶׁר הָרָשָׁעִים
 מְצִיִּתִים לוֹ? (דף קסג ע"ב) אֵלֵא אֵף עַל גַּב שְׂאִין
 בּוֹ תוֹעֵלָתוֹ, מְצִיִּת אֲדוֹנּוֹ הוּא עוֹשֶׂה. וְעוֹד, שְׁהָרִי
 מִתְחַזֵּק בְּשִׁבְלֵי זֶה. הוּא אֵיל וְהוּא רֵעַ, הוּא מִתְחַזֵּק
 בְּשֶׁהוּא עוֹשֶׂה רֵעַ. הָרָשָׁע אֵינוֹ מִתְחַזֵּק, עַד
 שְׁהוֹרֵג אָדָם. בֵּינּוֹן שְׁהָרֵג בְּנֵי אָדָם, אִזּוֹ מִתְחַזֵּק
 וּמִתְנַפֵּר בְּכַחוֹ וַיֵּשׁ לוֹ גִּחַת. כִּךָּ אֹתוֹ מְקַטְרֵג
 שְׁנִקְרָא מִלְּאֵךְ הַמְּוֹת לֹא מִתְנַפֵּר בְּכַחוֹ, עַד
 שְׁמִסְמָה אֵת בְּנֵי הָאָדָם וּמְקַטְרֵג לָהֶם וְהוֹרֵג
 אֹתָם, וְאִזּוֹ יֵשׁ לוֹ גִּחַת וּמִתְחַזֵּק וּמִתְנַפֵּר בְּכַחוֹ.
 כִּמּוֹ שְׁמִתְחַזֵּק צַדִּיק הַחַיִּים בְּשִׁבְלֵי אָדָם הֵם מִזִּבְחֵים
 וַיִּלְכוּ בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל, אֵף כִּךָּ הַמְּקַטְרֵג תִּזְחָה

מִתְחִיב וּמִתְנַבֵּר בְּשִׁחְרָשְׁעִים מְצִיִּיתִים לוֹ, וְהוּא שׁוֹלֵט עֲלֵיהֶם. תִּרְחֹמֶן יִצְיִלְנוּ. וְאַשְׁרֵי אֹתָם שְׂזוּכִים לְנִצְחוֹ וְלִהְבְּנִיעוֹ וְלִזְכוּת בְּשִׁבְלֹ לְעוֹלָם הַבָּא, וּמִתְחִיב אָדָם בַּמֶּלֶךְ הַקּוֹדֶשׁ תָּמִיד. עַל זֶה וַדַּאי נֹאמֵר, (תהלים פד) אֲשֶׁרֵי אָדָם עֹז לוֹ בְּךָ מִסְּלוֹת בְּלִבָּבָם. אֲשֶׁרֵיהֶם בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא.

רַבֵּי יוֹסֵי וְרַבֵּי יְהוּדָה וְרַבֵּי תַּיִיא הָיוּ הוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ. פָּגַשׁ בָּהֶם רַבֵּי אֶלְעָזָר. עַד שֶׁרָאוּ אוֹתוֹ, יָרְדוּ בָלָם מִן הַתְּמוֹרִים. אָמַר רַבֵּי אֶלְעָזָר, וַדַּאי פָּנֵי הַשְּׂכִינָה רְאוֹתֵי, שְׁחֵרֵי בְּשִׂרְיָהּ אָדָם צְדִיקִים אֹ וּזְכָאִים שְׂבִדוֹר וּפּוֹגֵשׁ בָּהֶם, וַדַּאי הֵם פָּנֵי הַשְּׂכִינָה. וְלָמָּה נִקְרְאוּ פָּנֵי הַשְּׂכִינָה? מִשּׁוּם שְׂשִׂכִינָה מִסְּתַתְּרַת בְּתוֹכָם, הִיא בִּסְתֵר, וְהֵם בְּגִלּוֹי. מִשּׁוּם שֶׁהֵם קְרוֹזִים שֶׁל הַשְּׂכִינָה, הֵם נִקְרְאוּ פָּנִים שְׁלָה. וּמִי הֵם? אֹתָם שֶׁהִיא הַתְּתַקְנָה עִמָּם לְהִרְאוֹת אֶצֶל הַמֶּלֶךְ הָעֲלִיּוֹן. וְהוֹאִיל וְאַתֶּם בָּאֵן, וַדַּאי שְׂשִׂכִינָה הַתְּתַקְנָה עֲלֵיכֶם וְאַתֶּם פָּנִיָה. (וּפָגַשׁ בָּהֶם וַדַּאי רֹאֶה פָּנֵי הַשְּׂכִינָה, מִשּׁוּם

שְׁהַשְׂכִּינָה מִסְתַּתְרַת בְּתוֹכְכֶם, הִיא בְּסֶטֶר וְהִם בְּגִלוּי, וְהִיא נִתְקַנֶּת עִמָּם לְהִרְאוֹת
לְפָנַי הַמְּלֹךְ. וְהוֹאִיל וְאַתֶּם בָּאֵן שְׁלֹשָׁה, וְדַאי שְׁהַשְׂכִּינָה נִתְקַנְהָ עֲלֵיכֶם וְשׁוֹרְהָ

בְּתוֹכְכֶם)•

פְּתַח וְאָמַר, (בראשית לג) **קַח נָא אֶת בְּרַכְתִּי אֲשֶׁר
הִבָּאת לָךְ וְגו'.** בְּשָׂרָאָה יַעֲקֹב אֶת סְמָאֵל
מִקְטָרְגַּב בְּאוֹתוֹ לַיְלָה, רָאָה אוֹתוֹ בְּדַמּוֹת עֵשׂוֹ,
וְלֹא הִבִּיר בּוֹ עַד שְׁעָלָה הַבְּקָר. כִּיּוֹן שְׁעָלָה הַבְּקָר
וְהַשְּׂנִיחַ בּוֹ, רָאָה אוֹתוֹ בְּפָנִים נִסְתָּרִים וְגִלוּיִים.
הַתְּבוּנָה בְּאוֹתָהּ דְּמוֹת שְׁהִיָּתָה בְּדַמּוֹת עֵשׂוֹ, מִיָּד
הַשְּׂנִיחַ וַיִּדַע שְׁהִיָּה מְמַנָּה שָׁל עֵשׂוֹ וְהַחֲזִיק בּוֹ.
מַה כְּתוּב? (שם לד) וַיֹּאמֶר שְׁלַחֲנִי כִּי עָלָה הַשָּׁחַר.
וְהַחֲבָרִים הִעִירוּ, שְׁבַשְׁבִּיל שְׁהַגִּיעַ זְמַנּוֹ לְזַמֵּר
וְלִשְׁבַח אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְעַל זֶה כִּי עָלָה
הַשָּׁחַר.

וְכַאֵן יֵשׁ לְהַסְתַּכֵּל, שְׁוֹדַאי שְׁלִטוֹנוֹ אֵינּוֹ אֶלָּא
בְּלִילָה בְּתוֹךְ הַחֲשֵׁכָה, וְסוּד זֶה - מִפְּחַד
בְּלִילוֹת, זֶה פְּחַד הַגִּיהֶנָם. וְכֵּן שְׁאָמַר בְּלִילוֹת,

רצה לומר הוא ונקבתו. ובשביל כך לא שולט
אלא בלילה.

וזה שאמר ויאמר שלחני כי עליה השחר. מה
זה כי עליה השחר? משום שפשמניע הבקר
ועובר שלטונו של החשך של הלילה, אז נכנס
הוא ואוכלוסיו בנקב תהום רבה של צד צפון,
עד שנכנס הלילה, ונשארים הכלבים, ושולטים
ומשולטים בלילה (בעולם) עד שבא הבקר. ולכן
היה דוחק לומר, שלחני כי עליה השחר, שהרי
לא שולט ביום.

כמו זה גלותם של ישראל, שהיא בלילה
ונקראת לילה. מלך עובדי כוכבים
ומזלות רשע שולט על ישראל, עד שיבא הבקר
ויאיר להם הקדוש ברוך הוא ויעבר שלטונם,
ועל זה כי עליה השחר. דחוק היה בידו ותשש
פחו, שהרי עבר הלילה. ועל זה יעקב החזיק בו
וראה דיוקנו בדיוקנו של עשו, אבל לא כל כך
בגלוי, ואז הודה לו על הפרכות.

מַה כָּתוּב אַחֲרַי וְהָ? (שם לג) כִּי עַל כֵּן רָאִיתִי
 כְּפִיךָ כִּרְאֵת פְּנֵי אֱלֹהִים וַתִּרְצַנֵּי. שְׂרָאָה
 בְּאוֹתָם הַפָּנִים שֶׁל עֲשׂוֹ בְדַמּוֹת שְׂנֵרָאָה לוֹ סָמְאֵל
 מִמָּוֶשׁ, שְׁחַרֵי כָּל מָקוֹם שֶׁאָדָם נִקְשָׁר, כָּךְ נִרְאִים
 פְּנָיו. וְאַתֶּם קְדוֹשִׁים עֲלִיוֹנִים, שְׂכִינָה עִמָּכֶם,
 וּפְנֵיכֶם כְּאוֹתָם הַפָּנִים שְׁלָה, אֲשֶׁרִיכֶם! אָמַר, אִם
 בְּדַרְךָ חִזּוֹ חֵייתִי הוֹלֵךְ עִמָּכֶם, חֵייתִי יוֹשֵׁב עִמָּכֶם.
 כִּיעַת שְׂאֵתֶם לְדַרְכְּכֶם וְאֲנִי לְדַרְכִּי, אֶפְרַד מִכֶּם
 בְּדַבְרֵי (דף קסד ע"א) תוֹרָה.

פְּתַח וְאָמַר, (תהלים קכז) שִׁיר הַמַּעֲלוֹת לְשִׁלְמָה אִם
 ה' לֹא יִבְנֶה בַּיִת שְׂוֹא עֲמָלוֹ בּוֹנֵיו כּוֹ אִם
 ה' לֹא יִשְׁמַר עִיר שְׂוֹא שְׂקָד שׁוֹמֵר. וְכִי שְׁלֹמָה
 אָמַר הַתְּשַׁבַּחַת חִזּוֹ כְּשִׁבְנָה אֶת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ?
 לֹא כֵן, שְׁחַרֵי דוֹד הַמֶּלֶךְ אָמַר לוֹ כְּשִׁבִיל שְׁלֹמָה
 בָּנוּ, כְּשִׁבָא נָתַן אֶצְלוֹ וְאָמַר לוֹ עַל שְׁלֹמָה שֶׁהוּא
 יִבְנֶה אֶת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ. וְאַחַר כֵּן דוֹד הַמֶּלֶךְ
 הִרְאָה לְשִׁלְמָה בָּנוּ אֶת דִּיּוֹקֵן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ. כִּיּוֹן
 שְׂרָאָה דוֹד אֶת דִּיּוֹקֵן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וְכָל תְּקוּנָיו,

אָמַר שִׁירָה עַל שְׁלֹמֹה בְּנוֹ, וְאָמַר אִם ה' לֹא יִבְנֶה
בַּיִת וְגו'.

דָּבָר אַחֵר שִׁיר הַמַּעֲלוֹת לְשֹׁלֹמֹה - לְמַלְכֵךְ
שֶׁהַשְּׁלוֹם שָׁלוֹ. וְשִׁירָה זוֹ הִיא שִׁירָה
וְתִשְׁבַּחַת עַל כָּל שְׂאֵר הַשִּׁירָה, וְשִׁירָה זוֹ עוֹלָה
עַל כֶּלֶן. אִם ה' לֹא יִבְנֶה בַּיִת - שְׂרָאָה דָּוִד הַמְּלִיכֵךְ
אֶת כָּל אוֹתָם שְׁבַעַת הָעַמּוּדִים שֶׁהֵבִית הָיָה עוֹמֵד
עֲלֵיהֶם שְׁעוֹמְדִים שׁוֹרֹת שׁוֹרֹת לְבָנוֹת אֶת הַבַּיִת
הָיָה. מֵעַל כָּלֵם עוֹמֵד בְּעַל הַבַּיִת שֶׁהוֹלֵךְ עַל
נְבִיחָם, וְנוֹתֵן לָהֶם פֶּחַ וְתַקֵּף לְכָל אֶחָד וְאֶחָד
כְּרֵאוֹי.

וְעַל זֶה אָמַר דָּוִד, אִם הַמְּלִיכֵךְ הָיָה שָׁכַל הַשְּׁלוֹם
שָׁלוֹ, שֶׁהוּא בְּעַל הַבַּיִת, לֹא בּוֹנֶה אֶת הַבַּיִת
הָיָה - שָׂוֵא עָמְלוֹ בּוֹנֵיו בּוֹ, אוֹתָם עַמּוּדִים
שְׁעוֹמְדִים לְבָנוֹת עַל הַבַּיִת הָיָה. אִם ה' לֹא יִשְׁמַר
עִיר - זֶה הַמְּלִיכֵךְ שָׁכַל הַשְּׁלוֹם שָׁלוֹ. שָׂוֵא שְׂקֵד
שׁוֹמֵר - זֶהוּ עַמּוּד אֶחָד שֶׁהָעוֹלָם הִתְתַּקֵּן עָלָיו,
וּמִיָּהוּ? צְדִיק, שֶׁחֲרִי הוּא שׁוֹמֵר אֶת אוֹתָהּ הָעִיר.

הַמְשָׁכֵן שְׁעָשָׂה מִשָּׂה, תָּמִיד תְּהִי יְהוֹשִׁיעַ עוֹמֵד
 וְשׁוֹמֵר אוֹתוֹ, שְׁתָּרִי אִין שְׁמִירְתּוֹ - רַק
 בְּזֶה שְׁנִקְרָא נֶעֶר, שְׁכַתוֹב (שמות לג) וּמְשַׁרְתּוֹ יְהוֹשִׁיעַ
 בֶּן נוּן נֶעֶר לֹא יָמִישׁ מִתּוֹךְ הָאֵהֶל. אַחַר כֵּן מְשָׁכֵן
 זֶה לֹא תְהִי שְׁמוֹר אֶלָּא בְּשִׁבִיל נֶעֶר אַחַר, שְׁכַתוֹב
 (שמואל-א ג) וְתִנְעַר שְׁמוּאֵל מִשְׁרֵת. (וְהִנֵּה מְסַדֵּר שָׁם) מִשּׁוֹם
 שְׂאִין שְׁמִירְתַּת הַמְשָׁכֵן אֶלָּא בְּנֶעֶר. (אֲבָל בֵּית הַמִּקְדָּשׁ אֵינוֹ
 כֵּן, שְׂאִין שְׁמִירְתּוֹ אֶלָּא בְּקִדּוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁכַתוֹב אִם ה' לֹא יִשְׁמַר עִיר שְׁוֹא
 שְׁקֵד שׁוֹמֵר) וּמִיָּהוּ הַשׁוֹמֵר תְּהִי? אוֹתוֹ שְׁשׁוֹמֵר
 הַמְשָׁכֵן שְׁנִקְרָא כֵּן: נֶעֶר מְטַטְרוֹ"ן.

אֲבָל אַתֶּם קְדוֹשִׁים עֲלִיוֹנִים, אִין שְׁמִירְתְּכֶם כְּמוֹ
 שְׁמִירְתַּת הַמְשָׁכֵן, אֶלָּא שְׁמִירְתְּכֶם כְּשְׁמִירְתַּת
 בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, תְּקִדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְבִדּוֹ, שְׁכַתוֹב
 אִם ה' לֹא יִשְׁמַר עִיר שְׁוֹא שְׁקֵד שׁוֹמֵר. שְׁתָּרִי
 בְּכָל זְמַן שְׁצַדִּיקִים הוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ, תְּקִדּוּשׁ בְּרוּךְ
 הוּא שׁוֹמֵר אוֹתָם תָּמִיד, שְׁכַתוֹב ה' יִשְׁמַר צִאֲתְךָ
 וּבּוֹאֲךָ.

הָלְכוּ אַחֲרָיו, וְלוּ אֹתוֹ שָׁלְשָׁה מִיָּלִים, וְחִזְרוּ
 לְדַרְכָּם. קָרְאוּ עָלָיו, (תהלים צא) כִּי מִלְּאֲכָיו
 יִצְוֶה לָךְ לְשֹׁמְרֶךָ כָּכֵל דְּרָכֶיךָ, עַל כַּפַּיִם יִשְׂאוּנֶךָ
 וְגו' (משלי כג) יִשְׁמַח אָבִיךָ וְאִמֶּךָ וְתִגַּל יוֹלְדֶיךָ.

וְאֵת הַמִּשְׁכָּן תַּעֲשֶׂה עֲשֶׂר יְרִיעַת וְגו'. רַבִּי יְהוּדָה
 פָּתַח, (שם יד) בָּרַב עִם הַדְּרַת מֶלֶךְ וּבְאִפְסֵם
 לְאֵם מִחַתַּת רְזוּן. בָּרַב עִם הַדְּרַת מֶלֶךְ - אֵלֶּה
 הֵם יִשְׂרָאֵל, שְׁפָתוֹב בָּהֶם (דברים ז) כִּי עִם קְדוֹשׁ
 אָתָּה לַח' אֱלֹהֶיךָ. וְהֵם עִם שְׁעוּלִים לְכַמָּה אֱלֹפִים
 וּלְכַמָּה רַבָּבוֹת, וּכְשֶׁהֵם רַבִּים בְּחֻשְׁבוֹנָם, זֶהוּ
 כְּבוֹדוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁחָרֵי עֲלִיוֹנִים
 וְתַחְתּוֹנִים מְשַׁבְּחִים אֶת שְׁמוֹ שֶׁל הַמֶּלֶךְ הָעֲלִיּוֹן
 וּמְשַׁבְּחִים אֹתוֹ בְּשִׁבְלֵי הָעַם הַקְּדוֹשׁ הַזֶּה. זֶהוּ
 שְׁפָתוֹב (שם ה) רַק עִם חָכָם וְנִבּוֹן חֲגוּי הַגְּדוֹל הַזֶּה.

וְאֵם תֹּאמַר, חָרִי כְּתוּב (שם ז) כִּי אֲתֵם הַמְּעַט
 מִכָּל הָעַמִּים - אֵלֶּה, מִכָּל הָעַמִּים וְדַאי,
 אֲבָל מֵעַם אֶחָד הֵם יוֹתֵר רַבִּים. שְׁחָרֵי אֵין עִם
 כָּכֵל הָעוֹלָם גְּדוֹל וְרַב כִּי־יִשְׂרָאֵל. וְאֵם תֹּאמַר, חָרִי

בְּנֵי יִשְׁמָעֵאל וְתָרִי בְּנֵי אַדָּוִם תָּרִי כַּמָּה הֵם -
 וְדָאֵי כְּפֹר רַבִּים הֵם, אֲבָל כָּל שְׂאֵר הָעַמִּים, כְּלָם
 מְעַרְבִים אֵלֶּה בְּאֵלֶּה, בְּנִים יֵשׁ לָעַם זֶה בְּעַם זֶה,
 וְלֵאמֹלָה בְּנִים בְּעַם אַחֵר וְלֵאמֹלָה בְּאַחֵר. וּמִשּׁוּם כְּפֹר
 אִין עִם כְּכָל הָעוֹלָם נְדוּל וְרַב בְּיִשְׂרָאֵל, עִם נִבְחָר
 וַיְחִידֵי, אֵלֶּה בְּאֵלֶּה בְּלֵי עַרְבּוּבִיָּה אַחֲרַת כְּלָל,
 שְׂכַתוּב כִּי עִם קְדוּשׁ אַתָּה לַה' אֵלֶּהִיךָ וְכֹךָ בְּחַר
 ה', וְעַל זֶה כָּרַב עִם חֲדַרְת מְלֶכָה, חֲדוּר הוּא לְמַלְכֶךָ
 הָעֲלִיזוֹן בְּקְדוּשׁ-כְּרוּךְ-הוּא.

עוֹד, בּוֹמֵן ^(דף קסד ע"ב) שְׂחַקְדוּשׁ כְּרוּךְ הוּא כָּא לְבֵית
 הַכְּנָסֶת ^(שְׁהוּא מְקַדֵּשׁ מְעַט) וְכָל הָעַם הוֹלְכִים
 בְּאַחֵר וּמִתְפַּלְלִים וּמוֹדִים וּמְשַׁבְּחִים אֶת הַקְּדוּשׁ
 כְּרוּךְ הוּא, אִין הוּא חֲדוּרוֹ שֶׁל מְלֶכָה, שְׂמַלְכֶךָ סֶתֶם
 זֶה מְלֶכֶךָ הַקְּדוּשׁ ^(הַמְשִׁיחַ), שְׂחַתְתִּיקוֹן בְּיַפִּי וְתִקוֹן
 לְעֹלֹת לְמַעְלָה.

וּבְאַפֶּם לֹאם מְחַתֵּת רְזוּן - וּכְשֶׁהוּא מְקַדֵּים
 לְבֵית הַכְּנָסֶת וְהָעַם לֹא בָּאִים לְהַתְפַּלֵּל
 וּלְשַׁבַּח אֶת הַקְּדוּשׁ כְּרוּךְ הוּא, אִין כָּל אוֹתוֹ

שְׁלֹטוֹן שְׁלִמְעָלָה וְכָל אוֹתָם מְמַנִּים וּמַחְנוֹת
עֲלִיּוֹנִים, כָּלָם נִשְׁפָּרִים (מְעַבְרִים) מֵאוֹתוֹ עֲלוּי
שְׂמַת־תְּקֻנִּים בְּתֻקְנֵי אוֹתוֹ הַמְּלֶךְ.

מָה הַטַּעַם? מִשּׁוּם שֶׁבְּאוֹתָהּ שָׁעָה שִׁישְׁרָאֵל
לְמַטָּה מִסְדָּרִים תְּפִלוֹתֵיהֶם וּבִקְשׁוֹתֵיהֶם
וּמִשְׁבָּחִים אֶת הַמְּלֶךְ הָעֲלִיּוֹן, כָּל אוֹתָם מַחְנוֹת
עֲלִיּוֹנִים מִסְדָּרִים שְׂבָחִים וּמַתְּקֻנִּים בְּאוֹתוֹ תְּקוּן
קְדוֹשׁ, מִשּׁוּם שֶׁכָּל הַמַּחְנוֹת הָעֲלִיּוֹנִים כָּלָם
חִבְרִים עִם יִשְׂרָאֵל לְמַטָּה לְשַׁבַּח אֶת הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא בְּאַחַד, לְהִיּוֹת עֲלֵיתוֹ שָׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא מֵעֲלָה וּמַטָּה בְּאַחַד.

וּבְשֵׁיהֶם מוֹדְמָנִים לְהִיּוֹת חִבְרִים עִם יִשְׂרָאֵל,
וַיִּשְׂרָאֵל לְמַטָּה לֹא בָּאִים לְסִדֵּר
תְּפִלָּתָם וּבִקְשָׁתָם וּלְשַׁבַּח אֶת אֱדוֹנָם - כָּל
הַמַּחְנוֹת הַקְּדוֹשִׁים שָׁל הַשְׁלֹטוֹן הָעֲלִיּוֹן נִשְׁפָּרִים
(מְעַבְרִים) מֵתֻקְנֵיהֶם, שְׁחֲרֵי לֹא עוֹלִים בַּעֲלִיָּה וְלֹא
יְכוּלִים לְשַׁבַּח אֶת רְבוּנָם כְּרָאוּי. מִשּׁוּם שֶׁשְׂבָחֵי
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא צְרִיכִים לְהִיּוֹת בְּאַחַד מֵעֲלָה

וּמִטָּה, עֲלִיּוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים בְּשָׁעָה אַחַת, וְעַל זֶה
מִחֲתַת רְזוּן וְלֹא מִחֲתַת מְלָךְ.

וְאִפְלוּ שְׁלֹא הִתְרַבּוּ בְּבֵית הַכְּנָסֶת אֲלָא עֲשָׂרָה,
בְּאוֹתָם הָעֲשָׂרָה מִזְדְּמָנִים הַמִּחְנוֹת
הָעֲלִיּוֹנִים לְהִיּוֹת עִמָּהֶם חֲבָרִים. מָה הַטַּעַם?
מִשּׁוּם שֶׁכָּל תְּקוּנֵי אוֹתוֹ הַמְּלָךְ יֵהָיֶה בְּעֲשָׂרָה, וְלִכֵּן
דִּי בְּעֲשָׂרָה, אִם אֵינָם יוֹתֵר.

וּבֵא רֵא, בַּמִּשְׁכָּן מַה פְּתוּב? וְאֵת הַמִּשְׁכָּן
תַּעֲשֶׂה עֲשָׂר יְרִיעֹת. עֲשָׂר, מִשּׁוּם שֶׁתְּקוּן
הַמִּשְׁכָּן (הַשְּׂכִינָה) הוּא בְּעֲשָׂרָה לְהִיּוֹת פְּרָאוּי. עֲשָׂר,
מָה הַטַּעַם עֲשָׂר וְלֹא עֲשָׂרָה? אֲלָא עֲשָׂר בְּכָל
מְקוֹם הוּא בְּלֵי שְׂכִינָה, שְׂאִינָה בַּחֲשֹׁבֹן, כְּגוֹן זֶה
(מַלְכִים-א ז) עֹמֵד עַל שְׁנֵי עֲשָׂר בְּקָר. הַשְּׂכִינָה אֵינָה
בַּחֲשֹׁבֹן, שְׁחֲרֵי הִיא עוֹמֶדֶת לְמַעְלָה, שְׂכַתוּב (שם)
וְהָיָה עֲלֵיהֶם מְלַמְעָלָה. וּבְמְקוֹמוֹת הַלָּלוּ שָׁל
רְמָזִים לְסוּד שְׁלַמְעָלָה שְׁחָסֵר מֵהֶם (ה), הֲרֵי
שְׂכִינָה יִתְרָה עַל אוֹתוֹ חֲשֹׁבֹן, שְׂאִינָה בַּחֲשֹׁבֹן.

לַצַּד הָאֲחֵר נֹתְנִים חֲשֹׁבֹן יוֹתֵר. וְהִיא בְּמִנְיָן
 בְּגִרְיָעוֹת, (לֹא תֹאמַר חֲשֹׁבֹן יוֹתֵר, אֶלָּא תוֹסֶפֶת אוֹת, וְחֲחֻשְׁבוֹן
 בְּגִרְיָעוֹת) כְּמוֹ עֲשֵׂתִי, וַחֲרֵי פִרְשׁוּהָ. וּבְכָל מָקוֹם
 שְׁנוֹסְפוֹת אוֹתִיּוֹת כְּגוֹן זֶה, זֶה לְגִרְיָעוֹת. כְּמוֹ
 הָאֲמִינוֹן אַחִידָה, שְׁמִסְפִּיק אֲמִינוֹן. וּבְצַד הַקְּדוּשָׁה
 גּוֹרֵעַ אוֹת, וְהִיא תוֹסֶפֶת.

רַבִּי חֵיִיא פָּתַח וְאָמַר, (תְּהִלִּים קד) עֲטָה אֹר
 כְּשֶׁלְּמָה נֹטָה שָׁמַיִם בְּיִרְיָעָה. פְּסוּק זֶה
 פִּרְשׁוּהוּ, שְׁכַשְׁפָּרָא הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת
 הָעוֹלָם, הִתְעַטַּף בְּאוֹתוֹ אֹר קְדָמוֹן וּבְרָא כּוֹ
 שָׁמַיִם.

וּבֵא רֵאָה, אֹר וְחֲשָׁךְ (לֹא) הָיוּ כְּאַחֵד. אֹר מֵצַד
 הַיְמִינִי, וְחֲשָׁךְ מֵצַד הַשְּׂמָאל. מָה עֲשָׂה
 הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא? שְׁתַּפָּם כְּאַחֵד וּבְרָא מֵהֶם
 שָׁמַיִם. מָה זֶה שָׁמַיִם? אֵשׁ וּמַיִם שְׁתַּפָּם כְּאַחֵד
 וְעֲשָׂה שָׁלוֹם בֵּינֵיהֶם. וּכְשֶׁנִּתְקַנוּ כְּאַחֵד וּמִתַּח
 אוֹתָם, מִתַּח אוֹתָם בְּיִרְיָעָה וְעֲשָׂה מֵהֶם אוֹת ו',
 וְזוֹ נִקְרְאת יְרִיעָה. יְרִיעָה, שְׁחֵרֵי מֵאוֹת זוֹ

הַתְּפִישׁט אֹר וְנִעְשׂוּ יְרִיעוֹת. זֶהוּ שְׂכַת־טוֹב וְאֵת
הַמְּשָׁכֵן תַּעֲשֶׂה עֲשָׂר יְרִיעוֹת.

וְשִׁבְעָה רְקִיעִים הֵם מִתּוֹחִים, גְּנוּזִים בְּגִיזָה
עֲלִיזָה, כְּמוֹ שִׁבְאַרוֹהָ, וְרְקִיעַ אֶחָד
שְׁעוֹמֵד עֲלֵיהֶם. וְלֵאמֹתוֹ רְקִיעַ אֵין גְּזוּן וְאֵין לוֹ
מְקוֹם בְּגִלוּי, וְלֹא עוֹמֵד לְהַתְּבַוֵּן בּוֹ (אֵלֶּא בְּתַבּוּנָה),
וְהָרְקִיעַ תָּזָה גְּנוּז וּמֵאִיר לְכֻלָּם, וּמִסִּיעַ אוֹתָם
לְמַסְעֵיהֶם, כָּל אֶחָד וְאֶחָד כְּרֵאוֹי לוֹ. אֵלֶּא עוֹמֵד
בְּהַשְׁכֵּל.

מִהָרְקִיעַ הַזֶּה וְהַלָּאָה אֵין מִי שְׂיִדַּע וַיִּשְׁנִיתָ, וַיֵּשׁ
לְאָדָם לְסֹתָם פִּיּוֹ וְלֹא לְדַבֵּר וְלַהַתְּבַוֵּן
בְּהַשְׁכֵּל. מִי שְׂיִסְתַּכֵּל חוּזֵר לְאַחֹר, שְׂאֵין מִי
שְׂיִכּוֹל לְדַעַת.

עֲשָׂר יְרִיעוֹת הֵן, שְׁתֵּם עֲשָׂרָה רְקִיעִים. וּמִי הֵם
יְרִיעוֹת הַמְּשָׁכֵן שֶׁהֵן עֲשָׂר וְעוֹמְדוֹת לְהַנְדִיעַ
לְחֻכְמֵי הַלֵּב? מִי שְׂיִדַּע בְּהֵן, מִסְתַּכֵּל בְּחֻכְמָה
רְבָה וּבִסּוּדוֹת שֶׁל הָעוֹלָם, וּמִסְתַּכֵּל
לְמַעַלָּה בְּאוֹתוֹ מְקוֹם, שְׁכָל אֶחָד וְאֶחָד נִדְבָק בּוֹ,

פָּרַט לְשָׁנֵי אֱלֹהֵי שְׁעוֹמְדִים בְּיָמֵינוּ וּבְשִׁמְאֵל, וְהֵם
גְּנוּזִים עִם הַשְּׂכִינָה.

רַבֵּי יוֹסֵי אָמַר, תִּשְׁעָה רְקִיעִים הֵם, וְשְׂכִינָה הִיא
עֲשִׂירִית. שָׂאֵם תֵּאמַר בְּשִׁבִיל שְׂפָתוֹב עֲשָׂר
- הוּא חוּץ מִהַשְּׂכִינָה. אִם כֵּן, הַשְּׂכִינָה הִיא
אֶחָת עֲשָׂרָה שְׁעוֹמְדֵת עַל עֲשָׂר. אֲלֵא וְדַאי שְׂתִישַׁע
הֵן, וְהֵם תִּשְׁעָה יָמִים שְׁבִין רֵאשׁ הַשָּׁנָה לְיוֹם
הַכְּפוּרִים, וְהִיא הָעֲשִׂירִית. כְּמוֹ זֶה הַמְשָׁכָן הוּא
עֲשָׂר יְרִיעוֹת.

אוֹתָם עֲשָׂרָה רְקִיעִים סוּד הַסּוּדוֹת שְׂלֵא נִמְסָר,
רַק לְיִוְדְעֵי הַחֲכָמָה, וְהַכֹּל הוּא בַּסּוּדוֹת
שֶׁל הַמְּנוּרָה הַקְּדוּשָׁה, שֶׁהוּא גִלָּה סוּד כָּל רְקִיעַ
וְרְקִיעַ, וְהֵם שְׁמֹשִׁים שְׁמֹשִׁמִּים כָּכֵל אֶחָד וְאֶחָד.
שְׂבָעָה רְקִיעִים הֵם לְמַעְלָה, וְשְׂבָעָה רְקִיעִים הֵם
לְמַטָּה, כְּמוֹ שְׁלִמְעָלָה. שְׂבָעָה רְקִיעִים הֵם שְׂפָתָם
בּוֹכָבִים וּמְזוּלוֹת לְהִנְהִיג הָעוֹלָם הַזֶּה כְּפִי דְרָבוּ
וּכְמוֹ שְׂצַרִיד לֹו.

בְּכֹלֶם הַשְּׂבִיעִי עֲדִיף, חוּץ מִן הַשְּׂמִינִי שְׂמִנְהִיג
 אֶת כֹּלָם וְעוֹמֵד עַל כֹּלָם. כְּתוּב סְלוֹ
 לָרֵכֵב בְּעֲרָבוֹת. מִי רוֹכֵב בְּעֲרָבוֹת, וּמִי הֵן
 הָעֲרָבוֹת? אֵלֶּה עֲרָבוֹת זֶה הַרְקִיעַ הַשְּׂבִיעִי, וְלָמָּה
 נִקְרָא עֲרָבוֹת? עַל שֶׁהוּא כָּלוּל מֵאֵשׁ וּמִים
 כְּאַחַד, וּמֵצֵד הַדְּרוֹם, וּמֵצֵד הַצָּפוֹן, וְהוּא מְעַרְב
 מִשְׁנֵי צַדִּים.

וְאִם תֹּאמַר, אִם כֹּה, שְׁתֵּי הָעֲרָבוֹת שְׂמִתְחַבְּרוֹת
 בְּלוּלָב, וְשְׂנִינוּ עֲרָבוֹת? זֶהוּ שְׂכָתוּב (תהלים
 סה) סְלוֹ לָרֵכֵב בְּעֲרָבוֹת. אִם כֹּה, מִי נוֹתֵן יָרֵכִים
 בַּגּוֹף, אִו גּוֹף בְּיָרֵכִים? שְׁחֵרֵי זֶה עוֹשֶׂה פִּרוֹת
 וְנִצָּנִים, וְזֶה לֹא עוֹשֶׂה פִּרוֹת וְנִצָּנִים.

אֵלֶּה וְדֹאֵי שֶׁחֶפֶל הוּא סוּד שֶׁל עֲרָבוֹת שְׂבִלוּלָב.
 אוֹתָם עֲרָבוֹת שְׂבִלוּלָב, אֶחָד אֵשׁ וְאֶחָד
 מִים. בְּסוּד הַזֶּה שֶׁל כֹּלָם, וְהוּא שְׂבִיעִי, הוּא אֵשׁ
 וּמִים כְּלוּלִים כְּאַחַד בְּסוּד אֶחָד, וּמִשּׁוֹם שֶׁעֲרָבוֹת
 הוּא סוּד הַכֹּלֵל שֶׁל כָּל שֵׁשֶׁת הָאֶתְרוּגִים, הוּא
 סוּד הַמְרַכְּבָה הָעֲלִיוֹנָה, וְהַקְּדוּשׁ כְּרוּף הוּא רוֹצֵה

בְּרָקִיעַ הַזֶּה יוֹתֵר מִכָּל הַרְקִיעִים, וְתִשׁוּקָתוֹ תָּמִיד
 לְתִקּוֹן אוֹתוֹ הַרְקִיעַ בְּיַפִּי עֲלִיּוֹן. וְעַל זֶה סָלוּ לְרַכֵּב
 בְּעָרְבוֹת, לְאוֹתוֹ שְׂרוּכֵב בְּעָרְבוֹת, וּמִיָּהוּ? אוֹתוֹ
 הַרְקִיעַ טָמִיד וְנִנּוּזוֹ שְׁעוֹמֵד עַל גַּב הַחַיּוֹת, שֶׁהוּא
 רוֹכֵב בְּעָרְבוֹת.

וְעֲלוּ לְפָנָיו. לֹא כְּתוֹב מִלְּפָנָיו, אֲלֵא לְפָנָיו,
 שְׁחֵרֵי אֵין מִי שְׂיִדַּע בּוֹ כְּלוּם. אֲבָל לְפָנָיו,
 מִי שֶׁנִּכְנָם אֲצֵל הַרְקִיעַ הַזֶּה, צָרִיךְ לְהִכְנָם
 בְּשִׂמְחָה וְלֹא בְּעֶצֶב כֻּלָּל, מִשּׁוּם שֶׁהַרְקִיעַ הַזֶּה
 גּוֹרֵם, שְׁשֵׁם לֹא שׂוֹרָה עֶצֶב וְרָגֵז כֻּלָּל, שְׁחֵרֵי שֵׁם
 הַכֹּל בְּשִׂמְחָה.

וְעַל זֶה, כִּתּוּב גְּדוֹל שְׁעוֹמֵד לְפָנָיו לֹא הָיָה נִכְנָם
 לְבֵית הַקֹּדֶשׁ - רַק בְּשִׂמְחָה וּלְהִרְאוֹת
 שְׂמִיחָה, שְׁחֵרֵי הַמָּקוֹם גּוֹרֵם. וְעַל זֶה כְּתוּב (תהלים
 ק) עֲבָדוּ אֶת ה' בְּשִׂמְחָה בְּאוֹ לְפָנָיו בְּרִנָּה. שְׁחֵרֵי
 צָרִיךְ שְׁלֵא לְהִרְאוֹת בּוֹ עֶצֶב.

וְאִם תֹּאמַר, אִם כֵּן, מִי שֶׁהוּא בְּצַעַר וְדַחֲקָה,
 שְׁלֵא יִכּוֹל לְשִׂמְחָה אֶת לְבוֹ, וּמִתּוֹךְ דְּחֻקוֹ

יש לו לְבַקֵּשׁ רַחֲמִים לְפָנַי הַמְּלֶךְ הָעֶלְיוֹן. אִם כֹּה,
 לֹא יִתְפַּלֵּל תְּפִלָּה כָּלֵל, וְלֹא יִכְנַס בְּעֶצֶב כָּלֵל,
 שְׂהֵרִי לֹא יִכּוֹל לְשַׁמַּח אֶת לְבוֹ וּלְהַכְנִים לְפָנָיו
 בְּשִׂמְחָה. מָה הַתְּקוּן שְׂיֵישׁ לְאָדָם הַזֶּה?

אֵלֶּא וְדַאי הֵרִי שְׂנִינֵנוּ, כָּל הַשְּׁעָרִים נִנְעָלוּ
 וְנִסְגְּרוּ, וְשְׁעָרֵי דְמַעוֹת לֹא נִסְגְּרוּ, וְאִין
 דְמַעָה אֵלֶּא מִתּוֹךְ צַעַר וְעֶצֶב, וְכָל אוֹתָם
 הַמְּמַנִּים עַל אוֹתָם הַשְּׁעָרִים, כֹּלָם מְשַׁבְּרִים
 חֲתִיבוֹת קָשׁוֹת וּמְנַעוּלִים וּמְכַנְיָסִים אוֹתָן דְמַעוֹת,
 וְאוֹתָהּ תְּפִלָּה נִכְנָסַת לְפָנַי הַמְּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ.

וְאִין לְאוֹתוֹ מְקוֹם יֵישׁ דְחַק מֵאוֹתוֹ עֶצֶב וְדַחַק
 שֶׁל אוֹתוֹ אָדָם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה סג) כָּל
 צָרָתָם לֹא (לו) צָר. תְּשׁוּקַת אוֹתוֹ הָעוֹלָם הָעֶלְיוֹן
 לְמְקוֹם הַזֶּה, בְּזָכַר שֶׁתְּשׁוּקָתוֹ תָּמִיד אֵל הַנִּקְבָּה.
 בְּשִׁנְכֵנִם הַמְּלֶךְ לְגַבִּירָה וּמוֹצֵא אוֹתָהּ בְּעֶצֶב, אִין
 כָּל מַה שֶּׁהִיא רוֹצֵה, נִמְסָר בְּיַדֶּיהָ, וְאוֹתוֹ אָדָם
 וְאוֹתָהּ תְּפִלָּה לֹא חוֹזֶרֶת רִיקָם, וְתַקְדוּשׁ בְּרוּךְ

הוא חם (דף קסה ע"ב) עליו. אשרי חלקו של אותו אדם
ששופך דמעות לפני הקדוש ברוך הוא בתפלתו.

כמו זה בשבת, מי שיושב בתענית בשבת,
מתוך צער מראה עצב, ובשבת שולט
אותו רקיע עליון, אותו שנראה בשמחה, שהוא
שמחה ומשמח לכל. אותו שיושב בעצב, משום
שהוא שולט, מוציא את אותו האדם מאותו
הענין שנגזר עליו, ויהי נאמר סלו - הנו כבוד
ורוממות לאותו שרוכב בערבות, שהוא שמחה
ומשמח לכל, הרקיע שעל גבי החיות פי"ה שמו
נדאי, שהרי באותו מקום השם הזה נכלל. ועליו
לפניו - משום שלא צריך להראות לפניו עצב,
כמו שנתבאר.

רבי אלעזר אומר, פסוק זה כך צריך לומר: סלו
לרכב על ערבות. מה זה בערבות? ביה
שמו, ביה הוא היה צריך להיות! מה זה שמו?
אלא פסוק זה על נסתר כל הנסתרים, עתיק כל
העתיקים נאמר, אותו שלא התנלה ולא נודע

כָּלֵל שֶׁהוּא רוֹכֵב בְּעֶרְבוֹת. וְאִם תֵּאמַר שֶׁהוּא כָּא
וְרוֹכֵב בּוֹ, אִם כִּי, אַף עַל גַּב שֶׁהוּא נִסְתָּר,
בְּמָקוֹם הַזֶּה עוֹמֵד לְהַתְגַּלוֹת.

אֵלֶּא סֵלֵו לְרוֹכֵב בְּעֶרְבוֹת, זֶהוּ עֵתִיק שֶׁל כָּל
הַעֲתִיקִים, נִסְתָּר כָּל הַנִּסְתָּרִים, שֶׁלֹּא
יְדוּעַ. וּבְמָה הוּא רוֹכֵב? בְּעֶרְבוֹת, בְּי"ה, שֶׁהוּא
סוֹד בְּדַמּוֹן שֶׁיֵּצֵא לְפָנָיו (מִפְּנֵי), וְזֶהוּ שְׁמוֹ. מֵאוֹתוֹ
נִסְתָּר שֶׁלֹּא יְדוּעַ שְׁמוֹ הוּא י"ה. לֹא שֶׁהוּא הוּא,
אֵלֶּא הוּא הוּא, בְּשִׁבִיל שְׂאוֹתָהּ פְּרֻכָּת שֶׁנִּפְרָסָה
וַיֵּצֵא מִלְּפָנָיו. אֲבָל הַפְּרֻכָּת הַזֶּה הִיא שְׁמוֹ, וְזֶהוּ
מְרַכְּבָתוֹ, וְלֹא נוֹדַע כָּלֵל.

וְזֶהוּ שְׁמוֹ הַגָּדוֹל, מִשּׁוֹם שֶׁיֵּשׁ שְׁמוֹ שְׂאִינּוֹ כָּל
כִּי גָדוֹל כְּמוֹ זֶה אַף עַל גַּב שֶׁיֵּשׁ בּוֹ
תּוֹסֶפֶת אוֹתִיּוֹת. זֶהוּ הַשֵּׁם הַגָּדוֹל, וְלִכְן בִּשְׁם הַזֶּה
אֲנִי מוֹצִיאִם אָמֵן, שֶׁהוּא מִפְּנֵי. בְּזֶה הוֹלֵךְ אָמֵן
בְּכָל הַזְּמַן, וּבְשֵׁם אַחֵר לֹא כִּי.

אָמֵן יְהִי שְׁמִיהַ רַבָּא מְבָרַךְ, שֶׁפִּאֲשַׁר הַשֵּׁם הַזֶּה
מִתְתַּקֵּן - הַכֹּל בְּשִׁלְמוֹת, וְכֹל הָעוֹלָמוֹת

שְׂמֵחִים בְּשִׂמְחָה. בַּשֵּׁם הַזֶּה כְּלוּלִים עֲלִיּוֹנִים
וְתַחְתּוֹנִים. בַּשֵּׁם הַזֶּה כְּלוּלִים שֵׁשׁ מֵאוֹת וּשְׁלֹשׁ
עֶשְׂרֵה מְצוּוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה שֶׁהֵן הַכֹּלֵל שֶׁל כָּל
הַסּוּדוֹת הָעֲלִיּוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים. הַכֹּלֵל שֶׁל עוֹלָם
הַזֶּכֶר לְמַעֲלָה, וְהַכֹּלֵל שֶׁל עוֹלָם הַנְּקִבָּה לְמַטָּה.

וְכָל הַמְצוּוֹת בְּלִן פְּרָקִים וְאִיבָרִים, לְהִרְאוֹת בְּהֵן
אֵת סוּד הָאִמוּנָה. מִי שֶׁלֹּא יִשְׁנִיחַ וְלֹא
יִתְבּוֹנֵן בַּסּוּדוֹת שֶׁל מְצוּוֹת הַתּוֹרָה, לֹא יֵדַע וְלֹא
יִתְבּוֹנֵן אִיךָ מְתַקְנִים הָאִיבָרִים בְּסוּד עֲלִיּוֹן. כָּל
אִיבָרֵי הַגּוּף מְתַקְנִים עַל הַסּוּד שֶׁל מְצוּוֹת
הַתּוֹרָה, וְאֵף עַל גַּב שֵׁשׁ אִיבָרִים שֶׁהֵם גְּדוּלִים
וְעֲלִיּוֹנִים, כְּלָם קַטְנִים וְגְדוּלִים, אִם נִטָּל מֵהֵם
אֶחָד, אֲפֹלוּ הַקֶּטָן בְּיֹתֵר שֶׁל הָאָדָם, הוּא נִקְרָא
בְּעַל מוּם. כָּל שֶׁבֶן וְכָל שֶׁבֶן אוֹתוֹ שְׁפוּגִם אֲפֹלוּ
מְצוּהָ אַחַת מֵאוֹתֵן מְצוּוֹת הַתּוֹרָה, שֶׁשְׁמֵטִיל מוּם
בְּמָקוֹם שֶׁלֹּא צָרִיךְ.

בֹּא וּרְאֵה מַה כְּתוּב, (בראשית ב) וַיִּקַּח ה' אֱלֹהִים
אֵת הָאָדָם וַיִּנְחֵהוּ בִּגְן עֵדֶן לְעִבְדָּהּ וּלְשִׁמְרָהּ.

וְשָׁנִינוּ, לְעִבְדָּהּ וּלְשִׁמְרָהּ - אֵלּוּ קַרְבָּנוֹת, וְהִכַּל
 אֶחָד. אֲבָל הַסּוּד הַזֶּה שֶׁל מִצְוֹת הַתּוֹרָה, לְעִבְדָּהּ
 - אֵלּוּ רַמ"ח אֵיבָרִים עֲלִיוֹנִים. וּלְשִׁמְרָהּ - אֵלּוּ
 שְׁלֹשׁ מֵאוֹת וְשָׁשִׁים וְחַמְשָׁה אֵיבָרִים תַּחְתּוֹנִים.
 אֵלֶּה הָעֲלִיוֹנִים שֶׁל זְכוֹר, וְאֵלֶּה הַתַּחְתּוֹנִים שֶׁל
 שְׂמֹרָה, וְהִכַּל אֶחָד.

אֲשֶׁרֵי מִי שְׁזוּכָה לְהַשְׁלִים אוֹתָם. מִצְוֹת הַתּוֹרָה
 גּוֹרְמוֹת לְאָדָם לְהַשְׁלִים רוּחוֹ וּנְשָׁמָתוֹ
 בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא. הַתּוֹרָה מְזַכָּה אֶת
 הָאָדָם לְרֵשֶׁת שְׁנֵי עוֹלָמוֹת, עוֹלָם הַזֶּה וְעוֹלָם
 הַבָּא. כָּל מִי שֶׁמְשַׁתְּדֵל בַּתּוֹרָה, מְשַׁתְּדֵל בַּחַיִּים.
 חַיִּים בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְחַיִּים בְּעוֹלָם הַבָּא. נִצּוֹל מִכָּל
 הַעֲנָשִׁים הָרָעִים שֶׁלֹּא יְכוּלִים לְשַׁלֵּט עָלָיו. אִם
 בְּהַשְׁתְּדָלוֹת כֵּן, כָּל שֶׁכֵּן מִי שֶׁעוֹשֶׂה מַעֲשֵׂה.

רַבִּי חֲנִיָּא וְרַבִּי אֲבָא הֵיוּ שְׂרוּיִים בְּבֵית
 מְאָרְחֵיהֶם, וְקָמוּ בַּחֲצוֹת הַלַּיְלָה

(דף קסו ע"א)

לְהַשְׁתְּדֵל בַּתּוֹרָה. בֵּת הַמְּאָרֶת קָמָה וְהַאֲיָרָה לָהֶם
 נָר, וְאַחַר כֵּן עָמְדָה אַחֲרֵיהֶם לְשִׁמְעַת דְּבָרֵי תּוֹרָה.

פְּתַח רַבִּי יוֹסִי וְאָמַר, (משלי ו) כִּי גַר מִצָּוָה וְתוֹרָה
 אֹר וְדָרָךְ חַיִּים תּוֹכְחוֹת מוֹסֵר. כִּי גַר
 מִצָּוָה - כָּל מִי שֶׁמְשַׁתְּדֵל בְּעוֹלָם הָיָה בְּאוֹתָן
 מִצְוֹת הַתּוֹרָה, מִסְתַּדֵּר לְפָנָיו בְּכָל מִצְוָה וּמִצְוָה
 גַּר אֶחָד לְהָאִיר לוֹ בְּאוֹתוֹ הָעוֹלָם. וְתוֹרָה אֹר -
 מִי שֶׁמְתַעַסֵּק בַּתּוֹרָה, זוֹכֵה לְאוֹתוֹ אֹר עֲלִיּוֹן
 שְׁנֵדֶלֶק מִמֶּנּוּ הַיָּר, שְׁתֵּרִי גַר בְּלִי אֹר אֵינּוּ כְּלוּם.
 אֹר בְּלִי גַר אֵף כֶּךָ לֹא יִכּוֹל לְהָאִיר. נִמְצָא
 שְׂכָלָם צָרִיכִים זֶה אֶת זֶה. צָרִיךְ מַעֲשֶׂה לְתַקֵּן
 הַיָּר, וְצָרִיךְ לְלַמֵּד תּוֹרָה לְהָאִיר הַיָּר. אֲשֶׁרִי מִי
 שֶׁמְתַעַסֵּק בָּהּ בְּאֹר וּבִינָר.

וְדָרָךְ חַיִּים תּוֹכְחוֹת מוֹסֵר - דָּרָךְ חַיִּים לְהַכְנִים
 בָּהּ לְעוֹלָם הַבָּא, אוֹתָן תּוֹכְחוֹת שֶׁמְקַבֵּל
 אָדָם לְהַסִּיר אֶת עֲצָמוֹ מִדְּרָךְ רָעָה וּלְלַבֵּת בְּדָרָךְ
 מוֹכָה. עוֹד וְדָרָךְ חַיִּים - אוֹתָם תּוֹכְחוֹת מוֹסֵר,
 שֶׁמְבִיא תְקוּדָשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל הָאָדָם לְמַתְהוֹ
 מִחַטָּאוֹ בְּאוֹתָן תּוֹכְחוֹת. אֲשֶׁרִי מִי שֶׁמְקַבֵּל אוֹתָן
 בְּרִצּוֹן הַלֵּב.

דָּבָר אַחֵר כִּי נֵר מְצוּהָ - (תקון הנר) זֶה נֵר הַמְּנוּרָה
 שֶׁל דָּוִד, שֶׁהוּא נֵר מְצוּהָ תוֹרָה שֶׁפָּעַל פֶּה,
 שֶׁצָּרִיכָה לְהִתְתַּקֵּן תָּמִיד, וְאֵינָה מְאִירָה אֶלָּא
 מִתּוֹךְ תוֹרָה שֶׁבְכָתָב, שְׁחֵרֵי אֵינן לַתּוֹרָה שֶׁפָּעַל
 פֶּה אִזּוֹר אֶלָּא מִתּוֹךְ תוֹרָה שֶׁבְכָתָב, שֶׁהִיא הָאִזּוֹר
 לְהָאִיר.

הַסֵּתֶיבֵל לְאַחֲרָיו וְרָאָה אֶת בֵּית הַמְּאָרֵחַ עוֹמֶדֶת
 מֵאַחֲרֵיהֶם. אָמַר, כִּי נֵר מְצוּהָ, מַה זֶה
 נֵר? זֶה הֵנָּה שֶׁהִיא מְצוּהָ שְׁנָשִׁים זוֹכוֹת פֶּה, וְהִיא
 נֵר שֶׁפֶת. שְׂאֵף עַל גַּב שְׁנָשִׁים לֹא זוֹכוֹת בַּתּוֹרָה,
 חֵרֵי הַגְּבָרִים זוֹכִים בַּתּוֹרָה וּמְאִירִים אֶת הֵנָּה תּוֹה
 שְׁתֵּנָשִׁים מִתְקַנּוֹת בַּמְצוּהָ הַזֹּאת. הַנְּשִׁים בַּתְּקוּן שֶׁל
 הֵנָּה תּוֹה - וְהַגְּבָרִים בַּתּוֹרָה לְהָאִיר לְנֵר תּוֹה,
 תְּקוּן הַמְצוּהָ שְׁתֵּנָשִׁים הַתְּחִיבוּ בָהֶם.

שֶׁמְעָה אוֹתָהּ אִשָּׁה וּבְכָתָהּ. בֵּין כֶּךָ קָם אָבִי
 הָאִשָּׁה שֶׁהָיָה שֵׁם וְנִכְנָם בֵּינֵיהֶם, וְרָאָה
 אֶת בֵּיתוֹ עוֹמֶדֶת מֵאַחֲרֵיהֶם וּבוֹכָה. שָׁאַל אוֹתָהּ
 אָבִיָּהּ, וְהִיא סָחָה לוֹ (כִּי אָבִי) אֶת הַמַּעֲשֵׂה. הַתְּחִיל

אָבִי הָאֵשֶׁה אַף הוּא לְבָבוֹת. אָמַר לוֹ רַבֵּי יוֹסִי,
 אוּלַי חֲתַנְךָ בַּעֲלָהּ שָׁל בְּתָרְךָ לֹא זָכָה בַּתּוֹרָה?
 אָמַר לוֹ, וַדַּאי כָּךְ זָה, וְעַל זֶה וַדַּאי אָנוּ בּוֹכִים
 אֲנִי וּבְתֵי תַמִּיד.

וּבְשִׁבִיל שְׂרָאִיתִי אוֹתוֹ יוֹם אֶחָד שְׁמַדְלָג
 מִהַעֲלִיָּה הַזֶּה לְשִׁמְעַ קַדִּישׁ עִם הַצְּבוֹר,
 עָלָה בְרָצוֹנִי לָתֵת לוֹ אֶת בְּתִי, וְתַכְּף שְׁתַּצְבוֹר
 יֵצֵא מִבֵּית הַכְּנֶסֶת נְתַתִּי לוֹ אֶת בְּתִי. שְׂאִמְרַתִּי,
 שְׁבַדְלוֹג הָיָה שָׂבֵא לְשִׁמְעַ קַדִּישׁ, הוּא יִהְיֶה אָדָם
 גְּדוֹל בַּתּוֹרָה, וְאֵף עַל גַּב שְׁהוּא תִינוֹק וְלֹא
 הַפְרַתִּי אוֹתוֹ מִקְדָּם לָכֵן. וְעַכְשָׁו אֶפְלוֹ בְרַכַּת
 הַמְּזוֹן אֵינוֹ יוֹדֵעַ, וְלֹא יִכְלָתִי לְלַמֵּד עִמּוֹ בֵּין
 הַחֲבֵרִים שְׂיִלְמַד קְרִיאַת שְׁמַע אוֹ בְרַכַּת הַמְּזוֹן.

אָמַר לוֹ, הַעֲבִירֵנוּ בְּאַחַר, אוֹ אוּלַי יוֹלִיד בֵּין
 שְׂיִהְיֶה אִישׁ גְּדוֹל. בִּינְתָיִם הוּא קָם וְדַלָּג
 עֲלֵיהֶם וַיֵּשֶׁב לְפָנֵיהֶם. הִסְתַּכַּל בּוֹ רַבֵּי יוֹסִי, אָמַר,
 וַדַּאי אֲנִי רוֹאֶה בְּיָלָד הָיָה שְׂאוֹר הַתּוֹרָה יֵצֵא

מִמֶּנּוּ לְעוֹלָם, אִי בֶן שְׂיָקוּם מִמֶּנּוּ. צָחַק אוֹתוֹ יֶלֶד
וְאָמַר, רַבּוֹתַי, אֵמַר לְפָנֶיכֶם דָּבָר אַחֵר.

פָּתַח וְאָמַר, (איוב לב) צָעִיר אֲנִי לְיָמִים וְאַתֶּם
יְשִׁישִׁים, עַל כֵּן זָחַלְתִּי וְאִירָא מַחֲוֹת דְּעֵי
אַתְכֶם. בְּפָסוּק זֶה הֵעִירוּ עֲמוּדֵי עוֹלָם, אֲבָל
אֵלֵיהוּא שְׂפָתוֹב בּוֹ מִמְשַׁפַּחַת רָם, הֵעִירוּ, שְׁהָרִי
מִזְרַע אֲבָרָהֶם הוּא בָּא, וַיִּפֶּה. אֲבָל אֵלֵיהוּא הָיָה
כֵּהֵן, וּמִזְרַעוֹ שָׁל יְחֻזְקָאֵל הַנְּבִיא הָיָה. כָּתוּב כָּאֵן
בֶּן בִּרְכָאֵל הַבּוּזִי, וְכָתוּב שָׁם (יְחֻזְקָאֵל א) יְחֻזְקָאֵל בֶּן
בּוּזִי הַכֵּהֵן.

וְאִם הֵאמַר, מִשּׁוֹם שְׂפָתוֹב בּוּזִי, בּוּז מְשַׁפַּחֹת
הָיָה - לֹא כִּדָּ! חֲזֹר וְאָמַר מִמְשַׁפַּחַת רָם,
עֲלִיּוֹן עַל הַכּל. לָמָּה נִקְרָא בּוּזִי? עַל שְׂמִכּוּתָהּ
עֲצָמוֹ לְמִי ^(דף קסו ע"ב) שְׁנִדּוּל מִמֶּנּוּ, וְלִכֵּן עָלָה בְּשֵׁם
עֲלִיּוֹן. בּוּזִי - זֶה שְׁנִקְרָא אָדָם שָׁלֵם בְּכָל מָה שְׁלֹא
נִקְרָא כִּדָּ אָדָם אַחֵר. זֶהוּ שְׂפָתוֹב וְאַתָּה בֶּן אָדָם,
וְעַל שְׁעָלָה בְּשֵׁם הָיָה נִקְרָא רָם, עֲלִיּוֹן עַל הַכּל.

וְעַל זֶה אָמַר צָעִיר אֲנִי לַיָּמִים. לַיָּמִים, מֵיָמִים
 הָיָה צָרִיךְ לְהִיּוֹת! מַה זֶה לַיָּמִים? אֵלֶּי
 אָמַר, צָעִיר אֲנִי וְהִקְטַנְתִּי עֲצָמֵי לַיָּמִים, לְנַפְי
 אָדָם שָׁיֵשׁ לוֹ יָמִים רַבִּים. מָה הַטַּעַם? מִשּׁוּם
 שְׁאִמְרָתִי שְׂיָמִים יִדְבְּרוּ, וְעַל זֶה אֲנִי צָעִיר
 וְהִקְטַנְתִּי אֶת עֲצָמֵי אֵל יָמִים. וְאַתֶּם יְשִׁישִׁים,
 רְאוּתִי אֶתְכֶם יְשִׁישִׁים עַל בֶּן זַחְלָתִי וְאִירָא.
 וְאִירָא מִחֻזַּת דְּעֵי אֶתְכֶם. אַף אֲנִי אִמְרָתִי יָמִים
 יִדְבְּרוּ וְרַב שָׁנִים יִדְעוּ חֻכְמָה, וְדַאי. אֲכַן רוּחַ
 הַיָּא בְּאֲנוּשׁ וְנִשְׁמַת שְׂדֵי תְבִינִים. וְלָכֵן מִשּׁוּם
 שְׂאֲנִי יֵלֵךְ, שְׁמָתִי בְּרַצוֹנִי שְׁלֵא לְדַבֵּר עַד שְׁנֵי
 חֻדְשִׁים, וְעַד חֵיוֹם תְּזַהֵה הֵם נִשְׁלָמוּ. וְעַכְשָׁיו שְׁאַתֶּם
 כָּאֵן, יֵשׁ לְפִתּוּחַ בְּתוֹרָה לְפִנְיֵכֶם.

פְּתַח וְאָמַר, (משלי ו) כִּי גַר מִצְוָה וְתוֹרָה אֹר
 וְדָרָךְ חַיִּים תּוֹכְחוֹת מוֹסֵר. כִּי גַר מִצְוָה
 - זוֹהִי מִשְׁנָה, כְּמוֹ שְׁנֵאָמַר (שמות כד) וְהַתּוֹרָה
 וְהַמִּצְוָה. וְהַתּוֹרָה - זוֹ תּוֹרָה שְׁבִכְתָּב. וְהַמִּצְוָה -
 זוֹ מִשְׁנָה, שְׁהִיא גַר שְׁעוֹמֵד לְהַדְלִקָה.

נֵר, לָמָּה נִקְרָא נֵר? אֵלֶּא כְּשֶׁמִּקְבֵּל מִבֵּין שְׁתֵּי
 זְרוּעוֹת, רמ"ח אֵיבָרִים עֲלִיּוֹנִים, הִיא
 פּוֹתַחַת אֲלֵיהֶם שְׁתֵּי זְרוּעוֹת שְׁלֵחָה, וְאִזּוּ נִכְלָלוֹת
 שְׁתֵּי הַזְרוּעוֹת הַלָּלוּ בָּהֶם וְנִקְרָאִים נֵר. וְתוֹרָה
 אֹר, שְׁמַאִיר לְאוֹתוֹ נֵר וְנִדְלָקֶת מִמֶּנּוּ מֵצֵד הָאֹר
 תְּרַאשׁוֹן שְׁחֵמָה יָמִין, שְׁחֵרֵי הַתּוֹרָה נִתְּנָה מֵאוֹתוֹ
 צֵד הַיָּמִין שֶׁל הָאֹר תְּרַאשׁוֹן, שְׁכַתּוֹב (דברים לג)
 מִיָּמִינוֹ אֵשׁ דָּת לָמוֹ, שְׁנִתְּנָה מֵצֵד הַיָּמִין, וְאִף עַל
 גַּב שְׁנִכְלָל בָּהּ שְׁמַאֵל, שְׁחֵרֵי אִזּוּ הִיא שְׁלֵמוֹת
 הַכֹּל.

הָאֹר הַזֶּה נִכְלָל בְּמַאֲתָיִם וְשִׁבְעָה עוֹלָמוֹת
 שְׁגֻנוּזִים בְּצֵד שֶׁל אוֹתוֹ הָאֹר וּמִתְפַּשֵּׁט
 בְּכָלֶם. תַּחַת הַכַּפֵּא הַטָּמִיר הָעֲלִיּוֹן שׁוֹרִים אוֹתָם
 עוֹלָמוֹת מֵצֵד אוֹתוֹ הַיָּמִין. שְׁלֵשׁ מֵאוֹת וְעֶשְׂרֵה
 הֵם. מַאֲתָיִם וְשִׁבְעָה הֵם בְּצֵד הַיָּמִין, וּמֵאָה
 וְשְׁלֹשָׁה הֵם בְּצֵד הַשְּׁמַאֵל. וְהֵם שְׁלֹשׁ מֵאוֹת
 וְעֶשְׂרֵה. וְאֵלוֹ הֵם שְׁמַתְקֹן תְּקוּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 תְּמִיד לְצַדִּיקִים. וּמֵאֵלָּה מִתְפַּשְׁטִים בְּמָה וּבְמָה
 אוֹצְרוֹת הַחֲמֻדָּה, וּבְכָלֶם גְּנוּזִים כִּדִּי לְהַתְעַדֵּן מֵהֶם

הצדיקים בעולם הבא, ועל אלה פתוב (משלי ח)
 להנהיל אהבי יש ואצרתיהם אמלא, ועל אלה
 פתוב (ישעיה סד) עין לא ראתה אלהים זולתך וגו'.

י"ש - אלה שלש מאות ועשרה עולמות שגנוזים
 תחת העולם הבא, (ועל) אותם מאתים
 ושבעה שהם מצד הימין נקראים אור ראשון,
 משום שאפלו אור השמאל נקרא אור. אבל
 האור הראשון עתיד לעשות תולדות לעולם
 הבא. ואם תאמר, לעולם הבא ולא יותר? אלא
 אפלו בכל יום ויום שאם האור הזה לא היה,
 העולם לא יוכל להתקיים, שפתוב (תהלים פט)
 אמרתי עולם חסד יבנה.

האור הזה זרע אותו הקדוש ברוך הוא בגן
 עדנו, ועשה אותו שורות שורות על ידי
 הצדיק הזה, שהוא הנגן של הגן, ונטל את האור
 הזה וזרע אותו זרע אמת, ועשה אותו שורות
 שורות בגן, והוליד והצמיח ועשה פרות, ומהם
 גוזז העולם. זהו שפתוב אור זרע לצדיק וגו'.

וְכַתּוּב, (ישעיה סא) וּכְנָנָה זְרוּעֶיהָ תִצְמִיחַ. מִי הֵם
 זְרוּעֶיהָ? אֵלֶּה הֵם הַזְּרָעִים שֶׁל הָאוֹר
 הַרְאֵשׁוֹן שֶׁהוּא תְּמִיד זְרוּעַ, וְעֲכָשׁוֹ מוֹלִיד וְעוֹשֶׂה
 פְּרוֹת, וְעֲכָשׁוֹ הוּא זְרוּעַ. כְּרֵאשׁוֹנָה, כְּמָרָם
 שְׂיֵאכֵל הָעוֹלָם אֶת הַפְּרֵי הַזֶּה, הוֹלִיד הַזְּרוּעַ הַזֶּה
 וְנוֹתֵן פְּרֵי וְלֹא שׂוֹכֵךְ. וְלִכֵּן כָּל הָעוֹלָמוֹת נִזְוְנוּ
 בְּסִפּוּקוֹ שֶׁל אוֹתוֹ הַנִּנָּן שֶׁנִּקְרָא צַדִּיק, שְׂאִינּוּ
 שׂוֹכֵךְ וְלֹא פוֹסֵק לְעוֹלָמִים.

כְּרֵט לְזִמְן שִׁישְׂרָאֵל בְּנִלּוֹת. וְאִם תֹּאמַר, בְּזִמְן
 הַנִּלּוֹת כְּתוּב, (איוב יד) אֲזָלוּ מֵיָם מִנֵּי יָם
 וְנִהַר יִיחַרֵב וַיִּבֶשׁ, וְאִיךָ עֲשֶׂה תוֹלְדוֹת? אֵלֶּה
 כְּתוּב זְרָע, וְהוּא תְּמִיד זְרוּעַ, וּמִיּוֹם שֶׁנִּפְסַק אוֹתוֹ
 נִהַר לֹא נִכְנַם (דף קסו ע"א) לָנֶן (כִּנָּן) אוֹתוֹ הַנִּנָּן. וְאוֹתוֹ
 אוֹר שֶׁהוּא תְּמִיד זְרוּעַ, עוֹשֶׂה פְּרוֹת, וּמִמֶּנּוּ
 וּמֵעֲצָמוֹ נִזְרָע כְּכֵרֵאשׁוֹנָה וְלֹא שׂוֹכֵךְ תְּמִיד, כְּמוֹ
 כִּן שֶׁעוֹשֶׂה תוֹלְדוֹת, וּמֵאוֹתוֹ הַזְּרוּעַ נוֹפֵל כּוֹ
 בְּמִקוּמוֹ, וּמֵעֲצָמוֹ עוֹשֶׂה תוֹלְדוֹת כְּכֵרֵאשׁוֹנָה. וְאִם
 תֹּאמַר שְׂאוֹתָם תוֹלְדוֹת וּפְרוֹת הֵיוּ כְּמוֹ שֶׁהָיָה

בזמן שהגנן שם - לא כף, אבל לא נמנע תזרוע
היה לעולמים.

כמו זה ותורה אור. התורה שנתנה מצד אותו
האור הראשון, כך נזרע תמיד בעולם
ועושה תולדות ופרות ולא שובך לעולמים,
ומאותו הפרי שלו נזון העולם.

ודרך חיים תוכחות מוסר. שני דרכים הם, אחד
דרך חיים, ואחד בהפך ממנו. מהו
הסימן של דרך חיים? תוכחות מוסר. שפאשר
רצה הקדוש ברוך הוא לשמר את דרך החיים
הזו, הוא שם עליו אותו המלקה ועושה תוכחות
מוסר לבני אדם, ומיהו? זה שפכתוב (בראשית ג) ואת
להט תחרב המתהפכת לשמר את דרך החיים.
ולכן דרך חיים היא תוכחות מוסר. ומי שיש בו
תוכחות, וראי שמעירים אותו ללקת באותה
דרך חיים ששם מתחיל תוכחות מוסר.

תפסוק הנה אין ראשו סופו, ואין סופו ראשו,
אלא הכל הוא סוד האמונה של

הַפְּסוּק הַזֶּה. כִּי נִרְמָזוּ - זֶה סוּד שֶׁל שְׁמוֹר.
וְתוֹרָה אֲוֵר - זֶה סוּד שֶׁל זְכוּר. וְדָרְךְ חַיִּים
תּוֹכְחוֹת מוֹסֵר - אֵלֶּה גִּזְרוֹת וְעֲנָשִׁים שֶׁל הַתּוֹרָה,
וְהַכֹּל סוּד הָאֱמוּנָה. וְצָרִיךְ זֶה אֶת זֶה, וְלִהְיוֹת
סוּד שֶׁל הַכֹּל כְּרֵאוּי.

וְעַל הַסּוּד הַזֶּה שֶׁל הָאֲוֵר הַזֶּה שְׁדוּלְק וּמֵאִיר
לְנֵר הַזֶּה, כְּתוּב בּוֹ בְּאַחֲרָן (במדבר ה)
בְּהִעָלְתָּךְ אֶת הַנִּזְרֹת, מִשּׁוּם שֶׁהוּא כָּא מְצַד הָאֲוֵר
הַזֶּה. כָּאֲוֵר הַזֶּה כְּתוּב (בראשית א) יְהִי אֲוֵר וַיְהִי אֲוֵר.
כִּיּוֹן שֶׁאָמַר יְהִי אֲוֵר, לָמָּה כְּתוּב וַיְהִי אֲוֵר, שְׁחֵרִי
בְּוִיחֵי בֵּן מִסְפִּיק? אֵלֶּה יְהִי אֲוֵר - זֶה הָאֲוֵר
הִרְאֵשׁוֹן, שֶׁהוּא יָמִין, וְהוּא לְקֵץ הַיָּמִין. וַיְהִי אֲוֵר
- שְׁפִימִין יוֹצֵא שְׂמֵאל, וּמִסּוּד הַיָּמִין יוֹצֵא
שְׂמֵאל, וְעַל זֶה וַיְהִי אֲוֵר, זֶה שְׂמֵאל.

מִכָּאֵן שְׁוִיחֵי הִרְאֵשׁוֹן שֶׁל הַתּוֹרָה הִיָּה בְּצַד
הַשְּׂמֵאל, וְלָכֵן אֵינּוּ סִימָן בְּרָכָה. מָה
הַטַּעַם? מִשּׁוּם שֶׁכּוּ (שְׂמֵמִין) יֵצֵא אוֹתוֹ חֲשׂוֹךְ
שְׁחֵחֲשִׁיף אֶת פְּנֵי הָעוֹלָם. וְסִימָן זֶה כְּאֲשֶׁר

הַתְּנַלְתָּה הַסּוֹד שֶׁל עֲשׂוֹ וּמַעֲשֵׂהוּ, זֶה הָיָה בְּוִיחֵי
 הַזֶּה, שְׂפָתוֹב (שם כה) וַיְהִי עֲשׂוֹ אִישׁ יָדַע צִיד.
 הַתְּקִיִּים בְּוִיחֵי אִישׁ יָדַע צִיד, לְפָתוֹת אֶת בְּנֵי
 הָעוֹלָם שֶׁלֹּא יִלְכוּ בְּדַרְךְ יִשְׂרָאֵל.

וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאֹר כִּי טוֹב - זֶהוּ הָעֲמוּד
 שֶׁעוֹמֵד בְּאֲמִצֵּעַ, וְעוֹמֵד וְאוֹחֵז בְּצַד זֶה
 וּבְצַד זֶה. בְּשִׁהֲיִתָּה שְׁלֵמוֹת שֶׁל שְׁלֹשֶׁת הַצְּדָדִים,
 כְּתוֹב בּוֹ כִּי טוֹב, מִה שֶׁלֹּא הָיָה בְּאֲחֵרִים הַלְלוֹ,
 מִשּׁוֹם שֶׁלֹּא הָיָתָה שְׁלֵמוֹת עַד הָאֹר הַשְּׁלִישִׁי
 שֶׁהַשְּׁלִים אֶת כָּל הַצְּדָדִים, וְכִיּוֹן שֶׁבֵּא הַשְּׁלִישִׁי
 הַזֶּה, אִזּוֹ הַפְּרִיד מִחֻלְקַת שֶׁל יָמִין וּשְׂמָאל, שְׂפָתוֹב
 וַיִּבְדֵּל אֱלֹהִים בֵּין הָאֹר וּבֵין הַחֹשֶׁף.

וְעַל שֶׁהָיָה חֲמֵשׁ דְּרָגוֹת שֶׁנִּפְרְדוּ וְנִמְשְׁכוּ מִהָאֹר
 הַרְאֵנוּ שֶׁזֶה, כְּתוֹב חֲמֵשׁ פְּעָמִים אֹר,
 וְכֵלָם הָיוּ מִצַּד הַיָּמִין וְנִכְלְלוּ בּוֹ. וְכִשְׁנִכְלְלוּ בְּצַד
 שְׂמָאל, נִכְלְלוּ בְּסוֹד שֶׁל מִים שֶׁנּוֹטֵל בְּיָמִין (מִיָּמִין),
 וְלִבֵּן כְּתוֹב מִים חֲמֵשׁ פְּעָמִים. וְכִשְׁנִשְׁלְמוּ בְּסוֹד
 הָאֲמִצֵּעַ, כְּתוֹב רְקִיעַ חֲמֵשׁ פְּעָמִים, וְעַל זֶה

שְׁלֹשָׁה יָמִים: אֹר, מַיִם, רְקִיעַ. כְּנֶגֶד שְׁלֹשׁ הַדְּרָגוֹת
הַלָּלוּ, שֶׁכֵּלֵן חֲמִשׁ דְּרָגוֹת נִכְלְלוּ בָּהֶם, וְעַל זֶה
בְּכֻלָּם כָּתוּב חֲמִשׁ פְּעָמִים בְּכָל אֶחָד וְאֶחָד.

כָּאֵן סוּד הַסּוּדוֹת בְּאֵלוֹ הַשְּׁלֹשָׁה, הַצִּטִּיר וְנִחְקֵק
בְּחֻקוֹי הַסּוּד שֶׁל דְמוֹת הָאָדָם, שֶׁהוּא אֹר
בְּרֵאשׁוֹנָה, וְאַחַר כֵּן מַיִם. וְאַחַר כֵּן מִתְפַּשֵּׁט
בְּתוֹכָם רְקִיעַ, שֶׁהוּא חֻקוֹק שֶׁל חֻקִּיקַת דְמוֹת
הָאָדָם.

כְּמוֹ שֶׁחֻקוֹק צִיּוֹר שֶׁל דְמוֹת אָדָם בְּתוֹלְדוֹתוֹ,
שֶׁהֲרִי בְּתוֹלְדוֹת הָאָדָם בְּהִתְחַלָּה יָרַע,
שֶׁהוּא אֹר, שֶׁהֲרִי הָאֹר שֶׁל כָּל אֵיבָרֵי הַגּוּף הוּא
אוֹתוֹ יָרַע, וְלִכֵּן הוּא אֹר, וְאוֹתוֹ אֹר נִקְרָא יָרַע,
שֶׁכָּתוּב אֹר יָרַע, אוֹתוֹ יָרַע מִמַּשׁ. אַחַר כֵּן אוֹתוֹ
יָרַע, שֶׁהוּא אֹר, מִתְפַּשֵּׁט וְנִעְשָׂה מַיִם, (דף קסו ע"ב)
בְּלַחֲוֹת שֶׁלוֹ נִחְקֵק יוֹתֵר, וּמִתְפַּשֵּׁט הַתְּפִשְׁטוֹת
בְּתוֹךְ אוֹתָם הַמַּיִם הַתְּפִשְׁטוֹת הַגּוּף לְכָל
הַצְּדָדִים. כִּיּוֹן שֶׁמִּצִּטִּיר וְנִחְקֵק צִיּוֹר וְדְמוֹת הַגּוּף,
נִקְרָשָׁה אוֹתָהּ הַתְּפִשְׁטוֹת וְנִקְרָאת רְקִיעַ, וְזֶהוּ

רְקִיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם. וְאַחַר שְׁהַקְרִישׁ, כְּתוּב וַיִּקְרָא
 אֱלֹהִים לְרְקִיעַ שָׁמַיִם. שְׁהִירִי הַקְרִישָׁה אֹתָהּ
 הַלַּחֹת (שְׁהַשְׁפִּיעַ וְנִשְׁאַרְהָ אֹתָהּ הַפְּסֻלָּת) שֶׁל הַגּוֹף שְׁהִירָה
 בְּתוֹךְ אֹתָם הַמַּיִם.

בִּיּוֹן שְׁנִבְרַר הַגּוֹף וְהַתְּנַקָּה בְּנִקְיוֹן, אֹתָהּ לַחֹת
 שְׁשֻׁפְעָה וְנִשְׁאַרְתָּ, הִיתָה פְּסֻלָּת שְׁנַעֲשֵׂתָהּ
 תוֹךְ הַתְּוֹךְ, וְהֵם מַיִם תְּרַעִים תְּעַכּוּרִים, וּמֵהֶם
 נַעֲשֶׂה פְּסֻלָּת, מִקְטָרְג לְכָל הָעוֹלָם, זָכַר וְנִקְבָּה.
 אַחַר כֵּן כְּשִׁירְדוּ אֹתָם מַיִם עַכּוּרִים וְהַתְּהַתְּכוּ
 לְמַטָּה בְּצַד שְׁמַאֲל, יִצְאוּ (שְׁשֻׁפְעַ וְנִשְׁאַרְהָ, נַעֲשֶׂה פְּסֻלָּת מִקְטָרְג
 לְכָל הָעוֹלָם, זָכַר וְנִקְבָּה, וְהֵם הַמַּיִם תְּרַעִים תְּעַכּוּרִים. וְאַחַר כֵּן כְּפֶאֱשֶׁר יִרְדוּ
 אֹתָם מַיִם עַכּוּרִים וְהַתְּהַתְּכוּ לְמַטָּה בְּצַד שְׁמַאֲל וְיִצְאוּ) לְקַטְרְג לְכָל
 הָעוֹלָם. אֲשֶׁרִי מִי שְׁנַצֵּל מֵהֶם.

בִּיּוֹן שְׁיִוצֵא הַמְּקַטְרְג, כְּתוּב יְהִי מְאֹדַת חָסֵר ו',
 וְנִמְשָׁכָה אֶסְכָּרָה לְתִינּוּקוֹת, וְחָסֵר אֹר
 הַלְבָּנָה. אַחַר כֵּן, וְהָיוּ לְמְאֹרַת, בְּשֻׁלְמוֹת שֶׁל
 שְׁנֵיהֶם כְּאַחַד. בְּמִי? בְּאוֹתוֹ רְקִיעַ הַשָּׁמַיִם, שְׁהִירִי
 בְּשֻׁעוֹלָה וּמִתְּחַבְּרַת בְּאוֹתוֹ רְקִיעַ הַשָּׁמַיִם, אֲזִי

וְהָיוּ לְמֵאֹרֶת, אֹרֹת שְׁלֵמִים שְׁנִיָּהֶם כְּאַחַד שְׁלֹשׁ
כְּגֹמִים כָּלָל.

הַתְּחִיל לְצַחֵק הַיְלָד הַזֶּה וְשָׂמַח. אָמַר לָהֶם, זֶה
שְׂאֵמְרָתִי שְׁנִכְרַר כָּאֵן סוּד שֶׁל אָדָם
כְּאֹר שֶׁל אֹתוֹ (שְׁחֹא) הַזֶּרַע, וְאַחַר כֵּן נִעְשָׂה מִיָּם,
וּמִתּוֹךְ אֹתָם הַמַּיִם מִתְּפַשֵּׁט רְקִיעַ, דִּיּוֹקֵן שֶׁל
אָדָם, כְּמוֹ שְׁעוֹרְרָנוּ. מִיֵּלָא כְּשֶׁזֶה נִעְשָׂה בְּתוֹךְ
מְעֵי הָאֵשֶׁת, שְׁחֵרִי לֹא מְצַטִּיר הַזֶּרַע אֶלָּא בְּתוֹךְ
מְעֵי הַנְּקֵבָה לְהַתְּפַשֵּׁט בָּהּ דִּיּוֹקֵן שֶׁל אָדָם, וְכֵאֵן
אִם אֵלֶּה חֲמֵשׁ דְּרָגוֹת הֵם דִּיּוֹקֵן שֶׁל אָדָם, כְּאִיזָה
מְקוֹם מְצַטִּיר וּמִתְּפַשֵּׁט הַדִּיּוֹקֵן הַזֶּה בְּתוֹךְ הַמַּיִם
הַלְלוּ?

אִם תֵּאמַר בְּתוֹךְ הַנְּקֵבָה הֵם הָיוּ, זֶה הָעוֹלָם
הַכָּא - לֹא כֵּן! שְׁחֵרִי לֹא הַצַּטִּיר צִיּוֹר
וְדַמּוֹת עַד שְׁיֹצְאוֹת הָאוֹתִיּוֹת לְחוּץ, וְאַחַר כֵּן
נִגְלָמוּ. וְעוֹד, שְׁחֵרִי הָעוֹלָם הַכָּא הָיָה הָאֵמֶן,
שְׁכַתוֹב וַיֵּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אֹר וַיְהִי אֹר. וַיֵּאמֶר
אֱלֹהִים יְהִי רְקִיעַ. חֵרִי הָאֵמֶן הוּא תִּיהָ.

אם תאמר בנקבה שלמטה - לא כה, שתרי מרם
 היתה! וכשיצאה דמות אדם, נקבתו יצאה
 עמו. הרי לא הצטייר דיוקן של אדם בה. אם
 כה, באיזה מקום הצטייר ונתחקק הנדע הנה להיות
 חקיקתו של דמות אדם? אלא זה סוד עליון.
 אדם הראשון הצטייר ונתחקק בלי נקבה. האדם
 השני מבח ונדע של זה נתחקק והצטייר בתוך
 הנקבה.

אדם הראשון, חקיקה של ציור ודמות הגוף,
 לא היה בנקבה, ובלי ציור כלל היה.
 והצטייר ונתחקק למטה מהעולם הבא, בלי זכר
 ובלי נקבה, אותן אותיות נגלמו בתוך המדה,
 והצטייר ונתחקק בהן סוד של אדם. והאותיות
 בדרך ישרה בסדור שלהן, מסוד של האור
 הראשון, התחילו להתחקק ולהצטייר (אותיות), ונדע
 האור הנה בתוכו תוך המדה. כשהגיע לתוך
 המדה והפך למים בתוך מים, התפשט הרקיע
 בציור של אדם דמות פראוי.

לְאַחַר שֶׁתִּקְשָׁטָה הַנְּקֵבָה אֵלָיו וְחָזְרוּ לְהֵיוֹת
 פָּנִים בְּפָנִים, הִדְמוּת הַזֶּה שֶׁל אָדָם
 נִבְנְסָה בְּתִשׁוּקָה אֵצֶל הַנְּקֵבָה, וְשָׁם נִחְקַק
 וְהַצְטִיר כְּמוֹ הַצּוּרָה שְׁלוֹ, וְעָלָיו כָּתוּב (בראשית ה)
 וַיּוֹלֵד בְּדַמוֹתָיו כְּצִלְמוֹ וְגו'. זֶה הַצְטִיר בְּתוֹךְ
 הַנְּקֵבָה מֵה שֶׁלֹּא הָיָה אוֹתוֹ הִרְאֵשׁוֹן, שֶׁהַצְטִיר
 אוֹתוֹ רֵאשׁוֹן בְּתוֹכוֹ בְּמַדִּידָה בְּתוֹךְ הַמַּדָּה, כְּמוֹ
 שְׁנֵת־בְּאֵר.

כְּמוֹ זֶה לְמַטָּה. מֵה כָּתוּב לְמַטָּה? (שם ב) וְהָאָדָם
 יָדַע אֶת תְּוֹה אִשְׁתּוֹ וַתַּחַר וַתִּלְד אֶת בְּנִין.
 הַתְּחִילָה לְהוֹלִיד קוֹף בְּמַעֲיָהּ בְּכַח וְסִיוַע שֶׁל
 אָדָם, אַחַר שֶׁקִּבְּלָה וְהִמָּה מִהַקּוֹף תְּוֹה, וְלִבָּן לֹא
 כָּתוּב כָּאֵן וַיּוֹלֵד, אֲלֵא יָדַע וַתַּחַר וַתִּלְד, וַיִּצְאָה
 הַפְּסִלָת בְּתוֹךְ הַנְּקֵבָה.

וַתּוֹסֶף לָלֶדֶת אֶת אָחִיו אֶת הַכֵּל, וּבָזָה גַּם לֹא
 כָּתוּב וַיּוֹלֵד, וְאֵף עַל גַּב שֶׁמִּצַּד הַזִּכָּר
 הוּא הָיָה. אֲבָל הַמְקַטְרֵג תִּשְׁשׁ וְשָׁבַר אֶת כַּחוֹ,

שְׁהָרֵי בָּאוֹת קוֹף הַתְּחִילוֹ (דף קסח ע"א) הָאוֹתִיּוֹת
לְהוֹלִיד.

בֵּינָן שֶׁנִּבְרָה הַפְּסָלָת, הַתְּחִילוֹ הָאוֹתִיּוֹת לְהוֹלִיד
מִסּוּד הָאוֹת ש"ת תִּקּוֹן שֶׁל זָכַר וּנְקָבָה
בְּהַסְכָּמָה בְּאַחַד. וְאִזּוּ בְּתוֹב, וַיּוֹלֵד בְּדַמוֹתָיו
בְּצִלְמוֹ וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ שֵׁת, וְלֹא כְּתוֹב וַתִּקְרָא.
וַיִּקְרָא הוּא, וְלֹא הִיא. הוּא קָרָא שְׁמוֹ שֵׁת. תִּקּוֹן
זָכַר וּנְקָבָה בְּאַחַד שְׁהָיוּ בְּהַסְכָּמָה אַחַת.

עוֹד הַתְּנַלְגָּלוֹ הָאוֹתִיּוֹת, וַחֲזָרוּ לְהוֹלִיד אֶלְפֵי שֶׁל
אָדָם, וְהֵם אוֹתִיּוֹת בְּמָקוֹם שֶׁהוּא הַפְּסִיּוֹם שֶׁל
שְׁמוֹ, וּמִיָּהוּ? נ'. וְאַחַר כֵּן ו' וְלֹא ה', שְׁהָרֵי
הַתְּעַבְרָה (הוֹלִידָה) בְּהַבֵּל. וְלִכֵּן נִטַּל אוֹת אַחֶרֶת
אַחֲרָיו ו', סִיּוּם בְּרֵאשִׁית שֶׁל שֵׁת ש', וּנְקָרָא
אֲנוּשׁ.

אֲנוּשׁ, מַה בֵּין הַשֵּׁם הָיָה לַשֵּׁם שֶׁל אָדָם? אֶלֶּא
אֲנוּשׁ לֹא הָיָה בְּתַקְוָה, הוּא הָיָה בְּתַקְוָנָם
שֶׁל הָרֵאשׁוּנִים, (תהלים ח) מָה אֲנוּשׁ כִּי תוֹכְרֵנוּ.
וְכַתּוּב (איוב ז) מָה אֲנוּשׁ כִּי תִגְדַּלְנוּ וְנו', וַתִּפְקְדֵנוּ

לְבַקְרִים לְרִנְעִים תִּבְחָנְנֻהוּ. וְעַל זֶה כָּתוּב (ישעיה נג)
וְה' חִפֵּץ רִבְאוֹ הַחֲלִי, שְׁכַר הַגּוֹף וְכַח הַנְּפֶשׁ
הוֹרִישׁ שֵׁת לְאַנּוּשׁ יִרְשָׁה שְׁהִיתָה לוֹ לְקַבֵּל. וְאַף
הוּא הוֹרִישׁ לְבָנוֹ בְּךָ.

עוֹד הַתְּנַלְנְלוֹ הָאוֹתִיּוֹת לְתַקֵּן אֶת הָעֵקֶם, וְחִזְרוּ
לְהוֹלִיד אֶת בְּיָנֵהוּ, זֶה הַתְּקוּן שֶׁל בֵּינֵנוּ וְהַתְּתַקֵּן
תַּחְתָּיו, וְחִזְרוּ הָאוֹתִיּוֹת לְבִשָׁם אֶת הָעוֹלָמוֹת
מִהָעֵקֶמִימוֹת שְׁהִיתָה. מִהַלְלָאֵל, מ' סוֹף שֶׁל
אוֹתִיּוֹת אָדָם, ה' וְל' תְּקוּן שֶׁל הָאוֹתִיּוֹת שֶׁל הַכֵּל,
וּמִשׁוֹם שֶׁלֹּא הִרְשִׁיעַ כָּמוֹ בֵּינֵנוּ, לֹא הִתְחַלְּפוּ
הָאוֹתִיּוֹת מִשְׁמוֹ פָּרַט לְאַחַת, שְׁכַמְקוֹם ב' הִיתָה א'
לְהִיּוֹת תְּקוּן יוֹתֵר.

עַד כָּאן הַתְּבִשָׁם הָעוֹלָם וְהַתְּתַקֵּן הָעֵקֶם
מִהֲרֵאֲשִׁית שֶׁל אַנּוּשׁ, פָּרַט לְחֻטְאוֹ שֶׁל
אָדָם שֶׁלֹּא הַתְּבִשָׁם עַד שְׁעֵמָדוֹ יִשְׂרָאֵל בְּחֵר סִינִי.
אֲבָל הַתְּקוּן שֶׁל הָעֵקֶמִימוֹת שֶׁל בֵּינֵנוּ וְהַכֵּל הַתְּתַקֵּן
וְהַתְּבִשָׁם, אֲבָל הָעוֹלָם הָיָה בְּצַעַר וְעֲצָבוֹן עַד
שָׁבָא נָח, שְׁכַתּוּב (בראשית ה) זֶה יִנְחַמְנוּ מִמַּעֲשֵׂינוּ

וּמַעֲצָבוֹן יְדִינוּ מִן הָאֲדָמָה אֲשֶׁר אֵרְרָה ה'. וְחֶטְאֵי
 שָׁל אָדָם לֹא תִבְשָׁם עַד שְׁעָמְדוֹ יִשְׂרָאֵל עַל הַר
 סִינִי וְקָבְלוּ תוֹרָה, וּבְשִׁישְׂרָאֵל קָבְלוּ תוֹרָה, אֲזֵי
 הַיָּד וְהָאֹר הַתִּתְקֵנוּ בְּאַחַד.

וְעַכְשָׁיו רַבּוֹתַי, אֲנִי מִכְּבָל, וּבְנֵי שָׁל רַב סִפְרָא
 אֲנִי, וְלֹא זְכוּתִי לְהוֹדֵעַ לְאֲבִי, וְנִטְרַדְתִּי
 לְכָאֵן וּפְחַדְתִּי, שְׁחֵרֵי יוֹשְׁבֵי הָאָרֶץ הֵזֶוּ הֵם אֲרִיזוֹת
 בְּתוֹרָה, וְקָבְלְתִי עָלַי שְׁלֹא אֹמֵר דְּבָרֵי תוֹרָה לְפָנַי
 אִישׁ עַד שְׁנֵי חֲדָשִׁים, וְהַיּוֹם הַזֶּה הֵם נִשְׁלָמוּ.
 אֲשֶׁרֵי חֲלָקֵי שְׁנַפְנָשְׁנוּ פֶה. הַרִים רַבִּי יוֹסִי אֶת
 קוּלוֹ וּבָכָה, וְקָמוּ כֻלָּם וְנִשְׁקוּהוּ בְּרֹאשׁוֹ. אֹמֵר
 רַבִּי יוֹסִי, אֲשֶׁרֵי חֲלָקֵנוּ שְׁזַכֵּינוּ בְּדַרְךְ הֵזֶוּ לְשִׁמְעַ
 דְּבָרֵי עֵתִיק הַיָּמִים מִפִּיךָ, מַה שְׁלֹא זְכוּנוּ לְשִׁמְעַ
 עַד עַכְשָׁיו.

יָשְׁבוּ כֻלָּם. אֹמֵר לָהֶם, רַבּוֹתַי, מִשְׁרָאִיתִי אֶת
 הַצֶּעַר שָׁל חָמִי וּבִתּוֹ שְׁדַחּוּקִים וּמַצְטַעְרִים
 בְּנַפְשָׁם שְׁלֹא יִדְעֵתִי אֶת בְּרַכַּת הַמְּזוּזָן, אֹמְרַתִּי
 לָהֶם, שְׁעַד שְׁאֵדַע אֶת בְּרַכַּת הַמְּזוּזָן לֹא אֶתְחַבֵּר

עם אֲשֶׁתִּי כְּדָרְךָ כָּל הָעוֹלָם, וְאִם עַל גַּב שְׂיִכְלֹתִי
 לְשִׁמְשׁ בָּהּ בְּלִי חֲטָא, אֵינִי רוֹצֵה לְעֵבֶר עַל
 דְּעַתָּם, הוֹאִיל וְלֹא יִכְלֹתִי לֹאמֵר דְּבַר עַד שְׁנֵי
 חֳדָשִׁים. שְׂמַחוּ רַבֵּי תַּיִיא וְרַבֵּי יוֹסִי וְחַמְיִו וּבְתוֹ,
 וּבְכוּ מֵרַב שְׂמַחָה. אָמַר רַבֵּי יוֹסִי, בְּבִקְשָׁה מִמֶּנּוּ,
 בִּיּוֹן שְׂהַתְּחִלְתָּ, הָאֵר לָנוּ אֶת הַיּוֹם. אֲשֶׁרִי חֲלָקְנוּ
 כְּדָרְךָ תַּיִיא!

פְּתַח אֹתוֹ יֶלֶד בְּבִרְכַת הַמּוֹזֵן וְאָמַר, כְּתוּב אַחַד
 אֹמֵר וְאִכְלָתָ לְפָנַי ה' אֱלֹהֶיךָ, וְכַתוּב אַחַד
 אֹמֵר (דברים יד) וְשִׂמַּחְתָּ לְפָנַי ה' אֱלֹהֶיךָ. הַפְּסוּקִים
 הֲלָלוּ בְּשִׁישְׁרָאֵל הָיוּ שְׂרוּיִים בְּאֶרֶץ הַקְּדוּשָׁה
 וְנִרְאוּ לְפָנַי הַקְּדוֹשׁ כְּרוּךְ הוּא בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ, הָיוּ
 מִתְקַיְמִים. עֲבָשׁוּ אֵיךְ מִתְקַיְמִים? מִי יָכוֹל לְאָכַל
 לְפָנַי ה' וְלִשְׂמַח לְפָנַי ה'?

אֵלֶּא וְדַאי כֶּף הוּא. בְּרֵאשׁוֹנָה כְּשִׁישַׁב אָדָם עַל
 שְׁלֹחָנוּ לְאָכַל, מְבָרַךְ עַל הַלֶּחֶם הַמוֹצִיא.
 מָה הַטַּעַם הַמוֹצִיא וְלֹא מוֹצִיא, שְׁחֲרֵי כְּתוּב
 בּוֹרֵא הַשָּׁמַיִם, וְלֹא כְּתוּב הַבוֹרֵא. עוֹשֶׂה אֶרֶץ,

ולא כתוב העושה ארץ. מה הטעם כאן
המוציא?

אלא כל הדברים שהם מסוד העולם העליון
הנסתר, מסתתרת ה' משם, להראות
שהרי מעולם גנוז ונסתר הוא. (דף קסח ע"ב) וכל
הדברים שהם מהעולם התחתון שנתגלה יותר
כתוב בה, שכתוב (ישעיה מ) המוציא במספר
צבאם, (עמוס ט) הקרא למי הים. כלם הם מסוד
העולם התחתון, ואם נכתב בשם הוא בה, כמו
האל הגדול. וכאן שהוא בדרך נסתר (בגלוי) מסוד
העולם התחתון הוא, כיון שמכרף אדם, שכינה
באה לפניו.

ומה שאמר ואכלת לפני ה' אלהיך, כאן נכלל
לדבר בדברי תורה, שכתב צריך, הואיל
והקדוש ברוך הוא לפניו, לקיים את הכתוב,
(יחזקאל מא) זה השלחן אשר לפני ה'. וכתוב (דברים
יה) ואכלת שם לפני ה' אלהיך.

הואיל ועומד אדם לפני רבונו, צריך גם לרחם
 על העניים, לתת להם כמו שהוא נתן
 לו לאוכל, (ומי שאוכל לפני המלך הקדוש, צריך) כמי שאוכל
 לפני המלך הקדוש, וצריך שלא ימצא בלעז על
 שלחנו, שחרי בלענות היא מהצד האחר, וסוד
 זה - (בראשית כה) הלעיטני נא, דרך בלענות, וכך
 צריך לצד האחר, וכתוב (משלי יג) ובטן רשעים
 תחסר. ועל זה ואכלת לפני ה' אלהיך כתוב,
 ולא לפני הצד האחר. וצריך שלא יתעסק
 בדברים פטלים ובצרכי סעודה (נפה), וצריך
 להתעסק בדברי תורה, שחרי פשדברי תורה
 נאמרים על שלחן, נותן אותו האדם פח לרבונו.
 ושמתת לפני ה' אלהיך - זוהי כום של ברכה.
 בשמברך אדם ביום של ברכה, צריך
 לשמח ולהראות שמחה ולא עצב כלל. כיון
 שנוטל אדם כום של ברכה, הקדוש ברוך הוא
 עומד על גבו, והוא צריך לעמף ראשו בשמחה
 ולברך על הכום במושב שלשה: נברך שאכלנו
 מן שולו.

וּבְטוֹבוֹ חֵינּוּ, זֶה צָרִיךְ רְצוֹן לְמַעַלָּה אֶל עֲתִיק
הַעֲתִיקִים, וְעַל זֶה הִיא בְּדָרְךְ נִסְתָּר.
וּבְטוֹבוֹ, וְלֹא מִטוֹבוֹ. וּבְטוֹבוֹ, זֶה הִימִין (מִינּוּ)
הַעֲלִיּוֹן, וּמִטוֹבוֹ זֶה בְּרִנָּה אַחֲרַת שְׂפָאָה מְצַד
הִימִין, וְהִיא בְּרִנָּה לְמַטָּה מִמֶּנּוּ, מִשּׁוּם שְׂפָאוֹתוֹ
הַטּוֹב נִבְנְהָ הָעוֹלָם וְכוּ נִזּוֹן.

לָמָּה נִקְרָא טוֹב וְלָמָּה נִקְרָא חֶסֶד? הַטּוֹב הוּא
בְּשִׂכּוּלֵל הַכּל בְּתוֹכוֹ וְלֹא מִתְפַּשֵּׁט לְרַדַּת
לְמַטָּה. חֶסֶד - בְּשִׂיזּוּר לְמַטָּה וְעוֹשֶׂה טוֹב בְּכָל
הַבְּרִיּוֹת, בְּצַדִּיקִים וּבְרָשָׁעִים, וְלֹא חוֹשֵׁשׁ, וְאִף עַל
גַּב שְׂדֵרִנָּה אַחַת הִיא. מִנֵּין לָנוּ? שְׂפָתוֹב (תהלים סג)
אִךְ טוֹב וְחֶסֶד יִרְדְּפוּנִי. אִם טוֹב, לָמָּה חֶסֶד? וְאִם
חֶסֶד, לָמָּה טוֹב, שְׂחֵרִי בְּאֶחָד מִסְפִּיק? אֶלֶּא טוֹב
בוֹלֵל הַכּל בְּתוֹכוֹ, וְלֹא הִתְפַּשֵּׁט לְמַטָּה. חֶסֶד
יִרַד וּמִתְפַּשֵּׁט לְמַטָּה וְזֶה לְכָל הַצַּדִּיקִים וְהַרְשָׁעִים
בְּאֶחָד.

וּכְאֵן, בֵּינּוֹן שְׂאָמַר וּבְטוֹבוֹ חֵינּוּ, חֲזַר וְאָמַר, חֲזַן
אֶת הָעוֹלָם כֵּלּוֹ בְּטוֹבוֹ בְּחֶסֶד, זֶהוּ

שְׁפָתוֹב (תהלים קלז) נוֹתֵן לָחֶם לְכָל בֶּשֶׂר כִּי לְעוֹלָם
חֶסֶדּוֹ. וְעַל זֶה תִּזְוֶה אֶת הַכֹּל, לְצַדִּיקִים וְלִרְשָׁעִים,
לְכָל. זֶה נִקְרָא בְרַב־תּוֹב יָמִין. הַשְּׂמַאל אֵינוֹ בְּבִרְכַת
הַמְּזוֹז, וְלָכֵן שְׂמַאל לֹא תִסַּיעַ לְיָמִין.

שְׁפִיזוֹן שְׂפִירָה בְרַב־תּוֹב, יָמִין (תניי), צָרִיד לְדַבֵּק אֶת
אֶרֶץ הַחַיִּים בְּיָמִין, לְהַזְוֶה מִשָּׁם וּלְפָרְנֵם
וְלִתֵּת מְזוֹן לְכָל, וְלָכֵן הַשְּׂנִיָּה בְרַב־תּוֹב הָאֶרֶץ,
וְצָרִיד לְהַזְכִּיר בָּהּ בְּרִית וְתוֹרָה: וְעַל בְּרִיתָךְ
שְׁחַתְמָהּ בְּבִשְׂרָנוּ, וְעַל תּוֹרָתָךְ שְׁלַמְדָּתָנוּ.
לְהִרְאוֹת שְׂמֵאוֹתָיו טוֹב נְזוֹן בְּרִית וְתוֹרָה, שֶׁהוּא
הַתְּקוֹן שֶׁל הַטוֹב תְּזֵה.

מִכָּאֵן לְמִדְנוֹ שְׂנָשִׁים פְּטוּרוֹת מִבְּרַב־תּוֹב הַמְּזוֹז
לְצֵאת יְדֵי חוֹבָה, שְׁחֵרֵי אֵין בְּתֵן תּוֹרָה
וּבְרִית. וְלִחְתֵּם עַל הָאֶרֶץ וְעַל הַמְּזוֹז, זֶה שְׂדֵבְקוֹת
בְּאֶחָד בְּחֶסֶד. עַל הָאֶרֶץ - זוֹהִי אֶרֶץ הַחַיִּים. וְעַל
הַמְּזוֹז - זֶהוּ חֶסֶד. הֵרִי כְּלוּלִים זֶה בְּזֶה בְּדֵבְקוֹת
אֶחָת.

הַתְּפִשְׁטוֹת הַטּוֹב הַיָּא הוֹדָאָה שְׁנִקְרֵאת חֶסֶד,
 וְעַל זֶה הוּא אֹמֵר נוֹדָה לָךְ עַל כֶּךָ
 וְעַל כֶּךָ נְסִים וְאוֹתוֹת שְׁנַעְשׂוּ מִצַּד הַטּוֹב. וְאִם
 תֹּאמֶר, וַהֲרִי כְּתוּב נְעֻמוֹת בְּיַמִּינְךָ נִצַּח, וְזֶהוּ מִצַּד
 הַיְמִין - לֹא כֶּךָ, אֲלָא כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵרֵאָה עַל
 אוֹתוֹ מְקוֹם שְׁיִצָּא מִמֶּנּוּ.

וְאִם תֹּאמֶר, נִצַּח בְּיַמִּין - הֲרִי כְּתוּב נְעֻמוֹת,
 וְכְתוּב (שְׁמוּאֵל-ב' כג) וְנָעִים וְזֵמְרוֹת יִשְׂרָאֵל,
 (בְּיַמִּינְךָ נִצַּח) וְזֶה שְׁמֵאֵל, (דף קסט ע"א) וְכָל שְׁמֵאֵל נִכְלָל
 בְּסוֹד הַיְמִין. אֲבָל הוֹדָאָה, מוֹדָה עַל הַיְמִין,
 לְהֵרְאוֹת שְׁחֲרֵי מִמֶּנּוּ יִצָּא, וְזוֹ הַתְּפִשְׁטוֹת הַטּוֹב
 שֶׁהַתְּפִשֵּׁט בְּאֶרֶץ הַחַיִּים.

מָה הַטַּעַם אֵין כָּאֵן שְׁמֵאֵל? מִשּׁוּם שְׂאִין לוֹ חֵלֶק
 לִצַּד הָאֲחֵר בְּמִזְוָנָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל. וְאִם
 מִתְעוֹרֵר שְׁמֵאֵל, יתְעוֹרֵר עִמּוֹ הַצַּד הָאֲחֵר, וַהֲרִי
 הוּא מְכַר בְּכוֹרְתּוֹ וְחֵלְקוֹ לְיַעֲקֹב אָבִינוּ. וַהֲרִינוּ
 נוֹתְנִים לוֹ חֵלְקוֹ לְאוֹתוֹ מְקַטְרֵג בְּזַהֲמָה שֶׁל מַיִם

אֲחֵרוּנִים, וְאִם אֵין זְהֻמָּה, תְּהִי חֶלְקוֹ בְּאוֹתוֹ
מֵאֵכָל שְׁקָרְבוֹ בּוֹ יָדִים.

וְלִבֵּן אֵין לוֹ חֶלֶק עִמָּנוּ. וְהוֹאִיל וְאֵין לוֹ חֶלֶק
עִמָּנוּ, שְׁתֵּהִי נֹטֵל חֶלְקוֹ, אֵין לָנוּ לְהַעִיר
הַשְּׂמֵאל כָּלֵל, שְׁלֵא יתְעוֹדֵר הַמְּקָרְג לְטַל שְׁנֵי
חֶלְקִים, אֶחָד לְמִטָּה וְאֶחָד לְמַעְלָה, כְּמוֹ בְכוֹר.
שְׁתֵּהִי מְכַר אֶת בְּכוֹרְתוֹ לְיַעֲקֹב אָבִינוּ - חֶלְקוֹ
לְמִטָּה, וְאֵין לוֹ לְמַעְלָה כְּלוּם. יִשְׂרָאֵל נוֹטְלִים
לְמַעְלָה, וְעָשׂוּ נוֹטֵל לְמִטָּה, וְעַל זֶה לֹא יִקְרַב
הַשְּׂמֵאל כָּלֵל בְּבִרְכַת הַמְּזוּזִין.

כִּיּוֹן שְׂמֵת־בְּרַכַת אֶרֶץ הַחַיִּים הוּוּ מֵצַד הַיָּמִין
וּמִקְּבֻלַת מְזוּזִין, אֵין מִבְּקָשִׁים רַחֲמִים עַל
הַכֹּל. רַחֵם ה' אֱלֹהֵינוּ עַל יִשְׂרָאֵל עַמּוֹךְ וְעַל
יְרוּשָׁלַיִם עִירֵךְ וְגו'. שְׁתֵּהִי מֵאוֹתוֹ מְזוּזִין וְסִפּוּק שֶׁל
אֶרֶץ הַחַיִּים נֹזֶכֶה בָּהּ אֲנַחְנוּ וּבֵית הַמְּקֻדָּשׁ,
שְׂיִבְנָה בֵּית הַמְּקֻדָּשׁ לְמִטָּה בְּאוֹתָם רַחֲמִים.

וּבְשִׁפְתַי, בְּשִׁתְּרִין לֹא נִמְצָא לְהִיּוֹת נִצָּח וְהוֹד
כָּלֵל הַחֲסָדִים, אֹמֵר רְצֵה וְתַחֲלִיצֵנוּ,

לְהִיּוֹת שְׁנֵיהֶם, (ישעיה נד) חֲסֵדֵי דָוִד הַנְּאֻמָּנִים, וְעַל
 זֶה אֵל תְּהִי צָרָה וַיִּגְזֹן וְכוּ', שְׁחֵרֵי רְצֵה וּמִוֹדִים
 הֵם חֲסֵדֵי דָוִד, וְשִׁים שְׁלוֹם שְׁאֲמָרְנוּ בְּתַפְלָה
 בְּבִרְכַת עוֹשֶׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו הוּא בְּרַחֲמָיו יַעֲשֶׂה
 שְׁלוֹם עֲלֵינוּ.

הַטּוֹב וְהַמְּטִיב, שֶׁהַכֹּל בָּא מִצַּד הַיָּמִין וְלֹא מִצַּד
 הַשְּׂמָאל כְּלוּם. מִי שֶׁמְבָרֵךְ בְּרַכַּת הַמְּזוּזָה,
 הוּא נוֹטֵל בְּרָכוֹת בְּרֵאשׁוֹנָה מִכָּלֶם, וּמִתְבָּרֵךְ
 בְּכָלֶל שֶׁל בְּרַכַּת הַמְּזוּזָה, וְעַל זֶה יֵשׁ לוֹ אֲרֶךְ חַיִּים.
 מִי שֶׁנוֹטֵל כּוּם שֶׁל בְּרָכָה וּמְבָרֵךְ עֲלָיו, כְּתוּב
 (תהלים קמז) כּוּם יִשׁוּעוֹת אֲשָׂא. מִי הִישׁוּעוֹת? זֶה
 הַיָּמִין, שֶׁהוּא מוֹשִׁיעַ מִכָּל הַמְּקַטְרָגִים שֶׁל הָעוֹלָם,
 שְׁכַתוֹב (הוֹשִׁיעָה לוֹ יְמִינוּ) וְתוֹשֵׁעַ לוֹ יְמִינוּ, וְכַתוּב (תהלים
 5) הוֹשִׁיעָה יְמִינִךְ וְעֲנֵנִי.

בֵּין כָּךְ הָאִיר הַיּוֹם, קָמוּ כָלֶם וּנְשַׁקּוּהוּ. אָמַר
 רַבֵּי יוֹסֵי, וַדָּאֵי יוֹם מְשַׁתָּה הוּא הַיּוֹם הַזֶּה,
 וְלֹא נִצָּא מִכָּאֵן עַד שִׁיעֲשֶׂה מְשַׁתָּה לְכָל הָעִיר.
 זֶהוּ מְשַׁתָּה שֶׁתְּקַדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא רוֹצֵה כּוּ. לְקַחוּ

את אֲשֶׁתוֹ וּבָרְכוּ אוֹתָהּ בְּכֹמֶה בְּרָכוֹת. עָשׂוּ
שְׂאֵבִיהָ יִתְקַן בֵּית אַחֵר לְשִׂמְחָה, בְּנִסּוֹ אֶת כָּל
אֲנָשֵׁי הָעִיר לְאוֹתָהּ שִׂמְחָה, וְקָרְאוּ לָהּ כֹּלָה,
וּשְׂמָחוּ עִמָּם כָּל אוֹתוֹ הַיּוֹם, וְהוּא שֹׂמֵחַ עִמָּם
בְּדַבְּרֵי תוֹרָה.

פְּתַח הוּא עַל הַשְּׁלֶחֶן וְאָמַר, וְעָשִׂיתָ אֶת
הַקְּרָשִׁים לְמִשְׁכַּן עֲצֵי שֹׁטִים עֹמְדִים.
כְּתוּב כָּאֵן עֹמְדִים, וְכְתוּב שָׁם (ישעיה ו) שְׂרָפִים
עֹמְדִים. מַה לְּהֵלֵךְ שְׂרָפִים, אֵף כָּאֵן גַּם שְׂרָפִים.
אֵלוֹ הַקְּרָשִׁים עוֹמְדִים בְּתַקּוּנֵי כֹּלָה וְסוּבְבִים
סְבִיב חֲתָּפָה, לְהִשְׁרֹת בָּאוֹתָהּ חֲתָּפָה רוּחַ עֲלִיּוֹנָה
(סוד עֲלִיּוֹן). כְּמוֹ בֵּן הַכֹּלָה לְמִטָּה צָרִיף לְתִקּוּן חֲתָּפָה
לְבִסּוֹתָהּ בְּתַקּוּנֵי יָפִי לְכְבוֹד כֹּלָה אַחֲרַת שִׁבְעָה
לְשָׂרוֹת שָׁם בְּשִׂמְחָה לְכֹלָה הַתְּחִתּוֹנָה.

וּמִשּׁוֹם כְּבוֹד אוֹתָהּ הַכֹּלָה הָעֲלִיּוֹנָה צָרִיף
לְעֲשׂוֹת כְּסוּי שָׁל יָפִי בְּכָל תְּקוּנֵי יָפִי,
לְזַמֵּן אֶת הַכֹּלָה הָעֲלִיּוֹנָה לְאוֹתָהּ שִׂמְחָה. כְּמוֹ זֶה
בְּכָל מִלָּה שָׁל הַבְּרִית לְמִטָּה צָרִיף לְתִקּוּן כְּסוּי

אחר בימי לבעל הקנאה של אות הברית שבא
 לשם. אף כאן בכל חפה צריך תקוני יפי לכסות
 את החפה לכבוד הפלה סתם.

שתי ז' ז' כמו שזו עומדת. זו עולה בשבע
 ברכות, וזו עולה בשבע ברכות.
 וכשעולה בשבע ברכות, אז נקראת פלה. ולכן
 אסור לשמש בה עד שנכללת באותן שבע
 ברכות כמו שלמעלה.

אותן שבע ברכות יורשת הפלה מרוח (מפור)
 עליונה, (דף קסט ע"ב) מקום שכל הברכות
 שופעות משם. יש ברכות הן שהפלה מתברכת
 מהן, ואתה אמרת שהן שבע? אלא השביעית
 היא שמקימת את כלן.

רב הברכות על היין למה? אלא שהיא הצד
 שמשמח את הכל על אותו יין שמשמר
 בענביו תמיד. ומשום כך הברכה הראשונה של
 אותן השבע היא סוד של היין, יין עושה פרי
 (שמחה) בין למעלה בין למטה. גפן נוטלת הכל,

וּמוֹצִיָּאָה פְּרִי לְעוֹלָם, וְהַתְּעוֹרְרוֹת שֶׁל שְׂמֻחָה
 הִיא מִשְׂמַאל, שְׂפָתוֹב (שיר ב) שְׂמַאלוֹ תַּחַת לְרֵאשִׁי
 וַיִּמְיֵנוּ תַּחֲבִקְנֵי. וְאוֹתוֹ עֵץ חַיִּים עוֹשֶׂה פְרוֹת
 וְנִצְנָנִים (בְּאוֹתָהּ נִפְּן) בַּהַתְּעוֹרְרוֹת הַזֶּה, וְזוֹהֵי הַפְּרָכָה
 הַרְאֵשׁוֹנָה שֶׁל הַכֹּל. (בוֹרָא פְּרִי הַנִּפְּן).

הַשְּׂנִיָּה, שֶׁהַכֹּל בָּרָא לְכַבֹּדוֹ, הַסּוּד שֶׁל הַבְּרִית
 הַקְּדוּשָׁה, שְׂמֻחַת הַחֲבוּר, שְׂנוּטֵל אֶת
 כָּל הַפְּרָכוֹת מִסּוּד הַיְמִיִן לַעֲשׂוֹת פְרוֹת בְּאוֹתָהּ
 נִפְּן, שְׁחֵרֵי בְּרֵאשׁוֹנָה אוֹתוֹ פְּרִי (שְׂמֻחָה) יוֹרֵד
 מִלְּמַעְלָה דְּרָדָּה הָאֵיבָרִים, וְשׁוֹפֵעַ לְבְרִית הַקְּדוּשָׁה
 לְהַשְׁפִּיעָה בְּאוֹתָהּ הַנִּפְּן, וְזֶה מִצַּד הַיְמִיִן, שְׁחֵרֵי
 אֵין פְּרִי נִמְצָא אֵלָּא בַּיְמִין. הַשְּׂמַאל מֵתְעוֹרֵר
 וְהַיְמִין עוֹשֶׂה.

אַחַר כֵּן נִכְלָל הַשְּׂמַאל בַּיְמִין וְהַיְמִין בַּשְּׂמַאל
 לְהִיּוֹת סוּד שֶׁל אָדָם, וְלִכֵּן הַשְּׁלִישִׁית הִיא
 יוֹצֵר הָאָדָם. וְעַל זֶה יַעֲקֹב, שֶׁהוּא עֲמוּד הָאֲמֻצָּעִי,
 דְּמוֹתוֹ שֶׁל אָדָם הוּא הָיָה.

הַרְבִּיעִית היא עמוד אֶחָד שֶׁל יָרֵךְ יָמִין.
הַחֲמִישִׁית - שׁוֹשׁ תְּשִׁישׁ וְתִגַּל
עֲקֶרֶת הַבַּיִת בְּשִׁמְחָה בְּקַבּוּץ וְכַנּוּם בְּנִיָּה
מֵאַרְבַּעַת צַדֵּי הָעוֹלָם, וְזֶה סוּד שֶׁל יָרֵךְ אַחֲרֵת
שְׁמֵת־תְּפִרַת בְּיָרֵךְ שְׁמֵאל לְלֶכֶת וְלִכְנֹס אֶת כָּל
הַצַּדִּים, וְכַנּוּם הַכְּנִים, וְאַתְּחָה לְהַכְנִיָּם בֵּין
הַכְּרָכִים.

וּבְאוֹתָם הַשָּׁנִים שֶׁהִנְבִּיאִים שׁוֹרִים בְּתוֹכָם,
שְׁמַחַת עֲקֶרֶת הַבַּיִת. מָה הַפֵּעַם?
מִשׁוּם שֶׁהָרִי שְׁתֵּי עֲרֻבוֹת לֹא עוֹשׂוֹת נִצָּנִים
וּפְרוֹת, וְכַנּוּם הַכְּנִים אֲלֵיהֶם הֵם פְּרוֹת וְנִצָּנִים
שְׁלָהֶם, וְלֹא מְעִירִים כַּנּוּם שֶׁל בְּנִיָּה אֲלֵיהָ, רַק
כַּנְבִּיאִים.

בְּרָכָה שְׁשִׁית - שְׁמַחַת תְּשִׁמַּח רַעִים הָאֲהוּבִים,
מָקוּם שֶׁל רְצוֹן וְשִׁמְחָה וְאַחֲוָה נִמְצָאִים,
הָעֵמּוּד שֶׁל כָּל הָעוֹלָם שֶׁנִּקְרָא צַדִּיק, וְצַדִּיק
וְצַדִּיק הֵם רַעִים וְאַהוּבִים שְׁלֹא זִוִּים זֶה מִזֶּה. עַד
כָּאן שֵׁשׁ בְּרָכוֹת שֶׁכֻּלָּה מֵתְּפִרַת מִחֵן.

הַתְּבַרְכָּה הַשְּׁבִיעִית מְקַיֶּמֶת הַכֹּל, וּמַהֲשִׁבֵּיעִית
 הַזֶּה הַכֹּל מִתְּבַרְכִּים וְדָאֵי, כָּלֵל שֶׁל
 עֶשֶׂר אֲמִירוֹת, מִשׁוּם שֶׁזֶּה בּוֹלְלֵת מִעֲלָה וּמִטָּה,
 וְלִבֵּן כְּלוּלִים בּוֹזוּ עֲשָׂרָה מִיָּנִי שְׂמִיחָה: שְׂשׂוֹן,
 שְׂמִיחָה, חֲתָן, (וּבְלָה, גִּילָה, דִּיצָה, אַהֲבָה, וְאַחֲוָה, שְׁלוֹם) וּבְלָה,
 אַהֲבָה, אַחֲוָה, גִּילָה, רְנָה, דִּיצָה, חֲדָוָה, שְׁלוֹם
 וְרַעוּת. לְהִיּוֹת הַכְּלָה שְׁלֵמוֹת הַכֹּל.

אֲשִׁרְיָהֶם יִשְׂרָאֵל שְׂהֵם זָכוּ לְמִטָּה כְּמוֹ
 שְׂלִמְעָלָה, עֲלִיָּהֶם כְּתוּב (שְׂמוּאֵל-ב ז)
 וּמִי כְעֶמֶךָ בְּיִשְׂרָאֵל גּוֹי אֶחָד בְּאֶרֶץ. שְׂמִחוּ כֻלָּם
 כָּל אוֹתוֹ יוֹם בְּדַבְרֵי תוֹרָה, וְכֹל בְּנֵי הָעִיר עָשׂוּ
 אוֹתוֹ רֵאשׁ עֲלִיָּהֶם. לְיוֹם אַחַר קָמוּ רַבֵּי יוֹסֵי וְרַבֵּי
 חֲזִיָּא, וּבִרְכוּ אוֹתָם וְהִלְכוּ לְדַרְכָּם.

כְּשֶׁהִגִּיעוּ לְרַבֵּי שְׂמַעוֹן, חֲרִים עֵינָיו וְרָאָה אוֹתָם.
 אָמַר, מִסֶּתְכֵל הָיִיתִי בְּכֶם הַיּוֹם הַזֶּה,
 וְרֵאִיתִי אֶתְכֶם שְׁנֵי יָמִים וְלִילָה שְׁהִיַּתְּם בְּמִשְׁכְּנֵנו
 שֶׁל אוֹתוֹ נֶעַר מִטְּרוֹן, וְאוֹתוֹ נֶעַר הָיָה מְלַמֵּד

אֶתְכֶם סוֹדוֹת עֲלִיּוֹנִים בְּשִׁמְחַת תְּתוּרָה. אֲשֶׁר־י
חֲלַקְכֶם בְּנִי!

סִדְרוּ בְלֶם אֶת הַדְּבָרִים לְפָנָיו, וְסָחוּ לוֹ אֶת
הַמַּעֲשֵׂה. אָמַר לָהֶם, אֲשֶׁר־יְכֶם וְאֲשֶׁר־י
חֲלַקְנִי, שְׁתִּירֵנִי נֹזֵךְ יוֹם אֶחָד שְׁתִּיחָה הוֹלֵךְ עִמִּי
בְּדֶרֶךְ רַב סִפְרָא אָבִיו, וּבִרְכָתִי אוֹתוֹ כִּבְאֲשֶׁר
נִפְרַד מִמֶּנִּי שְׁתִּיחָה לוֹ בֶּן אֲרִיָּה בְּתוּרָה, וְלֹא
בִּרְכָתִי אוֹתוֹ שֶׁהוּא יוֹזֵה בּוֹ. אֲשֶׁר־י חֲלַקְכֶם בְּנִי,
עֲלִיְכֶם כְּתוּב (ישעיה נד) וְכָל בְּנֵיךְ לְמוֹדֵי ה'.

דָּבָר אַחֵר וְכָל בְּנֵיךְ לְמוֹדֵי ה' - וְכִי כָּל הַבְּנִים
שָׁהִם שֶׁל יִשְׂרָאֵל, אֶת כָּל־ם מְלַמֵּד הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא תוּרָה? בֶּן. שְׁתִּירֵי בְּשַׁעַת שְׁאוֹתָם
תִּינּוּקוֹת לּוֹמְדִים תוּרָה, הַשְּׂכִינָה בָּאָה וְנוֹתְנָת
לָהֶם כַּח וְחֹזֵק לְלַמֵּד תוּרָה. שְׁאֵלְמָלֵא סִיּוּעוֹ שֶׁל
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אִינן אוֹתָם הַתִּינּוּקוֹת יְכוּלִים
לְסַבֵּל.

רַבִּי שְׂמַעוֹן הָיָה מְצוּי יוֹם אֶחָד לַיָּד הַפֶּתַח שֶׁל
לוֹד, וְרַבִּי חֲזִיא עָמוּ. פָּגַשׁ בּוֹ תִינּוּק אֶחָד.

אמר רבי שמעון, ודאי שתקדוש ברוך הוא
מתרצה (יעודר) בעולם עכשו לימים מעטים גלגול
גדול למלכי הארץ אלה באלה. (דף קע ע"א) ודאי
שבעוד שהם מציקים אלה לאלה, ישראל יהיו
בתוך רוחה.

אמר אותו תינוק, ודרי ביום זה התחילה
התעוררות זו, שתרי ביום זה דמים רבים
נשפכים בעולם. אמר לו רבי תייא, מנין לו לזה
התינוק? אמר רבי שמעון, לפעמים נבואה
נופלת בפי התינוקות ומתנבאים יותר מאחד
הנביאים.

אמר אותו תינוק, וכי תמיתה היא שתתיה
לתינוקות נבואה?! ודרי הוא פסוק שלם.
מנין לנו? שכתוב וכל בניך למודי ה'. הם ודאי
למודי ה', ונבואה יוצאת מהם, מה שאין כן לכל
העולם, אלא לישראל לבדם, שכתוב בהם וכל
בניך למודי ה', ומשום כך יוצאת מהם נבואה.

בא רבי שמעון ונשקו. אמר, מימי לא שמעתי
את זה, רק עכשו.

זו מצות הקדוש ברוך הוא למשה, ועשית את
הקדשים למשכן עצי שטים עמדים. (הכל בדגמא
העליונה) (פתח רבי יצחק) וכתוב (ישעיה ו) שרפים עמדים
ממעל לו יש כנפים וגו'. מעשה המשכן באותם
קדשים כמו אותם השרפים, (במקום זה) אלה
עומדים ואלה עומדים.

ואם תאמר, והרי כל חילות השמים כלם
עומדים, כמו שנאמר ונתתי לך מהלכים
בין העמדים האלה, וכתוב וכל צבא השמים
עמדים עליו וגו', שחרי כל המחנות העליונים
אין להם כרעים, וכלם עומדים בקימה? אלא
ודאי כלם עומדים, ולפעמים אלה נקראים
שרפים, ולפעמים עולים בשם אחר, אבל אלה
כלם עומדים בשם אחד.

ופסוק זה פרשונהו, (רבי יצחק פתח) פתוב (תהלים בג)
מומור לדוד ה' רעי לא אחסר. הרי

נתבאר, מה בין מזמור לְדוֹד וּבֵין לְדוֹד מְזוֹמֹר?
 וְכֵאֵן שְׂכִינָה קְדָמָה וּבָאָה וְשָׂרְתָה עָלָיו בְּרֵאשׁוֹנָה.
 ה' רְעִי, וְכִי לָמָּה שְׂכִינָה קְדָמָה לְכֹאֵן, וַתִּרֵי דוֹד
 צָרִיךְ לְהַקְדִּים (לְעוֹד) בְּרֵאשׁוֹנָה, הוֹאִיל וּמִבְקֵשׁ
 מְזוֹנֵנוּ מֵעַם הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא?

אֵלֶּא וַדַּאי שְׂכִינָה קְדָמָה וּבָאָה וְשָׂרְתָה עָלָיו
 וַתִּעִרָה אוֹתוֹ לְשִׁבְתָּ לְמַלְךְ אֶת הַשִּׁבְחָה
 הַזֶּה וּלְבִקֵּשׁ מְזוֹנֹת מִלְּפָנֵי הַמֶּלֶךְ, שְׂתִירֵי כֹךְ צָרִיךְ
 עַל דְּבַר שֶׁל מְזוֹן שֶׁהֵיא רוֹצֵה וְהַרְצוֹן שְׁלָה, שְׁפָל
 בְּנֵי הָעוֹלָם יִבְקָשׁוּ מְזוֹנֹת. מִשׁוּם שֶׁכֹּאֲשֶׁר הַקְדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא רוֹצֵה לְהוֹרִיד מְזוֹנֹת לְעוֹלָם, הֵיא
 נוֹטְלָת בְּרֵאשׁוֹנָה, וְעָלֶיהָ יוֹרְדִים מְזוֹנֹת לְכָל
 הָעוֹלָמוֹת. וּמִשׁוּם כֹּךְ הֵיא הַקְדִּימָה לְדְבַר זֶה שֶׁל
 מְזוֹנֹת, וְשָׂרְתָה עַל דוֹד.

ה' רְעִי - ה' הַרוֹעֶה שְׁלִי. בְּרוֹעֵה הַזֶּה שְׁמִנְהִיג
 צֵאֲנוּ בְּמָקוֹם שֶׁל דְּשָׂאִים וְעֲשָׂבִים שְׁלֵא חָסְרוּ
 דְּבַר, אִם כֹּךְ הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הוּא הַרוֹעֶה שְׁלִי
 לְזוֹן אוֹתִי בְּכָל מָה שְׂאֲנִי צָרִיךְ. דְּבַר אַחֵר ה'

רְעִי - שְׁנִינוּ שְׁקָשִׁים מְזוֹנֹת שֶׁל אָדָם לְפָנַי
הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּמוֹ קְרִיעַת יַם סוּף. כֹּאן הֵם
שְׁנֵי גִּוְנִים, וְשְׁנֵיהֶם בְּדָרֶךְ אֶמֶת.

אֶחָד בְּשִׁבִיל שְׂכָל מַעֲשָׂיו שֶׁל הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
בְּדִין וְאֶמֶת, וְעַל הַדִּין וְהָאֶמֶת מִתְקַיֵּם כָּל
הָעוֹלָם, וּבְכָל יוֹם וַיּוֹם וּבְכָל זְמַן וְזְמַן דֵּן אֶת כָּל
הָעוֹלָם בְּדִין, אֶת הַצְּדִיקִים וְאֶת הַרְשָׁעִים וְאֶת
כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים יא) כִּי צְדִיק
ה' צְדָקוֹת אֱהַב. וּכְשֶׁהוּא דֵּן בְּנֵי אָדָם וְרוֹאֶה בְּנֵי
אָדָם כִּמָּה רָשָׁעִים וְכִמָּה חַטָּאִים לְפָנָיו, אִזּוֹ קָשָׁה
בְּעֵינָיו לָתֵת לָהֶם מְזוֹן בְּכָל זְמַן, כִּי יֵשׁ לוֹ לְזוֹן
אֶת הַרְשָׁעִים וְאֶת אוֹתָם שְׁחוּטָאִים.

וְהוּא עוֹשֶׂה עִמָּהֶם לְפָנִים מְשׁוֹרֵת הַדִּין, וְזוֹן
וּמְפָרְנִם אוֹתָהּ כְּפִי הַחֶסֶד הָעֲלִיּוֹן שֶׁנִּמְשָׁךְ
וְנִשְׁפָּע עַל כָּל (הַעֲמִים וּבְנֵי) בְּנֵי הָעוֹלָם, וְכוּ הוּא זֶן
וּמְפָרְנִם אֶת הַכֹּל, אֶת הַצְּדִיקִים וְאֶת הַחֲסִידִים
וְאֶת הַרְשָׁעִים, וְאֶת כָּל אוֹתָם בְּנֵי הָעוֹלָם, וְאֶת
כָּל הַחַיּוֹת וּבְהֵמוֹת הַשָּׂדֶה וְעוֹפוֹת הַשָּׁמַיִם,

מִקְרָנִי רְאֵמִים וְעַד בִּיַּצִּי כְנִים, וְלֹא נִשְׁאַר בְּעוֹלָם
מִי שְׂאִינוֹ זֶן וּמִפְרָנִם אֶת הַכֹּל, אִם עַל גַּב שְׂקָשָׁה
לְפָנָיו, לְפִי מַעֲשֵׂי בְנֵי הָעוֹלָם, בְּקָרִיעַת יַם סוּף.

וְכִי קָרִיעַת יַם סוּף קָשָׁה לְפָנָיו, וַהֲרִי כְּתוּב (נחום
א) גֹּעַר בֵּינִים וַיִּבְשְׁתְּהוּ, (עמוס ט) הַקְרָא לְמִי הַיָּם
וַיִּשְׁפְּכֶם עַל פְּנֵי הָאָרֶץ, וַהֲרִי בֵּינוֹן שְׁעָלָה (דף קע ע"ב)
רְצוֹן לְפָנָיו, הַכֹּל לְפָנָיו כְּאִין הוּא חָשׁוּב, וְאַתָּה
אֹמֶרֶת שְׂקָרִיעַת יַם סוּף קָשָׁה לְפָנָיו?!

אֵלֵּא, בְּזִמְנֵי שִׂישְׁרָאֵל עֲבָרוּ לַיָּם וּרְצָה הַקְדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא לְקַרְעַ לָהֶם אֶת יַם סוּף, כִּי
רָחַב, אוֹתוֹ מְמַנֶּה עַל מַצְרַיִם, וּבִקְשׁ דִּין מִלְּפָנָיו
הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. אָמַר לְפָנָיו, רַבּוֹן הָעוֹלָם,
לָמָּה אַתָּה רוֹצֵה לַעֲשׂוֹת דִּין עַל מַצְרַיִם וְלְקַרְעַ
אֶת הַיָּם לְיִשְׂרָאֵל, הֲרִי כֹלֵם רְשָׁעִים לְפָנֶיךָ, וְכֹל
דְּרָכְךָ בְּדִין וְאַמֶּת? אֵלֶּה עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמִזְלוֹת,
וְאֵלֶּה עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמִזְלוֹת. אֵלֹהֵי בְּגִלוֹי עֲרִיזוֹת,
וְאֵלֹהֵי בְּגִלוֹי עֲרִיזוֹת. אֵלֹהֵי שׁוֹפְכֵי דָמִים, וְאֵלֹהֵי
שׁוֹפְכֵי דָמִים.

בְּאוֹתָהּ שָׁעָה הָיָה קָשָׁה לְפָנָיו לְעֵבֶר עַל דְּרָךְ
 הַדִּין. וְהָרִי יִשְׂרָאֵל הָיוּ נוֹסְעִים עַל הַיָּם,
 שְׂפָתוֹב (שמות יד) וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה מַה תִּצְעַק
 אֵלַי דְּבַר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּסְעוּ. וְהָיָה קָשָׁה לְפָנָיו
 לְעֵבֶר עַל הַדִּין וְלִקְרַע לָהֶם אֶת יַם סוּף, וְאֵלְמִלָּא
 שְׁהַשְׁנִיתַת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּזִכּוֹת אֲבָרְהָם
 שְׁהַקְּדִים בְּבִקְר לַעֲשׂוֹת מִצְוֹת רַבּוֹנוֹ וְרִצּוֹנוֹ,
 בְּכַתוּב (בראשית כב) וַיִּשְׁכַּם אֲבָרְהָם בְּבִקְר - כָּלָם
 הָיוּ אוֹבְדִים בַּיָּם, מִשּׁוּם שֶׁבָּכַל אוֹתוֹ הַלִּילָה הָיָה
 הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּדִין עַל יִשְׂרָאֵל.

שְׁשִׁנְיָנוּ, מַה שְׂפָתוֹב וְלֹא קָרַב זָה אֶל זָה כָּל
 הַלִּילָה, מְלַמֵּד שֶׁבָּאוּ מִלְּאֲכִים עֲלֵינוּנִים
 לְשִׁבַח בְּאוֹתוֹ לִילָה לְפָנָיו הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא,
 וַאֲמַר לָהֶם: וְכִי (בְּנֵי) מַעֲשֵׂי יְדֵי מוֹבְעִים בַּיָּם וְאַתֶּם
 מִשְׁבַּחִים לְפָנָיו?! מִיָּד - וְלֹא קָרַב זָה אֶל זָה כָּל
 הַלִּילָה. מַה פְּתוּב? וַיְהִי בְּאַשְׁמֶרֶת הַבִּקְר. הַשְׁנִיתַת
 הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּזִכּוֹת אֲבָרְהָם שְׁהַקְּדִים בְּבִקְר
 לַעֲשׂוֹת רִצּוֹן רַבּוֹנוֹ, בְּכַתוּב וַיִּשְׁכַּם אֲבָרְהָם
 בְּבִקְר. אִזְ חוֹר הַיָּם, וּבְרַחוֹ תַּמִּים מִלְּפָנָיו יִשְׂרָאֵל.

וְיֵשֶׁב הַיָּם לְפָנֹת בְּקָר לְאִיתָנוּ. וְשָׁנִינוּ,
 לְאִיתָנוּ - לְתַנְאוּ, לְאוֹתוֹ תִּנְאֵי שְׁהִתְנָה
 עִמּוֹ הַקְדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּשִׁבְרָא אֶת הָעוֹלָם.
 לְאִיתָנוּ, בְּתוֹב כָּאֵן לְאִיתָנוּ, וּבְתוֹב שָׁם (תהלים פט)
 מִשְׁכִּיל לְאִיתָן הָאֲזָרְחִי, וְעַל זֶה לְפָנֹת בְּקָר,
 בְּאוֹתוֹ וּמִן שְׁהִקְדִּים אֲבָרְתֶם לְעֲשׂוֹת רִצּוֹן רַבּוֹנוּ
 אִזּוּ נִקְרַע הַיָּם, (כָּאֵן וַיְהִים אֵת מִתְנַה מִצְרַיִם) וְלִכֵּן קָשָׁה הָיָה
 לְפָנֵינוּ קְרִיעַת יַם סוּף.

כִּמּוֹ בֵּן קָשִׁים הַזּוֹוֹגִים לְפָנֵי הַקְדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 בְּקְרִיעַת יַם סוּף. מֵה קְרִיעַת יַם סוּף הֲרַג
 אֶת אֱלֹה בַּצַּד הַזֶּה, וְקַיִם אֶת אֱלֹה בַּצַּד הַהוּא
 - אַף כָּאֵן בַּזּוֹוֹגִים, בְּתוֹב (תהלים סח) מוֹצִיא אֲסִירִים
 בַּבּוֹשְׁרוֹת, וְשָׁנִינוּ - בְּכִי וְשִׁירוֹת. מִמִּית אֶת זֶה,
 וְנוֹתֵן אֶת אֲשֶׁתוֹ לָזֶה, וְלִפְעָמִים לְרָשָׁע מוֹדֵמָנֵת
 אֲשֶׁה מְעַלָּה. אֲבָל סוּדוֹת נִסְתָּרִים הֵם כֹּל, וְהַכֹּל
 הוּא בְּדִין. וּמֵה שְׁהִעִירוּ הַחֲבָרִים בָּזֶה, וַיֵּדְאֵי כֹךְ
 הוּא.

וְמַה שֶׁהֵעִירוּ לְפָנַי וְלֹא מִלְּפָנַי - לְפָנַי אֹתוֹ
 שְׁעוֹמֵד לְפָנַי, לְפָנָיו שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא, וְשָׂמַשׁ לְפָנָיו. וְעַל כֵּן לֹא אָמְרוּ שְׂקָשִׁים
 הַזְּווּנִים לְקְדוֹשׁ- בְּרוּךְ- הוּא, וְכֵן קָשִׁים
 מְזוֹנְוֹתָיו שֶׁל אָדָם לְקְדוֹשׁ- בְּרוּךְ- הוּא, אֲלֵא
 לְפָנַי, וְלָזֶה קָשִׁים כָּל אֵלֶּה, שְׁחֵרִי לֹא בְּרִשׁוֹתֶם
 הֵם עוֹמְדִים. אַף עַל גַּב שֶׁהוּא עוֹשֶׂה, (אֲבָל אַף עַל
 גַּב שֶׁהוּא עוֹשֶׂה) בְּרִשׁוֹת אַחֲרַת הוּא עוֹשֶׂה.

כְּתוּב (ויקרא כב) וּנְבָרְתָהּ הַנֶּפֶשׁ הַהִיא מִלְּפָנַי. מַה
 זֶה מִלְּפָנַי? אֲלֵא זֶה הָעוֹלָם הַבָּא, הַהוּא
 שְׂכַל הַחַיִּים עוֹמְדִים שָׁם. דְּבַר אַחֵר, זֶה צְנוּר
 עֲלִיּוֹן, נִהַר שְׂאִין מִיָּמֵינוּ פּוֹסְקִים לְעוֹלָמִים, וְהַכֹּל
 אַחֵר. וְזֶהוּ שְׁנוּטֵל אֶת כָּל הָעֲדוּנִים שֶׁל הָעוֹלָם
 הַבָּא, וּמֵאוֹתָם עֲדוּנִים עֲלִיּוֹנִים תִּתְּכַלֵּחַ (הַנֶּפֶשׁ הַזֵּה),
 מִמָּקוֹם שֶׁשָּׂם אוֹתוֹ נָעַם ה', וְזֶהוּ מִלְּפָנַי.

וְאִם תֹּאמַר, אִם כֵּן, הֲרִי כְּתוּב (יונה א) וַיִּקָּם יוֹנָה
 לְבֵרֶת תְּרִשִׁישָׁה מִלְּפָנַי ה'. כִּי יִדְעוּ הָאֲנָשִׁים
 כִּי מִלְּפָנַי ה' הוּא בֵרֶת. וְשָׂנִינּוּ, מָה תַּפְעַם הַלֵּךְ

יונה וברח? וכי מי יכול לברח מלפני הקדוש
 ברוך הוא?! אלא היה הולך ובורח לצאת
 מהארץ הקדושה, שחרי השכינה אינה שורה
 מחוץ לארץ ישראל, ומשום שלא תשרה עליו
 השכינה, היה בורח מארץ הקדש, שחרי השכינה
 שורה שם, כמו שנאמר (תהלים קכח) אשתך בגן
 פריה בירכתי ביתך. גן פריה - זו שכינה. מה
 שכינה היתה נסתרת בתוך בית קדשי הקדשים,
 אף כך אשה צנועה לא יוצאת משער
 ביתה החוצה. ומשום כך היה בורח יונה מחוץ
 לארץ הקדושה, וחרי כאן פתוב מלפני, ולא
 כתוב לפני.

אלא ודאי כך הוא - מלפני, שחרי רוח נבואה
 לא באה מתוך שכינה אלא מלפני. אותן
 שתי דרגות הנביאים ששורים על השכינה,
 ומאותו מקום פחד להיות שם בארץ הקדושה,
 ועל זה מלפני. כי מלפני ה' הוא ברח, ולא לפני
 ה', שחרי היה יודע שנבואה לא היתה באה אלא
 מלפני.

וּמִשּׁוֹם כֶּךָ קָשִׁים זְוֹנִים, קָשִׁים מְזוֹנֹתָיו שֶׁל
 אָדָם לְפָנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְלִכֵּן דָּוֵד
 הַמֶּלֶךְ תָּלַח מְזוֹנֹתָיו לְמַעַלָּה, מִשּׁוֹם שֶׁלְמַעַלָּה לֹא
 פּוֹסֵק לְעוֹלָמִים. אֲבָל כָּאֵן פּוֹסֵק, שְׁחֵרֵי לֹא
 תְלוּיִים בּוֹ מְזוֹנֹת. לְמַעַלָּה הֵם. וְעַל זֶה כְּתוּב
 (תהלים כג) ה' רָעִי לֹא אֶחְסֶר, לֹא יִפְסְקוּ מְזוֹנֹת
 מִמְּנֵי לְעוֹלָמִים, מִשּׁוֹם שֶׁאוֹתוֹ נָהַר שִׁשׁוּפֵעַ וַיּוֹצֵא
 מֵעֵדֶן לֹא פּוֹסֵק לְעוֹלָמִים, וּמִשּׁוֹם זֶה קוֹדֶמֶת
 שְׂכִינָה עַל זֶה.

בֵּא וּרְאֵה, בְּשַׁעַת שְׁאוֹתוֹ מְקוֹם מְקַבֵּל מְזוֹנֹת
 מְלַמַּעַלָּה, כָּל הַמְקוֹדָשִׁים אֶת רַבּוֹנָם, כְּלָם
 מִתְעַדְנִים וּמִתְעוֹרְרִים וּמַעֲלִים כְּנַפִּים כְּשֶׁבָּאָה
 שְׂכִינָה עִם אוֹתוֹ מְזוֹן, כִּדִּי שֶׁלֹּא יִסְתַּכְּלוּ בָהּ.

וְאוֹתָן שֶׁלֹּשׁ מַחֲנוֹת בְּעֲלִיָּה אַחַת קוֹרְאִים
 וְאוֹמְרִים קָדוֹשׁ. אֵלֶּה קוֹרְאִים לְמַחֲנֶה
 שְׁנִי, וּמַעֲלִים כְּנַפִּים אֵלֶּה הָרֵאשׁוֹנִים וְאֵלֶּה
 הַשְּׁנִיִּים, וְאוֹמְרִים הַשְּׁנִיִּים הִלְלוּ קָדוֹשׁ. אֵלֶּה
 קוֹרְאִים לְמַחֲנֶה שְׁלִישִׁי וּמַעֲלִים כְּנַפִּים שֶׁלֹּשׁ

הַמַּחֲנֹת כְּאַחַד, וְכֹלֶם אוֹמְרִים: קְדוֹשׁ ה' צְבָאוֹת
 מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ. וְעַל זֶה כָּלֶם מְשַׁלְּבִים זֶה
 בְּזֶה, יֵאלֶה נִכְנָסִים לְתוֹךְ יֵאלֶה, וְיֵאלֶה נִכְנָסִים
 לְתוֹךְ יֵאלֶה, מְשַׁלְּבִים זֶה בְּזֶה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
 מְשַׁלְּבַת אִשָּׁה אֵל אַחֲתָהּ בֵּין תַּעֲשֶׂה לְכָל קַרְשֵׁי
 הַמִּשְׁכָּן.

הַקַּרְשִׁים עוֹמְדִים תָּמִיד בְּקִיּוּמָם וְלֹא
 מֵתִבּוֹפְפִים, כְּמוֹ שֶׁהֵם עוֹמְדִים,
 שְׁלֹא מֵתִבּוֹפְפִים, שְׂאִין לָהֶם בְּרָעִים, וְעוֹמְדִים
 תָּמִיד בְּלֵי יְשִׁיבָה, וְעַל זֶה כְּתוּב בְּקַרְשֵׁים,
 עוֹמְדִים.

מַה כְּתוּב? שְׁתֵּי יָדוֹת לְקַרְשׁ הָאֶחָד. אֵף כֶּךָ
 בְּשְׁנֵי גִזְזִים הֵם בְּלוּלִים כָּל אֶחָד וְאֶחָד
 מֵהֶם, אוֹתוֹ שְׁלוֹ וְשָׁל חֲבֵרוֹ, וְחֲבֵרוֹ אֵף כֶּךָ יֵשׁ
 בּוֹ, וְעַל זֶה מְשַׁלְּבִים זֶה עִם זֶה. (זֶה נוֹמַל שְׁלוֹ וְשָׁל חֲבֵרוֹ,
 וְזֶה נוֹמַל שְׁלוֹ וְשָׁל חֲבֵרוֹ).

כְּדִגְמַת זֶה כְּתוּב בַּתּוֹרָה, (משלי ג) כִּי טוֹב סִחָרָה
 מִסִּחָר כֶּסֶף וּמִתְרוּיץ תִּבּוֹאֲתָהּ. זֶה

מְלַמֵּד לְזוֹה, וְזוֹה מְלַמֵּד לְזוֹה. נַעֲשׂוּ מִשְׁלָבִים זֶה
עִם זֶה. זֶה נוֹטֵל שְׂלוֹ וְשֵׁל חֲבֵרוֹ, וְזוֹה נוֹטֵל שְׂלוֹ
וְשֵׁל חֲבֵרוֹ, וּמִשְׁלָבִים זֶה בְּזוֹה.

כְּתוּב, בְּנֵאוֹת דְּשָׂא יִרְבִּיצְנִי עַל מִי מְנַחֹת
יִנְהַלְנִי. נְאוֹת דְּשָׂא - אֵלֶּה הֵם
הַמְקוֹרוֹת הָעֲלִיּוֹנִים שְׂכָל הַמְזוּז וְתַהֲסִפְקָה בְּאִים
מֵהֶם. הַנְּאוֹת הַלְלוּ נִקְרְאִים נְאוֹת יַעֲקֹב, נְאוֹת
דְּשָׂא, מִשּׁוֹם שֵׁישׁ נְאוֹת בְּחוּץ שֶׁנִּקְרְאִים נְאוֹת
מִדְּבָר, וְעַל זֶה בְּנֵאוֹת דְּשָׂא. וְאִם תֹּאמַר, הֲרִי
כְּתוּב תִּדְשָׂא הָאָרֶץ דְּשָׂא, שְׁחֲרִי הוּא לְמַטָּה?
אֵלֶּה דְּשָׂא מֵאוֹתָן נְאוֹת בָּא, שְׁנוּלָד וְצוּמַח מֵהֶם,
וְעַל זֶה בְּנֵאוֹת דְּשָׂא יִרְבִּיצְנִי.

עַל מִי מְנַחֹת יִנְהַלְנִי - אֵלֶּה הַמִּים שֶׁל מְנוּחָה,
שִׁשׁוּפְעִים מֵאוֹתוֹ מְקוֹם שִׁשׁוּפְעַע וְיוֹצֵא
מֵעֶרֶן, וְאוֹתָם הַמִּים נִקְרְאִים מִי מְנַחֹת. נִפְשֵׁי
יִשׁוּבֵב - זוֹהִי נִפְשׁ דְּוֹד, וְלֹא רָצָה דְּוֹד לְתַקֵּן אֵלֶּה
אֵת אוֹתָהּ תִּדְרֹגָה שְׂלוֹ בְּרֵאוּנִי. בְּמִי הַמְנוּחֹת

הָלָלוּ עֲתִידִים הַצְּדִיקִים לָנוּחַ לְעוֹלָם הַבָּא,
שְׁכַתוֹב (ישעיה נח) וְנַחֲךָ ה' תָּמִיד וְגו'.

וְעֲשִׂיתָ בְּרַסִּי נְחֻשֶׁת חֲמֻשִׁים וְגו'. רַבִּי אֶלְעָזָר
וְרַבִּי אַבְא הָיוּ יוֹשְׁבִים לַיְלָה אַחַד.
בְּשִׁירַד הַלַּיְלָה, נִבְנְסוּ לְתוֹךְ גֵּן שָׁעַל יָם טְבַרְיָה,
וּבִין כֶּךָ רָאוּ שְׁנֵי בּוֹכָבִים שְׂנוֹסְעִים, זֶה מִכָּאן
וְזֶה מִכָּאן, וְנִפְגְּשׁוּ זֶה בְּזֶה וְהִסְתַּתְּרוּ.

אָמַר רַבִּי אַבְא, בְּמָה גְדוּלָּים מַעֲשָׂיו שֶׁל הַקָּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא בַּשָּׁמַיִם מְלַמְעָלָה וּבָאָרֶץ
מְלַמְטָה. מִי יָכוֹל לְדַעַת בְּשְׁנֵי הַבּוֹכָבִים הָלָלוּ
שְׁיִצְאוּ אַחַד מִכָּאן וְאַחַד מִכָּאן, וְנִפְגְּשׁוּ זֶה בְּזֶה
וְהִסְתַּתְּרוּ. אָמַר לוֹ רַבִּי אֶלְעָזָר, וְכִי לֹא רָאִינוּ
אוֹתָם!?! הֲרֵי הִשְׁגַּחְנוּ בָהֶם וְהִשְׁגַּחְנוּ בְּכַמָּה
מַעֲשִׂים אַחֲרֵים (דף קעא ע"ב) שֶׁהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה
תָּמִיד.

פְּתַח וְאָמַר, (תהלים קמז) גְּדוּל אֲדוֹנֵינוּ וְרַב כֹּחַ וְגו'.
גְּדוּל וְרַב וְעֲלִיּוֹן הוּא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

וכי לא ידענו שתקדוש ברוך הוא הוא גדול ורב
 כח? מהו שבחו של דוד כאן?

אלא בכל מקום הוא אומר גדול ה', וכאן אמר
 גדול אדונינו. מה הטעם? אלא שם שהיא
 אומר (שם מא) גדול ה' ומהלל מאד, בדרגה עליונה
 הוא אומר. וכאן שכתוב גדול אדונינו, בדרגה
 תחתונה הוא אומר, שהוא אדון כל הארץ. מה
 כתוב למעלה מפסוק זה? מונה מספר לבוכבים
 לבלם שמות יקרא. אם כל בני העולם מיום
 שנברא אדם, יתכנסו למנות את הבוכבים, לא
 יוכלו, כמו שנאמר (בראשית טו) וספר הבוכבים אם
 תוכל לספר אותם. ותקדוש ברוך הוא מה כתוב
 בו? מונה מספר לבוכבים לבלם שמות יקרא.
 מה הטעם? משום שכתוב גדול אדונינו ורב כח
 וגו'. כמו שאין מספר לבוכבי השמים פרט אליו,
 אף כך הוא כתוב בו, ולתבונתו אין מספר.

בא וראה, כתוב (ישעיה ט) המוציא במספר צבאם
 וגו'. את כל החילות והמחנות והבוכבים

הוציא הקדוש ברוך הוא בשם כל אחד ואחד, ולא גרע אפלו אחד. בכל הכוכבים והמזלות של כל הרקיעים נתמנו שרים ופקידים לשמש את העולם כל אחד ואחד בראוי לו, ואין לה עשב קטן בכל העולם שלא שולט עליו מזל וכוכב ברקיע, ועל אותו כוכב ממנה אחד שמשמש לפני הקדוש ברוך הוא, כל אחד ואחד בראוי לו.

כל הכוכבים שברקיעים, כלם משמשים על העולם הזה, וכלם מפקדים לשמש כל דבר ודבר לאותם שבעולם הזה, ולא צומחים ולא מגדלים עשבים ואילנות ודשאים ועשבי השדה, רק למראה הכוכבים שעומדים עליהם ונראים עליהם פנים בפנים, כל אחד ואחד כמו שראוי לו.

רב המחנות של הכוכבים והמזלות, כלם יוצאים בראשית הלילה עד שלש שעות חסר רבע. משם והלאה לא יוצאים, רק מעטים.

וְכֹל אֹתָם הַכּוֹכְבִים לֹא מִשְׁמָשִׁים לְבַטְלָהּ וְלֹא
 נִרְאִים לְבַטְלָהּ. וַיֵּשׁ כּוֹכְבִים שְׁמֹשְׁמָשִׁים כָּל לַיְלָה
 כִּדְרֵי לְהַצְמִיחַ וּלְגַדֵּל אֶת כָּל אֹתָם דְּבָרִים
 שֶׁהַצְטִיחוּ עֲלֵיהֶם. וַיֵּשׁ כּוֹכְבִים שְׁמֹשְׁמָשִׁים עַד
 חֲצוֹת הַלַּיְלָה, וְצוּמְחִים וּמְגַדְלִים מִרְאשֵׁית הַלַּיְלָה
 עַד אֹתָהּ שְׁעָה כָּל אֹתָם דְּבָרִים שֶׁהִפְקְדוּ
 עֲלֵיהֶם. וַיֵּשׁ כּוֹכְבִים שְׁמֹשְׁמָשִׁים מְעַט מִהַלַּיְלָה,
 שְׂכִינּוֹן שֶׁנִּרְאָה עִם אוֹתוֹ הָעֵשֶׁב אוֹ אוֹתוֹ הַדָּשָׁא,
 מִיַּד הַשָּׁלִים שְׁמוֹשׁוֹ, וְלֹא צָרִיךְ יוֹתֵר בְּאוֹתוֹ
 לַיְלָה, וְהָרִי הֵם אֵינָם עוֹמְדִים לְבַטְלָהּ. כִּינּוֹן
 שֶׁהַשְּׁלִימוֹ אֶת שְׁמוֹשָׁם, אֵינָם נִרְאִים יוֹתֵר בְּעוֹלָם
 הַזֶּה, וְנִכְנָסִים לְמְקוֹמָם.

בְּסֵפֶר הַחֲכֻמָּה הָעֲלִיזָה שֶׁל בְּנֵי קָדֶם אוֹמְרִים
 עַל כָּל אֹתָם כּוֹכְבֵי הַשְּׂרָבִיט,
 שְׁמֹשְׁלָחִים שְׂרָבִיט בְּרָקִיעַ, אוֹמְרִים שֶׁהַעֲשָׂבִים הֵם
 בְּאֶרֶץ מֵאוֹתָם שֶׁנִּקְרָאִים סְמֵי הַחַיִּים, וְאֲבֵנֵי יָקָר
 יֵשׁ בְּאֶרֶץ, וְזֶהב שְׁחוֹט שֶׁל הַמְּגַדֵּל בְּתוֹךְ הָרִים
 רְמִים בְּמְעַט הַמַּיִם שְׂמֹכְבִים עֲלֵיהֶם, וְלֹא מְכַסֶּה,

אֵלֶּא שְׁשׁוּפֵעַ עֲלֵיו, וְשׁוֹלְטִים עַל כָּל אֱלֹהֵי אוֹתָם
בוֹכְבֵי הַשְּׂרָבִיט וּמַגְדִּילִים הַלָּלוּ בְּשִׁבְלֵם.

וְכָל תְּקוּנָם וּגְדֻלָּתָם אֵינּוּ אֵלֶּא בְּמִרְאָה וְנִגְהַ שְׁל
אוֹתוֹ שְׂרָבִיט שְׁשׁוּלַח אוֹתוֹ הַבוֹכֵב לְתוֹךְ
הַרְקִיעַ, וְאִזּוּ מִתְּתַקְנִים וּמִתְגַּדְּלִים כָּל אוֹתָם
דְּבָרִים.

מִחֲלוֹת יֵשׁ בְּבִנֵי אָדָם כְּמוֹ יַרְקִים וְחוֹלֵי רוּחַ,
שֶׁהֲרַפּוּאָה שְׁלָהֶם לֹא תִלוּיָה כִּי אִם
בְּמִרְאָה אַחַד שֶׁל בְּרוּל קָלִיל הַנוֹצֵץ לְעֵינַיִם, וְיֵשׁ
לוֹ לְבַעַל הַחֲלִי לְהַסְתַּכֵּל בּוֹ. וְלֹא (שׁוֹבֵד) שְׁיָד (נִרְפָּא)
בְּזָה, עַד שֶׁעוֹבֵר אוֹתוֹ מִרְאָה לְצַד זֶה וּלְצַד זֶה
כְּמוֹ הַשְּׂרָבִיט שְׁיִוְשִׁיט הַתְּנוֹצְצוֹת שֶׁל בָּרֵק לְפָנָיו.
וּבְאוֹתָהּ הוֹשְׁטָה שֶׁל בָּרֵק שְׁנוֹצֵץ לְעֵינַיִם, בָּאָה
לוֹ הֲרַפּוּאָה. אַף כִּךָּ כָּל אוֹתָם שְׁשׁוּלְטִים עֲלֵיהֶם
אוֹתָם בוֹכְבִים, אִין לָהֶם תְּקוּן וּגְדֻלָּה בְּמָה
שֶׁנִּרְאָה, פָּרַט לְאוֹתָהּ הַתְּפִשְׁטוֹת הַשְּׂרָבִיט, וּבְזָה
מִתְּתַקְנִים בְּמִרְאָה, (דף קעב ע"א) בְּגִזָּן, בְּכַת, כְּמוֹ
שֶׁנִּרְאָה.

וַיָּפֶה הוּא, שְׁהָרִי כְמוֹ זֶה רָמוּז בְּסִפְרוֹ שֶׁל
 שְׁלֵמָה הַמֶּלֶךְ בְּחֻכְמַת הָאֲבָנִים הַיְקָרוֹת,
 שָׂאם חֵסֶר מֵהֶם נִגַּח שֶׁל הַתְּנוּצָצוֹת וְלַהֲט
 הַכּוֹכָבִים הַיְדוּעִים, לֹא מִגְדָּלִים וְלֹא (מִתְּתַקְנִים לְעוֹלָמִים)
 מִתְּתַקְנִים אוֹתָם לְעוֹלָמִים, וְהַכֹּל תִּיקֵן הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
 הוּא לְתִיקוֹן הָעוֹלָם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (בְּרֵאשִׁית א) לְהַאֲדִיר
 עַל הָאָרֶץ, בְּכֹל מָה שֶׁצָּרִיךְ בְּעוֹלָם תִּיקֵן לְתִיקוֹן
 אוֹתוֹ.

כְּתוּב וְעָשִׂיתָ קְרָסֵי נְחֹשֶׁת חֲמֹשִׁים, וְכְתוּב
 וְעָשִׂיתָ חֲמֹשִׁים קְרָסֵי זָהָב, וְשְׁנֵינֹו, מִי
 שֶׁלֹּא רָאָה אוֹתָם הַקְּרָסִים בַּמִּשְׁכָּן, לֹא רָאָה אוֹר
 שֶׁל כּוֹכָבִים בְּרָקִיעַ, מִשּׁוּם שֶׁבְּאוֹתוֹ מֵרָאָה
 וּבְאוֹתוֹ נִזְוֵן הַדְּמוּיִם לְכֹל מִי שֶׁמִּסְתַּכֵּל בָּהֶם.

יֵישׁ כּוֹכָבִים בְּרָקִיעַ, שְׂאֵלָה יוֹצְאִים מֵאוֹתוֹ הַרְקִיעַ
 שֶׁכֹּל הַכּוֹכָבִים הַדּוֹקִים שָׂם. בְּאוֹתוֹ הַרְקִיעַ
 יֵישׁ מֵאָה חֲלוֹנוֹת שְׁקוּפִים, מֵהֶם לְצַד מְזֻרָה,
 וּמֵהֶם לְצַד דְּרוֹם, וּבְכֹל חֲלוֹן וְחֲלוֹן יֵישׁ כּוֹכָב
 אַחֵר.

וּבְשֵׁה־שָׁמֶשׁ הוֹלֶכֶת בְּאוֹתָם חֲלוֹנוֹת וְשִׁקּוּעִים
 שְׂבָרְקִיעַ, הוּא נוֹצֵץ בְּהִתְנוּצְצוֹת,
 וְהַכּוֹכָבִים הִלְלוּ יוֹצְאִים לְהִתְנוּצֵץ מֵאוֹתָהּ
 הִתְנוּצְצוֹת שֶׁל הַשָּׁמֶשׁ וְנִצְבְּעִים, מֵהֶם אֲדָמִים
 כְּגוֹן הַנְּחֹשֶׁת, מֵהֶם יִרְקִים כְּגוֹן הַתְּהַב, וְלִבְנֵי אֱלֹהִים
 אֲדָמִים וְאֱלֹהֵי יִרְקִים. תְּמַשִּׁים הֵם בְּאוֹתָם תְּמַשִּׁים
 חֲלוֹנוֹת, (וְתַמְשִׁים הֵם בְּאוֹתָם חֲלוֹנוֹת) הַאֲחֵרִים. שֶׁל צַד
 מוֹרָח הֵם יִרְקִים, שֶׁל צַד דְּרוֹם הֵם אֲדָמִים, בְּהֶם
 אַחוּז סִיּוּם תְּמַשְׁכֵּן.

בְּכָל אוֹתָם הַכּוֹכָבִים שִׁיוּצְאִים מֵאוֹתוֹ רְקִיעַ
 מִתְעַרְבִים אוֹתָם כּוֹכָבִים בְּלִילָה, וְנוֹצְצִים
 וְלוֹהֲטִים וְשׁוֹלְטִים בְּעוֹלָם הַזֶּה, מֵהֶם עַל נְחֹשֶׁת,
 מֵהֶם עַל זָהָב יִרְקֵרֵק, וּמִתְתַקְנִים וְגִדְלִים עַל הַכַּחַ
 שְׁלָהֶם.

אֱלֹהֵי הַכּוֹכָבִים שׁוֹלְטִים בְּכ"ה וַחֲצֵי הַנְּקֻדּוֹת שֶׁל
 הַלִּילָה, שֶׁהֵם רְנָעִים שֶׁל שָׁעָה, וְהֵם
 שְׂמִנְדְּלִים נְחֹשֶׁת, שֶׁהֵם אֲדָמִים וְלוֹהֲטִים וְנוֹצְצִים.
 וּבְשֵׁמוֹ שִׁיטִּים שֶׁלֹּשׁ פְּעָמִים הִתְנוּצְצוֹת לְצַד

הַמְזֻרָת, או חֲמִשׁ או שִׁבְעַ, מִלְכֵי הָעַמִּים יָבֵאוּ
עַל אוֹתוֹ צָר, וְכָל הָעֵשֶׂר וְהַזֶּהָב יִסְתַּלַּק מֵאוֹתוֹ
מִקּוֹם. וְאִם הִתְנוּצְצוֹת אַחַת, שְׁתֵּי־מֵ, אַרְבַּע, שֵׁשׁ,
זוֹ אַחֵר זוֹ, אֵימָה וְפִחַד יִפֹּל וַיִּשְׁרַח עַל אוֹתוֹ
הַצָּר. מִכָּה הִתְנוּצְצוֹת וְשׁוֹכְכַת, מִכָּה
הִתְנוּצְצוֹת וְשׁוֹכְכַת - יִתְעוֹרְרוּ קְרֵבוֹת וְלֹא
יֵעָשׂוּ (פְּעוּלִים בְּאוֹתוֹ צָר), שְׁתֵּרֵי בְּאוֹתוֹ זְמַן הִתְעוֹרְרוֹת
לְמַעֲלָה הֵיא לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּאוֹתָם
הַמְּמַנִּים שֶׁל הָעוֹלָם שְׁשׁוּלְטִים עַל שְׂאֵר הָעַמִּים,
וְכֵן כְּמוֹ זֶה בְּצַד אַחֵר.

פָּתַח וְאָמַר, (דניאל ב) יְהִי שֵׁם הָאֱלֹהִים מְבָרָךְ מִן
הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם, שְׁחַחְכְּמָה וְהִנְבֹּרָה
שְׁלוֹ הֵיא. וְהוּא מְשַׁנָּה עֲדָנִים וְזִמְנִים. וְהַכֹּל הוּא
בְּרִשׁוֹתוֹ, וְהוֹצִיא אֶת עַמּוֹ הַקְּדוֹשׁ מִחִבְּתָהּ וְהִרְשׁוֹת
שֶׁל כּוֹכָבִים וּמְזֻלוֹת, מְשׁוּם שֶׁהֵם אֱלִילִים אַחֲרִים,
וְלֹא בְּאֵלָה חֶלְקוֹ שֶׁל יַעֲקֹב, כִּי אִם בְּיוֹצֵר הַכֹּל
הוּא.

רְקִיעַ יֵשׁ לְמַעַלָּה עַל כָּל הַרְקִיעִים הַלָּלוּ, וְהוּא
 טָמִיר וְנָנוּז, וְחוֹתֵם טַבַּעַת הַמְּשָׁכָן שׁוֹלֵט
 עַל הַרְקִיעַ הַזֶּה, וְהַרְקִיעַ הַזֶּה נִקְרָא הַחֲדָר שֶׁל
 הַמְּשָׁכָן, וּבְרְקִיעַ הַזֶּה כָּל אוֹתָם תְּלוּנוֹת מֵצַד זֶה
 וּמֵצַד זֶה, וְאוֹחוֹז אֶת כָּל אוֹתָם הַסְּדוּרִים שֶׁל
 הַמְּשָׁכָן. שְׂשֵׁה תְּלוּנוֹת הֵם גְּדוּלִים מְכֻלָּם, וְאַחַד
 נִסְתָּר שִׁשׁוּלֵט עֲלֵיהֶם.

תְּלוּז אַחַד נִקְרָא תְּלוּז הַזִּהָר, וּבּוֹ יּוֹצֵא כּוֹכַב
 אַחַד שֶׁנִּקְרָא לְחַכְמִים י"ד, וְזֶהוּ חֲתוּף
 שְׂמַחֲתוּף לְמַטָּה בְּשִׁלְטוֹן שֶׁל יְהוּדָה. לֹא שְׂאִין לוֹ
 חֶלֶק בּוֹ, שְׁחֲרֵי אִין לְשִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל חֶלֶק וְנִחְלָה
 בָּהֶם, אֲלֵא שְׂשִׁבְטֵי יְהוּדָה שׁוֹלֵט עַל זֶה, וְאִינוּ
 עֲלָיו.

וּכְשֶׁהֵסִיטוּ בְּנֵי יְהוּדָה אֶת דְּרָכָם מֵאַחֲרֵי
 הַקָּדוֹשׁ כְּרוּף הוּא, הֶלְכוּ לְדַעַת
 אַחַר הַחֲלוּז הַזֶּה וְהַכּוֹכַב הַזֶּה, וְאָמְרוּ (שְׁחֲרֵי יָדַע) שׁוֹזוּ
 חֵיד הַמְּנַצְחֵת אֶת שְׂאֵר הָעַמִּים, שְׂכַתוֹב בּוֹ (כְּרֵאשִׁית
 מַט) יָדָךְ בְּעַרְףְּ אִיבִיךָ, וְהֶלְכוּ אַחֲרָיו וְעוֹשִׂים לוֹ

שְׂמוֹשׁ וּפְלִחָן, וְעַל זֶה כָּתוּב, (מַלְכִים-א יד) וַיַּעַשׂ
יְהוּדָה הַרְעָ בְּעֵינֵי ה'.

בְּשִׁתְּהוֹכֵב הָיָה יוֹצֵא, פּוֹשֵׁט יָד אַחַת בְּחֻמֵּשׁ
אַצְבָּעוֹת, מֵאִיר וְנוֹצֵץ בְּאוֹתוֹ חֲלוֹן.
בְּעַלֵי הַקְּסָמִים וְהַכְּשָׁפִים פּוֹחֲדִים מִהַמָּקוֹם
הַזֶּה, מִשּׁוֹם שְׂבִשְׁעָה שְׁוֹהָ שׁוֹלֵט, כָּל הַקְּסָמִים
וְהַכְּשָׁפִים מִתְּבַלְבְּלִים וְלֹא מִצְּלִיחִים בִּידֵיהֶם.

וְאִם תֵּאמַר, הוֹאִיל וְהִרְקִיעַ הָיָה טְמִיר, וְאִיךָ
יִוָּדְעוּ אוֹתוֹ? אֵלָּא סִימָן חִיצוֹן יֵשׁ לָהֶם,
וַיִּוָּדְעוּ שְׁחֵרֵי שׁוֹלֵט הַכּוֹכָב הָיָה, וּפּוֹחֲדִים תָּמִיד
מִמֶּנּוּ, וְלֹא מִצְּלִיחִים בִּידֵיהֶם אוֹתָם קְסָמִים
וּכְשָׁפִים. וְלָכֵן יֵשׁ פְּעָמִים שְׂמִצְּלִיחִים בּוֹ בְּנֵי
אָדָם, וַיֵּשׁ פְּעָמִים שְׁלֹא מִצְּלִיחִים בּוֹ. וְלָכֵן אוֹתָם
בְּעַלֵי קְסָמִים וּכְשָׁפִים מִתְּמַעְשִׂים מִהָעוֹלָם, כִּי הֵם
לֹא יִוָּדְעוּ אֶת הָעֶקֶר לָמָּה לֹא מִצְּלִיחַ בִּידֵיהֶם.
וְעַל זֶה אוֹתָם הִרְאִישׁוֹנִים הָיוּ יִוָּדְעִים וּמִסְתַּכְּלִים
בַּחוּץ בְּאוֹתוֹ סִימָן שְׂיִוָּדְעִים.

חֲלוֹן שְׁנֵי נִקְרָא חֲלוֹן הַצִּפְרָן, מִשּׁוּם שֶׁהוּא כְּעֵין
הַצִּפְרָן, וְבוֹ יוֹצֵא כּוֹכַב אֶחָד שֶׁנִּקְרָא
לְחֻכְמִים צִפְעוֹן, שֶׁחֲרִי זֶה שׁוֹלֵט בְּשִׁלְטוֹן חֹזֵק
בְּדִין בְּרֹאשׁ וְזָנַב, יֵשׁ לוֹ כְּמוֹ צִפְעוֹן אֹרֵב לְהִרְגוֹ.

מֵאֲוֵתוֹ חֲלוֹן יוֹצֵאִים שֵׁשׁ מֵאֲוֵת אֶלֶף רַבּוּא שֶׁל
רוּחֹת שֶׁשׁוֹלְטוֹת עַל אוֹתָן הַצִּפְרָנִים
שֶׁל בְּנֵי אָדָם כְּשֶׁהֵן נִזְרָקוֹת בְּגִלוּי, וְכֵּן עוֹשִׂים
כְּשָׁפִים וְקִסְמִים כָּל אוֹתָם שֶׁמְכִירִים אוֹתָם.
בְּאוֹתָהּ שָׁעָה שֶׁהַכּוֹכַב הַזֶּה שׁוֹלֵט, כָּל אוֹתָם
שֶׁזוֹרְקִים צִפְרָנִים, (אם עֲשֶׂה) אוֹ עוֹשִׂים בָּהֶם כְּשָׁפִים,
נִזְרָמִים מְוֹת לְכָל הָעוֹלָם, וְהַכְּשָׁפִים עוֹלִים בְּיַדִּי
אוֹתָם שֶׁעוֹשִׂים אוֹתָם.

תַּחֲלוֹן הַשְּׁלִישִׁי נִקְרָא חֲלוֹן הַחֲשֵׁן, וְבוֹ יוֹצֵא
כּוֹכַב אֶחָד שֶׁנִּקְרָא נִגְהָ"ה רְבוּסִי"נָא (אִזֵּר
הַיָּר). זֶהִי הַתְּנוּצָצוֹת שֶׁנוֹצֵצֶת וְעוֹמְדָת עַל כָּל
רוּחַ, וּמְנוּחָה וְהִצְלָה (יְטוּב) בָּהּ, אֵין בָּהּ כָּלֵל
קְטָרוֹג. כְּשֶׁהוּא שׁוֹלֵט, כָּל הַמְּנוּחָה וְכָל הָאֹר
שׁוֹלֵט בְּעוֹלָם, שִׁלּוּחַ וְשִׁבְעַ, וְהַכָּל שׁוֹלֵט בְּעוֹלָם.

חֲלוֹן רְבִיעִי הוּא חֲלוֹן שֶׁנִּקְרָא גְבִיעַ, וְבוֹ יוֹצֵא
 בּוֹכֵב אֶחָד שֶׁנִּקְרָא לְחַכְמִים אֲשֶׁכּוֹל
 הַכֶּפֶר, מִשּׁוּם שֶׁכֶּךָ יוֹצֵא כְּמוֹ אֲשֶׁכּוֹל, נוֹצֵץ
 נִצְנוֹצִים כְּמוֹ עֲנָבִים בְּכֶפֶר, וּבִזְהָה הַתְּעוֹרְרוֹת
 הַרְחָמִים מִתְּעוֹרְרִים בְּעוֹלָם, מִרְחִיק וּמְקַרֵּב,
 תּוֹלְדוֹת רַבּוֹת מִתְּרַבּוֹת בְּעוֹלָם, וּבְגִי הָעוֹלָם לֹא
 מִקְפִּידִים בְּשִׁצְרִיכִים זֶה אֶת זֶה, שְׁלוֹם וְשִׂמְחָה
 מִתְּעוֹרְרִים בְּעוֹלָם.

חֲלוֹן חֲמִישִׁי הוּא חֲלוֹן שֶׁנִּקְרָא בְּיָד עַל שֵׁם
 הַבּוֹכֵב שִׁיּוֹצֵא בוֹ, נִכְנָס וְיוֹצֵא וְשׂוֹאֵב
 בְּדָלִי, לֹא שׂוֹכֵךְ לְעוֹלָמִים. בְּזֶה חֲכָמֵי הַלֵּב לֹא
 יְכוּלִים לְעַמֵּד בְּדַרְךְ אֱמֶת, מִשּׁוּם שֶׁאֵינּוּ עוֹמְדִים
 בְּקִיּוּם וְלֹא שׂוֹכְךְ לְעוֹלָמִים, וְעַל כֵּן דוֹחֲקִים אֶת
 עַצְמָם לְעֵין בְּמָקוֹם הַזֶּה וְלָרוֹן דִּין.

חֲלוֹן שֵׁשִׁי הוּא הַחֲלוֹן שֶׁנִּקְרָא נִגְהָ, וְיוֹצֵא בוֹ
 בּוֹכֵב אֶחָד שֶׁנִּקְרָא גְזֵרוֹן, מִשּׁוּם שֶׁכֶּכָּאֲשֶׁר
 זֶה שׂוֹלֵט, הָעוֹלָם עוֹמֵד בְּדִין בְּכֶמֶת גְּזֵרוֹת וּבְכֶמֶת
 עֲנָשִׁים, וּבְכָל יוֹם וַיּוֹם מִתְּחַדְּשׁוֹת גְּזֵרוֹת עַל

הָעוֹלָם, וְטָרַם שְׂאֵלָה מִסְתַּיְמוֹת, מִתְחַדְּשׁוֹת
אַחֲרוֹת, וְזֶה לֹא כָּל כָּף שׁוֹלֵט בְּעוֹלָם.

אַבְל סְמוּךְ לַיְמוֹת הַמְּשִׁיחַ יִשְׁלַט תְּחִלּוֹן הַזֶּה
בְּכּוֹכַב הַזֶּה עַל הָעוֹלָם, וְעַל כֵּן יִשְׁלַטוּ
חַיֹּת רָעוֹת עַל הָעוֹלָם, וַיִּתְחַדְּשׁוּ מִיָּנִים רַבִּים זֶה
אַחַר זֶה, וַיִּשְׂרָאֵל יִהְיוּ בְּצָרָה. וּכְשִׁיבְדַחְקוֹ בְּתוֹךְ
חֲשֻכַת הַגְּלוּת, אָז הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יֵאִיר לָהֶם
אֶת אוֹר הַיּוֹם, וַיִּקְבְּלוּ הַמַּלְכוּת קְדוֹשִׁים עֲלֵיוֹנִים,
וְתִתְבַּטֵּל הַמַּלְכוּת מִיָּדָם שֶׁל הָעַמִּים עוֹבְדֵי
בּוֹכָבִים, וַיִּשְׁלַטוּ עֲלֵיהֶם יִשְׂרָאֵל, וַיִּתְקַיֵּם וְהָיָה
אוֹר הַלְּבָנָה וְגו'.

וְאִזּוּ יִפְתַּח תְּחִלּוֹן הַשְּׂבִיעִי בְּכָל הָעוֹלָם, וְכּוֹכְבוֹ
הוּא הַכּוֹכַב שֶׁל יַעֲקֹב, וְזֶהוּ שְׂאֵמֵר בְּלָעָם,
דְּרַךְ כּוֹכַב מִיַּעֲקֹב. וְהַכּוֹכַב הַזֶּה יֵאִיר (אֲרַבְעָה יָמִים
וְאֲרַבְעָה לַיְלוֹת) אֲרַבְעִים יוֹם (וְאֲרַבְעִים לַיְלָה). וּכְשִׁיתְּנַלָּה
מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ וַיִּתְכַּנְּסוּ לְמַלְךְ הַמְּשִׁיחַ כָּל הָעַמִּים
שֶׁל הָעוֹלָם, אָז יִתְקַיֵּם הַפְּסוּק שְׂפָתוֹב, (ישעיה יא)

עָרַשׁ יְשִׁי אֲשֶׁר עִמָּד לְגַם עַמִּים אֵלָיו גּוֹיִם יִדְרָשׁוּ
וְהִיתָה מִנְחָתוֹ כְּבוֹד.

פָּתַח רַבֵּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, (איוב לה) וְלֹא אָמַר אֵיחָה
אֱלוֹהִים עֲשִׂי נִתֵּן זְמֵרוֹת בְּלִילָה. הַפְּסוּק הַזֶּה
פְּרָשׁוֹהוּ וְנִתְבָּאֵר, אֲבָל עֲשִׂי?! עוֹשִׂי הָיָה צָרִיד
לְהִיזוֹת! מַה זֶה עֲשִׂי? אֵלֶּא שֵׁם הָאֱלוֹהִים הוּא שֵׁם
כָּלוּל שֶׁנִּרְאָה הוּא וּבֵית דִּינּוֹ. זֶהוּ שֵׁם שְׁלֵם
שְׁכּוּלִיל זָכָר וְנִקְבָּה: א"ל ו"ה, וּמִשׁוּם כֶּךָ עֲשִׂי.

נִתֵּן זְמֵרוֹת בְּלִילָה, מִשׁוּם שֶׁזֶהוּ שְׁמִשְׁבַּח תָּמִיד
אֵל הַמַּלְאָךְ שֶׁהַשְּׁלֹם שָׁלוֹ, כְּמוֹ שֶׁהַמְּנֹרָה
לֹא שׁוֹקֵט תָּמִיד לְקַבֵּל אֹזֶר הַשְּׂמֻחָה הָעֲלִיזוֹנָה
מִרַב (דף קעג ע"א) הַשְּׂמֻחָה שָׁלוֹ, וְלָבֵן נִתֵּן זְמֵרוֹת
בְּלִילָה.

כָּל אוֹתָם בּוֹכְבִים שְׁמֵאִירִים פְּרָקִיעַ, כְּלָם מוֹדִים
וּמִשְׁבְּחִים לְקִדּוּשׁ- פְּרוּךְ- הוּא כְּכֹל אוֹתוֹ זְמַן
שֶׁנִּרְאִים פְּרָקִיעַ, מִשׁוּם שֶׁהַמְּלָאכִים הָעֲלִיזוֹנִים
כְּלָם מוֹדִים וּמִשְׁבְּחִים אֲשֶׁמּוֹרוֹת אֲשֶׁמּוֹרוֹת,
בְּשִׁלְשֵׁת חֲלָקֵי הַלִּילָה.

בַּלְיָלָה נִחְלָקִים כַּמָּה צְדָדִים. בְּרֵאשִׁית
הַלְיָלָה, בְּשִׁירַד הַלְיָלָה וּמַחֲשִׁיבָה,
כָּל אוֹתָן רוּחוֹת רָעוֹת וּמִינִים רָעִים, כָּל־
מִתְפַּזְרִים וּמְשׁוּמְטִים בְּכָל הָעוֹלָם, וְנִפְרָד הַצַּד
הָאֲחֵר, וְתוֹבְעִים בְּרֵכִי בֵּית הַמֶּלֶךְ מִכָּל אוֹתָם
הַצְדָדִים הַקְדוֹשִׁים.

כִּיּוֹן שְׂמֵתֵעוֹרֵר אוֹתוֹ הַצַּד הָאֲחֵר, כָּל כְּנִי
הָעוֹלָם מוֹעָמִים טַעַם הַמּוֹת, (הַשְּׁנָה) אֶחָת
מִשְׁשִׁים בַּמּוֹת, וְשׁוֹלֵט עֲלֵיהֶם. אִז כִּיּוֹן שְׂחַטְמָאָה
נִפְרָדָה מִלְמַעְלָה וְשׁוֹלֵטָת וְיִזְרָדָת לְמַטָּה, אִז
נִפְרָדִים שְׁלֹשָׁה מִחֲנוֹת לְשִׁבְחָת אֶת הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא בְּשְׁלֹשָׁה צְדָדִים (מִשְׁמֵרוֹת) שֶׁל הַלְיָלָה, כְּמוֹ
שְׂחַעִירוֹ בְּזֶה הַחֲבָרִים.

בְּעוֹד שֶׁהֵם מְשַׁבְּחִים אֶת הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
הַצַּד הָאֲחֵר הוֹלֵךְ וּמְשׁוּמְט לְמַטָּה בְּכָל
צְדָדֵי הָעוֹלָם. וְעַד שֶׁהַצַּד הָאֲחֵר אֵינוֹ עוֹבֵר מִשָּׁם,
הֵם לֹא יְכוּלִים לְהַתְיַחַד עִם רַבּוֹנָם.

סוד לחכמים, מלאכים עליונים וישראל למטה,
 כלם דוחקים באותו הצד האחר. בשרוצים
 המלאכים העליונים להתיחד עם רבונם, לא
 יכולים, עד שדוחים אותו החוצה. מה עושים?
 יורדים ששים רבוא של מלאכים קדושים
 ומפילים שנה על כל בני העולם. כיון שהיא
 יורדת, שדוחים אותה החוצה, ונותנים לה כל
 העולם הזה באותה שנה, אז היא שולטת עליהם
 ומקבלים ממנו טמאה, פרט לארץ ישראל לבדה
 ששם אינה שולטת. כיון שנפרדה מהם, הם
 נכנסים לרבונם, ומשפחים ומודים לפניו.

כמו זה ישראל למטה לא יכולים להתיחד עם
 רבונם עד שדוחים אותו הצד האחר מהם,
 ונותנים לו חלק במה שיתעסק, ואחר כך הם
 מתקרבים לרבונם, ולא נמצא מקטרג למעלה
 ולמטה.

ואם תאמר, מילא למטה, אבל למעלה מה
 הקטרוג שם? אלא למעלה, משום שהיא

רוּחַ טְמֵאָה וְהֵם רוּחוֹת קְדוֹשׁוֹת, עַד שְׂמֵשֶׁלְחִים
רוּחַ טְמֵאָה מִבִּינֵיהֶם לֹא יְכוּלִים לְקָרֵב אֶל
רַבּוֹנָם, שְׁהָרִי קִדְשָׁה בְּתוֹךְ טְמֵאָה לֹא מִתְעַרְבוֹת
לְעוֹלָמִים. וְכֵן כְּמוֹ זֶה יִשְׂרָאֵל לְמַטָּה לֹא
מִתְעַרְבִים בְּאַמּוֹת עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמַזְלוֹת שֶׁל
הָעוֹלָם. וּשְׁנֵי צְדָדִים, עֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים,
בְּשָׂרוֹצִים לְקָרֵב לְמַלְךְ הַקְּדוֹשׁ, דוֹחִים אוֹתָהּ
תְּחוּצָה.

וְלָכֵן בְּשִׁנְכֶם הַלֵּילָה, וּמְלֹאכִים קְדוֹשִׁים
עֲלִיוֹנִים בְּשִׁמְסֵת־דָּרִים שׁוֹרוֹת שׁוֹרוֹת
לְקָרֵב (לְשִׁמָּה) לְרַבּוֹנָם, דוֹחִים אֶת אוֹתוֹ צַד תְּחוּצָה
בְּרֵאשׁוֹנָה, וְאַחַר כֵּן נִכְנְסִים לְקִדְשׁ. (וְעַל זֶה, בְּשִׁנְכֶם
הַלֵּילָה, כָּל רוּחוֹת רְעוֹת וּמִינֵים רְעִים וְרוּחוֹת טְמֵאָה נִדְּחוֹת לַחוּץ, וְשִׁמְשֵׁי הַמֶּלֶךְ
נִכְנְסִים לְתוֹךְ הַקְּדוֹשׁ).

לְמַלְךְ שֶׁהָיוּ לוֹ אֲבָנִים יְקָרוֹת בְּתִבָּה אַחַת
תְּקוּקָה בְּהִיכָלוֹ, וְאוֹתוֹ מְלֶךְ הָיָה חָכָם,
וּבְדֵי שְׁלֹא יִתְקַרֵב כָּל מִי שְׂרוֹצָה לְאוֹתָהּ תִּבָּה
שֶׁל אֲבָנִים יְקָרוֹת וּמְרֻגְלִיּוֹת שֶׁל שָׁם, נָטַל

בְּחִכְמָתוֹ נָחַשׁ חֶזֶק אֶחָד וְכַרְךְ אֹתוֹ סָבִיב אֹתָהּ
 יִתְּבָה. כָּל מִי שְׂרוּצָה לְהוֹשִׁיט יָדוֹ לַיְתָבָה, תִּרִי
 הַנְּחָשׁ קוֹפֵץ עָלָיו וְהוֹרְגוֹ.

אֶהוֹב אֶחָד הָיָה לַמְּלָךְ. אָמַר לוֹ הַמְּלָךְ, כָּל פְּעַם
 שְׂאֵתָה רוּצָה לְהַכְנִים וְלְהַשְׁתַּמֵּשׁ בַּיְתָבָה,
 תַּעֲשֶׂה כֶּךָ וְכֶךָ לְאֹתוֹ נָחַשׁ, וְתַפְתַּח אֶת הַיְתָבָה
 וְתַשְׁתַּמֵּשׁ בַּנְּנֻזִים שְׁלִי. כֶּךָ תִּקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא כֶּךָ
 נָחַשׁ סָבִיב הַקְּרָשָׁה, בָּאִים מִלְּאָכִים עֲלִיזִים לְתוֹךְ
 הַקְּרָשָׁה - תִּרִי הַנְּחָשׁ שָׁם, וּפּוֹחֲדִים לְהַטְמֵא בּוֹ.

(וְאִם תֹּאמַר, זֶה בָּלֵם אֵשׁ, וְאֵשׁ לֹא מִקְבֵּלַת טְמֵאָה)

בֹּא וּרְאֵה, פְּתוּב (תהלים קד) עֲשֶׂה מִלְּאָכִיו רוּחֹת
 מִשְׁרָתָיו אֵשׁ לֵהט. עֲשֶׂה מִלְּאָכִיו רוּחֹת -
 אֵלוֹ הַמְּלָאָכִים שְׁעוֹמְדִים בַּחוּץ. מִשְׁרָתָיו אֵשׁ
 לֵהט - אֵלוֹ מִלְּאָכִים שְׁעוֹמְדִים בְּפָנָיִם. הוּא רוּחַ
 טְמֵאָה, וְהֵם רוּחַ. רוּחַ עִם רוּחַ לֹא נִכְנָסוֹת זֶה
 בְּזוֹ. רוּחַ טְמֵאָה בְּרוּחַ קְרָשָׁה לֹא ^(דף קעג ע"ב) מִתְּעַרְבוֹת
 זֶה בְּזוֹ. וּמִשׁוּם כֶּךָ אֹתָם שְׁנַקְרָאוּ רוּחַ לֹא יִכּוּלִים
 לְהַכְנִים לְפָנָיִם מִשׁוּם אֹתָהּ רוּחַ טְמֵאָה. אֹתָם

שְׁכַפְּנִים הֵם אֵשׁ, וְאוֹתָהּ אֵשׁ דּוֹחָה אֶת אוֹתָהּ
רוּחַ טְמֵאָה שְׁלֵא נִכְנָסֶת לְפָנִים. וּמִשּׁוֹם כֶּךָ הַכֹּל
דּוֹחִים אֶת הַטְּמֵאָה הַחוּצָה שְׁלֵא תִתְעַרֵב עִמָּם,
וְלִכֵּן הַמַּלְאָכִים הָעֲלִיּוֹנִים מְשַׁבְּחִים אֶת הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא אַחַר שְׁדוּחִים אֶת הַטְּמֵאָה הַחוּצָה.

שְׁלֵשׁ אֲשֵׁמּוֹרוֹת הֵן בְּלֵילָה בְּנֶגֶד שְׁלֵשׁ מַחֲנוֹת
שְׁנַחֲלָקִים לְשַׁבַּח אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
כְּמוֹ שְׁנַתְּבֵאֵר. וְעַל זֶה זֶה הָרַבּוֹן שָׁל כֻּלָּם, הוּא
נֵר (בְּנֵר) דָּוִד שְׁלֵא שׁוֹכֵךְ לְעוֹלָמִים, אֵלֶּא תָמִיד
מוֹדֶה וּמְשַׁבַּח אֶת הַמַּלְךְ הָעֲלִיּוֹן, וְעַל זֶה (אִיּוֹב ל"ה)
נִתֵּן זְמֵרוֹת בְּלֵילָה.

דְּבַר אַחַר וְלֹא אָמַר אֵיחָה אֵלּוּהַ עֲשִׂי - כְּמוֹ
שְׁנַאֲמַר, מִשּׁוֹם שְׁתַּרֵּי הָאָדָם נִכְלָל מִמַּעֲלָה
וּמִמַּטָּה, וְנַעֲשֶׂה כְּמוֹ שֶׁהוּא גּוֹף מִשְׁנֵי צַדִּדִּים,
מִתּוֹךְ זָכַר וּנְקֵבָה. אִף כֶּךָ הָרוּחַ, הָרוּחַ כְּלוּלָה
מִתּוֹךְ זָכַר וּנְקֵבָה, וְעַל הַסּוּד הַזֶּה מִתְּתַקֵּן אָדָם
בְּחִקּוּתָיו בְּגוֹף וּבְרוּחַ, וּמִשּׁוֹם שֶׁהוּא כְּלוּל
בְּסוּד זֶה וּבְמַעֲשֶׂה זֶה כְּמוֹ שְׁנַתְּבֵאֵר, לִכֵּן (י"ד א')

בְּתוֹב (בראשית א) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ
בְּדְמוּתֵנוּ, וְהָרִי נִתְּבָאֵר.

בְּלִילָה הָרִי אִמְרָתָּה, שְׁהָרִי בְּרֵאשִׁית הַלִּילָה כָּל
אוֹתָם מִיָּנִים וְרוּחוֹת רָעוֹת מִתְּעוֹרְרִים
בְּעוֹלָם, אֵיךְ הוּא יָכוֹל לְהִיּוֹת? שָׂאֵם כָּה, הָרִי
שְׁנֵינִי שְׂמַצֵּד הַצָּפוֹן יוֹצְאִים כָּל אוֹתָם מִיָּנִים
רָעִים, וְאַתָּה אִמְרָתָּה (וְנִתְּבָאֵר) שְׂכַבְּאֲשֶׁר מִתְּעוֹרְרֵת
רוּחַ צָפוֹן בְּחִצּוֹת הַלִּילָה, שְׁהָרִי אִזּוּ כָּל אוֹתָן
רוּחוֹת רָעוֹת וְצַדִּידִים רָעִים מִתְּכַנְּסִים מִהָעוֹלָם
וְנִכְנְסִים לְתוֹךְ נֶקֶב תְּהוֹם רַבָּה, אִם כָּה, הָרִי בְּצַד
הַדְּרוֹם, שְׁהִיא יָמִין, לָמָּה הֵם מְשׁוֹמְטִים אוֹתָם
הַמִּיָּנִים הָרָעִים בְּרֵאשִׁית הַלִּילָה, שְׁהָרִי שׁוֹלֵטת
רוּחַ דְּרוֹם?

אֵלֶּה וְדֵאֵי, אֵלְמָלֵא אוֹתוֹ צַד הַדְּרוֹם שְׂמַעְכַּב
וְדוּחָה צַד הָרָע, הָיָה מְטַשְׁטֵשׁ אֶת כָּל
הָעוֹלָם, וְלֹא יָכוֹל הָעוֹלָם לְסַבֵּל. אֲבָל כְּשֶׁמִּתְּעוֹרֵר
אוֹתוֹ הַצַּד הָאַחֵר, לֹא מִתְּעוֹרֵר אֵלֶּה בְּצַד רוּחַ
מִעֵרֵב שְׁשׁוֹלֵט בְּרֵאשִׁית הַלִּילָה, וְהָעוֹלָם כּוֹנֵם

אֶת הַכֹּל. וְלִבְנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְקַדִּים רְפוּאָה
 לְעוֹלָם בְּגִזְוֹן זֶה, כְּמוֹ שְׁנֵת־בְּאֵר. אֲשֶׁר־יָהִם יִשְׂרָאֵל
 בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא, שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 מְרַצֶּה בָּהֶם מִכָּל שְׂאֵר עַמֵּי הָעוֹלָם.

נִבְנְסוּ לְבֵית רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי אֲבָא. בְּשִׁנְחֶלֶק
 הַלְּיָלָה בַּחֲצוֹת, קָמוּ לַעֲסֹק בַּתּוֹרָה. אָמַר
 רַבִּי אֲבָא, עֲכָשׁוּ וּדְאִי הִיא עֵת רְצוֹן
 לְקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְהִרִי פְעָמִים רַבּוֹת הֵעָרְנוּ אֶת
 זֶה, שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּשָׁעָה שְׁנִיחֶלֶק הַלְּיָלָה,
 נִבְנְסוּ לְתוֹךְ אוֹתָם הַצְּדִיקִים בְּגִזְוֹן עֵדָן וּמִשְׁתַּעֲשַׁע
 בָּהֶם. אֲשֶׁר־י מִי שֶׁמִּשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה בְּאוֹתוֹ זְמַן.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, זֶה שֶׁמִּשְׁתַּעֲשַׁע הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא בְּתוֹךְ הַצְּדִיקִים בְּגִזְוֹן עֵדָן, אִיךָ
 מִשְׁתַּעֲשַׁע? אֵלֵא בְּאוֹתוֹ זְמַן שְׁנִיחֶלֶק הַלְּיָלָה,
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְתַעוֹרָר בְּאַהֲבָה שָׁל הַשְּׂמַאל
 אֶל בְּנֵסֶת יִשְׂרָאֵל, שְׁחִרִי אִיז אֲהֲבָה אֵלֵא מִצַּד
 הַשְּׂמַאל. וְלִבְנֵסֶת יִשְׂרָאֵל אִיז הוֹרוֹן לְקַרֵּב אֶל
 הַמֶּלֶךְ אוֹ חֲשִׁיבוֹת מְעֵלָה אֵלֵא בְּאוֹתָן רוּחוֹת

הַצַּדִּיקִים שֶׁהִקְדֹּשׁ בְּרוּךְ הוּא רֹאֶה אוֹתָן
 מְעַטְרוֹת בְּכֹמֶה מַעֲשִׂים טוֹבִים וּבְכֹמֶה זְכוֹת
 שָׁעֲשׂוּ בְּאוֹתוֹ יוֹם, וְלִקְדֹּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נוֹחַ מְכַל
 הַקְּרָפְנוֹת וְהָעוֹלוֹת, שֶׁהִקְדֹּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְרִיחַ
 בָּהֶם רִיחַ נִיחַח שְׁעוֹשִׂים יִשְׂרָאֵל.

אָז מֵאִיר אֹר, וְכָל עֲצֵי הַגֵּן עֲדָן אוֹמְרִים שִׁירָה,
 וְהַצַּדִּיקִים מִתְעַדְנִים שָׁם בְּאוֹתָם עֲדוּנִים שֶׁל
 הָעוֹלָם הַבֵּא. כְּשֶׁמִתְעוֹרֵר אָדָם בְּאוֹתָהּ שָׁעָה
 לְעֶסֶק בַּתּוֹרָה, נוֹטֵל חֶלְקוֹ עִם הַצַּדִּיקִים שֶׁבִּגְן
 עֲדָן. שֵׁם אֶחָד שֶׁל שְׁלֹשִׁים וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת חֶקוֹק
 (מִתְעוֹרֵר) מִתְעַטֵּר בָּהֶם שָׁם, וְהוּא בְּתוֹךְ סוּדוֹת
 הַצַּדִּיקִים.

פְּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, (תהלים קיא) הַלְלוּיָהּ אֹדָה
 ה' בְּכָל לֵבָב וְגו'. הַלְלוּיָהּ, הֲרִי נִתְבָּאֵר
 וְהִתְעוֹרְרוּ בּוֹ הַחֲבֵרִים, וְכֵךְ הוּא, שְׁזוּהוּ שְׂבַח
 שְׁעוֹלָה עַל כָּל אוֹתָן הַשִּׁירוֹת וְהַתְּשַׁבְּחוֹת שֶׁאִמַּר
 דָּוִד בַּעֲשָׂרָה מִיַּי תְּשַׁבְּחוֹת שֶׁאִמַּר, מִשׁוּם שֶׁהוּא

כּוֹלֵל שְׂבַח וְשֵׁם בְּאַחַד, וְהוּא כָּלֵל שֵׁל הַשֵּׁם
הַקְּדוֹשׁ הָעֶלְיוֹן.

אוֹרְחָה ה' בְּכָל לֵב. בְּכָל מְקוֹם שֶׁאָמַר דָּוִד
הַמֶּלֶךְ סוּד שֵׁל אֵלֶפָא (דף קעד ע"א) בֵּיתָא, הוּא
סוּד הָאוֹתִיּוֹת הַחֻקוֹת שִׁינְעֵאוֹת בַּחֻקוֹת שֵׁל
שְׁלֵשִׁים וּשְׁנַיִם שְׂבִילִים. וַיֵּשׁ אוֹתִיּוֹת עֲלִיּוֹנוֹת
מִסוּד הָעוֹלָם הָעֶלְיוֹן, וַיֵּשׁ אוֹתִיּוֹת אַחֲרוֹת שֶׁהֵן
אוֹתִיּוֹת קְטַנּוֹת. וְכֵאן הוּא סוּד שֵׁל אֵלֶפָא בֵּיתָא
שֵׁל הָעוֹלָם (הָעֶלְיוֹן נוֹתֵן לְעוֹלָם) תַּתְּחִיתוֹן.

אוֹרְחָה ה' בְּכָל לֵב - בֵּינְעָר הַטּוֹב וּבֵינְעָר הָרַע
שֶׁהוּא שׁוֹרְחָה בְּתוֹכוֹ. שְׁחֵרֵי עַל הַכֹּל יֵשׁ
לְהוֹדוֹת לְקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא - בֵּינְעָר הַטּוֹב וּבֵינְעָר
הָרַע. שְׁחֵרֵי מֵצַד שֵׁל יֵצֵר הַטּוֹב בָּא טוֹב לְאָדָם,
וַיֵּשׁ לְבָרֵךְ אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַטּוֹב וְהַמְטִיב.
וּבִצַּד שֵׁל יֵצֵר הָרַע בָּא קְטַרוֹנֵג לְאָדָם, וַיֵּשׁ
לְהוֹדוֹת לְקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא (בֵּינְעָר הַטּוֹב וּבֵינְעָר הָרַע) בְּכָל
מֵה שֶׁבָּא עַל הָאָדָם מֵצַד זֶה וּמֵצַד זֶה.

בְּסוּד יִשְׂרָאֵל וְעֵדָה. בְּסוּד יִשְׂרָאֵל - בְּאֹתָם (מְלָאכִים)
 עֲלִינִים קְדוּשִׁים) שְׁאֵת סוּד הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 הֵם יוֹדְעִים, שְׁתְּרֵי אֶת כָּל סוּדוֹת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ
 הוּא הֵם יוֹדְעִים, וְהֵם הַסוּד שְׁלוֹ. וְלִכְּן בְּסוּד
 יִשְׂרָאֵל וְעֵדָה - אֵלֶּה הֵם יִשְׂרָאֵל, בְּשִׁמְתֵּי כְּנָסִים
 בְּעֵשְׂרָה לְהוֹדוֹת לְקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. וּמִשׁוּם כֵּן
 יֵשׁ לְהוֹדוֹת לְקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל טוֹב וְעַל רַע
 וּלְפָרְסָם לְפָנֵי הַכֹּל. שְׂאֵם תֵּאמֶר, תְּרֵי הוּא יוֹדֵעַ,
 אִי לְמָה צָרִיךְ לְפָרְסָם? אֵלֶּה בְּזוֹה מִתְּכַבֵּד הַקְּדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא בְּעוֹלָם לְפָרְסָם אֶת הַיָּם, וְעַל זֶה כְּתוּב
 בְּקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, (יחזקאל לח) וְהִתְנַדְּלִתִּי
 וְהִתְקַדְּשִׁיתִי וְגו'.

רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח וְאָמַר, (תהלים קג) כָּל הַנְּשָׁמָה
 תִּתְחַלֵּל יְהוָה. שְׁנִינּוּ, כָּל הַנְּשָׁמוֹת בָּאוּ מִהַגּוֹף
 הַקְּדוּשׁ תְּהֵא וּמִתְעוֹרְרוֹת בְּבִנֵי אָדָם. וּמֵאִיזָה
 מְקוֹם? מֵאִיזָה מְקוֹם שֶׁנִּקְרָא יָד (י"ה). מֵאִיזָה
 מְקוֹם זֶה? אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, שְׁכַתוֹב (שם קד) מָה
 רַבּוּ מֵעֲשִׂיךְ ה' כָּלֵם בְּחֻכְמָה עֲשִׂיתִי. שְׁנִינּוּ,
 מִתְחַכְמָה הוּוּ שְׁמִבּוֹעֵיהָ יוֹצְאִים לְשִׁלְשִׁים וּשְׁנַיִם

שְׂבִילִים הַכֹּל נִתְקַן, וְכֹל מֵה שְׂיִישׁ לְמַעַלָּה
וּלְמַטָּה, וְהִיא נִקְרֵאת רוּחַ קְדוּשָׁה שְׂפָל הַרוּחוֹת
נִתְקַנּוּ בָּהּ.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, בַּיּוֹם שֶׁהָיָה רַבִּי שְׂמַעוֹן מְפָרֵשׁ
דְּבַר זֶה, הָיוּ עֵינָיו נוֹבְעוֹת מַיִם, וְהָיָה
אוֹמֵר: כָּל גִּנּוּי הַמְּלָךְ הָעֲלִיוֹן נִמְסְרוּ בְּמַפְתָּח
אֶחָד, וּמִתְגַּלָּה בְּהִיכָלוֹת הַמְּצִיָּרִים הָעֲלִיוֹנִים
הַחֲקוּקִים.

אֵלֶּא כֶּךָ שְׂנִינוּ, מִי יָכוֹל לְדַעַת וּלְהַכִּיל מֵה
שְׂנַנּוּ בַּמְּבוּעַ הַזֶּה, שֶׁהָרִי מֵאִשָּׁה לֹא גָלָה
אֶת זֶה בְּיָמָיו כְּשֶׁהָיָה מְגַלָּה סוּד הָעַמֶּק לְיִשְׂרָאֵל,
וְאֵף עַל גַּב שֶׁהַכֹּל הָיָה מִתְגַּלָּה עַל יְדוֹ. אֵלֶּא
בְּאוֹתָהּ שָׁעָה שָׂרְצָה הַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ הוּא לְהַעֲלוֹתוֹ
לְיִשִּׁיבָה הַקְּדוּשָׁה הָעֲלִיוֹנָה וּלְהַטְמִינוּ מִבְּנֵי אָדָם,
שְׂכַתוֹב (דברים לא) בֶּן מֵאָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה אֲנֹכִי
הַיּוֹם. הַיּוֹם מִמָּוֶשׁ. שְׂאוֹתוֹ יוֹם נִשְׁלָמוּ יָמָיו
לְהִתְקַרֵּב לְמָקוֹם הַזֶּה, שְׂכַתוֹב (שם) הֵן קָרְבוּ יָמָיךְ,
קָרְבוּ מִמָּוֶשׁ.

וְשִׁנְיָנוּ, אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, מִשָּׁה לֹא מֵת. וְאִם
 תֹּאמַר, הֲרִי כָּתוּב (שם לה) וַיָּמָת שָׁם
 מִשָּׁה? כָּף בְּכָל מָקוֹם לְצַדִּיקִים קוֹרֵא בָּהֶם
 מֵיָתָה. מָה הַמֵּיָתָה? מֵהַצַּד שֶׁלָּנוּ זֶה נִקְרָא כָּף.
 וְשִׁנְיָנוּ, אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, וְכֵן שָׁנָה, שְׁמִי שָׁהוּא
 בְּשִׁלְמוֹת, שְׁהֶאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה תְלוּיָהּ בּוֹ - לֹא
 תְלוּיָהּ בּוֹ מֵיָתָה וְלֹא מֵת. כְּמוֹ שְׁהָיָה בְּיַעֲקֹב
 שְׁהֶאֱמוּנָה הַשְּׁלֵמָה הֵיָתָה בּוֹ.

וְשִׁנְיָנוּ אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, (בראשית לה) לֹא יִקְרָא שְׁמִי
 עוֹד יַעֲקֹב כִּי אִם יִשְׂרָאֵל יִהְיֶה שְׁמִי
 וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ יִשְׂרָאֵל. מָה זֶה יִשְׂרָאֵל? שְׁלֵמוֹת
 הַכֹּל, שְׁכָתוּב (ידמיה מו) וְאַתָּה אֵל תִּירָא עַבְדֵי יַעֲקֹב
 וְאֵל תַּחַת יִשְׂרָאֵל כִּי הִנְנִי מוֹשְׁעֶךָ מִרְחוֹק וְאֶת
 וְרַעַךְ מֵאֶרֶץ שָׁבִים וְגו'.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה מִכָּאן, כִּי אֵתְךָ אָנִי, דּוֹקָא.
 אֲשֶׁרִי חֶלְקוֹ שְׁרַבּוֹנוּ אָמַר לוֹ כֵּן. לֹא
 כָּתוּב כִּי אֵתִי אֵתְךָ, אֵלָּא כִּי אֵתְךָ אָנִי, שְׁרַבּוֹנוּ
 כָּאֵל לְחַבְרָא אֵת דִּי יוֹרוּ עִמּוֹ.

אמר רבי שמעון, יפה אמר רבי אבא, שאמר
 ושב יעקוב ושקט ושאנן ואין מחריד. ושב
 יעקוב - להקרא בשם אחר, שפתוב לא יקרא
 שמך עוד יעקב כי אם ישראל.

דבר אחר ושב יעקב - למקום שנלקח משם.
 ושקט - בעולם הזה. ושאנן - בעולם הבא.
 ואין מחריד - ממלאך המות. שמשמע שהכל
 היה בו. רבי יצחק אמר, הרי פרשוה החברים,
 שפתוב ואת זרעך מארץ שבנים. מה זרעו בחיים,
 אף הוא בחיים. (דף קעד ע"ב)

והברית התיכז בתוך הקרשים מברח מן הקנצה
 אל הקנצה. רבי יהודה פתח, (קהלת י'
 אשריד ארץ שמלכך בן חורים ושריך בעת
 יאכלו. וכתוב, אי לך ארץ שמלכך נער ושריך
 בבקר יאכלו. (במה פארנו את הפסוקים הללו) אוי לעולם
 שלא משגיחים בעבודת רבונם, שהרי רבונם
 משגיח בגללם להיטיב להם, שהניח לפניהם
 דברי תורה, ולא משגיחים.

וַיִּשְׁנֶינּוּ, שְׁלֹשָׁה דְבָרִים צָרִיךְ אָדָם לַעֲשׂוֹת לְבָנוּ:
מִלָּה, וּפְדִיּוֹן, וּלְהִשְׂיֵאוֹ אִשָּׁה. וְהַכֹּל
עָשָׂה הַקָּדוֹשׁ פָּרוּךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל. מִלָּה - שְׁפָתוֹב
(יהושע ה) וְשׁוֹב מֶלֶךְ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שְׁנִיתָ, וְכָתוֹב
(בראשית יז) וּבֶן שְׁמֹנֶת יָמִים יִמּוֹל לָכֶם כָּל זָכָר.
פְּדִיּוֹן - שְׁפָתוֹב (דברים ז) וַיִּפְדֶּךָ (ה' אֱלֹהֶיךָ מִבֵּית עַבְדִּים)
מִיַּד פְּרַעָה מֶלֶךְ מִצְרַיִם. לְהִשְׂיֵאוֹ אִשָּׁה - שְׁפָתוֹב
(בראשית א) זָכָר וּנְקֵבָה בָּרָא אֶתְכֶם, וְכָתוֹב וַיִּבְרָךְ
אֶתְכֶם אֱלֹהִים וַיֹּאמֶר לָהֶם אֱלֹהִים פָּרוּ וּרְבוּ. עוֹד,
נִשָּׂא אוֹתָם כְּמוֹ הַנָּשִׂיךְ הַזֶּה שְׁמַטִּיל אֶת בְּנָיו עַל
בְּתֻלָּיו, שְׁפָתוֹב (שמות יט) וְאִשָּׁא אֶתְכֶם עַל בְּנֵי
נָשִׂרִים.

אָמַר רַבִּי יוֹסֵי, הַכֹּל הוּא נָאָה, אֲבָל הַתּוֹרָה
חֲזָרָה לְפָנָי יִשְׂרָאֵל וְלַמָּדָה אוֹתָם יוֹתֵר
מִהַכֹּל. בֵּא וּרְאֵה, אֵינן שָׁבַח שֶׁל אָדָם בְּעוֹלָם הַזֶּה
וּבְעוֹלָם הַבָּא כְּמוֹ הַשָּׁבַח שֶׁל הַתּוֹרָה, שְׁפָתוֹב בָּהּ
(משלי ח) בֵּי מַלְכִים יִמְלְכוּ.

וְשִׁחֲרִי שְׁנִינוּ, כְּשֶׁעָלָה רַב הוֹנָא לְשָׁם, מָצָא אֶת
 הַחֲכָמִים שְׁעוֹסְקִים בַּפְּסוּק הַזֶּה שְׁכַתּוֹב,
 (ירמיה נא) וּפְקַדְתִּי עַל כָּל בְּבָבֶל וְהִצַּאתִי אֶת בְּלָעוּ
 מִפִּי וְלֹא יִנְהָרוּ אֵלָיו עוֹד גּוֹיִם. וְרַב הוֹנָא לֹא
 הָיוּ מְשֻׁנְיָתִים בּוֹ, שְׁחֲרִי לֹא הִכִּירוּ אוֹתוֹ
 בְּרֵאשׁוֹנָה, מִשּׁוּם שֶׁהָיָה קָטָן. נִכְנַם לְבֵית
 הַמְּדַרְשׁ, וּמָצָא אֶת הַחֲכָמִים שְׁחֲרִי אוֹמְרִים
 שְׁכַפְּסוּק הַזֶּה יֵשׁ לְהַתְּבוּנָה, אִם יִרְאֶתוּ וְאֵלֵילוֹ
 שֶׁל נְבוּכַדְנֶצַּר הָיָה שְׁמוֹ כָּל - הָרִי פְתוּב בּוֹ, (דניאל
 ה) וְעַד אַחֲרֵים נִכְנַם דְּנִיָּאל שֶׁשְׁמוֹ כָּלִטְשֵׁאֲצַר
 כְּשֵׁם אֱלֹהֵי? וְעוֹד, מַה זֶה וְהוֹצֵאתִי אֶת בְּלָעוּ
 מִפִּי?

עָמַד רַב הוֹנָא בֵּין הַיְסוּדוֹת שֶׁל הָעַמּוּדִים וְאָמַר,
 אֵלּוֹ הָיִיתִי בְּמִקּוֹמִי, הָיִיתִי דוֹרֵשׁ אֶת
 הַפְּסוּק הַזֶּה. לֹא הִתְּבוּנָנוּ בּוֹ. קָם שְׁנִית וְאָמַר
 דְּבַר זֶה. כָּא רַבִּי יוֹדְאֵי כִּר רַב וְהוֹשִׁיבוּ לְפָנָיו.
 אָמַר לוֹ, אָמַר בְּנִי, אָמַר, שְׁכַדְכְּרִי תוֹרַה פְּתוּב
 בָּהֶם (משלי א) בְּרֵאשׁ הַמִּיּוֹת תִּקְרָא וְגו'.

פֶּתַח וְאָמַר, כָּךְ שָׁנִינוּ, בַּיָּמִים הָרִאשׁוֹנִים מָרַם
 בָּא יַעֲקֹב, הָיָה אָדָם שָׁלוֹ בְּבֵיתוֹ. הִגִּיעַ
 זְמַנוֹ - מֵת בְּלִי מַחְלוֹת. בֵּינוֹן שָׁבָא יַעֲקֹב, בִּקְשׁ
 לְפָנַי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְאָמַר לוֹ: רַבּוֹן הָעוֹלָם,
 אִם נוֹחַ לְפָנֶיךָ, שְׂיִפֵּל אָדָם בְּבֵית חָלָיו שָׁנִים אוֹ
 שְׁלֹשָׁה יָמִים, וְאַחַר כֵּן יִתְכַנֵּם לְעָמוֹ, וַיַּצִּיחַ אֶת
 בֵּיתוֹ וַיֵּשׁוּב מִחַטָּאָיו. אָמַר לוֹ: יָפֵה, וְאַתָּה תִּתְיַחַד
 סִימֵן בְּעוֹלָם. בָּא וּרְאֵה מָה פְּתוּב בּוֹ, (בראשית מח)
 וַיְהִי אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיֹּאמֶר לְיוֹסֵף הִנֵּה
 אָבִיךָ חָלָה. פְּתוּב חָלָה, מָה שָׁלָא הָיָה לְאָדָם
 מִקְדָּם לְכֹן.

אַחַר שְׁנַכְפֵּטָר, לֹא הָיָה אָדָם שָׁהִיו לוֹ מַחְלוֹת
 שָׁלָא מֵת, עַד שָׁבָא חֲזָקִיחָה. מָה פְּתוּב בּוֹ?
 (ישעיה לח) בַּיָּמִים הָהֵם חָלָה חֲזָקִיחוֹ לָמוֹת וְגו'. בָּא
 וּרְאֵה מָה פְּתוּב, וַיִּסַּב חֲזָקִיחוֹ פָּנָיו אֶל הַקִּיר
 וַיִּתְפַּלֵּל אֶל ה'. אָמַר לוֹ: אִם נוֹחַ לְפָנֶיךָ
 שְׂיִתְרַפְּאוּ בְּנֵי אָדָם מִבֵּית חָלָיִם וַיִּוְדוּ לְשִׁמְךָ,
 וַיִּבְרֹוּ וַיֵּשׁוּבוּ אַחַר כֵּן בְּתַשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וַיִּמְצְאוּ
 בְּנֵי הָעוֹלָם צַדִּיקִים לְפָנֶיךָ. אָמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ

הוא: נָאָה הוא, וְאִתָּה תִּהְיֶה סִימָן לָזֶה בְּעוֹלָם, וְכִּי הוּא מַה שְּׁלֹא הָיָה מִקֶּדֶם לָכֵן. וְהוּא שְׂכַתוֹב (שם) מִכְּתָב לְחֻזְקָתוֹ מִלְּךָ יְהוּדָה בַּחֲלָתוֹ וַיְחִי מִחֲלָיו. וְשָׁנִינוּ, אוֹתוֹ יוֹם חֻזְרָה הַשָּׁמַשׁ עֲשָׂר דְּרָגוֹת.

וְשָׁנִינוּ, מְרוֹדֵךְ בְּלֶאֱדָן הָיָה אוֹכֵל כָּל יוֹם בְּאַרְבַּע שָׁעוֹת וַיֵּשֶׁן עַד תִּשְׁעַ שְׁעוֹת, וְאוֹתוֹ יוֹם יָשָׁן עַד תִּשְׁעַ שְׁעוֹת. בְּשֶׁהֲתַעוֹרֵר, רָאָה שְׁשָׁמַשׁ עוֹמֶדֶת בְּאַרְבַּע שְׁעוֹת. אָמַר, מַה זֶה? בְּחֵרִינַת הַכַּעַם קִנְטוֹר קִשְׁרָתָם עָלַי? אָמְרוּ ^{(דף קעה} לו, לָמָּה? אָמַר, שְׁיִשְׁנָתִי יוֹם אֶחָד וְשְׁלִישׁ יוֹם. אָמְרוּ לוֹ, לֹא כֵּן, אֵלֵּא אֱלֹהֵי חֻזְקָתוֹ עָשָׂה הַיּוֹם הַזֶּה שְׁנֵי נְפִים: רַפָּא אֶת חֻזְקָתָה מִבֵּית חֲלָיו, וְהִחְזִיר אֶת הַשָּׁמַשׁ לְזִמְנֵי הַזֶּה. אָמַר, וְכִי יֵשׁ בְּעוֹלָם אֵלֹהִים גְּדוֹל יוֹתֵר חוּץ מֵאֱלֹהֵי?! אָמְרוּ, אֱלֹהֵי חֻזְקָתוֹ.

עָמַד וְכַתֵּב בְּתֵבּוֹ: שְׁלוֹם לְחֻזְקָתוֹ מִלְּךָ יְהוּדָה וְשְׁלוֹם לְאֱלֹהֵיוֹ וְשְׁלוֹם לִירוּשָׁלַיִם עִיר

הקדש. אחר כך נמלה, וקם מבסאו, ופסע שלש פסיעות וכתב אחרים: שלום לאלוה הגדול שבירושלים ושלום לחזקתו מלך יהודה ושלום לירושלים עיר הקדש. אמר לו הקדוש ברוך הוא, אתה פסעת בשביל כבודי שלש פסיעות, חייך ממך יצאו שלשה מלכים שלימים רוזנים ומצביאים ששולטים בכל העולם, וראשון מהם היה נבוכדנצר.

בא וראה מה אמר לו דניאל, (דניאל ב) אתה הוא ראש הזהב, ואתריך תקום מלכות אחרת רעה ממך ומלכות שלישית אחרת. מה פתוב? (שם ג) המלך נבוכדנצר עשה צלם של זהב. נבחו השמים אמות ורחבו שש אמות. אמר נבוכדנצר, הצלם שראיתי היה ראשו של זהב, מעיו של כסף. אני אעשה הכל של זהב, ושתהיה עטרת זהב בראשו.

ושנינו, אותו יום פנים את כל האמות והעמים והלשונות לעבד לאותו הצלם, ולקח

כְּלִי מִכְּלֵי הַמִּקְדָּשׁ שָׁבוּ הָיָה חָקוּק הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ
וְהַכְּנִיסוּ בְּפִי אוֹתוֹ צֵלָם. וּבְאוֹתָהּ שָׁעָה הָיָה
מְדַבֵּר גְּדוּלוֹת, עַד שָׁבָא דְנִינְאֵל וְקָרַב לְאוֹתוֹ
הַצֵּלָם וְאָמַר: אֲנִי שְׁלִיחַ שֶׁל הַרְבוּז הָעֲלִיּוֹן, גּוֹזֵר
אֲנִי עֲלֶיךָ לְצֵאת מִכְּאֵן. הוֹכִיר אֶת הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ,
וַיֵּצֵא אוֹתוֹ כְּלִי, וְנִפְלַל הַצֵּלָם וְנִשְׁפָּר. הִינּוּ מַה
שְּׁכַתְּוֹב, וְהִצֵּאתִי אֶת בְּלִעוּ מִפִּי וְלֹא יִנְחָרוּ אֵלָיו
עוֹד גּוֹיִם. קָם רַבִּי יְהוּדָה וְנִשְׁקָו עַל רֵאשִׁי. אָמַר,
אִם לֹא שְׁקִרְבָּתִי אוֹתָךְ לְחִבּוּרָה כְּאֵן, לֹא הִפְרָנוּ
אוֹתָךְ. וּבְאוֹתוֹ יוֹם הָיוּ פּוֹחֲדִים מִפָּנָיו.

שְׁנִינּוּ, (קהלת י) אֲשֶׁרֶיךָ אֶרֶץ שְׁמֵלֶכֶךָ בֶּן חוֹרִים
וְשֶׁרֶיךָ בָּעֵת יֹאכְלוּ. רַבִּי יוֹסִי בֵּאֵר אֶת
הַפֶּסוּק הַזֶּה בְּמִשָּׁה בְּשָׁעָה שֶׁהוֹצִיא אֶת יִשְׂרָאֵל
מִמִּצְרַיִם וְעָשָׂה אוֹתָם בְּנֵי חוֹרִין. וְשֶׁרֶיךָ בָּעֵת
יֹאכְלוּ, שְׁכַתְּוֹב (שמות יב) וַאֲכַלְתֶּם אֹתוֹ בְּחִפְזוֹן
פֶּסַח הוּא לֵה'.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאֵי, וְכִי לֹא אָמַרְתִּי
שְׁדַבְרֵי שְׁלֵמָה הַמְּלֶכֶךְ, שְׁכָלָם בְּפָנָיִם, לְתוֹךְ

ההיכל הקדוש היו. וזה שאמרתם, הכל יפה היה
ולדרשה הוא בא, אבל פסוק זה למעלה בהיכל
הקדוש הוא.

שנינו, אשריך ארץ שמלכך בן חורים. מה זה
ארץ? ארץ סתם, שלמדנו, מהו שכתוב
(איכה ב) השליך משמים ארץ תפארת ישראל?
אלא הארץ הזו היא סוד בתוך בתרי המלך
הקדוש, שכתוב בו (בראשית ב) ביום עשות ה'
אלהים ארץ ושמים. והארץ הזו וכל מה שיונק
וגזון, הוא מאותו מקום שנקרא שמים, ולא
גזונית הארץ הזו אלא משלמות הקדשה
שנקראת שמים.

ובשעה שרצה הקדוש ברוך הוא להחריב את
ביתו שלמטה והארץ הקדושה
שלמטה, העביר בראשונה את הארץ הקדושה
שלמעלה, והורידה מאותה דרגה שהיתה יונקת
מהשמים הקדושים, ואחר כך החריב את זו
שלמטה. והו שכתוב השליך משמים ארץ -

בְּרֵאשׁוֹנָה, וְאַחַר כֵּךְ - וְלֹא זָכַר הַדָּם רִגְלָיו.
 שְׁשִׁנְנוּ, כֵּךְ הִרְבּוּ שָׁל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא:
 בְּשֵׂרוּצָה לָדוֹן אֶת הָעוֹלָם, בְּרֵאשׁוֹנָה עוֹשֶׂה דִין
 לְמַעַלָּה, וְאַחַר כֵּךְ מִתְקַיֵּם לְמִטָּה, שְׁפָתוֹב (ישעיה
 כד) יִפְקוֹד ה' עַל צַבָּא הַמָּרוֹם בַּמָּרוֹם - בְּרֵאשׁוֹנָה.
 וְאַחַר כֵּךְ - וְעַל מַלְכֵי הָאָדָמָה עַל הָאָדָמָה.

אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן, אֲשֶׁרִיד אֶרֶץ שְׁמַלְכֵךְ בֵּין חוֹרִים
 - שְׁשִׁן אֹתְךָ בָּרַב כָּל, בְּלִי פֶחַד שָׁל אַחַר,
 וּמֵאוֹתוֹ הַמֶּלֶךְ הָעֲלִיּוֹן נִזּוֹן הַכֹּל. וְשֶׁרִיד בְּעֵת
 יֵאָכְלוּ - כָּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (במדבר כג) בְּעֵת יֵאָמַר לְיַעֲקֹב
 וּלְיִשְׂרָאֵל מַה פָּעַל אֵל. אִי לָךְ אֶרֶץ שְׁמַלְכֵךְ נָעַר
 - כָּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה ג) וְנָתַתִּי נְעָרִים שָׂרִיהֶם. שְׂאוּי
 לְאֶרֶץ בְּשִׁיוֹנְקַת מִשְׁמַאֲל. וְשֶׁרִיד בַּבֶּקֶר יֵאָכְלוּ -
 בְּאוֹתָהּ קְדָרוֹת, וְעַד שְׁלֹא מֵאִיר וְלֹא שׁוֹלֵט
 (דף קעה ע"ב) מַה שְׁשׁוֹלֵט.

שְׁשִׁנְנוּ, אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן, וְהַבְּרִיחַ הַתִּיכֵן בְּתוֹךְ
 הַקָּרְשִׁים מִבְּרַח מִן הַקָּצֵה אֶל הַקָּצֵה -
 וְהוּ יַעֲקֹב הַקָּדוֹשׁ הַשָּׁלֵם, כָּמוֹ שֶׁבְּאֶרְנֹו, שְׁפָתוֹב

(בראשית כה) וַיַּעֲקֹב אִישׁ תָּם יָשֵׁב אֱהָלִים. לֹא כְּתוּב
 יוֹשֵׁב אֱהָל, אֲלָא יָשֵׁב אֱהָלִים, שְׁנַיִם, שְׂאוּחֹז אֶת
 זֶה וְאוּחֹז אֶת זֶה. אִף כָּאֵן כְּתוּב וְהַפְּרִיחַ הַתִּיכֵן
 בְּתוֹךְ הַקָּרְשִׁים מִבְּרַח מִן הַקְּצֵה אֶל הַקְּצֵה,
 שְׂאוּחֹז אֶת זֶה וְאוּחֹז אֶת זֶה.

שְׂשֻׁנֵינוּ, מִהוּ אִישׁ תָּם? כְּתַרְנוּמוּ - שְׁלָם. שְׁלָם
 מִהַכֹּל, שְׁלָם לְשָׁנֵי צְדָדִים, לְעֵתִיקָא
 קַדִּישָׁא וְלוֹעִיר אַפִּינֵן. שְׁלָם לְחֶסֶד עֲלִיּוֹן וְלִגְבוּרָה
 עֲלִיוֹנָה, וּמִשְׁלָים לְזֶה וּלְזֶה.

אָמַר רַבִּי שְׂמַעוֹן, רְאִיתִי שְׁחָרֵי הַחֲכָמָה הַכֹּלֵל
 שֶׁל הַכֹּל. וְחֶסֶד עֲלִיּוֹן יוֹצֵא מִחֲכָמָה.
 גְּבוּרָה שֶׁהִיא דִּין הַקִּשָּׁה יוֹצֵאת מִבִּינָה. יַעֲקֹב
 מִשְׁלָים לְשָׁנֵי הַצְּדָדִים, וְהָאֲבוֹת כֹּלֵל הַכֹּל, וַיַּעֲקֹב
 כֹּלֵל שֶׁל הָאֲבוֹת.

שְׂשֻׁנֵינוּ, הִכָּה הַחֲכָמָה בַּשְּׂבִיל שְׁלוֹ, וְכַנֵּם פְּרוּחַ
 (מ"ב), וְהַתְּכַנְסוּ הַמַּיִם לְמָקוֹם אֶחָד,
 וְנִפְתְּחוּ חַמְשִׁים שְׁעָרֵי בִינָה. מִהַשְּׂבִילִים הִלְלוּ
 יוֹצֵאִים עֲשָׂרָה כְּתָרִים בְּקַרְנַיִם זוֹהָרוֹת, וְנִשְׂאָרוּ

עֲשָׂרִים וּשְׁנַיִם שָׁבִילִים. הִכָּתְהָ אֹתָהּ רוּחַ בְּאוֹתָם
 שָׁבִילִים, וְנִפְתָּחוּ חַמְשֵׁים שַׁעְרֵי בֵינָה, וְנִחְקְקוּ
 עֲשָׂרִים וּשְׁנַיִם בְּחַמְשֵׁים שַׁעְרֵי הַיּוֹבֵל, וְנִתְעַטְרוּ
 בְּשִׁבְעִים וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת שֶׁל הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ. אֵלֹ
 נִפְתָּחוּ לְצַדִּיקוֹ.

וְהִתְעַטְרוּ עֲשָׂרִים וּשְׁנַיִם כִּתְרֵי הַרְחֵמִים
 שְׁכָלוּלִים בְּעֵתִיק תִּימִים (כְּתָר)
 שְׁמַאִיר לָהֶם כָּל אֶחָד בְּצִדּוֹ. הִתְעַטְרוּ חַמְשֵׁים
 חֲקִיקוֹת בְּמ"ב אוֹתִיּוֹת קְדוֹשׁוֹת שֶׁל הַשֵּׁם
 הַקָּדוֹשׁ, שֶׁכֶּהֱן נִבְרְאוּ שָׁמַיִם וָאָרֶץ. וְנִחְקְקוּ
 בְּחֲקִיקוֹתֵיהֶם שְׁמוֹנָה שַׁעְרִים, שֶׁהֵן שְׁמוֹנָה
 אוֹתִיּוֹת הַרְחֵמִים, שְׁכָתוּב (שְׁמוֹת ל"ד) ה' ה' אֵל רַחוּם
 וְחַנוּן, שְׁיוּצָא מִהֶעֱתִיק הַקָּדוֹשׁ לְזַעֲרָא,
 וּמִתְחַבְּרִים בְּכִתְרֵים הַקָּדוֹשִׁים הַלְלוּ, חֲכָמָה
 וּבִינָה הָעֲלִיּוֹנִים שְׁעוֹלִים. יוּצָא חֶסֶד עֲלִיוֹן מִצִּד
 זֶה, וְדִין הַגְּבוּרָה מִצִּד זֶה. בָּאָה זְכוּת שֶׁל יַעֲקֹב
 וּמִשְׁלִימָה אֶת שְׁנֵיהֶם וְאוֹחֲזוֹת אוֹתָם, שֶׁהָרִי הִיא
 הַשְּׁלֵמוֹת הָעֲלִיּוֹנָה.

שְׁנֵינוּ, אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, מִשּׁוֹם כֶּךָ נִקְרָא
 יִשְׂרָאֵל. שְׁשֵׁנוּ, יַעֲקֹב הִתְחַתּוֹן, יִשְׂרָאֵל
 הָעֲלִיּוֹן. יַעֲקֹב אֵינוֹ שְׁלֵמוֹת, יִשְׂרָאֵל שְׁלֵמוֹת הַכּוֹל.
 וְכֵן שְׁנֵינוּ, נֶאֱמַר דָּוִד בֶּן יִשׂי - דָּוִד אֵינוֹ שְׁלֵמוֹת,
 שְׁתֵּרֵי אַחֲרוֹן הוּא. יִשׂי יְסוֹד עֲלִיּוֹן הוּא וְשְׁלֵמוֹת.
 וְחֵינוּ מַה שְׁשֵׁנוּ, לֹא גָלוּ יִשְׂרָאֵל מֵאַרְצָם עַד
 שְׁכַבְּרוּ בְּקִדּוֹשׁ-כְּרוֹד-הוּא וּבְמַלְכוּת בֵּית דָּוִד,
 שְׁכַתּוֹב (שְׁמוּאֵל-ב' ב') אֵין לָנוּ חֵלֶק בְּדָוִד וְלֹא נַחֲלָה
 בְּבֶן יִשׂי אִישׁ לְאַהֲלָיו יִשְׂרָאֵל. מַה זֶה אִישׁ
 לְאַהֲלָיו? מְקוֹם שְׁעוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמְזֻלוֹת שׁוֹרָה
 בְּתוֹכָם, הֵינוּ לֵאלֹהֵינוּ.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, בְּשִׁמְתַחֲלִלָה תְּחַכְּמָה לְחַקֵּק
 חֻקִּיקוֹת בְּכָל הַבְּתָרִים, מֵאִיזָה כְּתָר
 מִתְּחִילָה? מֵאוֹתָהּ שְׁנִקְרָאתָ בֵּינָה. בְּבִינָה הַכּוֹל
 נִבְלָל, וּמִשּׁוֹם כֶּךָ נִפְתְּחוּ בָּהּ חַמְּשִׁים שְׁעָרִים,
 וְנִמְצָא שֶׁהַכּוֹל נִחְקָקוּ בְּחַכְּמָה. זֶהוּ שְׁכַתּוֹב (תהלים
 קד) בָּלֵם בְּחַכְּמָה עֲשִׂיתָ.

שְׁנֵינּוּ, כְּתוּב (ישעיה מ) מִי מָרַד בְּשַׁעְלוֹ מִים וְגו'.
 בְּשַׁעְלוֹ מִים, מָה הַמִּים? זֶהוּ בִּינָה. רַבִּי
 אֶלְעָזָר שׁוֹנֵה כֶּף, זֶה חֶסֶד. אָמַר לוֹ רַבִּי שְׂמַעוֹן,
 הַכֹּל עוֹלָה (נִתְקַן) בְּמִשְׁקַל אֶחָד. וְשָׁמַיִם בְּזֶרֶת תִּבְנוּ,
 מִי הַשָּׁמַיִם? תִּפְאֶרֶת, שְׂפָתוֹב תִּפְאֶרֶת יִשְׂרָאֵל.
 וְכֹל בְּשִׁלְשׁ עֶפֶר הָאָרֶץ - זֹהִי גְבוּרָה. וְשִׁקְל
 בְּפֶלֶם חָרִים - אֵלֶּה הֵם שְׂאֵר הַחֲתָרִים שְׁנִקְרָאִים
 חָרֵי אֶפְרַסְמוֹן וְד'. וּגְבָעוֹת בְּמֵאוֹנָיִם - אֵלֹו שְׂאֵר
 הַמְרַכְבּוֹת הַתַּחְתּוֹנוֹת מֵהֶם.

בֵּא וְרֵא, בְּשַׁעְלוֹ, מַה זֶה בְּשַׁעְלוֹ? זֶה רוּחַ
 חֲכָמָה. שְׂכָךְ שְׁנֵינּוּ, שֵׁעַל הַסְּכָךְ בְּאַפְרִיזוֹן
 שְׁקוּעִים. וְשָׁמַיִם בְּזֶרֶת תִּבְנוּ, מִי הַזֶּרֶת? אֵלֹו
 אוֹתָם (חֲמִשִּׁים) שְׁעָרִים שְׁנִפְתְּחוּ וְהַתְּפִזּוּ לְכֹל
 הַצְּדָדִים, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר וְזֵרִיתִי פָּרֵשׁ עַל פְּנֵיכֶם
 וְגו'. וְכֹל בְּשִׁלְשׁ, מִי הַשְּׁלִישׁ? רַחֲמִים, שְׁלֵמוֹת
 הַכֹּל. וְשִׁקְל בְּפֶלֶם, מַה זֶה פֶּלֶם? אָמַר רַבִּי
 שְׂמַעוֹן, שְׂפָתוֹב מֵאוֹנֵי צְדָק. אֲבֵנֵי צְדָק. עוֹד אָמַר
 רַבִּי שְׂמַעוֹן, הַדְּבָרִים הַלְלוּ בְּשַׁעוֹר שֵׁל (דף קעו ע"א) יוֹצֵר
 הַכֹּל בְּאֶרְנוּ.

אמר רבי אלעזר, מזה נשמע שיַעֲקֹב יצא מתוך
דין קשה, שְׁחֵרֵי יִצְחָק דִּין קָשָׁה אֲחִזּוּ
לְחֻלְקוֹ. אָמַר לוֹ רַבִּי שְׂמַעוֹן, וְזֶה הוּא לְבַדּוֹ?
וְחֵרֵי יִצְחָק יִצָּא מִתּוֹךְ חֶסֶד, וְכֹךְ כָּלָם, דִּין יוֹצֵא
מִתּוֹךְ רַחֲמִים, וְרַחֲמִים מִדִּין. אֲבָרְתָם יָדַשׁ יִרְשֵׁת
חֶסֶד, וַיִּצָּא יִצְחָק בְּדִין מִתּוֹךְ חֶסֶד. יַעֲקֹב יִצָּא
בְּרַחֲמִים מִתּוֹךְ חֶסֶד, וְכֹךְ הוּא לְמַעְלָה זֶה
מִזֶּה, וַיּוֹנֵק זֶה מִזֶּה, עַד שֶׁנּוֹדַע שְׂחֵבֵל הוּא אֶחָד,
וּמֵאֶחָד תְּלוּוִיִּים כָּלָם, וְהֵבֵל נִמְצָא אֶחָד. בְּרוּךְ
שְׁמוֹ לְעוֹלָם וּלְעוֹלָמֵי עוֹלָמִים.

אמר רבי אלעזר, נודע שאין שלמות אלא
בשאוּחִזּוּ זֶה מִזֶּה, (ואחד) וְזֶה אֲחִזּוּ בְּשֵׁנֵיהֶם
לְשִׁבְלֵי אֵת הַכֹּל, כִּמּוֹ יַעֲקֹב, וְחִינוּ שְׂפָתַי
מִבְּרַח מִן חֶקְצָה אֵל חֶקְצָה.

שְׂנִינּוּ, כֹּל זֶה לֹא נִקְרָא אֵלָּא מִצַּד שְׁלָנוּ, וּמִצַּד
שְׁלָנוּ הַכֹּל נּוֹדַע. (שְׁחֵרֵי בְּזֶה לְמַעְלָה) וּלְמַעְלָה
הַכֹּל עוֹלָה בְּמִשְׁקַל אֶחָד, לֹא שׁוֹנָה וְלֹא יִשְׁתַּנָּה,
כִּמּוֹ שְׂפָתַי (מִלֹּאמֵי ג) אֲנִי ה' לֹא שָׁנִיתִי. אָמַר רַבִּי

יְהוּדָה, כָּל הַמְּנוֹרוֹת מֵאִירוֹת מֵאֶחָד וּתְלוּיֹת
מֵאֶחָד, וְהַמְּנוֹרוֹת הֵן הַכֹּל אֶחָד, שְׁתֵּרֵי לֹא רָצוּ
לְהַפְרִיד, וּמִי שֶׁמִּפְרִידם כָּאלֹו נִפְרָד מִתֵּי הָעוֹלָם.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, כְּתוּב (ישעיה ג) וְנָתַתִּי נְעָרִים
שְׂרִיָּהֶם וְתַעֲלוּלִים יִמְשְׁלוּ בָּם, הֵינּוּ
שְׁכֵתוּב (שמות כה) וְעָשִׂיתָ שְׁנַיִם כְּרָבִים זָהָב. כְּתוּב
(שמואל-ב ו) יֵשֵׁב הַכְּרָבִים, וְכְתוּב (שם כב) וַיֵּרֶכֶב עַל
כְּרוּב וַיַּעֲף. יֵשֵׁב הַכְּרָבִים - כְּשֶׁשׂוֹרָה לְהַתִּישֵׁב
בְּשִׁלְמוֹת, כְּתוּב יֵשֵׁב הַכְּרָבִים. (כְּשֶׁנִּמְצָא בְּשִׁלְמוֹת)
וּכְשֶׁלֹּא שׂוֹרָה וְלֹא מִתִּישֵׁב הַמֶּלֶךְ כְּכֹסֵא, כְּתוּב
וַיֵּרֶכֶב עַל כְּרוּב, אֶחָד, שֶׁלֹּא מִתִּישֵׁב הַמֶּלֶךְ
כְּכֹסֵא. יֵשֵׁב הַכְּרָבִים - שְׁנַיִם.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, אֹי לְעוֹלָם כְּשֶׁכְּרוּב אֶחָד מִחֲזוּר
פָּנָיו מִחֲבֵרוֹ, שְׁתֵּרֵי כְּתוּב וּפְנֵיהֶם אִישׁ אֶל
אֲחִיו, כְּשֶׁהָיָה שְׁלוֹם בְּעוֹלָם. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, הֲרֵי
שְׁנַיִנֵנו, (ויקרא יח) עֲרוֹת אָבִיךָ וְעֲרוֹת אִמְךָ לֹא תִגְלַח.
אֹי לְמִי שֶׁמִּגְלַח עֲרוֹתָם. כְּמוֹ זֶה כְּתוּב בְּיַעֲקֹב,
מִבְּרַח מִן הַקְּצֵה אֶל הַקְּצֵה. אֲשֶׁרֵי חֶלְקָם שֶׁל

יִשְׂרָאֵל שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְשַׁתַּבַּח בְּתַשְׁבּוּחָתוֹ
 בְּמוֹ שְׁלֹמֶעֱלָה, שְׂפָתוֹב (ישעיה מ"ט) יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ
 אֶתְפָּאֵר.

שְׁנֵינוּ, אָמַר רַבִּי יִצְחָק, בְּיָמִים הָרֵאשׁוֹנִים הָיָה
 אָדָם אוֹמֵר לַחֲבֵרוֹ: אָמַר לִי דְבַר אֶחָד
 מִהַתּוֹרָה וְטַל מָנָה כֶּסֶף. עָבְשׂוּ אוֹמֵר אָדָם
 לַחֲבֵרוֹ: טַל מָנָה כֶּסֶף וְעַסְק בַּתּוֹרָה. וְאִין מִי
 שֵׁישְׁשִׁית, וְאִין מִי שֵׁיִרְכִין אֲזִינוּ, פָּרַט לְאוֹתָם
 מְעַטִּים (יִרְעִים) קְדוּשִׁים עֲלִיוֹנִים שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא מְשַׁתַּבַּח בָּהֶם, שְׂפָתוֹב (ש"ס ב) וְעַמְּךָ כָּלָם
 צְדִיקִים לְעוֹלָם יִירָשׁוּ אֶרֶץ נֶצֶר מִטְּעֵי מַעֲשֵׂה יַדֵּי
 לַהֲתַפָּאֵר.

וְוִי הָעַמְּדִים וְחֲשִׁקֵיהֶם כֶּסֶף. רַבִּי יִצְחָק אָמַר, וְוִי
 הָעַמְּדִים - הֲרִי אֶמְרֵנוּ, כָּל אוֹתָם שְׁנֵאֲחֻזִים
 מִקְּשָׁרִים קְנִימִים עֲלִיוֹנִים, נִקְרָאִים וְוִי הָעַמְּדִים.
 וְכָל אוֹתָם שְׁלֹמֶעֱלָה תְלוּיִים מֵאוֹתָם וְוִים. מַה זֶה
 וְוִים? זֶשׁ בְּתוֹךְ זֶשׁ, וְנֵאֲחֻזִים וּמוֹשְׁקִים מְחוּט
 הַשְּׂדֵרָה שְׁעוֹמֵד עֲלֵיהֶם. וְכִסְפָּר הַצְּנִיעוֹת לְמִדְּנוּ,

וְוַיִּם לְמַעַלָּה, וְוַיִּם לְמַטָּה, וְכָל־עוֹלָיִם בְּמִשְׁקָל

אַחַד. (דף קעט ע"ב)